SIMONAS DAUKANTAS

ŽEMAIČIŲ TAUTOSAKA

I

SIMONAS DAUKANTAS
ŽEMAIČIŲ TAUTOSAKA

I

DAINOS

VILNIUS
1983

Parengė

VYTAUTAS JURGUTIS
ir filol. m. k.
BRONĖ KAZLAUSKIENĖ

Kalbą redagavo

filol. m. k.
KOSTAS ALEKSYNAS

Recenzavo

filol. m. k.
ALEKSAS GIRDENIS

D $\frac{4702360100-224}{M\ 852(08)-83}$ 9—83

PRATARMĖ

Simonas Daukantas lietuvių kultūros dirvoje išvarė itin plačią vagą. Jis buvo ir liaudies švietėjas, ir literatas, ir istorikas, ir tautos kultūros paminklų rinkėjas. Ne eiliniai jo nuopelnai ir lietuvių folkloristikai. Jis paskelbė trečią (po L. Rėzos ir S. Stanevičiaus) lietuvių liaudies dainų knygą, jo rankraštiniame palikime išsaugota apie 650 tradicinių lietuvių liaudies dainų, daug autorinės poezijos, 92 pasakojamosios tautosakos kūriniai, apie 1250 patarlių ir priežodžių, 88 mįslės. Nemažai tekstų — pirmieji žinomi tradicinio lietuvių folkloro pavyzdžiai, ypač reikšmingi tautosakos raidai, jos santykiui su socialine tikrove pažinti.

Daukanto gyvenimas ir darbai jau apžvelgta jo raštų rinktinėje, akademinėje „Lietuvių literatūros istorijoje" ir „Lietuvių tautosakos apybraižoje". Turime palyginti išsamią Daukanto biografiją ir istorinių raštų dvitomį, o jo rinkinių tautosakos iki šiol paskelbta tik dalis. Paskelbta įvairiais laikais, įvairaus pobūdžio leidiniuose, daugeliu atvejų ją labai redaguojant, stilizuojant. Nebuvo leidinio, moksliniu lygiu ir išsamumu prilygstančio dviem tarybiniu laikotarpiu paskelbtoms S. Stanevičiaus „Dainų žemaičių" laidoms bei L. Rėzos surinktų dainų dvitomiui.

Apie Daukanto rinkinių tautosakos mokslinio leidinio paruošimą pradėta galvoti seniai. Dar 1925 m. jį išleisti planavo tuometinis Kauno universiteto profesorius M. Biržiška [1], visa ši tautosaka turėjo sudaryti Vilniaus valstybinio universiteto profesoriaus J. Lebedžio projektuoto Daukanto raštų leidinio devintąjį tomą [2]. Tačiau dėl įvairių priežasčių šie sumanymai liko neįgyvendinti. Stigo parengiamųjų darbų, be to, pokario metais pagrindinio dainų rinkinio originalai ilgai buvo nežinomi ir neidentifikuoti. Šiuo metu jie, saugomi Lietuvos TSR respublikinės bibliotekos rankraštyne, jau gana nuodugniai ištirti. Suklasifikuoti taip pat Lietuvių kalbos ir literatūros institute esantys rankraš-

---

[1] Žr. *Žukas V.* Iš tautosakos rinkimo ir spausdinimo istorijos.— Kn.: Liaudies kūryba, t. I. V., 1969, p. 133.

[2] Žr. *Lebedys J.* Lituanistikos baruose, t. II. Recenzijos, paskaitos, sumanymai. V., 1972, p. 276—277, 284.

čiai. Sukaupta nemaža tekstologinio tautosakos rengimo spaudai patirtis. Visu tuo remiantis ir užsimota rengti spaudai išsamų Daukanto tautosakos rinkinį.

Leidinys skiriamas visų pirma mokslo reikalui. Jame skelbiama beveik visa išlikusi Daukanto rinkinių tautosaka, išskyrus vieną kitą labai prastą kūrinį. Dainos ir smulkioji tautosaka pateikiama dviem tekstais. Atsižvelgiant į plačiųjų skaitytojų poreikius, vienas iš jų transponuotas dabartiniais rašmenimis ir redaguotas, kitas, siekiant autentiškumo, nė kiek nekeistas ir, kiek leidžia spaustuvės turimų ženklų atsargos, pakartotas originalų rašyba. Pasakojamosios tautosakos, kuri 1932 m. „Lietuvių tautos" priede paskelbta tais pačiais rašmenimis, kaip buvo užrašyta, tekstai dedami redaguoti, o norint atspindėti jų užrašymo pobūdį, pateikiama fotografuotiniu būdu keletas tekstų iš rankraštinio „Pasakų masių" rinkinio.

Daugelio dainų, patarlių, mįslių Daukanto rinkiniuose yra po kelis variantus. Iš artimų variantų čia skelbiama tik po vieną išsamiausią, o kiti apibūdinami paaiškinimuose. Variantų, kurių siužetai pastebimai skiriasi, tekstai dedami tuoj vienas po kito, paaiškinimuose nurodant jų priklausymą bendram kūrinio tipui. Čia taip pat pažymima, kuriuos tekstus Daukantas paskelbė ar buvo paruošęs skelbti, kaip jis variantus derino, redagavo, jungė, vienus papildė iš kitų imtais motyvais. Tačiau Daukanto spausdinti bei suredaguoti tekstai publikuojami tik tais atvejais, kai pirminio užrašymo rankraščiuose nerasta. Suminimos Daukanto redakcinės pataisos, randamos kitų asmenų užrašytuose tekstuose.

Į pirmąjį tomą dedamas įvadinis straipsnis, dainuojamoji tautosaka ir individualioji poezija, į antrąjį — pasakojamoji ir smulkioji tautosaka. Antrojo tomo gale pridedama „Dainių žemaičių" pratarmė, kuri tiesiogiai nėra susijusi su skelbiama medžiaga, bet gerai iliustruoja Daukanto pažiūras į tautosaką. Visi tekstai numeruojami iš eilės, abiejų tomų numeracija bendra. Antrame tome dedama publikacija „Priežodžiai", sudaranti savarankišką poetinių tekstų rinkinį, ir minėta pratarmė taip pat gavo eilės numerį. „Priežodžių" publikacijos viduje paliekama rinkinio autoriaus duoti skyrių ir atskirų vienetų numeriai. Dainuojamosios tautosakos tome, sudarant autorinių dainų skyrių, susidurta su nemažais sunkumais, nes autorinė poezija Daukanto laikais buvo stipriai veikiama tradicinės liaudies kūrybos, neretai folklorizavosi, iš dalies pereidama į dainuojamosios tautosakos sferą. Kartais buvo sunku atskirti, kuris pradas — individualus ar tradicinis — atskiruose kūriniuose vyrauja, ir neišvengta visoms klasifikacijoms būdingo reliatyvumo.

Literatūrinės kilmės dainų skyriuje dedamos visos netradicinės dainos, eilėraščiai, pasakėčios, poezijos vertimai iš kitų kalbų. Pirmiausia šiame skyriuje spausdinamos eilės, kurių autoriai žinomi arba leidinio sudarytojų išaiškinti. Po to eina nežinomų autorių kūryba, kuri grupuota pagal tematiką. Gale spausdinami poezijos vertimai. Daukanto rinkiniuose pasitaikantys ne lietuvių (lenkų, latvių, rusų) kalba užrašyti tekstai neskelbiami.

Dainos, pasakojamoji ir smulkioji tautosaka suklasifikuota laikantis šiuolaikinių lietuvių folkloristikoje įsigalėjusių principų. Nuo dainų skirstymo schemos kiek nutolta tik pateikiant Daukanto rinkinių raudas: vestuvinių raudų ciklas „Rauda ištekančios" dedamas ne po visų dainų, kaip kataloge, o vestuvinių dainų skyriaus gale. Taip daroma todėl, kad raudų funkcijas aiškinančios užrašytojo pastabos glaudžiai siejasi su vestuvių ceremonialu ir su skelbiamomis vestuvinėmis dainomis. Be to, kai kurie šio raudų pluošto tekstai artimi dainoms arba yra su jomis susipynę. Minėtas autorinių priežodžių rinkinys publikuojamas po tradicinės smulkiosios tautosakos. Tai retas XIX a. pradžios lietuvių kultūros faktas — nežinomo autoriaus bandymas panaudoti tradicinių patarlių motyvus ir formą individualiojoje kūryboje. Jis skelbiamas nekeičiant autoriaus pasirinktos struktūros: paliekama ta pati tekstų seka, skyrių išdėstymas ir pavadinimai, autoriaus dedikacija ir pratarmė.

Paaiškinimai susideda iš panaudotų šaltinių aprašo ir komentarų, skirtų kiekvienam skelbiamam kūriniui. Dainuojamosios ir pasakojamosios tautosakos komentaruose duodami panaudotų tekstų ir nepanaudotų variantų šifrai, apibūdinami nepanaudotuose variantuose esantys turinio skirtumai. Trumpai aptariamas atitinkamo kūrinio tipas, tipo paplitimas Lietuvoje, nurodoma, kur iki tol spausdinta to kūrinio variantų. Dainų tipų charakteristikose duodama žinių ne tik apie skelbiamo teksto, bet ir viso tipo ankstesnes publikacijas. Aptariant dainas, vadovautasi Lietuvių liaudies dainų katalogo, sudaryto Lietuvių kalbos ir literatūros institute, duomenimis. Dainų tipai, aprašyti spausdintuose šio katalogo skyriuose (LDK), gauna atitinkamus katalogo tipų numerius. Pasakojamosios tautosakos paaiškinimuose nurodomi tipai, kuriems skelbiami kūriniai priklauso, pažymint tarptautinio (AT) ir lietuvių pasakojamosios tautosakos (LPK) katalogų numerius. Smulkiosios tautosakos šaltiniai aptariami paaiškinimų skyriuje, o kiekvieno skelbiamo kūrinio komentarai dedami iškart po teksto. Komentarus sudaro kiekvieno skelbiamo teksto neredaguotas pavyzdys, jo ir neskelbiamų variantų bei redakcijų šaltinių nuorodos, iliustruojami neskelbiamų variantų skirtumai ir Daukanto

redakciniai pakeitimai. Čia pat nurodomi leidiniai, kuriuose atitinkamas kūrinėlis spausdintas.

Publikuojamoji tautosaka daugiausia užrašyta iš dounininkų (telšiškių ir kretingiškių) žemaičių; vienas kitas tekstas pasitaiko iš gretimų tarmių, be to, šiek tiek dainų Daukanto gauta iš rytų Lietuvos su puntininkų ypatybėmis. Redaguojant ją, vadovautasi bendraisiais mokslinės tekstologijos principais, kartu atsižvelgiant į specifinius rinkinių kalbos ypatumus. Keblumų sudarė nenusistovėjusi XIX a. pirmosios pusės tautosakos rinkėjų rašyba. Dauguma tekstų rašyta neįgudusia ranka, tarimą perteikiant stichiškai. Neretai tie patys kalbos ypatumai žymimi skirtingais rašmenimis (pvz., „anas *sugadnus* ira" ir toliau tame pačiame tekste: „tas gał buty *sugadnos"; buwys, bowys* „buvęs", *bowoses* „buvusios", *bąwąsi* „buvusi") ir priešingai — skirtingi ypatumai vienodais rašmenimis (pvz., *ant lęciugo* galima suprasti ir „ant lenciūgo", plg. *ant ano kieciaus,* ir „ant lenciūgu", plg. *so tokio andynio* „su tokiu vandeniu"; *kalna* gali reikšti ir „kalno", ir „kalną"). Apie atskirų rašmenų bei diakritinių ženklų fonetinę reikšmę neretai tekdavo spręsti remiantis dabartinėmis atitinkamos tarmės normomis, taip pat kitų lyčių tame pačiame tekste ar pluošte vartojimo analogijomis.

Tekstai pateikiami dabartine rašyba. Skyryba, užrašytuose tekstuose esanti visai primityvi (pvz., dažnai dainos posme nėra jokio skyrybos ženklo, tik jo gale padedamas taškas ar brūkšnys; pasakose tašku, kableliu, dvitaškiu ar brūkšniu skiriami periodai, ne visada sutampantys su sakiniais, ir pan.), redaguojant tvarkoma pagal dabartines normas, drauge stengiantis atspindėti tautosakos sintaksės ypatybes.

Literatūrinės kalbos garsais verčiamos dėsningosios fonetinės tarmybės, pavyzdžiui, *weyna, wĩjna* redaguojama į *viena, etus* — *eitąs* „einąs", *tiewa* — *tėvo, yiszkoty* — *ieškoti, anowdo* — *anuodu* ir pan.

Ritmo nesaistomuose tekstuose atstatomos fonetiškai sutrumpėjusios linksniuojamų žodžių galo formos, pavyzdžiui: *daykts* — *daiktas, budams* — *būdamas, wyins* — *vienas,* juoba kad ir užrašytuose tekstuose jos kartais yra pilnos, pavyzdžiui, šalia *tiews, tiewus* pasitaiko ir *tiewas,* šalia *stowiedams* „stovėdamas" — *regiedamas* „regėdamas". Bet paliekamos tos sutrumpėjusios galūnės, kurios vartojamos ir bendrinėje kalboje, pavyzdžiui, *meiliey* rašoma *meilėj, praszom* — *prašom, turiet* — *turėt, ekem* — *eikim* ir pan. Dalelyčių, jungtukų bei kitų tarnybinių žodžių dėl fonetinių priežasčių nukritę galo priebalsiai rašomi laužtiniuose skliaustuose, pavyzdžiui: *da* — *da[r], ka* — *ka[d], i* — *i[r]* ir t. t.

Dauguma sporadinių fonetinių tarmybių spausdinamuose tekstuose išlaikoma. Antai rašoma: *gelžis* „geležis", *kninga* „knyga", *malagis* „melagis", *krimta* „krinta", *nakoti* „nakvoti", *silkai* „šilkai", *sukrus* „cukrus", *svadinti* „sodinti", *šetonas* „šėtonas", *tujau* „tuojau", *tora* „tvora", *vėsulas* „viesulas", *žylė* „zylė" ir t. t. Lieka ir dainoms saviti fonetikos reiškiniai (pvz., jotavimas: *pajaugo*). Tačiau, norint tekstą labiau priartinti prie bendrinės kalbos, atsisakyta kai kurių fonetinės kilmės tarminių variantų, dažnai vartojamų tekstuose ir savo gausumu apsunkinančių suprasti tekstą, užgožiančių jo natūralų skambėjimą. Vietoj *ejau, jema, nėkas* ir pan.— formų, kurias gautume grynai fonetiškai atstatę į bendrinę kalbą rankraščių *eiau, iem, nieks,*— spausdintuose tekstuose rašoma *ėjau, ima, niekas* ir pan.; vietoj *numas* (originalo *nóms*), *numie (nąmey, numiey), muno (muna, mona, móna, mąno)*... rašoma *namas, namie, mano*...

Panašiai elgiamasi ir su morfologinėmis ypatybėmis. Apskritai tarminės priesagos redaguojant paliekamos, pavyzdžiui, tekstuose liko formos *dainiuoti* „dainuoti", *dovena* „dovana", *dvyleka* „dvylika", *pabenga* „pabaiga", *obūlas* „obuolys", *kamunos* „kamanos", *mėlenplunksnelis* „mėlynplunksnelis", *siūlotis* „siūlytis", *rūpesneliai* „rūpestėliai", *vaikali* „vaikeli" ir pan. Bet neišlaikomas tikriausiai fonetinės kilmės esąs priesagų *-inink-* ir *-inyk-*, *-en-* ir *-in-* (taip pat ir šaknyje) įvairavimas: jų dariniai vienodinami orientuojantis į bendrinę kalbą, pavyzdžiui, rašoma *kuršininku* (orig. *kurszininku*), *darbininkės (darbynikies), piemenelį (piemeneli* ir *pyimineli), vandenį (wandeni* ir *wandyni), ganyti (ganinty), užkinkyti (užkikity)* ir pan.

Nenorminami kitos giminės ar kamieno negu bendrinėje kalboje žodžiai, pavyzdžiui, *rūtas* „rūta", *liepelis* „liepelė", *smiltės* „smiltys", *alelius* „alelis", *tūkstantė* „tūkstantis" ir pan. Bet jeigu žodis į kitą kamieną nėra ištisai perėjęs, o turi jo galūnę tik atskirose formose, ta galūnė keičiama, pavyzdžiui, rašoma ne *puikio*, o *puikaus*, ne *žalį*, o *žalią*, ne *širdėj, naktėj* (vienaskaitos vietininkas — orig. *szirdiey, naktie*), o *širdyj, nakty* ir pan.

Bendrinės kalbos atitikmenimis keičiamos žodžių tarminės galūnės, visiškai svetimos bendrinei kalbai (o kai kurios, transponuotos įgijusios kitą fonetinį pavidalą,— ir pačiai žemaičių tarmei). Pavyzdžiui, linksniuojamų žodžių formos *wakou, żyrgelow, szunie, metusy, mazims, maney, anus, gerameie, iuso*... redaguojant keistos į *vaikui, žirgeliui, šuniui, metuose, mažiems, man, anuos, gerajame, jūsų*...; veiksmažodžių formos *mokiteys, gausiat, negał, byrbonti, eyczio, prakalbietum* — į *mokytis, gausit, negali, birbianti, eičiau, prakalbėtų*... Bet paliekamos įvairios

archainės, atematinės, taip pat plačiau — ne tik žemaičių — žinomos ir kartais bendrinėje kalboje pavartojamos galūnės, pavyzdžiui: *šalip, jaunamjam, eita, darysma, dukteries, septynius* (šalia *septynis*) ir pan. Ritmo ir rimo saistomuose tekstuose išlaikoma tarminių formų, kurios turi poetinį krūvį — pakeitus jas bendrinės kalbos atitikmenimis, nukentėtų rimas, ritmas ar apskritai garsinis sąskambis.

Fonetiškai besiskiriantys prielinksniai *nu, par* (ir priešdėlis *par-*), *pry* keičiami bendrinės kalbos atitikmenimis *nuo, per (per-), prie*.

Retesni tarminiai, archainiai žodžiai, sunkiau suprantamos svetimybės (jų publikuojamuose tekstuose, ypač pasakose, apstu) aiškinami žodynėlyje.

Dainuojamosios tautosakos tekstus spaudai parengė ir tekstologinius paaiškinimus parašė Vytautas Jurgutis, skelbtinus dainų variantus atrinko, klasifikavo ir folklorinius paaiškinimus parengė Bronė Kazlauskienė. Pasakojamosios tautosakos tekstus parengė Kostas Aleksynas, paaiškinimus parašė Leonardas Sauka. Smulkiąją tautosaką parengė ir paaiškino Kazys Grigas. Visų tekstų kalbą redagavo ir žodynėlį sudarė Kostas Aleksynas. Redaguojant kalbiniais klausimais konsultavo ir naudingų pasiūlymų pateikė Vytautas Vitkauskas. Parengtą spaudai rankraštį išsamiai recenzavo Aleksas Girdenis.

SIMONAS DAUKANTAS IR LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Iš gausių Simono Daukanto (1793—1864) rankraščių ir spausdintų darbų bene labiausiai nesensta ir nepraranda mokslinio aktualumo jo sukaupta tautosaka. Ji gana įvairi, masina kultūros istorijos tyrinėtoją savo senumu, nes kai kurių lietuvių tautosakos žanrų pirmieji pavyzdžiai yra kaip tik Daukanto rinkiniuose. Ji visa surinkta dar prieš baudžiavos panaikinimą, sudaro vieną iš seniausių ir, beje, gausiausių iš feodalizmo epochos mus pasiekusių tekstų fondų. Šalia išlikusių J. Brodovskio, L. Rėzos, S. Stanevičiaus rinkinių tai vienas iš reikšmingiausių šaltinių mūsų folkloro ir apskritai liaudies dvasinės kultūros istorijos tyrinėjimams.

Daukanto dėmesys lietuvių tautosakai nebuvo epizodiškas ar atsitiktinis. Jis kilo iš susikurtos kultūrinės ir patriotinės veiklos programos, buvo tos programos sudedamoji dalis. Organizuodamas tekstų rinkimą ir juos publikuodamas, Daukantas vadovavosi ne vien laikotarpiui būdingomis romantinėmis idėjomis ieškoti liaudies kūryboje tautos dvasios išraiškos. Lietuviškai kalbančioje, dainuojančioje ir pasakas sekančioje valstiečių klasėje jis matė būsimą savo tautos reprezentantą. Lietuvių kalba, jo supratimu, anksčiau ar vėliau turėjo tapti valstybės, viešojo gyvenimo, mokslo, meno kalba. Į tautosaką, kuri tuo metu buvo vos ne vienintelė platiems lietuvių sluoksniams prieinama tautinės literatūros dalis, Daukantas žiūrėjo kaip į tautos saviraiškos formą ir auklėjimo, mokymo, raštų kalbos, poetinės kūrybos ugdymo priemonę.

Liaudies kūryba jis rėmėsi beveik visuose savo istoriniuose raštuose, jos rinkimu ir leidimu rūpinosi kone per visą savo aktyvios veiklos laikotarpį. Išliko jo sudaryti stambūs dainų rankraščių pluoštai, dainų leidinys, pasakojamosios tautosakos rinkinys, patarlių ir priežodžių publikacijos įvairios paskirties knygelėse, žiupsnis mįslių, leidiniuose ir laiškuose Daukanto išdėstytos pastabos apie tautosakos turinį, formą, etninę pažintinę vertę. Visa ši veikla teigiamai veikė XIX a. mokslinės minties ir kultūrinio gyvenimo raidą. Bet svarbiausia, kad Daukanto su-

kaupti ir rūpestingai saugoti tautosakos tekstų rankraščiai, kaip ir daugumas kitų jo raštų bei dokumentų, išliko iki šių dienų ir vis labiau įeina į mokslinę apyvartą, tampa bendra plačių skaitytojų sluoksnių nuosavybe.

Šio straipsnio paskirtis — pristatyti lietuvių mokslinei visuomenei ir masiniam skaitytojui Daukanto rinkinių ir leidinių tautosaką, trumpai apibūdinant jos sudėtį ir apimtį, taip pat — aptariant Daukanto pažiūras į liaudies kūrybą, jo veiklą, susijusią su tautosakos rinkimu ir leidimu, supažindinant su atskirų rinkinių atsiradimo aplinkybėmis. Kiek dar tai įmanoma, bandoma išaiškinti Daukantui talkinusius tautosakos užrašinėtojus. Visa tai turėtų palengvinti pažintį su skelbiamais Daukanto rinkinių ir leidinių tautosakos tekstais, bent kiek papildyti lietuvių folkloristikos ir kultūros istorijos žinias.

1. SUPRATĘS TAUTOSAKOS VERTĘ

Daukanto pažintis su lietuvių tautosaka, be abejo, prasidėjo vaikystės metais. Nors jis pats niekur nėra minėjęs, kokį įspūdį jam darė tautosaka šeimoje ir gimtojo kaimo aplinkoje, galima kartu su M. Lukšiene teigti, kad „S. Daukantui tautosaka buvo ne įdomi egzotika, kaip ne vienam romantikui, o jo vaikystės ir jaunystės kultūrinės aplinkos dalis" [1]. Betarpiški įspūdžiai, kuriuos jis, dar vaikas ir paauglys, turėjo patirti girdėdamas natūraliai skambančias žemaičių dainas, pasakojamąją tautosaką ir liaudies frazeologiją, bus ilgainiui veikę jo pažiūras į tautosakos esmę, į joje atsispindėjusias liaudies estetikos ir etikos normas. Tokius įspūdžius, susijusius su pasakų sekimu Žemaitijoje, įžiūrime, pavyzdžiui, „Pasakų Fedro" pratarmėje (1824), kur Daukantas sakė: „Žinau, jog žemaičiai senovės pasakas geba pasakoti ir jomis mokyti savo jaunuomenę". Greičiausiai jie ir apsaugojo Daukantą nuo pseudoliaudiškų tekstų citavimo ir komentavimo savo raštuose, ko ne kartą neišvengė atokiau nuo lietuvių kaimo kultūros buvę romantinės krypties istorikai ir literatai.

Daukanto kūrybinius užmojus ir pasaulėžiūros pradus, kurių veikiamas jis 1814 m. atvyko į Vilnių, galima tik numanyti. 1822 ir 1824 metais datuojami jo rankraščiai leidžia konkrečiai kalbėti apie idealus, kuriems jis ryžosi paskirti savo gyvenimą.

---

[1] *Lukšienė M.* Simonas Daukantas.— Kn.: Simonas Daukantas. Rinktiniai raštai. V., 1955, p. 23—24.

Jis jau tada buvo taip užsidegęs kelti lietuvių liaudies švietimą ir žadinti tautinį sąmoningumą, kad tos ugnies užteko visam likusiam gyvenimui, visoms būsimoms veiklos sritims. Siekiamų tikslų pastovumas iš dalies lėmė, kad jis įstengė padaryt tiek daug, o pažiūrų demokratiškumas ir orientacija į liaudies kultūrą — kad, galima sakyti, pastoviai užsiiminėjo tautosakos rinkimu, skelbimu ir vertinimu.

Pati pirmoji Daukanto sukurta Lietuvos istorija „Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių" datuojama 1822 metais. Joje aprašinėdamas Lietuvos praeitį nuo seniausių laikų iki Vytauto mirties, Daukantas su romantikams būdinga tautinės kultūros idealizavimo aistra specialiame skyriuje pasakojo taip pat apie senovės lietuvių materialinę bei dvasinę kultūrą. Veikalo pratarmėje pabrėžęs, kad dainos, lygiai kaip ir archeologinės iškasenos bei kiti paminklai, „gali daug atminimų ir palaikų senovės rodyti" [2], šiame skyriuje jis bandė keliais dainų motyvais iliustruoti lietuvių charakterio ypatybes. Ten pat, aprašinėdamas senovės lietuvių apeigas, jis citavo iš leidinių imtas raudų bei mitinių maldelių nuotrupas. Aptardamas lietuvių moralinį veidą, dalį savo teiginių Daukantas rėmė liaudies patarlėmis ir priežodžiais. Pastarieji tekstai neabejotinai liaudiški, matyt, į Daukanto leksikos išteklius atėję iš gyvosios kalbos. Iš to, kokiame kontekste ir kaip jie buvo vartojami, matyti, kad Daukantas puikiai jautė liaudies frazeologijos įvaizdžių emocinį krūvį ir kad labai vertino patarlių ir priežodžių forma reiškiamas didaktines tendencijas. Toks tautosakos panaudojimo istoriniuose raštuose pobūdis nesikeitė ir Daukantui rašant „Istoriją žemaitišką" (apie 1835 m.), ir kuriant „Būdą senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių" (1845 m.), kurio atskiri epizodai iš esmės yra išplėsti atitinkami „Darbų" ir „Istorijos" skyriai.

Skaitydami patarlių ir priežodžių citatas ir jų mintimis paremtus Daukanto samprotavimus, spėjame, kad tai buvo gana atsitiktiniai bandymai pasiremti sakytine liaudies kūryba iš atminties. Tačiau jei taip manydami ir neklystame, 1824 m. jo parengta Fedro pasakėčių vertimo pratarme [3] padeda įsitikinti, kad jau šiuo laikotarpiu Daukantas buvo pradėjęs rūpintis ir tautosakos rinkimu, ir jos turinio bei formos aiškinimu.

---

[2] *Daukantas S.* Raštai, t. 1. Vilnius, 1976, p. 39.

[3] „Pasakų Fedro" vertimo ir pratarmės yra išlikę du Daukanto ranka rašyti tekstai. Pirmasis, saugomas Vilniaus universiteto bibliotekos rankraščių skyriuje (VVU E73), datuojamas 1824 metais. Vertėjas jame pasirašęs M. Žeimio slapyvarde. Antrajame (saugomas Lietuvių kalbos ir literatūros instituto rankraščių skyriuje — SDF 5) užrašyti 1846 išleidimo metai. Daukantas jame pasivadinęs Motiejum Šaukliu. Abu rankraščiai skiriasi tik rašybos mažmožiais.

Pratarmėje, sekdamas lenkiško (S. Čerskio) Fedro pasakėčių leidimo (1815 m.) įvadu, Daukantas lietuviškai aiškino kai kuriuos literatūros teorijos klausimus ir čia pat pasakė nemaža originalių minčių apie lietuvių pasakas. Tada jis, galima sakyti, neskyrė liaudies pasakų nuo literatūrinių pasakėčių — ir vienas, ir kitas vadino pasakomis. Nuodugnesnė teorinė pažintis su liaudies pasakų struktūra būtų neleidusi Daukantui pasakas identifikuoti su pasakėčiomis, bet nereikia tuo per daug ir stebėtis. Tuo metu tradicinių pasakų tyrinėjimų ne tik lietuviai, bet ir kitos Europos tautos dar neturėjo, o iš pirmo žvilgsnio kai kurie bendri pasakų ir pasakėčių formos bei turinio bruožai, pavyzdžiui, gyvulinių pasakų ir pasakėčių personažų tapatumas, krinta į akis. Kaip tik į tai Daukantas ir yra atkreipęs dėmesį ten pat sakydamas, kad pasakose „ir žemaičių vilkai, meškos, lapės kalbėjo tarp savęs".

Daukantas šioje pratarmėje atkreipė dėmesį į tradicinį pasakų gyvavimo būdą. Jis rašė: „Pasaka vadinasi ta kalba apie tokį daiktą, kuri yra ne raštais saugojama, bet žmonių minėsena ir minavojimu užlaikoma. Nesgi, vienam pasakojant apie kokią notį, kitas, ją girdėjęs, kitam pasakoja ir taip toliaus. Tokiu pragumu jeib kokia notis ominėj žmonių ištveria ne vien kelis šimtus, bet ir kelias tūkstantes metų, kurias paskui tankiai išminčiai ir kiti mokyti vyrai įrašo į kningas". Iš esmės taip liaudies žodinės kūrybos istorinis kelias tautosakos moksle suprantamas ir dabar. Daukantas pirmasis tai suformulavo lietuvių kalba.

Fedro pasakėčių lietuviškas leidimas, ypač jo pratarmė, turėjo paskatinti lietuvių pasakų rinkimą. Daukantas pageidavo, „idant rastųsi koksai vyras, kaip rados senovėj Ezopas, pas rymionis Fedras, kurie sulasė pasakas savo tautos, kursai, brūzdamas tarp žmonių mūsų tautos, sulasytų jų pasakas, po Lietuvos svietą nuo kalnėnų ir žemaičių pasakojamas". Gerokai vėliau gyvendamas Rygoje ir Peterburge, jis per pažįstamus inteligentus įtraukė į pasakų rinkimo darbą bent kelis žmones ir apie 1835 m. sudarė palyginti nemažą pasakų rinkinį. Tai matydami, ir sakome, kad Daukantas jau studijų metais kūrė savo kultūrinės veiklos programą, kurioje nemažas vaidmuo turėjo tekti lietuvių tautosakos rinkimui ir leidimui.

Iš negausių žinių apie Daukanto veiklą Rygoje (gyveno 1825—1834 m.) matyt, kad jis, tuo metu pradėjęs rašyti „Istoriją žemaitišką", nemaža dėmesio skyrė ir tautosakai. „Istorijoje", kaip minėta, ne vienu atveju autoriaus teiginiai iliustruojami dainų motyvais ir liaudies frazeologija. Retkarčiais, bent jau aprimus 1831 m. sukilimo audroms, parvykdamas į gimtąją Žemaitiją,

Daukantas bendravo su kaimo žmonėmis, matyt, ieškojo atsakymų į jį dominusius liaudies kultūros istorijos klausimus. „Dainių žemaičių" pratarmėje, pavyzdžiui, jis perpasakojo šimtamečio senuko Kiauleikio žodžius, girdėtus 1834 m. Laukžemėje, apie Daukanto laikais Žemaitijoje jau nežinotą dainavimo būdą, kai pakaitomis dainuojama ir grojama ilgomis dūdomis. Kiauleikio pasakojimas, pro kurį šiandien negali praeiti tylomis nė vienas folkloristas, tyrinėjąs sutartinių išplitimo geografiją, Daukantui pasirodė itin svarbus. Jis juo rėmėsi sakydamas, kad senosios dainos nyksta, kad jos vis rečiau dainuojamos, o tai savo ruožtu verčia susirūpinti jų rinkimu. Kartu buvo atkreiptas dėmesys, kad gali nueiti į užmirštį niekieno neužfiksuoti ne tik atskiri kūriniai, bet ir atitinkami žanrai ir stiliai. Iš to sprendžiame, kad Daukantas jau tada į liaudies kultūros raidą žvelgė buklaus kraštotyrininko akimis.

Išlikę J. Pabrėžos laiškai rodo, kad tų pačių 1834 metų vasarą, prieš persikeldamas gyventi į Peterburgą, Daukantas bandė susirasti žmonių, kurie jam padėtų rinkti tautosaką. Tą vasarą jis pas Pabrėžą viešėjo ir, matyt, gavo pažadą tarpininkauti [4]. Pabrėža 1835 m. aiškinosi negalėjęs visų Daukanto užgaidų patenkinti: kun. Baužinskis, užsiėmęs persikėlimu iš Laukžemės į Palangą, neatsiuntęs jokių „Gyismiu žemaaytyszku", nors Pabrėža per tris karalius prašęs. Minimi žmonės, kuriuos pavykę priraginti užrašinėti tautosaką: „Dó stódęteló atradau ókatliwó ąt yszraaszima Paasaku, Miiśliun, yr Priižodžiu žemaytyszku: ysz tuu, wyinam priwadzioojy Alseyka Kriaaucziós ąątrós pats kou mokieji, ysz łosnos gaałwos paraaszy." [5] Šių žmonių užrašytus tekstus Pabrėža per J. Gintilą siuntė „bastaam Ukinikóu Petersburga Daaukąntóu" [6].

Vadinasi, Daukanto pastangos 1834 m. vasarą susirasti talkininkų nenuėjo veltui. Daukanto 1835 m. sudarytame pasakų rinkinyje, be pasakojamosios ir dainuojamosios tautosakos tekstų, yra taip pat mįslių, patarlių ir priežodžių, ir tai galima sieti su Pabrėžos minimų vaikinų užrašyta medžiaga. Be to, laiško žodžiai „ukatlyvu ant išrašymo pasakų, mįslių, priežodžių žemaitiškų" primena, kad Daukantas kreipė Pabrėžos dėmesį į visas pagrindines tautosakos rūšis.

Atsižvelgiant į laiškų datas, galima koreguoti M. Biržiškos spėjimą, kad Daukantas „Pasakų Masių" rinkinį yra sudaręs

---

[4] J. A. Pabrėžos laiškai J. Gintilai.— Mūsų senovė, 1938, t. 2, Nr 3, p. 496.
[5] Ten pat, p. 497.
[6] Ten pat.

1834—1835 m. žiemą, gyvendamas Žemaitijoje[7]. Iš tikrųjų jis tą žiemą Žemaitijoje negyveno. 1834 m. gruodžio 19 d. laiške Pabrėža priekaištavo Gintilai, kad Daukantas į Peterburgą išvykęs prieš 4 mėnesius ir per tą laiką nieko apie save nerašąs. Atrodo, kad jis, 1834 m. vasarą išvykęs į Peterburgą, ilgokai buvo be darbo (į senato departamento kanceliariją priimtas 1835 m. kovo 7 d.). Surinktą medžiagą Pabrėža jam siuntinėjo tada per Gintilą.

Gyvendamas Peterburge (1834—1850 m.), Daukantas išleido daugiausia savo rašinių, ir tarp jų žymi vieta teko tautosakai. Nemažas patarlių ir priežodžių pluoštas išspausdintas 1842 m. elementoriuje, pavadintame „Abėcėle lietuvių kalnėnų ir žemaičių kalbos". Tautosaka, ypač patarlėmis ir priežodžiais, Daukantas savo teiginius dažnai motyvavo 1845 m. išspausdintame „Būde". 1846 m. išleistos atskira knyga „Dainės žemaičių". Jų priede pateiktas pluoštas patarlių. Tais pačiais 1846 metais pasirodė Fedro pasakėčių lietuviškas leidimas su minėta pratarme, kurioje daug kalbama apie lietuvių pasakas. 1847 m. išėjo iš spaudos „Parodymas, kaip apynius auginti" su nemažu patarlių ir priežodžių pluoštu knygelės gale.

Norint tautosaką skelbti, reikėjo turėti užrašytų jos tekstų, ir čia, toli nuo Lietuvos, jam pavyko daugiausia jų įgyti. Didžioji jų dalis užrašyta ne paties Daukanto, o kitų žmonių, kurių galima priskaičiuoti daugiau nei 50. Vien pagrindinį dainų rinkinį sudaro maždaug keturiasdešimčia skirtingų rašysenų užfiksuoti tekstai[8]. Devynių rinkėjų rašyta pasakų rinkinio tautosaka[9]. Bent kelių žmonių sudaryti atskiri patarlių ir priežodžių pluoštai. Kiek galima spręsti iš rašysenos, kelis dainų ir patarlių pluoštus surašė jis pats, be to, gana daug smulkiosios tautosakos išsirašė iš K. Milkaus ir T. Lepnerio veikalų.

Talkininkų būta įvairių. Vienus į tautosakos rinkimo darbą įtraukė pats Daukantas arba jo bičiulis Jurgis Pabrėža, kiti turėjo mėgėjiškai sudarytus tekstų rinkinius ir Daukanto užprašyti jam perleido. Pastariesiems Daukantas žadėjo gautus tekstus paskelbti, be to, ir vieniems, ir kitiems stengėsi atsilyginti savo leidiniais. Antai 1846 m. laiške jis prašė M. Valančių po vieną „Dainių žemaičių" egzempliorių nemokamai duoti oficiolui Giniotui ir „raštininkui p. Sokolovskiui"[10]. Daukantas paaiškino,

---

[7] Lietuviškoji enciklopedija, t. 6. K., 1937, p. 144.

[8] Žr. *Jurgutis V.* Dainų lobis...— Bibliotekų darbas, 1964, Nr 11, p. 35.

[9] Žr. *Grigas K.* Simono Daukanto lietuvių tautosakos rinkiniai ir leidiniai.— Lietuvos TSR MA darbai. Ser. A, 1958, Nr 1, p. 237.

[10] *Daukantas S.* Raštai, t. 2. Vilnius, 1976, p. 782.

oficiolas jam davęs „daug žemaitiškų patarlių, kurias rasi prie dainų", o Sokolovskis — kelias dainas. Duodamas knygų, Daukantas sakėsi norįs paskatinti Sokolovskį, „kad jis gautu man daugiau dainų" [11]. Ten pat jis liepė Valančiui duoti po egzempliorių „Būdo" ir „Dainių" kažkokiam kunigėliui, surinkusiam 200 priežodžių, kad šis leistų juos išspausdinti. Savo leidinius Daukantas yra siuntęs Aukštaitijoje gyvenusiam talkininkui K. Maigiui ir, reikia manyti, dar ne vienam rinkėjui, iš kurio tik pavyko ką nors gauti.

Organizuoti rinkimą Daukantui daugiausia padėjo J. Pabrėža. V. Jurgučio teigimu, keliolika dainų pluoštelių Pabrėža bus pasiuntęs Daukantui apie 1835 metus. Kai kuriuose iš jų, sudarytuose nežinomų asmenų, yra Pabrėžos ranka įrašytų pataisų, kituose — paties Pabrėžos eiliuotų kūrinių. Be to, du pluošteliai su keliomis dainomis ir S. Valiūno „Eilėmis apie sprovą" rašyti Pabrėžos ranka [12]. Kaip minėta, per Pabrėžą Daukantas gavo dalį (o gal ir visus) į „Pasakų Masių" rinkinį patekusių tautosakos pluoštų.

Kitas žinomas talkininkas buvo K. Maigis (Moigis). Atrodo, pirmukart paprašytas per kažkokį Peterburge gyvenusį ir su Daukantu bendravusį Algirdą (Olgerdą), 1845 m. Maigis pradėjo rinkti ir Daukantui siuntinėti dainas bei autorinę poeziją. Iš jo susirašinėjimo su Daukantu išliko keli laiškai, 28 dainų ir autorinių kūrinių tekstai, keturios patarlės. Laiškai ypač gerai iliustruoja, ko Daukantas norėjo iš savo talkininkų ir kaip jis patarė tautosaką rinkti. Sužinome kai kurias idėjas ir mintis, kurias jis skiepijo savo rinkėjams, įžiūrime Maigio reagavimą į atskirus Daukanto pageidavimus. Maigis, pavyzdžiui, tarsi atsiliepdamas į Daukanto norus, mėgo pabrėžti, kad jo siunčiamos dainos yra „žodis į žodį išrašytos", žadėjo ir ateityje užrašomų tekstų savo nuožiūra nekeisti [13]. Be to, jis, pridurdamas „kadangi Tamsta myli teisybę", nurodinėjo, kurie iš siunčiamų tekstų yra autoriniai, kas jų autoriai, papildomai informavo apie atskirų kūrinių išsamumą, apie priedainius, žodžių reikšmes, netgi dainų funkcinius ryšius su apeigomis. Žadėjo Maigis Daukantui atsiųsti dainą apie žaltį, apie vandeninį dievaitį ir kt. Viename laiške jis rašė: „Kas link nusiųsto „Rugio žiedelio",— tik ta nepilnybė, kad po kiekvienai eilei choras paantrina „cziuta cziutelė", o užbaigi-

---

[11] Ten pat.

[12] Žr. *Jurgutis V.* „Eilės apie sprovą, Telšiuose atbūtą", ir kiti J. Pabrėžos ranka rašyti tekstai S. Daukanto rankraštiniame dainų rinkinyje.— Kn.: Jurgis Pabrėža (1771—1849). V., 1972, p. 76—83.

[13] Medega S. Daukanto bijografijai. Shenandoah, Pa, 1898, p. 41.

mas ant „nuometėlių", tai yra ant iszsirinkimo arba permainymo luomos" [14]. Visomis šio tipo pastabomis arba atsakoma į konkrečius užklausimus, arba tenkinami bendri reikalavimai, matyt, išdėstyti Maigiui rašytuose Daukanto laiškuose [15].

Minėtas Algirdas (o gal ir Daukantas) bus dėstęs Maigiui mintis ne tik apie liaudies kūrybos pažintinę vertę, bet ir apie valstiečių klasės socialinę padėtį. Dėkodamas Algirdui už tarpininkavimą užmezgant ryšį su Daukantu („kadangi nežinomas, attolintas — mūsų dvasias vienyji"), jis ten pat rašė: „Po teisybei, ta kliasa, budama pamatu ir užsilaikymu, užsiėmimu ir darbu visuomenės, negalėjo iki szioliai turėti geradėjingos pagelbos del užlaikymo brangių tautystės liekanų." [16] Liaudis, kurios kūrybą šis talkininkas Daukantui teikė, čia minima kaip svarbiausia visuomenės dalis. Laiške samprotaujama, kad reikia rūpintis jos gerove, tautinio sąmoningumo kėlimu, švietimu, tautinės kalbos ir kultūros paminklų išsaugojimu. Tautosakos rinkimas ir skelbimas turėjo būti reikšminga to darbo dalis, o idėja tai daryti greičiausiai iki šio žmogaus atėjo iš Daukanto.

Skatindamas Maigį rinkti liaudies dainas, Daukantas bus sąmoningai kreipęs jo dėmesį ir į autorinę poeziją. Kartu su dainomis Maigis siuntinėjo į Peterburgą A. Strazdo, D. Poškos, J. Kobeckio eiles, nurodydamas jų autorius. Taip daryti Daukantas, matyt, prašė ne tik jį, bet ir kitus rinkėjus, nes kitaip sunku būtų paaiškinti, kaip jo rankose susikaupė tiek palyginti daug folklorizuotų individualios kūrybos tekstų ir net ne dainuojamų, o nuorašais plitusių eilėraščių, pasakėčių, poezijos vertimų iš kitų kalbų.

Kad Daukantui rūpėjo populiarinti ir autorinę poeziją, matyti iš „Dainių žemaičių" leidinio. Čia taip pat randame individualios kūrybos tekstų, prie kurių nurodomos autorių pavardės. Be to, ir leidinio pratarmėje Daukantas atkreipė skaitytojų dėmesį į individualiąją poeziją sakydamas: „Tame mano surinkime ne visos tėra senovės dainės, kaip taikus skaitytojas regės tą, patsai skaitydamas. Tai nekurių raštininkų ir pavardes padėjau, nuo kurių yra pramanytos" (žr. t. 2, Nr 1715). Ir liaudies dainų, ir individualiosios poezijos publikacijos Daukantui buvo priemonė tautinei literatūrai ugdyti.

Daukanto dainų rinkiniuose pasitaiko pavardžių įrašų ir parašų, iš kurių galima spėti apie buvusius konkrečius talkininkus.

---

[14] Ten pat, p. 32.

[15] Maigiui rašytų Daukanto laiškų likimas nežinomas.

[16] Medega..., p. 28.

Vieno dainų pluošto gale, pavyzdžiui, yra pasirašęs C. Vambutas (Cyrill Wambutt). Visas šis 12 dainų sąsiuvinis surašytas vieno žmogaus, kuris greičiausiai ir buvo Vambutas. Kitame dainų pluošte po viena ranka aukštaičių tarme surašytų sutartinių yra prierašas: „Jozef Dargiewicz w Datnowie" (žr. šaltinio SD XXXII 14—17 aprašą). Galima abejoti, kad prieraše minimas asmuo buvo rinkinio sudarytojas. V. Jurgutis yra pastebėjęs, kad vieno stambaus prieš 1846 m. Daukanto įgyto rinkinio visi tekstai rašyti labai panašia rašysena, kaip ir žinomi autentiški A. Gabonskio laiškai (žr. šaltinio SD XXI aprašą). Gabonskis buvo vienas iš artimiausių Daukanto bičiulių Peterburge [17], ir tai, kad dainas užsimojusiam skelbti Daukantui jis galėjo talkinti, atrodo visai įtikinama. Vieni rankraščių pluoštai buvo panaudoti „Dainių žemaičių" leidinyje, o kiti ne. Iš to nustatome, kurie iš jų į Daukanto rankas pateko prieš 1846 m. ir kurie vėliau. Atrodo, tik apie 1845 m. jis pradėjo gauti rinkinių iš Aukštaitijos, nes „Dainėse žemaičių" yra tik viena Alantos apylinkėse užrašyta A. Strazdo daina [18]. Tuo tarpu po 1846 m. spaudai ruoštuose pluoštuose iš aukštaičių tarme rašytų rinkinių paimtų tekstų yra daugiau [19].

Iš Peterburgo laikotarpio daugiausia išliko duomenų, padedančių pažinti Daukanto pažiūras į tautosaką, jos turinį, formą, vietą tautos kultūros reiškinių komplekse. Daugiausia šiuos klausimus Daukantas palietė „Dainių žemaičių" pratarmėje ir laiškuose T. Narbutui (1842—1854). Pastaruosiuose, kalbėdamas apie tautos kultūros istorijos problemas, jis keliais atvejais užsiminė, kokio pobūdžio duomenų galima tikėtis rasti tautosakoje. Pavyzdžiui, 1848 m. laiške Narbutui rašo, kad „dar sunku apie mitologiją ką nors tikslaus pasakyti, nes liaudies dainos nesurinktos" [20]. Tuo metu Daukantas jau turėjo beveik visus dainų pluoštus, kiek jų iš viso jam pavyko gauti, bet to, matyt, atrodė dar labai maža, nes pats turimų dainų tam reikalui nenaudojo. Juo skeptiškiau jis turėjo galvoti apie Narbuto išgales aprašyti lietuvių mitologiją, nes šis nemokėjo lietuvių kalbos ir nepažinojo lietuvių tautosakos. Šią aplinkybę laiškuose Narbutui Daukantas ir priminė.

---

[17] *Merkys V.* Simonas Daukantas. Vilnius, 1972, p. 131—132.

[18] Žr. Dajnes Żiamajtiû, pagał Zodiû Dajninikû iszraszytas. Pirmasis pėdelis. Peropilie, 1846. Nr 118; žr. t. p. dainos Nr 336 paaiškinimą.

[19] Žr. *Jurgutis V.* Simono Daukanto lietuvių liaudies dainų rankraščių XXX pluoštas — neišleistas po 1846 m. „Dainių žemaičių" pėdelis.— Knygotyra, 1970, Nr 1(8), p. 160—178; 1972, Nr 2(9), p. 200—207.

[20] *Daukantas S.* Raštai, t. 2, p. 772.

Antai, paneigdamas Narbuto teiginius apie pirmosios nakties teisės buvimą Lietuvoje, jis kartu nurodė, kad ir Narbuto pacituota dainele negalima pasikliauti, nes ji yra ne liaudies: „...o ta dainelė netikra, tai patvirtins kiekvienas, kuris, mokėdamas lietuviškai, perskaitys ją."[21] Sakydamas „ta dainelė netikra", jis turėjo galvoje, kad senovės reliktų galima ieškoti tik tradicinėje, iš kartų į kartas ėjusioje liaudies poezijoje. Panašiai jis vertino Narbuto cituotą tariamą padavimą apie dievą Praamžiną („Pramžinas") ir kritikavo L. Ivinskį, paskelbusį šio teksto vertimą kalendoriuje[22]. Be to, netikęs jam atrodė Narbuto įprotis cituoti lietuvių dainas lenkų kalba. Daukantas sakė: „...dainos, užrašytos lenkiškai, negali būti šaltinis, nes jos netenka tautos spalvos"[23]. Su tautos patarlėmis gal ir būtų įmanoma supažindinti kitų kalbų atstovus, ieškant joms atitikmenų; pažodinis vertimas, Daukanto supratimu, beprasmis. „Verčiant pažodžiui, reikėtų aiškinti, kad būtų galima suprasti, ką ji reiškia, kam alegorija taikoma."[24] Siųsdamas Narbutui savo „Būdą" ir atkreipdamas dėmesį į mitologijos skyrių, Daukantas sakė: „...būtent matysi, kaip tikras lietuvis supranta senovės padavimus, kuriam vadovu buvo kalba."[25]

Iš visų teiginių matyti, kad Daukantas suvokė tautosakos tekstų kalbos savitumą, suformuotą ilgaamžių tradicijų, papročių, sakytum, tam tikros poetinio mąstymo ir pasaulėjautos vienovės.

„Dainių žemaičių" pratarmėje Daukantas nekartojo kitų lietuvių liaudies dainų leidėjų minčių. Skaitytojus, kurie panorės plačiau sužinoti apie „dainių gražybę ir privalumus", jis nukreipė į L. Rėzos „Dainų" pratarmę, pateikdamas bibliografinę informaciją apie du knygos leidimus (1825 ir 1843 m.). Daukantui buvo prie širdies Rėzos tendencija aukštinti lietuvių liaudies dvasinę kultūrą, kaip ir bandymai parodyti dainų estetines vertybes, ir todėl jis šį rinkinį propagavo. Paminėtos pratarmėje taip pat 1745 m. P. Ruigio paskelbtos lietuvių liaudies dainos ir S. Stanevičiaus dainų tekstų (1829 m.) bei natų (1833 m.) leidiniai. Apie Stanevičiaus pratarmes nepasakyta nieko. Galbūt jos liko nutylėtos todėl, kad Stanevičius ir Daukantas skirtingai žiūrėjo į skelbiamų dainų senumą. Tuo tarpu kai racionalusis Stanevičius sakė, kad visos jo skelbiamos dainos atsirado ne anksčiau kaip

[21] Ten pat, p. 771.

[22] *Kruopas J.* S. Daukanto pastabos dėl Ivinskio kalendorių arba metskaitlių kalbos.— Literatūra ir kalba, t. 3. V., 1958, p. 487.

[23] *Daukantas S.* Raštai, t. 2, p. 772.

[24] Ten pat, p. 773.

[25] Ten pat, p. 772.

švedų karo laikais XVIII a. pradžioje [26], į romantizmą linkęs Daukantas manė, kad jo skelbiamame dainų rinkinyje skaitytojas „regės šašuolėtį gilios senovės irgi patvirtinimą būdo ir dabos tos tautos" (žr. t. 2, Nr. 1715), nors ir jis gailestavo dainų apie senovės karo žygius niekaip neradęs.

Istorikas Daukantas nepraleido progos pratarmėje pasamprotauti apie dainose reiškiamus liaudies jausmus, sužadintus laimingų įvykių bei nesėkmių. Panašiai kaip ir pasakos, aptartos „Pasakų Fedro" pratarmėje, iki įsigalėjimo rašto dainos buvusios vienintelė priemonė („pragumas") perteikti iš kartų į kartas giliems įspūdžiams. Ten pat Daukantas pridūrė, kad dainas jis skelbia ne vien dėl jose esančių duomenų retrospektyviam liaudies kultūros aiškinimui, bet ir dėl ateities kartų, kad jos žinotų, kokios dainos Daukanto laikais buvo dainuojamos (ten pat).

Taip probėgšmais Daukantas aptarė dainas įvairiais aspektais. Jis paminėjo iš skaitytų istorinių raštų imtą žinutę apie garsų lietuvių dainininką Rykselį, 1351 m. dainavusį kryžiuočių ordino magistro Kniprodės garbei suruoštose iškilmėse. Pagal dainose reiškiamą nuotaiką jis skirstė jas į džiaugsmingas ir liūdnas, pirmąsias dar vadindamas dainomis, audomis bei aldomis, antrąsias — giesmėmis arba raudomis, o neaiškiais žodžiais dainuojamas — niūnėmis. Kalbant apie autorinius eiliavimus, atkreiptas dėmesys į dainų eilėdarą. Daukantui atrodė, kad lietuviams netinka silabinė eilėdara, ir jis siūlė rašantiesiems pasimokyti iš liaudies dainų. Jis rašė: „Tas yra nenugailiumu, jog, nemokėdamys ne kalbos kaip reikiant, ne permanydamys būdą dainės, taigoja lietuviškas daines į lenkiškas, bengdamys eilių galus vienmalinėmis balsėmis it lenkiškai, kad tu tarpu būdas lietuvių kalbos ir dainių būtinai pavėdus yra į būdą kalbos grekonų ir rymionų, ne lenkų" (ten pat). Tuo būdu buvo paliestas eiliavimo teorijos ir praktikos klausimas. Paliestas paviršutiniškai, neatsižvelgiant, kad dainų eilėdarą labai saisto melodija. Ir vis dėlto buvo užčiuoptas vienas iš tradicinėms liaudies dainoms būdingų bruožų — išreikšta mintis, kad joms svetima silabinė eilėdara. Baigdamas pratarmę, Daukantas, panašiai kaip ir Stanevičius, nurodė, kurių vietovių (Kretingos, Gargždų, Plungės, Truikinų ir Gaurės) tarmei artimiausia skelbiamų tekstų kalba.

Ruošdamas spaudai tautosakos tekstus, Daukantas stengėsi norminti lietuvių kalbą. Lygindami jo paskelbtus tekstus su pirminiais užrašymais rinkiniuose, matome, kad jis gana nuosekliai

---

[26] *Stanevičius S.* Raštai. V., 1967, p. 140.

šalino svetimžodžius. Antai jo suredaguotose dainose žodis *bagotas* pakeistas į *turtingas, panelės* — į *mergelės, slaunumėlis* — į *garsumėlis, čeverykai* — į *kurpelės, šoblelė* — į *kardelis* ir kt. Tokie ir panašūs leksiniai pakaitalai atsidūrė taip pat jo suredaguotuose patarlių ir priežodžių tekstuose, plg.: *skūra* — *kailis, čėsnis* — *vaišinimas, nekvolyk* — *negirk, skūpus* — *šykštus, sylingesnis* — *stipresnis* ir pan. Masiniam skaitytojui teikiamuose leidiniuose tautosakos leksika taip redaguojama ir šiais laikais. Daukantui, bene pirmajam pasukusiam šia linkme, priklauso šio darbo pradininko vardas.

Susidurdamas tekstuose su kitų lietuvių kalbos tarmių leksika, žodžių formomis ir fonetikos ypatybėmis, žemaitis Daukantas pirmenybę teikė žemaičių tarmei. Ryškiausiai tai pastebime suredaguotose dainose, ypač naujų pėdelių pluoštuose, kur pasitaikantys rytų aukštaičių tarme užrašyti tekstai sužemaitinti. Lygiai taip pat Daukantas elgėsi ir su patarlių tekstais. Antai nusirašinėjamas K. Milkaus ir T. Lepnerio vakarų aukštaičių tarme paskelbtas patarles jis iš karto redagavo, keisdamas kai kuriuos žodžius ir žodžių formas. Šių dviejų šaltinių patarlės buvo paskelbtos 1842 m. Daukanto „Abėcėlėje". Dėl minėtų pakeitimų kai kuriuos tekstus sunku identifikuoti su pirminėmis jų publikacijomis. Daukantas, matyt, tikėjosi įtvirtinti žemaičių tarmės ypatybes lietuvių literatūrinėje kalboje ir padaryti jas normines.

Kalbinis tekstų redagavimas Daukantui sekėsi geriau negu folklorinis. Tiesa, vėlesnė literatūrinės kalbos raida paneigė kai kurias jo tendencijas, pasirinktas derinant tarmių ypatybes, bet visa, ką jis darė tvarkydamas kalbos dalykus, buvo daroma gana nuosekliai. Tuo tarpu folklorinę skelbiamų tekstų specifiką suvokti jam buvo sunkiau. Antai „Dainėse žemaičių" visų pirma krinta į akis bent kiek nuoseklesnio skelbiamos medžiagos klasifikavimo stoka. Nekalbant apie apeiginių dainų funkcinius ryšius, kurių to meto folkloristai dar beveik visai nepaisė, dainų su panašiais bei artimais siužetais ir motyvais Daukantas taip pat negretino. Todėl kai kurie savo tematika ir meniniais vaizdais gimininingi kūrinėliai atsidūrė toli vienas nuo kito, o viena net ta pati daina buvo išspausdinta skirtingomis antraštėmis du kartus [27]. Po 1846 m. spaudai ruoštuose dainų pluoštuose V. Jurgutis jau įžvelgia bent kiek tekstų klasifikavimo žymių [28]. Tik „Abė-

---

[27] Žr. Dajnes Žiamajtiû, Nr 112, Nr 132.

[28] *Jurgutis V.* Simono Daukanto... neišleistas po 1846 m. „Dainių žemaičių" pėdelis.— Knygotyra, 1970, Nr 1(8), p. 162.

cėlėje" patarlės suskirstytos į tris skyrelius [29], kitose patarlių publikacijose jokio medžiagos klasifikavimo nepastebime. Pastarosiose taip pat pasitaiko adekvačių tekstų pasikartojimų. Taip atsitiko todėl, kad tautosakos tekstus Daukantas skelbė paskubomis, per daug nesigilindamas į klasifikavimo problemas. Jam rūpėjo kiekviena pasitaikiusia proga pateikti lietuvių skaitytojui kuo daugiau ir kuo geriau suredaguotų tekstų, o bent kiek išsamesnis įvertinimas ir klasifikacija atidėta geresniems laikams.

Daugeliu atvejų Daukantui teko tvarkyti dainų posmavimą, nes ne visi jo gauti tekstai buvo surašyti eilutėmis ir posmais. Be to, daug dainų, matyt, buvo užrašyta ne natūraliai dainuojant, o iš atminties ar diktuojant. Todėl skirtingais atvejais buvo likę neparodyti eilučių pasikartojimai, ir Daukantas posmų struktūros rekonstruoti neįstengė. Pasitaikė, kad ir palyginti gerai užrašytus posmus jis apgadino. Tai pastebime jau pirmajame „Dainėse žemaičių" paskelbtame tekste, kurio rankraštyje eilučių pasikartojimai užfiksuoti, o išspausdintame tekste kai kurie praleisti. Panašiai atsitiko redaguojant 40-uoju, 54-uoju, 65-uoju, 75-uoju eilės numeriais pažymėtus „Dainių žemaičių" tekstus. Vietomis redaktorius pažeidė eilučių metrą, ir tai rodo, kad jam mažai terūpėjo tekstų santykis su melodija.

Neišvengė Daukantas nesėkmių ir duodamas „Dainėse žemaičių" skelbiamiems tekstams antraštes. Jis nepaisė pavadinimų vienodumo — vadovavosi skirtingais tekstų įvardijimo principais. Kai kurios antraštės, pavyzdžiui, „Rudas šunelis", „Grinyčelė" ne ką tepasakė apie atitinkamo siužeto ar svarbesniųjų motyvų turinį. Kelių dainų antraštes turėjo atstoti komentarų tipo pastabos, atrodo, susiejančios atitinkamą dainą su kita, ėjusia prieš ją: „Kitur toje dingstyj teip dainuoja", „Kitoj šalyj teip dainiuoja" ir pan. Tačiau prie pirmesnio teksto nenurodyta nieko nei apie kūrinio paskirtį („dingstį"), nei apie jo užrašymo vietą, ir lieka neaišku, ką Daukantas norėjo tokiomis antraštėmis pasakyti.

Kiek geriau Daukantui sekėsi įvardyti antrajam „pėdeliui" rengtus tekstus. Antai XXX pluošte pagret pateiktos kelios vaišių dainos, ir beveik visų antraštėse nurodyta kūrinių funkcija: „Raginamoji dainė", „Svečių dainė", „Parsiskiriant svečiams" ir kt. Atskirus turinio motyvus apibūdina kitos antraštės: „Vargo mergelė", „Žiubris", „Vargdienio rauda" ir kt. Tačiau ir čia, pasirinkdamas antraštes, Daukantas nebuvo nuoseklus. Vienos dai-

[29] Skyreliai pavadinti: „Dorybės patarlės", „Prityros patarlės" ir „Veikimo patarlės".

nos pavadinimas yra lyg ir istorinio turinio pastaba „Šiandieną daugiaus teip dainiuoj" [30], bet taip ir lieka neaišku, su kuo aptarto teksto populiarumas lyginamas. Kitame būsimam tomui paruoštame pluošte (SD XXXI) antraštės parinktos daugiausia iš dainų motyvų. Vienos iš jų lakoniškesnės („Brolis išjojo ing karę", „Atjojimas ing kiemą svečių", „Sirata", „Piemenelė"), kitos pernelyg išplėstos, detalizuojančios turinį, pavyzdžiui, „Kalba kritusio kareivelio ar ricieliaus su savo tėvu, motina, broliu ir seseria". Tačiau tokių atpasakojimo tipo antraščių čia nedaug. Apskritai, lygindami paskutiniuosius Daukanto bandymus su pirmaisiais, tariamės pastebėję padidėjusią jo, kaip dainų leidėjo ir redaktoriaus, nuovoką.

Antrąjį (neužbaigtą) dainų tomą Daukantas bus sudarinėjęs ne taip paskubomis kaip pirmąjį. Nenumatydamas greitu laiku jį išleisti ir todėl turėdamas daugiau laiko, atskiras spaudai ruošiamas dainas mėgino aptarti komentaruose. Iš komentarų aiškėja, kaip Daukantas suprato konkrečių dainų turinį ir formą, kas dainose jį labiau domino. Antai pirmajame parengtame pluošte (žr. šaltinio SD XXX aprašą), susidedančiame iš 18 tekstų, randame tris gana ilgus komentarus. Vieną, prirašytą prie pirmosios šio pluošto dainos, Daukantas paskyrė žodžių *tauragėlė* ir *ragskilėlė* etimologijai. Pažymėjęs, kad senovėje lietuviai gėrimo taures gamindavę iš taurų ragų, jis žodį *taurė* siejo su žodžiu *tauras.* Teiginį apie taurių darymą iš taurų ragų jis, kaip ir buvo galima tikėtis iš istoriko, iliustravo iš M. Strijkovskio kronikos imta žinute apie didžiojo kunigaikščio Vytauto karaliui Zigmantui padovanotą puošnią taurę, esą pagamintą iš Gedimino nukauto tauro rago. Vienos vaišių dainos komentare sugrįžęs prie žodžio *ragskilėlė,* Daukantas dar pridūrė lietuvius anksčiau tikėjus, kad iš raginės taurės sveikiau gerti kaip iš stiklinės. Prie penktosios to paties pluošto dainos aptariama žodžio *zeglas* reikšmė.

Ypač kruopščiai Daukantas aiškino rugiapjūtės dainą su žiubrio motyvu. Jis spėliojo, iš ko žodis *žiubris* galėjo būti kilęs, nurodė, kad daina buvo plačiai žinoma Aukštaitijoje ir Žemaitijoje, susiejo ją su rugiapjūtės pabaigtuvių ir vainiko įteikimo papročiais, paaiškino, kad pats yra šios dainos teiravęsis „Telšių parakvijoje Kalnėnuose" ir „ištisos dainios" niekaip neradęs. Ten pat užsiminta, kad, turint variantų „iš kitų apygardų", „rasi koksai vienas žodis būtų apžiebęs visą tą dainę" (žr. 18 paaiškinimą).

---

[30] Žr. *Jurgutis* V. Simono Daukanto... neišleistas „Dainių žemaičių" pėdelis.— Knygotyra, 1970, Nr, 1(8), p. 164.

Iš pastarojo teiginio aiškėja palyginti gilus tekstų ruošėjo supratimas apie variantų reikšmę dainų istorijos tyrinėjimams. Samprotaudamas, kad kuris vienas iš pagrindinių įvaizdžių gali padėti suprasti pirmykštę dainos semantiką, Daukantas, galima sakyti, priartėjo prie šių dienų folkloristikoje praktikuojamų metodų. Šią konkrečią dainą jis, atrodo, buvo linkęs kildinti iš lietuvių senųjų tikėjimų ir maginių darbo apeigų. Kitame naujam leidiniui ruoštame pluošte (SD XXXI) Daukanto komentarų nėra.

Mintys apie dainų variantų reikšmę Daukantui bus kilusios ruošiant tekstus spaudai. Jis bus pastebėjęs, kad ne visuose užrašytuose tekstuose tie patys siužetai vienodai išplėtoti ir kad, be to, kartais skirtinguose siužetuose sutampa ištisi motyvai bei epizodai. Iš to kilo mintis apie tekstų išsamumą bei skirtingų siužetų jungimą, šių dienų folkloristikoje vadinamą kontaminavimu. „Dainių žemaičių" pratarmėje Daukantas samprotavo: „Tas yra nenugailėtinas daiktas, jog tos dainės mažne visos yra nepilnos, o kartais dvi į vieną sunerti..." (žr. t. 2, Nr 1715). Pirmą kartą lietuvių folkloristikos istorijoje paminėjęs šią būdingą dainų ypatybę, jis į ją atsižvelgė skelbdamas dainų tekstus: atskirais atvejais jungė į vieną skelbiamą tekstą po du turėtus variantus [31] arba priešingai — kai kuriuos tekstus skaidė ir teikė kaip dvi atskiras dainas. Po 1846 m. ruošdamas spaudai naują dainų tomą, Daukantas kontaminuotų dainų jau nebeskaidė [32]. Taip darydamas, jis, Jurgučio teigimu, pasirinko geresnį, mokslinį metodą [33].

„Dainių žemaičių" pratarmė ir visa tautosakos skelbimo bei panaudojimo praktika rodo, kad bent jau ta tautosakinė medžiaga, kuri susikaupė Daukanto rankose ir kurios dalį jis paskelbė, nebuvo jam istorijos šaltinis, kaip yra teigę kai kurie jo veiklos vertintojai. Jei istorijos šaltiniais, kaip jie suprantami šių dienų istoriografijoje, vadinsime dokumentus ir žinias apie istorinius asmenis, karus, įvykius, susijusius su atskirų tautų politine istorija, tai juos iš dalies galėtų priminti istorinės dainos, kurių atskiros tautos turi. Deja, Daukantui jų nepavyko rasti, nors jis, kaip istorikas, ir labai jų geidė. „Dainių žemaičių" pratarmėje jis

---

[31] Panašiu būdu iš rankraštinių ir spausdintų variantų sudarinėjo jungtinius tekstus G. Neselmanas, 1853 m. paskelbęs lietuvių liaudies dainų leidinį (Littauische Volkslieder, gesammelt, kritisch bearbeitet und metrisch übersetzt von G. H. F. Nesselmann. Berlin, 1853). Neselmanas pakartojo ir dalį „Dainėse žemaičių" Daukanto paskelbtų tekstų.

[32] Žr. *Jurgutis V.* Simono Daukanto lietuvių liaudies dainų rinkinio XXX pluošto 12—18 tekstai.— Knygotyra, 1972, Nr 2(9), p. 203, 204, 206.

[33] *Jurgutis V.* Simono Daukanto... neišleistas „Dainių žemaičių pėdelis".— Knygotyra, 1970, Nr 1(8), p. 162.

sakė: „Aš nėkaip negalėjau rasti tų gadynių dainų" (ten pat). Ir vis dėlto jis ir dainas, ir patarles, ir kitą tautosaką dėl to nesiliovė rinkęs bei publikavęs. Kas kita, kad jis tradicinį folklorą naudojo „Darbuose", „Istorijoje žemaitiškoje" ir „Būde", aprašinėdamas lietuvių papročius, apeigas, moralines ir etines normas. Toks folkloro panaudojimo metodas praktikuojamas nuo pat etnografijos mokslo užuomazgų iki šių dienų. Tiesa, į romantizmą linkęs Daukantas lietuvių tautos dvasinę kultūrą idealizavo ir sąmoningai teikė tautosakos kūrinius, iliustruojančius beveik išimtinai liaudies gyvenimo šviesiąsias puses, bet tai jau priklausė nuo autoriaus kritiškumo ir mokslinio objektyvumo, o ne tautosakos esmės supratimo.

Teisingiausia, atrodo, būtų sakyti, kad tautosakos rinkimas, skelbimas ir panaudojimas buvo bendros jo kultūrinės veiklos programos dalis, tokia pat kaip ir istoriniai, literatūriniai, kalbiniai, ūkinio turinio raštai. Tautosakoje jis įžiūrėjo liaudies pasaulėjautos bruožus. Tegu Daukantas tuos dalykus tada vadino ir kitais vardais, bet iš jo bandymų ·leisti, panaudoti ir komentuoti tautosaką visa tai jaučiame. Be to, kaip matėme, jis suvokė, kad reikia išsaugoti savo meto folklorą ateities kartoms.

Peterburgo laikotarpiu Daukantas bandė rašyti ir kalbinių darbų. 1842 m. laiške Narbutui jis aiškino, kodėl liovėsi intensyviai dirbęs kaip istorikas: „Anksčiau buvau užsiėmęs tyrinėjimais, bet pastebėjęs, kad šis darbas reikalauja perdaug išlaidų, o kartu laisvo laiko ir ramybės, turėjau mesti jį ir ėmiau tyrinėti pačią kalbą." [34] Iš to laikotarpio yra išlikę tritomio lenkų—lietuvių kalbų žodyno, nebaigto rašyti lietuvių—lotynų kalbų žodyno, straipsnio apie lietuvių ir latvių kalbas rankraščiai, metmenys lietuvių kalbos žodynui. Pastaruosiuose turėjo prisirašęs patarlių, priežodžių, frazeologizmų, kaip žodžių vartojimo sakiniuose pavyzdžių. Galima spėti, kad taip daryti jį bus paakinęs K. Milkaus žodynas, iš kurio, kaip minėta, buvo išsirašęs gana daug smulkiosios tautosakos. Kalbinis kriterijus buvo vienas iš pagrindinių pateikiant pluoštą patarlių lietuvių kalbos elementoriuje („Abėcėlėje"). Vadinasi, ir kalbos praktikai skirtuose darbuose Daukantas neišsivertė be tautosakos. Ji buvo jam geras kalbos duomenų šaltinis.

1850 m. Daukantas sugrįžo į Žemaitiją ir netrukus įsikūrė pas vyskupą M. Valančių. Išbuvęs pas Valančių iki 1855 metų, vėliau iki mirties kilnojosi iš vienų draugų, pažįstamų ir giminių pas kitus kaip įnamis. Pas vyskupą neradęs tinkamų sąlygų dirb-

[34] *Daukantas S.* Raštai, t. 2, p. 721.

ti pamėgtą kultūrinį ir mokslinį darbą, juo labiau jų neturėjo po to, valgydamas svetimą duoną, persekiojamas ligų ir kitų negandų. Savaime aišku, ir domėjimasis tautosaka sumažėjo, nors dabar ta aplinka, kurioje lietuvių dainos, pasakos, patarlės ir kita liaudies kūryba natūraliai gyvavo, buvo čia pat, ranka pasiekiama. Neužteko jėgų, žlugo viltys ką nors išleisti. Jei kas ir gauta ar bandyta išspausdinti, tai tik iš įsibėgėjimo.

Atrodo, kad, paveiktas Daukanto „Būdo", o gal ir kokių kitų akstinų, į Varnius Daukantui atsiuntė ciklą vestuvinių raudų M. Miežinis (žr. paaiškinimą Nr 187). Tekstai užrašyti iš baudžiauninkės, „nuo pono rūstybės" pabėgusios į Kauną, palydėti Miežinio kalbiniais komentarais ir etnografinėmis pastabomis apie vestuvių eigą. Manoma, kad Daukantas, gyvendamas Varniuose, bus paakinęs rinkti kalbinę, etnografinę medžiagą ir tautosaką A. P. Kašarauskį[35], kurio rankraščiuose išliko nemažas pluoštas mįslių, patarlių, dainų, sakmių tekstų, melodijų natų, žaidimų aprašymų, pastabų apie lietuvių mitologiją.[36] Yra išlikęs paties Daukanto 1854 m. spaudai paruoštos knygelės apie girių kirtimą, sėjimą ir diegimą rankraštis, kurio gale, panašiai kaip ir knygelėje apie apynius, pateiktas priedas („prieduras") — pluoštas patarlių ir priežodžių su antrašte „Tautinės patarlės" (SDF 20).

1858 m. vasarą Daukantas kartu su M. Akelaičiu yra keliavęs po Žemaitiją. Panašu, kad tada jie galėjo užrašyti ir kiek tautosakos. Akelaitis jau prieš dvejus metus buvo numatęs keliauti po Lietuvą su žymiu lenkų folkloristu ir etnografu O. Kolbergu. Tada jis planavo keliaudamas rinkti dainas, pasakas, mįsles, patarles[37]. Tačiau ana Akelaičio kelionė neįvyko[38]. Dabar, keliaudamas su tokiu tautosakos rinkimo entuziastu kaip Daukantas, lyg ir turėjo šį tą užrašyti. Tačiau tuo laikotarpiu datuojamų tekstų nei Daukanto, nei Akelaičio palikime kol kas nežinome. Beje, daugiau kaip metus Akelaitis yra gyvenęs kartu su Daukantu pas gydytoją P. Smuglevičių. Ten jie, kiek galima spręsti iš Akelaičio laiškų, neblogai sutarė, Akelaitis galėjo daug ko iš Daukanto pasimokyti. Tikriausiai kalbėta ir tautosakos rinkimo, skelbimo bei panaudojimo klausimais, tačiau konkrečių duomenų apie tai neturime.

---

[35] Žr. *Merkys V.* Simonas Daukantas, p. 256—257.

[36] Žr. Tautosaka iš Kossàrzewskio „Lituanikos" [paruošė J. Balys].— Tautosakos darbai, t. 3, 1937, p. 109—148; Keli tautotyros mažmožiai iš kun. A. Kosarzevskio rinkinio [paruošė K. Būga].— Tauta ir žodis, t. I, 1923, p. 101—123.

[37] M. Akelaičio laiškai [paruošė A. Janulaitis].— Tauta ir žodis, t. III, 1925, p. 297.

[38] Žr. *Armon W.* „Litwa" Oskara Kolberga.— Kolberg O. Dzieła wszystkie, t. 53. Litwa. Wrocław—Poznań [1966], p. VII.

Yra išlikęs dainų pluoštas, pavadintas „Dajnes žiamajtiu pagał žodiu dajniniku iszraszytas par Simaną Dowkontą iszgulde łąnkiszkaj Mikałojus Akiełajtis", susidedantis iš 26 dainų lietuviškų tekstų ir jų vertimų į lenkų kalbą. Vertimai, matyt, buvo rengti specialiai Kolbergui, kurio fonde yra iki šiol. Jie 1966 m. buvo paskelbti kartu su kitais lituanistiniais tekstais Kolbergo raštų 53 tome „Litwa" („Lietuva"). Medžiagą šiam pluoštui Akelaitis ėmė ne iš Daukanto rankraščių, o iš „Dainių žemaičių", netgi nekeisdamas tekstų sekos (žr. šaltinio KL aprašymą). Ko gero, Daukantas net nėra rodęs Akelaičiui iš Peterburgo parsivežtų rinkinių. Bent jau laiškuose, rašytuose gyvenant kartu su Daukantu, Akelaitis jų niekur nemini.

Daukantas mirė vienišas, prislėgtas po 1863 m. sukilimo prasidėjusios reakcijos, neįstengęs įgyvendinti daugelio ilgai puoselėtų sumanymų. Nerealizuotų liko ir tautosakos rinkimo bei skelbimo planų. Tačiau ir tai, ką jam pavyko nuveikti, labai reikšminga. Daukantas paliko daugiau XIX a. pirmojoje pusėje užrašytos tautosakos negu visi kiti to meto rinkėjai ir leidėjai.

2. IŠSAUGOTAS PALIKIMAS

Daukanto tautosakos rinkiniuose daug nežinomųjų. Nežinoma, pavyzdžiui, kas, iš ko, kur didžiąją tekstų dalį užrašė. Apie atskirų pluoštų sudarytojus tik apytikriai sužinome iš minėtų negausių nuorodų apie asmenis, vos vienas kitas rinkėjas išaiškintas pagal rašyseną. Beveik visų tekstų užrašymo vieta apytikriai aiškėja tik iš rankraščių tarmės ypatybių. Kada jie į Daukanto rankas pateko arba jo paties buvo sudaryti, vėlgi apytikriai sprendžiame lygindami Daukanto tautosakos publikacijas ir rankraščius. Keli tekstai žinomi iš jo paties bei vėlesnių Daukanto palikimo saugotojų padarytų kopijų, ir tai atima paskutinę galimybę spręsti apie atskirų tekstų santykį iš rašysenos. Ko gero, vienas kitas pluoštas nuklydo nežinia kur ir iki šiol lietuvių folkloristikai neprieinamas. Antai vieno Rusų geografinės draugijos posėdžio protokole pasakyta, kad 63 dainų Daukanto rinkinį 1870 m. Šiaulių apskrityje aptiko tuo metu per Lietuvą keliavęs ir kraštotyrinę medžiagą rinkęs J. Kuznecovas [39]. Deja, nei Sąjunginės rusų geografijos draugijos archyvo Kuznecovo fonde, nei respublikos

[39] Журнал общаго собрания Императорскаго Русскаго географическаго общества 4-го марта 1870 года.— Известия императорскаго русскаго географическаго общества, т. 6, 1870, с. 116.

archyvuose tokios apimties rinkinio iki šiol nerasta. Tuo remdamiesi, galime spėti, kad į Lietuvių mokslo draugiją pateko greičiausiai ne visi Daukanto turėti rinkiniai, kad vienas kitas pluoštas galėjo ir visai pražūti.

Įspūdingiausią Daukanto turėtų tekstų dalį sudaro dainos. Daugumą dainų pats Daukantas buvo sudėjęs į vieną (pagrindinį) rinkinį, jo palikimo saugotojų XX a. pradžioje perduotą Lietuvių mokslo draugijai, o vėliau (1944 m.) patekusį į Lietuvos TSR respublikinės bibliotekos rankraštyno fondus[40]. Rinkinį sudaro 33 įvairios apimties pluoštai, kuriuose yra apie 800 vienetų. Jo nuorašai saugomi Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Lietuvių tautosakos rankraštyne. Be to, 69 liaudies dainų ir autorinės poezijos tekstai mus pasiekė bendrame Daukanto rankraščių fonde, esančiame Lietuvių kalbos ir literatūros instituto bibliotekos rankraštyne. 29 tekstai žinomi tik iš „Medegoje S. Daukanto biografijai" paskelbtos publikacijos, keliais vienetais rankraštynų medžiagą papildo „Dainėse žemaičių" Daukanto išspausdinti tekstai, kurių rankraštiniai originalai iki šiol nerasti.

Šiuo metu žinoma apie 850 dainų žodinių tekstų bei 5 melodijų natos[41]. Apie 650 tekstų — tradicinės liaudies dainos ir raudos, apie 170 — liaudyje dainuotos ir daugiau ar mažiau folklorizuotos bei rankraščių pavidalu paplitusios nežinomų autorių eilės. 30 — žinomų autorių eilėraščiai, pasakėčios, eiliuoti vertimai į lietuvių ir lenkų kalbas. Daugiau kaip 550 dainų kalba turi žemaičių tarmės žymių, daugiau kaip 100 — rytų aukštaičių. Apie 50 dainų užrašyta Daukanto ranka. Žinoma, kuriuos tekstus užrašė Pabrėža, Maigis, Miežinis, Križanauskis, spėjama, kuriuos užrašė Vambutas, Dargevičius, Gabonskis.

Visa ši tautosaka ir autorinė poezija nevienodos mokslinės ir meninės vertės. Šalia išsamių, atskiroms dainoms būdingus turinio ir formos elementus išlaikiusių variantų, yra fragmentiškų, nenuoseklių, matyt, užrašytų ne dainuojant, o perpasakojant turinį. Ne vienu atveju neišlaikyta natūrali posmų struktūra, pasitaiko neišbaigtų frazių ir priedainių, yra tekstų, kuriuose pažeistas natūralus eilių metras (plg Nr Nr 52, 61, 69, 78, 94, 99, 104,

---

[40] *Jurgutis V.* Dainų lobis. Simono Daukanto mirties 100-tosioms metinėms.— Bibliotekų darbas, Nr 11, 1964, p. 34—35.

[41] Čia pateikiama statistika ne visai sutampa su K. Grigo straipsnyje „Simono Daukanto lietuvių tautosakos rinkiniai ir leidiniai" (Lietuvos TSR MA darbai. Serija A, Nr 1, 1958) nurodytais skaičiais. Rašant minėtą straipsnį, buvo nežinomi pagrindinio dainų rinkinio originalai, o iš Lietuvių tautosakos rankraštyno LMD fonde buvusių kopijų nesugebėta atskirti, kurie tekstai yra Daukanto parengtos naujos rinkinyje esančių dainų redakcijos.

113, 121, 183, 230 ir kt.). Tai atskirų Daukanto talkininkų užrašinėjimo technikos trūkumai, dėl kurių nedera stebėtis, žinant, kad tuo metu dainos Lietuvoje tik pradėtos rinkti ir neturėta jokios šio darbo metodikos.

Pavienių užrašymų ir ištisų pluoštų kokybė priklausė nuo rinkėjų išsilavinimo ir nuovokos, nuo jų santykio su liaudies kultūra, sugebėjimo jausti liaudies dainos formą ir dvasią. Geresniems užrašymams būdingas motyvų išsamumas, tiksliai perteiktos formos detalės. Ypač vertingas minėtas Miežinio raudų rinkinys, kuriame aprašytas beveik visų raudų santykis su apeigomis, aptartos tekstų kalbos ypatybės (Nr 187). Nuosekliai pagal vestuvių eigą išdėstyti raudų tekstai ir paaiškinimai sudaro savitą rytų Aukštaitijos vestuvių ceremonialo aprašą, apie porą dešimtmečių senesnį už garsiąją A. Juškos „Svotbinę rėdą". Labai geri vieno asmens (galbūt J. Dargevičiaus Dotnuvoje) užrašyti keturi sutartinių tekstai (Nr Nr 17, 27, 39, 304). Paminėtinas pagrindinio dainų rinkinio XXII pluoštas, sudarytas paties Daukanto ir pavadintas „Canticula Lithuanica", taip pat — nežinomo asmens sudarytas XXI pluoštas „Spiewy Zmudzkie", XXXIII pluoštas „Dayneles Žemaytyszkos" ir keli kiti.

Be Daukanto rinkinių dainų būtų daug sunkiau spręsti, kaip lietuvių liaudies dainų repertuaras atrodė paskutiniaisiais baudžiavos dešimtmečiais. Šiuose rinkiniuose randame beveik visų žanrų dainų, turinčių tuos pačius tipiškus bruožus, susijusių tais pačiais funkciniais ryšiais su liaudies darbais, papročiais ir apeigomis kaip ir gausi XIX a. pabaigos—XX a. pradžios dainų medžiaga, kurios iki šiol sukaupta šimtai tūkstančių vienetų. Lyginant Daukanto rinkinių ir sisteminio lietuvių liaudies dainų katalogo (LDK [42]) duomenis, galima kalbėti apie atskirų žanrų ir konkrečių dainų tipų populiarumą, gyvybingumo tendencijas, kurių ištakos ateina, matyt, iš tolimos praeities. Antai su vestuvių apeigomis siejamos dainos Daukanto rinkiniuose sudaro daugiau kaip trečdalį visų kitų tradicinių liaudies dainų, ir tai apytikriai atitinka dainų repertuaro pasiskirstymą, koks jis buvo XIX a. pabaigoje—XX a. pradžioje. Analogiškas proporcijas matome lygindami kitų žanrų dainų medžiagą.

Atskirų dainų tradicijos gyvybingumą rodo tai, kad kataloge daugiausia variantų turintys dainų tipai ir Daukanto rinkiniuose yra ne pavieniai, o sudaro variantų grupes. Antai vestuvinės dainos „Taip toli nuduota" tipui LDK atstovauja apie 1500 variantų,

---

[42] LDK — Lietuvių liaudies dainų katalogas, sudarytas ir saugomas Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institute.

o Daukanto rinkiniuose — septyni (žr. paaiškinimus Nr Nr 182—186). 650 tradicinių dainų rinkiniui tai gana didelis procentas. Panašiai santykiauja vestuvinės dainõs „Margi dvarai" variantai (LDK — 925 vienetai, Daukanto rinkiniuose — 7). Karo dainos „Visi bajorai į karą joja" LDK 1005 variantai, o Daukanto rinkiniuose — 4, to paties žanro dainos „Stovi žirgelis" LDK — 836, Daukanto rinkiniuose — 6.

Antra vertus, Daukanto rinkiniai praturtina lietuvių tradicinių dainų fondą ir retais, vėlesnių rinkėjų neužfiksuotais kūriniais. Net dvi iš penkių Daukanto rinkiniuose esančių sutartinių, atrodo, niekieno daugiau ir nebuvo užrašytos. Jei ne ši tekstų sankaupa, rugiapjūtės sutartinė „Kieno tie kvieteliai kalne karšo" (Nr 15) ir karo sutartinė „Išjojo brolutis, sodaučio" (Nr 304) būtų likusios mūsų dainų istorijoje nežinomos.

Iš Daukanto rinkinių patiriame, kad jau XIX a. pirmojoje pusėje buvo gyvos tendencijos, tolinusios dainas nuo kanonizuotos klasikinės stilistikos. Pasirodo, jau tada į dainų repertuarą brovėsi individualūs, pabrėžtinai rimuoti kūriniai. Plito eiliavimai girtuoklystės, davatkavimo, ubagų, įvairių socialinių konfliktų temomis. Čia matome proginio konkrečių asmenų apdainavimo užuomazgų, prieš klasinę ir nacionalinę priespaudą nukreiptų naujoviškų motyvų. Pagaliau ir talalinių tipo dainos Daukanto laikais jau buvo ne retenybė (Nr Nr 40, 248).

Reikšmingą puslapį Daukanto rinkiniai įrašo į lietuvių literatūros istoriją. Juose taip apstu individualios eiliuotos kūrybos, kad vien iš jų galima sudaryti savotišką to meto lietuvių poezijos antologiją. Čia randame A. Strazdo, S. Valiūno, S. Stanevičiaus, D. Poškos, J. Pabrėžos kūrinių, A. Mickevičiaus, P. Sokolo-Šahino, I. Krasickio kūrinių vertimų į lietuvių kalbą, Valiūno „Birutės" vertimą į lenkų kalbą. Daukanto rinkiniai įveda į to meto literatūros istoriją bent kelis naujus vardus: Joną Kobeckį (Nr 346), Lauryną Grikšą (Nr 352), Karolį Rimavičių (Nr 353). Juose išliko nemaža eilių, kurių autoriai iki šiol nežinomi, bet ilgainiui gali būti išaiškinti. Kai kurių autorių vardai jau sužinoti. Tai pasakytina, pavyzdžiui, apie XIX a. pradžios ir vidurio raštuose minėtus, bet ilgai nežinotus Valiūno kūrinius. Pastaraisiais metais paaiškėjo, kad jų nuorašų esama Daukanto rinkiniuose. Atitinkami tekstai buvo identifikuoti [43] ir pagaliau pateko į Valiūno kūrybos leidinius [44]. Iš Daukanto rinkinių sužinota, kad

---

[43] Žr. *Mituzienė B., Jurgutis V.* Čia skamba po kalnus Birutės daina... (Silvestro Valiūno gimimo 175-osioms metinėms).— Bibliotekų darbas, Nr 2, 1964; *Mikšytė R.* Silvestras Valiūnas. V., 1978.

[44] *Valiūnas S.* Ant marių krašto. V., 1976.

eiliuotų pasakojimų „Esmi sau žmogelis" (Nr 349), „Nieks man didybės" (Nr 350), „Nu, jūs, mergės" (Nr 351) autorius yra J. Pabrėža.

Atskirų XIX a. pirmosios pusės autorių kūrinių Daukanto rinkiniuose yra po daug variantų. Strazdo „Gegužėlės", pavyzdžiui, juose randame net devynis tekstus. Juose esantys motyvų, ištisų posmų ir kitų detalių skirtumai padeda įsitikinti, kad jau tuo metu „Gegužėlė" buvo plačiai dainuojama ir kad jos variantai į Daukanto rankas pateko kaip dainos. Čia randame taip pat ilgai nežinotos Strazdo „godos" „Oi dieve dievulaitis" tekstą (Nr 337). Prie vieno iki šiol Strazdui nepriskirto kūrinio minima Strazdo autorystė (žr. 338 paaiškinimą). Daukanto rinkiniai galėtų praversti tiriant, kiek pagrįsti buvo Strazdo kūrybos skelbėjų bandymai šiam poetui priskirti daug kitų autorinių dainų [45].

Daukanto rinkiniuose daug anoniminės XVIII a.—XIX a. pirmosios pusės lietuvių poezijos kūrinių. Čia ir lietuvių literatūros istorijoje jau aptarta „Daina apie linksmą pavasarį" (Nr 355), ir K. Bogušo 1808 m. pirmą kartą paskelbta daina „Vanda buvo graži pana" (Nr 358), ir daina apie septynias pačias, vėliau M. Valančiaus panaudota „Palangos Juzėje" (Nr 429), ir vadinamoji „Smetonė" (Nr 419), savo laiku kai kieno vadinta L. Ivinskio kūriniu, ir kt. Atskiri Daukanto rinkinių tekstai įneša bent kiek šviesos į A. Vienažindžio kūrybą. Pasirodo, vienos dainos, nuo seno skelbiamos Vienažindžio poezijos rinkiniuose, savita redakcija yra patekusi į Daukanto rinkinius tada, kai Vienažindys buvo dar vaikas [46]. Vienažindžio kūrybos tyrinėtojams derėtų į tai atsižvelgti. Literatūros istorikų dėmesio laukia iki šiol beveik niekieno neaptartas 1813 m. datuojamas eiliuotų tekstų rinkinys, pavadintas „Pryžodžiais" (Nr 1714). Tai daugiau individualių eiliavimų negu tradicinės liaudies kūrybos pluoštas, savitai įsiliejąs į negausios to meto lietuvių literatūros kontekstą.

Iki Daukanto beveik nepradėta užrašinėti lietuvių pasakojamoji tautosaka. Liaudies dainų iki jo jau buvo šiek tiek surinkta ir jam teko iš eilės trečio spausdinto lietuvių liaudies dainų rinkinio leidėjo vardas, tuo tarpu pasakų rinkimui Daukantas bus padaręs pradžią. Dar 1824 m. pradėjęs samprotauti, kad reikia sulasyti pasakas, „po Lietuvos svietą nuo kalnėnų ir žemaičių

---

[45] Daukanto rinkiniuose esančių Strazdui priskiriamų dainų publikacijos žr.: *Grigas K., Jurgutis V.* A. Strazdo dainos S. Daukanto tautosakos rinkiniuose.— Kn.: Vitkauskienė P., Žukas V. Antanas Strazdas. Bibliografija. V., 1969.

[46] Žr. *Grigas K.* Simono Daukanto lietuvių tautosakos rinkiniai ir leidiniai.— Lietuvos TSR MA darbai. Serija A, t. 1, 1958, p. 231—232.

pasakojamas", apie 1835 m. jis sudarė patį pirmąjį rankraštinį pasakų rinkinį.

Šio rinkinio istorijoje ne viskas išaiškinta. Jis turi antraštę, užrašytą paties Daukanto ranka, kurioje, be pavadinimo, nurodyti sudarymo metai, pasakų rinkimo vietos: „Pasakas Massiû [47] suraszitas 1835 metuse apigardosî Kretiu, Pałongos, Gundenes". Visi tekstai rašyti ne Daukanto, o keliomis skirtingomis rašysenomis. Rinkinys susideda iš devynių nevienodos apimties pluoštų.

K. Jablonskis bent kiek abejojo, kad, ko gero, ne visa šio rinkinio medžiaga sietina su Daukanto vardu. Abejojo todėl, kad, jo atminimu, ne visi rinkinį sudarantys tekstų pluoštai saugoti kartu su kitais Daukanto rinkiniais. Mat jo tėvas J. Jablonskis, atrodo, apie 1900 m. šį rinkinį yra pastebėjęs antikvariate ir nupirkęs [48]. Pluoštai tada buvę palaidi. J. Jablonskis juos įrišęs ir apie 1912 m. perdavęs Lietuvių mokslo draugijai, kuri rankraštį įjungė į bendrą Daukanto rankraščių fondą. Ar draugijos rankraštyno tvarkytojai jį priskyrė Daukantui tik todėl, kad antraštėje atpažinta Daukanto rašysena, ar turėta ir kitų argumentų, nežinome.

M. Davainio-Silvestraičio 1891 m. Kivyliuose pas Kauneckius padarytame Daukanto rankraščių sąraše „Pasakomis Masių" pavadinto rinkinio nėra, tačiau ten neužregistruotas nė vienas ir dainų rinkinys. Pagrindinius tautosakos rinkinius Daukantas, matyt, iki mirties turėjo su savimi, ir jie liko Papilėje pas Daukantą numarinusį I. Vaišvilą. Kad taip galėjo būti, sprendžiame iš Vaišvilos M. Davainiui-Silvestraičiui pateiktos informacijos: „Daukanto surinktas dainas ir kitus rankraszczius, pas mane užsilikusius, atidaviau Dr. Ant. Buivydžiui, kurs žadėjo juos atspausdįti." [49] Apie Daukanto giminaičių Kauneckių žinioje likusius rankraščius A. Janulaitis rašė: „Jo giminaičiai Kauneckiai laikė pas save tą turtą iki šių dienų tvarkoj, dabodami ir saugo-

---

[47] V. Merkys teigia: „Masiais S. Daukantas vadino Gandingos tėvonijos gyventojus." Žr. *Merkys V.* Simonas Daukantas ir jo raštai.— Kn.: Simonas Daukantas. Raštai, t. 1, V., 1976, p. 21. K. Jablonskis abejojo, ar žodžiu „Masiai" nebuvo pažymėta dviejų „studentėlių", užrašinėjusių Daukantui pasakas, pavardė (Žr. *Jablonskis K.* K. Grigo disertacijos „Simonas Daukantas — lietuvių tautosakos rinkėjas ir leidėjas" recenzija.— Lietuvos TSR MA Centrinės bibliotekos rankraštynas, f. 256, 1, p. 5—6). Jis taip pat priminė, kad J. Basanavičius žodyje „masiai" įžiūrėjo „senovišką tautinį lietuvių pavadinimą, kilusį iš to laiko, kada mūsų protėviai gyvenę bene Midijoje" (žr. ten pat).

[48] Žr. ten pat; taip pat: *Janulaitis A.* Simonas Daukantas. Jo gyvenimas, darbai ir vargai.— Lietuvių tauta, kn. 2, d. 2, 1913, p. 282.

[49] *Davaina-Silvestraitis M.* Medega S. Daukanto bijografijai. Shenandoah, Pa, 1898, p. 13.

dami, kad niekas nežūtų ir nenyktų. Sulaukę tos dienos, kuomet galima laisvai jį vartoti, atidavė visą Daukanto archyvą ir knygyną Lietuvių Mokslo Draugijai." [50] Be to, kai kurie dainų rankraščiai, prieš patekdami į Lietuvių mokslo draugiją, yra pabuvę „Aušros" redakcijos ir „Birutės" draugijos vadovų rankose [51]. Vadinasi, Daukantas mirdamas savo turėtus rankraščius paliko ne vienoje vietoje, ir jie į Lietuvių mokslo draugiją pateko įvairiais keliais. Eidami per privačias rankas, jie kai kam galėjo tapti ir pasipelnymo priemone. Atrodo, kaip tik taip bus atsitikę su „Pasakų Masių" rinkiniu, ir tai anaiptol nepaneigia, kad jis yra buvęs Daukanto nuosavybė.

Taip sakydami, visų pirma remiamės bendra rinkinio antrašte, rašyta neabejotinai Daukanto ranka. Joje, be pavadinimo, nurodytos net trys skirtingos vietos, kuriose pasakos rinktos (Kretingos, Palangos, Gandingos apylinkės). Taigi net iš trijų vietų turėjo būti mažiausiai po vieną pluoštą. Tik tokiu atveju buvo pagrindo į antraštę rašyti šią apytikrę metriką, beje, labai primenančią pastabą „Dainių žemaičių" pratarmėje, kurioje nurodyta apytikrė skelbiamų dainų geografija. Antraštėje pažymėti pasakų užrašymo metai rodytų, kad rinkinys atsirado lyg ir vieno specialaus vajaus metu, kurį ir galima sieti su minėtu Pabrėžos talkininkavimu Daukantui 1834—1835 m.

Kad rinkinį, arba bent jo dalį, Daukantas turėjo prieš 1846 metus, rodo ir kita aplinkybė. Viena iš kelių rinkinyje esančių dainų buvo panaudota „Dainių žemaičių" leidinyje. Tiesa, šios dainos (žr. paaiškinimą Nr 213) Daukanto dainų rinkiniuose yra ir daugiau variantų, bet „Pasakų masių" tekstas yra artimiausias spausdintam: posmų ir eilučių skaičius visai sutampa, Daukanto savaip patvarkyta tik teksto rašyba ir vienoj kitoj eilutėje svetimžodis pakeistas lietuvišku atitikmeniu. Be to, vieno žodžio pakaitalas, kurį randame spausdintame tekste, Daukanto ranka įrašytas ir originale.

Atkreiptinas dėmesys į rinkinio popierių, kuris yra apytikriai vienodo senumo ir svarbiausia — vienodo formato. Vargu ar niekieno neorganizuoti keli žmonės anais laikais galėjo visai atsitiktinai pasirinkti taip vienodą popierių. Bent jau Daukanto dainų rinkiniai (išimtis — tie pluoštai, kuriuos sudarė jis pats, ruošdamas tekstus spaudai), surašyti įvairiausio formato popieriaus lapuose, sąsiuviniuose. Visų pasakų pluoštų rašyba panaši — ati-

---

[50] *Janulaitis A.*, min. veik., p. 247.

[51] Žr. *Jurgutis V.* Dainų lobis.— Bibliotekų darbas, Nr 11, 1964, p. 35.

tinka visas XIX a. pirmajai pusei ir viduriui būdingas lietuvių ortografijos ypatybes.

Atskiri pluoštai vieni su kitais neabejotinai siejasi. Iš pirminės tekstų numeracijos matyti, kad kai kurie pluoštai kitados buvo iširę ir kad atskiros jų dalys įrišant sudėtos ne iš eilės. Tai pastebėjo 1932 m. rinkinį paskelbę Lietuvių mokslo draugijos darbuotojai, vienų pluoštų medžiagą išdėstę pirminių eilės numerių seka, o kitų taip, kaip buvo įrišta. Spausdinant visai nepaisyta pirminės paginacijos: „Nekeičiama ir lapų eilė, ir jie spausdinami taip, kaip yra apdaryti, nors puslapiai sunumeruoti visai kitaip, galimas daiktas, dar prieš juos apdarant. Apdarant lapai nupiauti vietomis su maža teksto dalimi." [52]

Nei Lietuvių mokslo draugijos archyvo tvarkytojai, apie 1910 m. iš Daukanto giminaičio F. Kauneckio perėmę Daukanto biblioteką [53], nei minėti pasakų rinkinio rengėjai spaudai dėl rinkinio priklausymo Daukanto fondui neabejojo. Draugijos vadovas J. Basanavičius ir kai kurie nariai (Šliūpas, Jablonskis, Janulaitis) buvo rinkę apie Daukantą žinias iš jį pažinojusio Vaišvilos bei Kauneckių šeimos ir negalėjo be jokio pagrindo į jo fondą dėti įvairiais keliais į draugiją atėjusius rinkinius. Janulaitis, pavyzdžiui, žinojo, kad Jablonskis „Pasakas Masių" buvo nupirkęs antikvariate, ir tai netrukdė jam vadinti jas Daukanto rinkiniu. 1932 m. tekstus paskelbiant, nurodyta rinkinio priklausomybė: „S. Daukanto".

Devyniuose rinkinį sudarančiuose pluoštuose iš viso yra 92 pasakojamosios tautosakos vienetai, 12 dainų, iš kurių viena tradicinė, o kitos autorinės, 14 patarlių ir priežodžių, 23 mįslės. Pasakų ir sakmių siužetai populiarūs, daugeliu variantų pasikartojantys ir XIX a. pabaigos—XX a. lietuvių pasakų repertuare. Kaip ir kitų tautų repertuaruose čia vyrauja tarptautiniais siužetais sekami dalykai, o jų formai būdinga palyginti daug ryškių regioninių detalių.

Klaidinga būtų manyti, kad užrašytojai perteikė kitų pasakotojų, o ne savo individualios kalbos tipiškas ypatybes, nes anais laikais apie pasakotojų kalbos manierą dar niekieno nepradėta galvoti ir jos nepaisyta. Ar savo atsimenamus (plg. Pabrėžos žožius „iš vlosnos galvos"), ar specialiai iš kitų išklaustus siužetus jie užrašė savais žodžiais ir buvo sąlygojami rašto kalbą sais-

---

[52] S. Daukanto Pasakas massiu.— Lietuvių tauta, kn. 4, sąs. 3. 1932. Priedas, p. 3.

[53] Žr. Iš Liet. Mokslo Draugijos Kronikos.— Lietuvių tauta, kn. 2, d. 1, 1911, p. 135.

tančių sintaksės apribojimų, kurie betarpiško pasakojimo procese beveik nejaučiami. Antra vertus, tuometinė lietuvių literatūrinės kalbos ir raštų įtaka kalbantiesiems bei rašantiesiems dar buvo tokia nežymi, kad nesusidarė didelės distancijos tarp neraštingo ir raštingo žmogaus pasakojimo.

Siužetai papasakoti gana sklandžiai, vaizdingai, nuosekliai. Tekstuose randame nemažai liaudies frazeologizmų, priežodžių ir patarlių: „...kas tas ėjimas buvo: *vis po porą, vis po porą, ant galo po du, po du*" (Nr 481); „...*kriokinau kaip vilkas ožius*" (ten pat); „Et, tėvai, *daug žinoti, o maž kalbėti*" (Nr 483); „...mano vaikai gyvena *prie Joselio ant tvartelio*" (Nr 496); „Karaliui *nei pūsti, nei aušyti*" (Nr 519); „...*už vieną taboko lapą mužikų cielą kapą*" (Nr 519) ir pan. Jiems būdingas sąmojingumas, ironija ir kiti stilistiniai niuansai pasakų kalbai teikia gyvumo, ekspresijos. Jų dėka atitinkamos siužeto detalės gerai įsimenamos. Tekstuose daug kreipinių, ištiktukų, kitų retorinių figūrų.

Žinant ano meto lietuvių literatūrinės kalbos lygį, nereikia stebėtis nuolat pasikartojančiais svetimžodžiais *gromata, iškalos* ir kt. Šiuolaikiniai literatūriniai jų pakaitalai tada dar buvo nežinomi, ir be jų tekstus pasekti buvo beveik neįmanoma. Kiti skoliniai atsirado aiškiai dėl lenkų bei rusų kalbų įtakos. Sąmoningai ar nesąmoningai vietomis prieita iki žargonybių („...atprovijęs *interesą,* grįžta pas *vaiską*", Nr 488; „...*vašu blaharodija, hdieš vy tak dolho byli?*", Nr 488; „*Pachlebca,* neįmanydamas ką daryti...", Nr. 496 ir kt.), būdingų svetimos kalbos aplinkoje buvusių žmonių šnekėjimo stiliui.

Tačiau svetimi elementai nenustelbia gražiai ir palyginti vaizdingai pasektuose tekstuose vyraujančių lietuviškų konstrukcijų. Visiems pasakotojams buvo neblogai pažįstamas XIX a. pirmosios pusės žemaičių kaimiečių pasakų repertuaras, ir todėl jie pajėgė palyginti sklandžiai, o kai kuriais atvejais itin gražiai raštu perteikti pasakų siužetus.

Liaudiški formuliniai pasakų kompozicijos elementai, kurių „Pasakų Masių" tekstuose gana daug. Bene labiausiai krinta į akis pastovi pasakų pradžios frazė „Kitą kartą gyveno (buvo)..." Ji pastebimai dominuoja palyginti su kitomis lietuvių pasakoms būdingomis formulėmis (*„Seniai, labai seniai...", „Gyveno senelis ir senelė...", „Buvo diedas ir boba..."* ir pan.). Ja pradedama didžioji dauguma stebuklinių, nuotykių, net gyvulinių pasakų, ir tai bene bus regioninė žemaičių pasakų ypatybė. Dzūkai ir šiandien dažniausiai pradeda sekti žodžiais *„Buvo diedas ir boba"*, o žemaičių pasakos, bent jau tose apylinkėse, kuriose „Pa-

sakos Masių" surinktos, XIX a. pirmojoje pusėje būdavo pradedamos nurodant laiko dimensiją.

Pastovios formos intarpų tekstuose nedaug. Iš įprastinio pasakojimo srauto kiek labiau išsiskiria tik lapės uodegos motyvas pasakoje „Užmokėjimas už gerą piktu" (Nr 463). Formulės pradus galima taip pat įžiūrėti motyvuose *„Laume laume, tavo mutė juoda"* (Nr 480), *„Čiučiuo, čiučiuo, užmirštuveli"* (Nr 549) ir dar viename kitame tekste. Visai nėra dainuojamų intarpų, nors siužetų, kurių kitur užrašytiems variantams jie būdingi, yra (Nr 487). Tai irgi bene bus regioninis pasakų formos bruožas. Užtat pabaigos formulių rinkinyje pasitaiko bent keletas. Kai kurios labai išplėtotos (Nr 490). Formulių su alaus midaus gėrimo, burnoje neturėjimo motyvais Daukanto rinkinyje nerandame, nors jo turėtuose patarlių ir priežodžių pluoštuose šis stereotipas pasitaiko (žr. Nr 634).

Rinkinyje gana daug lietuviams būdingais siužetais sekamų pasakų. Tarp jų — nemaža chrestomatinių, iš liaudies tradicijos į populiarius pasakų leidinius patekusių siužetų. Tai pasakytina apie „Eglės žalčių karalienės" savitą atmainą (Nr 487), apie guvaus vagies (Nr 532), katinėlio ir gaidelio (Nr 462), turtingo ir vargšo brolių (Nr 502) motyvais pasektas pasakas, apie daugelį kitų rinkinio tekstų. Lyginant „Pasakose Masių" randamus variantus su vėliau užrašytais, galima kalbėti apie pastovias, matyt, iš tolimų feodalizmo laikų atėjusias ir iki pastarojo meto naratyviniame folklore išlikusias pasakų sekimo tradicijas.

Penkiolika oracijų, kurios taip pat iš dalies priklauso pasakojamajai tautosakai, išliko pagrindiniame Daukanto dainų rinkinyje. Dvylika tekstų — vestuvinės oracijos, sakomos skirtingų apeigų metu, du — išnešant numirėlį iš namų sakomos kalbos. Abu laidotuvių apeiginiai tekstai labai panašūs. Jie greičiausiai plito nuorašais ir todėl varijavo nežymiai. Meniniu atžvilgiu jie menkaverčiai.

Vertingesnės vestuvių apeigų oracijos, nors kai kuriose iš jų taip pat apstu lotyniškų intarpų, žegnonių, religinėms maldoms būdingų įvaizdžių ir kreipinių. Net kelios vestuvinės oracijos dubliuojasi. Po du variantus yra maršalkos įsiprašymo (Nr 550 ir 551), vainiko įteikimo (Nr 552 ir 553), dėkojimo už vainiką (Nr 555 ir 556), piršlio korimo (Nr 559 ir 560) oracijų. Jas lygindami, pastebime daug bendrų motyvų, rodančių pastovią sakymo tradiciją, stereotipinę struktūrą, ir kartu jaučiame ryškų improvizacijos pradą, matyt, kiekvienu konkrečiu atveju įnešusį į sakomus tekstus ką nors savito.

Ypač meniški abu piršlio korimo dekretai, pilni sąmojo ir fantazijos žaismo, būdingo karnavališkam korimo improvizacijos aktui. Juose apstu bendrų motyvų — humoristinis pasakojimas apie piršlio išspyrimą iš kelmo, apie pavogtą gyvą žmogų, piršlio melagysčių išskaičiavimas, ilgas teisėjų bei liudytojų vardų sąrašas. Nors, siekiant teatrališkumo ir mėgdžiojant teismo bylų nuosprendžius, piršlio pasmerkimo dekretai būdavo skelbiami iš rašto, mažai raštingi, bet talentingi apeigų dalyviai, matyt, dažniausiai tik imituodavo skaitymą, kiekvienu atveju ką nors improvizuodami. Tai ypač gerai iliustruoja abiejuose tekstuose grotesko forma išvardijamos tariamų teisėjų ir jų gyvenamųjų vietų vardų serijos, kuriose daug kas sutampa ir daug kas skiriasi.

Kitos vestuvinės oracijos labiau paveiktos religinių tekstų, bet ne visos vienodai. Kai kuriose iš jų taip pat vyrauja tradiciniai apeiginiai motyvai, būdingi XIX a. antrojoje pusėje bei XX a. užrašytiems variantams. Daukanto rinkiniuose sukaupti oracijų tekstai gerai iliustruoja žemaičių vestuvių apeigų sudėtines dalis. Ir be specialaus vestuvių apeigų aprašymo iš jų atpažįstame pagrindinius ceremonialo aktus — jaunojo pulko įsiprašymą į jaunosios namus, vainiko padavimą jaunajai, gėlių įteikimą, dėkojimą už vainiką, iškėlimą iš suolo, išleistuves į šliūbą, piršlio korimą, dėkojimą išsiskirstant. Kai kurie iš šių aktų sutampa su MIežinio parengto rytų aukštaičių ceremonialo aprašo duomenimis (žr. Nr 187). Jie parankūs tradicinių apeigų tyrinėjimams.

Iš smulkiosios tautosakos daugiausia Daukanto rinkiniuose yra patarlių ir priežodžių. Neskaičiuojant variantų, jų susidarė daugiau kaip 1050 tipų, o jei turėsime galvoje, kad atskiri tipai susideda iš kelių variantų, iš viso rasime per 1250 savarankiškų užrašymų [54]. Liaudies mįslių į jo rankas pateko palyginti nedaug, ir jų nė kiek jis nepaskelbė. Iš viso rankraščiuose yra 88 mįslės. Kelios mįslės turi po du variantus, todėl savarankiškų tipų skaičius mažesnis — 74 vienetai. Tik 15 vienetų sudaro kita smulkioji tautosaka — keiksmai, etiketo formulės. Ji ir nebuvo Daukanto nė jo talkininkų specialiai užrašinėjama, o keliolika dalykėlių pakliuvo į rinkinius todėl, kad jie nebuvo skiriami nuo patarlių ir priežodžių.

Dalis Daukanto turėtų ir paskelbtų patarlių jau buvo spausdinta XVIII a. T. Lepnerio ir K. Milkaus leidiniuose. Vakarų

---

[54] Tiksliai nustatyti savarankiškų užrašymų skaičių neįmanoma. Galima tik apytikriai identifikuoti, kurie Daukanto paskelbti tekstai imti iš jo turėtų rankraščių ir kurie į spaudą pateko iš kitų, galbūt mums nežinomų šaltinių.

aukštaičių tarme paskelbtus tekstus jis nusirašinėdamas iš karto žemaitino. Taip transformuotos patarlės populiariuose Daukanto leidiniuose derinosi su autentiškais žemaičių tarme užrašytais dalykais ir atitiko savo paskirtį. Šių dienų mokslo reikalui jie mažai vertingi, nes prarado daugelį pirminiuose šaltiniuose užfiksuotų fonetikos, morfologijos, leksikos ypatybių. Visa kita, ypač Daukanto neredaguota medžiaga vertinga mokslui kaip autentiškų XIX a. pirmosios pusės smulkiosios tautosakos kūrinių sankaupa. Ja remiamės, aiškindamiesi atskirų paremijų istorinės raidos tendencijas.

Nestokoja Daukanto rinkiniuose retų, į šiuolaikinius rinkinius jau nebepatenkančių patarlių. Iš tokių paminėtinas priežodis „Sergėkis, kad mėšlais nagų neparaktumei" (Nr 1047), priežodis „Kuri čia tave indėvė pjaun?" (Nr 852), patarlė „Ubago ramtis neeis į javus" (Nr 1457), patarlė „Šumijanti upė greitai išdžiūst" (Nr 1473) ir kt. Šių priežodžių ir patarlių vieną kitą variantą užtinkame tik Daukanto, Ivinskio rinkiniuose. Jei ne pastarieji rinkiniai, jų šiandien jau nebeturėtume.

Ypač vertingi prie atskirų tekstų randami patarlių ir priežodžių reikšmių paaiškinimai, taip pat pastabos apie kai kurių tropų santykį su liaudies kultūra ir istorija. Antai Daukanto rinkinyje yra bene pirma žinoma pastaba apie priežodžiu „Luokės keliais išeisi" (Nr 1014) aptariamą situaciją. Tai lenkų kalba prirašytas sakinys „Iš Telšių į Sibiriją". Vėliau užrašytuose paaiškinimuose minimas Luokėje buvęs kalinių paskirstymo punktas, Luokės kalėjimas ir pan. Užuomina Daukanto rinkinyje apie tremtinių varymą carizmo laikais pro Luokę lyg ir natūraliausiai susisieja su šio žemaičių priežodžio meniniu įvaizdžiu.

Kai kurios patarlės šiais laikais mažai žinomos. Be paaiškinimų, randamų prie pirmųjų tekstų, dabar jų reikšmes vargu ar iššifruotume. Geras to pavyzdys — iš Milkaus žodyno Daukanto išsirašyta patarlė „Ubago ramtis neeis į javus" (Nr 1457). Šis tekstas paaiškintas lenkišku prierašu, kuriame sakoma: „žmogus, neturintis gyvulio, nepadarys nuostolio javuose". Prie patarlės „Kas pirmesnis, tas geresnis" (Nr 1209) randame lenkišką Daukanto pastabą: „Lietuvos statutas". Tad plačiai žinoma tarptautinė patarlė susiejama su papročių teise [55], plačiai atsispindėjusia pirmuosiuose Lietuvos įstatymų sąvaduose.

Yra Daukanto rinkiniuose meninių tekstų, užrašytų kartu su nemeniniu kontekstu. Netradicinė tekstų dalis paprastai siejasi

---

[55] Apie šios patarlės santykį su papročių teise žr. *Grigas K.* Lietuvių patarlės. V., 1976, p. 245—246.

su patarlių ir priežodžių įvaizdžiais bei pavartojimo aplinkybėmis ir yra geras perkeltinių reikšmių raktas. Pavyzdžiui, mums daug pasako frazė „Turėjau supykti", kuria palydėtas vaizdingas priežodis „Perjėmė apyniai misą" (Nr 590). Iš karto suvokiame, kad apynių ir misos įvaizdžiu paprastai apibūdinamas pamažu susikaupusio pykčio protrūkis. Panašiai paguodos žodžiai „Ai dievali, kur dingsi, reik ant svieto vargti", užrašyti kartu su meniniu tekstu „Dangus aukštas, žemė kieta" (Nr 680), primena situacijas, kuriose būdavo nusigriebiama šios patarlės.

Daukanto rinkiniuose palyginti daug rimuotų, ryškiais vidiniais sąskambiais, ritmo darna pasižyminčių patarlių ir priežodžių (plg. Nr Nr 1105, 1108, 1132, 1141, 1143, 1152, 1178, 1186 ir daug kitų). Beje, šias formos ypatybes lietuviai mėgo ir XVII—XVIII a., kada buvo užrašyti į Milkaus žodyną ir Lepnerio „Prūsijos lietuvį" patekę patarlių ir priežodžių tekstai. Iš Daukanto rinkinių ir publikacijų matome, kad ir Prūsijos lietuvių aplinkoje XVII—XVIII a., ir Žemaitijoje XIX a. užrašytų patarlių garsinių, intonacinių ir ritminių efektų sukūrimo būdai buvo iš esmės tie patys, kad jie šnekamosios kalbos stilistikoje nuo seno buvo intensyviai naudojami.

Eilėdaros pradais, pastebimais patarlių ir priežodžių žanre, susidomėta XIX a. pradžioje kai kurių raštingų žmonių. Daukanto palikime yra nežinomo asmens 1813 m. spaudai paruoštas eiliuotų tekstų pluoštas „Pryžodžiai" (Nr 1714), kuriame pateikta nemažai tradicinių patarlių ir leidinio ruošėjo sukurtų sentencijų. Nors visas rankraštis yra daugiau individuali negu liaudies kūryba, tikrųjų liaudies patarlių ir priežodžių jame gana daug. Visų pirma verta dėmesio sąmoninga autoriaus orientacija į tradicinių patarlių didaktiką, paskatinusią jį visą savo veikalą pavadinti priežodžiais. O ir autorinės sentencijos — daugiausia lakoniški rimuoti dvieiliai — savo turiniu artimi patarlėms ir priežodžiams. Iš autoriniame tekste įterptų tradicinių patarlių ir priežodžių bei jų motyvų galima susidaryti vaizdą apie daugelio paremijų populiarumą autoriaus gyvenamuoju laikotarpiu.

Su patarlėmis rankraštyje pasielgta įvairiai. Patraukia dėmesį rimuotos žinomų patarlių versijos, matyt, atitikusios autoriaus supratimą apie eiliavimo normas ir todėl patekusios į rinkinį visai nepakeistos. Atitinkamuose tematiniuose skyriuose skaitome: „Kas tau darbo, kam plūst skarbai" (IV.3)[56], „Nespaudęs norago, nekąsi pyrago" (XIV.1), „Kas nusidėjo, bijos ir vėjo"

---

[56] Romėniškais skaitmenimis žymimi rinkinio skyriai, arabiškais — vienetų eilės numeriai.

(XXIV.7), „Kas kovu, tas kovas, kas povu, tas povas" (LVII.4), „Sunku šieną vežti, bet lengva žiemą pešti" (LXIV.2), „Niekas dar nematė, kad šuo mylėtų katę" (LXVII.3), „Pametęs kelį, keiki takelį" (LXXVI.11), „Kaip pasiklosi, taip ir miegosi" (LXXIX.7) ir kt. Visų šių patarlių eiliuotų versijų lietuvių patarlių šaltiniuose apstu. Jų užrašyta įvairiais XIX ir XX a. dešimtmečiais daugelyje Lietuvos vietų. Todėl neabejojame, kad jie į šį niekur neskelbtą rinkinį pateko iš liaudies tradicijos, o ne priešingai.

Rinkinio sudarytojas lyg ir nusižengė savo principui, tarp eiliuotų tekstų įterpdamas ir vieną kitą neeiliuotą, pavyzdžiui: „Gink nepagink, mesk neužgauk" (XXXVII.1), „Dėl ilgo liežuvio ne vienam birst dantys" (L.1), „Skola — ne rona, neužgis" (LXIX.3) ir kt. Tai irgi populiarios lietuvių patarlės, pateiktos autentišku pavidalu. Tačiau parankiausia jam, matyt, buvo komponuoti tradicines nerimuotas patarles su savo autoriniais teiginiais, paaiškinančiais ar atitinkamai papildančiais tradicinio teksto mintį. Šitaip, tradicinių posakių formą nežymiai moduliuojant, sukurta palyginti daug rimuotų dvieilių:

Ranka plaun ranką, koja spir koją,[57]
Taip žmogus žmonims žmogų pastoja.
(XIII.1)

Paslėpti kiaušiai kišenėj sutryška,
Išpenėtas vilkas sugrįžo ing mišką.
(XVIII.5—6)

Komponuojama šio tipo dvieiliuose ir po dvi liaudies patarles. Vienais atvejais tradiciniai posakiai transformuoti nežymiai, kitais jiems suteikta visai nauja forma. Tradicines paremijas kartais atpažįstame tik iš pagrindinių meninio vaizdo motyvų bei juose minimų realijų.

Rinkinys sudarytas Žemaitijoje. Jo tekstai parašyti žemaičių tarme, dedikacijoje iškeliami Varniuose palaidoto žemaičių vyskupo Stepono[58] nuopelnai. Knygelė skiriama kunigaikščiu tituluojamam tuometiniam vyskupui[59], iš kurio greičiausiai tikėtasi paramos rankraštį paskelbiant.

„Pryžodžiai"— reikšmingas lietuvių kultūros istorijos faktas. Iš jo aiškėja, kad jau pačioje XIX a. pradžioje būta bandymų panaudoti patarles liaudies švietimo ir auklėjimo tikslais. Bene

---

[57] Tradiciniai patarlių motyvai citatose rašomi kursyvu.

[58] Vyskupo Stepono Giedraičio, mirusio 1803 m. Žr. *Valančius M.* Raštai, t. 2. V., 1972, p. 177.

[59] Vyskupui Juozapui Giedraičiui, žr. ten pat, p. 185—188.

įdomiausia, kad jame aiškiai jaučiama liaudies patarlių eilėdaros pradų įtaka individualiai eilių kūrybai.

Visos Daukanto rinkinių mįslės — gerai užrašyti tradicinių liaudies mįslių variantai. Jų tekstai — vieni iš pirmųjų lietuviškų šio tautosakos žanro pavyzdžių. Beveik visų įminimai tikslūs, kai kurių užrašytojų detaliai paaiškinti. Keli keiksmų, prietarų, etiketo bei ritualo tekstai į Daukanto rinkinius pateko iš Milkaus žodyno, kiti, matyt, surinkti Žemaitijoje. Tarp jų yra posakių su lietuvių mitiniais įvaizdžiais.

Juo tautosakos kūrinių variantai seniau užrašyti, juo daugiau tikimybės juose rasti motyvų ir detalių, atspindinčių archainius kultūros istorijos reiškinius. Tautosakinė tradicija, kaip ir gyvoji kalba, yra tautos atminties forma, ilgus amžius išlaikanti senųjų papročių, tikėjimų, mąstysenos ir jausenos elementus. Daukanto rinkiniai, kaip vienas iš seniausių lietuvių tautosakos tekstų šaltinių, šią atmintį gerokai prailgina, atspindėdami daug retų liaudies dvasinės kultūros detalių. Dėl to jie labai aktualūs folkloristikai, tiriančiai atskirų tautosakos kūrinių ir ištisų žanrų genezę, raidą, sąsajas su socialinio gyvenimo poslinkiais. O ir kiekvienas skaitytojas, kurį tik domina liaudies kultūros ir meno istorijos klausimai, ras Daukanto rinkiniuose įdomių siužetų, motyvų, turinio ir formos detalių, patirs estetinį pasitenkinimą.

KAZYS GRIGAS

DARBO DAINOS

1. NEGAL NĖ ANTLAUŽTI

Negal nė antlaužti
Širdelės mano
Ant bagotos mergelės.

Ana papratusi
Valelėj būti,
Su berneliais ulįavoti.

Ne kaip rankų
Anos yr darbeliai,
Ne kaip svieto audekleliai.

— Parduosiu stakleles
Ir plonas drobeles,
Nebsugrįši, mergele.

— Berneli mano,
Jaunasis mano,
[Neparduok staklelių].

Neparduok staklelių
Ne plonų drobelių,
Aš pati pargrįšiu.

Kaip linkte linko
Širdelė mano
Ant vargdienės mergelės.

Ana papratusi
Vargely būti,
Sunkius darbelius dirbti,

Linelius rauti,
Girneles traukti,
Sunkius darbelius dirbti.

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Tu prie manęs nieko nedirbsi,—

Kiek žirgelį šersi,
Šaltiny girdysi,
Tu prie manęs nieko nedirbsi.

1. Negał nieantłaużty szyrdelys mana, / Ant bagotas mergelys.— / Ana papratusi walele buty, / Su berneles ulewoty / Ne kayp ranku anos yr darbele, / Ne kayp swieta audeklele — / Parduwsiu staklelės yr płonas drobeles.— / Nebsugryszy mergely.— / Berneli muna iaunasis muna, / Ne parduwk staklelu ne płonu drobelu /Asz pati pargrisziu.— / Kayp linkty linka szyrdely muna, / Ant wargdienys mergelys — / Ana papratusi wargele buty, / Sunkius darbelus dyrbty.— / Linelus rauty gyrneles traukty, / Sunkius darbelus dyrbty.— / Mergely muna iaunoie muna, / Tu pry munys nieka nedyrbsi.— / Kiek żirgeli szersi szaltenie girdisi / Tu pry munys nieka nedyrbsi.—

2. REIKS MAN RYTĄ ANKSTI KELTI

Reiks man rytą anksti kelti,
Šeimynelę sužadinti,

Šeimynelę sužadinti,
Savo mylą pamiginti,

Savo mylą pamiginti,
Šėmus jautelius paganinti.

Išsilaušiu beržo rykštę,
Eisiu mergelę žadinti.

— Aš nekalta, jauns bernelis,
Kad tavo tamsus svirnelis.

Aš nejutau išauštančios
Ne saulelės patekančios.

Nėr matušės, titušelio,
Nėr kam manęs pamiginti.

Eikš, broleli balandeli,
Pamigink savo seselę.

Ak, aš viena siratelė,
Kaip paukštelis į girelę.

2. Reyks mun rita ąkstyi kielty / Szeyminely sužadinty. // Szeyminely sužadinty / Sawa miła pamyginty.— // Sawa miła pamyginty / Sziemus iawtelus paganinty.— // Iszsyławsziu berza rikszty / Eysiu mergiely żadinty.— // Asz nekałta iauns Bernelis / Kad Tawa tumsus Swyrnelis // Asz neiutau iszausztączios / Ne Sauleles patekączios. // Nier Matuszes, Tytuszely, / Nier kam munys pamyginty // Eyksz Broleli Bałądeli! / Pamygink sawa Seseli // Ach! asz wyina syrately / Kayp Paukszteliš i gyrely.—

3. AI DIEVALI, ABUDU JAUNU

Ai dievali, abudu jaunu,
Kas pabudins anksti rytelį?
Kas pabudins anksti rytelį,
Kas išgindins piemenelį?

Už svirno galo žalia biržėlė,
Toj biržėlėj gegužėlė,
Ta pabudins anksti rytelį,
Ta išgindins piemenelį.

Svieto marčios neš pusdienį,
O manoji — pusrytelį.
Pasipjausiu žalią rykštelę,
Pamokysiu savo martelę.

3. Ay Dewale abudu jawnu / Kas pabudis ankstyi ryteli bis / Kas yszgindis pyimineli // Uż swyrna gała Żali byrżele / To Byrżele geguzele / Ta pabudis ankstyi rytele / Ta yszgindis pyiminele // Swieta martes nesz pusdyini / O munoje pusritele / Pasypiausiu żali ryksztele / Pamokisiu sawa Martele.

4. AŠ TAM NEKALTA

Aš tam nekalta, jaunas berneli,
Kam surentei aukštą svirnelį,
Kam surentei aukštą svirnelį,
Kam dėjai langus į vakarelį.

Negal regėti aušrelės auštant
Nei saulelės patekant.
Kas pabudins anksti rytelį,
Kas išgindins piemenelį?

— Prie svirno galo žalia biržele,
Toj birželėj gied volungelė.
Ta pabudins anksti rytelį,
Ta išgindins piemenelį.

4. Asz tam Nekałta iaunas berneli, / Kam surentey aukszta swyrneli / Kam surentey aukszta swyrneli / Kam dieie łangus i wakareli.— / Negał regiety auszrelys ausztant / Ney saulelys patekant.— / Kas pabudins anksty riteli / Kas yszgindis piemeneli / Pry swyrna gała żali byrżely / Toy byrżele gied wołungely / Ta pabudins ankstyi riteli / Ta yszgindins piemeneli.—

5. ANKSTI RYTĄ KĖLIAU

Anksti rytą kėliau,
Baltai atsiprausiau,
Aš išėjau į lankelę
Dobilelių pjauti.

Su šviesiu dalgeliu,
Nauju dalgkoteliu,
Su sidabro pustyklele
Dalgelį supusčiau.

Dobilelis puikus,
Dobilelis gražus,
Užsikaišė jauns bernelis
Baltais dobileliais.

— Bene būsiu puikus,
Bene būsiu gražus,
Bene būsiu toksai puikus,
Kaip balts dobilelis.

— Kad ir būsi puikus,
Kad ir būsi gražus,
Bet nebūsi toksai puikus,
Kaip balts dobilelis.

5. Ąkstij ryta kielau / Bałtaj atsiprausiau / Asz iszejau i łąnkelę / Dobilelu piaute // Su szwijsiu dalgielu / Nauju dałkotelu / Su sidabra pustykleli / Dalgieli supusciau // Dobilelis pujkus / Dobilelis grażus / Użsikajszę jauns bernelis / Bałtajs dobilelejs. // Bene busiu pujkus / Bene busiu grażus / Bene busiu toksaj pujkus / Kajp bałts dobilelis. // Kad ir busi pujkus / Kad ir busi grażus / Bet nebusi toksaj pujkus / Kajp bałts dobilelis.

6. DOBILELIS PUIKUS

Dobilelis puikus,
Dobilelis gražus,
Dobilelio žali lapai,
Raudoni žiedeliai.

Pjaun žalią šienelį,
Žalias raskileles,
Pjaun ir mane dobilelį
Su žaliu šieneliu.

Grėb žalią šienelį,
Žalias raskileles,
Grėb ir mane dobilelį
Su žaliu šieneliu.

Kreik žalią šienelį,
Žalias raskileles,
Kreik ir mane dobilelį
Su žaliu šieneliu.

Kraun žalią šienelį
Ir žalias raskileles,
Kraun ir mane dobilelį
Su žaliu šieneliu.

Vež žalią šienelį,
Žalias raskileles,
Vež ir mane dobilelį
Su žaliu šieneliu.

Šer žalią šienelį,
Žalias raskileles,
Šer ir mane dobilelį
Su žaliu šieneliu.

6. Dobilelis puikus, dobilelis grażus, / Dobilele żali łapay, rawdony żeydele.— / Piaun żali szeneli, żales raskileles.— / Piawn ir mani dobileli su żalu Szinelu.— / Grieb żali szineli, żales raskileles.— / Grieb ir mani dobileli su żalu szienelu.— / Kreyk żali szenieli, żales raskileles.— / Kreyk ir mani dobileli, su żalu szienelu.— / Krawn żali szeyneli ir żales raskileles.— / Kraun yr mani dobileli su żalu Szenelu.— / Weż żali szineli, żales raskileles. / Weż ir mani Dobileli su żalu Szeynelu.— / Szier żali szieneli żales raskileles / Szier ir mani dobileli, su żalu Sziynelu.—

7. NE DĖKUI TĖVUI

Ne dėkui tėvui
Nė motynelei,
Kad mane jauną
Valioj augino.

Valioj augino,
Ilgai migino,
Lig pusrytelio
Nepabudino.

Kad aš nutekau
Ang uošvio dvarą,
Vadino mane
Palaidūneliu.

Aš nemokėjau
Roznų darbelių
Ir nemokėjau
Šienelio pjauti,
O nemokėjau
Šienelio pjauti.

Nuperk dalgelį,
Ded ing kotelį,
Ved mane jauną
Šienelio pjauti. } (2 k.)

Kiek brūkių braukiau,
Tiek apsiverkiau —
Oi, kaip nelygios
Uošvio pievelės. } (2 k.)

7. WALUKAS. Nediekuj Tiewuj niemotinelej, / Kad mani jauna waloj augina, / Waloj augina, ilgaj miginu, / Lig pusritela nepa-budina — // Kad asz nutekau ung oszwia dwaro / Wadina mani pałajduneliu / Asz nemokiejau roznu darbelu / Ir nemokiej szenele piaute, o nemokiejau szenele piaute // Nuperk dalgiali, ded ing koteli / Wed mani jauna Szenela piaute bis / Kiek brukiu braukiau tiek apsywerkiau / Oj! kajp neligios oszwia pieweles. bis.—

8. SIŲSIU ŠVOGERELĮ

Siųsiu švogerelį
Ing didį turgelių
Nusipirkti žalvario dalgelio.

Parein švogerelis
Iš didžio turgeliaus,
Nusipirkęs žalvario dalgelį.

Siųsiu švogerelį
Ing rūtų darželį,
Kad nuskintų žaliuosius rūtelius.

Pirmame kirtely
Pirmos pradalgelės
Jis atrado rūtų vainikelį.

Suvirko mergelė
Karštoms ašarelėms:
— Tatai mano vainikelis.

— Tebyr tamstos
Rūtų vainikelis,
Bet nebėra jaunųjų dienelių.

8. RUTU WAJNYKIELIS. Siunsiu szwogierieli ing didi tuorgielu / Nusypyrkty żalwary dalgiely. // Parejn szwogierielis ysz dydi tuorgielaus / Nusypyrkiys żalwary dalgieli. // Siunsiuo szwogierieli ing rutu darzeli / Kad nuskintuo żalusius rutelus. // Pyrmamy kirtele pyrmos pradalgielys / Jis' atrada rutu wajnykieli. // Suowyrka mergiely karsztoms aszarelems... / „Tata mana wajnykielis..." // Teb' ir tamstas rutu wajnykielis / Bet nebiera jaunuju dyjnielu.

9. AUGO PUŠELĖ LAUKUOSE

Augo pušelė laukuose,
Augo žalioji laukuose,
Aug viršūnelė kuo aukščiaus,
Linko šakelės kuo žemiau.

Atlek gegelė per laukus,
Atlek margoji per laukus,
Tup ant žemųjų šakelių,
Po šių žaliųjų lapelių.

Ateit strielčelius per laukus,
Ateit jaunasis per laukus,
Šaun į margąją gegelę,
Puren margąsias plunksneles.

Atein mergelė per laukus,
Atein jaunoji per laukus.
Tariau, kad mano mergelė,
O tatai lauko viešnelė.

O kad ing lauką įėjo,
O kad į žalią įėjo,
Rugių varpelės svyravo,
Kad rišėjelė įėjo.

O kad į kiemą įėjo,
O kad į žalią įėjo,
Kiemo vejelė žaliavo,
Kad šlavėjelė įėjo.

Kad į darželį įėjo,
Kad į rūteles įėjo,
Tujau rūtelės pražydo,
Kad skynėjelę išvydo.

O kad į lankas išėjo,
O kad į žalias išėjo,
Lankos žolelė pavyto,
Kad grėbėjelę išvydo.

9. Auga puszele łaukuse / Auga żałoie łaukuse, // Aug wirszunele kou auksciaus, / Linka szakéles kou żiamiau. // Atlek gégéle par łaukus, / Atlek margoie par łaukus, // Tupk [apsirikimas — turėtų būti: *Tup. Red.*] ant żiamujû szakélû / Po sziû żalujû łapelû. // Atejt strielczelus * [* Letuwiszkaj mediejas ne strielczelus (S. D. prierašas)] par łaukus, / Atejt jaunasis par łaukus, // Szaun i margûję gegélę, / Puren margoses płunksnelės. // Atejn mergéle par łaukus, / Atejn jaunoja par łaukus, // Tariau kad mana mergéle, / O tataj łauka wiesznele. // O kad ing łauką ièja, / O kad i żala ièja, // Rugiû warpeles swirawa, / Kad risziejele ieja // O kad i kiema ièja, / O kad i żala ieja, // Kiema wejele żalawo, / Kad szławiejele ièja. // Kad i darżelį ièja, / Kad i ruteles ièja, // Tujau ruteles prażydo / Kad skiniejelę iszwydo // O kad i łaukus [turėtų būti: *łankas. Red.*] iszeja, / O kad i żales iszeja, // Łankos żolele pawito, / Kad griebiejelę iszwido.

10. KAD AŠ ĖJAU PER KIEMĄ

Kad aš ėjau per kiemą,
Per žaliąjį kiemelį,
Kiemo veja žydėjo,
Kad šlavėją regėjo.

Kad aš ėjau per kiemą,
Per žaliąjį kiemelį,
Durų staktos spindėjo,
Kad šveitėją regėjo.

Kad aš ėjau per kiemą,
Per žaliąjį kiemelį,
Svirno raktai žvangėjo,
Kad dukrelę regėjo.

10. Kad asz eiaw par kiyima par żalii kiyimeli kiyima weie żidieiy kad szławieiy regieiy.— / Kad asz eiaw par kiyima par żalii kiyimeli Duru staktas spindieiy kad Szwyitieiy regieiy.— / Kad asz eiaw par Kiyima par żalii kiyimeli Swyrna rakta żwągieiy kad Dukrely regieiy.—

11. DU BROTAIČIU KUNIGU

Du brotaičiu kunigu,
Du brotaičiu žalnieriu,
O aš viena seserelė
Lankoj šieną grėbiau.

Ne šienelį sugrėbiau —
Ir grėblelį sulaužiau.
Eisiu nešiu brotereliui,
Pataisys grėblelį.

— Paliauk, broti, rašyti,
Imk grėblelį taisyti:
Kilst iš jūros debeselis,
Sulis man šienelį.

— Nepaliausiu rašysiu,
Ne grėblelį taisysiu,
Rašau rašau grometelę —
Į vainelę josiu.

Eit tetušis per kiemą
Į naująją stainelę,
Jau išved, jau atved
Juodbėrą žirgelį.

— Eik, sūneli, kuo arčiau,
Sukalbėsva meilingai —
Jau šitai, jau tatai
Tavo juodbėrelis.

— Aš neeisiu nė arčiau,
Nekalbėsiu meilingai —
Ne šitai, ne tatai
Mano juodbėrelis.

11. Du Brotaytiu Kunygu du Brotaytiu Żalnieriu, / o asz wyina Seserely łąko Szyina griebiaw.— // Ne szyineli sugriebiaw yr griebleli sułaużiau, / Eysiu neszіu Broterelow pataysis griebleli.— // Palauk Broti raszity imk griebleli taysity, / Kiyłst ysz iuras debeselis sulis mun szyineli.— // Nepalausiu raszisiu negriebleli taysisiu, / raszau raszau gromyteli i waynely iosiu.— // Eyt Tetuszis par kiyima i nawiiy stayneli, / Jaw yszwed iaw atwed iowdbiera żyrgieli.— // Eyk Suneli kow arcziaw sukalbieswa meylinga,— / Jaw szyta iaw tata tawa iowdbierelis.— // Asz neeysiu nie arcziaw nekalbiesiu meylinga / Ne szyta ne tata muna iowdbierelis.—

12. OI OI OI DIEVALIAU

Oi oi oi dievaliau,
Šiaudai be grūdų,
Padariau alutį
Grynų avižų.

Tas mano alutis,
Saldus midutis,
Užgėriau mergelę
Skaisčią raudoną.

Ta mano užgerta,
Pačestavota,
Išėjo ing lanką
Šienelio grėbti,

Šienelį grėbdama,
Graudžiai verkdama,
Prie juodos žemelės
Prisimesdama:

— Oi žeme žemele,
Žeme juodoji,
Atėmei tu mano
Tėvą motyną.

Atėmei tu mano
Tėvą motyną,
Atimkis ir mane,
Vargo mergelę.

Žemelė tardama,
Atsiliepdama:
— Neįsisiūlosi,
Jauna būdama.

Vargely gimiau,
Vargely augau,
Už vargo bernelio
Ir nutekėjau.

12. Oy, Oy, Oy! Diewalaw / Sziawday be grudu / Padariaw ałuti grinu awižu / Tas mana ałutis / Saldus midutis / Uzgieriaw Mergiała skayste rawdona / Ta mana użgierta / paczestawota / Iszeje ing łanka szienele griepte / Szieneli griebdama / Graudzey wergdama / pri jodos ziameles prisimezdama // Oy żemia żemiale / Żemia juwdoi / Atiemey tu mana tiewa motina // Atiemey tu mana / Tiewa motina / Atimkies ir mani warga mergiele // Żemiale tardama / Atsiliepdama / Neisisiulosi [Var. SD XXI 45: neisisiułosi. *Red.*] jawna budama // Wargiele gimiaw / Wargiele augaw / Uż warga berneli ir nutekiejaw.

13. EISMA, SESELE

— Eisma, sesele,
Į atskardelę,
Į atskardelę
Uogelių rinkti.

Ne tiek surinkau,
Kiek graudžiai verkiau,
Uogelių šakeles
Apkabindama,
Prie juodos žemelės
Prisikrisdama:

— Oi žeme žeme,
Juoda žemele,
Atėmei matušę,
Atimk ir mane.

Juoda žemelė
Atsakydama:
— Nesisiūlokis,
Jauna būdama.

Ar tau atbodo
Jaunos dienelės,
[Jaunos dienelės],
Ar vainikelis?

Ne man atbodo
Jaunos dienelės,
[Jaunos dienelės],
Nei vainikelis.

Tikt man atbodo
Sunkūs darbeliai,
[Sunkūs darbeliai],
Šaunūs žodeliai.

Sunkūs darbeliai
Rankeles laužo,
Šaunūs žodeliai
Širdelei skaudu. } (2 k.)

13. Ejsma sesele i atskardelę / I Atskardelę ûgelu rinkti. // Ne tiek surinkau, / Kiek graudej werkiau, // Ûgélû szakéles apkabindama / Pri jûdos žiameles prisikrisdama // Oj žiame žiame jûda žiamele / Atiemej matuszę atimk ir manį. // Jûda žiamele atsakydama / Nesisiułokes jauna budama. // Ar tau atboda jaunas dieneles / ar wajnikelis // Ne man atboda jaunas dieneles / Nej wajnikelis. // Tiekt man atboda sunkus darbelej / Szaunus žodelej. // Sunkus darbelej rankéles łauža / Szaunus žodelej szirdelej skaudu. / bis.

14. KAS IŠ TŲ ŠIAUDŲ

Kas iš tų šiaudų,
Kad nebus grūdų.
Padariau alutį
Grynų avižų.

Mano alutis —
Saldus midutis,
Ančgėriau mergelę
Skaisčiai raudoną.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

Ana sukalo
Naujas stakleles
Be kirvio, be peilio,
Be šakalelio.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

Ana išaudė
Plonas drobeles
Be skieto, be nyčių,
Be šautuvelio.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

Ana išskalbė
Plonas drobeles
Be šarmo, be zedliaus,
Be kultuvelės.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

Ana suraižė
Plonas drobeles
Be siūlo, be peilio,
Be rėžtuvelio.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

Ana susiuvo
Plonas drobeles
Be siūlo, be vaško,
Be adatelės.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

Piršlys dėvėjo
Tuos marškinelius
Be kūno, be dūšės,
Be sveikatelės.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

Ana išmetė
Šieno vežimą
Be šakės, be grėblio,
Be priduotojo.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

Ana surišo
Rugių pėdelį

Be šiaudo, be virvės
Ir be lunkelio.

Mano mergelė
Darbininkelė. } (2 k.)

14. MERGELE DARBINYKELE. Kas isz tû sziaudû / Kad ne bus grudû. / Padariau ałuti / Grinû awiżû. // Mana ałutis, / Sałdus midutis, / Anczgieriau mergelę / Skajstej raudoną, // Mana mergéle / Darbinykéle bis // Ana sùkała / Naujas staklelès / Be kirwia, be pejla / Be szakalela // Mana mergéle / Darbinykéle bis // Ana iszaudia / Płonas drobelès / Be skieta, be nitiû, / Be szautuwela. // Mana mergéle / Darbinykèle, bis // Ana isskalbia / Płonas drobelès, / Be szarma, be zedlaus * [* Lietuwiszkaj priskałbtas, zosłanas ant kuriu drabuzius skalbieja skałba (S. D. prierašas)], / Be kułtuweles. // Mana mergéle / Darbinikéle, bis // Ana surajżia / Płonas drobelès, / Be siuła, be pejla, / Be riesztuwela, // Mana mergéle / Darbinykéle, bis // Ana susiuwa / Płonas drobelès, / Be siuła, be waszka / Be adatelęs. // Mana mergéle / Darbinykéle, bis // Pirszlys diewieja / Tus marszkinelus, / Be kuna, be duszęs / Be swejkatelęs. / Mana mergéle / Darbinykéle bis // Ana iszmetia / Szieno weżimą, / Be szakęs, be griebla / Be pridûtoja [S. D. pataisa iš ... padûtoja. *Red.*] // Mana mergele / Darbinykele. bis // Ana surisza / Rugiú piedelį / Be sziauda, be wirwęs / Ir be łunkiala // Mana mergele / Darbinykéle bis.

15. KIENO TIE KVIETELIAI KALNE KARŠA

Kieno tie kvieteliai kalne karša,
Rito rito, rasele krito?

Tėvelio kvieteliai kalne karša.
Rito rito, raselė krito

Einame, seselės, nupjauname,
Rito rito, raselė krito.

Einame, broliukai, surišime,
Rito rito, [raselė krito].

Einame, seselės, sunešime,
Rito rito, [raselė krito].

Einame, broliukai, sustatome,
Rito rito, [raselė krito].

Einame, dvi seselės, sukrauname,
Rito [rito, raselė krito].

Einame, žirgelį pakinkysime,
Rito [rito, raselė krito].

Einame dvi, namulių parvežame,
Rito [rito, raselė krito].

Einame, dvi seselės, išverčiame,
Rito [rito, raselė krito].

Eime dvi, prėslelin sukrauname,
Rito [rito, raselė krito].

Eime dvi, jaujon sustatome,
Rito [rito, raselė krito].

Einame visi klojiman, iškuliame,
Rito [rito, raselė krito].

Eime, du broliukai, išvėtome,
Rito [rito, raselė krito].

Einame, svirnelin sunešame,
Rito [rito, raselė krito].

Einame, broliukai, aruodan supilame,
Rito [rito, raselė krito].

15. Keno tie kvieteliai kalne karsza, / Ritto! ritto! raselē krito. / Tēvelio (ar panulio) kvieteliai kalne karsza, / Ritto! Ritto! raselē krito. / Einame seselēs — nupjauname, / Ritto! Ritto! Raselē krito. / Einame brolukai — suriszime, Ritto! Ritto! etc. / Einame seselēs — suneszime, Ritto! Ritto etc. / Einame brolukai — sustatome, Ritto! Ritto etc. / Einame dvi seselēs — sukrauname, Ritto! etc. / Einame — žirgelį pakinkysime, Ritto, etc. / Einame dvi — namulių parvežame. Ritto etc! / Einame dvi seselēs — iszverczіame. Ritto! etc. / Eime dvi — preslelin sukrauname. Ritto! etc. / Eime dvi — jaujon sustatome. Ritto! etc. / Einame visi klojiman — iszkuliame. Ritto! etc. / Eime du brolukai — iszvētome. Ritto! etc. / Einame svirnelin suneszame. Ritto! etc. / Einame, brolukai, — aruodan supilame. Ritto! etc.

16. AR NEJOSI

Ar nejosi
Į jomarkelį,
Ar nepirksi
Šviesų dalgelį,

Ar nepjausi
Kalne rugelius,
Ar šildysi
Tris rinkėjėles?

16. Ar ne iosi y iomarkeli, / Ar ne pyrksi szwiesi dalgely.— / Ar ne piausi kalny rugelus / Ar szyldisi trys rynkieieles.—

17. BITUTĖ SIAUDĖ SIDIVO

Bitutė siaudė sidivo,
Bitutė jo siaudė sidivo.

Sesutė verkė gudrino,
Sesutė jo verkė gudrino.

— Nevežkit mane per šilą,
Nevežkit jo mane per šilą.

Šilelių pušys gaudalės,
Šilelių pušelės gaudalės.

Pagavo mano vainiką,
Pagavo jo mano vainiką.

Užgobė mane nuometu,
Užgobė jo mane nuometu.

Dūmojo mano močiutė,
Dūmojo jo mano močiutė:

— Kur aš tas dukras nuduosiu,
Kur aš tas dukreles nuduosiu?

Kur aukšti svirnai be kerčių,
Kur aukšti svirneliai be kerčių,

Ten aš tas dukras nuduosiu,
Ten aš tas dukreles nuduosiu.

Kur rūtų sienos žaliavo,
Kur rūtų sienelės žaliavo,

Iš upės midus tekėjo,
Iš upės midutis tekėjo,

Iš kalno perlai riedėjo,
Iš kalno perlučiai riedėjo,

Ten aš tas dukras nuduosiu,
Ten aš tas dukreles nuduosiu.

17. Bitutia siaudia sidiwo, / Bitutia jo siaudia sidiwo. / Siasutia werkia gudrino, / Siasutia jo werkia gudrino. / Nieweszkit mani par sziła, / Nieweszkit jo mani par sziła. / Szilalu puszes gaudałes, / Sziłalu pusziałes gaudałes. /

Pagawa mano wajnika, / Pagawa jo mano wajnika. / Użgobie mani nometu, / Użgobie jo mani nometu. / Dumoje mana mocziutia, / Dumoje jo mana mocziutia. / Kur asz tas Dukras nudosiu, / Kur asz tas dukrialas nudosiu. / Kur auksztі Swirnaj be kercziu, / Kur auksztі swirniale be kerczіu. / Ten asz tas dukras nudosiu, / Ten asz tas dukrelas nudosiu. / Kur rutu Sienos żalawa, / Kur rutu Sieniales żalawa. / Isz upies midus tekeja. / Isz upies midutis tekejo. / Isz kalna perlaj riadeja. / Isz kalnu perlucze riadeja. / Ten asz tas dukras nudosiu, / Ten asz tas dukrialas nudosiu.

18. KĄ DIRB ŽEBRIS RUGIUOSE

— Ką dirb žebris rugiuose,
Žebrilaitis rugiuose,
Žebris, žebris, žebrelis
Rugiuose, rugiuose?

— Skin žebrelis varpeles,
Žebrilaitis varpeles,
Žebris, žebris, žebrelis
Varpeles, varpeles.

— Ką dirb žebris iš varpų,
Žebrilaitis iš varpų,
Žebris, žebris, žebrelis
Iš varpų, iš varpų?

— Suk lizdelį iš varpų,
Žebrilaitis iš varpų,
Žebris, žebris, žebrelis
Iš varpų, iš varpų.

— Ką ded žebris ing lizdą,
Žebrilaitis ing lizdą,
Žebris, žebris, žebrelis
Ing lizdą, ing lizdą?

— Ded žebrelis kiaušelius,
Žebrilaitis kiaušelius,
Žebris, žebris, žebrelis
Kiaušelius, kiaušelius.

— Ką dirb žebris iš kiaušių,
Žebrilaitis iš kiaušių,
Žebris, žebris, žebrelis
Iš kiaušių, iš kiaušių?

— Per žebrelis vaikelius,
Žebrilaitis vaikelius,
Žebris, žebris, žebrelis
Vaikelius, vaikelius.

— Ką dirb žebrio vaikeliai,
Žebrilaičio vaikeliai,
Žebrio, žebrio, žebrelio
Vaikeliai, vaikeliai?

— Skin jo vaikai rūtelius,
Vaikulaičiai rūtelius,
Vaikai, vaikai, vaikeliai
Rūtelius, rūtelius.

— Kur dės žebris rūtelius,
Žebrilaitis rūtelius,
Žebris, žebris, žebrelis
Rūtelius, rūtelius?

— Pin žebrelis vainiką,
Žebrilaitis vainiką,
Žebris, žebris, žebrelis
Vainiką, vainiką.

— Kur dės žebris vainiką,
Žebrilaitis vainiką,
Žebris, žebris, žebrelis
Vainiką, vainiką?

— Duos žebrelis panelėms,
Žebrilaitis panelėms,
Žebris, žebris, žebrelis
Panelėms, panelėms.

— Ką duos žebriui panelės,
Žebrilaičiui panelės,
Žebriui, žebriui, žebreliui
Panelės, panelės?

— Duos žebreliui kvietelių,
Žebrilaičiui kvietelių,
Žebriui, žebriui, žebreliui
Kvietelių, kvietelių.

18. ŽEBRIELIS. Kun dyrb żebris rugiusy? / Żebryłatis rugiusy? // Żebris, żebris, żebrielis / Rugiusy, rugiusy? // Skiyn żebrielis warpeles, / Żebryłatis warpeles; // Żebris, żebris, żebrielis / Warpeles, warpeles. // Kun dyrb żebris ysz warpu? / Żebryłatis ysz warpu? // Żebris, żebris, żebrielis / Ysz warpu, ysz warpu? // Suok lyzdieli ysz warpu, / Żebryłatis ysz warpu; // Żebris, żebris, żebrielis / Ysz warpu, ysz warpu. // Kun ded żebris ing lyzda? / Żebryłatis ing lyzda? // Żebris, żebris, żebrielis / Ing lyzda, ing lyzda? // Ded żebrielis kiauszelus, / Żebryłatis kiauszelus; / Żebris, żebris, żebrielis / Kiauszelus, kiauszelus. // Kun dyrb żebris ysz kiausziu? / Żebryłatis ysz kiausziu? // Żebris, żebris, żebrielis / Ysz kiausziu, ysz kiausziu? // Per żebrielis wajkielus, / Żebryłatis wajkielus; // Żebris, żebris, żebrielis / Wajkielus, wajkielus. // Kun dyrb żebry wajkiele? / Żebryłaty wajkiele? // Żebry, żebry, żebrely / Wajkiele, wajkiele? // Skiyn jo wajkaj rutelus / Wajkułajtej rutelus; // Wajkaj, wajkaj, wajkiele / Rutelus, rutelus. // Kuor dies żebris rutelus? / Żebryłatis rutelus? // Żebris, żebris, żebrielis / Rutelus, rutelus? // Pyn żebrielis wajnyka, / Żebryłatis wajnyka; // Żebris, żebris, żebrielis / Wajnyka, wajnyka. // Kuor dies żebris wajnyka? / Żebryłatis wajnyka? // Żebris, żebris, żebrielis / Wajnyka, wajnyka? // Duous żebrielis panielems, / Żebryłatis panielems; // Żebris, żebris, żebrielis / Panelems, panelems. // Kun duous zebriuow paneles? / Żebryłacziuow paneles? // Żebriuow, żebriuow, żebreluow / Paneles, paneles? // Duous żebreluow kwyjtielu, / Żebryłacziuow kwyjtielu; // Żebriuow, żebriuow, żebreluow / Kwyjtielu, kwyjtielu.

19. REGIU ŽUBRĮ AUGANTĮ

Regiu žubrį augantį,
Žubrį lizdą nešantį.

Regiu žubraitį augantį,
Žubrelį lizdą nešantį.

Regiu brolį augantį,
Brolelį bėrą žirgą šeriantį.

Regiu sesę augančią,
Sesę kraičius kraujančią.

Regiu sesutę augančią,
Sesutę kraitelį kraujančią.

19. Regiu Žubrį augantį — Žubrį lizdą neszantį, / Regiu Žubraitį augantį — Žubrelį lizdą neszantį; / Regiu brolį augantį — brolelį berą žirgą szeriantį; / Regiu sesę augančią, sesę kraiczius kraujanczią, / Regiu sesutę auganczią, sesutę kraitelį kraujanczią.

20. LABAS VAKARELIS

Labas vakarelis,
Rugių vainikelis. (2 k.)

Nu vainiks grūduotas,
Pyrags pentinuotas. (2 k.)

Per sniegą dygęs,
Per ledą žydėjęs, (2 k.)

Šalčių ir lytų
Daug jis regėjęs. (2 k.)

— Priimk, tėvuželi,
Rugių vainikelį (2 k.)

Ant baltų rankelių,
Ant baltų rankelių. (2 k.)

20. Łabas wakarelis / Rugiû wajnikélis bis. // Nû wajniks grudûtas / Pirags pentinûtas bis. // Par sniegą digis / Par ledą židiejis bis // Szalcziu ir litû / Daug jis regiejis bis. // Priimk tiewuželį / Rugiû wajnikéli bis // Ant bałtû rankelû bis. / Ant bałtu rankelû.

21. KAD LINELIUS SĖJAU

Kad linelius sėjau,
Pati ekėjau.
Oi, bėda bėda,
Nieks manęs nerėdo.

Kad linelius roviau,
Ang saujeles kroviau.
Oi, bėda [bėda,
Nieks manęs nerėdo].

Kad linelius myniau,
Ang saujelės pyniau.
Oi, bėda [bėda,
Nieks manęs nerėdo].

Kad linelius šukavau,
Kaip gegutė kukavau.
Oi, bėda [bėda,
Nieks manęs nerėdo].

Kad linelius verpiau,
Graudžiai apsiverkiau.
Oi, bėda [bėda,
Nieks manęs nerėdo].

Kad drobelę audžiau,
Smūtni greitai šaudžiau.
Oi, [bėda bėda,
Nieks manęs nerėdo].

Kad drobelę raižiau,
Dievereliams svaidžiau.
Oi, bėda [bėda,
Nieks manęs nerėdo].

21. BIEDOKIE MERGAJTE. Kad linelus siejau pati iekiejau, / Oj bieda bieda nieks manes nerieda / Kad linelus rowiau, ung saujeles krowiau. Oj! bieda itp. / Kad linelus miniau, ung saujeles piniau Oj! bieda.— / Kad linelus szukawau kajp giegute kukawaw. Oj! bieda.— / Kad linelus werpiau, graudej apsywerkiau. Oj bieda.— / Kad drobela audziau smutni grejtaj szaudziau Oj! — / Kad drobela rajziau, Diewerelams swajdziau. Oj bied.

22. STOV EGLELĖ

Stov eglelė,
Stov ir pušelė,
Stov ir mano merguželė,
Rankas nuleidusys.

Krimtai miglelė,
Krimtai ir raselė,
Krimt ir mano merguželės
Graudžios ašarelės.

— Čia vedu būsiv,
Žirgelius ganysiv.
Mauk nuo piršto aukso žiedą,
Padėk ant vejelės.

Žalių rūtų vainikelį
Po kojų pamynė.

22. Stow Eglely stow yr Puszely / Stow yr muna Mergużely ronkas nuleydusis.— / Krimtay Myglely Krimtay yr rasely / Krimt yr muna mergużelys grawdys aszareles.— / Cze wedu busew Żyrgielus ganisew / mauk nu pyrszta auksa żyida padiek ant weieles. / Żalu rutu waynykieli po koiu paminy.—

23. MES BUVOM TRYS BROLELIAI

Mes buvom trys broleliai,
Mes turėjom poristus žirgelius.

Vienas buvo margas kaip genelis,
Antras buvo baltas kaip gulbelė,
O trečias buvo juodas kaip sabalas.

Su marguoju svietą mandravosiu,
Su baltuoju jūres mares plauksiu,
Su juoduoju pas mergelę josiu.

Ir prijojau prie dunojaus kraštelio,
Pasileidžiau savo ten žirgelį
Ir užsnūdau ant baltų rankelių.
Sukukavo prie manę[s] gegutė.

Ne gegutė šalelėj kukavo,
Tėvo dukra ten graudžiai verkavo,
Prašė savo mielo bernužėlio:
— Atiduok man rūtų vainikėlį.

— Ne toks buvo tavo vainikėlis,
Kas ten buvo graudžių ašarėlių.
Atiduosiu tavo vainikėlį,
Da[r] pridėsiu aukso žiedužėlį.

— Gražus buvo mano vainikėlis.
Dėku tau gi, mano bernužėli,
Kad tavo buvo tie mieli žodeliai.

Nesudildei plieno patkavėlės,
Kol atjojai per tyrus laukelius.
Nesušaldei savo žirgužėlio,
Nesutraukei šikšno kamanėlių,

Nenuplėšei brangiųjų rūbelių,
Neapjuokei manę[s], siratėlės,—
Dėkui tau gi, mano bernužėli.

23. Mes buwom tris brolelej, / Mes tórejom poristus żirgélus. / Wienas buwa margas kajp genélis. / Ąntras buwa bałtas kajp gulbéle, / O treties buwa jůdas, kajp sabałas. / Só margůju swieta mąndrawosiu, / Só bałtůju jures-mares płauksiu, / Só jůdůjó pas mergelę josiu. / Ir prijojau pri Dunojaus krasztéli, Pasilejdiau sawa tén żirgeli, / Ir użsnudau ąnt bałtu rąkelu. / Sukukawa pri mani gegute, / Ne gegute szalely kukawo, / Tewa dukra tén graudzej werkawa. / Prasze sawa mieła bernużele. / Atidůk mąń rutu wajnikeli. / Ne toks buwa tawa wajnikelis, / Kas tén buwa graudziu aszarelu. / — Atidůsiu tawa wajnikeli, / Da pridesiu auksa żiedużeli. / — Grażus buwa mąna wajnikelis; / Dekó tau gi mąna bernużeli, / Kad tawa buwa tie mieli żodélej, / Ne sódildej pliena patkaweles; / Kol atjojej par tirus łaukelus, / Ne sószaldej sawa żirgużeli, / Ne sótraukej szikszna kamanelu, / Ne nópleszej brąngiuju rubelu, / Neapjůkej mani sirateles, / Dekó tau gi mąna bernużeli.

24. OI, KAD AŠ BUVAU

Oi, kad aš buvau
Jauns jaunikaitis,
Eidum daidum,
Aš mergeles viliojau.

Kad ir viliojau,
Bet nemylėjau,
Eidum daidum,
Širdelėj neturėjau.

Aš sakiau sakiau
Savo mergelei:
— Neik neik
Pro žirgelių stalnelę.

Kad tu eisi
Pro žirgelių stalnelę,
Eidum daidum,
Nustosi vainikelio.

— Kad to nustosiu,
Kitą nupinsiu,
Eidum daidum,
Ne tiek man rūtelių.

Turiu darželyj
Šešias geldeles,
Eidum daidum,
Nupinsiu vainikelį.

— Kad ir nupinsi,
Bet nebdėvėsi,
Eidum daidum,
Valelės nebturėsi.

Aš sakiau sakiau
Savo berneliui:
— Neik neik
Pro rūtelių darželį.

Kad tu eisi
O neklausysi,
Eidum daidum,
Nustosi juodbėrelio.

— Kad to nustosiu,
Kitą nupirksiu,
Eidum daidum,
Ne tiek man piningų.

Yr pas tetulį
Šeši šimteliai,
Eidum daidum,
Nupirksiu juodbėrelį.

— Kad ir nupirksi,
Bet nebjodysi,
Eidum daidum,
Valelės nebturėsi.

24. ZALIETINYKAS. Oj kad asz buwau / Jauns jaunkajtis / Ejdum dajdum / Asz mergeles wilojau // Kad ir wilojau / Bet ne miliejau / Ejdum dajdum / Szirdeliej' neturiejau // Asz sakiau sakiau / Sawa mergelej / Nejk nejk pro żirgelu stalnele / Kad tu ejsi pro żirgelu stalnele / Ejdum dajdum / Nustosi wajnikela // Kad to nustosiu / Kita nupinsiu / Ejdum dajdum / Netiek man rutelu / Turiu darżeliej / Szeszes géldeles / Ejdum dajdum / Nupinsiu wajnikélį, // Kad ir nupinsi / Bet nebdiewiesi / Ejdum dajdum / Walelęs nebturiesi. // Asz sakiau sakiau / Sawa berneluj / Nejk Nejk pro rutelu darzeli // Kad tu ejsi o nekłausysi / Ejdum dajdum / Nustosi juodbierelo // Kad to nustosiu / Kitą nupirksiu / Ejdum dajdum / Netiek man piningu. / Yr' pas tetuli / Szeszi szimtelej / Ejdum dajdum / Nupirksiu juodbiereli. // Kad ir nupirksi / Bet nebjodisi / Ejdum dajdum / Waleles nebturiesi.

25. AK, ŠIĄ ŠIĄ NAKTELĘ MIEGO NEMIEGOJAU

Ak, šią šią naktelę miego nemiegojau,
Žaliojoj lankelėj žirgelius dabojau.

Neilgai neilgai, mažą valandelę,
Išgirdau išgirdau didžią navynelę:

Jog man reiks dieneles jaunystės apleisti
Ir už man nuog dievo žadėto išeiti.

Tai girdėdama, roznias žoles skyniau,
Iš rūtų šakelių vainikelį pyniau.

Ir, atsidavusi ing dievo valią,
Prašiau karštai ano:— Duok man dalelę
Ir pablagaslovyk ant amžinos čėsties.

25. Ach! szin szinnaktele, miega nemiegoiaw / Żalojo łąkiele Żyrgielus dabojaw / Ne iłgay, neiłgay maża wałądele / Iszgirdaw iszgirdaw dide nawinele. / Jog man reyks dieneles jawnistes apleysti / Ir uż man nuog Diewa zadieta iszeyti / Tay girdiedama roznes zoles skiniaw / Isz rutu szakielu waynikieli piniaw / Ir atsidawusi ing Diewa wale / Prasziaw karsztay Ano duok man dalele / Ir pabłagasłowik ant amzinos ciestes.—

26. NOR MANO GALVELĖ

Nor mano galvelė
Miego miego,
Nor mano širdelė
Pailselio.

Nor mano galvelė
Miego miego,
Nor mano širdelė
[Pailselio].

Tetušis po turgų
Vaikščiodamas,
Sunkųjį dalgelį
Lygaudamas:

Matušė po turgų
Vaikščiodama,
Sunkiąsias girneles
Lygaudama:

— Pjaus mano žentelis,
Ne sūnelis,—
Pjaus mano žentelis,
Ne sūnelis,
Eis ano dalgelis
Švytruodamas.

— Mals mano martelė,
Ne dukrelė,—
Mals mano martelė
Raudodama,
Eis anos girnelės
Zūzuodamos.

Nor mano galvelė
Miego miego,
Nor mano širdelė
Pailselio.

Nor mano gal[velė
Miego miego],
Nor mano šir[delė
Pailselio].

Tetušis po turgų
Vaikščiodamas,
Lengvąjį dalgelį
Lygaudamas:

Matušė po turgų
Vaikščiodama,
Lengvąsias girneles
Lygaudama:

— Pjaus mano sūnelis,
Ne žentelis,—
Pjaus mano sūnelis,
Ne žentelis,
Eis ano dalgelis
Švytruodamas.

— Mals mano dukrelė,
Ne martelė,—
Mals mano dukrelė
Dainuodama,
Eis anos girnelės
Klydurdamos.

Nor mano gal[velė
Miego miego],
Nor mano šir[delė
Pailselio].

— Mok mano dukrelė
Darbelius dirbti —
Ant aukštų kalnelių
Rugelius rinko,
Žaliojoj lankelėj
Šienelį grėbė.

Jau mano dukrelė
Raselę braukė,
O tavo martelė
Po pataleliais.

26. Nor muna galwely miega miega / Nor muna szyrdely paylsely / Tetuszys po Turgu waykszcziodamas / Sunkyi dalgely ligaudamas / Piaus muna żyntelis ne sunelis / Piaus muna żyntelis ne sunelis / Eys ano dalgelis szwitruwdamas / Nor muna galwely myiga myiga / Nor muna szyrdely paylsely / Tetuszys po turgu waykszcziodamas / Lengwuy dalgeli ligaudamas / Piaus muna sunelis ne żyntelis / Piaus muna sunelis ne żyntelis / Eys ano dalgelis szwitruwdamas / Nor muna galwely myiga myiga / No muna szyrdely i. t. d. / Matuszy po Turgu waykszcziodama / Sunkioses gyrneles ligaudama / Mals muna martely ne dukrely / Mals muna martely raudodama / Eys anos gyrnelys zuzowdamas / Nor mana gal: / Nor mana szyr: iako wyżey / Matuszy po turgu waykszcziodama / Lengwosys gyrneles ligaudama / Mals muna dukrely ne martely / Mals muna dukrely daynuwdama / Eys anos girnelys klidurdamas / Nor mana gal: / Nor muna szyr: iako wyżey / Mok muna dukreli darbelus dyrpty / Ant auksztu kalnelu rugelus rynka / Żalojo łąkele szyineli grieby / Jau muna dukrely rasely brauky / O tawa martely po pataleles.—

27. LIO LELIJĖLE, LIO DAGILIO

Lio lelijėle, lio dagilio,
Renčia pokšij brolis svirną,
Lelijėle dagilio.

Lio lelijėle, lio dagilio,
Šit ateina trys sesutės,
Lelijėle dagilio.

Lio lelijėle, lio dagilio.
— Padėk dieve jums, brolučiam,
Lelijėle dagilio,

Lio lelijėle, lio dagilio,
Svirnus ręsti,
Lelijėle dagilio.

Lio lelijėle, lio dagilio.
— Pasitraukit, sesutėlės,
Lelijėle dagilio,

Lio lelijėle, lio dagilio,
Užgaus jums skiedrelės atšokdamos,
Lelijėle dagilio,

Lio lelijėle, lio dagilio,
I[r] kirvelis atšokdamas,
Lelijėle dagilio.

27. Lo lelijeła, lo dagilo / Rintu, pokszij brolis swirnu / Lelijeła dagilo. // Lo lelijeła lo dagilo / Szit atejna tris siasutes / Lelijeła dagilo. // Lo lelijeła lo dagilo / Padek Dewia jums brołucziam / Lelijeła dagilo. // Lo lelijeła, lo dagilo / Swirnus rensti / Lelijeła dagilo // Lo lelijeła, lo dagilo / Pasitraukit Sesutełes / Lelijeła dagilo // Lo lelijeła lo dagilo / Uszgaus jums skiadriałes atszokdamas / Lelijeła dagilo. // Lo lelijeła lo dagilo / I kirwialis atszokdamas / Lelijeła dagilo.

28. ŽYD ŽYD PUTELELIS

Žyd žyd putelelis
Žalioje girelėj,
Tegul žydi, tegul klesti
Raudonos uogelės.

Pravyrėjau stiklo langą,
Saulelės veizėjau,
Pravyrėjau vario duris,
Matušės veizėjau.

— Kelkis kelkis, matušele,
Taisyk man stakleles,
Aš negaliu nė kalbėti,
Skaud mano galvelė.

Matušelė atkalbėjo
Meilingu žodeliu:
— Tegul taiso, dukre mano,
Senoji uošvelė.

Kad uošvelė stakles taisė,
Skaudžiais žodžiais baro:
— Kame augai, dukre mano,
Ka[d] ne pas matušę?

— Kad matušė stakles taisė,
Tuokart maža buvau,
Kad seselė drobes audė,
Tuokart neveizėjau.

Žyd žyd putelelis
Žalioje girelėj,
Tegul žydi, tegul klesti
Raudonos uogelės.

Pravyrėjau stiklo langą,
Saulelės veizėjau,
Pravyrėjau vario duris,
Tetušio veizėjau.

— Kelk kelk, tetušeli,
Taisyk man žambelį,
Aš negaliu nė kalbėti,
Skaud mano galvelė.

Atkalbėjo titušelis
Meilingu žodeliu:
— Tegul taiso, sūnau mano,
Senasis uošvelis.

Kad uošvelis žambį taisė,
Skaudžiais žodžiais baro:
— Kame augai, sūnau mano,
Kad ne pas titušį?

— Ka[d] titušis žambį taisė,
Tuokart mažas buvau,
Ka[d] brotelis kalnus arė,
Tuokart neveizėjau.

28. Żyd' żyd' putelelis / Żaloie gyrelie / Teguł żyda teguł klesta / Raudonas ougeles / Prawiriejau stykła łonga / Saulelys weiziejau / Prawiriejau wary duris / Matuszys weiziejau / Kełk's kelk's matuszely / Taisik mon stakleles / Asz negaliu niekalbiety / Skaud muna galwely / Matuszely atkalbieiy / Meilingu zodelu / Tegul taisa dukry muna / Senoiy owszwely / Kad ouszwely stakles taisy / Skaudes zodes bara / Kamy auga dukry muna / Ka ne pas matuszy / Kad matuszy stakles taisy / Toukart maża buwau / Kad sesely drobes audy / Toukart neweiziejau. / Żyd' zyd' putelelis / Zaloie gyrelie / Teguł żyda teguł klesta / raudonas ougeles. / Prawiriejau stykła łonga / Saulelys weiziejau / Prawiriejau wary duris / Tetuszy weiziejau / Kełk' kełk Tetuszeli / Taisik mon zombeli / Asz negaliu nekalbiety / Skaud mona galwely / Atkalbieiy tytuszelis / Meilingu żodeliu / Teguł taisa sunau muna / Senasis ouszwelis / Kad owszwelis zombi taisy / Skaudes żodes bara / Kamy auga sunau muna / Kad ne pas tytuszi / Ka tytuszis żombi taisy / Toukart mażas buwau / Ka brotelis kalnus ary / Toukart neweiziejau.

29. SIUNTĖ MANE PIRŠTI

Siuntė mane piršti —
Sakė neužmiršti,
Liepė pasiklausti:
Argi moki austi?

Nesi pana rūsti —
Argi moki grūsti,
Abi ranki balti —
Argi moki malti?

Reiks linelius rauti,
Reiks rugučius pjauti,
Žalią šieną grėbti,
Šaltus barščius srėbti.

29. PIRSZLIS. Siunte mani perszti, sakie neuzmerszte / Liepe pasykłauste, argi moki auste.— // Nesi pana rusti, argi moki gruste / Abe rąkie balte, argi moki malte.— // Rejks linelus raute, rejks ruguczius piaute / Zalo Szieno griebte, Szałtus barczius srepte.—

30. SKUODE KUODELIS

Skuode kuodelis,
Kaune ratelis,
Palangoj lanktelis,

Ringoj riestuvelis,
Skietai, nytys Nytaujoj,
Pamary staklelės.

Tarp skietelių, tarp nytelių
Ąžuolelis augo,
O po kojų, po kojelių
Dobileliai žėlė.

O dar mano broterelis
Manęs pasisgailo,
Atsinešė kirvelį
Ąžuoleliui kirsti.

O dar mano seserelė
Manęs pasisgailo,
Atsinešė grėblelį
Dobileliui grėbti.

— Ciba riba, ožkele,
Karklelių graužti,
Čiuka, mano kiaulele,
Dobilelių knisti.

30. Skuwdy kuwdelis Kawny ratelis / Pałango łanktelis Ryngo riestuwelis — / Skietay Nitis Nitauio pamarie staklelys.— / Tarp skietelu tarp nitelu anżolelis augo. / O po koiu pakoielu dobylele ziely.— / O dar mana brotyrelis manys pasysgayła / Atsyneszy kyrweli anżoleluw kyrsty / O dar mana seserely manys pasysgayła / Atsyneszy griebleli dobyleluw griebty.— / Cyba ryba woszkely karklelu grauzty / Cziuka mana kiaulely dobylelu knysty.—

31. KAD AŠ JOJAU

Kad aš jojau
Per žalią girelę,
Nusilaužiau
Putelio šakelę.

Tiek nebuvo
Putelio uogelių,
Kiek nukrito
Graudžių ašarelių.

Aš neprastas
Tetušio sūnelis,
Aš neprastą
Ir mergelę vesiu.

Aš vienturtis
Tetušio sūnelis,
Aš vienturtę
Ir mergelę vesiu.

Iš Palangos
Sau žirgelį pirksiu,
Iš Varšavos
Sau mergelę vesiu.

Žveng žirgelis
Palangos miestely,
Vérk mergelė
Varšavos miestely.

Nebatžvengsi
Palangos miestelio,
Nebatverksi
Varšavos miestelio.

Žveng žirgelis
Grynų avižėlių,
Verk mergelė
Rūtų vainikelio.

Nebatžvengsi
Grynų avižėlių,
Nebatverksi
Rūtų vainikelio.

31. Kad asz ioiaw par żaly gierely nusyławżiaw putely szakiely / Tyik nebuwa potely owgielu kiek nukryta grawdiu aszarelu.— / Asz neprastas Tetuszy sunelis asz neprasta yr mergiely wesiu.— / Asz wynturtis tetuszy sunelis — asz wynturty yr mergiely wesiu / Ysz Pałągos saw żyrgieli pyrksiu ysz Warszawos saw miergiely wesiu / Żwyng żyrgielis pałągos miestelie werk mergiely warszawos miestelie.— / Nebatżwynksi pałągos miestely nebatwerksi warszawos miestely.— / Żwyng żyrgielis grinu awyżelu werk mergiely rutu waynykiely.— / Nebatżwynksi grinu awyżelu nebatwerksi rutu waynykiely.—

32. EISIM, KAD EISIM Į GRINYČELĘ

Eisim, kad eisim į grinyčelę,
Į grinyčelę prie malėjelių.
Yra, kad yra trys malėjelės,
Nėra, kad nėra mano širdelės.
Plieno girnelės, vario suktuveliai,
Nėra, kad nėra mano širdelės.

Eisim, kad eisim į seklyčelę,
Į seklyčelę prie verpėjelių.
Yra, kad yra trys verpėjelės,
Nėra, kad nėra mano širdelės.
Balti lineliai, jaunos verpėjelės,
Nėra, kad nėra mano širdelės.

Eisim, kad eisim į [g]rinyčelę,
Į [g]rinyčelę prie audėjelių.
Yra, kad yra trys audėjelės,
Nėra, kad nėra mano širdelės.
Silkų nytelės, vario muštuveliai,
Nėra, kad nėra mano širdelės.

Eisim, kad eisim į paupelį,
Į paupelį prie skalbėjelių.
Yra, kad yra trys skalbėjelės,
Yra, kad yra mano širdelė.
Plonos drobelės, vario kultuvelės,
Yra, kad yra mano širdelė.

32. Eysem kad eysem i griniczely / I gryniczely pry maleielu.— / Yra kad yra trys maleielys / Niera kad niera mana szyrdelys — / Plyina gyrnelys wary suktuwele / Niera kad niera mana szyrdelys.— / Eysem kad Eysem i sekliczely — I sekliczely / Pry werpieielu / Yra kad yra trys werpieielys / Niera kad niera mana szyrdelys / Balty lynele iaunas werpieielys / Niera kad niera mana szyrdelys — / Eysem kad eysem i ryniczely / I riniczely pry audieielu / Yra kad yra trys audieielys.— / Niera kad niera mana szyrdelys / Sylku nitelys

wary musztuwele / Niera kad niera mana szyrdelys.— / Eysem kad eysem į paupeli / I pa upeli pry skalbieielu / Yra kad yra trys skalbieielys / Yra kad yra mana szyrdely / Płonas drobelys wary kułtuwelys / Yra kad yra mana szyrdely.—

33. VAIKŠČIOJO PO ŽALIĄ GIRELĘ

Vaikščiojo po žalią girelę,
Nešiojo ant pečių strielbelę,
Nušovė geltoną lapelę.
Nunešė ing turgaus miestelį,
Paėmė baltą pinigėlį.
Nupirko juodbėrį žirgelį,
Užmovė šilkų kamanėlę,
Uždėjo aukso balnelį.
Nujojo pas jauną panelę,
Vaikščiojo po rūtų daržėlį,
Nešiojo ant galvos kvietkelį.

33. Waykszczoje po żala giriałe / Neszoie ant pecziu strielbiałe / Nuszowia giałtona łapiałe / Nunesze ing turgaus miesteli / Paeme bałto pinigeli / Nupirka jodberi żyrgeli / Użmowe sziłku kamaniełe / Użdeje auksa balneli / Nujoja pas jauna paniałe / Waykszczoja po rutu darzeli / Neszoje ant gałwos kwietkeli.

34. JOSIV VEDU STRIELIOTI

Josiv vedu strielioti,
Tavarčeliau mano,
Oi, ant lankos, ant lankos,
Ant lygiosios vejelės,
Tavarčeliau mano.

Antai atbėg zuikis,
Tavarčeliau mano,
Leiskiv kurtus pavalnus,
Tegul zuikį sugauna,
Tavarčeliau mano.

Josiv vedu strielioti,
Tavarčeliau mano,
Oi, ant lankos, ant lankos,
Ant lygiosios vejelės,
Tavarčeliau mano.

Antai atbėg lapė,
Tavarčeliau mano,
Leiskiv kurtus pavalnus,
Tegul lapę sugauna,
Tavarčeliau mano.

Josiv vedu strielioti,
Tavarčeliau mano,
Oi, ant lankos, ant lankos,
Ant lygiosios vejelės,
Tavarčeliau mano.

Antai atbėg stirna,
Tavarčeliau mano,
Leiskiv kurtus pavalnus,
Tegul stirną sugauna,
Tavarčeliau mano.

Josiv vedu strielioti,
Tavarčeliau mano,
Oi, ant lankos, ant lankos,
Ant lygiosios vejelės,
Tavarčeliau mano.

Antai ateit pana,
Tavarčeliau mano,
Leiskiv žirgus ant lankos,
Imkiv paną ant rankų,
Tavarčeliau [mano].

— O kaip dalysivos,
Tavarčeliau mano?
— Tau stirnelė lapelė,
Man stirnelė panelė,
Tavarčeliau mano.

— Oi, nelygiai nelygiai,
Tavarčeliau mano.
Eisiv vedu į sprovą
Prie to karklyno pono,
Tavarčeliau mano.

34. Josew wedu Strieloty Tawarczelaw muna ay ant łąkos ant łąkos ant ligioses weieles tawarczelaw muna.— // Antay atbieg Zuykis Tawarczelaw muna Leyskiaw kurtus pawałnus teguł Zuyki sugawna Tawarczelaw muna // Josew wedu strieloty Tawarczelaw muna ay ant łąkos ant łąkos ant ligioses weieles Tawarczelaw muna // Antay atbieg Łapy Tawarczelaw muna leyskiaw kurtus pawałnus teguł Łapy sugawna Tawarczelaw muna. // Josew wedu strieloty Tawarczelaw muna ay ant łąkos ant łąkos ant ligioses weieles Tawarczelaw muna.— // Antay atbieg Styrna Tawarczelaw muna leyskiaw kurtus pawałnus teguł Styrna sugawna Tawarczelaw mu // Josew wedu strieloty Tawarczelaw muna ay ant łąkos ant łąkos ant ligioses weieles Tawarczelaw muna. // Antay ateyt Pana Tawarczelaw muna leyskiaw Żyrgus ant łąkos imkiaw Pana ant ręku Tawarczelaw // O kayp dalisewos Tawarczelaw muna Taw Styrnele Lapely mon Styrnely Panely Tawarczelaw muna. // Oy neligiey neligiey Tawarczelaw muna Eysew wedu i sprowa pri to karklina Pona Tawarczelaw muna.—

35. O LIEPELE

— O liepele,
Žalioji mano,
Ko padžiūvai,
Žalia būdama?

— Kaip nedžiūsiu,
Žalia būdama:
Žad ateiti
Du kirtėjeliu.

Žad pakirsti,
Žad pagenėti,
Žad šakeles
Į laivą dėti.

Žad šakeles
Į laivą dėti,
Žad siuntinti
Į svečią šalį.

Žad siuntinti
Į svečią šalį,
Žad mainyti
Į tavorelį. } (2 k.)

35. O Lyipely żaloi muna ko padżiuwa żali budama / Kayp nedżiusiu żali budama żad ateyty du Kiyrtieielu.— / Żad pakiyrsty żad pagieniety żad szakielys i laywa diety. / Żad szakielys i laywa diety żad siuntinty i swety szali. / Żad siuntinty i swety Szali żad maynity i Taworeli / Żad maynity i Taworeli.—

36. GERSIM ALUTĮ

Gersim alutį,
Saldų medutį,
Mainosi veidelis mano,
Mainosi.

— Ai apyneli,
Žals pūroneli,
Kam rašei veidelį mano,
Kam rašei?

Eisim per Ventą
Į tėvo gentis,
Lankysim giminelę,
Lankysim.

Ventos pašaly
Karšės neršėjo,
Startelė tanciavojo,
Startelė.

Eisim žvejoti,
Dievs duos laimėti,
Važiuosim į turgelį,
Važiuosim.

Žvirblis žvejelis,
Širšūns kupčelius,
Marysia šimkarkelė,
Marysia.

— Eikiv, sesele,
Pro šiuos vartelius,—
Koks pūtė jūros vėjelis,
Koks pūtė?

Nusipūtinsiv
Skaudžius žodelius,
Graudžiąsias ašareles,
Graudžiąsias.

Ai, atmink atmink,
Mano matuše,
Kad manęs čia nebrasi,
Kad manęs.

Tiktai atrasi
Kojų pėdeles,
Po daržą vaikščiotąsias,
Po daržą.

36. Giersem aluti saldi meduti / Maynosi weydelis muna, maynosi.— / Ay apineli żals puroneli / Kam rasze weydeli muna, kam rasze.— / Eysem par wenta y tiewa gentis / Łąkisem gimineli, łąkisem / Wentas paszale karszys nerszieie / Startely toncewoi — startely. / Eysem żweioty Dyws dous laymiety /Ważiowsem i turgeli,ważiowsem / Żwyrblis żweielis, szerszuns kupczelus / Marysia szymkarkely, Marysia. / Eykiow seseli, pro szius wertelus / Koks puty iuras wieielis koks puty. / Nusyputynsiaw skaudius żodelus / Grawdioses aszareles, grawdioses. / Ay atmink atmink muna matuszy / Kad munes cze nebrasi, kad munes / Tyktay atrasi koiu piedeles / Po darża waykszcziotoses, po darża.

37. DAR TURIU, DAR TURIU

Dar turiu, dar turiu
Du baltu broleliu,
Du baltu broleliu,
Du bėru žirgeliu.

Išjojo brolelis
Žirgelio girdyti,
Žirgelio girdyti,
Gilumo bandyti.

Išplaukė žirgelis,
Nuskendo brolelis.
— Oi broli broleli,
Kur tavo nakvynė?

37. Dar turiù dar turiu / Dù baltù brolelù / Dù baltù brolelù / Du bierù zirgelù / Iszioie brolelys / Žirgelî girdite / Zirgelî girdite / Gilumo bandite / Iszpłaukę žirgelys / Nuskondo brolelys / Ai broli broleli / Kur tawa nakwine.

38. AUGO KIEME KLEVELIS

Augo kieme klevelis
Ir jaunasis bernelis,
Ir jaunasis bernelis.

Pavadinsiu meistrelį,
Pakirtinsiu klevelį,
Padirbinsiu laivelį.

Padirbinęs laivelį,
Įsvadinsiuos mergelę,
Įsvadinsiu mergelę.

Važiuos jaunas bernelis
Į spindančias jūreles,
Į spindančias jūreles.

Ir pakilo vėjelis,
Ir sukūlė laivelį,
Ir nuskendo bernelis.

Eit mergelė pajūriais,
Pajūreliais verkdama,
Pajūreliais verkdama.

Atsiliepė bernelis
Jūros marės gilume,
Jūros marės gilume.

— Neverk, jauna mergele,
Gausi kitą bernelį,
Gausi kitą bernelį.

— Kad ir gauti gausiu,
Bet aš tokio negausiu,
Bet aš tokio negausiu.

Nebus tankių žingsnelių,
Nebus tankių žingsnelių
Ne meilingų žodelių.

Gausiu pypką rūkantį
Ir taboką uostantį,
Ir taboką uostantį.

Šaudys mane žodeliais
Kaip baltaisiais žirneliais,
Kaip baltaisiais žirneliais.

38. Auga kyimy klewelis, yr iawnasis bernelis / yr iawnasis bernelis.— // Pawadisiu meystreli pakyrtisiu kleweli / padyrbinsiu łayweli // Padyrbynys łayweli iswadisius mergeli / Iswadinsiu mergeli // Waziuws iawnas bernelis i spinduntes iureles / i spinduntes iureles // Ir pakiła wieielis yr sukuly łayweli / Ir nuskinda bernelis // Eyt mergeli paiures paiureles wergdama / paiureles wergdama // Atsylyipy bernelis iuro marys gyłumy / iuro marys gyłumy // Newerk iawna mergeli gawsi kita berneli / gawsi kita berneli // Kad yr gawty gawsiu bet asz tokie negawsiu / bet asz tokie negawsiu. // Nebus tunkiu zynksnelu nebus tunkiu zynksnelu / ne meylingu żodelu // Gawsiu pipka rukunti yr taboka uwstanti / yr taboka uwstanti / Szawdis muni żodeles kap bałtases żyrneles / Kap bałtases żyrneles.—

39. TUTO, STRAZDELI

Tuto, strazdeli,
Tuto, strazdelėli, tuto,

Mandras paukšteli,
Mandras paukštelėli, tuto.

Nenešk lizdelio,
Nenešk lizdelėlio, tuto,

Šaly kelelio,
Šaly kelutėlio, tuto,

Užgins piemenėliai,
Užgins piemenėliai, tuto,

Draskys lizdelį,
Draskys lizdelėlį, tuto.

Išims tavo vaikelius,
Išims vaikelėlius, tuto.

Bus tau didis gailestis,
Bus tau didis gailestėlis, tuto.

Gaudys tavo pačią artojėliai,
Gaudys tavo pačią artojėliai, tuto,

Užmuš tave patį,
Užmuš tave patį, tuto.

39. Tu-to Strazdiali, tuto Strasdialeli tu-to. / Mundras paukszt̃iali, mądrus paukszt̃iałeli tuto. / Nieniaszk lizdela, nieniaszk lizdelela tuto. / Szali kiałalia, szali kiałutela tuto. / Uszgis Piemianele, użgis Pemianele tuto. / Draskis lizdiali, draskis lizdiałeli tuto. / Iszims tawa wejkialus, iszims wejkełelus tuto. / Bus tau didis gajlestis, bus tau didis gajlestelis tuto. / Gaudis tawa pacz̃ią Artojele gaudis tawa pacz̃ią Artojele tuto. / Użmusz tawi pati, użmusz tawi pati tuto.

40. TABALAI, TAI TAI TAI

Tabalai, tai tai tai,
Judink, seni, kaulus.
Up up up,
Sudaužk rankų delnas [ir t. t.].

40. Tabałaj, taj, taj, taj, / Judink seni kaułus / Op, op, op, / Sodauszk rąnku dełnas [ir t. t.].

41. DIENA DIEVO UŽGIMIMO

Diena dievo užgimimo,
Diena dievo užgimimo
Ir kalėdų, ir kalėdų atminimo,
Ir kalėdų, ir kalėdų atminimo.

Dėl to prašom ir mes jūsų,
Dėl to prašom ir mes jūsų,
Idant duotų, idant duotų dėlei mūsų.
Idant duotų, idant duotų dėlei mūsų

Visi javų ir piningų,
Visi javų ir piningų,
Už tai būsit, už tai būsit aukštai danguj,
Už tai būsit, už tai būsit aukštai danguj.

Šumpių kumpių ir vėdarų,
Šumpių kumpių ir vėdarų,
Ir žąselių, ir antelių, ir kilbasų,
Ir žąselių, ir antelių, ir kilbasų.

Duok arielkos ir užkandos,
Duok arielkos ir užkandos,
Ir aleliaus, ir aleliaus ant pabangos,
Ir aleliaus, ir aleliaus ant pabangos.

41. BERNELIS. Deina deiwa uzgimyma / Deina Deiwa uzgimyma // Ir kaledu yr kaledu atmynyma / Ir kaledu yr kaledu atmynyma / Dielto praszom yr mes iusa / Diełto praszom yr mes iusa // Idant duwtu idant duwtu dieley musu / Idant dutu idant duwtu dieley musu // Wysy iawu yrpyningu / Wysy iawu yr pyningu // Oztay buset oztay buset awksztay Dangu / Oztay buset oztay buset awksztay Dangu // Szunpiu kumpiu yr wiedaru / Szunpiu kumpiu yr wiedaru // Ir Zuwselu yr Untelu yr kielbasu / Ir Zuwselu yr Untelu yr kielbasu // Dowk Ariełkos yr uszkundos / Dowk Ariełkos yr uszkóndos // Ir Alelaws yr Alelaws ant pabungos / Ir Alelaws yr Alelaws ant pabungos.—

42. VARGAMISRA IR PATS KLEBONS

Vargamisra ir pats klebons
Važiuoj dieną, važiuoj naktį be atmainos,
Didžius vargus kentėdami,
Mokydami, klausydami jus poterų,
Senų, jaunų ir mergelių,
Nelenkdami, nelenkdami nė bajorų.

Dieną dievo užgimimo
Ir kalėdų atdavimo
Duokit kalėdų dėlei mūsų,
Rugių, miežių ir avižų,
Ir pupelių, ir žirnelių, ir kanapių,
Pūrų jūrų ir kvietelių,
Rankovelių, pančekelių ir pirštinių,
Linų, vilnų ir stuomenių,
Ir antelių, ir žąselių, ir cibulių,
Šlumpių kumpių ir vėdarų,
Obūlelių, riešutelių ir česnakų,
Vorielkelės ir užkandos,
Alaus, alaus ant pabangos.

Nieko čia mums, nieko čia mums daugiau nebreiks,
Kad tik bebūtų svečių daugiaus.

42. Wargamysra yr pats klybons / Waziuw diena waziuw nakti beatmaynos / Dydius wargus kiętiedamy / Mokidamy kłausidamy ius poteru / Senu iaunu yr mergelu / Nelękdamy nelękdamy niebaioru / Diena Diewa użgimyma / Yr kaledu atdawyma / Duwkit kaledu dieley musu / Rugiu myiżiu yr awyżu / Yr pupelu yr żyrnelu yr kanapiu / Puru Juru yr kwyitelu / Rąkowelu pączekelu yr pyrsztyniu / Lenu wełnu yr stuwmyniu / Yr ąntelu yr żuwselu yr Cybulu / Szlumpiu kumpiu yr wiedaru / Wobulelu ryiszutelu yr czesnaku / Worelkelys yr użkandos / Ałaus ałaus ant pabangos / Nieka cze mums nieka cze mums daugiau nebreks / Kad tyk bebutum swecziu dawgiaws.

43. IR SUJOJO TRYS BERNELIAI

Ir sujojo trys berneliai
Kaip trys balandeliai,
A a a dza dza,
Kaip trys balandeliai.

Ir surišo bėrus žirgus
Prie rūtų darželio,
A a a dza dza,
Prie rūtų darželio.

Spirti spyriau į dureles,
Daužiau į langelį,
A a a dza dza,
Daužiau į langelį:

— Oi mergele, oi jaunoji,
Argi tu nejunti,
A a a dza dza,
Argi tu nejunti?

— Juntu juntu, kaip nejuntu,
Negaliu kalbėti,
A a a dza dza,
Negaliu kalbėti:

Gul matušė prie šalelei,
Raktelis po galva,
A a a dza dza,
Raktelis po galva.

Gul matušė prie šalelei,
Beržo rykštė rankoj,
A a a dza dza,
Beržo rykštė rankoj.

Už staleliui sėdėdama,
Silkų kuską riečiau,
A a a dza dza,
Silkų kuską riečiau,

Silkų kuską beriestuodama,
Aukso žiedą šveičiau,
A a a dza dza,
Aukso žiedą šveičiau.

Vienam duosiu silkų kuską,
Antram aukso žiedą,
A a a dza dza,
Antram aukso žiedą,

O trečiajam bernuželiui —
Aš pati mergelė,
A a a dza dza,
Aš pati mergelė.

43. Yr suioiy tris Bernele kayp tris Bałądele, / a a a dza dza kayp tris Bałądele.— / Yr surysza bierus żyrgus pri rutu darzely / a a a dza dza pri rutu darzely.— // Spyrty spiriaw i durelys dawżiaw i łągieli / a a a dza dza dawżiaw i łągieli.— // Oy mergiely oy iawnoi argi tu ne iunti / a a a dza dza argi tu ne iunti.— // Juntu iuntu kayp ne iuntu negalu kalbiety / a a a dza dza negalu kalbiety.— // Guł matuszy pri szalele raktelis po gałwu / a a a dza dza raktelis po gałwu.— // Guł matuszy pri szalele berza rikszty rąko / a a a dza dza berza rikszty rąko.— // Uż stalelow siediedama sylku kuska ryitiaw / a a a dza dza sylku Kuska ryitiaw.— // Syłku Kuska be ryisstodama awksa żyida szwyitiaw / a a a dza dza auksa żyida szwyitiaw.— // Wiynam dowsiu syłku kuska ontram auksa żyida / a a a dza dza ontram auksa żyida.— // O Tretiuwiuw Bernużeluw asz pati mergiely / a a a dza dza asz pati mergiely.—

44. GRAŽI PANA KIAULES GANĖ

Graži pana kiaules ganė,
Ei kukū,
Išginusi užmigusi,
Žyd roželės, žyd.

Ir atjojo trys berneliai,
Ei kukū,
Visi jauni nežanoti,
Žyd roželės, žyd.

Vienam duosiu silkų kuską,
Ei kukū,
Antram duosiu aukso žiedą,
Žyd roželės, žyd.

O trečiajam bernuželiui,
Ei kukū,
Aš pati merguželė,
Žyd roželės, žyd.

44. Graži Pana Kiawles ganiy ey ku ku ysz giynusi užmygusi žid roželes žid.— / Ir atioiy tris Bernele Ey ku ku wysy iawny nežanoty / žid Roželes žid — / Wyinam dowsiu sylku kuska ey ku ku ontram dowsiu auksa žyida žid roželes žid — / O Tretiowiuw Bernuželow Ey ku ku asz pati mergužely / Žid Roželes žid.—

VESTUVINĖS DAINOS IR RAUDOS

45. PANYTĖ MANO, JAUNOJI MANO

— Panytė mano, jaunoji mąno,
Tekėk tu už mane.

Sunkių darbelių nedirbsi,
Kalne rugelių nepjausi,
Pakalnėj šienelio negrėbsi.

Sodne obūlus čia varbysi,
Svirne riešutus [gliaudysi].

Svirne durelės maliavoti,
Ušokeliai ėbliavoti.

— Bernytis mano, jaunasis mano,
Kam mane vilioji?

Juodus purvus reik [braidyti],
Graudžias ašareles reik braukyti.

45. Panitie mana, jaunoi mana, / Tiekiek tu už mani, / Śunkiu darbialu ne dirbsi, / Kalnie rugialu ne pjausi. / Pakalnie szinieli ne griebsi, / Sodnie obulus czie warbisi. / Swirnie rieszutus / Swirnie durielis molowoti, /. Uszokieli eblowoti. / Biernitis mana, jaunosis mana / Kam mani woloi / Judus purwis rajk / Grajdżes aszareles rejk braukiti.—

46. LAKIOJ BALANDELIS ANT ORO

Lakioj balandelis ant oro,
Rėdo vedu jaunu į porą.

— Netekėk, mergele, už kito,
Balta lelijele, už kito.

46. Łakio bałandėlis ant ora / Rieda wedu jaunu i pora // Netekiek mergele uz kita / Bałta lelijele už kita.

47. EIK ŠEN, MERGELE

— Eik šen, mergele,
Eik šen, jaunoji,

Tekėk už mane
Šį rudenelį.

Rasi prie manęs
Skrynias gelumbių,
O pašaleliais
Vis deimantelius.

— Netiesą kalbi,
Jaunas berneli,
Vilioji mane
Nuo matušės.

Po tamstos vartais
Tek šaltinelis,
O pašaleliais
Liej ašarelės.

— Eik šen, mergele,
Sėsk ing laivelį,
Važiuosva vedu
Už vandenelį.

Ten mano turtai,
Plačios pievelės,
Riebios dirvelės,
Didis dvarelis.

Didis dvarelis,
Didis vargelis.
Aš eisiu klausiu
Savo matušės.

— Mano matuše,
Baltoji mano,
Kas tame dvare
Yr do vargelis?

— Šeimyną dengti,
Uošvelės vengti,
Tas tame dvare
Yr do vargelis.

47. DWARELIS. Ejk szen mergêle / Ejk szen jaunoja / Tekiek už manį / Szį rudinelį. // Rasi pri manęs / Skrines gêłumbiû / O paszalelejs / Wis dejmantelus. // Netiesa kalbi / Jaunas berneli / Wiloji mani / Nu matuszęs. // Po tamstas wartajs / Tek szatinelis / O paszalelejs / Lej aszareles. // Ejk szen mergêle / Siesk ing łajwelį / Važiûswa wedû / Už wandinelį. // Ten mana turtaj / Płates pieweles / Riebes dirweles / Didis dwarelis. // Didis dwarelis / Didis wargelis / Asz ejsiu kłausiu / Sawa matuszęs. // Mana matusze / Bałtoja mana / Kas tami dwari / Yr' do wargelis? // Szejminą dengti / Ouszweles wengti / Tas tami dwari / Yr' do wargelis.

48. KELKIS, BERNELI LAIDOKELI

— Kelkis, berneli laidokeli,
Balnoki žirgelį, laiks išjoti.

— Nejok, berneli, pavasarį,
Atjoki, berneli, rudenelį,
Kad bus rugeliai žaliuojantys,
Daržely rūteliai bevystantys.

— Tekėki, mergele, tu už mane:
Sunkiųjų darbelių tu nedirbsi.
Kalne rugelių tu neriši,

Žalioj lankoj šieno tu negrėbsi.
Sodne obūlus išbrandysi,
Svirnely riešutus išgvildysi.

— Netiesą kalbi, jauns berneli:
Sunkiuosius darbelius reiks man dirbti.
Kalne rugeliai reiks man rišti,
Žalioj lankoj šieną reiks man grėbti.

48. Kielkies Berneli łaydokieli bałnoki Żyrgieli łayks yszioty.— // Neiok Berneli pawasari atioki Berneli rudyneli.— / Kad bus rugiele żalowiętis darzelie rutele bewistątis.— // Tekieki mergiely tu uż muni sunkiuiu darbelu tu nedyrbsi — // Kalny rugielu tu neryszi żalo łąko Szyina tu negriebsi — // Sodny wobułus yszbrądisi Swyrnelie Ryiszutus yszgwyldisi — // Netyisa kalbi iawns Berneli sunkiusius darbelus reks mon dyrbty. / Kalny rugiele reks mon ryszty żalo łąko Szyina reks mon grieb.

49. PER NEDĖLELĘ

Per nedėlelę
Šėriau žirgelį,
Subatoje per dieną
Savo bėrą žirgelį
Permandravojau.

Nedėlės rytą
Josiu į bažnyčią,
Aplankysiu mergelę,
Savo smūtną širdelę
Pats patiešysiu.

Per laukus jojau,
Laukuose klumpa,
Per lankas jojau,
Lankose smunka.
Klumpai smunkai žirgelis
Dėl neteisių kalbelių,
Dėl neteisiųjų.

O kad nujojau
Pas uošvio dvarą,
Ir išėjo uošvelė
Ir atvėrė vartelius:
— Prašom, ženteli.

Tame dvarely
Puikus sodnelis,
Tame sodnely
Puikus paukštelis.
Kur tas puikus paukštelis,
Ten ir mano mergelė
Teip puikiai gieda.

49. ŻYRGELIS. Par nedielely / Szieriau żyrgeli / Subatoię par dyina / Sawa biera zyrgeli / par mondrawojau. // Nedielys rita / Josiu i bażniczy / apłonkisiu

mergely / Sawa smutna szyrdely / Pats patieszisiu // Par łaukus jojau / Łaukusy kłumpa / Par łonkas jojau / Łonkosy smunka // Kłumpai smunkai żyrgelis / Diel ne teisiu kalbeliu / diel neteisiuiu // O kad nujojau / pas owszwy dwara / Er eszeiy owszwely / Er atwiery wartelius / Praszom zenteli // Tamy dwarelie / póikus sodnelis / Tamy sodnelie / Poikus paukszteiis / Kur tas poikus paukszteiis / Ten ir muna mergely, / Tep puike gyida.

50. KAS SUBATOS RYTELĮ

Kas subatos rytelį
Jauną bėrą žirgelį
Pamuštravosiu.

— Žirgelėli mano,
Juodbėrėli mano,
Reiks tau bėgti, žirgeli,
Per pusantros dienos
Šimtą mylelių.

— Oi, bėgsiu bėgsiu,
Pakoleg galėsiu,
Jei užduosi, berneli,
Šių grynųjų avižėlių,
Rasi bėgsiu.

— Oi, duosiu duosiu,
Pakoleg turėsiu.
Kai neteksiu avižėlių,
Nusikirsiu dobilėlių,
Šersiu žirgelį.

Klupo mano žirgelis
Dėl neviernų žodelių
Ir dėl neteisių.

50. Kas subatos ritiali / Jiauno biero Żirgiali / Pamusztrawosi // Żyrgiałeli mana Jodbiereli mana / Reygs tau biegti żyrgiali / Par pusantros dienos / Szimto miłaliu // Oy biegsi biegsi pakoleg gałesi / Jay uzdosi bierniali / Sziu griniuiu awiżeliu / Rasi biegt // Oy dosiu dosiu pakoleg turesiu / Kaj nietiaksiu awizeliu / Nusikirsiu dobiłeliu / Sziarsiu zirgialu // Kłupa mana zirgialis / Dėl nia wiernu żodialiu / Ir dėl nietiaisiu.

51. IŠEIK, TĖVELI

— Išeik, tėveli,
Šviesus mėnuolėlis,
Katrą duosi žirgelį
Vaiskelin išjoti?

— Sūneli mano,
Vainikėli mano,

Žyd artojėli,
Kur gražesnis, kur brangesnis,
Tai tavo žirgelis.

Per laukelį jojau —
Laukelis žibėjo,
Net po mano žirgo kojoms
Ugnelė tvaskėjo.

Per dvarelį jojau,
Pro langelį šoviau.
Kad ne žirgelis, kad ne balnelis,
Būčia aš prapuolęs.

Žirgelis stainelėj,
Balnelis kaniose,
Mane, jauną žalnierėlį,
Aukštuose svirnuose.

Su uošvelėms gėriau,
Muštiniais mokėjau,
Su uošveliais gėriau,
Rubleliais mokėjau.

51. Iszejk tewéli szwesus menůlelis / Katro důsi žirgéli wajskelin iszjoti. / Suneli mąna, wajnikeli mąna / Zid-artojeli, / — Kór grażesnis, kór brąngésnis / Taj tawa žirgélis. / Par łaukeli jojau, / Łaukéli žibejo; / Net po mąna žirga kojems / Ugnéle twaskeje. / Par dwaréli jojau, / Pro łągeli szowiau; / Kad ne žirgélis, kad nebałnélis, / Bucze asz prapůles. / Žirgélis stajnelej, / Balnelis kaniose, / Mani jauną żalnereli / Auksztůse swirnůse. / Só ůszwelems geriau, / Musztinejs mokejau; / Só ůszwelejs geriau, / Rublelejs mokejau.

52. AŠ TURĖJAU MAŽĄ BROLĮ

Aš turėjau mažą brolį,
Didį puikorelių,
Jis turėjo bėrą žirgą,
Pas tėvą augintą,
Plienu vienu patkavotą,
Sidabru žabotą.

Kad jis jojo per šilelį,
Šilelis trinkėjo,
Kur antmynė akmenelį,
Auksu pažibėjo.

Ar būt joti, ar nejoti,
Ar gaidelių laukti?
Lig prijojau žalią girę,
Giedojo gaideliai.

Ar būt joti, ar nejoti,
Ar aušrelės laukti?
Lig išjojau žalią girę,
Išaušo aušrelė.

Ar būt joti, ar nejoti,
Ar saulelės laukti?
Lig prijojau margą dvarą,
Tekėjo saulelė.

— Dieval padėk, mergužaite,
Atdaryk vartelius.
Ir pririšau bėrą žirgą
Prie rūtų darželio.

Ir pamynė žalius rūtus
Žirgelis po kojų,
Ir išėjo merguželė
Bugštinti žirgelio.

— Atstok, mano mergužele,
Nebugštink žirgelio,
. . . .
Nustosi vainikelio.

52. BROLIS. Asz turiau maža broli / dydi puikoreliu / Js turieiy biera żyrga / Pas tiewa augiňta / Plyinu wyinu patkawota / Sydabru żabota / Kad is ioiy

parszyleli / Szylelis trinkieiy / Kur ont miny akmyneli / Auksu pażybieiy. / Ar but joty, ar nejoty / Ar gaydeliu łaukty / Lig prijojau żaly gyry / Gyidoiy gaidele / Ar but joty, ar ne joty / Ar auszrelys łaukty / Lig esz jojau żaly gyry / Esz ausza auszrely / Ar but joty ar ne joty / Ar saulelys łaukty / Lig prijojau marga dwara / Tekieiy saulely / Dyiwal' padiek merguzaty / Adarik wartelius / Er priryszau biera żyrga / pri rutu darżely / Er paminy żalus rutus / Żyrgelis po koiu / Er eszeiy mergużely / Buksztinti żyrgeli / Atstok muna merguzely / Ne buksztink żyrgely / .... / Nustosi wainykely.

53. VISOS MANO AMŽININKĖS

Visos mano amžininkės,
Visos su vyriškiais,

O aš viena, vargo diena,
Viena be vyriškio.

— Oi sesaitės, ben jūs pirškit,
Manęs neužmirškit,

Kur jums piršos, kurs netiko,
Koks bernelis be neliko,
Eičiau ir už pliko.

— Voi, sesaite, ką tu kalbi,
Ar beturi proto?

Ką tu dirbsi, ką tu virsi,
Kad neturi nieko?

Kad užkulo neįdėsi,
Juodos neįsrėbsi.

— Ką turėsiu, tą įdėsiu,
Viena nesėdėsiu,

Kaip pritrūksiu, tą paguosiu,—
Vyrą pabučiuosiu.

Rausma gargždžius, slygį rausma,
Visur visą gausma,

Gegužausma ir grybausma,
Kol bulvių prilauksma.

— Ką tu dėsi po šonelių,
Ką tu po galvelės?

— Dabar turiu tris kvartūgus,
Iš tų pataisysiu.

Vieną dėsiu po šonelius,
Antrą po galvelės,

O trečiąjį suardysiu,
Kaldrą pataisysiu.

53. WYRĪSZKIS. Wissas mąna ąmžinikés, / Wissas só wyrīszkejs. // O asz wījna, wargo dījna, / Wījna be wyrīszkio. // Oj Sesates ben jus pīrszkét, / Mąnęs neóżmīrszkét. // Kór jums pīrszós, kórs netīko. / Kôks bernelis benelīko, / Ejczio īr óż plīką. // Woj sesate, ką tó kalbi? / Ar beturī pratą? // Kou tó dīrbsi, kou to wīrsi? / Kad netóri nieko. // Kad óżkóła neidīesī, / Joudos neisriepsi. // Kou tóriesiu, tou idiesiu, / Wījna nesiediesiu. // Kajp pritruksiu, tou pagousiu, / Wyrą pabucziousiu. // Rausma barszczius [„Apsirikimuose", p. 169, S. D. atitaisyta; *barszczius* — skajtyk — *gargżdzius*], slygį rausma, / Wīssór wissa gausma. // Gégużausma, īr grybausma, / Koł bulwiû prilauksma. // Kou tó diesi poszonelû? / Kou tó pogalwelęs? // Dabar toriu tris Kwartugus, / Isz tû patajsysiu. // Wījną diesió po szonelus, / Ąntrą po galwelęs. // O Tretijį só ardysiu, / Kałdrą * [* Lietuwiszkaj: *apkłote* (S. D. prierašas)] patajsysiu.

54. PAS TITUŠĮ AUGAU

Pas titušį augau,
Žirgelį balnojau,
Plieno vieno patkavelės,
O aukso balnelis.

— Oi žirgeli mano,
Juodbėreli mano,
Taisyk kojas ant kelelio
Prie panelių joti.

Per girelę jojant,
Medžių šakos linko,
Kad išjojau į laukelį,
Pentinai švytravo.

Per sodelę jojant,
Šuneliai sulojo,
Kad atjojau pas vartelius,
Žirgelis sužvingo.

Ir išėjo matušelė,
Atvėrė vartelius,
Sodin mane nuo žirgelio,
Prašo į svirnelį.

Už stalui sėdėdams,
Pro langą veizėdams,—
Sningai drimbai, rasa krimta
Ant mano žirgelio.

Rūdėj rakteliai,
Rūdėj jutrynelės,
Surūdėjo aukso žiedas
Ant baltų rankelių.

Sėdu už staleliui,
Veizu pro langelį —
Šokai trypai jaunūmenė,
Ak, man pagailėjo.

— Šokit, šokėjeliai,
Griežkit, griežėjeliai,
Gana manęs vienos jaunos
Į vargą įpuolus.

Kinkyk žirgelius,
Važiuok po langelį,
Sėsiu drauge su vaikeliu
Ir aš išvažiuosiu.

O kad mes važiavom
Per žalią girelę,
Visų medžių rasa krito
Ant mano skrynelės.

Krimtai raselė,
Krimtai miglelė,
Krimt ir mano paniulelės
Graudžios ašarelės.

Stovi eglelė,
Stovi ir pušelė,
Stov ir mano paniulelė
Rankas nuleidusys.

54. Pas Tytuszi augaw Żyrgieli bałnoiaw / Plyina wyina padkaweles o auksa balnelis — // Oy Żyrgieli muna iowdbiereli muna / Taysik koies ant kielele pri panelu ioty.— // Par giyrele ioient mediu szakas linka / Kad yszioiaw i Ławkieli pętyna Szwitrawa — // Par sodely ioient szunele sułoie / Kad atioiaw pas wartelus Żyrgielis suzwinga // Ir yszeie matuszely atwiery wartelus / Soden muni nu Żyrgiely prasza i Swyrneli.— // Uż stałow siediedams pro łąga weyziedams / Sningay drimbay rasa krimta ant muna żyrgiely.— // Rudie raktele rudie iutrineles / Surudieie auksa żiedas ant bałtu rąkielu — // Siedu uż stalelow weyzu prołągieli / Szokay tripay iawnumyny ach mon pagaylieie — // Szokiet szokieiele gryiszkiet gryizieiele / gana mones wyinos iawnos i warga i powłus.— // Kinkik żyrgielusważiok po łągieli / Siesiu draugie su waykielu yr asz yszwaziosiu.— // O kad mes ważiawom par zaly giyreli / Wysu mediu rasa kryta ant muna Skrineles.— // Krimtay rasely krimtay miglely / Krimt yr muna paniuleles graudes aszareles.— // Stowi Eglely stowi yr puszely / Stow yr muna paniulely ronkas nuleydusis.

55. SU RŪTAIS ROŽĖMS

Su rūtais rožėms
Matušės kiemą šlaviau,
Su lelijelėms
Vartelius išpūškavau.

Antger matušė
Su margu kieliškeliu,
O tetušelis
Su juodu bizūneliu.

Jau ir prijojo
Pilnas kiemas svetelių,
Jau ir prisėdo
Pilni suolai vedlelių.

Kad vešit mano
Jaunos kraitelį,
Nenulaužykit
Margos skrynelės kojelių,
Nesuplėšykit
Plonos drobelės.

55. Su rutas roziems matuszys Kiyima Szławiaw / Su lelyielems wartelus yszpuszkawaw — / Jaw yr priioiy pyłnas Kiyimas Swetelu. / Jaw yr prisieda pylny Sowła wiedlelu.— / Antgier Matuszy su margu Kieliszkiely / O Tetuszelis su iowdu Byzunielu.— / Kad weszyt muna iawnos Krayteli / Nenuławżikiet margos Skrineles Koielu / Nesuplieszikiet płonos drobeles.—

56. JOJAU DIENĄ, JOJAU NAKTĮ

Jojau dieną, jojau naktį,
Zalatoriaus ieškodamas,
Taladridai dum,
Zalatoriaus ieškodamas.

Ir perjojau didžius laukus,
[Didžius laukus], tamsias gires,
Tala[dridai dum,
Didžius laukus, tamsias gires].

Ir atjojau pas dvarelį,
Ir nusėdau nuo žirgelio,
T[aladridai dum,
Ir nusėdau nuo žirgelio].

Ir išėjo motinelė,
Ir atkėlė žalius vartus,
[Taladridai dum,
Ir atkėlė žalius vartus].

Ir atkėlė žalius vartus,
Ir paprašė ang seklyčią,
[Taladridai dum,
Ir paprašė ang seklyčią].

Ir vedė ing seklyčią,
Pasvadino už stalelio,
[Taladridai dum,
Pasvadino už stalelio].

Ir atrados trys dukrytės,
Kurios tenai prociavojo,
[Taladridai dum,
Kurios tenai prociavojo].

Viena verpė, antra audė,
O trečioji silkus siuvo,
[Taladridai dum,
O trečioji silkus siuvo].

— Mano miela motinele,
Žadėk manie šią dukrelę,
[Taladridai dum,
Žadėk manie šią dukrelę].

Žadėk manie šią dukrelę,
Kuri moka silkus siūti,
[Taladridai dum,
Kuri moka silkus siūti].

— Aš neduosiu tos dukrytės,
Ta yr mano mylimoji,
[Taladridai dum,
Ta yr mano mylimoji].

Ta yr mano mylimoji,
Su kleckeliais penamoji,
[Taladridai dum,
Su kleckeliais penamoji].

— Kad neduosi tos dukrytės,
Aš numirsiu, širdis mano,
[Taladridai dum,
Aš numirsiu, širdis mano].

— Kad numirsi, bernuželi,
Meilių žodžių davėjeli,
[Taladridai dum,
Meilių žodžių davėjeli],

Pakavosim tam daržely
Tarp rūtelių lelijelių,
[Taladridai dum,
Tarp rūtelių lelijelių].

Kiek mes kartų ten vaikščiosim,
Tiek mes kartų minavosim,
[Taladridai dum,
Tiek mes kartų minavosim]:

Čion gul mylimas bernelis,
Meilių žodžių davėjelis,
[Taladridai dum,
Meilių žodžių davėjelis].

56. Jojau diena jojau nakti załatoriaus iszkodamas / Taladridajdum Załatoriaus iszkodam / Ir par jojou didzius łaukus tumses gires. Tala... / Ir atjojau pas dvareli, ir nusiedau nu zirgiale. T. / Ir iszeje motinełe ir atkielu Zalus wartus / Ir atkiele Żalus wartus ir paprasze ung seklicze / Ir wede ing Seklicze, paswadena uz stałale. / Ir atrados tris dukrites, kurios tinaj procewoje. / Wiena werpe, antra aude, o treczioje siłkus siuwa, / Mana mieła motinele, żadiek maniej szi dukrełe. / Zadiek maniej szin dukrełe, kuri moki siłkus siute. / Asz nedosiu tos dukrites, Ta ir mana milemoje. / Ta ir mana milemoje, su kleckiałejs penamoje.— / Kad nedosi tos dukrites, asz numirsiu szirdis mana. / Kad numirsi bernuzeli, mejlu żodziu dawiejeli. / Pakawosem tam darzeli, terp ruteliu lelijełiu. / Kiek mes kartu ten wajksczioseM, Tiek mes kartu minawosem / Czion gul mielemas bernelis, mejlu Żodziu dawiejelis.—

57. PRO RŪTELIŲ DARŽELĮ

Pro rūtelių daržėlį,
Pro vyšnelių sodnelį,
Iš ten atjojo du jaunu berneliu.

Ir išėjo tetušelis,
Ir užkėlė vartelius:
— Jokit pro šalį jūs, jauni berneliai.

Nepaaugo dukrelė,
Nesuklojo kraitelį,
Dãbar ne čėsas su jumis kalbėti.

Pro rūtelių daržėlį,
Pro vyšnelių sodnelį,
Iš ten atjojo du jaunu berneliu.

Ir išėjo matušelė,
Ir atkėlė vartelius:
— Jokit į kiemą jūs, jauni berneliai.

Jau paaugo dukrelė,
Jau suklojo kraitelį,
Jau yra čėsas su jumis kalbėti.

— Oi tetuši tetušeli,
Oi tetuši tetušeli,
Kaip mes išvešma dukrelės kraitelį?

— Imki, broli, kirvelį,
Kirski svirno slenkstelį,
Teip jūs išvešit dukrelės kraitelį.

— Oi tetuši tetušeli,
Oi tetuši tetušeli,
Kaip mes išginsma dukrelės bandelę?

— Imki, broli, po vieną,
Nepaliki nė vieną,
Teip jūs išginsit dukrelės bandelę.

— Oi tetuši tetušeli,
Oi tetuši tetušeli,
Kaip mes išvešma jaunąją dukrelę?

— Pakinkykit bėrus žirgus
Į marguosius ratelius,
Teip jūs išvešit myląją dukrelę.

— Oi tetuši tetušeli,
Oi tetuši tetušeli,
O kaip mes vešma jaunąją mergelę?

— Raudons gaidys stangarieta,
Vištos kriauklai karieta,—
Teip jūs išvešit jaunąją mergelę.

Ir tekiniai stukiniai
Iš raudono batvinio,—
Pakalniui važiuojant, smiltės dulkėjo.

Per plačiąją upelę,
Per ilgąjį tiltelį
Lingu palingu jaunąją mergelę.

57. ZALIETĪNIKAJ. Pro rutelû darzelį, / Pro wĩjsznelû sodnelį / Isz tén atioię dó jaunó berneló. // Ir ĩszeię tetuszelis / Ir óżkielę wartelus / Jokét pro

szalį jus jaunī bernelej. // Nepaaugo dukrelę / Nesókłoię krajtelį / Dabar neciesós só jumis kalbieti. // Pro rutelû darželį / Pro wįjsznelû sodnelį / Isz tén atioię dó jaunó berneló. // Ir iszeię matuszele / Ir atkielę wartelus / Jokét i kījmą jus jauni bernelej. // Jau paaugo dukrele, / Jau sókłoię krajtelį / Jau yra cziesós só jumis kalbieti. // Oj Tetuszi tetuszeli / Oj Tetuszi tetuszeli / Kajp mes īszweżsma dokrelęs krajtelį? // Imki broli kirwelį, / Kīrski swirno slęnkstelį / Tejp jus īszweższet dókrelęs krajtelį. // Oj Tetuszi tetuszeli! / Oj Tetuszi tetuszeli! / Kajp mes iszginsmą dókrelęs bąndelę? / Imki broli powījną / Nepaliki niewįjną / Tejp jus iszginset dukrelęs bąndelę. // Oj Tetuszi tetuszeli! / Oj Tetuszi tetuszeli! / Kajp mes iszweższma jaunouię dukrelę? // Pakinkykét bierus żįrgus / I margusius ratelus / Tejp jus īszweższet miłouię dukrelę. // Oj Tetuszi tetuszeli! / Oj Tetuszi tetuszeli! / O kajp mes weższma jaunouię mergele? // Raudons gajdys stąngarieta * [* Lietuwiszkaj: *waznicze* (S. D. prierašas)] / Wisztos kriaukłaj karietó / Tejp jus įszweższet jaunouię mergélę. // Ir tekīnej stukinej / Isz raudono batwinio, / Pakalniuj ważiouint smįltes dólkieię. // Par platįję upelę / Par iłgoujī tiltelį / Lingu palingu jaunouię mergélę.

58. OI MATUŠELE

— Oi matušele,
Balta lelijele,
Didį vargą turėjai,
Kol mane pauginai.

Dieną ant kelių,
Naktį ant rankelių,—
Ir kelelius nusėdėjau,
Ir rankas nugulėjau.

Oi matušele,
Balta lelijele,
Bet didesnį turėsi,
Kol mane išleisi.

Reiksai kuskelių,
Reiks silkų barvelių,
Reiks žirgeliams avižėlių,
Svečiams dovenelių.

Stov karietelė
Matušės kiemely,
Ak, ir jauna merguželė
Naujame svirnely.

Nešai skrynelę,
Ded į karietelę,
Sodin jauną merguželę
Ant margą skrynelę.

Kad mes važiavom
Per žalią girelę,
Per šią žaliąją girelę,
Per lygias lankeles,

Krimta raselė,
Krimta miglelė,
Krimt ir mano ašarelės
Ant margą skrynelę.

58. Oy Matuszely bałta lelyiely dydi warga turieie koł muni pawgiyna.— / Dyina ant kielu nakti ant ronkielu yr kielelus nusiedieiaw yr Ronkas nugulieiaw.— / Oy Matuszely bałta lelyiely bet dydesni turiesi Koł muni yszleysi.— / Reyksa Kuskielu reks syłku barwelu reks żyrgielems awyżelu Swetems dowynelu.— / Stow Karietely matuszys Kiemelie ach yr iawna Mergużely nawiemy Swyrnelie.— / Neszay Skrinely ded i Karietely sodyn iawna Mergużely ant

marga Skrinely.— / Kad mes ważiawom par żaly giyrely par szyi żalyiy giyrely par ligies łonkielys.— / Krimta rasely krimta myglely Krimt yr muna aszarelys ant marga Skrinely.—

59. KIKILI KIKILI

— Kikili kikili Laibakojeli, } (2 k.) Kur tamsią naktelę, Kur nakosi?	— Kikili kikili Laibakoji, } (2 k.) Kur tamsią naktelę Tu nakosi?
— Žaliojoj girelėj, Pušynely, } (2 k.) Aukštame svirnely, Pėrynelėj.	— Žaliojoj girelėj, Pušynely, } (2 k.) Aukštame svirnely, Pėrynelėj.
— Ar vesi našlelę, Ar dabosi, } (2 k.) Našlelės vaikelius Ar kavosi?	— Ar vesi panelę, Ar dabosi, } (2 k.) Panelės vainiką Ar kavosi?
— Nevesiu našlelės, Nedabosiu, } (2 k.) Našlelės vaikelių Nekavosiu:	— Aš vesiu panelę Ir dabosiu, } (2 k.) Panelės vainiką Užkavosiu:
Našlelės pėrynos Išgulėtos, } (2 k.) Meilingi žodeliai Iškalbėti.	Panelės pėrynos Negulėtos, } (2 k.) Meilingi žodeliai Nekalbėti.

59. APEY KIKILI. Kikkili Kikkili łayba koijeli / Kikili Kikili łayba koijeli / Kur tamsy naktialy kur nakosi. / Żaloio gyrelie puszynelie 2 rep / Auksztamy swyrneli pierinele / Ar wesi Naszlely ar dabosi 2 / Naszlelys waykielus ar kawosi. / Newesiu naszlelys nedabosiu 2 / Naszlelys waykielu nekawosiu / Naszlelys pierinas yszguletas, / Meylingy żodeley yszkalbiety / Kikili Kikili łayba koi 2 / Kur tamsy naktely tu nakosi / Żalojo gyrele puszynelie 2 / Auksztamy swyrnele pierinele / Ar wesi panely ar dabosi 2 / Paneles waynika ar kawosi / Asz wesiu panely yr dabosiu 2 / Panelys waynyka użkawosiu / Paniales pierinas neguletas / Meylingus żodeley nekalbietas.

60. ŽYD ŽALIOJ LANKOJ

Žyd žalioj lankoj
Balti dobileliai,
Uliavojo dvi seseli,
Šienelį grėbdamos.

— Eik, sese, namie,
Seserele, namie,
Žada tamstą tetušelis
Už bajorą leisti.

— Neeisiu aš namie,
Nebūsiu aš ano,—
Žino mano tetušelis
Bajoro turtelį:

Šoblelė rankoj,
Skleinyčėlė antroj,
Visus darbus ans atmetęs,
Ėjo uliavoti.

— Sese, eik namie,
Seserele, namie,
Žada tamstos tetušelis
Už kriaučelių leisti.

— Aš neeisiu namie,
Aš nebūsiu ano,—
Žino mano tetušelis
Kriaučeliaus turtelį:

Suknelė rankoj,
Adatelė antroj,
Visus darbus ans atmetęs,
Ėjo uliavoti.

[— Sese, eik namie],
Seserele, eik namie,
Žada tamstą tetušelis
Už artoją leisti.

— Aš eisiu namie,
Aš ir būsiu ano,
Žino mano tetušelis
Artojo turtelį:

Dalgelis rankoj,
O žambelis antroj,
Visus tancius ans atmetęs,
Ėjo šieno pjauti.

60. Żyd żalo łanko balty dobyleley / Ulewoie dwy sesely szieneli griebdamas / Eyk sesy numyi seserely numyi / Żada tamsta tetuszelis, uż baiora leysty. / Ne eysiu asz numyi nebusiu asz ano / Żyna muna tetuszelis baiora turteli / Szoblely ranko skleyniczely antro / Wysus darbus ants atmetys eie ulewoty. / Sesy eyk numyi seserely numyi / Żada tamstas tetuszelis uż kreuczelu leysty. / Asz ne eysiu numyi asz nebusiu ano, / Żyna muna tetuszelis kreuczelaus turteli / Suknely ranko adately antro / Wysus darbus ants atmetys eie ulewoty / Asz neeysiu numyi [Rankraštyje buvo parašyta „Asz neeysiu numyi asz nebusiu ano". Suvokus, jog apsirikta, eilutės pabaiga nubraukta, o pradžia liko neištaisyta. *Red.*] seserely eyk numyi / Żada tamsta tetuszelis uż artoi leysty / Asz eysiu numyi asz yr busiu ano / Żyna muna tetuszelis artoie turteli / Dalgelis ranko o żambelis antro / Wysus tancius ants atmetys / Eje sziena piauti.—

61. PAEŽERĖJ RYMOJAU

Paežerėj rymojau,
Baltas rankas mazgojau.

— Oi jūs mano rankelės,
Jūs mano mylimosios,
Už ką jūs nutekėsit?

Jei jūs teksit kam geram,
Dėkavosiu dievužiui,
O jei kliūsit kam prastam,
Reiks vargti per amželių.

Augo girioj medelis,
Kadagys kadagelis.
Atjok, mylas berneli,
Noris koks sens, ne našlys.

Eičiau jau ir už seną,
Kad nebūtų tikt našlys,
Kad nebūtų tikt našlys.

61. MERGELE RUPESNINGA. Paežeriej' rimojau, / Baltas rankas mazgojau, / Oj! jus mana rankéles, / Jus mana milemoses, // Už ką jus nutekieset? / Jej jus tekset kam géram, / Diekawosiu Diewužiuj; / O jej kluset kam prastam // Rejks wargti par amželu. / Auga girioj' medelis / Kadagis kadagélis, / Atjok miłas bernelį, // Noris koks sens, nenaszlys, / Ejczio jau ir už seną, / Kad nebutu tikt naszlys / Kad nebutu tikt naszlys.

62. ANS SENS SENUTELIS

Ans sens senutelis,
Ans manęs norėjo,
Po kailinių skrabačinų
Ans prie manęs jojo.

Ir įjojo į kiemelį
Pro margus vartelius,
Ir pririšo bėrą žirgą
Prie rūtų darželio.

Ir, įėjęs į darželį,
Lauž rūtų šakelę.
— Oi tu, sens senuteli,
Nelaužyk rūtelių.

Ir takelius, kur vaikščiojo,
Notrynelėms sėjau,
Ir žodelius, kur kalbėjo,
Į kišenę kišau.

Nuo slenkstelio lig vartelių
Stripiniais lydėsiu,
Kaip išleisiu į laukelį,
Pėdsekiais užleisiu.

Ans jaunas jaunikaitis,
Ans manęs norėjo,
Po atlosų, karmazinų
Ans prie manęs jojo.

Ir įjojo į kiemelį
Pro margus vartelius,
Ir pririšo bėrus žirgus
Prie rūtų darželio.

Ir, įėjęs į darželį,
Lauž rūtų šakelę.
— Oi tu, jauns jaunikaiti,
Nelaužyk rūtelių.

Ir takelius, kur vaikščiojo,
Lelijelėms sėsiu,
Ir žodelius, kur kalbėjo,
Į širdelę dėsiu.

Nuog slenkstelio lig vartelių
Pati palydėsiu,
Kaip išleisiu į laukelį,
Brolelį išleisiu.

62. Ons Sens Senutelis ons munys norieiy, po kaylyniu Skrabaczynu ons pri munys ioiy — / Ir iioiy i kiyimeli pro margus wartelus yr prirysza biera żyrga pri rutu darzely — / Ir ieiys i darzeli łauż rutu szakiely Oy tu sens senuteli neławżik rutelu — / Ir takielus kur waykscioiy notrinelems sieiaw yr żodelus kur kalbieiy i kieszeny kiyszaw — / Nu slynkstely lig wartelu Strypynes lidiesiu kayp yszleysiu i ławkieli piedsakiys użleysiu — / Ons iawnas Jawnykaytis ons munys norieiy po atłosu Karmazynu ons pri munys ioiy — / Ir i ioiy i kiemeli pro margus wartelus yr prirysza Bierus żyrgus pri rutu darzeliy — / Ir i eiys i darzeli łauż rutu Szakiely — oy tu iawns iawnykayti neławżik rutelu — / Ir takielus kur waykscioiy lelyielems siesiu yr żodelus kur kalbieiy i Szyrdely diesiu / Nug slynkstely lig wartelu pati palidiesiu / kayp yszleysiu i ławkieli Broleli yszleysiu.—

63. AŠ TURĖJAU AUSTUS ŠARKUS

Aš turėjau austus šarkus,
Margą muškietelę,
Y y y y,
Margą muš[kietelę].

Aš išėjau į girelę
Balandžių šaudyti,
Y y y y,
Balandžių [šaudyti].

Ir antėjau girės viduj
Žalią liepuželę,
Y y y y,
Žalią liepuželę.

Po ta žalia liepužele
Vario lopišelis,
Y y y y,
Vario lopišelis.

Tame vario lopišely
Silkų pėrynelė,
Y y y y,
Silkų pėrynelė.

Ant ta silkų pėrynele
Maža paniulaitė,
Y y y y,
Maža [paniulaitė].

— Iščiūčiuota išleliuota,
Kuriam šelmiui teksi,
Y y y y,
[Kuriam šelmiui teksi]:

Ar tam šiaučiui, ar tam kriaučiui,
Ar tam muzikantui,
Y y [y y,
Ar tam muzikantui]?

— Ne tam šiaučiui, ne tam kriaučiui,
Ne tam muzikantui,
Y [y y y,
Ne tam muzikantui].

63. Asz turieiaw austus szarkus marga muszkietely y y y y marga musz — / Asz ysz eiaw i giyrely Bałądiu szawdity y y y y bałądiu / Ir ant eiaw giyrys wydow żaly Lyipużely y y y y żaly Lyipużely / Po tą żaly lyipużely wary

łopyszelis y y y y wary łopyszelis / Tamy wary Łopyszelie Syłku pierinely y y y y Syłku pierinely. / Ąnt tow syłku pierynely maža paniułayty y y y y maža. / Isz cziocziowta yszlelowta kurem Szelmiow teksi y y y y. / Ar tam Sziawcziow ar tam Kriawcziuw ar tam Mozykontow y y / Netam Sziawcziow netam Kriawcziuw netam Mozykontow y.

64. KAD AŠ BUVAU JAUNS PONAITIS

Kad aš buvau jauns ponaitis,
Lenkų žalnieraitis,
Ir išjojau į girelę
Balandžių šaudyti.

Ir nušavau balandelį
Liepos pašakelėj,
Po tuo liepu liepuželiu
Vario lopišelis,

Tame vario lopišely
Gul jauna mergelė.—
Aš prijojau, palingavau
Tą jauną mergelę.

64. Kad asz buwaw iawns ponaytis Lęku żałnieraytis, yr yszioiaw i girely balądiu szawdity yr nuszawaw balądeli lyipas paszakiele, po tu lyipu lyipużely wary łopyszelis — Tamy wary łopyszele guł iawna mergiely — Asz priioiaw palingawaw tow iawna mergiely.—

65. ATEIT ŽIEMELĖ

— Ateit žiemelė,
Šalts rudenelis,
Storokis, berneli,
Sau gulovelės.

Dirbsiu laivelį
Per nemunelį,
Išleisiu mergelę
Į svečią šalelę.

— Neturiu dvarų
Ne tėviškelės —
Kur dėsiu mergelę
Jauną parvedęs?

Kukuoj gegelė,
Gied volungelė,
Verk mano mergelė
Svečioj šalelėj.

— Neverk, mergele,
Ramdyk širdelę,
Aš tave lankysiu
Kas vakarelį.

65. Ateyt żyimely szałts Rudynelis / Storokies berneli saw guloweles.— // Neturiu Dwaru ne Tiewyszkielys / Kur diesiu Mergiely iawna par wedys.— // Dyrbsiu łayweli par nemuneli / Iszleysiu Mergiely i swety Szalely.— // Kukow giegiely gied wołungiely / Werk muna Mergiely swetio szalelie.— // Newerk Mergiely romdik szyrdely / Asz tawi łąkisiu kas wakareli.

66. OI TU TETUŠELI

— Oi tu tetušeli,
Mano senuteli,
O ko pabalnojai
Juodbėrį žirgelį?

Reiks man išjoti
Į svečią šalelę,
Reiks įsipažinti
Su svečia šalele.

O kad aš prijojau
Prie uošvės dvaro,
Pririšau žirgelį
Prie rūtų darželio.

— Oi rūtele mano,
Žaliuonele mano,
Kodėl nežaliuoji
Žiemą vasarelę?

— O ko aš žaliuosiu
[Žiemą vasarelę],
Kad manęs nelaistai
Rytą vakarelį.

— O ko aš laistysiu
Rytą vakarelį,
Kad manęs neleido
Balta matušėlė.

— O ko aš ir leisiu,
Myla dukterele?

— Kam prižadėjai
Šiam šelmiui berneliui,
[Šiam šelmiui berneliui],
Šiam pijonyčeliui?

Aš tik buvau gadna
Lenkų žalniereliui,
[Lenkų žalniereliui],
Tikram bajoreliui.

— Oi broli brolaiti,
Balnoki žirgelį,
Balnoki žirgelį,
Josma į Varšavą.

Varšavos miestely
Lenkų žalniereliai,
[Lenkų žalniereliai],
Tikri bajoreliai.

Lenkų žalniereliai
Lagadni kalbėti,—
Meilingi žodeliai
Tiešij ir mano
Rūpesnią širdelę.

66. Oy tu Tetuszeli muna senuteli.— / Okow pabałnoiey — Judbieri Žirgieli. / Reyks mon iszioty i Sweti Szaleli — / Reyks isipażinty, su Sweti szaleli.— / O kad asz priioiaw pri Uszwis Dwara.— / Pririszaw Žirgieli pri Rutu Darżiale.— / Oy rutele mana żaluneli mana, / Kodiel neżaluy Żeyma Wasarele. /

Okuo asz żalusiu, kad many nelaysta. / rita wakareli / Kad many neleyda bałta Matuszele.— / O kuo asz łaystisiu, rita wakareli. / Kad munes neleyda bałta Matuszele / Okuo asz ir leysiu miła Dukterele / Kam prižadieje sziam szelmiu Bernelu / Sziam piioniczelu. / Asz tik buwaw gadna Lenku Žalnierelu. / Tykram Bajorelow / Oy Broli brolayti bałnoki Žirgieli. / Bałnoki Žirgieli josma i Warszawa / Warszawos Miestelie Lenku Žalnierele — / tikri Bajorele / Lenku Žalniereley łagodny kalbiety, meylingi żodele, / tieszey ir muna Rupesni Szirdeli.

67. GERK GĖRĘS, BROSUTI

— Gerk gėręs, brosuti,
Dūmok namolei:
Rūgojo panelė,
Kodėl nelankai.

— Ką aš lankysiu,
Varge būdamas,
Purvyne rūdyne
Namo brisdamas.

Dirbinčiau tiltelį
Per nemunelį,
Lankyčiau panelę
Kas vakarelį.

Sudildžiau tiltelį
Pajodžiodamas,
Suganiau rūtelius
Benakvodamas.

— Brosuti jaunasis,
Kas tau nutiko,
Kod bėras žirgelis
Tavo sulyso?

— Sesute jaunoji,
Kas tau nutiko,
Kod rūtų vainikas
Nebepritiko?

— Dėl to gi bernelis
Pas mane jojo,
Jog vedu kunigai
Suvinčiavojo.

67. Giark gieres brosuti, dumok namolej, / Rugoje paneła kodel nełąkaj // Ką asz łąkisiu wargie budamas, / Purwine rudine mana [: namo?] brissdama // Dirbinczio titeli par nemoneli / Łąkiczio paneli kas wakareli, // Sudildziau tilteli pojodziodamas / Suganiau rutelus be nakwodamas. // Brosuti jaunasis kas tau nutika / Kod beras Žirgialis Tawa sulisa, // Sesute jaunoje kas tau nutika / Kod rutu wajnikas nebe pritika — // Diełtogi bernelis pas mani joje / Jog wedu kunigaj suwinczewoje.—

68. MERGELE JAUNOJI

— Mergele jaunoji,
Tekėk už mane:

Neverpsi neausi,
Dailiai nešiosi.

— Berneli jaunasis,
Daug skolų turi —
Nelinko širdelė
Už tamstą eiti.

— Mergele jaunoji,
Kas tamstai sakė,
Kas tamstai teip veikiai
Grometas rašė?

— Kretingos studentai
Grometas rašė,
Geltona volungė
Atrašą nešė.

Už jūroms, už marioms,
Už vandenelėms
Aug mano mergelė
Pirmoj sodelėj.

— Nejoki, berneli,
Nezaleciokis,
Negausi mergelės,
Nespadzievokis.

68. Mergely iawnoie tekiek uz muni / Newerpsi neausi dayley nesziosi. / Berneli iawnasis daug skolu turi / Nelinka szyrdely už tamsta eyty / Mergeli iawnoie kas tamstay sakie / Kas tamstay tep weykey grometas raszy / Kretyngos studentay grometas raszy / Giełtona wołungie atrasza neszy / Už iuroms už marioms už wandenelems / Aug muna mergely pyrmo sodele. / Nejoki berneli ne zaleciokies / Negawsi mergelys nespadziewokies.—

69. AUGO GIRIOJ KLEVELIS

Augo girioj klevelis,
Pagirėj ąžuolėlis.
Oi, augin augin močiutė dukrelę
Ki darželyje roželę.

Atjoj raitų pulkelis
Per lygiuosius laukelius,
Oi, muštravojo bėruosius žirgelius,
Per laukelį jodami.

Ir prijojo prie dvaro,
Prie uošvelio dvarelio —
Oi, užkilnoti varini varteliai,
Užtraukti lenciūgėliai.

Išeina močiutė,
Išeina senoji,
Oi, klausinėjo jaunas žentelis:
— Begu turi dukrelę?

— Oi, prašom prašom, jaunas ženteli,
Į šį margą dvarelį.

Išeina tėvutis,
Išeina senasis,
Oi, atkilojo varinius vartelius,
Nutraukė lenciūgėlius.

Išeina dukrelė,
Išeina jaunoji:
— Oi, nežadėk manęs, motinėle,
Da[r] jauna tebesu.

Da[r] nebuvau darželу,
Da[r] neskyniau rūtelių,
Da[r] nepyniau vainiko,
Oi, da[r] neverpiau baltųjų linelių,
Da[r] neaudžiau drobelių.

69. Augo gyrio klewêlis, / Pa gyre ůżalelis. / Oj augin, augin mocziute dukrėlę, / Ki darželije rużėlę. / Atjoj rajtu pólkêlis / Par ligůsius łaukêlus. / Oj musztrawoje birůsius żirgêlus / Par łaukêli jodami, / Ir prijoje pri dwara / Pri ůszwêle dwarêli. / Oj użkėlnoti warini wartêlej / Użtraukti lancugelej! / Iszejna mocziute, / Iszejna senoi. / Oi kłausineje jaunajs żentêlis / Begu turi dukrêlę? / Oj praszom, praszom, janas żentêli, / I szy marga dwareli. / Iszejna tewutis, / Iszejna senasis. / Oj atkiłoje warinius wartêlus / Nótrauke łancugelus. / Iszejna dukrêle, / Iszejna jaunoi. / Oj ne żadek manes motinele: / Da jauna tebessu, / Da ne buwau darzêly, / Da ne skyniau rutêlu, / Da ne pyniau wajniką, / Oj da ne werpiau bałtuju linêlu, / Da ne audiau drobêlu.

70. PRADED GAIDELIAI GIEDOTI

Praded gaideliai giedoti,
Praded namiškiai vaikščioti —
Kelk kelk kelk, berneli,
Nebėr čėso miegoti.

Stov žirgelis pabalnotas,
Kamanelėms pažabotas,
Prie rūtų darželio,
Prie naujojo žiogrelio.

— Išeik išeik, paniulale,
Paveizėsi ant žirgelio.
Sėsiu ant žirgelio,
Muštravosiu žirgelį.

— Ne aš eisiu iš darželio,
Neveizėsiu ant žirgelio,
Jok nuo manęs, berneli,
Čia ne tamstos panelė.

70. Praded gaydele gidote / Praded numiszkiay wayksczote // .Kiałk kiałk kiałk bernieli / Ne bier cziesa migote // Stow żyrgielis pabałnotas / Kamania-

lems pażabotas // Pry rutu darżiala pry nawioia żograla / Iszeyk jszek Paniulale paweyziesi at żegala / Siesiu at żergiale mąsztrawosiu żyrgèli / Ne asz eysiu isz darżialia / Ne weziesiu ant żergiala / Jok nu mona Bernieli / Cze ne tamstas Paniale.

71. KAD AŠ JOJAU PER GIRELĘ

Kad aš jojau per girelę,
Per šį žaliąjį gojelį,
Pamačiau tris panas
Lankoj šieną grėbiant.

Po žaliųjų vainikelių,
Po silkelių kartūnelių,
Padorios panelės,
Tink mano širdelei.

— Eik, mergele, paduok ranką,
Tegul tavęs kits neblanko.
Ar būsi tu mano,
Ar mylėsiu tave?

— Aš neprašau, nemylėki,
Nė už savo neturėki,
Aš gausiu ir kitą
Sau jauną bernelį.

Bus už tave bagotesnis
Ir kalbelėj malonesnis.
Tur bėrus žirgelius,
Gelžytus ratelius,
Gelžytus ratelius,
Vaškytus batelius.

Tur pypkelę skambaluotą
Ir tūzelę kutosuotą,
Tur rankoj nendrelę
Ir kišenėj tūzelę kutosuotą.

71. Kad asz ioiaw par giyrely par szi żalii goieli / pamatiaw tris panas łąko szyina griebont.— // Po żaluiu waynykielu po Sylkielu kartunelu / Padory Panelys tink muna szyrdele.— // Ek mergiely padowk rąka teguł tawys kiyts nebłąka. / Ar busi tu muna ar miliesiu tawi.— // Asz nepraszaw nemilieki nie uż sawa neturieki / Asz gawsiu yr kiyta saw iawna Berneli.— // Bus uż tawi bagotesnis yr kalbelíe małonesnis / Tur bierus żyrgielus gielżytus Ratelus. / Gielzitus ratelus waszkitus Batelus // Tur pipkiely Skąbalowta y tuzely Kutosówta / Tur rąko nędrely yr kieszenie Tuzely kutosówta.—

72. SIŲSIU PASLĄ PO PASLELIO

Siųsiu paslą po paslelio,
Kad pribūtų man mergelė.
— Patūrėk man žirgelį,
Muštravosiu bėrelį.

— Netūrėsiu aš žirgelio,
Nemuštravosiu juodbėrelio,
Jok namie, berneli,
Jok namie, laidokeli.

Kad aš jojau per girelę,
Per tą žaliąjį pušynelį,
Sužvingo žirgelis,
Skamb žirgelio balselis.

Kad aš jojau atkaliais
Per šią žalią lankelę,
Lankoj šieną begrėbianti,
Bekraunanti kūgelį.

Po margųjų šniūrelkelių,
Po žaliųjų vainikelių,
Azdabnios, lagadnios,
Imk ir mano širdelę.

— Eikš, mergele, išduok ranką,
Tegul tavęs kits neblanko.
Be nebūsi tu mano,
Ar mylėsi tu mane?

— Ne aš rankos duosiu,
Ne aš tamstos būsiu,
Aš ir kitą sau gausiu
Bernelį geresnį.

Bus už tamstos padoresnis
Ir kalbelėj lagadnesnis,
Kaustyti rateliai,
Trys juodbėri žirgeliai.

Stov žirgeliai pabalnoti,
Kamunelėms pažaboti,
Prie naujo žiogrelio,
Prie rūtelių darželio.

Ir išėjo paniulaitė,
Žaliųjų rūtų skynėjelė,
Ved šalin žirgelį —
Nemindyk rūtelių.

72. Siusu pasła po paslele, kad prybutum man mergele / Paturek mon žirgieli, musztrawosu Bierele, // „Neturiesu asz żyrgiele, nemusztrawosu Juodbiereli / „Jok numey Berneli, jok numey Łaydokieli // Kad asz joiaw par girele par ta žalįje puszyneli / Sužwinga zyrgielis, Skąb żyrgela Balselis // „Kad asz jojaw atkales, par szę żale Łonkiele / „Łąko szyna begrebonte bekrawnąti kugiele // Po marguiu sznurelkielu, Po zaluiu waynikielu / Azdabnes Łagadnes, imk ir mana Szyrdele // Aksz mergele iszdok Rąka, tegół tawes kyc nebłąka / benebusi tu muna, ar milesi tu muni // Neasz Rąkas dowsu, neas tamstas busiu / Asz yr kitu saw gawsu, berneli geresni // „Bus usz tamstos padoresnis, yr kalbelie Łagadnesnis / „Kaustite ratele, Trys judbiere Żyrgele // Stow Żyrgele pabałnoti, kamonelems pažaboti / Pry nawji Żogrela, pry Rutelu Darżele // Ir yszeie paniułatie, Żaluiu Rutu Skiniejele / Wed szalen Żyrgieli, nemindik Rutelu.

73. NEJOK, BERNELI, PAVASARĖLĮ

— Nejok, berneli, pavasarėlį,
Atjok, bernužėli, rudenėlį,

Kai sužels rugeliai želmenuose
Ir žalios rūtelės darželiuose.

Nueina tėvelis, nusmidruoja
Bernelio svirnelį padabotų.

Ateina tėvelis, atsmidruoja
Bernelio svirnelį padabojęs.

— Tėveli mano, senasai mano,
Ką tu ten radai, ką tu pamatei?

— Dukrele mano, jaunoji mano,
Aš ten mačiau, aš ten radau —

Svirne grindelės ąžuolinės,
Svirne grebėstėliai lazdyniniai.

Dukrele mano, jaunoji mano,
Kaip tu ten būsi, kaip vaikščiosi?

Tu ten pakrimsi obuolėlių,
Tu ten prigliaudysi riešutėlių.

Rūgštūs obuoliai — rūstiej žodeliai,
Gailios ašarėlės — riešutėliai.

73. Nejok bernéli pawasareli, / Atjok bernużeli rudeneli, / Kaj sóżéłs rugélej żelmenůse / Ir żales rutéles darżelůse. / Nówejna tewélis nósmidrůje / Bernéle swirnéli padabotu. / Atejna tewélis atsmidrůje / Bernéle swirneli padabojas. / — Tewéli mąna, senesaj mąna, / Ką tu tén radaj, ką tó pamatej? / Dukréle mąna, jaunoi mąna, / Asz tén macziau, asztén radau / Swirne grindéles ůżalines, / Swirne grebéstelej łazdininej. / Dukrele mąna, jaunoi mąna, / Kajp tó tén busi, kajp wajkszcziosi. / Tó tén pakrimsi obolelu, / Tu tén priglaudysi reszutelu... / Ruksztos obolej — rustaj żodélej, / Gajlos aszareles — reszutelej.— Pars[ergėjimas] Kiekwieną barą po dó kartó waryti.—

74. KAD AŠ PRADĖČIAU

Kad aš pradėčiau,
Dainiuot mokėčiau,
Aš dainių davatkelė,
Aš dainių davatkelė.

Aš atrakinsiu
Dainių skrynelę,
Paleisiu ant liustrelio,
Paleisiu ant liustrelio.

Vanduo be sparnų,
Akmuo be šaknių,
Papartis be žiedelio,
Papartis be žiedelio.

Ak, bėda bėda
Jaunam berneliui
Be jaunosios mergelės,
Be jaunosios mergelės.

Ir atvažiavo
Jauna mergelė
Margoje karietelėj,
Margoje karietelėj.

Ir atsiliepė
Jaunas bernelis
Bėrų žirgų stainelėj,
Bėrų žirgų stalnelėj:

— Parduosiu žirgus
Ir karietelę,
Samdysiu artojelį
Ir šienpjovelį.

— Neparduok žirgų
Nė karietelės —
Aš patsai artojelis,
Aš patsai šienpjovelis.

74. Kad asz pradieczio dayniot mokieczio, / Asz Dayniu Dawatkiely, asz dayniu dawakiely.— // Asz atrakinsiu dayniu skrinely / Paleysiu ant lustrele, paleysiu ant lustrele.— // Wondow be Sparnu akmow be szakniu / Papartis be żyidele, papartis be żyidele.— // Ach bieda bieda iawnam berneluw / Be iawnoses Mergieles, be iawnoses Mergieles.— // Ir atważiawa iawna Mergiely / Margoie Karietele, margoie Karietele.— // Pardowsiu Żyrgus yr Karietely, / Somdisiu Artoiely yr Szenpiowelі.— // Yr atsyliepe iawnas Bernelis / Bieru żyrgu Staynelie, bieru żyrgu stalnelie.— // Nepardok żyrgu ne Karieteles, / Asz patsay Artoielis, asz patsay szenpiowelis.—

75. ATEIT ŽIEMELĖ

Ateit žiemelė,
Šalts rudenelis,
Šalt man vienam gulėti.

Ir atsiliepė
Jauna mergelė,
Svirnely vaikščiodama:

Parduosiu žirgą
Ir kamuneles,
Samdysiu verpėjelę.

— Neparduok žirgo
Ne kamunelių,
Aš būsiu verpėjelė.

Plonai suverpsiu,
Dailiai išausiu —
Kasdien baltais nešiosi.

75. Ateyt żyimely szałts rudynelis szałt mun wienam guliety / Pardowsiu żyrga yr kamonelys somdisiu werpieiely — / Ir atsyliepie iawna mergiely swyrnelie wayksciodama / Nepardok żyrga nekamonelu asz busiu werpieiely.— / Płonay suwerpsiu dayle yszawsiu kas dien bałtas nesziosi.—

76. OI, AŠ GĖRIAU

— Oi, aš gėriau
Pasigėriau,

Ant žirgelio antsėsdamas
Pasiūbavau.

— Ko siūbuoji,
Ko linguoji,
Ar neturi kieliškelio
Pasiremti?

— Oi, aš turiu,
Kaip neturiu,
Bo bijau kieliškelio
Palūžimo
Ir baltosios matušelės
Pabudimo.

Pajus mane,
Pabaus mane,—
Mane baltas tetušelis
Paaugino.

— Oi, aš gėriau
Pasigėriau,
Į stakleles įsėsdama
Pasiūbavau.

— Ko siūbuoji,
Ko linguoji,
Ar neturi šautuvelio
Pasiremti?

— Oi, aš turiu,
Kaip neturiu,
Pabijojau šautuvelio
Palūžimo
Ir baltosios matušelės
Pabudimo.

Pajus mane,
Pabaus mane,—
Mane balta matušelė
Paaugino.

76. Oy asz gieriaw pasygieriaw ant żyrgieli ant siezdamas pasiubawaw.— / Ko siubowi ko lingowi ar neturi Kieliszkiely Pasyremty.— / Oy asz turiu kayp neturiu bo byiaw Kieliszkiely Pałużyma.— / Ir bałtosys Matuszely pabudyma.— / Paius muni pabaus muni muni bałtas Tetuszelis paaugiyna / Oy asz gieriaw pasygieriaw i staklelys isiezdama Pasiubawaw.— / Ko siubowi ko lingowi ar neturi szawtuwely pasyremty / Oy asz turiu kayp neturiu pabyioiu szawtuwely pałużyma / Yr bałtosys matuszelys pabudyma.— / Paius muni pabaus muni muni bałta matuszely paawgiyna:

77. PAS MATUŠĘ AUGAU

Pas matušę augau,
Vargo neturėjau,
Po darželį vaikščiodama,
Žalius rūtus skyniau.

Žalius rūtus skyniau,
Vainikelį pyniau
Ir nuskyniau, ir nupyniau
Žaliųjų rūtelių.

Eitu per kiemelį
Į naują svirnelį —
Nupuč mano vainikelį
Kiemo vidurely.

Ėjo paskui mane
Trys jauni berneliai.
Tuodu buvo du brotaičiu,
Tretysis bernelis.

Jei brotelis rado,
Balandelis rado,
Dar nešiosiu, dar švytruosiu
Ben trejus metelius.

Jei bernelis rado,
Šalbierelius rado,
Nebnešiosiu, nebšvytruosiu
Nė šį rudenelį.

— Atduoki, berneli,
Mano vainikelį,
Aš tau duosiu radybelių
Silkų pirštineles.

— Aš nenoriu tamstos
Silkų pirštinelių,
Tiktai noriu tamstos pačios,
Jaunosios mergelės.

77. Pas Matuszy augau warga neturieiau, / Po darżeli waykszcziodama żalus rutus skiniau. / Żalus rutus skiniau waynikeli piniau, / Yr nuskiniau yr nupiniau żaluiu rutelu.— / Eytu par kyimeli i nauie swyrnely / Nuput muna waynikely kiema wydurele.— / Eie paskuw munys trys iauny bernele / Tuwdu buwa du brotatiu, tretisis bernelis.— / Je brotelis rada bałandelis rada, / Dar nesziosiu dar szwitruwsiu, / Ben trejus metelus.— / Je bernelis rada szalbierelus rada, / Neb nesziosiu neb szwitruwsiu, / Nie szy rudyneli.— / Adduwki berneli muna waynykeli / Asz taw duwsiu radibelu / Syłku pyrsztyneles / Asz nenoriu tamstas syłku pyrsztynelu — / Tyktay noriu tamstas paczios / Jaunosys mergelys.—

78. OI SESUO SESUO

— Oi sesuo sesuo,
Sesuo sesele,
Eikiv po ąžuolelį
Gilelių rinkti.

Aš nupurtinsiu,
Tu sulasysi
Į silkų kvartūgelį.

Oi sesuo sesuo,
Sesuo sesele,
Tau trejos nedėlelės:

Už vieną paugsi,
Už antrą sulauksi,
Už trečią ištekėsi.

78. Oy Sesow sesow sesow Sesely, eykiaw po owżowleli giylelu rinkty / Asz nupurtinsiu tu sułasisi i syłku kwartugieli — / Oy Sesow sesow Sesow sesely taw treies nedielelys / uż wiena pauksi uż antra sulauksi uż trety ysztekiesi.—

79. ŠIĄ NAKTELĘ PER NAKTELĘ

Šią naktelę per naktelę
Aš miegelio nemiegojau.

Per naktelę parvaikščiojau,
Rūp man rytą kelionelė

Per aukštuosius kalnelius,
Per lygiuosius laukelius

Pas savo mylą giminelę,
Pas jaunąją paniulelę.

— Paniulele jaunutele,
Kur aš dėsiu bėrą žirgą?

— Leisk žirgelį ing darželį,
Tegul ėda žalias rūteles.

— Panutele jaunutele,
Ar negailu tau rūtelių?

— Jau gailėjau pergailėjau
Ir širdelė perskaudėjo.

— Panytele jaunutele,
Kur aš dėsiu bėrą žirgą?

— Vesk žirgelį į stainelę,
Tegul ėda abrakelį,
Tegul barsto po kojelių.

— Paniutele jaunutele,
Kur aš dėsiu balnelį?

— Nešk balnelį ing svirnelį,
Tegul guli po galvelės.

79. APEY ATSYTOLYNYMA. Szyi naktely par naktely asz miegely nemiegoiau. / Par naktely parwaykszczioiau rup man rita kielonely. / Par auksztusius kalnelus par ligiosius łaukielus. / Pas sawa miła gymynely, pas Jaunoie paniulely. / Paniulely Jaunutely kur asz diesiu biera Żyrga. / Leysk Żyrgeli ing darzeli teguł ieda żalas rutiałas. / Panutiała iaunutiała ar negayłu tau rutialu. / Jau gaylejau pargaylejau yr szyrdely parskaudieiy. / Panitele Jaunutele kur asz diesiu biera Żyrga / Wesk Żyrgeli i Staynely tegul ieda abrakieli, tegul barsta po koielu. / Paniutela Jaunutiela kur asz diesiu balneli. / Neszk balneli ing Swyrneli tegul gule po galweles.—

80. PRADED GAIDŽIAI GIEDOTI

Praded gaidžiai giedoti,
Neleid manęs miegoti.

— Liaukit, [gaidžiai], giedoti,
Leiskit mane miegoti.

Bernelis mane budino,
Svirno dureles judino.

— Prašom tamsta paliauki,
Svirno durų nelaužki.

Prašom tamstą į svirną,
Sėsk ant margos skrynelės,

Imk kielišką į ranką,
Kurs mane tankiai lankai.

— Pirmą naktį gulėjau —
Čeverykus žadėjau.

Antrą naktį gulėjau —
Silkų kuską žadėjau.

Trečią naktį gulėjau —
Silkų barvą žadėjau.

80. Praded gaydey giedoty / Neleyd manys miegoty / Laukyt giedoty / Leyskyt mani miegoty.— / Bernelis mani budyna, / Swyrna dureles iudyna.— / Praszom tamsta palauki / Swyrna duru nełaużki.— / Praszom tamsta i swyrna,

/ Siesk ant margos skrynelys.— / Imk kieliszka i ranka, / Kurs mani tankiey łanka.— / Pyrma nakti guleiau, / Czewerikus żadieiau.— / Antra nakti guleiau, / Sylku kuska żadieiau.— / Trety nakti guleiau, / Sylku barwa żadieiau.—

81. ATEIT LAIVELIS

Ateit laivelis
Ir akrūtelis
Su visokioms sėklelėms.

Ne su rugeliais,
Ne su mieželiais —
Su žaliais meironeliais.

— Eikiv, sesaite,
Meironų pirkti,
Sėsiv tėvo daržely.

Juo retai sėjau,
Juo tankiai dygo,
Kuo graikščiai pumpuravo —

Vario stiebeliu,
Aukso lapeliais,
Deimanto pumpureliu.

Iš pašakelių
Kvietkelį skinsiu,
Berneliui nusiuntinsiu.

Iš galūnelės
Vainiką pinsiu,
Tą pati sunešiosiu.

Aš išdainiuosiu
Visas daineles,
Rūtelius ravėdama.

Kad aš dainiavau,
Toli girdėjo —
Ir Klaipėdos miestely.

O kas girdėjo
Klaipėdos mieste:
Jaunieji bernuželiai.

81. Ateyt Łaywelis yr Akrutelis su wysokioms Sieklelems, / Ne su Rugieles ne su myiżeles su zales Meyroneles.— / Eykiaw Sesayty meyronu pyrkty siesiaw Tiewa darzelie / Jow reta sieiaw iow tąkie diga Kow graykszte pumpurawa / Wary styibelu auksa Łapeles deymonta pumpurelu / Isz paszakielu kwietkiely skinsiu Bernelow nusiuntinsiu / Isz gałunele waynyka pinsiu tow pati sunesziosiu.— / Asz ysz dayniosiu wysas dayneles Rutelus rawiedama / Kad asz dayniawaw tolyi giyrdieiy yr Kłaypiedas miestelie. / O kas giyrdieiy Kłaypiedos miesty iawnyie Bernużele.—

82. AŠ IŠDAINIAVAU

Aš išdainiavau
Visas daineles,
Dar vienos neišdainiavau.

Kad aš dainiuosiu
Pavasarelį,
Rūtelius pasėjusi.

Kad aš dainiavau
Rūtų daržely,
Klaipėdelėj girdėjo.

O kas girdėjo?
Jaunas bernelis,
Po gaseles vaikščiodamas.

82. Asz iszdajniawau / Wisas dajneles, / Dar wienos neiszdajniawau, // Kad asz dajniûsiu pawasareli / Rutelus pasiejusi. // Kad asz dajniawau / Rutu darželie, / Klajpiedelie girdiejo. // O kas girdiejo? / Jaunas bernelis / Po gaseles wajksciodamas.

83. SAULUTĖ LEIDOS

Saulutė leidos,
Vakaras netoli —
Leisk mane, močiute,
Su saulute drauge.

Saulutė [leidos,
Vakaras netoli —
Leisk mane, močiute,
Su saulute drauge].

Eičia į svirnelį,
Rinkčia tris kuskeles:
Vieną sau, antrą broliui,
Trečią šiam bernužėliui.

Eičia į stainelę,
Rinkčia tris žirgelius:
Vieną sau, antrą broliui,
Trečią šiam bernužėliui.

Sau šilkinėlę,
Broliui švapsinėlę,
O šiam bernužėliui
Storą pakulnėlę.

Mano šarvuotas,
Brolio patkavotas,
O šio bernužėlio
Juodas ožiukėlis.

Saulutė leidos,
[Vakaras netoli —
Leisk mane, močiute,
Su saulute drauge].

Mano čiužinėjo,
Brolio šokinėjo,
O šio bernužėlio
Keliais klupinėjo.

Eičia į namelį,
Rinkčia tris jautelius:
Vieną sau, antrą broliui,
Trečią šiam bernužėliui.

Saulutė [leidos,
Vakaras netoli —
Leisk mane, močiute,
Su saulute drauge].

Mano balniukėlis,
Brolio žaliukėlis,
O šio bernužėlio
Juodas katinėlis.

Eičia už stalelio,
Rinkčia tris kupkeles:
Vieną sau, antrą broliui,
Trečią šiam bernužėliui.

Mano medutis,
Brolio vynutis,
O šio bernužėlio
Gailus šarmutėlis.

83. Saułute lejdas, / Wakaras ne tolij. / Lejsk mani mocziute / Só saułute drauge. // Ejcze i swirneli / Rinkcze tris kuskeles: / Wiena sau, ąntra broluj, / Trecze sziam bernużeluj. // Sau szilkinele, / Broluj szwapsinele, / O sziam bernużeluj / Stora pakulnelę. // Saułute lejdas ir t. t. // Ejcze i nameli, / Rinkcze tris jautêlus, / Wieną sau, ąntra broluj, / Trecze szêm bernuzeluj. // Mąna balniukelis, / Brole żalukelis, / O szio bernużele / Jůdas katinelis. // Saułute ir t. t. // Ejcze i stajnêle, / Rinkcze tris żirgêlus, / Wieną sau, ąntra broluj, / Tretie szêm bernużeluj. // Mąna szarwůtas, / Brole patkawůtas, / O szio bernużele / Jůdas ożiukelis. // Mąna cziużineje, / Brole szokineje, / O szio bernużele / Kêlejs kłopineje. // Saułute ir t. t. // Ejcze uż staleli / Rinkcze tris kupkelės / Wiena sau, ąntrą broluj / Treczę szêm bernużeluj // Mąna medutis / Brole winutis / O szio bernużele / Gajlus szarmutelis.

84. YR RŪPESNIS BERNUŽELIUI

Yr rūpesnis bernuželiui,
Yr rūpesnis balandeliui,
Kad reiks joti pas mergelę
Šį pat rudenelį.

— Oi berneli bernuželi,
Kad nujosi pas mergelę,
Neužrūstink mergužaitę
Lig nesuderėjęs.

Leisk žirgelį į stalnelę,
Dėk balnelį ant gembelės,
Patsai eiki pailsėki
Prie jaunos mergelės.

Žveng žirgelis stalnuželėj,
Žib balnelis ant gembele,
Graudžiai verkia bernužėlis
Be savo mergelės.

Eisiu klausiu bernuželio,
Eisiu klausiu balandelio,
Ko teip liūdnas vaikštinėja
Po naują svirnelį.

— Oi mergele lelijele,
Kad nežinai kas dienelę,
Kad nežinai kas dienelę,
Kad jau suderėjau.

Verk mergelė kas dienelę,
Verk jaunoji kas naktelę,
Kad reik eiti į bažnyčią
Seredos rytelį.

— Išsijautok, bernuželi,
Išsijautok, balandeli,
Atiduodu pati save
Į tavo rankeles.

— Negiverki, mergužaite,
Nerūstinki sau širdelės,
Aš pats būsiu ir pajausiu
Savo mergužaitę.

Negiverki, mergužaite,
Negraudinki sau širdelės,
Vedu būsva per amželių
Kaip du balandeliu.

84. RUPESNIS BERNELIO. Yr' rupesnis bernużeluj, / Yr' rupesnis bałąndeluj, / Kad rejks jotī pas mergélę / Szį pat' rudīnelį. // Oj berneli bernużeli / Kad nujosi pas mergelę / Neóżrustink mergużajtę / Lig nesóderieięs. // Lejsk żįrgelį i stalnelę / Diek balnelį ąnt gęmbelęs / Patsaj ejki paįlsieki / Pri jaunos mergélęs. // Żwéng żįrgélis stałnużelie / Żįb balnelis ąnt gęmbelę / Graudej werkę bernużelis / Be sawo mergélęs. // Ejsiu kłausiu bernużelo / Ejsiu kłausiu bałąndelo / Ko tejp ludnas wajksztinieię / Po naują swīrneli? // Oj mergéle lelijele, / Kad neżįnaj kas dījnele, / Kad neżīnaj kas dījnele, / Kad jau sóderiejau. // Werk mergéle kas dījnele / Werk jaunoie kas naktele / Kad rejk ejtī i Bażniczę / Seredos rytelį. // Issījautok bernużeli? / Issījautok bałąndeli? / Atidoudu pati sawį / I tawo — rąnkéles. // Negi werki mergużajtį, / Nerustinki sau szįrdelęs, / Asz pats busiu ir pajausiu / Sawą mergużajte. // Negi werki mergużajte / Negraudinki sau szįrdelęs / Wedó buswa par amżelu / Kajp dó bałąndeló.

85. UŽTEKA SAULELĖ

Užteka saulelė
Per debesėlį,
Atjojo bernelis
Per beržynelį,
Ramtadai [ramtadai, ram].

— Padėkdiev, padėkdiev,
Jauna panele,
Aš tamstai padėsiu
Linelius rauti,
Ramtadai [ramtadai, ram].

— Nereik man, nereik man,
Jaunas berneli,
Aš pati nurausiu
Tėvo linelį,
Ramtadai ramtadai, [ram].

— Pas tamstos tetelį
Gėriau ir valgiau,
Man tamstos tetelis
Ir pažadėjo,
Ram[tadai ramtadai, ram].

— Ką gėrei, ką valgei,
Reiks užmokėti,
Aš jauna sesutė
Neisiu už tavęs,
[Ramtadai ramtadai, ram].

Ne savo žirgeliu
Pas mane jojai,
Ne savo balneliu
Žirgą balnojai,
[Ramtadai ramtadai, ram].

Žyčiotu žirgeliu
Pas mane jojai,
Žyčiotu balneliu
Žirgą balnojai,
[Ramtadai ramtadai, ram].

85. Uzteka saułale par debeseli / atjoje bernelis par berzineli. ramtada / Padiekdiew padiekdiew Jauna paneła / Asz tamstaj padiesiu linelus rauti. ramtadaj. itd. / Nerejk man, nerejk man jaunas berneli / Asz pati nurausi Tiewa

lineli. ramtada ramtada.— / Pas tamstas Teteli gieriau ir walgiau / Man tamstas Tetelis ir pazadieje.— ram: / Kon gierej kon walgiej rejks uzmokiete, / Asz jauna sesute neejsiu użtawes — r. r. r. / Nesawa Żirgielu pas mani jojej, / Nesawa balnelu Zirga bałnojej r. r. r. / Zicziotu Żirgialu pasmani jojej / Żicziotu balnelu Żirga bałnojej. r. r. r.

86. IR ATJOJ, IR ATJOJ

Ir atjoj, ir atjoj
Jaunas bernelis,
Pentinus skambindams,
Žirgą šankindams.

— Padėk dievs, padėk dievs
Jaunai mergelei,
Aš tamstai padėsiu
Šienelį grėbti.

Šienelį grėbti
Žalioj lankelėj
Žalioj lankelėj,
Po ąžuoleliu.

Mergele mano,
Jaunoji mano,
Pas tamstos tetušį
Gėriau ir valgiau.

Mergele mano,
Jaunoji mano,
Man tamstos tetušis
Tamstą žadėjo.

Mergele mano,
Jaunoji mano,
Susiedų vaikeliai
Tave vainojo.

— Berneli mano,
Jaunasis mano,
Susiedų vaikeliai
Patys norėjo.

86. Yr atjo yr atjo iaunas bernelis / Pentenus skambindams żyrga szunkindams / Padiek Diews padiek Diews iauna mergely / Asz tamsta padiesiu szyinely griebty / Szyineli griebty zalo łąkelo / Żaloy łąkelo po anżowlelu / Mergely muna iaunoj muna / pas tamstas tetuszy gieriau yr walgiau / Mergely muna iaunoj muna / Man tamstas tetuszys tamsta żadieie / Mergely muna jaunoie muna / Susiedu waykele tawi waynoie / Berneli muna jaunasis muna / Susiedu waykele patis norieie.—

87. SKAUD MANO ŠIRDELĖ

Skaud mano širdelė
Per cielus metus,
Nežino tetušis
Ne matušelė.

Prašysiu tetušio
Ir matušelės,
Kad leistų viešėti
Ben nedėlelę.

Per laukus jojau —
Viernai dūmojau:
Kur josiu, kur būsiu,
Kur pernakvosiu?

Prijojau kiemą,
Prijojau antrą —
Atrådau paneles
Rūtų daržely:

— Diev padėk, diev padėk
Jaunoms panelėms,
Diev padėk, diev padėk
Ir paniulaitėms.

Aš noriu ir čionai
Nakvyn' turėti,
Aš noriu ir čionai
Pernakvoti.

— Negaliu priimti
Nepažįstamo,
Neturiu žirgeliui
Žalios lankelės.

Įleisiu žirgelį
Į pūdymelį,
Įmesiu žiedelį
Į rūdėjelius:

Telysta žirgelis
Po pūdymelį,
Terūdėj žiedelis
Po rūdėjelius.

— Nekalbėk, mergele,
Nežinai gero,
O rytoj vakarą
Tu būsi mano.

Įleisiu žirgelį
Į žalią lanką,
Antmausiu žiedelį
Ant baltų rankų:

Teėdai žirgelis
Po žalią lanką,
Tešvytruoj žiedelis
Ant baltų rankų.

87. Skaud muna szyrdely par cielus metus, / nežyna Tetuszis ne Matuszely.— // Praszisiu Tetuszy yr Matuszelys / Kad leystu wyisziety bę Nedielely.— // Par ławkus ioiaw wiernay dumoiaw / Kur iosiu Kur busiu Kur parnakwosiu.— // Priioiaw Kiyima priioiaw antra, / Atradaw Panelys rutu darzelie.— // Diew padiek Diew padiek iawnoms Panelems, / Diew padiek Diew padiek yr Paniułaytiems.— // Asz noriu yr czionay nakwin turiety / Asz noriu yr czionay parnakwoty.— // Negalu priimty nepazistama / Neturiu Żyrgielow żalos łąkielys.— // Ileysiu żyrgieli i pudimeli / Imesiu żyideli i rudieielus.— // Te lista Żyrgielis po pudimeli / Te rudie żyidelis po rudieielus.— / Ne kalbiek mergiely neżynay giera / O rito wakara tu busi muna.— // Ileysiu Żyrgieli i żali łąka / ant mawsiu Żyideli ant bałtu rąku.— // Te ieday Żyrgielis po żaly łąką / Te szwitruw Żyidelis ant bałtu rąku.—

88. UŽ JŪROS, UŽ MARĖS

Už jūros, už marės,
Už vandeneliui,
Aug mano mergelė
Pirmoj sodelėj.

Bernelis mergelę
Perkalbėdamas,
Nupirko mergelei
Aukso žiedelį,

Nupirko širdelei
Ir deimantelį.

Tą aukso žiedelį
Bedėvėdama,
Bernelio vardelį
Minavodama:

— Kur eisiu, kur būsiu,
Kur nematysiu,
Kur savo širdelę
Aš nuramdysiu?

Už jūros, už marės,
Už vandeneliui,
Aug mano mergelė
Antroj sodelėj.

Bernelis mergelę
Perkalbėdamas,
Nupirko mergelei
Silkų kuskelę.

Nupirko mergelei
Silkų kuskelę,
Nupirko širdelei
Bliso kurpeles.

Tą silkų kuskelę
Bedėvėdama,
Bernelio vardelį
Minavodama.

88. Uz iuras už marys už wandyneluw / Aug mana mergely pyrmo sodele / Bernelis mergely parkalbiedamas,— / Nupyrka mergele auksa žiedeli.— / Nupyrka szyrdele yr demunteli.— / Tuw auksa ziedely bediewiedama, / Bernely wardely mynawodama.— / Kur Eysiu kur busiu kur nematisiu, / Kur sawa szyrdely asz nuramdisiu.— / Uż iuras už marys už wandyneluw.— / Aug mana mergely antro sodele.— / Bernelis mergely parkalbiedamas, / Nupyrka mergele sylku kuskely / Nupyrka mergele sylku kuskely / Nupyrka szyrdele blisa kurpeles / Tuw sylku kuskely bediewiedama, / Bernely wardely mynawodama.—

89. KUR ŽALIOJI GIRELĖ

Kur žalioji girelė,
Ten aug ąžuolelis.
Oi, augin augin
Tetušis sūnelį
Kaipo girioj ąžuolelį.

Ant lygiųjų laukelių,
Ten raitųjų pulkelis.
Oi, šankin mangin
Juodbėrus žirgelius
Per lygiuosius laukelius.

Prie dvaro prijodamas —
Varteliai užkilnoti.
Ak meldė prašė
Mylo tetušelio:
— Ar leisi mano sūnelį?

Sūnaitis išeidamas,
Tetušiui kloniodamas:
— Ok, neleisk neleisk,
Mylas tetušeli,
Aš dar jaunas tebesu.

Dar stalnelėj nebuvau
Ne žirgelio nešėriau,
Dar nepajodžiau
Juodbėro žirgelio
Su savo broteraičiu.

89. Kur żaloie girele ten aug Ążulelis / Oy augin augin Tetuszis Suneli, kaypo girio Ążuleli / Ant ligiuju łaukielu ten raytuiu pulkielis / Oy szunkien mungien iuodbierus Żirgielus / Par ligiusus łaukielus pri Dwara pri iodamas / Wartele użkiełnoty ok meldy praszy miła Tetuszele / Ar leysi muna Suneli, Sunaytis iszeydamas / Tetusziu kłoniodamas, ok neleysk neleysk miłas Tetuszeli asz dar iawnas tebesu / Dar Staynelie nebuwaw ne Żyrgiele neszieriaw / Dar nepajodziau iudbiera Żirgieli, su Sawa broteraycziu.—

90. ANKSTI RYTĄ RYTELĮ

Anksti rytą rytelį
Šėriau bėrą žirgelį.
Aš išgirdau balandelį
Sodne ūbaujantį.

Ne balandis ūbavo,
Ne balandžio balselis,
Tatai senas tetušelis
Sūnelį pabudino.

— O ko verki, sūneli,
O ko verki, jaunasis,
O ko verki, jauns sūneli,
Tetušio pabudintas?

— O kaip aš tai neverksiu,
O kaip aš neraudosiu:
Stov žirgelis pabalnotas,
Varteliai atdaryti.

— Oi sūneli jaunasis,
Sėsk ant bėrą žirgelį,
Kaip išjosi pro vartelius,
Vartelius uždarysiu.

Anksti rytą rytelį
Sėjau žalius rūtelius.
Aš išgirdau volungelę
Daržely ūbaujančią.

Ne volungė ūbavo,
Ne volungės balselis,
Tatai sena matušėlė
Dukrelę budino.

— O ko verki, dukrele,
O ko verki, jaunoji,
O ko verki, dukterele,
Matušės pabudinta?

— Kaipo aš tai neverksiu,
Kaip aš tai neraudosiu:
Stov žirgeliai pakinkyti,
Varteliai atdaryti.

— Oi dukrele jaunoji,
Sėsk į tą karietelę,
Kad važiuosi pro vartelius,
Vartelius uždarysiu.

90. Ąkstyi rita riteli szieriaw biera żyrgieli / Asz yszgiyrdaw Bałądeli sodny ubawięti.— // Ne Bałądis ubawa ne bałądy balselis / Tatay Senas Tetuszelis suneli pabudyna — // O ko werki suneli oko werki iawnasis / o ko werki iawns Suneli Tetuszy pabudintas.— // O kayp asz tay newerksiu o kayp asz nerawdosiu / Stow Żyrgielis pabałnotas wartele adarity.— // Oy Suneli iawnasis siesk ant biera żyrgieli / Kayp ysziosi pro wartelus wartelus uždarisiu.— // Ąkstyi rita riteli sieiaw żalus Rutelus / Asz yszgiyrdaw wołungiely darzelie ubawięty.— // Ne wołungiy ubawa ne wołungiys balselis / Tatay sena Matuszely Dukrely budyna.— // Oko werki Dukrely oko werki iawnoiy / Oko werki Dukterely

Matuszys pabudinta — // Kaypo asz tay newerksiu kayp asz tay nerawdosiu / Stow żyrgiele pakinkity wartele adarity. // Oy Dukrely iawnoiy siesk i tow Karietely / Kad ważiowsi pro wartelus wartelus uždarisiu.—

91. JOJAU DIENĄ, JOJAU NAKTĮ

Jojau dieną, jojau naktį,
Niekur gero neprijojau
Jūros vandenelio.

Ir prijojau šaltinelį,
Čystą kliorą vandenelį,
Pagirdžiau žirgelį.

Juo pagėrė, juo dailesnis,
Kad antsėdau, juo strainesnis
Prie panelių joti.

— Oi berneli, oi jaunasis,
Kad nujosi prie panelių,
Nedaryk falšyvai.

Neverk vartų ligi galo,
Neduok žirgui visos valios,
Nemindyk rūtelių.

Versiu vartus iki galo,
Duosiu žirgui visą valią,
Mindysiu rūtelius.

91. Joiaw Dyina ioiaw nakti niekur giera ne priioiaw Juras wondyneli — / Ir priioiaw Szaltyneli czista klora wondyneli pagiyrdiaw Żyrgieli — / Jow pagiery iow daylesnis kad antsiedaw iow straynesnis pri Panelu ioty — / Oy Berneli oy iawnasis kad nuiosi pri Panelu nedarik falszywa — / Newerk wartu ligi gała nedowk Żyrgow wysos wales nemindik rutelu — / Wersiu wartus iki gała dowsiu Żyrgow wysa waly mindisiu rutelus.—

92. SĖJAU RŪTUS, SĖJAU ROŽES

Sėjau rūtus, sėjau rožes,
Sėjau lelijeles,
Sėjau savo jaunas dienas
Kaip darže žoleles.

Dygsta rūtai, dygsta rožės,
Dygst ir lelijelės,
Dygst ir mano jaunos dienos
Kaip darže žolelės.

Žyd rūteliai, žyd roželės,
Žyd ir lelijelės,
Žyd ir mano jaunos dienos
Kaip darže žolelės.

Nužyd rūtai, nužyd rožės,
Nužyd lelijelės,
Nužyd mano jaunos dienos
Kaip darže žolelės.

92. Sieiaw rutus sieiaw rożes sieiaw lelyieles sieiaw sawa iawnas dyinas kayp darzy żolelys.— // Diksta ruta diksta rożes dikst yr lelyieles dikts yr muna iawnas dyinas kayp darzy żoleles.— // Żid rutele żid rożeles żid yr lelyieles żid yr muna iawnas dyinas kayp darzy żolelys.— // Nużid ruta nużid rożes nużid lelyielys / nużid muna iawnas Dyinas kayp darzy żołelys.—

93. SĖJAU RŪTAS, SĖJAU MĖTAS

Sėjau rūtas, sėjau mėtas,
Sėjau lelijėlę,
Sėjau savo jaunas dienas
Drauge su rūtelėm.

Dygo rūtos, dygo mėtos,
Dygo lelijėlės,
Dygo mano jaunos dienos
Drauge su rūtelėm.

Laisčiau rūtas, laisčiau mėtas,
Laisčiau lelijėles,
Laisčiau savo jaunas dienas
Graudžiom ašarėlėm.

— Karvelėlis mėlynasis,
Kur tu lakiojai?
Karosėlis geltonasis,
Kur tu plaviojai?

Karvelėlis mėlynasis
Po marges tamsias,
Karosėlis geltonasis
Po gilias mareles.

— Karvelėlis mėlynasis,
Kas tave nušovė?
Karosėli geltonasis,
Kas tave sugavo?

— Broliukėlis aukso strėle,
Tas mane nušovė,
Sesutėlė šilkų tinklu,
Ta mane sugavo.

93. Sieiau rutas sieiau Mietas sieiau leliiele / Sieiau sawa iaunys Dienys draugi su rutiałem / Diga ruty diga miety diga leliiełas / Diga mana iaunas dienos draugi su rutiałem / Łayszcziau Rutys łayszcziau mietys łayszcziau leliiełys / Layszcziau sawa iaunys Dienys graudziom Aszarełem / Karwiałelis mielinasis Kur tu łakioie / Karusielis giałtonosis kur tu pławioje / Karwiałelis melinasis pomargis tomsis / Karusielis gieltonosis po giłys mariałys / Karwiałelis mielinosis kas tawi nuszowia / Karusieli giełtonosis kas tawi sugawa / Brolukielis auksa striely tas mani nuszowia / Siasutieła Szyłku tinkłu ta mani sugawa.

94. KAIP AŠ AUGAU PAS MATUTĘ

Kaip aš augau pas matutę,
Darbelio nedirbau,
Aš turėjau sau darželį,
Vienu klevu tvertą,
Nepriskyriau tam darželiui,
Kokių sėklų sėti.

Sėjau rūtus, sėjau rožes,
Sėjau ir lelijeles,

Sėjau mano jaunas dienas
Kaip darže žoleles.

Laisčiau rūtas, laisčiau rožes,
Laisčiau ir lelijeles,
Laisčiau mano jaunas dienas
Kaip darže žoleles.

Augo rūtos, augo rožės,
Augo ir lelijelės,
Augo mano jaunos dienos
Kaip žalios žolelės.

Vyto rūtos, vyto rožės,
Vyto ir lelijelės,
Ir pavyto jaunos dienos } (2 k.)
Kaip darže žolelės.

— Nesirūpink, merguželе,
Velėti žlugtelių,
Nuvelėsi marškinelius
Ant savo petelių.

Nesirūpink, merguželе,
Vynioti abrūselių,
Nusišluostysi ašareles
Balta rankovele.

94. ŁAJMINGAS DIENAS PAS MATUSZE. Kejp asz augau pàs matute / Darbelo nedirbau / Asz turiejau sau darżeli / Wienu klewù twerta // Ne priskiriau tam darzeluj / Kokiu siekłu sieti / Siejau rutus siejau rożes / Siejau ir lelijeles // Siejau mana jaunas dienas / Kejp darżi zoleles / Łajsciau rutas łajsciau rożes / Łajsciau ir lelijeles // Łajsciau mana jaunas dienas / Kejp darżi żoleles / Auga rutas, auga rożes / Auga ir lelijeles // Auga mana jaunas dienas / Kejp żales żoleles / Wyta rutas wyta rożes / Wyta ir lelijeles // Ir pawyta jaunas dienas / Kejp darżi żoleles / Ir pawyta jaunas dienas / Kejp darżi żoleles // Nesirupink mergużele / Welieti złuktelu / Nuweliesi marszkinelus / Ant sawa petelu // Nesirupink mergużele / Winioti abruselu / Nusiszłostysi aszareles / Bałta rankowele.

95. AUGIN MANE TETUŠELIS

Augin mane tetušelis,
Augin matušelė,

Augindama pažadėjo
Į svečią šalelę.

Ir atjojo jauns bernelis
Iš svečios šalelės,
Ir pririšo bėrą žirgą
Prie naujo žiogrelio.

Ir išlaužė bėrs žirgelis
Naująjį žiogrelį,
Ir pamynė žalius rūtus
Po bėra kojele.

Sėjau rūtus, sėjau rožes,
Sėjau lelijeles,
Sėjau savo jaunas dienas
Kaip daržo žoleles.

Dygst rūteliai, dygst rožėlės,
Dygst ir lelijelės,
Dygst ir mano jaunos dienos
Kaip daržo žolelės.

Aug rūteliai, aug rožėlės,
Aug ir lelijelės,
Aug ir mano jaunos dienos
Kaip daržo žolelės.

Žyd rūteliai, žyd rožėlės,
Žyd ir lelijelės,
Žyd ir mano jaunos dienos
Kaip daržo žolelės.

Vyst rūteliai, vyst rožėlės,
Vyst ir lelijelės,
Vyst ir mano jaunos dienos
Kaip daržo žolelės.

Krimt rūteliai, krimt rožėlės,
[Krimt ir lelijelės],
Krimt ir mano jaunos dienos
[Kaip daržo žolelės].

Džiūst rūteliai, džiūst [rožėlės,
Džiūst ir lelijelės],

Džiūst ir mano jaunos [dienos
Kaip daržo žolelės].

Pagrįš rūtai, pagrįš r[ožės,
Pagrįš lelijelės],
Pagrįš mano jaunos [dienos
Kaip daržo žolelės].

Nebgrįš rūtai, nebgrįš rožės,
Nebgrįš lelijelės,
Nebgrįš mano jaunos dienos
Kaip daržo žolelės.

95. Augen muni Tetuszelis augen Matuszeli / Augindama pażadiey i swety szalely / Yr atioie iauns bernelis ysz sweczios szalelys / Yr pryrysza biera żyrga pry nawie żiogrely / Yr ysz łauży biers żyrgelis nauiey żiogreli / Yr paminy zalus rutus po biera koieli / Sieiaw rutus sieiaw rożes sieiaw lelyieles / Sieiaw sawa iaunas dienas kayp darża zoleles / Dykst rutele dykst rożeles dykst yr lelyieles / Dykst yr muna iaunas dienas kayp darza żolelys. / Aug rutele aug rożelys aug yr lelyielys / Aug yr muna iaunas dienas kayp darza żolelys / Żyd ruteley żyd rożelys żyd yr lelyielys / Żyd yr muna iaunas dienas kayp darza zolelys / Wist rutele wist rożelys wist yr lelyielys / Wist yr muna iaunas dienas kayp darża zolelys / Krimt rutele krymt rozelys / Krymt yr muna iaunas iako wyżey / Dziust ruteley dziust / Dziust yr muna iaunas / Pagrisz ruta pagrysz r. / Pagrysz muna iaunas iako wyżey / Nebgrysz ruta nebgrisz rożys nebgrysz lelyielys / Nebgrysz muna iaunas dienas kayp darża żolelys.

96. JODAMS BROTAITIS KELELIU

Jodams brotaitis keleliu
Sugavo žylę geltoną,
Įleido žylę į sodną,
Pats pro langelį veizėjo.

Ką dirb žylelė daržely,
Ką veik mergelė svirnely?
Žylelė puikiai giedojo,
Mergelė svirne raudojo.

Žylelė rūtelius sėjo,
Mergelė svirne sėdėjo.
Žylelė rūtelius skynė,
Mergelė vainiką pynė.

Oi, miego miego miegelio,
Aš to miegelio nenoriu,
Turiu vienturtę dukrelę,
Kuri ant miego užaugo.

Sunkių darbelių nedirbo,
Seno tetušio neklausė,
Baltos matušės neslaugė.

Oi rožė rožė raudona
Palazdynely nemėgo,
Rūtų daržely pamėgo,
Po stiklo langu pražydo.

96. ŽILELY. Jodams brotatis keleliu / Sugawa żyly gełtona / Ileida żyly i sodna / Pats pro łongeli weizieiy / Kou dyrb żylely darzelie / Kou weik mergely swyrnelie / Żylely poike gyidoiy / Mergely swyrny raudoiy / Żylely rutelus sieiy / Mergely swyrny siedieiy / Żylely rutelus skiny / Mergely wainyka piny / Oi myiga myiga myigely / Asz to myigely nenoriu / Turiu wynturty dukrely / Kuri ont myiga ożauga / Sunkiu darbeliu nedyrba / Sena tetuszy nekłausy / Bałtas matuszys nesłaugy / Oi roży, roży, raudona / Palasdinelie ne miega / Rutu darzelie pamiega / Po stykła łongu prażida.

97. OI, MIEGO MIEGO MIEGELIO

Oi, miego miego miegelio,
Aš to miegelio nenoriu.

Turiu vienturtę dukrelę,
Kuri ant miego užaugo.

Baltos matušės neslaugė,
Seno tetušio neklausė.

Oi, eitu eitu keleliu,
Sutikau žylę geltoną.

Sugavau žylę geltoną,
Leidau į rūtų darželį.

Ką dirb žylelė daržely,
Ką veik mergelė svirnely?

Žylelė rūtelius sėjo,
Mergelė svirne sėdėjo.

Ką dirb žylelė daržely,
Ką veik mergelė svirnely?

Žylelė rūtus ravėjo,
Mergelė šalip sėdėjo.

Ką dirb žylelė daržely,
Ką veik mergelė svirnely?

Žylelė rūtelius skynė,
Mergelė vainiką pynė.

Ką dirb žylelė daržely,
Ką veik mergelė svirnely?

Žylelė puikiai giedojo,
Mergelė graudžiai raudojo.

97. Oy myiga miega miegely, / Asz to miegely nenoriu — / Turiu wenturty dukrely, / Kuri ant miega uzauga.— / Bałtos matuszys nesłaugi, / Sena tetuszy nekłausy.— / Oy eytu eytu kelelu, / Sutykau żyli giełtona.— / Sugawau żyli gełtona, / Leydau i rutu darzeli.— / Kąn dyrb żylely darżele / Kąn weyk mergely swyrnele / Żylely rutelus sieie / Mergely swyrny siedieie.— / Kąn dyrb żylely darżele / Kąn werk [apsirikimas — turėtų būti: *weyk. Red.*] mergely swyrnele.— / Żylely rutus rawieie, / Mergely szalyp siedieie, / Kun dyrb żylely darżele.— / Kun weyk mergely swyrnele,— / Żylely rutelus skiny / Mergely waynyka pine.— / Kun dyrb zylely darżele, / Kun weyk mergely swyrnele.— / Żylely puykiey giedoie / Mergely graudey raudoie.—

98. EIKIV, SESE, Į LAUKELĮ

— Eikiv, sese, į laukelį,
Kur gied volungelė
Ir lakštingalelė.

— Nepatiešys tie paukšteliai,
Smūtni yra šie meteliai,
Rūp man kelionelė
Į svečią šalelę.

— Eikiv, sese, į darželį,
Skinsiv žalius rūtus,
Pinsiv vainikelį.

— Še tau, sese, vainikelį,
Turiu aukso bukietelį,—
Kad reiks išvažiuoti,
Turiu pasipuošti.

Žveng žirgeliai, šviečkarietos,
Panos važiuoj į parėtką
Su savo berneliais,
Su savo jaunaisiais.

Verk tetušis, verk matušė,
Verk seselė, verk susiedai
Jaunosios mergelės.

— Oi mergele, oi jaunoji,
Kame ten vaikščiosi,
Svetimoj šalelėj?

— Po šį žaliąjį sodnelį,
Po šį margąjį dvarelį.
Ant baltų žekelių,
Ant silkų kurpelių.

98. Eykiau sesy i łaukely / Kur gied wołangely yr łaksztyngalely.— / Nepatieszys tie paukształe / Smutny yra szyi metele / Rup man kielonely, / I swety szalely.— / Eykiau sesy i darželi, / Skinsiau zalus rutus, pinsiau waynikeli.— / Szetau sesy waynikeli / Turiu auksa bukieteli, / Kad reyks yszwaziuwty, / Turiu pasypuwszty.— / Žwyng žyrgele szwyt karietas / Panas waziuw i parietka / Su sawa berneles, su sawa iaunases.— / Werk Tetuszys werk matuszy / Werk Sesely werk susieday, / Jaunosys mergelys.— / Oy mergely Oy iaunoie, / Kamy tyn waykszcziosi, / Swetymo szalele.— / Po szy žalii sodneli / Po szy margui dwareli, / Ant bałtu žekelu / Ant sylku kurpelu.—

99. O KO LIŪDI, MERGELE

— O ko liūdi, mergele,
O ko liūdi, jaunoji,
Ar ne tamstos šis vakarelis,
Ar ne tamstos ši linksma širdelė?

— Kad ir mano šis vakarelis,
Kad ir mano ši linksma širdelė,
Per šį mylą rudenėlį
Mainysis jaunosios dienelės.

Viename darže augo rūtelis,
Antrame darže augo roželė,—
Kur mano mergelė vaikščiojo,
Čia žali rūteliai žydėjo.

Išeit paniulaitė iš daržo,
Išneš vainikelį ant rankų.
— Oi vainike, žals vainikeli,
Ar tu eisi su manimi drauge?
— Aš papratęs su tavi[m] eiti,
Su tavimi kelelius keliauti.

99. O ko ludi mergiely o ko ludi iawnoi ar netamstas szys wakarelis ar ne tamstas szi linksma szyrdely.— // Kad yr muna szys wakarelis kad yr muna szi linksma szyrdely par szi miła rudyneli maynisis iawnoses dyinelys. // Wyinamy darzy awga rutelis antramy darzy awga rożely / kur muna mergiely waykscioiy cze żaly rutele żidieie.— // Iszeyt paniułayty ysz darza ysznesz waynykieli ant ranku.— / Oy waynykiy żałs waynykieli ar tu eysi su munimi draugie // Asz papratys su tawy eyty su tawymi kielelius kielauty.—

100. KO LIŪDI, SESUTE, KO LIŪDI

— Ko liūdi, sesute, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi:
Ar ne jaunos tavo dienelės,
Ar ne linksma tavo širdelė?

— Kad ir jaunos mano dienelės,
Bet nelinksma mano širdelė:
Gaili man, gaili man, gaili,
Jaunųjų dienelių man gaili.

[— Ko liūdi, sesute, ko liūdi:
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi:
Ar ne jaunos tavo dienelės,
Ar ne linksma tavo širdelė?

— Kad ir jaunos mano dienelės,
Bet nelinksma mano širdelė:]
Gaili man, gaili man, gaili,
Rūtų vainikelio man gaili.

[— Ko liūdi, sesute, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi:

Ar ne jaunos tavo dienelės,
Ar ne linksma tavo širdelė?

— Kad ir jaunos mano dienelės,
Bet nelinksma mano širdelė:]
Gaili man, gaili,
Senos matutės man gaili.

[— Ko liūdi, sesute, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi:
Ar ne jaunos tavo dienelės,
Ar ne linksma tavo širdelė?

— Kad ir jaunos mano dienelės,
Bet nelinksma mano širdelė:
Gaili man, gaili,]
Senojo tetelio man gaili.

[— Ko liūdi, sesute, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi:
Ar ne jaunos tavo dienelės,
Ar ne linksma tavo širdelė?

— Kad ir jaunos mano dienelės,
Bet nelinksma mano širdelė:
Gaili man, gaili,]
Brolių sesutelių man gaili.

[— Ko liūdi, sesute, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi:
Ar ne jaunos tavo dienelės,
Ar ne linksma tavo širdelė?

— Kad ir jaunos mano dienelės,
Bet nelinksma mano širdelė:
Gaili man, gaili,]
Savo kaimynelių man gaili.

100. NULUDIMAS. „Ko ludi Sesute ko ludi, Ko ludi jaunoje ko ludi / „Ar ne jaunas tawa dieneles, ar ne linksmi tawa szyrdele // „Kad ir jaunas mana dieneles / „Bet ne linksmi mana szirdele to się powtarza / Gajle man Gajle man gajle jaunuju dienelu man gajle / Gajle man Gajle man gajle rutu wajnikiele man gajle, / Gajle man gajle Senos matutes man gajle,— / Senojo tetele man gajle.— / Brolu Sesutelu man gajle.— / Sawa Kajminelu man gajle.—

101. LEK VANAGELIS

Lek vanagelis (2 k.)
Per ežerelį.

Tame ežere (2 k.)
Verpetas sukas.

Pas tą verpetą (2 k.)
Rūtų darželis,

Tame daržely (2 k.)
Verk seserelė.

— Nėr mano matušės (2 k.)
Kraiteliui kloti.

Nėr mano tetušio (2 k.)
Dalelei skirti.

Nėr mano brotelio (2 k.)
Žirgams balnoti.

Nėr man seselės (2 k.)
Vainikui pinti.

101. Lek wanagielis lek wanagielis par ezereli / Tamy Eżery werpetas sukas.— // Pas ta werpeta rutu darzelis / Tamy Darżelie werk Seserely.— // Nier muna Matuszys Kraytelow Kłoty / Nier muna Tetuszy dalele Skiyrty // Nier muna Brotely żyrgams bałnoty / Nier mun Seselys waynykow pinty.—

102. ATLEK SAKALAS

Atlek sakalas (3 k.)
Per lygius laukus.

Nusleis sakalas (3 k.)
Ant ežerėlio.

Tame ežerėly (3 k.)
Rūtų lovelė.

Toje lovelėj (3 k.)
Tėvelis guli.

Šone tėvelio (3 k.)
Dukrelė sėdi.

Galvą šukuoja, (3 k.)
Plaukus laiduoja.

— Ko tu, tėveli, (3 k.)
Dalies neskyrei?

— Ko tu, matule, (3 k.)
Kraičio nekrauni?

— Ko tu, broliukai (3 k.)
Lauku nelydi?

— Ko tu, sesule, (3 k.)
Juostos neaudi?

Mėnuo tėvelis (3 k.)
Dalelę skyrė.

Saulė matulė (3 k.)
Kraitelį klojo.

Sietyns brolelis (3 k.)
Lauku lydėjo.

Žvaigždė sesulė (3 k.)
Juosteles audė.

Diemed' bernelis (3 k.)
Vainiką vėtino <...>

102. Atlek sakałas (3 kartus) / Par ligus łaukus. / Nósles' sakałas (3 k. ir wis.) / Ąnt eżerele. / Tamme eżerely / Rutu łowéle / Toje łowely / Tewelis guli. / Szone tewéle / Dukréle seda: / Gałwo szukůje, / Płaukus łajdůje. / Ko tu teweli / Dalies ne skyrej? / Ko tu matule / Krajcze ne krauni? / Ko tu brolukaj / Laukó ne lydi? / Ko tu sesuła / Jůstas ne audi? / Menů tewélis / Daleles skyre. / Saule matuła / Krajteli kłoje. / Setin's brolelis / Łaukó lideje. / Żwajgżde sesuła / Jůsteles aude. / Demed'-bernelis / Wajnyka wetina <...>

103. VASAROS DIENELĖS

Vasaros dienelės,
Žydėjo kvietkelės,
Jaunieji berneliai
Mylėjo mergeles.

Atlek sakalelis
Per jūras mareles,
Per jūras mareles
Ir per dunojelius.

Atjojo bernelis
Pro rūtų daržely.
Aš nelaukiu to svetelio,
Bo aš siratelė.

Nėr man tetušelio,
Nėr man matušelės,
Nėr dalelės kam atskirti
Ne kraiteliui kloti.

Nėr man seserelės,
Nėr man broterelio,
Nėr laukeliui palydėti
Ne šalip sėdėti.

Kas nedėlės rytą
Eisiu į žinyčią,
Ten aš tave pamatysiu
Ir dievą garbinsiu.

103. Wasaras dieneles / Zydieja kwietkeles / Jaunije bernelej / Milieje mergeles // Atlek sakaleli / Par juras mareles / Par juras mareles / Ir par dunajelu, // Atjoja bernelis / Pro rutu darżeli / Asz nełauku / To swetela bo asz siratele // Nier man tetuszele / Nier man matuszeles / Nier dalelęs kam atskirti / Ne krajteluj kłoti // Nier man sesereles / Nier man broterele / Nier łaukeluj palydieti / Ne szalip siedieti // Kas nedieles ryta / Ejsiu i żiniczę / Ten asz tawi pamatysiu / ir Diewą garbinsiu.

104. O KO UŽSIPUOLI

— O ko užsipuoli,
Jaunas bernužėli,
Ant manęs siratėlės,
Mergaitės varguonėlės?
Aš neturiu motinėlės
Anė slaunios giminėlės.

Žaliam sodnely
Žaliuoj obelėlė,
Ten mano motinėlė,
Ten su mani[m] kalbėjo.

Vėjelis pūtė,
Raselė krito,
Nuo lapelių riedėjo,
Kaip arlelis žydėjo.

— O ko užsipuoli,
Jaunas bernužėli,
Ant manęs siratėlės,
Mergaitės varguonėlės?
Aš neturiu tetušėlio
Anė slaunios giminėlės.

Žaliojoj girelėj
Žalias ąžuolėlis,
Ten mano tetušėlis,
Ten su mani[m] kalbėjo.

Vėjelis pūtė,
Raselė krito,
Nuo lapelių riedėjo,
Kaip arlelis žydėjo.

104. SIRATA. Oko użsipoli / Jaunas bernużeli / Ant manęs siratełes / Mergaytes wargonełes. / Asz neturiu motinełes / Ani słaunios giminełes. // Żalam Sodneli / Żaloj obełeła / Ten mana motineła / Ten su mani kałbeja. / Wejelis pute / Rasiałe kryta / Nů łapelu riedeja / Kayp Arłalis żideja. // Oko użsipůli / Jaunas bernużeli / Ant manes siratełes / Mergaytes wargoneles / Asz neturiu Tetuszela / Ani słaunia giminela // Żalojo giriałe / Żalis ożałelis / Ten mana Tetuszelis / Ten su mani kałbeja / Wejelis pute / Rasiałe kryta / Nů łapelu riedeja / Kayp Arłalis żideja.

105. EINU PER KIEMELĮ

Einu per kiemelį,
Žengiu ang namelį,
Randu savo tėvutelį
Dar nespėjantį —

Alutį darantį,
Medutį košiantį
— Pasakyk man, tėveli,
Kod teip graudžiai verki?

Ir alutį darai,
Ir medutį koši,
Sakyk gi man, tetušeli,
Ko teip graudžiai verki?

— Ir alutį darau,
Ir medutį košiu,—
Aš išleisiu dukrytelę
Šį vakarelį.

Einu per kiemelį,
Žengiu ang svirnelį,
Randu savo motinelę
Dar nespėjančią —

Nuometus sklaidančią,
Drobeles raižančią:
— Sakyk man, motinele,
Ko teip graudžiai verki?

Ir nuometus sklaidai,
Ir drobeles raižai,
Sakyk gi man, motinele,
Ko teip graudžiai verki?

— Ir nuometus sklaidau,
Ir drobeles raižau,—
Aš išleisiu dukrytelę
Šį vakarelį.

Einu per kiemelį,
Žengiu ang daržėlį,
Randu savo sesyteles
Dar nespėjančias —

Rūtelius skinančias,
Vainiką pinančias:
— Sakykit man, sesytės,
Kog teip graudžiai verkiat?

Ir rūtelius skinat,
Vainikelį pinat,
Sakykit man, sesytės,
Kod teip graudžiai verkiat?

— Mes rūtelius skinam,
Vainikelį pinam,—
Palydėsim sesytelę
Šį vakarelį.

Einu per kiemelį,
Žengiu ang stainelę,
Randu savo broteraičius
Dar nespėjančius —

Žirgelius šeriančius,
Pentinus šveičiančius:
— Sakykit man, brosučiai,
Kod teip graudžiai verkiat?

Ir žirgelius šeriat,
Ir pentinus šveičiat,
Sakykit man, brosučiai,
Kod teip graudžiai verkiat?

— Ir žirgelius šeriam,
Ir pentinus šveičiam,—
Palydėsim sesytelę
Šį vakarelį.

— Sudievu tetušiui,
Sudievu matušei,
O sudievu, o sudievu
Mieliem senuteliam.

Sudievu brolaičiam,
Sudievu sesutėm,
O sudievu, o sudievu
Cielai giminelei.

Sudievu susiedams,
Susiedų berneliam,
O sudievu, o sudievu
Visiem susiedeliam.

105. PALIDEJMAS. Ejnu par kiemeli, Zengu ung nameli / Rądu sawa Tewuteli dar nespejęti // Aluti darąti, Meduti kosząti / Pasakik man Teweli / Kod tejp graudej werki.— // Ir Aluti daraj, ir Meduti koszi / Sakikgi man Tetuszeli / Ko tejp graudej werki // Ir aluti darau, ir meduti koszu / asz iszlajsiu dukritele / Szin wakareli.— // Ejnu par kiemeli, Żengu ung Swirneli / Rądu sawa Motineła dar nespejanti.— // Nometus skłajdąti, drobelas rajząti / — Sakik man motineła / ko tejp graudzej werki // Ir nometus skłajdaj, ir drobelas rajzaj. / Sakikgi man Motinele / ko tejp graudzej werki // Ir nometus skłajdau ir drobelas rajzau / — Asz iszłaj dukritele szin wakareli.— // Ejnu par kiemeli, Zengu ung darzeli / Rądu sawa Sesiteles dar nespejętes. // Rutelus skinuntes, wajnika pinątes / Sakikiet man sesites kog tejp graudzej werkat. // Ir Rutelus skinat, wajnikieli pinat. / — Sakikiet man sesites kod tejp graudzej werkat.— // Mes Rutelus skinam, wajnikieli pinam / — Palidesem sesiteła szin wakareli. // Ejnu par kiameli Żengu ung stajnelo — / Rądu sawa Broterajczius dar nespejenczius // Zirgielus Szerączius, Pintinus szwęntuntius / Sakikiet man brosuczej / kod tejp graudzej werkat. // Ir Żirgialus szerat ir pintinus szwejtat / Sakiet man

brosuczej / kod tejp graudzej werkat.— // Ir Zirgielus szeram ir pintinus szejtam / Palidesem Sesiteli szin wakareli.— // Sudiewu Tetusziuj, sudiewu Matuszej. / Osudiewu, osudiewu / Mielem Senutelam // Sudiewu Brołajczam, sudiewu sesutem, / osudiewu, o! sudiewu / ciełaj gimineiej.— // Sudiewu Susiedams, susiedu Bernelem, / O! sudiewu, o! sudiewu wisem Susiedelem.—

106. VAIKŠČIOJO POVAS PO DVARĄ

Vaikščiojo povas po dvarą,
Povelelis po dvarą,
Puiki povo plunksnelė
Žemčiūžinė.

Ne man gailu povelelio,
Ne povo plunksnelių,
Manie gailu tetušelį
Vargely palikti.

106. Wakszczioie powas podwara powylele po Dwara / Puki powa płunksnele zemczuzynie // Nemun gayło powylele ne powa płunksnelu / Muney gayło Tetuszeli wargele palikty.—

107. OI MERGELE, OI JAUNOJI

— Oi mergele, oi jaunoji,
Kodėl rūpesninga?
Ko rūtelis, ko žaliasis,
Kodėl rūpesningas?

Oi mergele, oi jaunoji,
Sulauksi pulkelio,
Išves tave tas pulkelis
Į svečią šalelę.

Ten tu verksi, ten tu bliausi,
Viena palikusi,
Nebregėsi broterelių
Nei seserelių.

— Norint ir tiltelį
Sidabro kaldinsiu,
Nepareisiu nepagrįšiu
Pas baltą matušę.

— Nuims rūtų vainikelį,
Antdės kapikelį,
Tuo nešiosi, tuo baltuosi
Per savo amželį.

Norint vainikelį
Aukso nupūtinsi,
Nebnešiosi nebšvytruosi
Per savo amželį.

107. Oy Mergiely oy iawnoiy kodieł rupesninga / Ko rutelis ko żalesis Kodiel rupesningas — // Oy mergiely oy iawnoiy sułauksi pulkiely / yszwes tawi tas pulkielis i swety szalely — // Ten tu werksi ten tu blawsi wiena palykusi / nebregiesi Broterelu ney Seserelu — // Norint yr Tylteli sydabra kaldinsiu / nepareysiu nepagriszіu pas bałta matuszy — // Nuims rutu waynykieli andies kopieykiely / Tow nesziosi tow bałtowsi par sawa amżeli — // Norint waynykieli auksa nuputinsi / Nebnesziosi nebszwitrowsi par sawa amżeli.—

108. OI RŪTELI

— Oi rūteli,
Žaliasis mano,
Kodėl nežaliuoji
Žiemą vasarelę?

— Oi, kaip aš žaliuosiu
Žiemą vasarelę,
Ka[d] manęs nelaistai
Rytą vakarelį.

— O kaip aš laistysiu
Rytą vakarelį —
Matušė neleido,
Kurio aš norėjau.

Matušė nudavė
[Už] šelmį bernelį,
Šelmį bernelį,
Ne tėvo sūnelį.

Ar negadna buvau
Už artoją eiti,
[Už artoją eiti],
Už tėvo sūnelį?

108. Oy ruteli żalesis muna kodieł neżalowi żyima wasarely. / Oy kayp asz żalowsiu żyima wasarely, ka munys nełaysta rita wakareli. / O kayp asz łaystisiu rita wakareli matuszy nełeyda kurio asz norieiaw. / Matuszy nudawy szelmi Berneli szelmi berneli ne tiewa suneli / Ar negadna buwaw uż Artoiu eyty uż Tiewa Suneli.

109. RŪTA RŪTA, RŪTA ŽALIOJ

— Rūta rūta, rūta žalioj,
Ko pavytai, žalia būdama?

— Vysiu vysiu, žalia nebūsiu,
Ant atein trys skyneliai.

Iš viršūnėlės vainiką pinsiu,
Iš pašaknėlės kvietkelį skinsiu.

Aš vainikėlį pati nešiosiu,
O kvietkužėlį bernužėliui duosiu.

— Ieva ieva, ieva žalioj,
Ko pavytai, žalia būdama?

— Vysiu vysiu, žalia nebūsiu,
Ant atein trys kertneliai.

Iš viršūnėlės lingelę dirbsiu,
Iš pašaknėlės lovelę dirbsiu.

Čiūčia liūlia mano mergelė,
Ki darželyje žalia rūtelė.

109. Ruta, ruta, ruta żaloj! / Ko pawitaj żalį budama? // Wysiu, wysiu, żalę ne busiu: / Ont atejn tris skinelej. / Isz wirszuneles wajnika pinsiu, / Isz paszakneles kwietkéli skinsiu. // Asz wajnikeli patti nesziosiu, / O kwietkużeli bernużeluj důsiu. // Jewa, jewa, jewa zaloj! / Ko pawitaj zalį budama? // Wysiu, wysiu żalę nebusiu: / Ont atejn tris kertnelej. // Isz wirszuneles lingelę dirbsiu, / Isz paszakneles łowéle dirbsiu. // Ciucze lule mąna mergéle, / Ki darżelije żali rutéle.

110. NUOG TĖVELIŲ PERŽEGNOTI

Nuog tėvelių peržegnoti,
Seserėlių apraudoti, (2 k.)

Joja pulkai vainikuoti,
O žirgeliai kankaluoti. (2 k.)

Kepurėlės vilaginės,
Visuomet juostos megztinės. (2 k.)

Sidabrinės jų kilpelės,
Su kvietkeliais kamanėlės. (2 k.)

Labai anksti visad joja,
Linksmi žirgai paprunškuoja, (2 k.)

Bo mylima ščyrai laukia,
Širdis čystą širdį traukia. (2 k.)

Vainikas skaisčiai aprėdytas,
Kaip karūna išstatytas. (2 k.)

Dėl jų meilė keliu veda
Be prisakymo urėdo. (2 k.)

Puštalietais tankiai šaudo,
Lieja paklanams ir naudą. (2 k.)

Dėl jų žingsnių groja skripkos,
Iš užančių žiūri pypkos. (2 k.)

Prie varteliais kai sustoja,
Mielus namus privitoja. (2 k.)

— Būk mum, Jėzau, pagarbintas,
Apiekūne mūsų šventas. (2 k.)

Draugėj visi nusmaldykim
Ir kelionę apsakykim. (2 k.)

110. Nog Tiewielu perżegnoti, / Siesierelu apraudoti: **bis** // Joja Pułkej **waj-nikoti**, / A Żirgielej, kunkałoti.— // Kiepurieles wiłaginies / Wisumiet **jostos** **miegstinies**.— // Sidabrinies ju kilpeles, / Su Kwietkielejs kamanieles.— // **Łabej** **unksti wisat** joja / **Linksmi** żirgaj paprunszkoja.— // Bo melema szczerej **lau-kia**, / **Szirdis** czista, Szirdi traukia! — // Wajnikas, skajszczej aprieditas, / **Kajp** **Karuna** iszstatitas.— // Del ju miejłe kielu wieda, / Bie prisakima Urieda.— // **Pusztaletejs** Tunkiej szauda, / Leja Pakłanams ir nauda.— // Diel jų **żinksniu** groja **skrypkos**, / Iż ażunczių żiuri pipkos.— // Prie wartelejs kej **sustoja**, / Miełus Namus priwitoja! // Buk mum Jézau pagarbintas / Apiekunej **musu** **Szwintas**.— // Draugiey Wisi Nusmaldikim / Ir kieloni apsakikim. **bis**.—

111. OI, AUKŠTI AUKŠTI KALNELIAI

Oi, aukšti aukšti kalneliai,
Ant to kalnelio berželis.
Beržo šakelės svyravo,
Širvos kepurelės švytravo.

Oi, atjoj atjoj pulkelis
Per šiuos lygiuosius laukelius.
Visas pulkelis dainiuodams,
O mano bernelis dūmodams.

Sujojo vedleliai į kiemą,
Surišo žirgelius prie žiogrio.
Išlaužė žirgeliai žiogrelį,
Pamynė žirgeliai vyšneles.

Nuskynė vedleliai rūteles,
Žirgeliai pamynė vyšneles.
Bėgsiu tekina per kiemą,
Skųsiuos matušei verkdama.

— Neverk, dukrele jaunoji,
Neverk, lelijele baltoji,

Išdygs rūtelės iš grūdų,
Atžels vyšnelės iš šaknių.

111. Oj aukszti aukszti kalnelej / Ant to kalneli berželis / Berża szakeles swirawa / Szirwas kepureles szwitrawo, // Oj atjo atjo pulkelis / Par szius ligiusius łaukelus / Wisas pulkelis dajniůdams, / O mana bernelis dumodams // Sujoje wiedlelej i kiema / Surysza żirgelus pri żiogria. / Iszłaużia żirgelej żiogreli / Paminia żirgelej wieszneles // Nuskinia wiedlelej ruteles / Zirgelej paminia wieszneles / Biegsiu tekina par kiema / Skusiůs matusze werkdama // Newerk dukrele jaunoja / Newerk lelijele baltoja / Iszdygs ruteles isz grudû / Atżeɫs wieszneles isz szakniû.

112. ATJOJO SVEČIAI PER LAUKUS

Atjojo svečiai per laukus,
Suleido žirgus į sodną.

Žirgai pamynė rūtelius,
Svečiai paskynė vyšneles.

Iš kur beskinsiu vyšneles,
Iš kur bepinsiu vainiką?

Bėgsiu per kiemą tekina,
Guosiuos matušei verkdama.

— Iš kur bepinsiu vainiką,
Iš kur beskinsiu kvietkelį?

— Skinsi kvietkelį meironų,
Pinsi vainiką paliejų.

Atžels vyšnelės iš šaknių,
Žalieji rūteliai iš grūdų.

112. SWETE. Atjoiy swete par łaukus / Suleida żyrgus i sodna / Zýrga paminy rutelius / Swete paskiny wyiszneles / Esz kur beskinsiu wyiszneles / Esz kur bepinsiu wainyka / Biegsiu par kyima tekyna / Gousious matusze werkdama. / „Esz kur bepinsiu wainyka / „Esz kur beskinsiu kwietkely / Skinsi kwietkely meironu / Pinsi wainyka palieju. / Atżeɫs wyiszneles esz szakniu / Żalije rutele esz grudu.

113. ANT AUKŠTU KALNU BERŽELIS

Ant aukštu kalnu berželis,
Tame beržely bernelis,
Šyvą kepurę dėvėjo,
Beržo lapeliai blizgėjo.

Sujojo vedliai devyni,
Suleido žirgus į sodną,

Žirgai pamynė vyšneles,
Vedliai pamynė rūtelius.

Bėgsiu per kiemą tekina,
Skųsiuos matušei verkdama.

— Neverk, dukrele, neraudok:
Atžels vyšnelės iš šaknių,
Žali rūteliai iš grūdų.

— Mergele mano jaunoji,
Ar gali mane priimti,
Su savimi drauge nakvinti?

— Berneli mano jaunasis,
Negaliu tamstos priimti
Ne su savi[m] drauge nakvinti —
Turiu dureles girgždančias,
Aukso raktelius skambančius.

— Mergele mano jaunoji,
Aš tave jauną mokysiu:
Pakelk dureles — negirgždės,
Suimk raktelius — neskambės.

— Berneli mano jaunasis,
Nemokyki tu manęs,
Mokyk savo bėrą žirgelį.

113. Ant auksztu kałnu berželis / Tamy beržele Bernelis / Szywa kiepury diewieie / Berža łapele blizgieie.— / Suioie wiedle dewiny / Suleyda żyrgus i sodna — / Żyrgay pamine wieszneles, / Wiedle paminy rutelus.— / Biegsiu par kiema tekyna / Skundsiuws matusze wergdama — / Newerk dukrely neraudok, / Atzels wiesznelys ysz szakniu, / Żaly rutele ysz grudu.— / Mergely muna iaunoie, / Ar gali muni pryimty, / Su sawimi drauge nakwinty — / Berneli muna iaunasis / Negalu tamstas pryimty, / Ne susawi drauge nakwinty.— / Turiu dureles gyrgżdantes / Auksa raktelus skambantius.— / Mergely mana iaunoie / Asz tawi iauna mokisiu — / Pakiełk dureles ne girgżdies / Suimk raktelus neskambies / Berneli muna iaunasis / Nemokiki tu munes / Mokik sawa biera żyrgeli.—

114. MARGI DVARAI, MARGI DVARELIAI

Margi dvarai, margi dvareliai,
Deimanto langeliai,
Sode augo žali lapeliai,
Raudonos uogelės.

Augino mane motinėlė
Kaip darže rūtelę,
Augindama pažadėjo
Jaunamjam berneliui.

Atjojo bernas pirma
Per lygų laukelį
Ir pririšo bėrą žirgą
Pas rūtų darželį.

Ir įšoko bėras žirgas
In rūtų lovelę,
Ir pamynė žalias rūtas
Po bėra kojele.

Verkė rūta ir mėtelė,
Verkė drauge lelijėlė,
Verkė mūsų panaitėlė
Rūtų vainikėlio.

Neverk tu, rūtele,
Neverk, mėta lelijėle,
Neverk, mūsų panaitėle,
Rūtų vainikėlio.

114. Margi dvarai, margi dvareliai, / Deimanto langeliai. / Sode auga žali lapeliai, / Raudonos uogelēs. // Augino manę motinēlē / Kaip darže rutelę, / Augįdama pažadējo / Jaunamjam berneliui.— // Atjoja bernas pirma / Per lygų laukelį / Ir pririšo bērą žirgą / Pas rutų darželį.— // Ir įszoko bēras žirgas / In rutų lovelę, / Ir pamynē žalias rutas / Po bēra kojele. // Verkē ruta ir mētelē, / Verkē drauge lelijēlē, / Verkē musų panaitēlē / Rutų vainikēlio. // Neverkk tu, rutele, / Neverkk mēta, lelijēle, / Neverkk, musų panaitēle, / Rutų vainikēlio.

115. PO BERŽYNĄ VAIKŠČIOJO

Po beržyną vaikščiojo,
Bėro žirgo ieškojo.

— Ar nematei, panytėle,
Mano bėro žirgelio?

— Tavo bėras žirgelis
Mano tėvo stainelėj.

— Pasakyk, panytėle,
Ką padarė iškadą?

— Man garades laužiojo,
Žolynėlius mindžiojo.

— Pasakyk, panytėle,
Ko geidi už iškadą?

— Už garades balnelį,
Už rūteles žirgelį,

Už šį trečią žolyną
Stok ir pats, berneli.

— Pravėrėk langelį,
Parodyk veidelį.

— Neversiu langelio,
Nerodysiu veidelio,—

Kas mane norės,
Tas be kepurės stovės.

115. Po bierżyno waykszczioia / Biera żyrga iaszkoia / Ar nie matia panitieła / Mana Biera Zyrgialia // Tawa bieras Żyrgialis / Mana Tiewa stayniałe / Pasakik panitieła / Ko padaria iszkado // Man garadys łaużoia / Żolinielis

mindzioia / Pasakik panitieła / Ko geydi uż iszkado // Uż garadys balniali / Uz rutiałys Żyrgiali / Uszszio triaczio żolino / Stok i pats bierniali // Prawiaryk łangiala / Parodik wiajdiali / Nie wiarsiu łangialia / Nie rodisiu wieydialia / Kas mani nores / Tas bie kiepuries stowies.

116. O KO IEŠKAI, BERNELI

— O ko ieškai, berneli,
Šį miglotą rytelį? } (2 k.)

— Ieškau bėro žirgelio,
Auksu pūsto balnelio.

Ar nematei, mergele,
Mano bėro žirgelio?

— Mačiau tamstos žirgelį
Tėvo naujoj stainelėj.

— Pasakyki, mergele,
Ką padarė iškadą.

— Ir išlaužė žiogrelį,
Ir pamynė žoleles.

— Pasakyki, mergele,
Kokia buvo žolelė.

— Viena buvo geltona,
Antra buvo raudona,

O trečioji žolelė
Nušvieč visą sodnelį.

— Pasakyki, mergele,
Ko yr verta žolelė.

— Trijų šimtų muštinių —
To yr verta žolelė.

Pridėk šešis šimtelius,
Vesk ir pačią mergelę.

116. O Ko yiszka Berneli szi mygłota riteli — po du kartu / Yiszkau Biera żyrgiely auksu pusta balnely.— / Ar ne mate mergiely muna biera żyrgiely.— / Matiow tamstas żyrgieli tiewa nawioy staynelie.— / Pasakiki mergiely kow padary yszkada / Yr ysz ławży żiogreli yr paminy żolelys.— / Pasakiki mergiely Koki buwa żolely.— / Wiena buwa giełtona antra buwa rawdona — / O tretioiy żolely nuszwyit wysa sodneli — / Pasakiki mergiely ko ir werta żolely.— / Tryiu szimtu musztyniu to ir werta żolely.— / Pridiek szeszis szimtelus wesk yr paty mergiely.—

117. O KO IEŠKAI, BERNELI

— O ko ieškai, berneli,
Šį miglotą rytelį?

— Ieškau bėro žirgelio,
Ar regėjai, mergele?

— Sakyk tiesą, berneli,
Koksai buvo žirgelis.

— Juodbėrelis žirgelis,
Sidabrytas balnelis.

— Toksai buvo žirgelis
Tėvo mano stalnelėj.

— Sakyk tiesą, mergele,
Ką padarė iškadą.

— Išlauž naują žiogrelį,
Pamyn žalius rūtelius.

— Sakyk tiesą, mergele,
Ko yr verti rūteliai.

— Dėk šimtelį ant stalo,
Vesk žirgelį pro dvarą.

Dėk ir antrą ant stalo,
Vesk ir pačią mergelę.

117. O ko yiszkay berneli / Szy mygłota riteli / Ieszkau biera żyrgely / Ar regieiey mergely / Sakik tyisa berneli / koksay buwa żyrgelis / Juwdbierelis żyrgelis / Sydabritas balnelis / Toksay buwa Żyrgelis / Tiewa mana stalnele / Sakik tiesa mergely / Kąn padary yszkada / Yszłauż nauia żiogreli / Pamyn żalus rutelus / Sakik tiesa mergely / Ko yr werty rutele / Diek szymtely ant stała / Wesk żyrgeli pro dvara / Diek yr antra ąnt stała / Wesk yr paty mergely.

118. NE PANELĖ BŪČIAU

Ne panelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Kas įlėkė į rūtų daržėlį.

Įlėkė povelis
Į rūtų daržėlį
Ir nutūpė ant dievo medelį.

Ne panelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Ko man reikia prie jaunų dienelių.

Reik juodų kurpelių,
Baltųjų žekelių,—
To man reikia prie jaunų dienelių.

Ne panelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Ko man reikia prie jaunų dienelių.

Reik silkų barvelės,
Balto kvartūgelio,—
To man reikia prie jaunų dienelių.

Ne panelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Kas smagesnis už švino kulkelę.

Prisėdo bernelis
Prie mano šalelei,—
Tas smagesnis už švino kulkelę.

Ne panelė būčiau,
Kad aš nežinočiau,
Kas lengvesnis už povo plunksnelę.

Prisėdo matušė
Prie mano šalelei,—
Ta lengvesnė už povo plunksnelę.

118. Ne Panely buczio kad asz neżynoczio / Kas iliekiy i rutu darzeli.— // Iliekiy Powelis i rutu Darzeli / Ir nutupy ant Diewa medely.— // Ne Panely buczio kad asz neżynoczio / Ko mon reykie pri iawnu Dyinelu. // Rek iowdu Kurpelu Bałtuiu żekielu / To mon reykie pri iawnu Dyinelu.— // Ne Panely buczio kad asz neżynoczio / Ko mon reykie pri iawnu Dyinelu.— // Reyk Syłku Barwelys bałta Kwartugiely / To mon reykie pri iawnu Dyinelu.— // Ne Panely buczio kad asz neżynoczio / Kas smagiesnis uż szwyna Kulkiely.— // Prisieda Bernelis pri muna Szalele / Tas smagiesnis uż szwyna Kulkiely // Ne Panely buczio kad asz neżynoczio / Kas lyngwesnis uż Powa Płunksnely. // Prisieda Matuszy pri muna Szalele / Ta lyngwesny uż Powa płunksnely.—

119. LOJO LOJO RUDS ŠUNELIS

Lojo lojo ruds šunelis
Per cielą naktelę.
— Kelkit, panos, paveizėkit,
Ko loj ruds šunelis.

Ir atjojo jauns bernelis
Iš svečios šalelės,
Ir pririšo bėrą žirgą
Prie rūtų darželio.

Eisiu patsai paveizėsiu,
Kas yra daržely.
Ir atradau tris paneles
Rūtelių daržely.

Vienai duosiu silkų kuską,
Antrai — aukso žiedą,
O trečiajai, mažesniajai,—
Patsai aš, bernelis.

Ir išskyrė mane jauną
Iš seselių pulko
Kaip roželę pražydusią
Iš lelijų tarpo.

Svadin mane su berneliu
Pirmą vakarelį,
Jaunystelėj durnystelėj
Nuseg vainikelį.

— Oi berneli meironeli,
Dėl tamstos kalbelių
Reik nustoti žalių rūtų,
Jaunųjų dienelių.

Bėk į krūmus, į lazdynus —
Niekur nebišbėgsi,
Ne tetušis, ne matušė
Begal atvaduoti.

119. Łoie łoie ruds szunelis par cieła naktely, / Kielkiet panas paweyziekiet kuw ło ruds szunelis.— / Yr atioie iauns bernelis ysz sweczios szalelys, / Yr pryrysza biera żyrga pry rutu darżely.— / Eysiu patsay paweyziesiu kas yra darżele, / Yr atrada trys paneles rutelu darżele.— / Wiena duwsiu sylku kuska antra auksa żieda, / O treteia możesneia patsay asz bernelis.— / Yr ysz skiry muni iauna ysz seselu pułka, / Kayp rożely prażidusy ysz leliiu tarpa.— / Swadyn muni su bernelu pyrma wakareli, / Jaunistele durnistele nuseg waynikeli.— / Oy berneli meyroneli dieł tamstas kalbelu, / Reyk nustoty żalu rutu iaunuiu dienelu.— / Biek i krumus i łazdinus niekur neb yszbiegsi — / Ne tetuszys ne matuszy begał atwaduwty.—

120. MARGI DVARAI, MARGI DVARAI

Margi dvarai, margi dvarai,
Deimanto langeliai,
Žali sodnai, žali lapai,
Raudonos uogelės.

— Mėlynasis balandeli,
Kame tu lakiojai?
Geltonas aroseli,
Kame tu plajojai?

— Mėlynasis balandelis
Pro margą dvarelį,
Geltonasis aroselis
Po jūras mareles.

— Mėlynasis balandeli,
Kas tave nušausai?
Geltonasis aroseli,
Kas tave sugausai?

— Kas turėsai aukso strielbą,
Tas mane nušausai,
Kas turėsai silkų tinklą,
Tas mane sugausai.

Ponas turai aukso strielbą,
Tas mane nušausai,
Poni turai silkų tinklą —
Ta mane sugausai.

Augin mano broterelis
Bėrąjį žirgelį,
Augindamas pasegino
Aukso patkavelėms.

Ir išjojo išmandravo
Žirgelio girdyti,
Ir pametė paskambino
Aukso patkavelę.

Siųsiu savo seserelę
Anksti vandenelio,
Rasi rasai patkavelę
Kely bespindinčią.

— Galgis žinai, broteraiti,
Kuriuo keliu jojai?
Viens kelelis per marelę,
Antras ant panelių.

Kad būt žirgas pabalnotas,
Jočiau pats ieškoti,
Eičiau klausti paniulaitės,
Ko teip smūtna augo.

— Ko rasavo vainikelis
Ant tavo galvele,
Ko rūdėjo žiedelis
Ant tavo piršteliu?

— Nuo raselių, nuo miglelių
Vainikas rasavo,
Nuo šlavinių, nuo mazginių
Žiedelis rūdėjo.

120. Margiy Dwaray margiy dwaray deymonta Łongiele / Żaly sodna żaly łapa rawdonas Owgielys.— / Mielynasis Bałądeli Kamy tu łakioie, / Giełtonas Aroseli kamy tu płaioie.— / Mielynasis Balądeli pro marga Dwareli / Giełtonasis Aroseli po iuras Mareles.— / Mielynasis Bałądeli kas tawi nuszawsay / Giełtonasis Aroseli kas tawi sugawsay.— / Kas turiesay auksa Striełba tas mani nuszawsay. / Kas turiesay syłku tinkła tas mani sugawsay.— / Ponas turay auksa Striełba tas mani nuszawsay / Poni turay Syłku Tinkła ta mani sugawsay.— / Augiyn muna Broterelis bierui Żyrgieli / Augindamas pasegiyna auksa Patkawelems.— / Ir ysz ioiy ysz mondrawa Żyrgiely giyrdity / Ir pamety paskombyna auksa Patkawely.— / Siusiu sawa Seserely ankstyi wondynely / Rasi rasay Patkawely kielie be spindonty.— / Galgis żyna Broterayti kuriow kielu ioie. / Wyns Kielelis par marely antras ant Panelu.— / Kad but Żyrgas pabałnotas ioczio pats yiszkoty / Eyczio Kłausty paniułaytys ko tep smutna awga.— / Ko rasawa waynykielis ant tawa galwely / Ko rudieiy żyidelis ant tawa Pyrsztelu.— / Nu raselu nu myglelu waynykas rasawa / Nu szławyniu nu mazgiyniu żyidelis rudieiy.—

121. DAR NEJOK, SENI

Dar nejok, seni,
Dar nezaleciokis,
Bo negausi manęs —
Ir nespadzievokis.

Kas mane ves,
Viso gero ras:
Vyženų naštą,
Apvarų antrą,

Dvi kepuri kruopų,
Trečią baravykų
Slėgtinių.

121. Dar neiok Seni dar nezaleciokies, bo negawsi munes yr nespadziwokies. / Kas muni wes wysa giera ras wiżynu naszta apwaru antra / Dwy Kiepuri Kruwpu trety barawiku Sliektyniu.

122. ŠOK, MERGELE, ŠOK, ROŽELE

Šok, mergele, šok, rožele,
Kolei vainikuota,
Nuims tavo vainikėlį —
Būsi kaip parduota.

122. Szok miergiełie szok rożełe kołaj Wajnikota / Nuims Tawa Wajnikieli busi kejp pardota.

123. MERGELĖ MANO JAUNOJI

— Mergele mano jaunoji,
Ko stovi anksti prie vartų?

Ar lauki kanklelių skambančių,
Ar muzikantelių griežiančių?

— Nelaukiu kanklelių skambančių
Ne muzikantelių griežiančių.

Aš laukiu savo bernelio
Iš pamarelio parjojant.

Parjoj bernelis, parmandruoj,
Aukso kilpelėms paršvytruoj.

123. Mergiely muna iawnoiy ko stowi ąkstyi pri wartu.— / Ar ławki kąklelu skąbątiu ar muzykątelu gryiżątiu.— / Neławku kąklelu skąbątiu ne muzykątelu gryiżątiu.— / Asz ławku sawa Bernely ysz pamarele parioięt.— / Pario Bernelis parmądrow / awksa kiylpeliems parszwitrow.—

124. SERBENTELĖ SALDI UOGELĖ

Serbentelė saldi uogelė,
Siratelė ar ne panelė.
Ateis bernytis per laukelį,
Atneš panytei vainikelį.

Paded matušei ant rankelės,—
Priseg dukrelei ant galvelės.
Verkė matušė prisegdama,
Verkė panytė nešiodama.

Bepigu seserelėms linksmo[m]s būti,
Bepigu ir dainiuoti —
Žaliuoj vainikeliai ant galvelių,
Aukso žiedeliai ant rankelių.

124. Serbientiele saldi ugieli, / Siratieli ar ne panieli? / Atiejs biernitis par łaukieli, / Atniesz panitej wajnikieli. / Padiet matusziej ant rankieles, / Prisiek dukrelej ant galwieles. / Wierki matuszie prisiekdama / Wierki Panitie nieszdama. / Biepigu siesierelems linksmas buti / Biepigu ir dajniuti. / Żalo wajnikieli ant galwielu, / Auksa żidielej ant rankielu.

125. KAD AŠ JOJAU PER GIRELĘ

Kad aš jojau per girelę, (2 k.)
Per girelę vieškeleliu,

Aš pamačiau dvaralaitį, (2 k.)
Tame dvare darželaitį.

Tame darže mergužaitė (2 k.)
Žalius rūtus beskinanti,

Vainikelį bepinanti, (2 k.)
Ing želkorių beveizanti.

Vainikelį beseganti, (2 k.)
Pati graudžiai beverkianti.

Bernuželio belaukianti, (2 k.)
Bernuželio belaukianti.

Ir atjojo bernuželis, (2 k.)
Ir atnešė doveneles:

Žalių rūtų vainikelį, (2 k.)
Sidabrinį žiedelį.

Visos panos vainikuotos, (2 k.)
O aš viena nuometuota.

125. DARŻEŁAJTIS. Kad asz jojau par girelę / Par girelę wieszkelelû // Asz pamacziau dwarałajtį bis. / Tami dwari darżełajti // Tami darżi mergużajti bis. / Żalus rutus beskinanti // Wajnikelį bepinanti bis, // Ing żelkoriu bewejzanti, // Wajnikeli beseganti bis. / Pati graudej bewerkanti. // Bernużelo bełaukanti, bis / Bernużelo bełaukanti. // Ir atjoja bernużelis bis, / Ir atneszia dowineles // Żalu rutu wajnikelį bis, / Sidabrini żiedelį. // Wisas panas wajnikûtas bis. / O asz wiena nometûta.

126. JOJAU KELIAIS IR VIEŠKELIAIS

Jojau keliais ir vieškeliais,
Dailios panos ieškodamas,
Taidum daidum, taidum daidum,
Dailios panos ieškodamas.

Ir antjojau gražią paną
Prie šulinės beskalbiančią,
Taidum daidum, [taidum] daidum,
Prie šulinės beskalbiančią.

— Labas rytas, paniulaite,
Ar tu būsi mano myla,
Taidum daidum, [taidum] daidum,
Ar tu būsi [mano myla]?

— Kaip aš būsiu tamstos myla —
Nė[r] man tokio vainikelio,

Kur su aukso kvietkoms žiba,
Taidum daidum, [taidum] daidum,
Kur su auk[so kvietkoms žiba].

Jojau keliais ir vieškeliais,
Zalatoriaus ieškodamas,
Taidum daidum, [taidum] dai[dum],
Zalator[iaus ieškodamas].

Ir sutikau zalatorių,
Kur zalatij vainikelį,
Taidum dai[dum, taidum daidum],
Kur zal[atij vainikelį].

— Zalatoriau nabageli,
Nuzalatyk vainikelį,
Kur su aukso kvietkoms žiba,
Taidum daidum, [taidum] daidum,
Kur su aukso kvietkoms žiba.

126. Joiau kieles yr wieszkeles / Daylos panos ieszkodamas / Taydum daydum taydum daydum / Daylos panos ieszkodamas.— / Yr antioiaw grazy pana / Pry szulynys beskałbanty / Taydum daydum daydum / Pry szulenys beskałbanty.— / Łabas rytas paniułayty, / Ar tu busi mana miła.— / Taydum daydum daydum, / Ar tu busi: / Kayp asz busiu tamstas miła / Nie man tokie waynykely, / Kur su auksa kwietkoms zyba.— / Taydum daydum daydum / Kur su auk: / Joiau kieles yr wieszkeles, / Żałatoriaus ieszkodamas, / Taydum daydum day: / Żałator: / Ir sutyka załatoriu / Kur żałatyi waynikeli / Taydum day: / Kur zał: / Załatoriau nabageli, / Nuzałatik waynikeli, / Kur su auksa kwietkoms zyba / Taydum daydum daydum / Kur su auksa kwietkoms żyba.—

127. VERKS TAVĘS MATUŠĖ

. . .Verks tavęs matušė,
Iš suolo duodama,
Verks tavęs seselės,
Šalyj sėdėdamos.

Verks tavęs tetušelis,
Dalelę atskirdamas,
Verks tavęs brotereliai,
Žirgelius balnodami.

Verks tavęs susiedeliai,
Pro vartus išleisdami,
Verks sodos berneliai,
Ūlyčioms lydėdami.

— Piršleliai šuneliai,
Kur jūs ją išlojot —
Į svetimą šalelę,
Į vinkrius žmoneles.

— Mergele jaunoji,
Vinkri tamstos širdelė
Dėl neteisių kalbelių,
Dėl netikrų žodelių.

127. ...Werks tawęs matusze / Isz sůła důdama, / Werks tawęs seseles / Szaliej siediedamas. // Werks tawęs tetuszėlis / Dalelę atskirdamas / Werks tawęs broterelej / Žirgelus bałnodami. // Werks tawęs susiedelej / Pro wartus iszlejsdami, / Werks sodos bernelej / Uliczioms lydiedami. // Pirszlelej szunelej / Kur jus ję iszłojot // I swetimą szalelę / I winkrius žmoneles // Mergêle jaunoja / Winkra tamstas szirdele / Dieł netejsiû kalbelû, / Dieł netikrû žodelû.

128. MAČIAU VARGŲ IR BĖDŲ

Mačiau vargų ir bėdų,
Būsiu gaspadinė.
Jei neverksiu tekėdama,
Verksiu kertėj tupėdama.

— Verksi, mergele,
Verks tavo širdelė.

128. Macziau wargu ir biedu / Busiu gaspadine / Jej newerksiu tekiedama / Werksiu kertie tupiedama / Werksi mergele / Werks tawa szirdele.

129. SUNKU RASI, SESERAITE

Sunku rasi, seseraite,
Kad puodelį kaisi. (2 k.)
Jei užtrino neturėsi,
Į puodelį neįdėsi,
Juodos neįsrėbsi.

129. Sunkù rasi seserate / Kad poudelį kaisi bis / Je ùžtrino neturiesi / I poudelį neidiesi / Joudos neisriepsi.

130. KAD AŠ PAMAČIAU

Kad aš pamačiau,
Per tėvo laukelį
Atjoj raitojelių pulkelis.

Kad aš pamačiau,
Ir nusigandau
Nuo šio didžio pulkelio.

— Nesigąsčiokis,
Jaunoji panele,
Ne teip didis pulkelis:

Penki broleliai,
Aš patsai šeštasis,
Sekmas mano žirgelis.

— Ko užsipuolei,
Jaunasis berneli,
Ant manęs, siratelės?

Juk tu žinojai,
Jaunasis berneli,
Kad aš be matušelės.

Mano matušelė,
Širdies patiekelė,
Gul aukštame kalnely.

Kad nusieisiu
Ant aukštą kalnelį,
Ant matušės kapeliu:

— Kelkis, matušele,
Kelkis, balandele,
Aš tamstai atsikloniosiuos.

Atsikloniojo
Jaunąją dukrelę
Per laukelius leisdama.

— Atsitrauk, dukrele,
Širdies patiekele,
Negaliu prakalbėti.

Skaust mano širdelė,
Alpst mano galvelė,
Negaliu prakalbėti.

130. SYRATA. Kad asz pamaczau par tewa łaukeli / Atjo rejtojalu pulkelis / Kad asz pamaczau ir nusygundau / Nu szio dydze pulkeli / Ne sygunszczokes jaunoi panali / Ne teip dydis pulkelis / Pęki brolela asz pacaj szesztasis / Sekmas muna żyrgelis / Ko usypuli iaunasis berneli / Unt munis syratelis / Juk tu zynoja jaunasis berneli kad asz be matuszelis / Muna matuszeli szyrdis patekeli gul aukstami kalnele / Kad nusyeisu unt auksztą kalneli / Unt matuszis kapelu / Kelkes matuszeli kelkes balundeli / Asz tamsta atsykłonosus / Atsykłonioia jaunoja dukrali / Par łaukelus leisdama / Atsytrauk dukrali szyrdis patekeli / Nega prakalbieti / Skaust muna szyrdiali ałpst muna galwiali / negalu prakalbieti.

131. ANKSTI RYTĄ RYTELĮ

Anksti rytą rytelį
Krimt nuo rūtų raselė,
Krimt ir mano ašarelės
Per skaistųjį veidelį.

Neklausiau matušės,
Neklausiau tetušio,
Paklausiau bernuželio
Šių meiliųjų žodelių.

— Cit, neverki, mergele,
Cit, neverki, jaunoji,
Prisiverksi dieną naktį,
Kad tu viena paliksi.

Kad nebrasi matušės,
Kad nebrasi tetušio,
Kad nebrasi vainikelio
Ant geltonų kaselių.

— Mesk plunksnelę rašyti,
Imk grėblelį taisyti:
Iškils juodas debeselis,
Sulis lankoj šienelį.

— Nerūpinkis, mergele,
Nesirūpinkis, jaunoji,
Aš sutelksiu didžią talką —
Sugrėbs lankoj šienelį.

131. Ankstij ryta rytelį / Krimt nu rutû rasele, / Krimt ir mana aszareles / Par skajstijį wejdelį. // Nekłausiau matuszęs / Nekłausiau tetuszia / Pakłausiau bernużela / Sziu mejlujû żodelu. // Cyt newerki mergéle / Cyt newerki jaunoie / Prisiwerksi diena nakti / Kad tu wiena paliksi // Kad nebrasi matuszes / Kad nebrasi tetuszio / Kad nebrasi wajnikélo / Ant geltonû kaselû // Mesk płunksnelę raszyti / Imk grieblelį tajsyti / Isz kiłs jûdas debeselis / Sùlys łankoj' szienelį. // Nerupinkés mergéle / Nesirupinkes jaunoie / Asz sutelksiu didę tałką / Sugriebs łankoj' szienelį.

132. JAU IŠAUŠO AUŠRELĖ

Jau išaušo aušrelė,
Patekėjo saulelė,
Dabar matušė, baltoji mano,
Svirnely beilsinti.

— Ei, kelkis, matušele,
Baltoji lelijele,
Eik paklausyki gegelės balso
Sodnely kukuojančios.

Balselis kaip gegelės,
Plunksnelės kaip dukrelės.
Rūtelius skynė, vainiką pynė
Seselių darželу.

— O ko verki, mergele,
Kam lieji ašareles?
Jau prisiverksi rytoj rytelį,
Kad skirsies nuo pulkelio,
Nuo brolių seserelių.

Segs vainikelį, dės gamatelį,
Graudins tavo širdelę.
Ar tau nepagailėjo,
Širdelę neskaudėjo,
Kol pravažiavai tėvo dvarelį,
Žaliųjų rūtų daržеlį?

— Gailėti pergailėjo,
Širdelę perskaudėjo,
Kol pravažiavau tėvo dvarelį.

132. Jaw ysz awsza awszrely, Patekiey sawlely / Dabar matuszy baltoj mana swyrnele beylsanti / Ey kielkies matuszely baltoi lelyiele / Eyk pakławsiki giegelys balsa sodnele kukowientes / Balselis kayp giegieles / Płunksnelys kayp dukrelys / Rutelus skiny waynika piny — / Seselu darzeley — O ko werki mergiele / Kam lei aszareles. / Jaw prisywerksi rito riteli / Kad skirsis nu pulkiely / Nu brolu seserelu / Seks waynykieli dies gamateli / Grawdins tawa szyrdely.— / Ar taw ne pagayley / Szyrdely ne skawdieie / Koł praważewa Tiewa dwareli żaluiu rutu darzeli / Gaylety pargayley Szyrdely parskawdiej / Koł praważewaw tiewa dwareli.

133. GAILU MAN PALIKTI

Gailu man palikti
Žaliojo darželio,

Gailu man palikti
Senos matušelės.

— Neverk, mergele,
Neverki, jaunoji,
Bus gražus bernelis,
Malonūs žodeliai,
Bus paprasti
Visi pašaleliai. } (2 k.)

O kaip nutekėjau,
Metus paviešėjau,
Nebsgedavau
Senos matušelės.

133. Gajlu man palikti / Zaloie darzele / Gajlu man palikti / Senos matuszeles, // Newerk mergele / Newerki jaunoie / Bus grazus bernelis / Małonus zodelej / Bus paprasti / Wisi paszalelej bis // O kap nutekiejau / Metus pawiesziejau / Nebzgedawaw Senos matuszeles.

134. BLAGASLOVYSMA TĄ JAUNĄ PANELĘ

Blagaslovysma tą jauną panelę,
Kuri šiandieną beng jaunas [dieneles],

— Ko verki, panele, ko, jaunoji,
Ko kukuoj, gegele, ko, raiboji?

Verkė panelė jaunųjų dienelių,
Kukavo gegelė rūtelių daržely.

O kas numaldys panelę verkiančią,
O kas jos ravės rūteles žaliąsias?

Matušė maldys dukrelę verkiančią,
Seselė ravės rūteles žaliąsias.

— Eiki, pana, į rūtų darželį,
Ančdėk, panele, rūtų vainikelį.

— Kad jau prapuolė jaunosios dienelės,
Tegul prapuola rūtų vainikelis.

134. Błagasłowisma tą iawna Panale / Kuri szędyna bęg iawnas // Ko wierki Panele ko iawnoie / Ko kuku giagiale ko rayboie // Wiarke panale iawnuiu dynelu / Kukawa giagiale rutelu daržiale // O kas numaldis Paniale werkąnty / O kas jos rawies rutiales žaleses // Matusze maldis dukrale werkąnte / Siasele rawies ruteles žaleses // Eyki Pana y rutu daržieli / Ączdek Paniale rutu waynikieli // Kad jaw prapule jawnoses dyniales / Tegoł prapuła rutu waynikis.

135. GIED VOLUNGELĖ

Gied volungelė
Liepos pašakelėj,
Verk merguželė
Rūtelių daržely.

— Neverk, mergele,
Neraudok, jaunoji,
Eiki į svirną
Ben pasilinksminti.

— Neisiu, nespėju
Svirnely juokuoti,
Gailu rūtelių,
Reik man jų raudoti.

Kaip vėjai girioj
Medžių šakas laužo,
Teip mane jauną
Sviets kalbomis šaudo.

— Neverk, mergele,
Nebūk rūpesninga,
Eiki į sodną
Ben pavendravoki.

— Neisiu, nespėju
Sodne vaikštinėti,
Gailu rūtelių,
Reik man jų raudoti.

Žvengė žirgelis
Jūros vandenelio,
Verkė mergelė
Rūtų vainikelio.

— Neverk, mergele,
Rūtų vainikelio,
Duoki žirgeliui
Jūros vandenelio.

135. WOŁUNGEŁY. Gyid wolungely lyipas paszakélie / Werk merguželʼ rutelu darželie / Ne werk mergely ne raudok jaunoiy / Eiki i swyrna ben pasylinksminty / Neisiu ne spieiu swyrnelie joukouty / Gaiłu rutelu, reik mon iu raudoty. / Kap wieje gyrio mediu szakas łauža / Tep muni jauna swietʼs kałbomis szauda / Ne werk mergely ne buk rupesninga / Eiki i sodna ben pawendrawoki / Neisiu nespieiu sodny waiksztyniety / Gaiłu ruteliu rek mun iu raudoty / Zwengy žyrgelis juras wundeneli / Werky mergely rutu wainykely / Ne werk mergely rutu wainykely / Douki zyrgelow juras wundenély.

136. PŪTĖ VĖJELIS

Pūtė vėjelis,
Rūtų šakas laužė,
Teip ir mane jauną
Sviets kalbelėms leido.

Gied volungelė
Liepos pašakelėj,
Verkia mergelė
Rūtelių daržely.

— Neverk, mergele,
Nelementavoki,
Prašom į svirną
Ben pauliavoti.

— Neturiu čėso
Svirne uliavoti,
Gailu man rūtų,
Reik lementavoti.

Pakils vėjelis,	Įspįs saulelė,
Išlaužys rūtelius,	Išdžiovins šakneles.

136. Puty wieielis rutu szakas łauży, / Teyp yr muni iauna, / Swiets kalbelems leyda.— / Gied wołangely lyipas ·paszakele, / Werky mergely rutelu darżele.— / Newerky mergely rutelu darżele [per klaidą įrašyta eilutė, kuri atitaisoma sekančioje eilutėje. *Red.*] / Newerk mergely nelementawoki / Praszom i swyrna / Ben paulewoty — / Ne turiu cziesa swyrny ulewoty / Gaylu man rutu / Rek lementawoty.— / Pakiłs wieielis / Yszłauzis rutelus / Ispis saulely / Yszdziowins szakneles.—

137. OI VOLUNGE VOLUNGELE

— Oi volunge volungele,
Kame tu lakiojai?
— Aš lakiojau svetimoj šalelėj,
Svetimoj šalelėj.

— Oi volunge volungele,
Ką ten regėjai?
— Aš regėjau paniulaitę
Prie šliūbo važiuojant.
Žaliu šiūbu, po kaselių,
Po žalio vainiko.

Atsisuko rytvėjelis,
Nupūt mano vainikelį
Į jūros gilumą.

Ir atjojo trys brotaičiai
Žirgelių girdyti.
Tas trečiasis, mažesniasis,
Sėdo nuo žirgelio.

— Eikš, mergele,
Eikš, jaunoji,
Patūrėk žirgelį,
Plauksiu į jūrelę.

Nė į pusę neįplaukė —
Pradėjo skęsti.
Kepurelę pakylėjęs,

Kepurelę pakylėjęs:
— Sudievu, mergele.

Grįžkit, grįžkit, jūs, broteliai,
Į tetušio dvarą,
Nesakykit manęs jauno
Dėl vainiko skendus.

Pasakykit mane jauną
Dėl žirgelio skendus,
Dėl žirgelio juodbėrelio,
Dėl žirgelio,
Dėl juodo balnelio.

137. Oy Wołungie wołungiely Kamy tu łakioie / Asz łakioiaw swetymo szalelie swetymo Szalelie — // Oy wołungie wołungiely Kow ten regieie / Asz regieiaw Paniułayty pri szluba ważioięnt // Żalu Szubu po Kaselu Po żali waynyka / Atsysuka ritwieielis nuput muna waynykieli i iuras giyluma // Ir atioiy tris Brotayte żyrgielu giyrdity / Tas tretesis mażesnesis sieda nu żyrgiely // Eksz mergiely eksz iawnoiy paturiek żyrgieli płauksiu i iurely,— / Nie i pusy neipłaukiy pradieiy Skiyisty / Kiepurely pakilieiys Kiepurely pakilieiys / Su diewu mergiele — // Griszkiet griszkiet ius Brotele i Tetuszy dwara / Nesakikiet munys iawna dieł waynyka skiędus.— / Pasakikiet muni iawna dieł żyrgiely Skiędus / dieł żyrgiely iowdbierely dieł żyrgiely / Dieł iowda balnely.—

138. IR PAUGO ŽALIA LIEPA

Ir paugo žalia liepa
Lygioje lankelėj,
Ir atlėkė volungelė
Į žalią liepelę,
Į smulkią šakelę.

— Oi volunge volungele,
Ką tu ten regėjai?
— Aš regėjau paniulaites
Į šliūbą važiuojant.

— Oi volunge volungele,
Kokiais šiūbais buvo?
— Silkų šiūbais, pakaišeliais,
Rūtų vainikeliais.

— Oi volunge volungele,
Kokie žirgai buvo?
— Šyvi žirgai patkavoti,
Marga karietelė.

Ėjo panos į dunojų
Burnelių prausti,
Ir pakilo rytvėjelis,
Nupūt vainikelį
Į jūros gilumą.

Ir atjojo jauns bernelis
Iš svečios šalelės.
— Eikš, mergele, eikš, jaunoji,
Patūrėk žirgelį,
Plauksiu vainikelio.

Vainiks mano viršuj plaukė,
O bernelis skendo.

— Nesakyki tetušeliui,
Nesakyki matušelei
Dėl vainiko skendus.

Pasakyki matušelei —
Pasakyki tetušeliui,
Dėl bėro žirgelio,
Dėl auksyto balnelio.

138. Ir pawga żali lyipa ligioie łąkiele, yr atlekie woląngiele i żaly lyipely i smolkie szakiele — Oy! wołągie wołągiele kow to ten regieiey, Asz regieiaw paniułaytes i szluba ważiowint — Oy! wołągie wołągiele kokieys sziubays buwa — Sylku sziubays pakayszeles, rutu waynykieleys — Oy wołągie wołągiele kokiey zyrgay buwa — Szywy żyrgay patkawoty marga karietely.— Eie Panas i Dunaiu burnelu prawsty — yr pakieła ritwieielis nuput waynikieli i iuras giełuma — Ir atioje iawns bernelis ysz sweczios szalelys — Eksz mergiele eksz iawnoie paturiek żyrgieli pławksiu waynykiely — Waynyks mona wyrszu pławkie wo bernelis skięda — Nesakiki tetuszeluw nesakiki matuszeley del waynyka skiędus pasakiki tetuszeluw pasakiki matuszeley dieł biera żyrgiele. Dieł awksita balnely.—

139. AUŠTA AUŠRELĖ

Aušta aušrelė,
Teka saulelė
Per žaliąją girelę.

Klaus tetušelis,
Klaus matušelė:
— Kur dėjai vainikelį?

Pati ištariau,
Pati pasakiau:
— Jūrelėj nuskandinau.

Siųsiu gulbelį
Į pajūrelį,
Parneš man vainikelį.

Plaukia gulbelis,
Grimzt vainikelis,—
Ak, man gailu veizėti.

Parlek gulbelis
Iš pajūrelio,
Neparneš vainikelio.

— Netiesą kalbi,
Mano dukrele,
Ne jūroj nuskandinai.

Tiktai atdavei
Jaunam berneliui
Už meilingus žodelius.

139. Auszta auszrely, teka sawlelý, / Parżalyi gyrely / Kłaus Tetuszelis kław Matuszeli / Kur dieie waynikeli / Pati ysztaraw pati pasakiaw / Jurele nuskundynaw.— / Siusiu gulbeli i paiureli / Parnesz man waynikeli / Pławki gulbelis grimst waynikelis / Ach mun gayłu weyziety / Parlek Gulbelis ysz paiurely / Neparnesz waynikely / Netyisa kalby muna dukrely / Ne iuro nuskondynay / Tyktay atdawey Jawnam berneluw / Uż meylingus żodelus.

140. PŪSK, VĖJELI

Pūsk, vėjeli,
Nešk vandenėlį,
Aš eisiu pas močiutę.

Kur mano močiutės
Lygus laukelis
Ir ievarėlis.

Po tuo ievarėliu,
Po šimtašakėliu,
Te[n] stovi motinėlė.

Graudžiai verkdama,
Su dukterėle kalbėjo.

— Motinėle,
Sena galvele,
Kur dėti vainikėlį?

— Mesk vainikėlį
Į dunojėlį,
Į čystą vandenėlį:

Jau prapuolė
Jaunos dienelės —
Teprapuol ir vainikėlis.

140. Pusk wejėli, / Neszk undeneli. / Asz ejsiu pas mocziute, / Kór mąna mocziutes / Ligus łaukėlis / Ir jewarelis. / Po tů jewareló, / Po szimtszakeló, / Tý stow motinele / Graudzej wergdama, / Só dukterele kalbeje. / Motinele, / Sena galwele, / Kór deti wajnikeli? / Mesk wajnikeli / I Dunoeli, / I czista undeneli. / Jau prapûle jaunos dienelis, / Te prapûł ir wajnikelis.

141. SVIETAS DAUGEL KALBĖJO

Svietas daugel kalbėjo,
Jog aš neb mergelė.
Nežus mano vainikelis
Dėl svieto kalbelių.

O pavydukliai
Skersi į mane veizėjo,
Kad regėjo mane jauną
Su berneliu kalbant.

Ketino sugauti
Ir jūroj nuskandinti
Ar ugny sudeginti,
Nuo tamstos atskirti.

O kad aš išėjau
Ant to aukštojo kalnelio,
Kur gieda volungelė
Meilingu balseliu,

Aš ten jau išgirdau
Į laivelį įsėdus.
Aš pats graudžiai apsiverkiau,—
Jau nu atskyrė.

141. Swietas daugiel kalbieiy, iog asz neb mergely / nežus muna wainykelis diel swieta kalbeliu / O pawidukle skersy i muni weizieiy / Kad regieiy muni

jauna su berneliu kałbont / Ketyna sugauty er juro nuskondinty / Ar ugnie sudeginty nu tamstas / tawys } atskyrty / O kad asz eszejau on to auksztoię kalnely / Kur gyida ołongely meilingu balseliu / Asz tyn jau eszgyrdau i łaiweli isiedus / Asz pats graude apsywerkiau jau nu atskiry.

142. KAD AŠ JOJAU ŪLYČIOMS

Kad aš jojau ūlyčioms,
Ūlyčios skambėjo,
Kiek užgavau akmenelį,
Kibirkštys lakiojo.

Permislijau perdūmojau
Šią tamsią naktelę,
Atsisukęs paveizėjau
Ant savo mergelės —
Tebstovinti tebverkianti
Pas žalią gojelių.

— Oi broteli brotereli,
Pakinkyk žirgelius,
Aš važiuosiu, aš važiuosiu
Į savo bažnyčią.

Nuvažiavau į bažnyčią —
Vadin prie krotkelių,
Ir išėjo kunigelis
Juods kaip bitinelis.

Suriš vedums baltas rankas
Su žaliu stuleliu —
Bagaslovyk, dievuželi,
Per visą amželių.

142. Kad asz ioiaw uliczioms uliczes skumbieie / Kiek użgawaw akmineli kibyrksztys lakioie / Parmyslijaw pardumojaw szey tumsy naktely / Atsysukis paweyzieiaw ant sawa mergelis / Teb stowenti teb werkienty pas żali goielu / Oy broteli brotyreli pakinkik żyrgelus / Asz waziowsiu asz waziuwsiu i sawa Baznicze / Nuważiawaw i bażniczy waden pry krotkielu / Ir yszeie kunigelis iuwds kayp bytynelis / Surysz wedums bałtas rąnkas su żalu sztuwlelu / Bagasłowi dyiwużeli par wysa amżelu.

143. MARGI DVARAI, MARGI DVARAI

Margi dvarai, margi dvarai,
Deimanto langeliai.
Augo sodne žali lapai,
Raudonos uogelės.

Ten vaikščiojo uliavojo
Jaunosios panelės
Po šį žalią sodnelį,
Po rūtelių daržėlį.

— Labas rytas, paniulaite,
Dėl ko nieko nesakai?
Dievas davė turtelį,
O per savo gražumelį
Gali būti mano.

Labas vakars, paniulaite,
Aš pas tamstą pirmesnis:
Jei už manęs netekėsi,
Geresnio negausi.

— Roda būtų, roda eitų,
Kad matušė leistų,
Matušaitės pažadėta,
Esu kaip parduota.

— Turiu du poru suknėlių,
Trečius karmazinus,
Man šoblelė prie šalelės
Kas dieną švytravo.

— Oi sakale sakaleli,
Tu aukštai lakioji —
Bene mano paniulaitės
Navynas nešioji?

— Oi, navynos navynelės
Nelabai patiešnos:
Sako, tamstos paniulaitė
Į šliūbą važiuoja.

— Tevažiuojie telekie,
Tegul dievas padedie.
Pakinkykit bėrus žirgus —
Ir aš pats važiuosiu.

Kad aš sėdau į karietą,
Karieta lingavo,
Kad važiavau per vejelę,
Žolelė žaliavo.

Kad aš lėkiau per laukelį
Laukeliai sklydavo,
Kad antmyniau akmenelį,
Kibirkštys švytravo.

Antvažiavau bažnyčelę
Mūro mūravotą,
Ak, ir mano paniulaitė
Dar nevinčiavota.

Kad įėjau į bažnyčią,
Sėd panelės laupkoj,
Sėd ir mano paniulaitė
Tarp kitų panelių,

Kaipo lankoj žolelė
Tarpu dobilelių,
Kaipo daržely roželė
Tarp lelijelių.

Ėjo panos per bažnyčią,
Rankas sklaidydamos,
Ir man širdis pusiau plyšta,
Ant jas veizėdamos.

Žalias mano vainikelis,
Dar nevinčiavotas,
Skaistus ir mano veidelis,
Dar nešliūbavotas.

143. Margy Dwara, margy Dwara, deymunta łągele / Auga sodny żaly łapa, rawdonas ówgieles / Tyn waykszczioiy ulawoiy, iawnoses Paneles / Po szin żali sodneli, po rutelu darzeli // Łabas ritas Paniulayty diełko nieka nesaka / Diewas dawy turteli, wo par sawa grażumeli / Gali buty muna.— // Łabas wakars Paniułayty asz pas tamsta pyrmesnis / Jey uż munys netekiesi, geresny negawsi / Roda butu, roda eytu, kad Matuszy leystu / Matuszaytys pażadieta, esu kaip pardowta / Turiu du poru suknelu, treczius karmazynus / Mun szoblely pri szalelys kas dyina szwitrawa.— // Oj Sakaly sakaleli! tu auksztа łakioi / Bene muna Paniulaytys nawinas neszioi? / Oj! nawinas nawineles, ne łaba patiesznas

/ Saka Tamstas Paniułayty i szluba waziówie // Te ważiowie, te lekie, teguł Diewas padiedii / Pakinkikiet bierus żyrgus yr asz pats ważiowsiu // Kad asz siedaw i Kareta, Kareta lingawa / Kad ważiawaw par weiely, żolely żalawa / Kad asz lekiaw par ławkieli, ławkiele sklidawa / Kad ątminiaw akmyneli, kybyrksztis szwitrawa // Ątważiawaw Bażniczely mura, murawota / Ach yr muna Panułayty, dar newęcziawota // Kad i ejaw i Bażniczy sied Paneles łaupko / Sied yr muna Panułayty tarpkytu Panelu // Kaypo łąko żolely tarpo dobylelu / Kaypo Darżele różele tarp lelielu. // Eiy Panas par Bażninczy, rąkas skłaydidamas / Ir mun szyrdys pusiaw pliszta ąt ias weyziedamas. / Żales muna Waynykielis, dar ne węcziawotas / Skaystus yr muna weydelis dar ne szlubawotas.—

144. LABAS RYTAS, PANIULAITE

— Labas rytas, paniulaite,
Aš pirms kavalierius.
Jei už mane netekėsi,
Geresnio nebgausi.

Dabar turiu suknių porą,
Trečią karmazino,
Ir šoblelė prie šalelės
Vieno žibėjimo.

Sėd ir mano paniulaitė
Puikiai aprėdyta,
Nuo aukselio sidabrelio
Vieno žibėjimo.

Vienas ėmė už rankelę,
O antram pagailo,
O trečiajam širdis alpsta,
Ketvirtas bemirštąs.

O penktasis žiūr į dangų —
Jau aš čia netversiu.
O šeštasis puol ant žemės —
Aš iš čia nekelsiu.

O sekmasis pėdas sekė —
Čia panos vaikščiojo.
O ašmasis krėslus rinko —
Čia panos sėdėjo.

Devintasis tuoj įėjo —
Po kojelių puolė.
Dešimtas įsisuko
Į panelių būrį:

— Šokit šokit, paniulaitės,
Pakol vainikuotos,
Kaip nustosit vainikelių,
Būsit kaip parduotos.

144. Łabas ritas paniułayty, / Asz pyrms kawalerius.— / Je użmuni netekiesi / Geresny nebgausi.— / Dabar turiu sukniu pora, / Trety karmazyna, / Yr szoblely pryszalelys. / Wiena żybieima.— / Sied yr mana paniułayty / Puykiey apriedita / Nu auksely sydabrely, / Wiena żybieyma.— / Wienas iemy uż rankely / O antram pagayła / O Tretiuwiuw szyrdys ałpsta / Kietwyrtas be myrsztus.— / O Penktasis żiur i dangu, / Jau asz cze netwersiu / O szesztasis puł ant żemys / Asz ysz cze nekielsiu.— / O Sekmasis piedas seky / Cze panas waykszczioie — / O aszmasis kiesłus rinka / Cze panas siedieie.— / Dewintasis tuw i eie, / Po koielu puwly.— / Deszymtas isysuka / I panelu buri / Szokiet szokiet paniułaytys / Pakoł waynykuwtas / Kayp nustoset waynikelu / Buset kay parduwtas.—

145. IŠSIMIEGOJAU IŠSIULIAVOJAU

Išsimiegojau
Išsiuliavojau
Pas baltąją matušelę.

Ilgai migino,
Valelėj augino,
Nė kraitelio nesuklojau.

— Tuokart suklosi,
Dukrele mano,
Kad nueisi už bernelio.

— Tuokart neb čėsas,
Matušele myla,
Kad nueisiu už bernelio.

Bėgs puodelelis,
Virs katilelis,
Budins mane bernuželis.

145. Isy myigoiaw ysy Ulawoiaw, / Pas bałtuwie matuszeli / Iłgay myigina weleloy augina / Nie kraytely nesukłoiaw. / Tuwkart sukłosi dukrely muna / Kad nueysi uż berneli / Towkart nebcziesus matuszeli miła / Kad nueysiu uż berneli / Bieks powdilelis, / wyrs katylelis / Budins muni bernuželis.—

146. KAD AŠ AUGAU PAS MATUŠĘ

Kad aš augau pas matušę,
Po daržalį vaikščiodama,
Savo seselėms kalbėjau: (2 k.)

— Oi sesaitės seseraitės,
Kokius skinsit man rūtelius
Žaliam vainikeliui pinti? (2 k.)

— Kur žalieji, garbanoti,
Žalią vainikelį pinsma. (2 k.)

Kad aš augau pas matušę,
Po svirnelį vaikščiodama,
Matušelei kalbėdama: (2 k.)

— Oi matuše matušele,
Kokią duosi man skrynelę,
Mane svetur išleisdama? (2 k.)

— Oi dukrele dukterele,
Kur gražioji, pilna drobelių,
Tai bus tavo ta skrynelė. (2 k.)

— Oi dukrele dukterele,
Neduok savo skrynelaitės,
Neduok dvariškeliui vežti. (2 k.)

Sudaužys skrynelę,
Išraižys drobeles,
Nebsuklosi kitą tokį,
Kaip pas savo matušelę.

O kad įvažiavo
Ing žalią girelę,
Visų medžių rasa krito
Ant mano margos skrynelės.

O kad įvažiavo
Į uošvės dvarelį,
Ir išėjo trys mošelės
Kraitelio veizėti.

— Nerakinkit skrynelės,
Neveizėkit kraitelio —
Nebsuklosiu čia aš tokio,
Kaip pas savo matušelę.

146. PINTINIŨ WAKARA DAJNIA. Kad asz augau pas matuszę / Po darzelį wajksciodama / Sawa Seseliems kalbiejau bis // Oj! Sesates seserates / Kokius skinset man rutelus / Żalem wajnikeluj pinti bis // Kur żalije, garbanoti / Żalį wajnikėlį pisma. // Kad asz augau pas matuszę / Po swirneli wajksciodama // Matuszelej kalbiedama / Oj! Majtusze matuszele, // Kokę dûsi man skrinelę / Mani swetur iszlejsdama. // Oj! dukrele dukterele / Kur grażioie pilna drobelû // Taj bus tawa ta skrinele, / Oj! dukrele, dukterele, // Nedůk sawa skrinełajtęs / Nedůk dwariszkéluj weżti. // Sudaużis skrinelę, / Iszrajżis drobeles. // Nepsukłosi kitą tokį / Kajp pas sawa matuszelę. // O kad iważiawa / Ing zalę girelę // Wisû mediû rasa krita / Ant mana margos skrinelęs. // O kad iważawia / I ouszwęs dwarelį // Ir iszeja tris moszeles / Krajtela wejzieti // Ne rakinket skrinelęs / Ne wejzieket krajtela // Nebsukłosiu cze asz tokia / Kajp pas sawa matuszelę.—

147. KAD PAS MATUŠĘ AUGAU

Kad pas matušę augau,
Matušės nemylėjau,
O kad reik man toli išeiti,
Matušę pagailėjau.

Matušelė eidama,
Svirnelį atverdama:
— Šitai mano jaunos dukrelės
Ši margoji skrynelė.

— Matušele, neeiki,
Skrynelės nerodyki:
Skausta rūsta širdelė mano,
Gailu jaunų dienelių.

Tetušelis eidamas,
Vazaunę atverdamas:
— Šitai mano jaunos dukrelės
Šie gelžyti rateliai.

— Tetušeli, neeiki,
Ratelių nerodyki:
Skausta rūsta širdelė mano,
Gailu jaunų dienelių.

Broterelis eidamas,
Stalnelę atverdamas:
— Šitai mano jaunos seselės
Šie bėrieji žirgeliai.

— Brotereli, neeiki,
Žirgelių neródyki:
Skausta rūsta širdelė mano,
Gailu jaunų dienelių.

Seserelė eidama,
Darželį atverdama:
— Šitai mano jaunos seselės
Šie žalieji rūteliai.

— Seserele, neeiki,
Rūtelių nerodyki:
Skausta rūsta širdelė mano,
Gailu jaunų dienelių.

— Žirgeliai pakinkyti,
Varteliai atdaryti —
Jau sudievu, mano matuše,
Aš tamstos nebslauginsiu.

Žirgeliai pakinkyti,
Varteliai atdaryti —
Jau sudievu, mano tetuši,
Aš tamstos nebslauginsiu.

Žirgeliai pakinkyti,
Varteliai atdaryti —
Jau sudievu, mano broteli,
Aš tamstos nebslauginsiu.

Žirgeliai pakinkyti,
Varteliai atdaryti —
Jau sudievu, mano sesele,
Aš tamstos nebslauginsiu.

Matušė atgrįždama,
Svirnelį užverdama:
— Nebėr mano jaunos dukrelės
Ne margosios skrynelės.

Tetušis atgrįždamas,
Vazaunę užverdamas:
— Nebėr mano jaunos dukrelės
Ne gelžytų ratelių.

Brotelis atgrįždamas,
Stalnelę užverdamas:
— Nebėr mano jaunos seselės
Ne bėrųjų žirgelių.

Seselė atgrįždama,
Darželį užverdama:
— Nebėr mano jaunos seselės
Ne žaliųjų rūtelių.

147. Kad pas matuszy augau matuszys nemileiaw.— / O kad rek man tolyi yszeyty matuszy pagayleiaw. / Matuszely Eydama swyrneli atwerdama / Szytay muna iaunos dukrelys szy margoie skrynely.— / Matuszely ne eyki skrynelys nerodiki / Skausta rusta szyrdely muna gaylu iaunu dienelu. / Tetuszelis Eydamas / Wazauny atwerdamas / Szytay muna iaunos dukrelys / Szyi gielżyty ratele / Tetuszeli ne eyki / Ratelu nerodiki / Skausta rusta szyrdely muna / Gayłu iaunu dienelu — / Broterelis Eydamas / Stalnely atwerdamas / Szytay muna iaunos seselys / Szyi bieryie żyrgele / Brotireli ne eyki / Żyrgelu nerodiki / Skausta rusta szyrdely muna / Gayłu iaunu dienelu / Seserely Eydama / Darżeli atwerdama / Szytay mana iaunos seselys / Szyi zalieie rutele — / Seserely ne eyki / Rutelu nerodiki / Skausta rusta szyrdely muna / Gayłu iaunu dienelu / Żyrgele pakinkity / Wartele atdarity / Jau sudiewu mana matuszy / Asz tamstas neb słauginsiu / Żyrgele pakinkity / Wartele atdaryty / Jau sudiewu mana Tetuszy / Asz tamstas neb słauginsiu / Żyrgele pakinkyty / Wartele atdaryty / Jau sudiewu mana broteli / Asz tamstas nebsłauginsiu / Żyrgele pakinkity / Wartele atdaryty / Jau sudiewu muna sesely / Asz tamstas nebsłauginsiu / Matuszy atgryszdama / Swyrneli uzwerdama / Nebier muna iaunos dukrelys / Ne margosys skrynelys.— / Tetuszys atgryszdamas / Ważauny użwerdamas / Nebier mana iaunos dukrelys / Ne giełżytu ratelu.— / Brotelis atgryszdamas / Stalnely użwerdamas, / Nebier muna iaunos seselys / Ne bieruiu żyrgelu.— / Sesely atgryszdama, / Darżely użwerdama / Nebier mana iaunos seselys / Ne zaluiu rutelu.—

148. KO LIŪDI, PUTELELI, KO LIŪDI

— Ko liūdi, puteleli, ko liūdi,
Ko liūdi, žals medeli, ko liūdi?
— Tarp medelių girioj augau,
Tarp lapelių žiedus kroviau,
To liūdžiu, to liūdžiu, to liūdžiu.

— Ko liūdi, puteleli, ko liūdi,
Ko liūdi, žals medeli, ko liūdi?
— Regiu, atein kirtėjeliai,
Šakelaičių rinkėjeliai,
To liūdžiu, [to liūdžiu, to liūdžiu].

— Ko liūdi, brotereli, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunasis, ko liūdi?
— Pas tetušį kad paaugau,
Su brolaičiais žirgus šėriau,
To liūdžiu, [to liūdžiu, to liūdžiu].

— Ko liūdi, seserele, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi?
— Pas matušę kad paaugau,
Su sesaitėms rūtus sėjau,
To liūdžiu, [to liūdžiu, to liūdžiu].

— Ko liūdi, brotereli, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunasis, ko liūdi?
— Ved žirgelį per kiemelį,
Mane jauną į vargelį,
To liūdžiu, [to liūdžiu, to liūdžiu].

— Ko liūdi, seserele, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi?
— Vež kraitelį per laukelį,
Mane jauną į vargelį,
To liūdžiu, [to liūdžiu, to liūdžiu].

— Ko liūdi, brotereli, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunasis, ko liūdi?
— Mane jauną vinčiavojo
Ir žirgelį pardavojo,
To liūdžiu, [to liūdžiu, to liūdžiu].

— Ko liūdi, seserele, ko liūdi,
Ko liūdi, žemuogele, ko liūdi?
— Rinkėjelės susirinko,
Dar uogelės neišsirpo,
To liūdžiu, [to liūdžiu, to liūdžiu].

— Ko liūdi, seserele, ko liūdi,
Ko liūdi, jaunoji, ko liūdi?

— Mane jauną vinčiavojo,
Vainikelį pardavojo,
To liūdžiu, [to liūdžiu, to liūdžiu].

148. PUTELELIS ARBA PUTINELIS. Ko ludi puteleli ko ludi? / Ko ludi żał's medeli ko ludi? / Tarp medelû girioj' augau, / Tarp łapelû żiedus krowiau, / To ludù to ludù, to ludu. // Ko ludi puteleli ko ludi? / Ko ludi żałs medeli ko ludi? / Regiù atejn kirtiejelej / Szakéłajcziu rinkîejelej / To ludu ett // Ko ludi brotereli ko ludi? / Ko ludi jaunasis ko ludi? / Pas tetuszi kad paaugau, / Su brołajtejs żirgus szieriau. / To ludù ett // Ko ludi seserele ko ludi? / Ko ludi jaunoie ko ludi? / Pas matusze kad paaugau, / Su sesajtiems rutus siejau / To ludù ett // Ko ludi brotereli ko ludi? / Ko ludi jaunasis ko ludi? / Wed żirgeli par kiemelį / Mani jauną i wargelį. / To ludù ett // Ko ludi seserele ko ludi? / Ko ludi jaunoie ko ludi? / Weż krajtelį par łaukélį, / Mani jauną i wargelį. / To ludù ett // Ko ludi brotereli ko ludi? / Ko ludi jaunasis ko ludi? / Mani jauną wenczewoja / Ir żirgelį pardawoja. / To ludù ett // Ko ludi seserele ko ludi? / Ko ludi żiamûgéle ko ludi? / Rinkiejeles susirinka / Dar ûgéles neissirpa. / To ludù ett // Ko ludi seserele ko ludi? / Ko ludi jaunoie ko ludi? / Mani jauna wenczewojo, / Wajnikéli pardawojo, / To ludu ett

149. TETUŠIO KIEMELY

Tetušio kiemely
Aug žalia liepelė,
Aug žalia liepelė
Devynioms šakelėms.

Ant kožnos šakelės
Aukso pumpurelis,
O pačioj viršūnelėj
Raiba gegužėlė.

Kukavo rytą
Ir tamsų vakarelį,
Pakol iškukavo
Matušei dukrelę.

Matušės dukrelė
Bus žmonių martelė,
Senosios matušės
Užslaugeležėlė.

149. Tatuszî kieymelie / Aug żali léipélé / Aug żali léipelé / Dewinioms szakeloms / Ont koznos szakelês / Aukso pumpurelys / O patio wirszunelie / Raiba gegużele / Kukawa rita / Ir tomsi wakareli / Pakoł iszkukauo / Matuszey dukrelę / Matuszês dukrele / Bus zmoniû martele / Senose matuszês / Uslaugele żelê.

150. DEVINTI METAI

Devinti metai,
Ne viena diena,
Kaip darželу bebuvau.

Šakoj rūtelės,
Žalios rūtelės,
Ant devynių šakelių.

Ant kožnos šakos
Po gegužėlę
Kukavo kas dienelę.

Kukavo rytą
Ir vakarelį,
Per pietus kartelį,

Kol iškukavo,
Kol išlingavo
Nuo matušės dukrelę.

Seniai nekentė
Manęs matušė
Nei margosios skrynelės.

— Skrynelės vietoj
Stakleles dėsiu,
Šešnyčius rėdysiu.

Darželio vietoj
Ne rugius sėsiu,
Ne arsiu nei ekėsiu.

— Oi, pasisgesi
Manęs, matuše,
Už pirmos nedėlelės.

Kad jau nebrasi
Svirne skrynelės,
Staklelėse audėjelės.

Kad reiks samdyti,
Kad reiks vadinti
Samdininkelę perėjūnelę.

Per dieną audė,
Mastą išaudė,
Nendrės skietą sulaužė.

Skietą sulaužė,
Nytis sutraukė,
Muštuvelius sudaužė.

150. Dewinti metaj / Ne wiena diena / Kajp darželie bebuwau // Szako ruteles / Žales ruteles / Ant dewiniû szakélu // Ant kožnos szakos / Po géguželę, / Kukawa kas dienele, // Kukawa ryta / Ir wakareli, / Par pietus kartelį // Koł iszkukawa / Koł iszlingawa / Nu matuszęs dukrelę. // Senej nekenti / Manęs matusze, / Nej margosęs skrinelęs. // Skrinelęs wieto / Stakleles diesiu, / Szesznitius riedysiu, // Daržeło wietoj / Ne rugius siesiu, / Ne arsiu nej ekiesiu, // Oj pasizgesi / Manęs matusze / Už pirmos nedielelęs. // Kad jau nebrasi / Swirni skrinelęs, / Stakleliesi audiejelęs, / Kad rejks samdyti, / Kad rejks wadinti, / Samdinykélę parėjunelę. // Par diena audia / Mastą iszaudia, / Nendręs skietą sułaužia, // Skietą sułaužia, / Nitys sutraukia, / Musztuwelus sudaužia.

151. MERGELE MANO

— Mergele mano,
Jaunoji mano,
Ko tu išeini
Nuo matušelės?

Ar nemylėjo
Tavęs matušė,
Ar nemylėjo
Ir seserelės?

Ar nemylėjo
Tavęs tetušis,
Ar nemylėjo
Ir brotereliai?

— Mylai mylėjo
Ir garbavojo,
Per lygius laukus
Ir palydėjo.

Per lygius laukus,
Per beržynelį,
Pakol priilso
Bėri žirgeliai.

— Dukraite mano,
Jaunoji mano,
Ką tu ten rasi,
Pakol paprasi?

Rasi uošvelę
Nenulenkiamą
Ir mošulaitę
Neprikalbamą.

Kelsi rytelį
Nežadinama,
Kursi ugnelę
Neskatinama.

Trauksi girneles —
Graudžiai raudosi,
Nieks tau nebsakys
Mylo žodelio.

Brisi purvelį
Iki kelelių,
O ašareles
Lig pažastelių.

— Neverk, mergele,
Ir neraudoki,
Tu prisiverksi
Prisiraudosi,

Kad ištekėsi
Už bernužėlį,
Kad ištekėsi
Už bernužėlį.

Dieną grėblelis,
Naktį spragilelis,—
Skaudės ir sopės
Tavo rankelės.

Verks kūdikelis,
Bėgs puodelelis,
Žadins dar tave
Jaunas bernelis.

151. MARTĘ ISZWIEDLAUJENT. Mergele mana / Jaunoie mana, / Ko tů iszeini / Nu matuszelęs? // Ar ne milieja / Tawęs matusze? / Ar ne milieja / Ir sesereles? // Ar ne milieja / Tawęs tetuszis? / Ar nemileja / Ir broterelej? // Miłaj milieja / Ir garbawoja / Par ligius łaukus / Ir palidieja. // Par ligius łaukus / Par beržineli / Pakoł priiłsa / Bieri žirgelej // Dukrate mana / Jaunoja mana / Ką tů ten rasi / Pakoł paprasi? // Rasi ůszwelę / Nenulenkamą / Ir moszułatę / Neprikałbamą // Kélsi rytelį / Nežadinama / Kursi ugnelę / Ne skatinama // Trauksi girneles / Graudej raudosi / Nieks tau nebsakis / Miło žodelo. // Brisi purweli / Iki kélelů / O aszareles / Lig pažastelů. // Wiedlej / Newerk mergele / Ir neraudoki / Tu prisiwerksi / Prisiraudosi, // Kad isztekiesi / Už bernuželį / Kad isztekiesi / Uz bernuzelį // Diena grieblelis / Nakti spragilelis / Skaudies ir sopies / Tawa rankeles // Werks kudikelis / Biegs půdelelis / Zadins dar tawi / Jaunas bernelis.

152. PAS TĖVELĮ AUGAU

Pas tėvelį augau,
Vargų nepažinau,
Už stalo sėdėjau,
Per langą žiūrėjau.

Kieme šoko jaunimėlis —
Ir man pasigrožėjo
Šokt šokinėti,
Prašau tanciavoti.

Jau aš, jauna sesutėlė,
Vargelin įpuoliau.
Sėdau vežiman —
Vainiks nupuolė.

— Išeik, mano motinėle,
Paduok vainikėlį.—
Vainiką segdama,
Gailiai suverkė.

— Cit neverk, motinėle,
Jau aš nesugrįšiu.
Kad ir ateisiu,
Kad ir atvažiuosiu,
Pas tav, motinėle,
Darbelio nedirbsiu.

Ingijau bernelį,
Pažinau vargelį,—
Kaip rūtų darželį prieinu,
Jau gailiai nusiverkiu.

152. Pas tēvelį augau, / Vargų nepažinau: / Už stalo sēdējau, / Per langą žiūrējau. // Kieme szoka jaunimēlis — / Ir man pasigrožējo / Szokt, szokinēti, / Praszau tancevoti. // Sav' [Apsirikimas — turėjo būti: *Jau. Red.*] asz jauna sesutēlē / Vargelin įpuoliau. / Sēdau vežiman, / Vainik's nupuolē. // Iszeik mano motinēle, / Paduok vainikēlį, / Vainiką sekdama / Gailiai suverkē. // Cit, neverkk, motinēle, / Jau asz nesugrįžsziu, / Kad ir ateisiu, kad ir atvažiuosiu / Pas tav', motinēle, darbelio nedirbsiu. // Ingijau bernelį, / Pažinau vargelį, / Kaip rutų darželį prieinu, / Jau gailiai nusiverkiu.—

153. AUGINAU SŪNELĮ

Auginau sūnelį,
Auginau jaunąjį,
Auginau artojelį. (2 k.)

Pajaugo sūnelis,
Pajaugo jaunasis,
Paaugo artojelis. (2 k.)

Išleidžiu sūnelį,
Išleidžiu jaunąjį,
Išleidžiu artojelį. (2 k.)

— Ar grįši, sūneli,
Ar grįši, jaunasis,
Ar grįši, artojeli? (2 k.)

— Negrįšiu, teteli,
Negrįšiu, matute,
Negrįšiu, senuteliai. (2 k.)

Čion senos žagrelės,
Čion širmi žirgeliai,
Čion slinki artojeliai. (2 k.)

Ten naujos žagrelės,
Ten bėri žirgeliai,
Ten greiti artojeliai. (2 k.)

Sudievu, teteli,
Sudievu, matute,
Sudievu, senuteliai. (2 k.)

153. TIEWELIS. Auginau Suneli auginau jaunuji auginau Artojeli bis / Pajauga Sunelis pajauga Jaunasis, paauga Artojelis bis / Iszłaj suneli yszłajdziu Jaunaji iszłajdziu Artojeli — / Argrinszy Suneli, ar grinszi Jaunasis ar grinszi Artojeli — / Negrinsziu Teteli, negrinsziu Matute, negrinsziu Senutelej / Czion Senas Żagriałes, czion szyrmi Zyrgialej, czion slinke artojelej — // Tin Naujes Żagriałes, Ten bieri Żyrgiałej, Tyn grejte artojelej / Sudiewu Teteli sudiewu Matute, sudiewu senutelej.—

154. OI DIEVE DIEVULI

— Oi dieve dievuli,
Netropijau,
Jaunas dieneles
Patrotijau.

Oi dieve dievuli,
Šimtą duočia,
Kad jaunas dieneles
Atvaduočia.

Oi dieve dievuli,
Šimtą daviau,
Bet jaunas dieneles
Neatvadavau.

Parvedė brolutis
Šią jauną martutę.
— Statyk, tėvuti,
Du liktužiu,
Žiūrėsme panužės
Į veidužį.

Ar skaistus veidelis,
Ar raudonas,
Ar brangūs rūbeliai,
Ar bagota?

Ne skaistus veidelis,
Ne raudonas,
Ne brangūs rūbeliai,
Ne bagota.

— Oi dieve dievuli,
Netropijau,
Kad jaunas dieneles
Patrotijau.

Sugrįžčia pas savo
Močiutę.

Ne tiesus kelelis,
Nesugrįšiu,
Nesugrįšiu,
Ten tolims kelelis.

Už jūrių, už marių,
Už vandenių,
Už aukštų kalnelių,
Už girelių,

Žalioje lankelėj
Ten dobilai,
Ten mano sesutė
Šienelį grėb.

— Padėk dieve,
Mano sesute,
Aš tau padėsiu
Šienelį grėbti.

— Oi dėkui, sesute,
Čia tau ne vieta.
— Sesute jaunoji,
Kur dabar dingti?

— Sesute mano,
Kur buvai, ten sugrįžk,
Ten tavo vietelė,
Ten tu būsi.

154. Oj Diewe Diewuli netropijau / Jaunas dieneles patrotijau!.. / Oj Diewe Diewuli szimta důcze, / Kad jaunas dieneles atwadůcze. / Oj Diewe, Diewuli szimta dawiau, / Bet jaunas dieneles ne atwadawau... / Parwede brołutis sziął jauną martutę. / Statyk tewuti dú letužiu [Turėtų būti: *liktužiu. Red.*], / Žuresme panużis i wejdużi, / Ar skajstas wejdėlis, ar raudonas, / Ar brąngus rubelej, ar bagota? / Ne skajstas wejdėlis, ne raudonas, / Ne brąngus rubelej ne bagota, / Oj Diewe, Diewuli netropijau, / Kad jaunas dieneles patrotijau!.. / Sógryzszcze pas sawa mocziutę, / Ne tiesós kėlėlis ne sógryzsziu, / Ne sógryższiu ten tolims kėlėlis: / Uż juriu, uż mariu, uż undeniu, / Uż auksztu kalnėlu, uż girrėlu. / Żaloje łąnkėly tėn dobiłaj, / Ten mąna sesute szienėli greb. / Padek Diewe mąna sesute, / Asz tau padesiu szieneli grebti. / — Oj dekó sesute cze tau ne wieta / — Sesute jaunoi, kór dabar dingti? / — Sesute mąna kór buwaj ten sógryzszk, / Ten tawa wietėle ten tu busi.

155. BEPIGU BŪTŲ

Bepigu būtų,
Kad mano būtų,
Kad man rankelę duotų.

Pasisvadinčiau,
Apsikabinčiau,
Meilės žodžiais kalbėčiau.

Ak, augo augo
Žals pušynelis
Ant lygiųjų lankelių.

Per tą pušyną
Upis tekėjo,
Vynu midu kvepėjo.

Bėda prie bėdos,
Vargs prie vargelio,
Kad panelė už vandens.

Kirsčiau pušelę,
Dirbčiau laivelį,
Persikelčiau mergelę.

Pats pušį kirsčiau,
Pats laivą dirbčiau,
Pats mergelę perkelčiau.

Pramanė mane
Svetimi žmonys
Neteisingoms kalbelėms.

Sakė pieneliu
Veidelį prausiant,
Ant roželių vaikščiojant.

Ne dėl pienelio
Veidelis baltas,
Ne dėl rožių raudonas.

Iš raškaželio
Veidelis baltas,
Iš skaistumo raudonas.

155. Bepigu butu kad muna butu / Kad man rankeli duwtu / Pasyswadynczio apsykabinczio / Meylis żodeys kalbieczio / Ach auga auga zals puszynelis / Ant ligiuiu łąkelu / Par ta puszyna upys tekieie / Wienu mydu kwepieie / Bieda pri biedos wargs pry wargeli / Kad panely už wandens / Kirszczio puszeli dyrbczio łayweli / Parsykelczio Mergeli / Pats puszy kirszczio pats łaywa dyrbczio / Pats mergeli parkielczio — / Pramany muni swetymy žmonis / Neteysingoms kalbeloms / Saki pienelu weydeli prausant / Ant rożelu waykszczioient / Ne dieł pienely weydelis bałtas / Ne dieł rożiu rawdonas / Isz raskażely weydelis bałtas / Isz skaystuma raudonas.—

156. MANO MERGELĖ

Mano mergelė
Svečios šalelės,
Sidabro barvelė.

Ne tankiai ėjau
Aš tuo keleliu,
Kur auginau mergelę.

Metuose kartą,
Kituose kitą,
Kas vakarelį.

Ant tuo keleliu
Žolė nežėlė,
Medelis neľapojo.

Želki, žolele,
Lapok, medeli,
Dėl mano gražumelio,
Žirgelio slaunumelio.

Pats pušį kirtau,
Pats laivą dirbau,
Pats mergelę perkėliau.

Mano perkelta,
Mano pervesta,
Su kitu suderėjo.

Ei, eisiu eisiu
Į pamarelį,
Šauksiu tėvo pavardės.

— Meski lynelį,
Trauki valtelę,
Kelk mane per marelę.

O kaip perkelsi
Mane per marę,
Lankoms pėsčia pareisiu.

Su sijoneliu
Raseles brauksiu,
Su silkų kvartūgeliu..

Su vainikeliu
Miglelę kelsiu,
Su raudonoms stančkelėms.

156. Mona mergiele sweczios szalelys sydabra barweli Ne tankiej Eiaw asz tow kielelu kur awginaw mergieli, metusy karta, kietusy kieta kas wakareli; ant tow kielelu żole ne żiely medelis ne łapoi. Želki żolely łapok medeli dieł muna grażumely zyrgiely sławnumeli — Pats puszi kirtaw, pats łaywa dyrbaw, pats mergieli parkielew, mona parkiełta mona parwesta su kietu suderiej. Ey eysiu eysiu i pamareli, szawksiu tiewa pawardies — meski lineli trawki walteli kiełk muni par mareli.— O kayp parkielsi muni par mary łąkoms pieste pareysiu. Sú syionelu raseles brawksiu — su sylku kwartugielu — Su waynykielu myglely kielsiu su rawdonoms sztączkielems.—

157. OI BROLELI, NE TĖVO SŪNELI

— Oi broleli, ne tėvo sūneli,
Kam sušildei juodbėrį žirgelį,
Kam nukalei plienos patkavelę?

Nukaldinsiu plienos patkavelę.
Aš išjojau ryto giedrumely,
O parjojau nakties budrumely.

Vež martelę per žalią girelę,
Ein seselės per žalią vejelę.

Atein šaltas rudenelis,
Krint nuo rūtų žalieji lapeliai,
Nuo veidelio graudi ašarelė.

157. DAJNUSZKA. Oj Broleli ne tewa suneli / Kam suszyldia iudbieri żyrgali / Kam nukala plinos patkawali / Nukaldisu plinos patkaweli / Asz isziojau ryta gidrumeli / O pariojau naktis budrumeli / Weż marteli, par żali girali, / Ein seselis par zali weieli, / Atein szałtas rudinelis / Krynt nu rutu żalija łapela / Nu weideli graudi aszarela.

158. OI UOSELI

— Oi uoseli,
Žaliasis medeli,
Kas tave kirs,
Kas tave pagenės?

Aš tave kirsiu,
Tave pagenėsiu
Ir tavo šakeles
Į krūvą sukrausiu.

Iš kamienelio
Lenteles pjaudinsiu,
O iš galūnelei
Plėšelę plėšysiu.

Iš tų lentelių
Dirbinsiu lovelę,
O iš tų plėšelių
Pinsiu lopišelį.

Toje lovelėj
Gulėsiu bernelis,
Tame lopišely
Linguosiu mergelę.

— Nelinguok manęs,
Jaunas berneli,
Mane išlingavo
Balta matušelė.

Dieną ant kelių,
Naktį ant rankelių,
Kaipo gegelė
Kukuoj prie šalelei.

158. Oy owseli żalesis medeli Kas tawi kiyrs kas tawi pagienies.— / Asz tawi kiysiu tawi pagieniesiu yr tawa szakielys i kruwa sukrawsiu / Isz kamienely lentelys piaudinsiu o ysz galunele plieszely plieszisiu — / Isz tu lentelu dyrbinsiu lowely o ysz tu plieszelu pinsiu łopyszeli.— / Toi lowelie guliesiu Bernelis tamy łopyszelie lingowsiu mergiely.— / Nelingowk munys iawnas Berneli muni yszlingawa balta matuszely. / Dyina ant kielu nakti ant rąkielu Kaypo giegiely kokow pri szalele.—

159. JUODAS SAKALELIS

Juodas sakalelis
Kieme tanciavojo,
O lakštingala
Beržely giedojo.

— Oi tu berželi,
Žaliasis medeli,
Kas tave kirsai,
Kas tave genėsai?

Aš tave kirsiu,
Tave pagenėsiu
Ir tavo šakeles
Į krūvą sudėsiu.

Iš kamienelio
Lovelę dirbinsiu,
Iš galūnelei
Lingynę dirbinsiu.

Aš pats bernelis
Lovelėj gulėsiu,
O savo mergelę
Lingynėj linguosiu.

— Nelinguok manęs,
Jaunasis berneli,
Mane išlingavo
Balta matušelė.

Atstok nuo manęs,
Nevilioki manęs,
Neprivilsi manęs
Su tuo milo šmotu.

159. Jowdas Sakalelis kiyimy tonciawoie / O Łaksztingała Berzelie giedoie.— // Oy tu Berzeli żalesis medeli / Kas tawi kiyrsa kas tawi gieniesa — // Asz tawi kiyrsiu tawi pagieniesiu / Ir tawa Szakielys i Kruwa sudiesiu.— // Isz Kamienely łowely dyrbinsiu / Isz gałunele linginy dyrbinsiu — // Asz pats Bernelis łowelie guliesiu / O Sawa mergiely linginy lingowsiu.— // Nelingowk munys iawnasis Berneli / Muni yszlingawa bałta matuszely.— // Atstok nu munys newyloki munys, / Nepriwylsi munys su tow myła szmotu.

160. KREGŽDUOLELĖ

— Kregžduolele,
Tu lakūnele,
O ką tu ten girdėjai?

— Oi, aš girdėjau,
Oi, aš regėjau
Bernelį atjojantį.

Kad aš žinočiau
Jį atjojantį,
Taisyčiau patalelį.

Oi, aš taisyčiau
Jam patalelį
Minkštojoj pėrynelėj.

Oi, dėčiau dėčiau
Jam po galvele
Tris baltas paduškeles.

Aš paprašyčiau
Raibų gaidelių,
Kad pailgintų
Tamsią naktelę.

Kad pailgintų
Tamsią naktelę,
Kad iškalbėčiau
Meilius žodelius.

160. Krekżdowlely tu łakunely o kow tu ten giyrdieie / Oy asz giyrdieiaw oy asz regieiaw Berneli atioięti.— / Kad asz żynoczio ii atioięti taysiczio pataleli / Oy asz taysiczio iem pataleli minksztowiy pierinely. / Oy dieczio dieczio iem po galwely tris bałtas Paduszkielys.— / Asz paprasziczio Raybu gaydelu kad paylgintu tomsy naktely.— / Kad paylgintu tomsy naktely kad yszkalbieczio meylus żodelus.—

161. OI, SĖDŽIU RYMU

— Oi, sėdžiu rymu,
Miegelio noriu —
Pataisyki, mergele,
Man patalelį.

Gulki, mergele,
O aš prie šalelės.
— Aš padėsiu rankelę
Tamstai po galvelės.

— Ačiū, mergele,
Už meilius žodelius,
Minkštos tamstos rankelės
Man po galvelės.

— Gulėti gulėjau,
Bet aš nemiegojau:
Smūtna liūdna širdelė
Ant tamstos, berneli.

161. Oy siediu rymu miegely noriu / Pataysiki mergely man pataleli v[ar.:] pierynely / Gulki mergely o asz pri szalelys. / Asz padiesiu rankely tamsta po galwelys. / Acziu mergely uż meylus żodelus, / Minksztas tamstas rankelys man po galwelys / Gulety guleiau bet asz nemiegoiau / Smutna ludna szyrdely ant tamstas berneli.— .

162. KO LIŪDO MERGYTĖ

— Ko liūdo mergytė,
Ko liūdo jaunoji,
Kam nuleido baltas rankas
Ant savo kelelių?

Bene buvai stalnelėj,
Bene lankei bernelį,
Bene tavo vainikelis
Stalnėj ant gembele?

— Mylai buvau stalnelėj,
Mylai lankiau bernelį,
Mylai mano vainikelis
Stalnėj ant gembele.

— Ko liūdo bernelis,
Ko liūdo jaunasis,
Kam nuleido baltas rankas
Ant savo kelelių?

Bene buvo svirnely,
Bene lankė mergelę,
Bene tavo kepurelė
Svirne ant skrynele?

— Mylai buvau svirnely,
Mylai lankiau mergelę,
Mylai mano kepurelė
Svirne ant skrynele.

162. WAJNĪKĖLIS STALNIE ĄNT GEMBELĘ. Kô ludo mergyte? / Kô ludo jaunoie? / Kam nulejdo baltas rankas? / Ąnt sawo kėlėlû? // Bene buwaj stalnelie? / Bene łankėj bernelį? / Bene tawo wajnĭkėlis? / Stalnie ąnt gęmbelę? // Miłà buwau stalnelie, / Miłà łąnkiau bernelį, / Miłà mąna wajnĭkelis, / Stalnie ąnt gembelę. // Kô ludo bernelis? / Kô ludo jaunasis? / Kam nu lejdo bałtàs rąnkas? / Ąnt sawo kėlelû? // Bene buwo swĭrnelie? / Bene łąnkę mergėlę? / Bene tawa kėpurele? / Swĭrni ąnt skrynelĭ? // Miłá buwau swĭrnelie, / Miłà łąnkiau mergėlę, / Miłà mąna kėpurele, / Swĭrnĭ ąnt skrynelę.

163. KO NULIŪDAI, MERGELE

— Ko nuliūdai, mergele,
Ko nuliūdai, jaunoji,
Kam nuleidai baltas rankas
Ant savo kelelių?

Bene buvai daržely,
Bene skynei rūtelius,
Bene tamstos vainikelis
Darže ant rūtelės?

— Ne aš buvau daržely,
Ne aš skyniau rūtelius,
Negi mano vainikelis
Darže ant rūtelės.

Sesė buvo daržely,
Sesė skynė rūtelius,
Sesės mano vainikelis
Darže ant rūtelės.

— Kad žinočiau seselės,
Kad žinočiau jaunosios,—
Ir paimčiau ant rankelių,
Dėčiau ant galvelės.

163. Ko nuluda Mergiely ko nuluda iawnoiy / Kam nuleyda baltas rąkas ant sawa kielelu.— / Bene buwa darzelie bene skine rutelus / Bene tamstas waynykielis darzy ant ruteles.— / Ne asz buwaw darzelie ne asz Skiniaw rutelus / Negi muna waynykielis darzy ant ruteles.— / Sesy buwa darzelie sesy skiny rutelus / Sesys muna waynykielis darzy ant ruteles.— / Kad żynoczio seselys kad żynoczio iawnosys / Ir paimczio ant ronkielu dieczio ant galwelys.—

164. Oi, MIEGO MIEGO MIEGO

Oi, miego miego miego,
Saldžio miegelio noriu.
Aš nežiňau, kur gulti,
Kur galvelę priglausti.

Bernelis užtardamas,
Mergelei kalbėdamas:
— Gulk ant mano kelelių,
Ant baltųjų rankelių.

Aš guldama palikau,
O keldama nebradau
Ant galvos vainikelio,
Ant rankelėms žiedelio.

Aš pažinau žiedelį,
Tą savo auksinelį,
Ant brotaičio rankelių,
Ant mažuoju piršteliu.

Aš pažinau vainiką,
Tą savo žaliuonelį,
Ant seselės galvele,
Ant geltonoms kaselėms.

164. Oy miega myiga myiga, / Saldy myigely noriu, / Asz nežynau kur gulty, / Kur galwely prygłausty.— / Bernelis užtardamas / Mergele kalbiedamas / Gulk ant mana kielelu, / Ant bałtuiu rankelu.— / Asz guldama palykau / O kieldama nebradau / Ant gałwos waynykeli / Ant rankeloms žiedely.— / Asz pażynau ziedeli / Tuw sawa auksineli / Ant brotaty rankelu / Ant mažuwiu pyrsztelu.— / Asz pażynau waynyka / Tuw sawa žalonely / Ant seselys galwely / Ant gieltonoms kaseloms.—

165. OI, SAUSA SAUSA

Oi, sausa sausa
Ši vasarelė
Už visas vasareles.

Ir išdžiovino
Kieme prūdelį,
Ištroškino žuveles.

Troško žuvelės
Be vandenelio
Kaip aš be matušelės.

Mandė bernelis
Mano būdelį
Ir mano augumelį.

— Būtumei [mandęs]
Trejus metelius,
Būdelio nežinosi.

Mane matušė
Ir paaugino,
Būdelio nežinojo.

Oi, sakiau sakiau
Savo berneliui:
— Neeik per rugių lauką.

Oi, užkris [užkris]
Už kepurelę
Geltons rugio žiedelis.

Ne vieną nedėlelę —
Geltonuos per amželių.

Oi, sakiau sakiau
Savo mergelei:
— Neeik per linų lauką.

Oi, užkris užkris
Už vainikelį
Žydras lino žiedelis.

Ne vieną nedėlelę —
Žydruos visą amželį.

165. Oy Sawsa sawsa szi wasarely už wysas wasareles, / yr yszdżiowyna Kiyimy Prudeli ysztroszkiyna żuweles. / Troszka żuwelys be wondynely kayp asz be matuszelys / Mandy Bernelis muna budeli yr muna augumeli — / Butumi treius metelus budely neżynosi / Muni matuszy yr paawgiyna budely nezynoiy / Oy sakiaw sakiaw sawa Bernelow neek par rugiu ławka / Oy użkrys už kiepurely giełtons rugiy . żyidelis.— / Ne wyina nedielely giełtonows par amżelu / Oy Sakiaw sakiaw sawa mergiele neek par lynu ławka / Oyużkrys użkrys už waynykieli żidras lyna żyidelis / Ne wyina Nedielely żidrows wysa amżeli.—

166. ATSIKELK RYTELĮ

— Atsikelk rytelį,
Atsiprausk burnelę,
Eik į rūtelių darželį.

Tenai susiskinsi,
Tenai nusipinsi
Žalių rūtų vainikelį.

— Vainikelis mano,
Žaliuonelis mano,
Lengvas esi ant galvele.

Lengvas ant galvelės,
Linksmas ant širdelės
Ir be jokio rūpesnelio.

Kepurele mano,
Silkinele mano,
Sunki esi ant galvelės.

Sunki ant galvelės,
Liūdna ant širdelės
Ir kas dieną rūpesneliai.

Tu darželi mano,
Žaliasis mano,
Gailu man tavęs palikti,
Tam šelmiui berneliui tekti.

166. WESELĘS DAJNIA. Atsikėlk rytelį / Atsiprausk burnelę. / Ejk i rutelû darželį // Tinaj susiskinsi / Tinaj nusipinsi / Žalû rutû wajnikėlį // Wajnikelis mana / Žalonelis mana / Lengwùs esi ant galwelę / Lengwùs ant galwelęs, / Linksmas ant szirdelęs, / Ir be jokia rupesnela // Kepurele mana / Silkinele mana / Sunki esi ant galwelęs / ir kas diena rupesnelej. [Pastebėjęs, kad šią eilutės dalį įrašė toje vietoje per anksti, S. D. neužbraukdamas atskyrė ją skersiniu brūkšniu ir vėl įrašė sekančio posmo gale. *Red.*] // Sunki ant galwelęs / Ludna ant szirdelęs / Ir kas diena rupesnelej. // Tû darželį mana / Zaloie [Apsirikimas. Turėtų būti: Žalasis. *Red.*] mana / Gajlû man tawes palikti / Tam szelmiuj berneluj tekti.

167. APYNELI ŽALIASIS

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli žaliasis,
Tave žalią daigino,
Mane jauną augino.

Apyneli žaliasis,
Pūroneli žaliasis,
Tave toroms aptvėrė,
Mane kalboms apkėlė.

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli žaliasis,
Tave žalią paskynė,
Mane jauną paskyrė.

Apyneli žali[asis,
Pūruoneli žaliasis],
Tave žalią džiovino,
Mane jauną džiugino.

Apyneli žali[asis,
Pūruoneli žaliasis],
Tave žalią padarė,
Mane toli nudavė.

Apyneli žal[iasis,
Pūruoneli žaliasis],
Tave žalią sugėrė,
Mane toli nudavė.

Apyneli žal[iasis,
Pūruoneli žaliasis],
Mane toli nudavė,
Beverkiančią paliko.

Apyneli žal[iasis,
Pūruoneli žaliasis],
Išgers mieles ir karčias,
Išves mane į marčias.

167. Apineli żalesis puroneli żalesis / Tawi żali daygyna / Muni iauna augina / Apineli żalesis puroneli żalesis — / Tawi toroms aptwiery / Muni kałboms apkiely / Apineli żalesis puroneli żalesis / Tawi żali paskiny / Muni iauna paskiry / Apineli żal: iak wyżey / Tawi żali dziowyna / Muni iauna dziugina / Apineli żal: i. t. d. / Tawi żali padary / Muni tolyi nudawy / Apineli żal: i. t. d. / Tawi żali sugiery / Muni tolyi nudawy / Apinely żal: i. t. d. / Muni tolyi nudawy / Be werkenty palika / Apineli żal: i. t. d. / Yszgers myiles yr kartes / Yszwes muni y martes.

168. APYNELI ŽALIASIS

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli gražiasis,
Tave sodne sodino,
Mane jauną augino.

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli gražiasis,
Tau spurgana ant varpstelį,
Man vainikas ant galvelę.

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli gražiasis,
Tave jauną padarė,
Mane jauną išdavė.

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli gražiasis,
Tave leido į izboną,
Mane veda į tą stoną.

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli gražiasis,
Tave pylė į skleinyčią,
Mane vedė į bažnyčią.

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli gražiasis,
Tave dėjo ant stalo,
Mane prašė už stalo.

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli gražiasis,
Tavo raugo pagėriau,
Jaunas dienas pabengiau.

Apyneli žaliasis,
Pūruoneli gražiasis,
Tau putelės nutiško,
Man veidelis išblyško.

168. Apineli żalesis puroneli grażesis / Tawi sodny sodyna muni iawna awgiyna.— / Apineli żalesis Puroneli grażesis / Taw spurgana ant warpstely mun waynykas ant galwely. / Apineli Żalesis Puroneli grażesis / Tawi iawna padary muni iawna yszdawy.— / Apineli żalesis Puroneli grażesis / Tawi leyda i Izbona muni wedy i tu Stona / Apineli żalesis Puroneli grażesis / Tawi pily i Skleyniczy muni wedy i Bażniczy. / Apineli żalesis Puroneli grażesis / Tawi dieie ant stała muni praszy uż stała / Apineli żalesis Puroneli grażesis / Tawa rawga pagieriaw iaunas dyinas pabęgiaw / Apineli zalesis Puroneli grażesis / Taw puteles nutiszka mun weydelis yszbliszka.—

169. JAU GAIDELIAI NEGIEDOJO

Jau gaideliai negiedojo,
Kad matušė kėlė,
A a a ja ja,
Kad ma[tušė kėlė].

Ir nuėjo į svirnelį
Sūnelių budinti,
A a a ja ja,
Sūnelių budinti.

— Kelkit kelkit, sūnaiteliai,
Nebėr seserelės,
A a a ja ja,
Neb[ėr seserelės].

Reiks jums joti, reiks važiuoti,
Seselės ieškoti,
A a a ja ja,
[Seselės ieškoti].

— Matušele balandele,
Kuriuo keliu josim,
A a a ja ja,
[Kuriuo keliu josim]?

— Kur intjosit vieškelelį
Rūteliais barstytą,
A a a ja ja,
[Rūteliais barstytą],

Jokit jokit, brotereliai,
Čia nėr seserelės,
A a a ja ja,
Čia nėr [seserelės].

Kur antjosit žalias lankas,
Žaliąsias liepeles,
A a a ja ja,
[Žaliąsias liepeles],

Tų liepelių viršūnelėj
Margą gegužėlę,
A a a ja ja,
[Margą gegužėlę],

Jokit jokit, brotereliai,
Čia nėr seserelės,
A a a ja ja,
Čia [nėr seserelės].

Kur antjosit aukštus kalnus,
Naująjį dvarelį,
A a a ja ja,
[Naująjį dvarelį].

Ir antjojom aukštus kalnus,
Naują[jį] dvarelį,—
A a a ja ja,
[Naująjį dvarelį].

Už staleliui besėdžianti,
Graudžiai beverkianti,
A a a ja ja,
[Graudžiai beverkianti].

— Neverk neverk, seserele,
Mes tave vaduosma,
A a a ja ja,
[Mes tave vaduosma].

Nors žirgelius mes atduosma,
Seselę vaduosma,
A a a ja ja,
[Seselę vaduosma].

Išvaduosma nepaduosma
Savo seserelę,
A a a ja ja,
[Savo seserelę].

169. Jaw gaydele negiedoie kad matuszy Kiely a a a ia ia kad ma: / Ir nueiy i swyrneli Sunelu budinty a, a, a ia ia Sunelu budinty / Kielkiet Kielkiet Sunaitele nebier seserelys a, a, a ia ia neb: / Reks iums ioty reks ważioty seselys ieszkoty, a a a ia ia / Matuszely Bałądeli Kuriow kielu iosem a a a ia ia / Kur int ioset wyiszkieleli ruteles barstita a a a ia ia / Jiokiet iokiet Broterele cze nier seserelys a a a ia ia cze nier: / Kur ant ioset żales łąkas żaloses Liepelys a a a ia ia / Tu lyipelu wyrszunelie marga giegużely a a a ia ia / Jokiet iokiet Broterele cze nier seserelys a a a ia ia cze / Kur antioset auksztus Kałnus nawiiy Dwareli a a a ia ia / Ir antioiem auksztus Kałnus nawii Dwareli a a a ia ia / Uż stalelow besiedenti graudey be werkienti a a a ia ia — / Newerk newerk seserele mes tawi wadowsma a a a ia ia / Noris Żyrgielus mes adowsma sesely wadowsma a a a ia ia / Iszwadowsma nepadowsma sawa Seserely. a a a ia ia.—

170. TREJI GAIDŽIAI NUGIEDOJO

Treji gaidžiai nugiedojo,
Kaip matušė kėlus.
Eit matušė per kiemelį
Sūnelių budinti.

— Kelkit kelkit, sūnai mano,
Balnokit žirgelius,
Reiks jums joti išvažiuoti,
Seselės ieškoti.

Eisim klausim matušelės,
Kuriuo keliu josim?
— Ir išvysit vieškelelį,
Rūteliais barstytą,

Ir išvysit žalią liepą
Ant aukštu kalneliu,
Toje liepos galūnelėj
Šliūbo vainikelis,

Toje liepos pašakelėj
Marga gegužėlė.
— Sakyk tiesą, gegužele,
Kur yra seselė?

— Ir išvysit naują dvarą
Ant aukštu kalneliu,
Ir atraste seserelę
Užstalėj sėdžiančią.

— Norint žirgą užstatysiu,
Tavęs nepaliksiu.
— Oi broteli, kame buvai
Vakar vakarelį,

Kad aš buvau po kaselių,
Po rūtų vainiko,
O šiandieną šiandienelę
Vyro prietelkelė.

170. Treie gaydey nugiedoie — / Kayp matusze kiełus / Eyt matuszy par kiemeli / Sunelu budinty / Kielkyt kielkyt sunay muna / Bałnokiet żyrgelus / Reyks iums ioty ysz waziuwty / Seselys ieszkoty.— / Eysem kłausem matusze-lys / Kuriu kielu iosem; / Yr yszwiset wieszkeleli, / Ruteles barstita; / Yr yszwisyt żaly lyipa / Ant auksztu kalnelu / Toy leypas galunele / Szluba waynikelis / Toie liepas paszakiele / Marga gieguzely / Sakik tiesa gegużely / Kur yra sesely.— / Yr yszwisyt nauia dwara / Ant auksztu Kalnelu / Yr atrasty seserely / Uż stale siedenti.— / Norint żyrga uzstatisiu / Tawys nepalyksiu / Oy broteli kamy buway, / Wakar wakareli / Kad asz buwau po kaselu / Po rutu waynyka / O szendiena szendienely / Wira prietelkely.—

171. GERI BUVO TIE METELIAI

Geri buvo tie meteliai,
Bajors traukė arielkelę.

Ne teip traukė, kaip išlaistė
Mano saldžią arielkelę.

— Kelkit, broliai, kelkit, myli,
Ginkit savo seserelę.

Jau paginsit žalioj girioj,
Nedarykit alaselio.

Ir paginė pajūrely —
Į laivelį besėdančią.

Ir įplaukė į jūrelę —
Nebregėsit seserelės.

Ir išplaukė iš jūrelės
Žalių rūtų vainikelis.

Verkit, broliai, verkit myli,
Savo brangios seserelės.

171. Giery buwa tyi Metele, Baiors trawkiy Arielkiely / Ne teyp trawkiy kayp yszłaysty, muna saldy arielkiely. / Kielkiet Brole kielkiet mily, ginkiet sawa Seserely. / Jaw paginset zalo giyrio, nedarikiet Ałasely.— / Ir pagiyny paiurelie i Łayweli besiedenty. / Ir i pławkiy i iurely, nebregieset Seserelys.— / Ir yszpławkiy ysz iureles żalu rutu waynykielis / Werkiet Brole werkiet mily sawa brongies seserelys.—

172. OI, GĖRIAU GĖRIAU PER DIENĄ

Oi, gėriau gėriau per dieną —
Dar man galvelėj nėr nieko.

Gėriau alutį geltoną,
Kad būčiau baltai raudona.

Už baltam stalui sėdėjau,
Raudona rožė žydėjo.

Raudona rožė žydėjo,
Su dievereliu kalbėjo.

Dieveris tarė antgerdams:
— Būk sveika, mano martele.

— Dar aš ne jūsų martelė,
Dar nepraminkit vardelį,—

Penkių brotaičių seselė,
Baltos matušės dukrelė.

172. Oy gieriaw gieriaw par dyina dar mun galwelie nier nieka — / Gieriaw aluti gieltona kad buczio baltay rawdona.— / Už baltam stalow siedieiaw rawdona roży židieiy / Rawdona roży żidieiy su Dywerelu kalbieiy — / Dyweris tary ant gierdams buk sweyka muna martely.— / Dar asz neiusu martely dar nepraminkiet wardely / Pękiu Brotaitiu sesely baltos matuszys dukrely.—

173. DEVYNIAS SODAS PERJOJAU

Devynias sodas perjojau,
Niekur mergelės neradau.

Ant sodos galo kiemelis —
Visų prastoje gryčelėj

Visų gražioji mergelė
Už baltam stalui sėdėjo,

Kaip lelijelė žydėjo,
Kaip lelijelė žydėjo.

Gėriau alutį geltoną,
Kad būčiau skaisčiai raudona,

Gėriau alutį per dieną,
Man galvelėj dar nėr nieko.

Dieveris tarė antgerdams:
— Būk sveika, mano martelė.

— Neįspėk mane vardeliu,
Dar aš ne tamstos martelė,—

Senos matušės dukrelė,
Penkių brolelių seselė,

Senos matušės auginta,
Penkių brolelių rėdyta.

173. Dewines sodas parjojau, / Niekur mergélęs neradau, // Ant sodos gała kiemelis, / Wisu prastoie griczeliej' // Wisu grażioie mergéle, / Uż bałtam stałuj siedieja // Kajp lelijele żydieja / Kajp lelijele żydieja. // Gieriau ałutį geltona, / Kad butio skajstej raudona // Gieriau ałutį par dieną / Man galweliej dar nier nieka // Dieweris taria antgérdams / Buk swejka mana martele // Ne jispiek mańi wardelû / Dar asz ne tamstas martele // Senos matuszęs dukrele, / Penkiû brolelû sesele, // Senos matuszęs auginta, / Penkiû brolelu riedyta.

174. PRISĖJAU RŪTŲ DARŽELĮ

Prisėjau rūtų darželį,
Rūtų darželį,
Prijojo kiems svetelių,
Kiems svetelių.

— Matule mano senoji,
Mano senoji,
Priimk svetelius jaunuosius,
Svetelius jaunuosius.

— Dukrele mano mieloji,
Mano mieloji,
Ne mano sveteliai,
Tai tavo, tai tavo.

— Matute mano baltoji,
Mano baltoji,
Ir ašai ne kito — tavo,
Ne kito — tavo.

Už balto stalo sėdėjau,
Stalo sėdėjau,
Su dieveraičiais kalbėjau,
Dieveraičiais kalbėjau.

Dieverys tarė gerdami,
Tarė gerdami:
— Būk sveika, mūsų martele,
Mūsų martele.

— Nepramanykit vardelio,
Nepramanykit vardelio,
Dar aš ne jūsų martelė,
Ne jūsų martelė.

Paččyvo tėvo dukrelė,
Tėvo dukrelė,
Devynių brolių seselė,
Brolių seselė.

Margam lopšelyj liūliavau,
Lopšelyj liūliavau,
Aukso žiedeliais bovijau,
Žiedeliais bovijau.

Kalnuose pjoviau rugelį,
Pjoviau rugelį,
Lankose grėbiau šienelį,
Grėbiau šienelį.

174. Prisējau rutų darželį — rutų darželį. / Prijojo kiem's svetelių — kiem's svetelių. / Matule mano senoji — mano senoji, / Priimk svetelius jaunuosius — svetelius jaunuosius. // Dukrele mano mieloji — mano mieloji / Ne mano sveteliai, tai tavo — tai tavo. / Matute mano baltoji — mano baltoji / Ir aszai nekito — tavo, nekito — tavo. // Už balto stalo sēdējau — stalo sēdējau, / Su dieveraicziais kalbējau — dieveraicziais kalbējau. / Dieverys tarē gerdami — tarē gerdami: / Buk sveika musų martele — musų martele! // Nepramanyk vardelio — nepramanyk vardelio, / Dar asz ne jusų martelē — ne jusų martelē — / Paczcivo tēvo dukrelē — tēvo dukrelē, / Devynių brolių seselē — brolių seselē. // Margam lopszelij liuliavau — lopszelij liuliavau, / Aukso žiedeliais bovijau — žiedeliais bovijau. / Kalnuose pjoviau rugelį — pjoviau rugelį, / Lankose grēbiau szienelį — grēbiau szienelį.

175. PIRŠLYS ŠELMIS MALAGIS

Piršlys šelmis malagis
Piršdams gyrė vietelę.
Sakė mūro dvarelį
Deimanto langeliais
Ir krikštolo langeliais.

Kad aš jauna nuėjau, } (2 k.)
Nieko gero neradau.
Virbų tvertas dvarelis,
Virkščioms kimštas langelis.

Piršlys šelmis malagis
Piršdams gyrė vietelę.
Sakė prūde žąseles,
O paprūdėj anteles.

Kad aš jauna nuėjau,
Nieko gero neradau.
Radau prūde kūlelius,
O paprūdėj molelius.

Piršlys šelmis malagis
Piršdams gyrė vietelę.
Sakė kalne rugelius,
O pakalnėj pūrelius.

Kad aš jauna nuėjau,
Nieko gero neradau.
Radau kalne smilgeles,
O pakalnėj žoleles.

175. Pyrszlis szelmis małagis pyrszdams giry wyitely, / Sakiy mura dwareli deymąta łągieles yr kryksztoła łągieles / Kad asz iawna nueiaw nieka giera neradaw — bis / Sakiy prudy Żąselys o paprudie ontelys.— / Kad asz iawna nueiaw radaw prudy kulelus o paprudie molelus. / Kad asz iawna nueiaw nieka giera neradaw. / Wyrbu twertas dwarelis wyrksztiems kimsztas łągielis / Pyrszlis szelmis małagis pyrszdams giry wietely / Kad asz iawna nueiaw nieka giera neradaw / Sakiy kalny rugielus o pakalnie Purelus.— / Kad asz iawna nueiaw nieka giera neradaw / Radaw kalny Smylgielys o pakalnie żolelys.—

176. SUGAVAU MUSĘ, IŠKEPIAU PUSĘ

Sugavau musę, iškepiau pusę —
Prašom, mano sveteliai, pasisylyti,
Prašom, mano sveteliai, nepadyvyti.

Sugavau kiškį, iškepiau pliuškį —
Prašom, ma[no sveteliai, pasisylyti,
Prašom, mano sveteliai, nepadyvyti].

Sugavau lapę, iškepiau snapę —
Prašom, mano [sveteliai, pasisylyti,
Prašom, mano sveteliai, nepadyvyti].

Sugavau vilką, iškepiau pilkį —
Prašom, [mano sveteliai, pasisylyti,
Prašom, mano sveteliai, nepadyvyti].

Sugavau mešką, iškepiau tešloj —
Prašom, [mano sveteliai, pasisylyti,
Prašom, mano sveteliai, nepadyvyti].

176. PIETUS. Sugawau Muse, iszkiepiau puse / Praszom mana swetelej pasysilite / Praszom mana swetelej nepadiwite / Sugawau kiszki iszkiepiau pliuszki. Praszom Ma / Sugawau Łape iszkiepiau szłape, praszom Mana / Sugawau wiłka iszkiepiau pilki. praszom / Sugawau Meszko, iszkiepiau Teszło, praszom.

177. TURI AVIŲ BŪRĮ

Turi avių būrį,
Atnešk ben sūrį.

Turi bandos piesą,
Atnešk ben sviesto.

177. Turi awiu burį / atneszk ben surį / Turi bąndos pijsą / atneszk ben swijstą.

178. AUGO BERŽELIS TĖVO DVARE

Augo berželis tėvo dvare,
Berželis žaliasis tėvo dvare.

Kas tave, berželi, pakirs pakirs,
Kas tavo šakeles surinks?

Tėvučio sūneliai pakirs pakirs,
Močiutės dukrelės surinks.

Tėvutis svirnelyje stovėdamas,
Ant aukso lazdelės rymodamas:

— Kur aš tą dukrelę, kur nuduosiu,
Viešnelę dukrelę kur nuduosiu?

Nudaviau dukrelę už bajoro,
Viešnelę dukrelę už bajoro.

Nei pusę metelių neišbuvo —
Išgirdau dukrelę susirgusią.

— Jokite, broliukai, aplankyti,
Savo seserėlės aplankyti.

Nei pusę kelelio nenujojo,
Išgirdo sesutę atlydinčią.

— Grįžkime, broleliai, pas tėvutį,
Klauskime tėvučio, kur kavoti.

— Kur aukšti kalneliai negriūvantys,
Kur žalias liepelis nelinkstantis.

178. Auga beržélis tewa dware, / Beržélis žalosis tewa dvare. / Kas tawi beržéli pakirs, Pakirs; / kas tawa szakéles sórinks? /. Tewucze sunelej pakirs, Pakirs; / mocziutes dukréles sórinks. / Tewutis swirnelije stowedamas, / Ąnt auksa łazdeles rimodamas: / Kór asz tą dukréle, kór nudůsiu, / Wiesznélę dukréle, kór nudůsiu. / Nudawiau dukréle už bajora, / Wiesznélę dukréle už bajora. / Nej puse metélu neiszbuwa, / Iszgirdau dukréle· sósirgusi. / Jokyte brolukaj apłąkyti / Sawa sesereles apłąkyti. / Nej puse kéléle ne nójoje, / Iszgirda sesutę atlidączę. / Griszkime brolelej pas tewuti, / Kłauskime tewucze kór kawoti. / Kór aukszti kalnelej ne griuwąnczi / Kór žales lepélis ne linkstąntis.

179. AUGO TETUŠIO KIEMELYJ BERŽYNELIS

Augo tetušio kiemelyj beržynelis.
Kas tuos berželius iškirs iškirs,
O kas tas šakeles išrinks [išrinks]?

Tetušio sūneliai iškirs iškirs,
Matušės dukrelės išrinks išrinks.

Oi, sakiau matušei, sakiau sakiau,
Oi, sakiau senajai, sakiau sakiau:

— Augini dukrelę ne sau, ne sau,
Augini dukrelę ne sau, ne sau.

Nuskynei rūtelius nežydinčius,
Išdavei dukrelę tebaugančią. } (2 k.)

— Pražys žali rūteliai kvietkelėse,
Paugs mano dukrelė martelėse. } (2 k.)

— Matuše senoji, ką darysiu?
— Dukrele jaunoji, anksti kelkis.

Nelauki gaidelių pragystančių
Nei sodne paukštelių sučiauškančių.

Matušė po dvarą vaikščiodama,
Baltąsias rankeles daužydama: } (2 k.)

— Kelkitės, sūneliai, budinkitės,
Balnokit žirgelius juodbėrelius,
Nujokit sesaitės aplankyti.

Dar nenujojom nė į puskelelę —
Ne miško bitelės atūž atūž,
Tai mūsų seselę atlyd atlyd.

— Pagrįžkit, broleliai, atgal namon,
Paklauskit matušės, kur laidosma.

Pagrįžo broleliai atgal namon,
Paklausė matušės, kur laidosma.

— Ant aukštų kalnelių negriūnančių,
Po žalia liepele nedžiūnančia.

Aukštieji kalneliai sugrius užgrius,
Žaliosios liepelės padžius padžius,

Žali rūteliai pavys pavys,
Mūsų sesaitė nebgrįš nebgrįš.

179. PINTINIU WAKARA DAJNIA. Auga tetusze kiemeliej berzinelis / Kas tus berželus iszkirs iszkirs / O kas tas szakeles iszrinks. / Tetusze sunelej iszkirs iszkirs / Matuszes dukreles iszrinks iszrinks // Oj! Sakiau matuszej sakiau, sakiau, / Oj! Sakiau senaje sakiau, sakiau, // Augini dukrelę ne sau, ne sau / Augini dukrelę ne sau, ne sau // Nuskynej rutelus neżidantius / Iszdawej dukrelę tebaugantę. bis // Prażys żali rutelej kwietkéliese, / Paugs mana dukrele marteliese. bis // Matusze senoie ką darysiu? / Dukrele jaunoie ankstij kélkés. // Ne łauki gajdelû pragystantiû /Nej sodni paukszteLû succiauszkantiû. // Matusze po dwarą wajksciodama / Bałtoses rankéles daużydama. bis // Kélkéties sunelej, budinkéties / Bałnokét żirgélus jůdbierelus, // Nujokét sesatęs apłankyti, / Dar nenujojem nie i puskélelę // Ne miszka biteles atuż atuż, / Taj musû seselę atlyd, atlyd, // Pagryszkét brolelej atgał namon, / Pakłauskėt matuszęs kur łajdosma? // Pagryża brolelej atgał namon, / Pakłausia matuszęs kur łajdosma? // Ant aukštû kalnelû negriunancziû / Po żali liepeli nedziunanczia. / Auksztije kalnelej sugrius uzgrius / Zaloses lepeles padzus padzius // Żalī rutelej pawis pawis / Musu Sesate nebgrisz nebgrisz.

180. OI, GIEDRA GIEDRA

Oi, giedra giedra
Ši vasarelė
Per visą vasarelę,

Ir išgiedrojo
Kiemo prūdelį,
Ištroškino žuveles.

Troško žuvelė
Be vandenelės,
Kaip aš be matušelės.

Matušė mano,
Senoji mano,
Augino nekęsdama.

Išdavė dukrę
Į svečią šalį,
Į svetimą šalelę,

Už jūrės marės,
Už vandenelės,
Už aukštųjų kalnelių.

Aš negirdėjau
Šunelį lojant
Ne gaidelį gystant.

Tiktai girdėjau
Žalioj girelėj
Margą gegę kukuojant.

Oi, tyko [tyko]
Trys vendrauninkai
Manęs jaunos užšauti.

Ne jūs tykokit,
Ne jūs tvylokit,
Ne jūs mane užšauste.

Oi, kilo kilo,
[Kilo] miglelė
Iš rūtų vainikelio.

Oi, krito krito,
[Krito] raselė
Ant margųjų stančkelių.

Su šniūrelkele
Laukelius švytruoj,
Sidabro lenciūgeliu.

Su sukenkele
Raselę braukė,
Atloso kvartūgeliu.

180. SIRATELI. Oj gidra gidra szi wasereli / Par wysa wasereli / Ir isz gidroia kima prudiali / Isz troszkina żuwialis / Troszka żuwali be wundinalis / Kaip asz be matuszalis / Matuszi muna senoji muna / Augina ne kięnzdama / Iż dawi dukri i sweczia szali / I swetima szalali / Uż juris maris uż wandinelis / Uż auksztuiu kalnielu / Asz ne girdieiau szunieli łoint / Ne gaideli gistant / Tiktai girdeiau żalo girale / Marga gagi kukuint / Oi tika tryns wędraunika / Munis iaunos uszauti / Ne ius tikoket ne ius twiłoket / Ne ius muni uszausti / Oi kiła kiła myglali / Isz rutu wajnikali / Oi kryta kryta rasali / Unt marguiu stanczkelu / Su sznurelkeli łaukelus switro / Sidabra lencugeli / Su sukenkeli raseli brauki / Atłosa kwartugeli.

181. OI MATUŠE MATUŠELE

— Oi matuše matušele,
Ką tamsta padarei:
Pažadėjai man bernelį
Kai girėj pūzrelį.

Ką tik buvau bejauganti,
Kaip rūta darželу,

Ką tik buvau bejsirpstanti
Kaip kalne uogelė.

Atsisėdau už stalelį
Raštelio rašyti —
Savo graudžioms ašarelėm
Negaliu matyti.

Kad atjojo į kiemelį,
Buvo nepriimti,
Kad užsėdo už stalelį,
Buvo nevaišinti,—
Buvo varyt iš kiemelio
Ir žmonims išpeikti.

Žmonys peikė, o ką veikė,
O man ir patiko,—
Nebegailu jaunų [dienų]
Ne rūtų vainiko.

Aš arielkos negeriu
Ir neuliavoju,—
Kur pajuntu karčemelę,
Ten apsinakoju.

Aš negaliu, aš negaliu
Negėrusi būti,—
Dar turiu, dar turiu
Bernelį parduoti.

181. GIESMIE. Oj matuszy matuszeli / Kun tamsta padaria / Pazadeia mun berneli / Kaj gire pusreli / Kuntyk buwau bei augunti / Kaip ruta darżele / Kuntykt buwau bei syrpstunti / Kaip kalnie ugiali / Acisiedau uż stalali rastiali rasziti / Sawa graudziems aszarelem negalu matiti / Kad atjoja i kimieli buwa nepryimti / Kad uż sieda uż stalali buwa newaiszinti / Buwa waryt iz kimeli ir żmonims izpeikti / Żmonis peiki o kun weiki o mun ir patyka / Ne by gaiłu jaunu ne rutu wainika /Asz arrełkas ne gieru ir ne ulawoju / Kur paiuntu karczymeli tyn apsynakoiu / Asz negalu asz negalu ne gerusi buti, / Dar turu dar turu berneli parduti.—

182. TEIP TOLI NUDUOTA

Teip toli nuduota,
Toli pažadėta —
Už du šimtu mylelių,
Už žaliųjų girelių.

Užlinko girelės,
Užtvino upelės,
Užžėlė žolelė
Po matušės kiemelį.

Eisiu į girelę,
Pas margą geguželę
Pažyčioti sparnelių,
Tų rainųjų plunksnelių.

Lėksiu pas matušę,
Lėksiu pas tetušį,
Į savo buveinelę,
Pas savo matušelę.

Per vyšnių sodnelį
Į rūtų darželį,
Į tą rūtų darželį,
Kur krikštolo langeliai.

Ten aš kukuosiu,
Ten aš siūbuosiu,
Kad matušė išgirstų,
Kad senoji išgirstų.

Praver matušelė
Krikštolo langelį,
Žiūr ant mano kojelių,
Žiūr ant mano plunksnelių.

— Po geltų kojelių,
Po rusų plunksnelių
Būtų miško paukštelė,
Žalios girės geguželė.

Po jos kukavimo,
Po jos siūbavimo
Būtų mano dukrelė,
Būtų mano viešnelė.

Išein matušele
Iš aukšto svirnelio,
Labai graudžiai verkdama,
Kraitelį atskirdama.

Išein tetušelis
Iš naujų namelių,
Rankeles laužydamas,
Dalelę atskirdamas.

Išein seserelė
Iš rūtų darželio,
Labai graudžiai verkdama,
Vainikelį nešdama.

Išeina brolelis
Iš naujos stainelės,
Bėrą žirgą vesdamas,
Sesytę lydėdamas.

— Sudievu, matušyte,
Sudievu, tetušyti,
Jau daugiaus nebgrįšiu,
Matušės nebslaugysiu.

Sudievu, seseryte,
Sudievu, brolyti,
Jau daugiaus nebegrįšiu,
Sesytės nebklausysiu.

182. APEY ATSYTOLYNYMĄ MARCZIOS. Teyp tole nudota tole pażadieta / Uż du szimtu milelu, uż zaluju gyrelu. / Użlinka gyreles, użtwyna upelys / Uż żiely żolely, po Matuszys Kiemeli / Eysiu i gyrely pas marga gegużely / Pażyczioty sparnelu, ten raynuju płunksnelu. / Leksiu pas Matuszy, leksiu pas Tetuszi / I sawa buweynely, pas sawa Matuszely / Par wieszniu Sodneli, i rutu darzeli / I tą rutu darzeli, kur kryksztoła łangele / Tyn asz kukosiu, tyn asz siubosiu / Kad matuszy yszgyrstu, kad senoiy yszgyrstu. / Prawer Matuszele, kryksztoła łangeli / Żiur ant mana Kojelu, żiur ant mana płunksnelu / Po geltu Kojelu, po rùsu płunksnelu / Butu myszka pauksztela, żalos gyres gegużely. / Po jos kukawyma, po jos siubawyma / Butu mana dukrely, butu mana wieszneły / Iszeyn Matuszely ysz aukszta Swyrnely / Łabay graudey werkdama, krayteli atskirdama. / Iszeyn tetuszelis ysz nauju namelu, / Rankieles łaużidamas, dalely atskyrdamas. / Isz eyn Sesyrely ysz rutu darzely / Łabay graudey werkdama waynykieli neszdama. / Iszeyna brolelis ysz naujos Staynelys / Biera Żyrga wesdamas Sesite lidiedamas / Sudiewu Matuszity sudiewu Tetusziti / Jau daugiaus neb griszziu Matuszes neb słaugisiu. / Sudiewu Sesyrity, sudiewu Broliti / Jau daugiaus nebegriszziu, Sesites neb kłausisiu.—

183. TEIP TOLI IŠDUOTAS

Teip toli išduotas,
Teip didžiai pražūtas —
Argi ansai nepagrįš,
Pas tetušį nepareis?

Eisiu į girelę
Prie margai gegelei,
Pažyčiosiuos sparnelius,
Tas margas plunksneles.

Lėksiu prie tetušio,
[Lėksiu] prie matušei
Į žaliąjį sodnelį,
Po deimanto langelį.

Kukuosiu tetušiui,
Linguosiu matušei —
Argi ansai nepajus,
Ar matušė nepažins

Volungės kukavimo,
Volungės lingavimo?

— Tas ne mano sūnelis,
Tas ne mano jaunasis.

— Yr margos plunksnelės,
Geltonos kojelės —
Tas bus mano sūnelis,
Tas bus mano jaunasis.

183. Teyp tolyi yszdowtas teyp dydey pražutas / Argi ansay nepagrisz pas tetuszi nepareys.— / Eysiu i giyrely pri marga giegiele pažicziosiows sparnelus / Tas margas Plunksnelys lieksiu pri Tetuszy pri Matusze.— / I žalii sodneli po deymonta łągieli Kokowsiu Tetusziuw / Lingowsiu Matusze, argi ansay nepaius ar matuszy nepažins — / Wołungies kukawyma wołungies lingawyma — / Tas nemuna Sunelis tas ne muna iawnasis — / Ir margas Płunksnelys giełtonas koieles / Tas bus muna Sunelis Tas bus muna iawnasis.—

184. OI, MIEGO MIEGO

Oi, miego miego,
Miegelio noriu,
Kad aš užmigčiau
Ben valandelę.

Bene pavirsčiau
Į geguželę —
Lėkčiau lankyti
Savo matušės.

Per lygius laukus
Į grūšių sodną,
Ten aš kukuočiau
Rytvakarelį.

Kukuoju dieną,
Kukuoju naktį,
O niekas manęs
Nebepažino.

Išeit matušė
Iš aukšto svirno —
Tujaus pažino
Savo paukštelį:

— Oi tu geguže
Margaplunksnele,
Svečios šalelės
Mano dukrele.

Oi, miego miego,
Miegelio noriu,
Kad aš užmigčiau
Ben valandelę.

Bene pavirsčiau
Į balandelį —
Lėkčiau lankyti
Savo brotaičio.

Per lygius laukus
Ant aukštų stalnių.
Ten aš brukuosiu
Rytvakarelį.

Brukuoju dieną,
Brukuoju naktį,
O niekas manęs
Nebepažino.

Išeit brotelis
Iš aukštų stalnių —
Tujau pažino
Savo paukštelį:

— Oi tu balandi
Mėlenplunksneli,
Svečios šalelės
Mano broteli.

Oi, miego miego,
Miegelio noriu,
Kad aš užmigčiau
Ben valandelę —
Bene pavirsčiau
Į volungelę.

Kad aš pavirsčiau
Į volungelę,
Lėkčiau lankyti
Savo seselės

Per lygius laukus
Į rūtų daržą,
Ten aš giedočiau
Rytvakarelį.

Giedojau dieną,
Giedojau naktį,
O niekas manęs
Nebepažino.

Išeit seselė
Iš rūtų daržo —
Tujau pažino
Savo paukštelį:

— Oi tu volunge
Geltonplunksnele,
Svečios šalelės
Mano sesele.

184. Oy myiga myiga myigely noriu, / Kad asz użmygczio ben wałandely, / Bene pawyszczio i gegużely, / Liekczio łankity sawa matuszys.— / Par ligius łaukus i gruszu sodna / Tyn asz kukuwczio rytwakareli.— / Kukuwiu diena kukuwiu nakti / O Niekas manys nebypażyna / Yszeyt matuszy ysz auksztа swyrna / Tuiaus pazyna sawa paukszteli / Oy tu gegużie Marga płunksnely / Swetios szalelys muna dukrely.— / Oy myiga miega miegely noriu / Kad asz użmygczio ben wałandely / Bene pawyrszczio i bałąndeli / Lekczio łąnkity sawa brotaty / Par ligius łaukus ant auksztu stalniu / Tyn asz brukuwsiu rytwakareli — / Brukuwiu diena brukuwiu nakti / O niekas manys nebipażyna.— / Ysz eyt brotelis ysz auksztu stalniu / Tuiau pażyna sawa paukszteli — / Oy tu bałandi mielen płunksnely / Swetios szalelys muna broteli.— / Oy myiga myiga myigely noriu, / Kad asz użmygczio ben wałandely / Bene pawyszczio i wołangely / Kad asz pawyszczio i wołąngely / Lekczio łankity sawa seselys, / Par ligius łaukus i rutu darża / Tyn asz giedoczio rytwakareli / Giedoiau diena giedoiau nakti / O niekas manys nebi pażyna. / Ysz eyt sesely ysz rutu darża / Tuiau pażyna sawa paukszteli / Oy tu wołangi giełtonpłunksnely — / Swetios szalelys muna sesely.—

185. AUGIN AUGIN MANE MOTINĖLĖ

Augin augin mane motinėlė
Kai darželу rūtelę.

Ir užauklėjus mane motinėlė
Pažadėjo berneliui.

Metė metė, mane metė motinėlė
Kai aukso baleliją.

Kad aš belėkdama būčia užsimušus,
Matulę pravirkdinus.

Verkė sesaitė, matulės dukraitė,
Tolelei nuleidžiama.

— Neverk, sesaite, matulės dukraite,
Mes lankysme, broleliai.

Žiemoj važeliais, vasarop raiteliais,
Pavasarėly laivėms.

Ak, [aš] antskriščia matulės dvarelin,
Ten aukštai sodelin.

Pati kukuočia mielai matulei,
Svirnelyj silsinčiai.

— Išeik, dukrele, pagižiūrėti,
Kas sodely kukuoj?

— Kai ant rūbelių, ant baltų kojelių —
Visa mūsų sesulė.

Kai ant balselio, ant kykužėlio —
Visa miško paukštelė.

— Kelkis tu, matule, kelkis tu, senoji,
Iš aukštojo svirnelio.

Išeina eina miela motinėlė
Iš aukštojo svirnelio:

— Sugrįžk, dukrele, sugrįžk tu, jaunoji,
Aš tau duosiu pusę dvarelio.

— Jau nebe čėsas, miela matule,
Kad ir visą žadėtum,

Kalba sutarta, žiedeliai sumauti
Su jaunuoju berneliu.

Sudiev, matule, sudiev tu, senoji,
Aš pagrįžtu pas jauną bernelį.

185. Augin, augin mani motinele, / Kaj darżely rutélę. / Ir użauklejós mani motinele, / Pażadeje bérneluj. / Mete, mete, mani mete motinele, / Kaj auksa balélije. / Kad asz belekdama bucze użsimuszos, / Matuła prawergdinos. / Werke sesajte, matules dukrajte, / Tolelej nolejdżema. / — Newerk sesajte, matules dukrajte, / Mes łąnkysme brolelej: / Żiemo ważélejs, wasarop rajtélejs, / Pawasarelej łajwems. / Ak! ąntskryscze matules dwarelin / Tén auksztaj sodélin, / Pati kukůcze miełaj matulej, / Swirnelej silsincze. / — Iszejk dukréle pagiżiureti / Kas sodely kukůj? / Kaj ąnt rubelu, ąnt bałtu kojélu / Wissa musu sesuła. / Kaj ąnt balséle ąnt kikużele / Wissa miszka pauksztéle / Kélkes tó matuła, kélkes to senoje / Isz auksztoje swirnéle / Iszejna ejna mieła motinele / Isz auksztoje swirnéle / Sógryzszk dukréle, sógryzszk to jaunoje / Asz tau důsiu puse dwaréle / Jau nebe czesas mieła matuła / Kad ir wissa zadetum / Kałba sótarta, żiedelej sómauti / So jaunůjó berneló / Sódiew matule, sódiew tó senoi / Asz pagryzsztu pas jauną berneli.

186. EIČIAU ING GIRAITĘ

Eičiau ing giraitę
Pas margą gegaitę
Pasižyčyti sparnelių,
Šių margųjų plunksnelių.

Lėkčiau pas matušę,
Lėkčiau pas tetušį
Ing vyšniną sodnelį,
Po stiklinį langelį.

Kukuočiau tetušiui,
Linguočiau matušei,
Kad matušė išgirstų —
Mažu mane pažintų.

— Būtų ant balselio
Kaip mano dukrelė.
Geltonos kojaitės,
Margos plunksnaitės —
Tai ne mano dukraitė,
Tai ne mano jaunoji.

186. Eyczio ing girayte pas marga giegayte / pasiżyczyty sparnelu / sziun marguju płunksnelu — / Lekczio pas Matusze, lekczio pas Tetuszi / Ing wisznina

sodneli, po stykline langieli / Kukoczio Tetusziow, lingoczio Matuszey / Kad matusze iszgirstu mażu mani pażintu — / Butu ant balsele, kayp mana dukrele / Gieltonas kojaytes, margas płunksnaytes / Tay ne mana dukrayte, tay nemana jawnoje.

187. RAUDA IŠTEKANČIOS

Ši rauda nuo Zarasų pašalio apima kone visą svotbą, ir tikrai tuo žodžiu reiktų suprasti ir svotbą. Tame mano išraše to nerasi, nes, idant tą pasiektum, reikia būti pačiam prie tų ceremonijų, o aš, kaip žinai, Jo sveikata, pagal tūtavimą vienos motriškės išrašiau Kaune, kurian ta nuo Zarasų žmona keletą jau metų kaip užklydo, sprukdama (anog tos pasakos Fedro) nuo smarkybės savo pono. Daugel ką esą užmiršus nuo apleidimo namų, ir aš sakau: daug ir aš nebatmenu, ką ji ant greičio apsakinėjo apie svotbą. Kas da[r] likos, skubinuos išlieti Jo sveikatai, vien tardamas, jog daugiau niekas nesupras naudos iš tų palaikų senovės.

Ta rauda yra dideliai garsi po Lietuvą ir nuo daugelio garbavojama; taip aš nū atsimenu, kaip anuomet, skaitydamas Jo sveikatos „Būde" apie svotbą, klausytojai atsiliepė: „Tai pašėlo to (Jo s[veikatos]) sudėjimas! Ale mat yra nežinota jo Daugamiškių raudos, o tai čia jam pritiktų." Nesupratau tuokart, kas do rauda būtų, girdėjau vien besijuokiančius iš laužo, iš vergelės, [ir] traukiančius pečius iš puikaus sumušimo ir suringavimo racijų.

Kalbą steigiaus jų išreikšti, vien rašiau: užuot jų par savo pas, visus mažinančius žodžius tikt su trijais sumetimais rašiau stačiai -elis, -elė, nors jie kalba kai -ealis, -ealė arba it prancūzų eu, kai[p] tai: rytelis — rytealis arba prancūz. ryteulis. Gal taip būt gerai: rytélis.

Pradžia raudojimo atsitinka abelnai nedėlios rytą, kada jaunoji, arba nuotaka, ima, anont tos žmonos, rengtis venčiavonėn. Aptaisyta sėdas už stalą, kur randa padėta stūgas ir didį laužą — vainiką, nuo jaunojo atsiųstą. Išvydus tą, suvirksta suklykia ir ima raudoti:

187. RAUDA ISZTĖKĘTIOS. Szi rauda nó Zarazu paszalo apīm ko ne wissą swodbą įr tikraj tû żodió rejktu sóprastī ir swodbą. Tamme mąna iszraszie to ne rassi, nes, idant tą pasiektum, rejke butī patem pri tu ceremonijû: o asz, kajp żinaj Joswejkata, pagal tutawimą wienos motriszkes iszrasziaw Kaunie, kórion ta nó Zarasu żmona, keleta jau metu, kājp óżklydo, sprukdama (anûg tos pasakos Phedro) nó smarkybes sawa pono. Daugel ka, asa, óżmįrszós nó ap-

lejdimo namu, ir asz sakau: daug ir asz nebatmenó [ka] ji ąnt grejtio apsakineje ape swodbą. Kas da likos, skubinůs iszlieti Joswejkataj, wen tardams, jog daugiau nieks nesóprass naudos isz tu pałakû senowęs.

Ta rauda yra didelej garsi [po] Letuwą ir nó daugelo garbawojema; tajp asz nù atsimenó, kajp anûmet, skajtidams Joswejkatos Budie ape swodbą, kłausitojej atsilepe: „taj paszeła to (Jos.) sodeims! ale, mat, yra nežinota jo Daugamiszkiû raudos, o taj cze jam pritiktum". Nesópratau tůkart kas do rauda butu, girdejau wen besijůkentius isz łaużą, isz wergeles traukęntius petius isz pójkio sómószimo ir sóringawimo raciju.

Kałbą stejgiaus jû iszrejkszti, wen rasziau: użad ju par, sawą pas, wissus mażinantius żodius tikt só trijejs sómetimajs rasziau statej elis, ele nors jie kałb ki ealis, eale, arba it Prancuzu *eu:* kaj taj: ritelis — ritealis arba prącuz. riteulis. Gal tajp but géraj: ritélis.

Prade raudoimo atsitink abełnaj Nedelos ryta, kada jaunoj arba nůtaka im, anąnt tos żmonos, ringtes winczewonen. Aptajsyta sedas óż stałą, kór rąd padeda stugas ir didi łaużą — wajniką nó jaunojo atsiųstą. Iszwidos tą, sówirkst... sóklik ir im raudoti:

Labas rytelis
Šį gi rytelį,
Šį gi rytelį
Ponui dievuliui,
Ponui dievuliui,
Panai švenčiausiai.

Labas rytelis
Šį gi rytelį,
Šį gi rytelį
Tikram tėveliui,
Tikram tėveliui
Ir motinėlei.

Labas rytelis
Šį gi rytelį,
Šį gi rytelį
Tikram broleliui,*
Tikram broleliui
Ir seserėlei.*

Labas rytelis
Šį gi rytelį,
Šį gi rytelį
Visiems susiedėliams,
Visiems susiedėliams,
Visiems prietelėliams,
Visiems prietelėliams
Ir didžiam pulkeliui.**

— Tėveli mano,
Brangulėli mano,
Ar pažvalysi
Šį gi rytelį
Rūtų vainikėlį
Sugivytinti,
Po baltom kojelėm ***
Sugimynioti?

— Motinyte
Gimdytojyte,
Motinyte
Ūklėtojyte,****
Užgiauklinai
Mane, jaunuolytę,
Ant didžių vargelių,
Ant gailių ašarėlių.

Vargely augau,
Vargely buvau,
Didžian vargelin
Man' motinytė,
Man' motinytė
Išgileidė,
Ažu vargo bernelio
Nutekėjau.

— Motinyte
Mano mieloji,

Kurgi leisi
Mane, jaunuolytę,
Mane, jaunuolytę:
Argi kiemelin
Pasiuliotų,[a]
Argi šventoj bažnyčion
Pasivinčiavotų?

Jeigu kiemelin
Pasiuliotų,
Negispauski
Mano galvelės,
Mano galvelės
Žaliais šilkeliais.[b]

Jeigu šventoj bažnyčėlėn
Pasivinčiavotų —
Kad sudūlėtų [c]
Aukso spilkelės,
Kad sudulkėtų
Žali šilkeliai,
Kadgi sudžiūtų
Žalių rūtų vainikėlis,
Žalių rūtų vainikėlis
Ant mano galvelės,
Kad nenuvažiuočia
Šventoj bažnyčėlėn.

— Dėkui motinėlei,
Dėkui ūklėtojytei,
Kadgi suspaudei
Mano galvelę,
Mano galvelę
Žaliais šilkeliais.

— Dėkui tėveliui,
Dėkui ūklėtojėliui,
Kadgi pazvalijai
Šį gi rytelį
Mano galvelę
Sugitespausti,
Sugitespausti
Žaliais šilkeliais,
Aukso spilkelėms.

— Dėkui mano
Visam pulkeliui
Ir tikram broleliui.

* Jei daugiaus est, dauglykėj sako, o jeigu nėra, tai apsirenka sau.

** Ir visam surinkimui — tą pulką reikia suprasti. Beje: tai yra svečiai, pakviesti vedlių laukti.

*** Pagal jų suoką kaja, t. y. mūsų koja. Tokių žodžių yra daug, ką mūsų *o* keičia jie ant *a*.

**** Auklotaitė.

[a] Visi veikrodžiai, prie kurių pasineš žodis eiti (arba stačiai padėts), užuot mūsų *ti* ten vis *tų* sako.

[b] Čia rauda eit apie anas stūgas, padėtas jai puoštis. Stūga znočija kokarda: Lietuvoj abelnai kalbamas tas žodis.

[c] Dūlėti — pasineš nuo l[ietuvių] dūlis — perkaršęs, senas; tod dūlėti — senyn eiti, kaip šičia surūdėti, supūti. Bet dulenti (pas mus) — žingsnis į žingsnį eiti, t. y. pamažu eiti.

Łabas ritelis, / Szy gi riteli, (bis) / Ponuj Diewuluj, (bis) / Panaj szwęcziausej. // Łabas ritelis, / Szy gi riteli, (bis) / Tikram teweluj (bis) / Ir motinelej // Łabas ritelis, / Szy gi riteli, (bis) / Tikram broleluj * (bis) / Ir seserelej * // Łabas ritelis, / Szy gi ritéli, (bis) / Wissiems sosiedelems, (bis) / Wissiems prietelelems (bis) / Ir didiam pólkéluj.** // Teweli mąna, / Brąnguleli mąna, / Ar pazwalysi, / Szy gi ritéli, / Rutu wajnikeli / Sógiwitintį, / Po bałtam kajelem *** / Sógīminiotį. // Motinyte / Gį̄mditaite, / Motinyte / Ukłataite **** / Użgį̄auklinaj / Mani jaunolitę / Ąnt didiu wargelu, / Ąnt gajlu aszarelu. // Wargely augau, / Wargely buwau. / Didzen wargelin / Mąń motinite (bis) / Iszgilejde... / Ażu warga bérneli / Nótekejau... // Motinyte / Mąna mełaje,

/ Kór gi lejsi / Mani jaunolitą? (bis) // Ar gi kiemėlin / Pasīulotu [a]? / Ar gi szwętaj bażnīczen / Pasiwīnczewotu? // Jegó kiemėlin / Pasįulotu; / Negispauski / Mąna galweles (bis) / Żalejs szīlkelejs.[b] // Jegu szwętaj bażnīczele[n] / Pasiwīnczewotu; // Kad sódóletu [c] / Aukso spīlkelis, / Kad sódulketu / Żali szīlkełej; / Kad gi sódżiutu // Żalu rutu wajnikelis (bis) / Ąnt mana galweles: // Kad ne nóważiůczio / Szwętaj bażniczelen. // Dekó motinelej, / Dekó ukłataitej; / Kad gi sóspaudej / Mąna galwelę (bis) / Żalejs szīlkelejs. // Dekó teweluj, / Dekó ukłataeluj; / Kad gi pazwalijej / Szi gi riteli / Mąna galwele / Sógītespaustī (bis) / Żalejs szįlkelejs, / Aukso spīlkelems. / Dekó mąna / Wissam pólkeluj / Ir tīkram broleluj. // * Je daugiaus est; dauglikie saka: o jegu nera, taj apsirīnk sau. / ** ir wissam sórinkimuj, tą półką rejk sóprasti. Beje: taj yr swietiej pakwesti wedlu łauktī. / *** Pagal ju sůką kaje, t. y. koje. Tokiu żodiu yra daug ką musu, o kiejt jie ąnt a. / **** Auklotaite. / [a] Wissī wejkrodżej, pri kóriu pasinesz żodis ejtī (arba statej padets) użad musu tī, tén wīs tu saka. / [b] Cze rauda ejt ape anąs stugas, padetas jej půsztes. Stuga, znaczy kokarda; Letuwo abełnaj kałbams tas żodis. / [c] dóletį — pasinesz nó L. dólis — parkarszes sénas; tod doletī — senin ejtī, kajp szicze sórodetī, soputį. Bet dólentī (pas mus) — żęngsnis i żęngsni ejtī, t. y. pamażo ejti.

Tą rauda prieš jaunikio atkakimą, kuriam su savo draugais atjojus, jaunoji sėdas prie durų, stalo daikte, su savo svočia ir pamergėmis, kurių est į 20. Didysis stalas kertėje dabar dykas, jei bent, sako, broleliai ir pulkelis susėdą. Tėvai stati stovi. Jaunoji, pamačius į kiemą sujojus:

Kas čia sujojo
Žalian kiemelin,
Sugitrinkėjo
Tėvelio kiemelin?[a]
Argi sveteliai,
Ar svetima šalelė?

Jeigu sveteliai,
Leiskit žirgelius
Aukštoj stainelėj,
Pagiduokite
Žalio šėkelio,
Pagigirdykit
Sraujoj upelėj.

Jeigu sveteliai
Svetima šalelė,
Pagirodykit
Viešą kelelį,
Šunatakelį,
Šunatakelį
Žalioj girelėj.

Tegul suslaužo
Didį lauželį,
Tegul suskuria
Šviesią ugnelę,
Bes [b] gi užrūksią
Visi laukeliai,
Visi laukeliai
Smarkiais dūmeliais,
Besgi netropys
Tėvelio kiemelio,
Bes ir pamislys,
Kadgi miškelis
Žalias sodelis.

[a] Kiemas paprastoj kalboj ten vadinamas atšlaimas. Nuo to ir kitų daug žodžių aš įbočijau, jog senovės dainės Lietuvos turi kokį tai abelnumą, nors vieta dainiavimo būtų kraštas nuo krašto.

[b] Bes — azali, авось!

Tą raud, presz jaunikio atkakimą, kóriam só sawa draugejs atjojós, jaunoj sedas pri duriu stało dajktie só sawa swoczę ĭr pamergemis, kóriû est i 20. Didisis stals kérteje dabar dyks, jei bęnt, saka, brolelej ĭr pólkelis sósedą. Tewaj stati stow'. Jaunoi, pamatios i kiemą sójojos: Kas cze sójoje / Żalin kiemelin? / Sógĭtrĭnkeje / Tewelo kiemelin? [a] / Ar gi swietelej? / Ar swietima szalele? / Jegu swietelej, / Lejskit żĭrgelus / Aukszto stajnelej. / Pagĭdůkyte / Żalo szekélo, / Pagigĭrdykit / Sraujo upelej. // Jegu swietelej / Swietima szalele, / Pagĭrodyket / Wieszíû kéleli, / Szuna-takeli (bis) / Żaloj girrelej. // Tegul sós'łaużo / Didi łaużeli, / Tegó sos'kure / Szwiesą ugnelę: / Bes [b]gi ożrukse / Wissi łaukelej (bis) / Smarkejs dumelejs, / Besgi ne tropis / Tewélo kiemelo, / Bes ĭr pamislis, / Kad gi miszkelis, / Żales sodelis. // [a] Kiemas, paprasto kałbo tén wadinas „atszłajmas". Nó to ĭr kitû daug żodiu asz iboczijau, jog senowes dajnis Letuwos tór kokytaj abełnumą, nors wieta dajniawimo butu kraszts nó kraszta. / [b] Bes,— azali, авось!

Tai rauda, jaunajam bežiopsant ant kiemo; įžengus jam į priemenę, arba priengį (pas mums vadinamu), jaunoji vė[l] ima siaubti:

Ko gi inėjo
Šitie sveteliai
Į priemenėlę
Tėvelio mielo?
Ar kelelio klaustų,
Ar ugnelės imtų?
Jeig kelelio klaustų,
Turiu brolelį.
Jeig ugnelės imtų,
Turiu sesulę.
Jeig kelelio klaustų,
Pagirodyki
Viešą kelelį,
Šunatakėlį,
Šunatakėlį
Žalioj girelėj.
Jeig ugnelės imtų,
Pagiduok, sesule,
Šviesią ugnelę —
Šaltą anglelę.
Tegul nusneša [1]
Galan laukelio,
Tegu suskuria
Šviesią ugnelę,
Tegu suslaužo
Didį lauželį,
Tegu užrūko
Visus laukelius,
Visus laukelius
Smarkiais dūmeliais.

[1] Toks trumpinimas bei įdėjimas *gi, mi, ti* į vidurį žodžių yra ten abelnai kalbama, kas duoda jų suokai lengvai ir įvairiai išringuoti daines.

Taj raud, jaunojuj bežiopsąt ąnt kiema; iżęgos jam i priemini arba priengi (pas mûms wadinamó), jaunoi we im siaubtĭ: Ko gi ineje / Szitie swietelej / I priemineli / Tewelo mieło? / Ar kélelo kłaustu? / Ar ugneles ĭmtu? / Jeg kélelo kłaustu, / Tóriu broleli; / Jeg ugneles ĭmtu, / Tóriu sesułą. / Jeg kélelo kłaustu, / Pagĭrodyki / Wieszĭu kéleli, / Szuno-takeli (bis) / Żaloj girrelej. / Jeg ugneles ĭmtu, / Pagidůk sesuła / Szwiesię ugnelę, / Szałtą ąnglelę. / Tegul nos'nesza [1] / Gałon łaukelo, / Tegó sós'kure / Szwiesię ugnelę, / Tegó sos'łauza / Didi łaużeli, / Tegó użruke / Wissus łaukelus (bis) / Smarkejs dumelejs. // [1] Toks trumpinims bej ideims gĭ, mĭ, tĭ i widuri żodiu yra tén abełnaj kałbama; kas důd jiu sůkaj lengwej ĭr iwajrej ĭszrĭngůtĭ dajnės.

— Sakei, tėveli,
Šitą svetelį
Did labadingu,
Did išmintingu.
Kaipgi inėjo
Mano tėvelio,
Tėvo gryčelėn,
Atsistojo
Kai stuburėlis,
Kai stiebelis.[2]
Negipalenkė
Žemai galvelės,
Negipakėlė
Aukštai kepurėlės,
Įnegipažino
Mano tėvelio
Ūklėtojėlio.

— Tėveli mano,
Tėveli mielas,
Ažuauklinai [3]
Mane, jaunuolėlę,
Mane, jaunuolėlę,
Šitam sveteliui.
Argi žinojau
Aš, jaunuolėlė,
Kadgi aš būsiu
Šito svetelio.

[2] *Stiebas* jie būk suprantą ir vadiną, ką mes kelmas.
[3] Ažu — už; retai ten kalbama taip; dainėms jis valija pailgimui arba patempimui.

Sakej teweli: / Szitą swieteli / Did łabadingó / Did īszmīntingó. // Kajp gi ineje / Mąna tewelo, / Tewo griczelin; / Atsistoje / Kaj stuburelis, / Kaj stiebelis:[2] // Negi palīnke / Žémaj galweles, / Negi pakele / Auksztaj kiepureles, / Negi pażino / Mąna tewelo, / Ukłatajelo. // Teweli mąna, / Teweli miełas! / Ażuauklinaj [3] / Mani jaunolelę (bis) / Szitam swieteluj. // Ar gi żinojau / Asz jaunolele,. / Kad gi asz busiu / Szito swietelo! .. // [2] Stiebas jie buk sóprątą ir wadiną, ki més kełmas. / [3] Ażu,— óż; retaj ten kałbama tajp; dajnems jis walij pailgimój arba patīmpīmuj.

Iš tų barų matyti, kad jaunasai gryčioj; jį nuveda už didįjį stalą, kur padeda savo labą — šiekštienę. Paregėjus jaunoji tokį priėmimą jaunikio, taip rauda:

— Tėveli mano,
Tėveli mielas,
Nepazvalyk gi
Šito svetelio
Glitaus šarmelio gerti.
Pakaks mano tėvelio,
Mano tėvelio
Rugių žiedelių,
Rugių žiedelių,
Kviečių * grūdelių.

* Esu girdėjęs, Žemaičiuose vadiną kviečiais, vasarop sėjus, o pūrais — rudenop; pas mums ir Lietuvoj adverniškai supranta.

Isz tû bariu matyti, kad jaunasaj gryczio; ji nówed oż didii stałą, kór paded sawa łaba — szieksztienę. Paregejos jaunoj tokij prīmimą jaunikio, tajp raud: Teweli mąna, / Teweli miełas! / Nepazwalikgi / Szito swietelo / Glitaus szarmele gérti: / Pakaks mąna tewelo, / Mąna tewelo / Rugiu żiedelu, (bis) / Kwietiu * grudelu. // * Esó gīrdejes, Żemajtiuse wadiną kwietejs, wasarop sejos, o purrajs rudenop; pas mūms ir Letuwo adwerniszkaj sóprąt.

Tuo tarpu tam tikras pajaunys prineša jaunajai didį laužą — vainiką jaunojo, tatai ir šaukias vainiknešiu. Tas didis laužas est sudėtas iš virkščių ir kitų vyriškų žolmenų, idant rodytų atentę. Vainiknešys, jį duodant, byloja puikią raciją (kurios neteko man girdėti). Tą raciją byloja be menkiausio apsirikimo, nes kitaip vė[l] spiria iš naujo varyti, o kančės, priilsinę tą geibį, atmeta ir liepia jaunikiui kitą atsiųsti. Tų pajaunių est abelnai 4 ir daugiau, tiek pat ir padėjėjų jiems, kad tikruosius išbrokija. Jų apsiėmimai man težinomi to vainiknešio ir staršojo marčelgos, apie kurį kalbos mano saugėse. Gražiai pasakius pajauniui raciją, jaunoji taip atrauda:

— Matulyte mano miela,
Nepazvalyk gi
Man, jaunuolėlei,
Notrių dilgėlių,
Notrių dilgėlių
Ant galvelės dėti.

Negimiegota
Tavo, vergelio,
Tavo, vergelio,
Naktį miegelis
Per tris nedėlėles.

Išgislankiojai
Visus patvorėlius,
Visus patvorėlius,
Visus pakraštėlius.

Išgirankiojai
Visas notreles,
Visas dilgėles.

Iškasinėjai
Visus šliukšnelius,
Visus mėšlynėlius.

Sugidėliojai
Man, našlaitėlei,**
Man, našlaitėlei,
Didį laužėlį.

Nekels mano galvelė
Tavo, vergeli,
Tavo, vergeli,
Didžio laužėlio.

Negidirbta
Tavo, vergelio,
Tavo, vergelio,
Dieną darbelis.

Išgidūmota
Tavo, vergelio,
Tavo, vergelio,
Visos dūmelės.

Negitereikia [a]
Tavo, vergelio,
Tavo, vergelio,
Didžio laužėlio.

Nekels mano galvelė
Tavo, vergelio,
Tavo, vergelio,
Didžio laužėlio.

— Motin mano mieloji,
Klausei, motinute,
Vakar vakarėlį,
Kodėl nuvyto
Žalios rūtelės.

Sakei, motinyte —
Sausas vėjelis pūtė.
Negisakei man,
Miela motinyte,
Visos teisybėlės.

** Našlaitė — sierota, o našlė — tai it mes.
[a] Negitereikia. Šit žodis! Kasra čia būtų žodžių pagal mūsų kalbą?

Tůtarpó tam tikras Pajaunys prinesz jaunojej didi łaużą — wajniką jaunojo, tataj īr szaukes Wajnikneszió. Tas didis łaużas est sódets įsz wįrksztiu įr kįtu wiriszku żolmenu, idant roditum atentę. Wajnikneszys, ji důdąt, biłoj pójkę raciję, (kurios ne téka mąń ġīrdeti). Tą raciję biłoj be mękiausio apsirikimo, nes kitajp we spyr' īsz naujo warytį; o kączis, priīlsini tą gejbi, atmet īr liep' jaunikiuj kitą atsiustī. Tu Pajauniu est abełnaj 4 īr daugiau, tiek pat īr padejeju jems, kad tikrůsius īszbrokij. Ju apsiįmimaj mąn teżinomi to wajnikneszio īr Stārszajo Marczełgos, ape kórij kałbas mąna saugiose. Grażej pasakios pajauniuj raciję, jaunoi tajp atraud: Matulite mąna mieła! / Nepazwalikgi / Mąń jaunolelej / Notriu, dilgelu (bis) / Ąnt galweles detī. // Negimiegota / Tawo wergelo (bis) / Nakty miegelis / Par tris nedeleles. // Iszgįsłąnkiojej / Wissus patworelus, (bis) / Wissus pakrasztelus; // Iszgīrąnkiojej / Wissas notreles, / Wissas dilgeles, // Iszkassinejej / Wissus szliukszneIus, / Wissus meszlinelus; // Sógidelojej / Mąń naszłajtelej ** (bis) / Didi łaużeli. // Ne keIs mąna galwele / Tawo wergeli (bis) / Didio łauželo. // Ne gi dirbta / Tawo wergelo (bis) / Diena darbelis; // Iszgīdumota / Tawo wergelo (bis) / Wissos dumelis. // Negiterejke [a] / Tawo wergelo (bis) / Didio łaużelo: // Nekels mąna galwele / Tawo wergelo (bis) / Didio łaużelo. // Motin' mąna miełaj! / Kłausej motinute / Wakar wakareli: / Kodel nówyta / Żalas rutélis? // Sakej motinite: / „Sausas wejelis pute". // Negisakej mąn / Mieła motinite / Wissos tejsibeles!!.. // ** Naszłajte,— sierota; o naszle, taj it més. / [a] Negiterejke. Szįt żodis! Kasra cze butu żodiu pagal musu kałbą?

Dabar piršlys, paėmęs jaunajai už rankos, keldina eitų pas jaunikį prie didįjį stalą; tai ji šiaip atsimeta:

— Šaltos tavo,
Vergeli, rankelės,
Ledeliai graibyta.
Šiurkščios tavo,
Vergeli, rankelės,
Erškėtėliai braukyta.
Nušalo mano rankelės
Nuogi tavo, vergelio,
Baltų rankelių.
Pridilgyta mano rankelės
Nuogi tavo, vergelio,
Aštrių erškėtėlių.

Nęgieisiu iš vietelės
Be tikro tėvelio.

Dabar pīrszlys, paīmes jaunojej óż rąnkos, kéłdin ejtu pas jauniki pri didii stałą; taj ji szejp atsimet: Szałtos tawo / Wergeli rąnkelis; / Ledelej grajbyta. / Sziurksztes tawo / Wergeli rąnkelis; / Arszketelej braukyta. // Nószała mąna rankelis / Nógi tawo wergelo / Bąltu rąnkelu; / Prįdīlgyta mąna rąnkelis / Nógi tawo wergelo / Asztriu arszketelu. // Negi ejsiu ísz wieteles / Be tikro tewelo.

Tad tėvas paima už rankos duktės, kuri vedina per aslą taip rauda:

— Tėveli mano mielas,
Tėveli mano brangus,
Kurgi vedžioji
Mane, jaunuolėlę?

Ar šienelio grėbtų,
Ar rugelių pjautų?
Jeig rugelių pjautų —
Žinau tėvelio
Visus laukelius,
Visus šniūrelius.

Lygūs laukeliai
Negikelmuoti
Nei akmenuoti.
Lygios pievelės
Negikelmuotos.

Galgi užmiršau
Šį gi rytelį
Aš, jaunuolėlė.

Nugislinkėjo
Žemai žemelė
Per uolektėlę,
Pasikėlėjo
Aukšti slenksteliai
Pergi sieksnelį.

Tad tews paĩm óż rąnkos duktes, kóri wedenia par asłą tajp raud: Teweli mąna miełas, / Teweli mąna brąngós! / Kór gi wedzioi / Mani jaunolele? // Ar szienelo grebtu? / Ar rugelu pjautu? / Jeg rugelu pjautu; / Żinau tewelo / Wissus łaukelus, / Wissus szniurelus: // Ligus łaukelej, / Negi kéłmůti, / Nej akmenůti; / Ligus piewelés / Negi kéłmůtos. // Gal gi óżmĩrszau / Szygi riteli / Asz jaunolele. // Nógĩslinkeje / Żémaj żemele / Par ůłaktele, / Pasikéleje / Aukszti slĩnkstelej / Par gi sieksneli.

Tai[p] bemušant per aslą, pasijunta ties jaunikiu, kurio visa šalis laike vedimo stačia stovėjo ant suolų, o kitas rasi ir ant stalo, ir tolom nesėdos, kolom jaunoji neatsisėda greta su jaunuoju. Berods kita tą gailesį jaunų dienų abejojant rauda, bet kita iš tikro su didžiausiu verksmu beginčydama ir besistaršydama tai[p] sugraudina tėvus, nets jie, kaip tenkas, sakė tūtėja tos raudos, ardo savo sutarimą ir nebeleidžia dukrei tekėti.

Kad jaunąją pasodina greta su jaunuoju, tai yra naujas sutarimas, tad ji taip sveikinas:

Labas rytelis
Šitam sveteliui,
Šitam sveteliui,
Svetimai šalelei.

Liūdi mėnulis,
Liūdi dangulis,
Liūdi ir mano
Visi broleliai,
Liūdi ir mano
Tikri tėveliai.

Tiktai neliūdi
Šitie sveteliai,
Šitie sveteliai
Svetimos šalelės.

Taj bemusząt par aslą, pasijunt tes jaunikiu, kório wissa szalis, łajke wedimó, state stoweje ąnt sûłu, o kits rasi ir ąnt stała, Ir tałom ne sedas, kałom jaunaję ne atsised grete só jaunůjó. Berods, kita tą gajlesi jaunu dienu abejojęt raud; bet kita įsz tikra só didiausió werksmó begęnczidama Ir besistarszidama taj sógraudin tewus, nets jie, kajp tękas, sake tuteje tos raudos, arda sawa sótarimą ir nebelejd dukrej teketį. Kad jaunoję pasodin grete só jaunůjó, taj yr naujes sótarims, tad jI tajp swejkinas: Łabas ritelis / Szitam swieteluj (bis) / Swietimaj szalelej. // Ludi menulis, / Ludi dangulis, / Ludi įr mąna / Wįssi brolelej, / Ludi įr mąna / Tįkri tewelej; // Tįktaj ne lúdi / Szitie swietelej (bis) / Swietimos szaleles.

Abudu prašo palaiminimo tėvų ir visų vis, dėl ko prakalba šiais barais:

Blagaslovykit	Mane, jaunuolėlę,
Šį gi rytelį,	Mane, jaunuolėlę,
Šį gi rytelį	Šventoj bažnyčėlėn.

Abudu prasza pałajminimo tewu Ir wissu-wiss; delko prakałb szejs barejs: Błagasławykit / Szigi riteli (bis) / Mani jaunolelę (bis) / Szwęntaj bażniczelen.

Palaiminę visi išsiverčia laukan ant atšlaimą, arba kiemą, kur jaunoji savo varo:

N, broliukai mano,	Skardžiai varpeliais,
Pasibalnojai	Kad netroškintų
Ristą žirgelį,	Mano širdelės,
Nugiėjai	Kad nesopintų
Aukštoj stainelėn,	Mano galvelės,
Pagiėmei	Kad neklotų
Dymo balnelį,	Plonų drobelių,
Nugisjosi	Kad nestatytų
Šventoj bažnyčėlėn.	Mūsų, jaunuolėlių,
	Kad nekalbintų
Paprašyk dievelio	Graudžiais žodeliais,
Namestnikėlius,	Kad nemainytų
Kad nedūduotų	Aukso žiedelių,
Gailiai vargolėms,	Kad nevytintų
Kad nemuštų	Rūtų vainikėlio.

Pałajmine, wIssi isiwercz' łaukon ąnt atszłajmą arba kiemą, kór jaunoj sawo waro: N. brolukaj mąna / Pasibałnojej / Ristu żIrgeli, / Nógiwejej / Auksztoj stajnelin, / Pagiįmej / Dyma balneli. / Nógis'josi / Szwętaj bażniczelen, / Papraszyk Diewelo / Namestnikelus. // Kad ne dudůtu / Gajlej wargolems, / Kad ne mósztu / Skardżej warpelejs, / Kad ne traszkintu / Mąna szIrdeles, / Kad ne sôpintu / Mąna galweles, / Kad ne kłatu / Płanu drobelu, / Kad ne statytu / Musu jaunolelu, / Kad ne kalbintu / Graudej żodelejs, / Kad ne majnuytu / Auksa żiedelu, / Kad ne witintu / Rutu wajnikeli.

Ir bažnyčion nuūžia. Po vinčiavonei kožna šalis į savo namus maskatinėja. Mano darbas į jaunosios šalį dabotis. Svotbininkai jaunosios parsibaldę liuoba rasti vario vartus užkilnotus ir užsklęstus: nei kieno meldimas atkelti nevalija; tod jaunoji atsiliepia:

Labas vakarėlis,
Pirmas žodelis
Šį vakarėlį,
Šį vakarėlį
Tikram tėveliui,
Tikram tėveliui
Ir motinėlei.

Ko gi užsirūstijo
Mano tėvelis,
Mano tėvelis
Ir motinėlė?

Negiatkėlė
Vario vartelių,
Vario vartelių
Man, jaunuolėlei.

Ir bažniczen nóuž. Po wînczewonej kožna szalis i sawo namus maskatinej. Mąna darbs i jaunoses szali dabotis. Swodbinikaj jaunoses, parsibalde, lůb rastî wario wartus óžkélnotus îr óžskléstus: nej kieno meldimas atkeltî ne walij; tod jaunoj atsiliep': Łabas wakarelis, / Pirmas žodelis / Szy wakarely (bis) / Tikram teweluj (bis) / Ir motinelej. / Ko gi óssirustije / Mąna tewelis (bis) / Ir motinele? // Negi atkele / Wario wartelu (bis) / Mąn jaunolelej.

Atkėlus tėvams vartus, visi sutrata į kiemą, kur jaunoji su didžiausiu klyksmu:

— Tėveli mielas,
Tėveli brangus,
Pagiėmė
Mane, jaunuolėlę,
Mane, jaunuolėlę,
Mane, našlaitėlę.

Dėkui tėveliui,
Ūklėtojėliui,
Kad blagaslovijai
Šį gi rytelį,
Šį gi rytelį
Mane, jaunuolėlę.
Tiktai ne dėkui
Mano tėveliui,
Kad neblagaslovijai
Tikru žodeliu.

Pargitemainė
Aukso žiedelį
Ant čino varelį.
Nugitespaudė
Mano pirštelį,
Mano, jaunuolėlės,
Mano, jaunuolėlės,
Čino varelis.

Prigitesėjau
Pilnus laukelius,
Pilnus laukelius
Žalių rūtelių.
Prigiteklojau
Pilnus laukelius,
Pilnus takelius
Plonų drobelių.

— Tėveli mano,
Tėveli mielas,
Tėveli brangus,
Užsislaugijau
Didžią nevalią
Nuo tikro tėvelio.

Tėveli mano,
Tėveli mielas,
Tėveli brangus,
Užgivaduoki
Mane, jaunuolėlę,
Iš didžios nevalios.

Atkełos tewams wartus, wīssi sótrat i kiemą, kór jaunoj só didiausió klyksmó: Teweli miełas, / Teweli brą̇ngós! / Pigīime / Mani jaunolele (2.) / Mani naszłajtele!! .. // Dekó teweluj / Ukłatajeluj; / Kad błagasławijej / Szy gi riteli (bis) / Mani jaunolele; / Tiktaj ne dekó / Mąna teweluj, / Kad ne błagasławijej / Tīkró żodeló. // Pargi temajne / Aukso żiedeli / Ąnt czino-wareli, / Nógītespaude / Mąna pīrszteli / Mąna jaunoleles (bis) / Czino-warelis. // Prigītesejau / Piłnus łaukelus (bis) / Żalu rutelu, / Prigītekłojau / Piłnus łaukelus, / Piłnus takelus / Płanu drobelu. // Teweli mąna, / Teweli miełas, / Teweli brągós! / Ośsisłaugijau / Didię newalę / No tikro tewelo. // Teweli mąna, / Teweli miełas, / Teweli brągós! / Óżgiwadoki / Mąni jaunolelę / Isz didios newales.

Įėjus vidun, eit šoktų, paskui tėvas išveda iš šokėjaus ir duoda dovanas; tam dėjus, visi ima dėti, kas kuo turtingas, kančės nemaž sumeta ant vainiko. Po tuom dėkavoja:

— Dėkui tėveliui,
Ūklėtojėliui,
Ažu auksą sidabrėlį.
Žiba gi tvaska
Tikro tėvelio,
Tikro tėvelio
Aukso sidabrėlis.
Dyl mano, jaunytėlės,
Jaunos dienelės.

Kada, tėveli,
Ataklausysiu
Ažu didžias dovanėles,
Ažu auksą sidabrėlį?

Jeigu geros dienelės,
Atapjausiu
Kalne rugelius.
Jeigu blogos dienelės,[a]
Ataklausysiu[b]
Tikram tėveliui,
Tikram tėveliui
Gailioms ašarėlėms,
Didžiais atadūsėliais.

— Dėkui motinėlei,
Ūklėtojėlei,
Ažu plonas drobeles,
Ažu plonas drobeles.
Kada suspėjai, motinyte,
Išausti ir išbaldyti?

Kada, motinyte,
Ataklausysiu
Ažu didžias dovanėles,
Ažu auksą sidabrėlį?

Jeigu geros dienelės,
Atapjausiu
Kalne rugelius.
Jeigu blogos dienelės,
Ataklausysiu
Mielai motinėlei
Gailioms ašarėlėms,
Didžiais atadūsėliais.

— Dėkui, broliukai,
Ažu didžias dovanėles,
Ažu N...[d]
Kada, broliukai,
Ataklausysiu
Ažu didžias dovanėles,
Ažu N...?

Jeigu geros dienelės,
Išgi laukelio
Rugiais mieželiais,
Išgi gurbelių [1]
Žaliais margeliais,
Iš patvorėlių
Pilkoms bitelėms,
Tada, broliukai,
Ataklausysiu.

Kai pamatyste
Mane, jaunuolėlę,
Lauku einančią,
Negiužlojokit
Pilkais kurteliais,
Negiužkilnokit
Vario vartelių
Nuo manę[s], jaunuolėlės.

— Dėkui, seserytės,
Ažu didžias dovanėles,
Ažu margas juosteles [b].
Kada, seserytės,
Jūs paspėjot
Didžius raštelius
Išgirašyti?

Ataklausysiu
Seserėlėms
Tamsioj naktelėj
Atadūsėliais,
Šviesioj dienelėj
Gailioms ašarėlėms.

[a] Jų *blagas,* mūsų *blogas* vis lygiai suprantamu. Nenumanau, kad Jo mylista Vyskupas savo rašte po įsikėlimo žodį blagas patelžė tame tarime, kur gudai išneša благій, błogi.

[b] Pailgintas žodis atklausysiu.

[c] Mūsų: išbaltyti.

[d] Ažu tą, ką jis teikės duoti: ar iš savo sėtos bandos, ar iš kita ko duoda; bet tankiausiai skambina į torielką jaunosios-seseries auksą sidabrėlį. Beje gi, bites paveda, kaipo savo locnumą.

[1] Gurbas yra troba, kur bandą daro; pas mus vadinas namas, kurį nereikia maišyti žodžiu, dauglykėj kalbamu, namai, arba numai (znočija: dom, mieszkanie).

Tropna man skaityti pas nekuriuos, kad jie vadina lenkų dom lietuviškai numas arba namas, užuot d[auglykėj] namai arba numai.

[b] Tas ir savąsias juostas išdėlioja, iš namų išvažiuojant, broliams ir svotbininkams.

Iejos widon ejt szoktu, paskui tews iszwed īsz szokejaus īr důd dowanas; tam dejos, wīssi īm detī, kas ků tórtingas. Kączės nemaż sómet ąnt wajnika. Potům dekawoj: Dekó tēweluj, / Ukłatajeluj / Ażů aukso-sidabreli. // Żiba gi twaska / Tikro tewelo (bis) / Aukso-sidabrelis. / Dył mąna jauniteles / Jaunos dienelis... // Kada teweli / Atakłausysiu / Ażu didzes dowaneles, / Ażu aukso-sidabreli? // Jegu geros dienelis; / Atapjausiu / Kalnie rugelus. / Jegó błagos dienelis [a]; / Atakłausysiu [b] / Tīkram teweluj (bis) / Gajlems aszarelems, / Didejs ataduselejs. // Dekó motinelej, / Ukłatajelej / Ażu płonas drobeles (bis) // Kada sóspejej motinite / Iszaustī īr īszbałdytī [c]. // Kada motinite / Atakłausysiu, / Ażu dides dowaneles, / Ażu auksą sidabreli? // Jegó géras dienelis; / Atapjau-

siu / Kalnie rugelus. / Jegó błagos dienelis; / Atakłausysiu / Miełaj motinelej / Gajlems aszarelems, / Didiejs ataduselejs. // Dekó brolukaj / Ażu didies dowaneles / Ażu N. . . .[d] / Kada brolukaj / Atakłausysiu, / Ażu didzes dowaneles / Ażu N.? // Jegó geros dienelis; / Isz gi łaukelo / Rugejs mieżelejs, / Iszgi górbelu [1] / Żalejs margelejs, / Isz patworelu / Pīłkoms bittelems. / Tada brolukaj / Atakłausysiu. // Kaj pamatyste / Mani jaunolelę / Łauko ejnąntę; / Negi óżłajokit / Pīłkajs kurtelejs, / Negi ożkėłnokit / Wario wartelu / Nó mani jaunoleles. // Dekó seserytes / Ażu didzes dowaneles / Ażu margas jůsteles [b]. / Kada seserytes / Jus paspejot / Didius rasztelus / Iszgiraszytī. // Atakłausysiu / Seserelems: / Tamsej naktelej / Ataduselejs, / Szwiesej dienelej / Gajlems aszarelems. // [a] Ju błagas, musu błogas, wīs ligej sóprątamó. Nenómanau, kad Jomilesta Wiskups sawo rasztie po isikelimó żodi błagas patelże tame tarime, kór Gudaj isznesz благий, błogi. / [b] Paiłgints żodis atkłausysiu. / [c] musu: įszbaltytī. / [d] Ażu tą ką jis tejkes důti; ar īsz sawo setos bąndos, ar īsz kitako důd; bet tąnkiause skąbin i toriełka jaunoses—seseries aukso-sidabreli. Bejegi! bites pawed, kajpo sawa łocnumą. / [1] Górbas yra troba, kór bądą daro; pas mus wadinas nąm's, kórij ne rejk majszytį só żodiu dauglikie kałbamó namaj arba numaj (znaczy dom, mieszkanie). Tropna mąń skajtytī pas niekórius, kad jie wadin Lanku dom Letuwiszkaj numas ar namas, użad d. namaj arba numaj. / [b] Tąs īr sawąses justes īszdeloj; īsz namû įszważiůję̨t, brolems įr swodbinikams.

Visam pulkeliui padėkavoja žodžiu ažu brangias dovaneles. Padėkavojus tokiu pragumu, jaunoji nusikantruoja ir eina prie pamergių pastarąjį kartą jaunų dienų klausyti dainių. Tas būrys ūžiantis pamergių ir klausančios ir siaubiančios jaunosios vadinas *susėstinės*, kas lenkiškai išsineša 'dziewi wieczor'. Čia tai yra mokslinužė ir buveinė dainių ir saugių; čia tai veržias kiekviena mergelė aukščiaus užšaukti ir skaisčiaus sumušti, idant šauktis *vedove* susėstinių. Nubodus joms besėdint dainuoti, eina šoktų, taip pat dainuodamos tam tikras daines. Muziką čia menk tevelija, ji pragumu dainavimų besmuikauja arba rėžia berniokams kazoką, šešurį, raitytėlį, vainos [šokį] ir t. t. Tai duoda garo sulig aušrai, tad jau išsiblaško ant pailsio. Ant rytojaus apie vakarą atbraukia jaunasis su viešnia ir savo pajauniais; tada jaunoji pasikavoja. Sušokus, kad ilgesniui atradę įveda į gryčią, jaunoji taip viešnią kolioja:

Ko gi inėjo
Šita mergelė
Šį vakarėlį?
Ar kelelio klaustų,
Ar ugnelės imtų?

— Matau, mergele,
Ką tujei turi:
Vienoj rankelėj
Aštrią šoblelę,
Antroj rankelėj
Didį laužėlį.

Nugitesversi
Mano galvelę
Didžiu lauželiu,
Nugitekirsi
Jaunas dieneles
Aštria šoblele,
Sugiteminsi

Rūtų vainikėlį
Juodan purvelin,
Po bėro kojelėms.

Kad būč žinojus
Šį gi rytelį,
Būčia pasvirtus
Pilka gegule,
Būčia nuskridus
Žalioj girelėn,
Būč nusrėškus
Žalių žiedulėlių,
Būčia insodinus
Tarpu vartelių.
Būtų užklėsus
Vario vartelius
Žalioms šakelėms,
Būt neinvažiavus
Šita mergelė
Šį vakarėlį.

Kad būč žinojus
Aš, našlaitėlė,
Būčia pasvirtus
Pilka gegule,
Būčia nuskridus
Didžian miestelin,
Būčia pripirkus
Smailių spilkelių,
Būčia prikalus
Pilnus suolelius,
Pilną aslelę,
Būt neprisėdus
Šita viešnelė
Šį vakarėlį.

Kad būč žinojus,
Būčia paprašius
Tikro brolelio
Šį vakarėlį.
Būtų iškasęs
Gilią duobelę

Pagei slenkstelį.
Būčia pripylus
Šviesios ugnelės
Giliój duobelėn,
Būt neinėjus
Šita viešnelė
Šį vakarėlį
Mano tėvelio,
Tėvo gryčelėn.

— Tėveli mano,
Tėveli mielas,
Tėveli brangus,
Nepazvalyk gi
Šitai mergelei,
Arba viešnelei,
Didžio lauželio
Ant mano galvelės
Ažulaužti,
Juodą vainikėlį
Purvelin suminti.
Negitereikia
Šitos mergelės
Didžio lauželio,—
Pakaks mano,
Jaunuolėlės,
Rūtų vainikėlio.

Wissam pólkeluj padekawoj żodiu ażù brąges dowaneles. Padekawojos tokió pragomó, jaunoj nusikantruoj ir ejn pri pamergiu pastaroi karta jaunu dienu kłausyti dajnių. Tas burys użantis pamergiu ir kłausanczios ir siaubanczios jaunosis wadinas **sósestines**, kas Lankiszkaj isinesz dziewi wieczor. Cze taj yra mokslinuże ir buwejne dajniu ir saugiu; cze taj wierżas kiekwiena mergele aukszciaus uższaukti ir skaistiaus sómuszti, idant szauktis wedowe sósestyniu. Nobodos jóms besedent dajnuoti, ejn szoktu, tajpat dajnuodamos tam tikras daines. Muzika cze męk tewelij, ji progami dajnawimu besmujkauj arba reż berniokams kazoką, szeszury, rajtiteli, wajnos ir t. t. Taj duod garą

sólig auszraj tad jau isibłaszko ant pailsio. Ant ritojaus api wakara atbrauk jaunasis só wieszne ir sawa pajaunejs; tada jaunoj pasikawoj. Sószokos, kad ilgesniuoj atrade iwed i griczę, jaunoj tajp wieszne koloj: Ko gi ineje / Szita mergele / Szy wakareli? / Ar kelelo kłaustu? / Ar ugneles ijmtu? // Matau mergele, / Ką tujej tóri: / Wieno rankelij, / Asztra szoblelę, / Antro rankelij / Didi łauželi. // Nógiteswersi / Mano galwelę / Didiu łauželu, / Nugitekirsi / Jaunas dieneles / Asztró szobleló, / Sógiteminsi / Rutu wajnikeli / Juodan purwelin / Po bero kajelems. // Kad bucz žinojos / Szi gi riteli / Buczio paswirtos / Pilku geguló / Buczio nuskrydos / Žaloj girelin / Bucz nusreszkos / Žalu žiedulelu / Buczio insodinos, / Tarpo wartelu / Butu užklesos / Wario wartelus / Žaloms szakelems / But neinwažiawos / Szita mergele / Szy wakareli. // Kad bucz žinojos / Asz naszłajtele / Buczio pas'wirtus / Piłkó geguló / Buczio nóskrydos / Didžian miestelin, / Buczio pripirkos / Smajlu spilkelu, / Buczio prikałos / Piłnus solelus, / Piłną aslelę, / But' neprisedos / Szita wiesznele / Szy wakarely. // Kad bucz žinojos; / Buczio papraszios / Tikro brolelo / Szy wakareli; / Butu iszkases / Gilą duobele / Pagei slanksteli. / Buczio pripiłos / Szwiesos ugneles / Gilaj duobelin; / But ne inejus / Szita wiesznele / Szy wakareli / Mano tewelo / Tewo griczelen. // Teweli mano / Teweli miełas, / Teweli brąngós! / Nepazwalikgi / Szitaj mergelej / Arba wiesznelej / Didio łauželo / Ant mano galweles / Ažułaužti. / Juoda wajnikeli / Purwelin sóminti. / Negiterejke / Szitos mergeles / Didio łauželo: / Pakaks mana jaunoleles / Rutu wajnikelo.

Kraičiui keliant ant vežimą ir svetur rengiantis keliautų, pamergės dainuoja ir jaunoji varo:

— Sesytės mano mielos,
Sesytės mano brangios,
Negiišduokit
Mano, jaunuolėlės,
Mano, jaunuolėlės,
Aukšto kraitelio.
Mažgi padės
Pogi vėjeliais,
Pogi lašeliais,
Maž ir užpūs
Visi vėjeliai,
Mažgi užlis
Visi lietuliai,
Maž ir pamins
Juodan purvelin
Pogi slenksteliu,
Maž ir padės
Liepto vietelėn,
Maž ir susterdys
Kai ant karelio.
Maž ir subalsiu
Kai drobelė,
Maž ir sudžiūsiu
Kai žalia rūtelė.
Maž neattiksiu
Žingsnelio žengtų,
Maž ir neattiksiu
Darbelio dirbtų.
Eisiu greitai,
Sakys, martelė
Kai raitojėlė.
Eisiu palengva,
Sakys, tinginėlė
Mūsų martelė.
Dėvėsiu baltai,
Sakys, mudraivėlė
Mūsų martelė.
Dėvėsiu juodai,
Sakys, čigonėlė
Mūsų martelė.

Krajtiuj kelant ant wežima ir swetur rengantes kelautu pamerges dajnuoj, ir jaunoj waro: Sesytes mano mielos, / Sesytes mano brąngios! / Negi iszduokit / Mano jaunoleles (bis) / Auksżto krajtelo. / Mażgi pades / Pagi wejeles, / Pagi łaszeles, / Maż ir użpus / Wisi wejelej, / Mażgi użlys / Wisi letulej, / Maż ir pamįns / Juodon purwelin / Pagi slanskteli / Maż ir pades / Liepta wietelę, / Maż ir sosterdys / Kaj ant kareli, // Maż ir sobałsiu / Kaj drobele, / Maż ir sodżiusu / Kaj żale rutele, / Maż neattiksiu / Żinksnelo żinktu, / Maż ir neattiksiu / Darbelo dirbtu. / Eisiu grejtaj / Sakys martele / Kaj rajtojele; / Ejsiu palingwa / Sakys tinginele / Musu martele; / Dewesiu bałtaj, / Sakys mudrajwele / Musu martele; / Dewesiu juodaj, / Sakys czigonele / Musu martele.

— Tėveli ir motinėle,
Blagaslovykit
Mane, jaunuolėlę,
Mane, jaunuolėlę,
Svetimon šalelėn
Išleisdami.

Teweli ir motinele / Bagasławikit / Mani jaunolelę (bis) / Swetimon szalelin / Iszlejdzemi.

Sėdas vežiman:

— Sudieu, rūtele,
Sudieu, mėtele,
Sudieu ir mano
Balta lelijėle,
Sudieu ir mano
Tikri tėveliai,
Sudieu ir mano
Tikri broleliai,
Sudieu ir mano
Visas pulkelis.
Sudieu ir mano
Tikros sesulės,
Sudieu ir mano
Ta gi vietelė
Tikro tėvelio.

Sėdas weżiman: Sódiew rutele, / Sodiew metele, / Sódiew ir mana / Bałta lelijele, / Sódiew ir mana / Tikri tewelej, / Sódiew ir mana / Tikri brolelej, / Sódiew ir mana / Wisas pulkelis; / Sódiew ir mana / Tikras sesulas, / Sódiew ir mana / Tagi wietele / Tikro tewelo.

Kraičiui keliant, mergos muša:

Yr ką kėlė,
Nėr kam keltų.
Yr ką nešė,
Nėr kam neštų.
Patrūkst, mergelės,
Jūs patrūkste,
Pajuodėlės mergelės,
Jūs patrūkste,
Devynias dienas
Dieglius sirgste,
Dešimtoj dienoj
Nepaskelste.
Tai mūsų sesulė
Tai darbininkė,
Tai mūsų jaunuolėlė
Tai darbininkė.
Ir t. t.

Krajtiuj kelant mergos musz: Ir ką kele / Ner kam keltu. / Ir ką nesze / Ner kam nesztu / Patrukst mergeles, / Jus patrukste, / Pajuodeles mergeles /

Jus patrukste. / Diewines dienas / Dieglus sirgste / Deszimto dieno / Nepas'kelste. / Taj musu sesula / Taj darbininke, / Taj musu jaunolele / Taj darbinike! / ir t. t.

Toliaus pirmoji taip renka:

[— Mart mart,
Kur tujei buvai,
Ilgai užtrukai?]
Kur tave temo,
Kur tave aušo?

— Pas tėvelį
Rugelius pjoviau,
Ten mane temo,
Ten mane aušo.

— Mart mart,
Kur tujei buvai,
Ilgai užtrukai?
Kur tave temo,
Kur tave aušo?

— Pas motulę
Drobeles audžiau,
Ten mane temo,
Ten mane aušo.

— Mart mart,
[Kur tujei buvai,
Ilgai užtrukai?
Kur tave temo,
Kur tave aušo?]

— Pas brolelį
Linelius roviau,
Ten mane temo,
Ten mane aušo.

— Mart mart,
[Kur tujei buvai,
Ilgai užtrukai?
Kur tave temo,
Kur tave aušo?]

— Pas sesulę
Rūteles sėjau,
Rūteles sėjau,
Pati ravėjau,
Rūteles skyniau,
Vainiką pyniau,
Vainiką pyniau,
Ant galvelės dėjau,
Ant galvelės dėjau,
Galvelę šukavau,
Galvelę šukavau,
Plaukelius laidavau,
Ten mane temo,
Ten mane aušo.

— Mart mart,
[Kur tujei buvai,
Ilgai užtrukai?
Kur tave temo,
Kur tave aušo?]

— Pas anytėlę
Gailiai verkiau,
Ten mane temo,
Ten mane aušo.
Rūsti žodeliai
Kai akmenėliai.
Pas tėvelį augau
Kai rūtelė,
Kai rūtelė,
Perlų vainikėlis.
Pas anytėlę
Ašai sudžiūvau,
Aš sudžiūvau
Kai sausa mindrelė,
Aš sudžiūvau
Kai rudenėlis.

Aš nusieičia
Galan laukelio,
Aš atrasčia
Mielą matulę.
Aš nusieičia
Žalion biržėlėn,
Aš atsisėsčia
Prie sriaujo upelio,
Aš prisgirdyčia
Čystam vandenėlyj,
Kad nematytų
Mano draugeliai.
Aš nuplaukčia
Ant mielą matulę,
Aš pasakyčia
Savo vargelį,
Savo vargelį
Mielai matulei.
Velet negyventi
Ant balto svietelio,
Kad negirdėtų
Jaunas bernelis.

— Mano matule,
Graži lelijėle,
Išgitaryk
Nors vieną žodelį
Dėlei mielos
Savo dukrelės.

— Mano dukrele,
Balta lelijėle,
Ingipuolei
Didžian vargelin.
Tu ten padėsi
Savo galvelę
Pas gi bernelį
Svečioj šalelėj.
Tavo bernelis
Kai tikras tėvelis.
Nebūk tai puiki
Nei labai aštri.

Velet prisgirdyčia,
Negi pasakyčia
Mielai motinėlei,
Baltai lelijėlei.

Tolaus pirmoj tajp renk: Kór tawi tema, kór tawi ausza? // Pas teweli rugelus pjowiau. / Ten mani tema, ten mani ausza. // Mart Mart / Kór tujei buwaj, ilgaj użtrukaj? / Kór tawi tema, Kur tawi ausza? // Pas motulą drobeles audżiau, / Ten mani tema, ten mani ausza. // Mart. mar. ir t. t. // Pas brolali linelus rowiau, / Ten mani tema, ten mani ausza. // Mart. mart. ir t. t. // Pas sesula ruteles sejau, / Ruteles sejau, pati rawejau, / Ruteles skiniau, wajnika piniau. / Wajnika piniau, ant galweles dejau, / Ant galweles dejau, galwele szukawau, / Galvele szkawau, płaukelus łajdawau. / Ten mani tema, ten mani auszo. // Mart. mart. ir t. t. // Pas anitelę gajlej werkiau / Ten mani temą, ten mani auszo, / Rusti żodelej, kaj akmenelej. / Pas teweli augau kaj rutele, / Kaj rutele, perłu wajnikelis. / Pas anitel aszaj sodżiuwau, / Asz sódżiuwau, kaj sausa mindrele / Asz sodżiuwau, 'kaj rudenelis. // Asz nósiwejczio gałon łaukelo, / Asz atrasczio mieła matulą, / Asz nósiwejczio żalon birżelin / Asz atseszszio pri sriaujo upelo, / Asz prisgirdyczio czistam undeneley. / Kad ne matytu mano draugele; / Asz nopłaukczio ant mielą matulą, / Asz pasakyczio sawa wargeli, / Sawo wargeli miełaj matulaj. / Welet negiwenti ant bałto swietelo. / Kad negirdetu jaunas bernelis. // Mana matula, grażi lelijele / Iszgitaryk nors wiena żodeli / Delej miełos sawo dukreles. // Mano dukrele bałta lelijele / Ingipuolaj didżan wargelin; / To ten padesi sawo galwele / Pasgi berneli swietio szalelij. / Tawa bernelis kaj tikras tewelis / Ne buk taj pojki nełabaj aszti // Welet pris'girdiczio, negi pasakyczio / Miełaj motinelaj, bałtaj lelijelaj.

ŠEIMOS DAINOS

188. ANT TUO KALNU KALNUŽELIU

Ant tuo kalnu kalnuželiu
Margasis dvarelis,
Tame margame dvarely
Sėd senas tetušis,
Sėdėdamas rymodamas
Augino sūnelį.

— Kad ir mažą paauginsiu,
Puikiai parėdysiu.
Pirksiu savo sūnuželiui
Juodbėrą žirgelį.

Prie juodbėro žirguželio —
Silkų kamaneles,
Prie silkinių kamanelių —
Tymužio balnelį.

Prie tymužio balnuželio —
Sidabro kilpeles,
Prie sidabro kilpuželių —
Vario kančiukelį.

188. Ant tuw kałnu kałnuželu, / Margasis dwarelis.— / Tamy margamy dwarele, / Sied senas tetuszys, / Siediedamas rimodamas, / Augina sunelį,— / Kaď yr maża paauginsiu, / Puyke pariedisiu.— / Pyrksiu sawa sunuzeluw, / Juwdbiera żyrgeli.— / Pry iuwdbiera żyrguzely / Sylku kamaneles / Pry sylkiniu kamanelu / Tymuża balneli. / Pry tymuża bałnuzely / Sydabra kilpeles.— / Pry sydabra kiłpuzelu / Wary kanczukeli.—

189. JAU AUŠRELĖ BEAUŠTANTI

Jau aušrelė beauštanti
I[r] saulelė betekanti,
Galvelė beskaudanti.

Rūpinosi tetušelis,
Rūpinosi matušelė:
Kur išleisiu dukrelę?

Ar į kalnus pakalneles,
Ar į tankius kiemelius,
Ar į Vilniaus miestelį?

— Nerūpinkis, titušeli,
Nelinkst mano širdelė
Ant to Vilniaus miestelio.

Tu išleisi mane jauną
Į amžiną tėviškelę,
Po juodąja žemele.

Išauš diena pavasario —
Išgins brolis bėrus žirgus,
Lankys mano kapelį.

Užaugs krūmai, užžels takai —
Neblankysi, brotereli,
Sutrūnėjo grabelis.

189. Jaw auszrely be ausztanti y Sawlely be tekonti, galwely beskaudonti / Rupynosy Tetuszelis, rupynosy Matuszely, Kur yszleysiu Dukrely.— / 'Ar i kałnus pakalnelys, ar i tonkius kiyimelus, ar i Wylniaus miesteli.— / Ne rupinkies Tytuszeli, nelinkst muna szyrdely, ant to wylniaus miestely.— / Tu yszleysi muni iawna, i amżyna tiewyszkiely, po iowdowiy żemely.— / Isz aws dyina pawasary, yszgis Brolis bierus żyrgus, łonkis muna Kapeli.— / Użauks Kruma użełs taka, Nebłonkisi Brotereli, / Sutranieiy grabelis.—

190. OI MATUŠAITE

Oi matušaite,
Senoji galvaite,
Tamsta nežinojai,
Kas mano širdaitėj.

Mano širdaitėj
Daug meilių žodaičių,
Graudžių ašaraičių.

Galvų gale mano
Jei galvų galaity
Žyd lelijaitė
Geltonais žiedaičiais.

Kojų gale mano
Jei kojų galaity
Rieč palielaičiai,
Kvepianti žolaitė.

Prie šalies mano
Jei prie šalaitės
Kukuoj gegužaitė
Rozmaitais žodaičiais.

Aukštasis kryžius
Tai mano tėvelis,
Juodoji žemaitė —
Mano matušaitė.

Baltosios lentelės
Tai mano sesaitės,
Skiedrų paduškaitė —
Mano patiekaitė.

Ant kapelio mano,
Ant aukštojo mano,
Žel žolynelis,
Balti žiedeliai.

190. APE SMERTI. Oy! Matuszayte senoie gałwaytie / Tamsta neżynoje kas mana szyrdaytie / Mana szyrdaytie daug meyłu żodayczìu / grawdziu aszaraycziu / Gałwu gale mana, iey gałwu gałaytie / Zyd lelijayte gieltonays żiedayczeys / Koju gale mana iey koju gałaytie / Riecz paliełaycze kwepanti zołayte / Pri szales mana, iey pri szałaytes / Kuko giegużayte rozmaitays żodaytes — / Auksztasis kryżius tay mana tiewelis / Jodoi żemayte mana Matuszayte / Bałtoseś lenteles tay mana Sesaytes / Skiedru poduszkayte, mana patiekayte / Ant kapelu mana ant auksztoje mana / Żeł żolinelis, balte ziedeley.—

191. ATJOJO BERNELIS

Atjojo bernelis
Per lygius laukelius

Ir prijojo matutės dvarelį,
Ir nustabdė žirgelį.

Išeina matutė
Iš savo svirnelio:
— Prašom prašom, mano svetelėli,
Mes kalbėsim kalbelę.

— Matute mano,
Senoji mano,
Žadėk žadėk savo dukterėlę
Ir šią didžią pasogėlę.

— Bernelis mano,
Jaunasis mano,
Aš neduosiu savo dukterėlės
Už varguonio bernelio.

— Matute mano,
Senoji mano,
Aš nebijau vargelių
Nė sunkiųjų darbelių.

Matute mano,
Senoji mano,
Aš pats rytą atsikelsiu,
Pats ugnelę susikursiu.

Nė metų nebuvo,
Kaip meilė pražuvo,—
Reik iš miego budinti,
Prie darbelio rūpinti.

— Panele mano,
Jaunoji mano,
Pasimiegojai miegelį
Pas savo mielą motinėlę.

191. Atjoie biarnialis par ligus Łaukialus / Ir priioia Matuties dwariali / Ir nustabdia Żyrgiali // Isejna Matutia isz sawa swirnialia // Praszam praszam mana swietialielie / Mias kałbesim kałbiałe // Matutia mana sianoi mana / Żadek żadek sawa duktiarełe / Ir szi didzio posogełe // Biarnialis mana Jaunasis mana / Asz nia duosiu sawa duktiarełes / Uz wiargonia biarnialia // Matutia mana Jaunoi [apsirikimas — turi būti: *Sianoi. Red.*] mana / Asz nia bijau wargelu / Ni sunkiuju darbialiu // Matutia mana sianoi mana / Asz pats rito Atsikialsiu /

Pats ugniale susikursiu // Ni miatu niebuwa / Kayp miayła prażuwa / Reyk isz miega budinti / Prie darbiala rupinti // Paniała mana Jaunoi mana / Pasimiagoia miegeli / Pas sawa mieło Motiniełe.

192. GER BERNELIS KARČEMELĖJ

Ger bernelis karčemelėj,
Kul gorčelių į stalelį.

— Negerk negerk, bernuželi,
Nekulk gorčių į stalelį.

Lauk tavęs namie šeimynelė
Ir baltoji matušelė.

Stov mergelė prie šalelei,
Stovėdama graudžiai verkia.

— Neverk neverk, mergele,
Ramdyk savo širdelę.

Būsiv vedu kaip buvusiu,
Vargdieneliu palikusiu.

Kaip balandis su porele,
Teip ir vedu su mergele.

192. Gier Bernelis Karczymelie kuł gorczelu i staleli.— / Negierk negierk Bernużeli nekułk gorcziu i staleli / Ławk tawys numyi Szeyminely yr bałtoiy matuszely.— / Stow mergiely pri szalele stowiedama graudey werkie — / Newerk newerk mergiely romdik sawa szyrdely / Busiaw wedu kayp buwusiu warkdyinelu palykusiu / Kayp bałądis su porelu teyp yr wedu su mergiely.—

193. OI, LIŪDNA LIŪDNA

Oi, liūdna liūdna
Širdelė mano
Per visą rudenelį.

O ką prijautė
Širdelė mano,—
Tinginelį bernelį.

Oi, tingus tingus
Bernelis mano
Sunkių darbelių dirbti.

Sėjo rugelius,
Neapvagojo,
Vandeneliu apleido.

Sėjau rūtelius
Trejus metelius,—
Nė vienas neišdygo.

Tiek teišdygo —
Žals ąžuolelis
Ant devynių šakelių.

Kiek ant šakelių,
Tiek gegužėlių
Kas rytelį kukavo.

Ir iškukavo,
Ir išlingavo
Mano jaunas dieneles.

Oi, eisiu eisiu,
Čia aš nebūsiu,
Čia ne mano nameliai.

Dirvos kūluotos,
Pievos kęsuotos,
Ne kaip mano matušės.

— Vilk trauk lynelį,
Varyk laivelį,
Kelk mane per nemunelį.

Jei tu nekelsi,
Pėsčia pareisiu
Prie savo matušelės.

Dėkui tetušiui
Ir matušelei,
Kad mane užaugino.

O tam ne dėkui
Piršliui malagiui,
Kurs mane išviliojo

Už jūras mares,
Už vandenelius,
Į svetimą šalelę.

Svečioj šalelėj
Rūsti žmonelės,
Atšiauri malonelė.

193. Oy ludna ludna szyrdely mana, / Par wysa rudyneli.— / O kuw pryiauty szyrdely muna, / Tyngineli berneli.— / Oy tyngus tyngus bernelis mana, / Sunkiu darbelu dyrbty.— / Sieie rugelus neapwagoie, / Wandynelu apleyda.— / Sieiaw rutelus trejus metelus, / Niewienas ne yszdiga.— / Tiek te yszdiga żałs anżolelis / Ant dewiniu szakelu.— / Kiek ant szakelu tiek gegużelu, / Kas ryteli kukawa.— / Ir yszkukawa yr yszlingawa, / Mana iaunas dieneles.— / Oy eysiu eysiu cze asz ne busiu, / Cze ne mana numele.— / Dyrwas kułuwta piewas kiesuwtas, / Ne kayp mana matuszys.— / Wyłk trauk lineli, warik łayweli, / Kiełk mani par nemoneli.— / Je tu ne kielsi piesty pareysiu, / Pry sawa matuszelys.— / Diekuw tetusziuw yr matuszele, / Kad manį użaugina.— / O Tam nediekuw pyrszluw małagiuw, / Kurs muni yszwiloie — / Uż iuras mares, uz wandynelus, / I swetima szalely.— / Swetio szalele rusty żmonelės, / Atsziaury małonely.—

194. OI, SAUSA SAUSA

Oi, sausa sausa
Ši vasarelė
Už visas vasareles.

Ir išdžiovino
Kieme prūdelį,
Ištroškino žuvelę.

Troško žuvelė
Be vandenelio,
Kaip aš be matušelės.

Oi, liūdna liūdna
Širdelė mano
Šį visą rudenelį.

O ką prijautė
Širdelė mano —
Tingininką bernelį.

Oi, tingas tingas
Bernelis mano
Sunkiam darbeliui dirbti.

Rugelius įsėjęs
Nevagojo,
Vandeneliu apleido.

Oi, grėbiau grėbiau
Lankos šienelį
Be kokio pailselio.

Ateit bernelis,
Ateit jaunasis:
— Pailsėkis, mergele.

Padėk grėblelį
Į ąžuolelį,
Pailsėkis, mergele.

— Dėkui berneliui
Už parodelę,
Už meilingus žodelius.

Kaip žals rūtelis
Su meironeliu,
Vieni platūs lapeliai,

Teip to bernelio
Su ta mergele
Vieni meilūs žodeliai.

Ką viens dūmojo,
Antras žinojo
Meilinguosius žodelius.

194. WASARELY. Oi sausa sausa szi wasarely / Oż wysas wasareles / Er esz dziowyna kyimy prudeli / Esztroszkyna żuwely / Troszka zuwely be wundenely / Kap asz bematuszely / Oi ludna ludna szyrdely muna / Szi wysa rudyneli / O Kou prijauty szyrdely muna / Tingynika berneli / O tingas tingas bernelis muna / Sunkem darbeliou dyrpty / Rugelius isieięs newagoiy / Ondyneliu apleida / Oi griebiau griebiau łonkos szyneli / Bekoky paylsely / Ateit bernelis ateit jaunasis / Paylsiekes mergely / Padiek griebleli i oużouleli / Paylsiekes mergely / Diekou bernelou oż parodely / Oż meilingųs żodelus / Kaip żals rutelis su meironeliu / Wyiny płaty łapele / Tep to bernely su tou mergely / Wyiny meilys żodele / Kou wyns dumoiy ontrus żynoiy / Meilingusius żodelius.

195. OI, PAREIN PAREIN

Oi, parein parein
Mūsų sesaitė
Aušrelei beauštančiai,
Saulelei betekančiai.

Oi, barsiu barsiu
Savo sesaitę
Kas nedėlios rytelį
Po šeimynos akelių.

— Oi, nebark nebark,
Mano brotaiti,
Aš eisiu ing daržėlį,
Užtarys mane rūtelės.

Oi, džiūsta vysta
Žalios rūtelės
Nuo pačių pašaknelių,
Nuo mano ašarelių.

— Kad tu sudžiūtum,
Kad tu supūtum,
Toks mano piršlelis,—
Kam tu mane išpiršai.

Atmainyk, dieve,
Jaunas dienaites —
Aš daugiau išmanysiu,
Piršlelio neklausysiu.

195. APEY GNIEWA. Oy pareyn pareyn musu sesayty / Auszriałay beausztante, sauleley be tekantey. / Oy barsiu barsiu sawa sesayty / Kas nedielos riteli po szeyminos akielu. / Oy nebar nebark mana brotayti / Asz eysiu ing darzeli użtaris mani rutiałas / Oy dżiusta wista żalos rutiałas / Nu pacziu paszaknialu nu mana aszariału. / Kad tu sudżiutum kad tu suputum / Toks mana pyrszlelis kam tu mani yszpyrszay. / Atmaynik Diewy iaunas dienaytes / Asz daugiau yszmanisiu pyrszłały nekłausisiu.

196. O KAD AŠ PAS MATUŠĘ AUGAU

O kad aš pas matušę augau,
Kaip žiedelis daržely žydėjau.

Dasistojau piktą dvasią mužiką —
Išdžiovino išnaikino mano dūšią kaip liepą.

Ir prijojo pilnas dvaras kazokų,
Ir paėmė mano vyrą po vartos.

Ne teip gailu, kad ėmė,
To man gailu, kad netvirtai surišo.

Bet išbėgs, bet išbėgs mano vyrs,
Dar ne kartą mano galvužėlę sukuls.

196. Wo kad asz pas matuszy augaw / Kayp żyidelis darżele żydejaw — / Dasystoiaw pyktu dwasy mużyka / Iszdziowyna ysznaykina / Muna duszy kayp lyipa / Yr pryioie pyłnas dwaras kazoku / Yr paiemy muna wira powartos / Ne teb gayłu kad iemy / To man gayłu kad netwyrtay surysza / Bet yszbieks bet yszbieks muna wirs / Dar nekarta muna gałwuzely sukułs.

197. PAKOL AŠ BUVAU MATUTĖS VALIOJ

Pakol aš buvau matutės valioj,
Visi sakė: panele mano.
Ant mano kaklo perlės mirgėjo,
Ant baltų rankų žiedai blizgėjo.
Myro šluotele kiemelį šlaviau,
Plonom drobelėm langelį šluosčiau.

Kaip aš patekau jaunam berneliui,
Ir įpuoliau didžiam vargely.
Nuo mano kaklo perlės nubiro,
Nuo baltų rankų žiedai nudilo.
Beržo šluotele kiemelį šlaviau,
Mazgotėle langelį šluosčiau.

197. Pakol asz buwau matuties walo / Wisi sakia paniały mana / Und mana kakła piarles mirgieja / Und baltu ranku žiede blizgieia / Mira szłotiały kiemiali szławįau / Płonom drobiałem łangiali słoszcziau // Kayp asz patiakau iaunam biernialuy / Ir ipuolau Didziam wargiali / Nu mana kakła piarles nubira / Nu baltu ranku žiede nudiła / Biarža szłotiały kiemiali szłowiau / Mazgotele langiali słoszcziau.

198. MATUTĖS AUKŠTAS SVIRNELIS

Matutės aukštas svirnelis,
Tetušio žalias sodnelis,
Ten kukavo degutė margoji.

Matutė per kiemelį eidama,
Savo dukrelę keldama:
— Kelkis kelkis, dukrele verpėjėle.

Matutės kelta nesikėlė,
Su pėrynėliais užsiklojo,
Čiūčia liūlia lig pusrytėlių miegojo.

Matutės aukštas svirnelis,
Tetušio žalias sodnelis,
Ten kukavo degutės margos.

Tetušis per sodnelį eidamas,
Savo sūnelį keldamas:
— Kelkis kelkis, sūneli artojėli.

Tetušio keltas nesikėlė,
Su pėrynėliu užsiklojo,
Čiūčia liūlia lig pusryčio miegojo.

Matutės aukštas svirnelis,
Tetušio žalias sodnelis,
Ten kukavo degutės margos.

Uošvelė per kiemą eidama,
Savo martelę keldama:
— Kelkis kelkis, martele tinginėle.

Martelė kelta atsikėlė,
Su ašarėlėm nusišluostė,
Skaudžią raudą lig pusryčio raudojo.

Tetušio žalias sodnelis,
Matutės aukštas svirnelis,
Ten kukavo degutės margos.

Šešuris per sodną eidamas,
Savo žentelį keldamas:
— Kelkis kelkis, ženteli tinginėli.

Žentelis keltas atsikėlė,
Su ašarėlėm nusišluostė,
Skaudžiu graudžiu lig pusryčio raudojo.

198. Matutes auksztas Swirnelis / Tetuszia żalis sodnelis / Ten kukawa diegute margoi // Matute par kiemeli eydama / Sawa dukriałe kiałdama / Kialkis kialkis dukriałe werpejełe. // Matutes kielties nesikeła / Su perineleys użsikłoja / Cziucze, lule lig pusritelu miegoia. // Matutes auksztas swirnelis / Tetuszia żalis Sodnelis / Ten kukawa diegutes margos // Tetuszis par sodneli eydamas / Sawa Suneli kiałdamas / Kialkis kialkis Suneli artojeli. // Tetuszia kialties nesikeła / Superinelu użsikłoja / Cziucze lule lig pusricze miegoia. // Matutes auksztas swirnelis / Tetuszia żalis sodnelis / Ten kukawa diegutos margos. // Oszwiałe par kiema eydama / Sawa martiałe kiałdama / Kialkis kialkis martiałe tinginełe // Marteła kialta atsikieła / Su aszarełem nusiszłoste / Skaudziu raudu lig pusriczia radoja // Tetuszia zalas sodnelis / Matutes auksztas swirnelis / Ten kukawa diegutes margos // Szeszoris par sodna eydamas / Sawa żenteli kiałdamas / Kialkis kialkis żenteli tingineli // Żentelis kialtas atsikieła / Suaszarełem nusiszłoste / Skaudziu, graudziu lig pusricze raudoja.

199. MATUŠE MANO

— Matuše mano,
Senoji mano,
Ant ko mane augini? (2 k.)

Ar ant vargelių,
Ar ant rūpesnelių,
Ar ant graudžių ašarelių? (2 k.)

Buvo nunešti,
Buvo įmesti
Į skraudų vandenelį. (2 k.)

Aš būčiau buvusi
Šauni žuvaitė,
Žalioji lydekaitė. (2 k.)

Aš pro tinklaičius
Apsilenkdama,
Brolaičius ramdydama. (2 k.)

Kad būt žirgelis
Eidininkelis,
Aš pati lėkėjelė. (2 k.)

Kad būt važelis
Vienų varelių,
Aš pati lėkėjelė. (2 k.)

Kad būt vadelės
Aukso veilankelis,
Aš pati lėkėjelė. (2 k.)

Važiuoj laukeliu,
Skamba varelis,
Aš pati lelijelė. (2 k.)

199. APEY WARGUS. Matuszy mana senoiy mana / Ant ko mani augynį ant ko mani augyni. / Ar ant wargelu, ar ant rupesnelu / Ar ant graudiu aszarelu. Aar ant graudiu aszarelu. / Buwa nuneszty, buwa imesty / I skraudu wandyneli. I skraudu wandyneli / Asz buczio buwusi szauni żuwayty / Żaloy Lidekaytie, żaloy lidekaytiey. / Asz pro tinkłayczius apsylękdama / Brołayczius ramdidama, Brołayczius ramdidama. / Kad but Żyrgelis eydynikielis, / Asz pati lekiejely, asz pati lekieiely. / Kad but ważelis wienu warelu / Asz pati lekiejely, asz pati lekiejely / Kad but wadiałos auksa weiłąkielis / Asz pati liekiejała, asz pati liekiejała.— / Ważio łaukelu skąba warelis / Asz pati lilijała, asz pati lilijała.—

200. OI, EISIU EISIU

Oi, eisiu eisiu,
Čia aš nebūsiu,
Čionai ne mano nameliai.

Čia juoda duona
Ir tos neduoda.
Ilgiaus pabūsiu,
Didžiau sudžiūsiu,
Kaip lendrelė sudžiūsiu.

Didi vėjai
Medelius laužo,
O mane biedną
Žodeliais šaudo.

Sviets mane šaukė
Ciecoriaus dukrele,
O matulelė
Didžia prociauninkele.

200. Oy eysiu eysiu, Czie asz nebusiu / Czionay ne móna Numeley // Czie iówda dóuna yr tos nedowda / Ylgiaus pabusiu dydziau Sudziusu / Kayp lendrely Sudziusu. // Dydy wieja medelus łauża / Wo Móni biedna Żodeles Szauda // Swiets móni szauke Ciecoriaus Dukrely / Wo Matulely dydy procewnikialy.—

201. AŠ EINU PER KIEMĄ

Aš einu per kiemą
Ir girdžiu per sieną —
Vainoj mane žmonelės,
Nevynai susiedeliai.

Apsikalbinėkit
Sau rankas kojeles,
Ne mane vargdienelę,
Ne mane našlaitelę.

Ne pas tėvą augau,
Ne po stiklo langais,
Vargios mano dienelės,
Smūtni mano širdelė.

Tos mano rankutės,
Tos mano baltosios.
Kasdien sunkiam darbely,
Kasdien sunkiam darbely.

Tos mano kojytės,
Tos mano juodosios,
Kasdien po purvynelį.
Kasdien po purvynelį,

Ta mano galvelė,
Ta mano glūdoji,
Kasdien po rūpestelius,
Kasdien po rūpestelius.

Tos mano auselės,
Tos mano klusutės,
Kasdien po navyneles,
Kasdien po navyneles.

Tos mano akytės,
Tos mano skaisčiosios,
Kasdien po ašareles,
Kasdien po ašareles.

Jei ilgiau pabūsiu,
Lygiai teip sudžiūsiu,
Kaip ant marios švendrelė,
Ant marelės švendrelė.

201. NASZŁAJTE. Asz ejmu parkiema, yr girdziu par siena, / Wajno mani Zmoneles, newinaj susiedelej.— // Apsykalbiniekiat saw rąkas Kojeles / Nemani wargdieneła, nemani naszłajteła.— // Ne pas Tiewa augau nepo stykła longajs, / Wargies mana dieneles, smutni mana szyrdęla // Tos mana rąkutes, tos mana bałtoses, / Kazdien sunkiem darbele, Kas dien sunkiam darbele.— // Tos mana kojtes tos mana jodoses, / Kazdien po purwineli, Kazdien po purwineli.— // Ta mana galweła, Ta mana głudoje, / Kazdien po rupestelus, Kazdien po rupestelus.— // Tos mana auseles, Tos mana Klusutes, / Kazdien po newineles, Kazdien po newineles.— // Tos mana akites, tos mana skajscziosis, / Kazdien po aszareles, Kazdien po aszareles.— // Jej ilgiau pabusiu ligej tejp sudziusiu / Kajp ant marios szwendreła, ant mareles szwendrehła.—

202. OI, DEJA MANIE, SIRATAI

Oi, deja manie, siratai,
Kur pasidėsiu neturte?
O kur tiktai aš nueisiu,
Vargelį rasiu
Dėl savęs.

Užžėlė mano takeliai,
Apaugo matušės kapeliai.
Eisiu ant kapelių,
Šauksiu matušelės,
Bene atsiliepsai.

Šaukiau matušelės per dieną —
Neatsakė žodžio nė vieno.
— Atsiliepk, matuše,
Patiešyk širdelę
Rūpesnely.

Aš nuo kapelių eidama,
Graudžias ašareles liedama,
Veiziu, vieškeleliu
Juodbėru žirgeliu
Parjoj brolelis.

— O kur jodinėjai, broleli,
Kame tu sušildei žirgelį?
O dėl ko teip linksmas —
Ar nežėlavoji
Matušelės?

— Dėl to to teip linksmas, sesele,
Kad žadu daryti veselę.
Buvau pas mergelę,
Išdaviau rankelę,
Suderėjau.

Nenusiminki, sesele,
Aš tau parvesiu vergelę.
Kad mergelę gausiu,
Daugiaus nebgedausiu
Matušelės.

202. SIRATA. Oj deja manij siratąj! / Kur pasidiesiu neturte? // O kur tiktaj asz nuejsiu / Wargelį rasiu dieł sawęs. // Uż żiela mana takelej / Apauga matuszęs kapelej // Ejsiu ant kapelû / Szauksiu matuszelęs / Bene atsiliepsaj. // Szaukiau matuszelęs par dieną / Neatsakia żodzia nie wiena // Atsiliep matusze / Patieszyk szirdelę / Rupesnelie. // Asz nu kapelû ejdama / Graudes aszareles liedama // Wejziu wieszkelelu / Jûdbierû żirgélu / Parjo brolelis. // O kur jodiniejej broleli? / Kami tu suszildej zirgelį? // O dielko tejp linksmas / Ar ne żieławoji / Matuszelęs? // Dielto to tejp linksmas sesele, / Kad żadziu daryti weselę. // Buwau pas mergelę, / Iszdawiau rankelę, / Suderiejau. // Nenusiminki sesele / Asz tau parwesiu wergelę. // Kad mergelę gausiu / Daugiaus nebgedausiu / Matuszelęs.

203. PŪTĖ VĖJELIS BE DEBESELIO

Pūtė vėjelis be debeselio,
Sunku žuvelėms be vandenelio,
Ilgu ir man be tetušelio.

Palūš ąžuolas — ataugs ir kitas,
Numirs tėtelis — nebus man kitas.
Gražiausiasis ąžuoleli, myliausias tetušeli.

Pūtė vėjelis [be debeselio,
Sunku žuvelėms be vandenelio],
Ilgu ir man be motinelės.

Palūš levenda — ataugs ir kita,
Numirs matulė — nebus man kitos.
Gražiausioji levendele, brangiausioji motinele.

[Pūtė vėjelis be debeselio,
Sunku žuvelėms be vandenelio,
Ilgu ir man be brosutelio].

Palūš klevelis — ataugs ir kitas,
Numirs brosutis — nebus man kitas.
[Gražiausiasis kleveleli, myliausias brosuteli].

[Pūtė vėjelis be debeselio,
Sunku žuvelėms be vandenelio,
Ilgu ir man be sesutelės].

Palūš lelija — ataugs ir kita,
Numirs sesutė — nebus [man kitos.
Gražiausioji lelijele, brangiausioji sesutele].

203. Pute wiejelis be debeseli, Sunku Żuwelems be wondinele / Ilgu ir man be Tatuszele.— / Pałużs Onżolas atauks ir kitas, numir tetelis nebus man kitas / Grażiausesis Onżułeli, Miliauses Tatuszeli.— / Pute wiejelis itd... Ilgu ir man be motinełes, / Pałusz lewenda atauks ir kita, / Numirs matule, nebus man kitos / Graziasioje lewendeła, Brangiausioje Motineła. / Pałuż Klawelis atauks ir kitas / numirs brusutis nebus man kitas.— itd. / Pałusz lelija atauks ir kita, numirs sesute Nebus: itd.

204. MATUŠELĖ NUMIRDAMA

Matušelė numirdama,
Mane mažą palikdama.

Pamotelė ateidama,
Dukterelę atrasdama:

— Čiūčiuo leliuo, dukterele,
Kaip paaugsi, paslauginsi.

— Kad ir mane paauginsi,
Bet aš tamstos neslauginsiu.

Ant tų didžių rūpesnelių
Aš išėjau į girelę,
Ant matušės kapelių.

Pas duobelę sėdėdama,
Į duobelę mušuodama:

— Kelkis, balta matušele,
Supink mano galvelę.

— Dabar turi pamotelę —
Supins tavo galvelę.

— Kad ir turiu pamotelę,
Nepin mano galvelės.

Kad ir šukavo galvelę,
Draskė mano plaukelius.

Kad ir vilko marškinelius,
Laužė mano rankeles.

Kad ir vilko šniūrelkelę,
Spaudė mano širdelę.

Mušė pešė, plaukus draskė,
Per ugnelę duoną davė.

204. Matuszely numyrdama mani maża palykdama. / Pamotely ateydama dukterely atrazdama / Ciuczziuw leluw dukterely kayp paaugsi pasłauginsi.— / Kad yr mani paauginsi bet asz tamstas nesłauginsiu, / Ant tu dydziu rupesnelu asz yszeiaw i gyrely / Ant matuszys kapelu.— / Pas duwbely siediedama i duwbely muszuodama.— / Kielkies bałta matuszely supink mana galwely. / Dabar turi pamotely supins tawa galwely.— / Kad yr turiu pamotely nepyn mana galwelys.— / Kad yr szukawa galwely drasky mana płaukelus. / Kad yr wylka marszkinelus łauży mano rankeles / Kad yr wilka sznuralkely spaudy mana szyrdely. / Muszy peszy płaukus drasky par ugnely duwna dawy.—

205. MATUŠELĖ NUMIRDAMA

Matušelė numirdama,
Dukterelę palikdama:

— Paliks mano dukterelė
Maža nepaauginta.

Tetušelis ateidamas,
Dukterelę linguodamas:

— Čiūčiuo leliuo, dukterele,
Maža neužaugusi.

Dukterelė ateidama,
Tetušelį glabodama:

— Kad tu mane paauginsi,
Aš tavęs nebslaugysiu.

Iš to didžio rūpesnelio
Išėjo į girelę.

Po girelę vaikščiodamas,
Baltas rankas laužydamas,

Ten pamatęs dukterelę
Žalių rūtų daržely.

Dukterelė jauna buvo
Ant kapelės matušelės.

Kad aš buvau ant kapelės,
Ant matušės kapelės,

Su kojele trinkterėjau,
Matušelę budindama:

— Kelkis kelkis, matušele,
Supink manie kaselę.

Matušelė atsiliepdama,
Po žemele gulėdama:

— Jog tu turi pamotelę,
Supins tavie kaselę.

— Kad ir turiu pamotelę,
Anos rūsta širdelė.

Kad pynė kaselę,
Draskė mano galvelę.

205. Matuszely numyrdama Dukterely Palygdama / Pal̓yks muna Dukterely maża nepaawginta — / Tetuszelis ateydamas Dukterely lingowdamas / Cziuczziuw leluw Dukterely maża neużaugusi / Dukterely ateydama Tetuszeli głabodama / Kad tu moni paawgisi asz Tawys nebsławgisiu.— / Isz to dydy rupesnely yszeiy i giyrely / Po giyrely wayksciodamas bal̓tas ronkas łaużidamas / Ten pamatys Dukterely żalu rutu Darzelie / Dukterely iawna buwa ant Kapeles matuszelys.— / Kad asz buwaw ant Kapeles ant matuszys Kapeles / Su koiely trinkterieiaw matuszely budindama.— / Kielkies kielkies Matuszely supink munyi Kaseli / Matuszely atsylyipdama po zemely guliedama / Jog tu turi pamotely supins tawyi Kaseli / Kad yr turiu pamotely anos rusta szyrdely / Kad piny kaseli draskiy muna galwely.—

206. KAD ŽINOČIAU TĄ KALNELĮ

Kad žinočiau tą kalnelį,
Kur gul mano matušelė,

Aš apdiegčiau tą kalnelį
Žalioms liepoms, obelėlėms.

— Kelkis, mano matušele,
Aš pakelsiu tavo velėnelę,
Aš tau guosiuos, matušele,
Ką man daro pamotelė.

Mušė pešė, plaukus draskė,
Per ugnelę duoną davė.
Matušelė palikusi
Kaip vištelė vištytelius.

Vištyteliai būry bėgo,
O aš viena siratelė.
Leisiuos ir aš į jūrelę,
Prie raudelių į būrelį.

206. SIRATELE. Kad žīnoczio tou kalnelį, / Kór gół mąna matuszelę. / Asz apdījkczio tou kalnelį, / Żaloms lījpoms, ôbeleliems. // Kélkés mąna matuszele, / Asz pakélsiu tawą welienelę. / Asz tau gousious matuszele, / Kou mąn daro pamotele. // Muszę, peszę, płaukus draskę, / Par ugnelę douną dawę. / Matuszelé palīkusi / Kajp wīsztele wīsztytelus. // Wisztytelej burie biego, / O asz wījna siratele. / Lejsious īr asz i jurelę, / Pri Raudelû į burelį.

VAIKŲ DAINOS

207. AUGINO BOBELĖ RIEBŲ OŽELĮ

Augino bobelė riebų oželį. (2 k.)
Moja dingi, moja dingi,
Nazarai tabalai, tifa,
Tisa bata, vingi,
Siudi tudi, mano oželis
Kudločius, kudločius.

Įšoko oželis į kopūstų daržą. (2 k.)
Moja dingi, moja dingi,
Nazarai tabalai, tifa,
Tisa bata, vingi,
Siudi tudi, mano oželis
Kudločius, kudločius.

Išvarė oželį iš kopūstų daržo. (2 k.)
Moja dingi, moja dingi,
Nazarai tabalai, tifa,
Tisa bata, vingi,
Siudi tudi, mano oželis
Kudločius, kudločius.

Atrado oželio vienus ragelius. (2 k.)
Moja dingi, moja dingi,
Nazarai tabalai, tifa,
Tisa bata, vingi,
Siudi tudi, mano oželis
Kudločius, kudločius.

Iš vieno ragelio išdygo miežėlis. (2 k.)
Moja dingi, moja dingi,
Nazarai tabalai, tifa,
Tisa bata, vingi,
Siudi tudi, mano oželis
Kudločius, kudločius.

Iš antro ragelio išdygo rugelis. (2 k.)
Moja dingi, moja dinga,

Nazarai tabalai, tifa,
Tisa bata, vingi,
Siudi tudi, mano oželis
Kudločius, kudločius.

O tas oželis buvo labai puikus. (2 k.)
Moja dingi, moja dingi,
Nazarai tabalai, tifa,
Tisa bata, vingi,
Siudi tudi, mano oželis
Kudločius, kudločius.

207. RYIBÓS OŽELIS. 1. Augyna Bobely ryibi oželi. (bis.) / Moja dingi, moja dingi. Nazaray, tabalay: Tifa, / Tisa-bata: Wingi: Siaudy, tudy.— Móna oželis / Kódłocziós kódłoćźiós! // 2. Iszoka Ożelis i kopustu darża. (bis.) / Moja dingi. moja dingi: Nazaray, Tabałay. Tifa. / Tisa-bata. Wingi. Siudy, Tudy. Móna Ożelis / Kódłoćźiós, kódłoćźiós! // 3. Yszwary Ożeli ysz kopustu darża. (bis.) / Moja dingi. Moja dingi. Nazaray. Tabałay. Tifa. / Tisa-bata. Wingi. Siudy Tudy. Móna Ożelis / Kódłoćźiós! Kódłocziós! // 4. Atrada ożely wyinus ragelus.— (bis.) / Moja dingi. Moja dingi. Nazaray. Tabałay. Tifa. / Tisa-bata. Wingi. Siudy. Tudy. Móna Ożelis / Kódłoćźiós. Kódłoćźiós // 5. Ysz wyina ragely yszdiga myiżelis.— (bis.) / Moja Dingi. Moja dingi. Nazaray. Tabałay. Tifa. / Tisa-bata. Wingi. Siudy. Tudy. Móna Ożelis / Kódłoćźiós! Kódłoćźiós! // 6. Ysz ątra ragely yszdiga rógelis.— (bis.) / Moja Dingi. Moja Dinga. Nazaray. Tabalay. Tifa. / Tisa-bata. Wingi. Siudy. Tudy. Móna ożelis / Kódłoocźios! Kódłoćźiós // 7. O tas ożelis bówa łabaa póykós. (bis) / Moja Dingi. Moja Dingi. Nazaray. Tabałay. Tifa. / Tisa-bata. Wingi. Siudy. Tudy. Móna ożelis / Kódłoćźiós. Kódłoćźiós. / etc. etc. etc.

208. ŽVIRBLI ŽVIRBLI

Viens dainiuoja:
— Žvirbli žvirbli!
Antras atsako:
— O ko ko?
Pirmasis:
— Ką beveiki?
Antrasis:
— Negaliu.
Pirmasis:
— Kas tau skausta (sopa)?
Antrasis:
— Galvelė.

Visi:
Žvirblelis nabagelis
Visas negalėjo,
Galvelė skaudėjo (sopėjo).
[Toliau vietoj „galvelė" dainuoja]:
Snapelis.
Sparnelis.
Pilvelis.
Gurklelis.
Nagelis.

208. Wiens dajniů. / Żwirbli, zwirbli / antras atsako, / O ko ko / Pirmasis / Ką bewejki / Antrasis / negalu. / Pirmasis / Kas tau skausta (sopa) / Antrasis / Galwele / Wissi / Zwirblelis / nabagelis / Wisus negalieje / Galwele skaudiejo, sopiejo / Snapelis / Sparnelis / Pilwelis / Gurklelis / Nagelis.

209. IŠ RUGIO GRŪDO

Iš rugio grūdo
Iškepė duoną,
Ei ei, dzium dzium,
Iškepė duoną.

Iš miežio grūdo
Padarė alų,
Ei ei, dzium dzium,
Padarė alų.

Suprašė žvirblelis
Visus paukštelius,
Ei ei, [dzium dzium,
Visus paukštelius].

Tiktai neprašė
Pelėdos vienos,
Ei ei, [dzium dzium,
Pelėdos vienos].

Atėjo pelėda
Ir neprašoma,
Ei ei, dzium dzium,
Ir neprašoma.

Sėdos pelėda
Už stalo galą,
Ei ei, [dzium dzium,
Už stalo galą].

Ištraukė pelėda
Pyrago galą,
Ei ei, [dzium dzium,
Pyrago galą].

Išvedė žvirblelis
Pelėdą šokti,
Ei ei, [dzium dzium,
Pelėdą šokti].

Pamynė žvirblelis
Pelėdai koją,
Ei ei, [dzium dzium,
Pelėdai koją].

Iškirto žvirblelis
Pelėdai akį,
Ei ei, [dzium dzium,
Pelėdai akį].

Šoko pelėda
Akla ir raiša,
Ei ei, [dzium dzium,
Akla ir raiša].

Pelėdos lizdelis
Ar ne dvarelis,
Ei ei, [dzium dzium,
Ar ne dvarelis]?

Pelėdos vaikeliai
Ar ne ponaičiai,
Ei ei, [dzium dzium,
Ar ne ponaičiai]?

Pelėdos dukrelės
Ar ne panelės,
Ei ei, [dzium dzium,
Ar ne panelės]?

Pelėdos galvelė
Ar ne puodelis,
Ei ei, [dzium dzium,
Ar ne puodelis]?

Pelėdos akelės
Ar ne sponkelės,
Ei ei, [dzium dzium,
Ar ne sponkelės]?

Pelėdos snapelis
Ar ne pūčkelė,
Ei ei, dzium dzium,
Ar ne pūčkelė?

Pelėdos plunksnelės
Ar ne barvelės,
Ei ei, [dzium dzium,
Ar ne barvelės]?

Pelėdos sparneliai
Ar ne kvietkelė,
Ei ei, [dzium dzium,
Ar ne kvietkelė]?

Pelėdos uodegelė
Ar ne šluotraželė,
Ei ei, [dzium dzium,
Ar ne šluotraželė]?

Pelėdos kojelės
Ar ne grėbleliai,
[Ei ei, dzium dzium,
Ar ne grėbleliai]?

209. Ysz Rugia gruda yszkiapy douna / Ey ey dzium dzium yszkiapy douna // Ysz myizia gruda padary ału / Ey ey dzium dzium padary ału. // Supraszi Żwirblelis wysus paukszteIus / Ey ey itd... // Tiktay nepraszi Peledos wienos / Ey ey... // Atei peleda yr nepraszoma / Ey ey dzium dzium yr nepraszoma // Siedos Peleda u stała gała / Ey ey... // Ysztrauke Peleda Piraga gała / Ey ey... // Yszwedy Żwyrblelis Peleda szokty / Ey ey... // Paminy Żwyrblelis Peleda koie / Ey ey... // Iszkirta Żwirblelis Peleda aki / Ey ey... // Szoka Peleda Akła yr Raysza / Ey ey... // Peledas łyzdelis ane dwarelis / Ey ey... // Peledas waykale ane Ponate / Ey ey... // Peledas dukrelys arne Paneles / Ey ey... // Peledas galwely arne póudelis / Ey ey... // Peledas akialys arne Sponkiales / Ey ey... // Peledas snapelis arne puczkialy / Ey ey dzium dzium arne puczkialy // Peledas płunksnelys arne barweles / Ey ey... // Peledas sparnele ar ne Kwietkialy / Ey ey... // Peledas oudegely arne Szłówtrazialy / Ey ey... // Peledas koiales arne grieblele.—

210. EISIU ANT LANKOS APSIŽVALGYTI

Eisiu ant lankos apsižvalgyti,
Kas bėr daugiaus ant lankos.

Iškrito voras iš ąžuolelio
Ir nutrūko sprandelį.

Atėjo meška, didi daktarka,
Vorui sprando taisyti.

Siųsiu furmanką į Telšių miestą,
Kad parneštų liekarstų.

Parnešė drignių ir karčių krienų,
Ir arielkos barielką.

Atlėkė musė vorò lankyti
Ir išgėrė arielką.

— Balnok žirgelį, duok vaitui žodį,
Kad padarytų sprovą.

Atjojo vaitas, prūsoku raitas,
Musei provos daryti.

Musis zimbdama, šalin lėkdama,
Vaitui sprūklį parodė.

210. Eysiu ant łąkos apsyzwalgity kas bier daugiaus ant łąkos. / Iszkryta Oras ysz ówżowlely yr nutruka Sprądeli.— / Ateie Meszka dydy Daktarka orow Sprąda taysity / Siusiu Formanka i Telsziu Miesta / Kad parnesztu Liekarstu.— / Parneszy Drygniu yr kartiu Krienu yr ariełkas Bariełka / Atliekiy musie ora łąkity yr yszgiery Arielka / Bałnok żyrgieli dowk waytuw żodi kad padaritu Sprowa / Atioiy waytas Prusoku raytas muse prowas darity / Musys zębdama szalęn liekdama waytow Sprokly parody.

211. EINU PER KIEMĄ

Einu per kiemą,
Girdžiu per sieną —
Kas girdėti naujynų?

Iškrito voras
Iš ąžuolelio
Ir nutrūko sprandelį.

Atėjo meška,
Didi liekorka,
Vorui sprando taisyti.

Siųsiu furmanką
Ing Telšių miestą,
Kad parvežtų liekarstų.

Parvežė drignių
Ir krienų karčių,
Ir arielkos barielką.

Atlėkė muselė
Iš Prūsų puselės
Ir išgėrė arielką.

Atlėkė voras
Iš ąžuolelio
Ir pakorė muselę.

Pajutęs svirplys
Pakirpo virves
Ir paleido muselę.

Atjojo vaitas
Prūsoku raitas,
Svirpliui sprovą sūdyti.

O svirplys pamatęs,
Ųostus pastatęs,
Vaitui špygą parodė.

211. WORIELIS. Ejnuo par kiyjma, giyrdžiu par syjną, / Kas girdiety naujinu! / Iszkryta woras ysz ąnžuoulely / Yr nutruka sprądieli. / Atejy meszka, dydé lekorka, Woruou spręda tajsity. / Siunsiu furmanka ing Telsziu miesta / Kad parweżtu lekarstu. / Parweży drygniu yr krienu karcziu, / Yr oriełkas bariełka. / Atleky musely ysz Prusu puoselys, / Yr yszgiery oriełka. / Atleky oras ysz ąnžuoulely / Yr pakory muosely. / Pajuotys swyrplis, pakiyrpa wyrwis / Yr palejda musely. / Atjojy wajtas prusokuo rajtas / Swyrpluow sprowa sudity: / Wo swyrplis pamatys, uostus pastatys, / Wajtuow szpiga parody.

212. EINU PER LAUKĄ, GIRDŽIU PER ANTRĄ

Einu per lauką, girdžiu per antrą,
Kad girelėj subildo.
Uodas iškrito iš ąžuolelio
Ir sukūlė galvelę.

Kaip jis sukūlė savo galvelę,
Ieškojo daktarelio,
Kad sumazgotų ano galvelę
Su macna arielkele.

O kad parėjo nuog daktarelio,
Nebrado arielkelės.
Kas išgaišino, kas išnaikino
Iš plėčkos arielkelę?

Ana muselė, vilko puselė,
Senoji gaspadinė,
Ta išgaišino, ta išnaikino
Iš plėčkos arielkelę.

Kad aš sugaučiau, ir supainiočiau
Su žaliuoju šilkeliu.
Ir supainiočiau, ir pakabinčiau
Ang žaliąją pušelę.

— Kybok, musele, vilko pusele,
Už plėčkos arielkelės.
Še tau, musele, vilko pusele,
Plėčkoje arielkelė.

212. ODAS. Ejnu par łauka girdziu par antra, kad girelej subilda / Odas iszkrita isz anżolele, ir sukule galwele, / Kajp is sukule sawa galwele, jeszkoje daktarele / Kad sumazgotum ano galwele su macna arelkele / Okad pareja nug daktarele nebrada ariełkiales / Kas iszgajszina, kas isznajkina isz plieczkos Ariełkiale. / Ana Musiełe wiłka pusełe senoje gaspadine / Ta iszgajszina, Ta isznajkina, isz Plieczkos arielkiele / Kad asz sugauczio, ir supajnioczio, su Zaloju sziłkielu / Ir supajnioczių ir pakabinczio ung Żaleje puszele / Kibok musełe Wiłka puseła uż plieczkos Ariełkieles / Szetau musiele wiłka pusele, plieczkoje Arielkiale.—

213. O KAS TEN SUBILDĖJO

O kas ten subildėjo,
Po ąžuolu trinkėjo?
Kuisis koją paslydo,
Žemyngalviui nukrito
Nuo šakų, nuo šakų.

Ant šaknių ąžuolyno
Trinkėjo šonkaulyną.
Du šonkauliu padužo
Ir du dančiu išlūžo
Kuiseliui, kuiseliui.

Lėk bėk greitai, musaite,
Jau kuisis smerčio pusėj:
Ledva kuo gyvs alpuliuoj,
Akys smerčiu raibuliuoj,
Raibuliuoj, raibuliuoj.

— Mano myla musaite,
Mirsiu tujau, biednaite,
Nebjuokuosva, biednale,
Vedums žertas į šalį,
Į šalį, į šalį.

Neverk manęs, musaite,
Vis atimsi po manęs:
Aš paliksiu šiuos ragus,
Sragią nosį ir nagus,
Ir nagus, ir nagus.

Dar du svaru lašinių,
Du virtiniu riestiniu.
Kumpius sausus džiovysi
Ir našlelę žyvysi,
Žyvysi, žyvysi.

Dar po vieną išgersma
Ir kieličkas apversma,
Žyčydami kuiseliui
Atilsį tam biednaliui
Amžiną, amžiną.

213. DAYNIE APE KUYSY GIWENIMA. 1. O kas tyn subyldieie: po ążowło trinkieie: kuysis koie paslida: żiemingalwiuw nukryta: nu szaku: nu szaku: // 2. ąt szakniu ążowlina: trinkieie szonkaulina: du szonkaulu padużа: yr du dąntiu yszłuza: kuyseluw: kuyseluw.— // 3. lek biek greytay musayty: iau kuysis smerty pusie: ledwa kuw giws ałpuluw: akis smertiu raybuluw: raybuluw: // 4. Muna mila musayty: myrsiu tuiau biednayty: nebiuwkuwswa biednali: wedums żiertas i szali, i szali: i szali.— // 5. Newerk munys musayty: wys atimsi po munys: asz palyksiu szius ragus: sragy nosi yr nagus: yr nagus yr

nagus:— // 6. Dar du swaru łaszyniu: du wirtynu reystyniu: kumpius sausus dziowisi yr naslely żiwisi: żiwisi: żiwisi.— // 7. Dar po weyna ysz giersma: yr kyliczkas apwersma: żiczidamy kuyseluw: atylsi tam biednaluw: Amżyna. Amżyna.—

214. KAS TEN TEIP SUBILDĖJO

Kas ten teip subildėjo,
Po ąžuolu trinkėjo?
Kuisis koją paslydo,
Žemyngalviui nukrito
Nuo šakos, nuo šakos.

Į ąžuolo šakyną
Išmušė savie šoną.
Du šonkauliu palūžo
Ir du dančiu išlūžo
Kuiseliui, kuiseliui.

— Bėk lėk greitai, tu muse,
Jau kuisis smerčio pusėj.
Ledva gyvas alpuliuoj,
Akis narsto, gvaibuliuoj,
Gvaibuliuoj, gvaibuliuoj.

— Ką beveiki, kuiseli,
Mano myls prieteleli?
— Čystai slabnus, musele,
Mano myla sesele,
Sesele, sesele.

Neverk neverk tu manęs,
Viską gausi po manęs.
Gausi tu mano ragus,
Sragią nosį ir nagus,
Ir nagus, ir nagus,

Dvi riestini užtrinų
Ir dvi palti lašinių.
Kumpius sau sudžiovinsies,
O meisele žyvysies,
Žyvysies, žyvysies.

Jau daugiaus nebuliavos,
Prieš viens antrą nebtanciavos,
Ir musė rūpesninga
Negal begyvent ilgai
Ant svieto, ant svieto.

Dar po vieną išgersma
Ir kieliškus apversma,
Žyčydami kuiseliui
Atilsėjimą biedneliui
Amžiną, amžiną.

214. Kas tyn teyp subyldieie, po ążówłu trynkieie? / Kuysis koiy paslida, żemingaliów nukryta / Nu szakos, nu szakos.— // I ążowła szakina, iszmuszy sawyi szona / Du szonkawlu paluża, yr du dątiu iszłuża / Kuyselow, Kuyselow.— // Biek! lek! greyta tu Musie, Jau Kuysis smerty pusie / Ledwa giwas ałpulów, akis narsta gwaybulów / Gwaybulów, gwaybulów.— // Kun beweyki Kuyseli, muna miłs preteleli / Czysta słabnus Musely, muna miła Sesely / Sesely, Sesely.— // Newerk, newerk Tu munys, wyską gawsi po munys / Gawsi Tu muna ragus, ragy nosi yr nagus / Yr nagus, yr nagus.— // Dwy ryistyny usztrynu yr dwy palty Laszyniu / Kunpius saw sudziowinsis, o Mesely żiwisis / Żiwisis żywisis.— // Jaw dawgiaws ned ulawos, pris wyins ątra neb tąciawos / Yr Musie rupesninga, negał be giwent yłga / Ąt świeta, ąt swieta // Dar po wyina iszgersma, yr kieliszkus apwersma / Życzydami kuyselów, atylsieyma biednalów / Ąmżyna, ąmżyna.—

JAUNIMO IR MEILĖS DAINOS

215. PRISIDAINIUOKIV

— Prisidainiuokiv
Vedvi, seseli,
Kol jauni būdami,

O kad patapsiv
Svieto martelėms,
Tuokart vedvi
Nebdainiuosiv.

Reiks vėlai gulti,
Reiks anksti kelti,
Šeimynelę budinti,

Ugnelę kurti,
Girneles traukti,
Lingynelę linguoti,
Savo mylą miginti.

215. Prisydayniukiew wedwy Sesely kol iawny budamy, / o kad patapsew swieta marteliems towkart wedwy nebdayniosew — / Reks wielay gulty reks ankstyi kielty Szeyminely budinty. / Ugnely kurty giyrnelys traukty linginely lingowty / sawa miła myginty.—

216. SAKĖ MANE ŠIOKIĄ

Sakė mane šiokią,
Sakė mane tokią,
Sakė mane pavytuklę,
Vyro negausiančią.

Ir atjojo dievo duotas
Dobže kavalierius.
Bėdų vargų daug turėsi,
Gaspadinė būsi.

Pirmu puodą pristatysi,
Tad ugnelę kursi.
Pirmu pati užsikąsi,
Tad šeimynai duosi.

216. Sakiy muni sziokiy sakiy muni tokiy / Sakiy muni pawitukly wira negawsenty — / Ir atioiy Diewas dowtas dobrzy Kawalierius / Biedu wargu daug turiesi Gaspadyny busy — / Pirmu powda pristatisi tad ugnely kursi / Pirmu pati usykowsi tad Szeymina dowsi —.

217. AŠ PASĖJAU SĖKLELĘ

Aš pasėjau sėklelę,
Sėklelę, sėklelę,
Aš pasėjau sėklelę.

Ir išdygo berželis,
Berželis, berželis,
Ir išdygo berželis.

Ir atėjo bernelis,
Bernelis, bernelis,
Ir atėjo bernelis.

Ir pakirto berželį,
Beržėlį, beržėlį,
Ir pakirto beržėlį.

Ir padirbo lovelį,
Lovelį, lovelį,
Ir padirbo lovelį.

Ir pripylė vandeniu,
Vandeniu, vandeniu,
Ir pripylė vandeniu.

Bernai autus mazgojo,
Mazgojo, mazgojo,
Bernai autus mazgojo.

Ir atėjo mergelės,
Mergelės, mergelės,
Ir atėjo mergelės.

Ir ištrinkos galveles,
Galveles, galveles,
Ir ištrinkos galveles.

217. Asz pasiejaw Sieklely / Sieklely Sieklely / Asz pasiejaw Sieklely — // Yr yszdiga Berżelis / Berżelis berzelis / Yr yszdiga berzelis. // Yr atej Bernelis / Bernelis Bernelis / Yr atei bernelis. // Yr pakirta berzeli / Berzeli Berzeli / Yr pakirta berżeli // Yr padyrba Łoweli / Łoweli Łoweli / Yr padyrba łoweli // Yr pripily Wandeniu / Wandeniu Wandeniu / Yr pripily Wandeniu // Bernay Autus mazgoie / Mazgoie mazgoie / Bernay Autus mazgoie // Yr atei mergeles / Mergeles mergeles / Yr atei mergeles // Yr ysztrinkos galweles / Galweles galweles / Yr ysztrinkos galweles.—

* * *

218. ANT KALNU PUŠIS

Ant kalnu pušis,
Po pušia vanduo,
Šviesios naktys mėnesienos,
Pana prie vandens.

Pana nuo vandens —
Kazoks prie vandens:
— Palūkėki, mosči pana,
Duok žirgeliui vandens.

— Negaliu laukti,
Neturiu čėso,
Šalta rasa, kojos basos —
Šąl mano kojelės.

— Nuvilk ploščelių,
Pridenk kojeles,
Mažu dievas duos spasabą,
Pirksiu kurpeles.

— Nepirk dėl manęs,
Nupirk dėl savęs,
Turiu savo matušelę,
Nupirks dėl manęs.

— Mergele jauna,
Ar būsi mano?
— Mažu galiu būti tamstos —
Nemoku darbo.

— Pirksiu kančiuką,
Mokysiu darbo,
O ta beržo žalia rykštė
Anksti pabudins.

— Dãbar ne tamstos,
Jau žadi mušti —
Neduok dieve su tavimi
Visą amžių būti.

218. Ant kalnu puszys po puszy wandów, / Szwieses naktis mienesienas, pana pry wandens. / Pana nu wandens kazoks pry wandens.— / Pałukieki musczy pana, / Duwk żyrgeluw wandens — / Negalu łaukty neturiu cziesa — / Szałta rasa koies basas / Szał mana koielys — / Nuwyłk płosczelu / Prydenk koieles, / Mażu diewas dos spasaba, / Pyrksiu kurpeles.— / Nepyrk dieł manys, nupyrk dieł sawys / Turiu sawa matuszely, / Nupyrks dieł manys.— / Mergely iauna ar busi mana, / Mażu galu buty tamstas / Nemoku darba / Pyrksiu kanczuka mokisiu darba / O ta berża żali rykszty / Ankstyi pabudins.— / Dabar netamstas iau żadi muszty, / Nedok Diewy sutawimi / Wysa amżiu buty.—

219. ANKSTI RYTĄ KĖLIAU

Anksti rytą kėliau,
Šaltą rasą braukiau,
Ėjau ėjau vandenelio
Šalto šaltinelio.

Pas tą šaltinelį
Sutikau bernelį.
— Padėk padėk, mergužele,
Žirgelius girdyti.

Neilgai stovėjau,
Neilgai kalbėjau —
Ir pavyto vainikelis
Ant mano galvelės.

Seselė pamatė,
Matušei pasakė —
Graudžiai verkė matušelė,
Vainikeliui vystant.

Atsisėdau dailiai,
Apsiverkiau graudžiai,
O šis jaunas bernužėlis
Skersas paveizėjo.

Stovi eglelė,
Stovi ir pušelė,
Stov ir mano mergužėlė,
Rankas nuleidusi.

219. Ankstyi rita kielau szałta rasa braukiau, / Eiau Eiau wandynely szałta szaltenely.— / Pas tuw szalteneli sutykau berneli, / Padiek padiek mergużeły żyrgelus girdity.— / Ne yłgay stowieiau ne iłgay kalbieiau, / Yr pawita waynikelis ant mana galwelys.— / Sesely pamaty matuszey pasaki / Graudey werky matuszely waynikeluw wistant. / Atsysiedau dayley apsywerkiaw graudey, / O szys iaunas bernużelis skersus paweyzieie.— / Stowi Eglely stowi yr puszely / Stow yr muna mergużely rankas nuleydusi.—

220. SIUNTĖ MATUŠĖ

Siuntė matušė,
Siuntė matušelė,
Siuntė mane matušelė
Jūros vandenelio.

Dar nenuėjau
Ant jūros kraštelio,
Ir atjojo jauns bernelis
Žirgelio girdyti.

— Palauk, mergele,
Palūkėk, jaunoji,
Palauk palauk, mergužele,
Ką aš pasakysiu.

— Negaliu laukti,
Negaliu lūkėti,
Labai didžiai nusidėsiu
Savo matušelei.

— Oi mergele mano,
Oi jaunoji mano,
Ar negali pamaluoti
Savo matušelei.

— Oi berneli mano,
Oi jaunasis mano,
Kaip aš galiu pamaluoti
Savo matušelei?

— Atlėkė sakalas,
Iš jūros gaigalas,
Ir sumiešė vandenelį
Su juodu purveliu.

Dar neparėjau
Į pusę kiemelio,
Ir sutikau matušelę
Kiemo vidurely.

— Oi dukrele mano,
Oi jaunoji mano,
Kame ilgai trunki?

— Atlėkė sakalas,
Iš jūros gaigalas,
Ir sumiešė vandenelį
Su juodu purveliu.

— Netiesa, dukrele,
Netiesa, jaunoji,
Bene buvo jauns bernelis,
Bene uliavojai?

Verkė mergelė
Rūtelių darželу,
O jaunasis bernuželis
Naujoje stalnelėj.

Verkė mergelė
Rūtelius skindama,
O jaunasis bernuželis —
Žirgelį šerdamas.

Verkė mergelė
Vainiką pindama,
O jaunasis bernuželis —
Žirgą balnodamas.

Verkė mergelė
Vainiką segdama,
O jaunasis bernuželis —
Ant žirgo sėsdamas.

— Oi berneli slinki,
Tu man nepatinki:
Žvengia tavo juodbėrelis,
Per dieną nešertas.

— Oi mergele myla,
Nėr nė kokio dyvo:
Nusamdysiu šėrėjelę —
Pašers juodbėrelį.

Oi mergele slinke,
Tu man nepatinki:
Juodi tavo marškineliai,
Per metus neskalbti.

— Oi berneli mylas,
Nėr nė kokio dyvo:
Nusamdysiu skalbėjelę —
Išskalbs marškinelius.

220. Siunty matuszy siunty matuszely, / Siunty muni matuszely, iuras wandynely.— / Dar nenuejau ant iuras krasztely, / Yr atjoie iauns bernelis, żyrgely girdity.— / Pałauk mergely pałukiek iaunoie, / Pałauk pałauk merguzely, kąn asz pasakisiu.— / Negalu laukty negalu łukiety, / Łabay dyde nusydiesiu, sawa matuszele.— / Oy mergely muna, oy iaunoie muna, / Ar negali pamałuwty, sawa matuszele.— / Oy berneli muna, Oy iaunasis muna, / Kayp asz galu pamałuwty, sawa matuszele? / Atleky sakałas, ysz iuras gaygąłas, / Yr sumyiszy wandyneli, su iuwdu purwelu.— / Dar nepareiau i pusy kiemely, / Yr sutykau matuszely, kiema wydurele.— / Oy dukrely muna oy iaunoie muna, / Kamy yłgay trunki.— / Atleky sakałas ysz iuras gaygałas, / Yr sumieszy wandynely, su iuwdu purwełu.— / Ne tiesa dukrely, ne tiesa iaunoie, / Bene buwa iauns bernelis bene ulewoie.— / Werky mergely rutelu darzele, / O iaunasis bernuzelis, nauioie stalnele.— / Werky mergely rutelus skindama, / O iaunasis bernuzelis, żyrgeli szerdamas.— / Werky mergely waynyka pindama, / O iaunasis bernużelis, żyrga bałnodamas.— / Werky mergely waynyka segdama / O iaunasis bernużelis ant żyrga siesdamas.— / Oy berneli slinki tu man nepatinki / Żwyngi tawa iuwdbierelis par diena neszertas.— / Oy mergely miła nier niekoke diwa, / Nusamdisiu szierieiely, paszers iuwdbiereli.— / Oy mergely slinky tu man nepatinki / Juwdy tawa marszkynele par metus neskalbty / Oy berneli miłas nier niekokie diwa, / Nusamdisiu skalbieiely yszskałbs marszkinelus.—

221. SIUNTĖ MANE MATUŠELĖ

Siuntė mane matušelė
Į dunojų vandenelio.

Ir atjojo jauns bernelis,
Ir sukūlė izbonelį.

— Neverk, pana, neraudoki,
Aš tau pirksiu silkų kuską.

Silkų kuskos nenorėjau,
Izbonelio žėlavojau.

— Neverk, pana, neraudoki,
Aš tau pirksiu silkų barvą.

Silkų barvos nenorėjau,
Izbonelio žėlavojau.

— Neverk, pana, neraudoki,
Aš tau būsiu pats bernelis.

— Mesk po galgei izbonelį,
Bili būsi pats bernelis.

221. Siunty muni matuszely i donowi wondynely / Ir atioiy iauns Bernelis yr sukuły yzboneli. / Newerk Pana neraudoki asz taw pyrksiu syłku Kuska / Syłku Kuskas nenorieiaw yzbonely żieławoiaw / Newerk Pana neraudoki asz taw pyrksiu syłku Barwa / Syłku barwas nenorieiaw yzbonely żieławoiaw — / Newerk Pana neraudoki asz taw busiu pats Bernelis / Mesk po galgiy yzboneli byli' busi pats Bernelis.—

222. ŽALIOJ GIRIOJ PAUKŠČIAI GIEDA

Žalioj girioj paukščiai gieda,
Jaunos mergelės uogas rinko.

Po margųjų šniūrėlkelių,
Po žaliųjų vainikelių.

Kaip surinko suieškojo,
Į gorčelių supyliojo.

Ir atjojo du berneliu,
Abu jaunu nežanotu.

— Eikš, mergele, eikš, jaunoji,
Aš tau nieko nedarysiu —

Kiek žiedelius numaustysiu,
Kaspinelius nusagstysiu.

222. Žalo giro paukszt ey gieda / Jaunas mergelys uwgas rinka, / Po marguiu sznuralkelu, / Po žaluiu waynikelu.— / Kayp surinka suieszkoie / I garczelu supiloie / Yr atioie du bernelu / Abu iaunu nežanotu / Eksz mergely eksz iaunoie / Asz tau nieka nedarisiu — / Kiek žiedelus numaustisiu / Kaspinelus nusakstisiu.

223. ANOJ PUSĖJ EŽERO

Anoj pusėj ežero
Augo žalia liepelė,
O ant tos liepos, ant tos žaliosios,
Trys paukšteliai giedojo.

Trys paukšteliai giedojo,
Trys broleliai kalbėjo,
Rodė manie tą grečną mergelę,
Tarė čionai, kad mano bus.

Vienas sakė, kad mano bus,
Antras tarė — kaip dievs duos,
O šis tretysis: — Mergele mano,
Kodėl smūtna tu, nelinksma?

Aš ateisiu vakarą —
Taisyk svirne patalą.
Oi lova lova, graži maliavota,
Kas toj lovoj čia gulės?

Jei ans senis čia gulės,
Tegul ansai sukirmės.
O ir aš — jaunas gražus bernelis,
Su jaunąja mergele.

Kostancija nieko nedirbo,
Vis po girę vaikščiojo,
Lankstydama sausus lazdynelius,
Argi, tarė, nebepražys.

Argi, tarė, nebepražys,
Argi, tarė, nebžydės,
Ar nebsulauksiu savo bernuželio
Šį rudenelį atjojančio.

223. Ano pusie eżera / Auga żalia lipili. // Wo ont tos lipas / Ont tos żalioses // Trins paukszteley gidoia / Trins paukszteley gidoia // Trins broleley kalbieia / Rodia muny tą grieczna mergiele // Tary czionay kad muna bus / Winas saki kad muna bus // Ontras tary kap diews dus / O szis tretinsis mergieli muna // Kodiel smutna tu nelinksmy / Asz ateysiu wakara // Taysik swyrne patała / Woy łowa łowa grazy moliawota // Kas to łowo cze gulies / Ja onc senys cze gulies // Tegul ąsay sukirmies / Wo yr asz iaunas grazus bernelis // Su iaunąie mergiele / Kostancyia nieka ne dyrba // Wys po gire waykszczioia / Łonkstidama sausus lazdinelius. // Argi tary nebe prazis / Argi tary nebe prazis // Argi tary neb zidies / Ar neb sułauksiu sawa bernuzelia / Szi rudyneli atioięty.

224. ANKSTI RYTĄ ATSIKĖLIAU

Anksti rytą atsikėliau
Ir nuėjau į darželį.

Ir nuėjau į darželį,
Nuravėjau žalius rūtus.

Nuravėjau žalius rūtus,
Atsiguliau tarp rūtelių.

Ateit ateit bernužėlis,
Budin mane, merguželę.

— Kelkis [kelkis], mergužele,
Prasta tamstos nakvynelė.

— Nesirūpink, jauns berneli,
Gera mano nakvynelė —

Žali rūtai po šoneliais,
Vainikelis po galvele.

224. Ankstyi rita atsykielaw yr nueiaw i darzeli.— / Ir nueiaw i darzeli nurawieiaw żalus rutus.— / Nurawieiaw żalus rutus atsygulaw tarp rutelu.— / Ateyt ateyt Bernużelis budyn muni mergużely.— / Kielkies mergużely prasta tamstas nakwinely.— / Nesyrupink iawns Berneli giera muna nakwinely / Żaly ruta po szoneles waynikielis po galwely.—

225. OI, AUGO AUGO

Oi, augo augo
Jaunas bernelis
Kaip girioj ąžuolelis,
Kaip žaliasis klevelis.

O kad aš buvau
Mažas maželis,
Viens tetušio sūnelis.

O kad aš augau
Pas patėvelį,
Valelės neturėjau.

Sviets mane tarė —
Valininkelis,
Ne tetušio sūnelis.

Anksti rytelį
Žirgelį šėriau,
Išaušus pabalnojau.

Oi, josiu josiu
Į svečią šalį
Audėjelės ieškoti.

Naktį išjojau,
Naktį parjojau,
Nieks manęs nežinojo.

Tiktai žinojo
Mylas dievužis
Ir ši tamsioj naktelė,
Ir jaunoji mergelė.

Ant tų kelelių
Žolė nežėlė,
Medelis nelapojo.

Žaliuok, žolele,
Lapok, medeli,
Dėl mano slaunumelio,
Dėl mano skaistumelio.

Ne tankiai lankiau
Aš tais keleliais,
Kur auginau mergelę,
Kur auginau jaunąją.

Metuose kartą,
Antruose antrą,
Kiek šventą vakarelį,
Kiek nedėlės rytelį.

Mano mergelė
Svečioj šalelėj
Ir auksyta barvele.

225. Oy auga auga iaunas bernelis / Kayp girio anžolelis / Kayp żalesis klewelis / O kad asz buwaw mażus mażelis / Wens tetuszy sunelis / O kad asz augau pas patieweli / Walelys neturieiau / Swiets muni tary walininkelis / Ne tetuszy sunelis / Ankstyi ryteli żyrgeli szieriau / Yszauszus pabałnoiau / Oy iosiu iosiu i swety szali / Audieielys yiszkoty.— / Nakti yszioiau nakti parioiau / Nieks munys neżynoie / Tyktay żynoie miłas Diewużis / Yr szy tumsioy naktely / Yr iaunoie mergely / Ant tu kelelu żole neżiely / Medelis ne łapoy / Żaluwk żolely łapok medely / Dieł muna słaunumely / Dieł muna skaystumely / Ne tankey łankiau asz tas keleles — / Kur auginau mergely / Kur auginau iaunuwie / Metusy karta antrusy antra / Kiek szwęta wakareli / Kiek nedielys ryteli / Muna mergely sweczio szalele / Yr auksyta barwely.

226. OI, ĖJAU ĖJAU

Oi, ėjau ėjau,
Eidams dūmojau:
Kur aš gausiu nakvynelę,
Kur aš vargšas pernakvosiu?

Jojau į kiemą
Ir į kiemelį,
Kaip prijojau rūtų daržą,
Ir pririšau bėrą žirgą.

Žirgas žvengia,
Kiemas skamba.

— Ar nejunti, mergužaite,
Kad ir aš jau vėl atjojau?

— Justi juntu,
Labai juntu.
Nerymojau nedūmojau,
Kad tu kuomet beparjosi,
Berneli mano,
Jaunašis mano,
Noris tavęs aš gailėjaus.

226. Oi ejau ejau / Eidams dumoiau / Kur asz gausiu / Nakwinelę / Kur asz warkszus / Par nakwosiù / Joiau i kieyma / Ir i kieymelį / Kaip priiojau / Rutû darża / Ir pririszau / Biera żirgą / Zirgas zwenga / Kieymas skomba / Ar nejunti / Mergużate / Kad ir asz jau / Wieł atjoiau. / Justî juntù / Łabai juntù / Nerimoiau / Nedumoiau / Kad tu kůmet / Bepariosi. / Berneli muna / Jaunasys mono / noris tawes / asz gailieiaus.

227. SIUNTĖ MANE MATUTĖ

Siuntė mane matutė
Žalių linelių rauti,
O liūlia liūlia liūlia,
Žalių linelių rauti.

Aš linelių neroviau,
Svirnelyj uliavojau,
Oi liūlia [liūlia liūlia,
Svirnelyj uliavojau].

Žuvelė po vandenį,
Aš jauna po svirnelį,
[Oi liūlia liūlia liūlia,
Aš jauna po svirnelį].

Žuvelė maurynuose,
Aš jauna pėrynose,
[Oi liūlia liūlia liūlia,
Aš jauna pėrynose].

Žuvelė su sparneliais,
Aš jauna su berneliais,
Oi liūlia [liūlia liūlia,
Aš jauna su berneliais].

— Matute mano balta,
Regi, jog aš nekalta,
[Oi liūlia liūlia liūlia,
Regi, jog aš nekalta].

— Sesute mano miela,
Regi, jog aš ne viena,
[Oi liūlia liūlia liūlia,
Regi, jog aš ne viena].

Svirno duris judino,
Mane jauną budino,
[Oi liūlia liūlia liūlia,
Mane jauną budino].

227. PAŁAJDUNE. Siunte mani matute, Żalu lineliu raute, / Oj liulia liulia liulia, Żalu linelu raute. / Asz lineliu nerowiau, Swirnelej ulewojau. Oj! lula.— / Żuwela powondeni, / asz jauna po swirneli. / Żuweła maurinosi, asz jauna pierinosi / Żuwele su sparnelejs, asz jauna su bernelejs. Oj lula — / Matute mana balta, regi jog asz nekałta / Sesute mana miela, regi jog asz newiena / Swirna duris judina, mani jauno budino.—

228. ĮJUNKO ZUIKELIS

— Įjunko zuikelis
Į titušio kiemelį —
Matušele mano, ką darysiu, (2 k.
Oi baltoji mano, ką darysiu?

— Uždaryki vartelius,
Neįleiski zuikelio —
Dukterele mano, tą daryki,
Oi jaunoji mano, tą daryki.

— Įjunko zuikelis
Į mano kamarelę —
Matušele mano, ką darysiu, (2 k.)
Oi baltoji mano, ką darysiu?

— Uždaryki dureles,
Neįleiski zuikelio —
Dukterele mano, tą daryki,
Oi jaunoji mano, tą daryki.

228. I iunka Zuykielis i Tytuszy kiymeli matuszely muna kądarisiu Matuszeli muna kądarisiu / Oy bałtoiy muna ką darisiu — // Uż dariki wartelus neileyski zuykiely Dukterely muna tą dariki oy iawnoiy muna / Tą dariki — // I iunka zuykielis i muna kamarely Matuszely Muna ką darisiu matuszely muna kądarisiu / oy bałtoiy muna ką darisiu — // Użdariki Durelys neileyski Zuykiely Dukterely muna tą dariki oy iawnoiy muna / Tą dariki.—

229. MERGELE MANO JAUNOJI

— Mergele mano jaunoji,
Kur guli tamsias nakteles?
— Aukštame naujame svirnely,
Margoje matušės lovelėj.

— Mergele mano jaunoji,
Ar gali mane priimti,
Su savi[m] drauge nakvinti?

— Negaliu tamstos priimti
Negi su savim nakvinti.
Turiu dureles girgždančias,
Svirno raktelius skambančius.

— Mergele mano jaunoji,
Aš tave jauną mokysiu.
Suimk raktelius — nebskambės,
Pakelk dureles — negirgždės.

— Atstok, takseli, nelojęs,
Ne mane jauną viliojęs.
Juodus takelius suminsi,
Lig mane jauną privilsi.

Norėjo mane privilti
Ir vainikelį nukelti —
Aš bernužėlį privyliau
Ir kepurelę nukėliau.

Klaipėdos miesto purvelis
Ir raudonasis turmelis.
Stumsiu bernelį į turmą,
Mesiu kepurę į purvą.
— Rūdėk, berneli, turmely,
Supūk, kepure, purvely.

— Mergele mano jaunoji,
Pagailėk mano jaunystės
Ir mano menkos bloznystės.

Pagailau tavo jaunystės
Ir tavo menkos bloznystės,
Leidau bernelį iš turmo,
Kėliau kepurę iš purvo.

Ėjo bernelis per miestą,
Baltas rankeles sklaidydams
Ir ašareles braukydams.

229. NAKTELE. Mergely muna jaunoiy / Kur guly tomses nakteles / Auksztamy nauiemy swyrnelie / Margoie matuszys łowelie / Mergely muna jaunoiy / Ar gali muni priimty / Su sawi draugy nakwinty / Negaliu tamstas priimty / Ne gi su sawim nakwinty / Turiu dureles girgzdontes / Swyrna raktelius skombontius / Mergely muna jaunoiy / Asz tawi jauna mokisiu / Suimk raktelius nebskombies / Pakiełk dureles negyrgzdies. / Atstok Takseli nełoies / Ne muni jauna wyloiys / Joudus takelius suminsi / Lig muni jauna priwylsi / Norieiy muni priwylty / Er wainykeli nukelty / Asz bernużeli priwilau / Er kepurely nukieliau / Kłaipiedas miesta purwelis / Er raudonasis turmelis / Stumsiu berneli i turma / Mesiu kepury i purwa / Rudiek berneli turmelie / Supuk kepury purwelie / Mergely muna jaunoiy / Pagailiek muna jaunistes / Er muna menkos błożnistes / Pagaiłau tawa jaunistys / Er tawa menkos błożnistes / Leidau berneli esz turma / Kiełau kepury esz purwa / Eiy bernelis par miesta / Bałtas ronkeles skłaididams / Er aszareles braukidams.

230. ŠIANDIENELĘ PER DIENELĘ

Šiandienelę per dienelę
Viens dūmelę padūmojau.
Anksti rytą atsikėliau,
Juodbėrelį pabalnojau.

Kad aš jojau per girelę,
Per girelę vieškeleliais,
Laužtinelės brizdu brazdu,
Pentineliai švitru švatru.

Ir išvydau kalne dvarą,
Tame dvarely paniulaitę,
Žalius rūtus beskinančią,
Vainikelį bepinančią.

Vainikelį bepinančią,
Ant galvelės beseganačią.
— Ar tu duosi nakvynelę,
Juodbėreliui stalnelę?

— Vesk žirgelį į stalnelę,
Prašom, berneli, į svirnelį.
— Ar įeisi, paniulaite,
Su jaunu berneliu pakalbėti?

— Jei pazvalys matušėlė
Ir baltoji seserelė,
Jei pazvalys tetušėlis
Ir jaunasis broterelis.

Nezvalijo matušelė
Ne baltoji seserelė,
Nezvalijo tetušelis
Ne jaunasis broterelis.

Ir įėjo paniulaitė
Su jaunu berneliu pakalbėti.

Ir pajuto matušelė
Ir baltoji seserelė,
Ir pajuto tetušelis
Ir jaunasis broterelis.

— Kelk, berneli, iš lovelės,
Kabink šoblelę iš gembelės,
Vesk žirgelį iš stalnelės,
Prašom, berneli, iš svirnelio.

Kaip antsėsi ant žirgelio,
Kaip išjosi iš dvarelio,
Šauk, berneli, ant balselio.

230. Szendienely par dienely / Wiens dumeli padumojaw / Ankstyi ryta atsykielaw / Juwdbiereli pabałnoiaw / Kad asz jojaw par girely / Par gireli wyiszkeleles / Ławsztynelys brizdu brazdu / pentyneley szwitru szwatru / Yr yszwidau kalny dwara / Tamy dwarele paniulayty / Zalus rutu be skinanti / Waynikeli be pinanti. / Waynikeli be pinanti, / Ant galwelis be seganti / Ar tu duwsi nakwinely / Juwdbiereluw stalnely / Wesk Żyrgeli y stalnely / Praszom berneli y swyrneli / Ar yeysi paniulayty / Su iawnu bernelu pakalbiety / Je pazwalis matuszeli / Ir bałtoi seserely / Je pazwalis Tetuszelis / Yr iawnasis brotirelis / Nezwalie matuszeli / Ne bałtoi sesereli / Nezwalie Tetuszelis / Ne iawnasis brotirelis / Yr y ey paniułayty / Su iawnu bernelu pakalbiety / Yr paiuta matuszeli / Yr bałtoi sesereli / Yr paiuta Tetuszelis / Yr iawnasis brotyrelis / Kiełk berneli ysz łowelis / Kabink szoblely ysz gębelis / Wesk żyrgeli ysz stalnelys / praszom berneli ysz swyrnely / Kayp antsiesi ant żyrgely / Kayp ysziosy ysz dwarely / Szawk berneli ant balsely.—

231. PAKLOK, PANA, PATALĖLĮ

— Paklok, pana, patalėlį,
Aš ateisiu vakarėlį,
O o o, dza dza dza,
Aš ateisiu vakarėlį.

Pamažiuku tu vaikštinėk
Ir ant grindelių nepokšėk,
O o o, dza dza dza,
Ir ant grindelių nepokšėk,

Kad šuniukai nepajustų,
Kad tetušis nepakrustų,
O o o, dza dza [dza],
Kad tetušis nepakrustų.

Tėvas galvą pakylėjo,
Žents per langą išbrazdėjo,
O o o, dza dza [dza],
Žents per langą išbrazdėjo.

Tėvas per langą pažiūrėjo,
Žents dilgynėse gulėjo,
O o o, dza dza [dza],
Žents dilgynėse gulėjo.

Tėvas šunis šaukė,
Žents per lauką traukė,
O o o, dza dza [dza],
Žents per lauką traukė.

Tėvas vytį pažadėjo,
Žents per mišką nutreškėjo,
O o o, dza dza [dza],
Žents per mišką nutreškėjo.

— Nuimk, pana, brangius rūbus,
Eik į mano tamsias trobas,
O o o, dza dza [dza],
Eik į mano tamsias trobas.

Padėk, pana, burlečėles,
Imk prie namų naginėles,
O o o, dza dza [dza],
Imk prie namų naginėles.

Nustok, pana, kavą gerti,
Eik su manim kiaules šerti,
O o o, dza dza [dza],
Eik su manim kiaules šerti.

Numauk, pana, aukso žiedą,
Maišyk kiaulėm pelų viedrą,
O o o, dza dza [dza],
Maišyk kiaulėm pelų viedrą.

Numauk, pana, pirštinėles,
Mazgok šaukštus torielkėles,
O o o, dza dza [dza],
Mazgok šauktus torielkėles.

Nustok, pana, kasas pint,
Eik su manim linus mint.
— O o o, aš biedna,
Reiks man verkti kas diena.

231. Pakłok panna patałeli / Asz ateysiu wakareli / O! o! o! dza! dza! dza! / Asz ateysiu wakareli. // Pamażiukų tu wayksztinek / Ir ant grindelu nepokszek // O! o! o! dza! dza! dza! / Ir ant grindelu nepokszek // Kad szuniukay nepaiustu / Kad tetuszis nepakrustu, / O! o! o! dza! dza! / Kad tetuszis nepakrustu. // Tewas gałwa pakiłeja / Żiants par łanga iżbrazdeja / O! o! o! dza! dza! / Żiants par łanga iszbrazdeja // Tewas par łanga pażureje / Żiants dilginesie gułeie // O! o! o! dza! dza! / Ziants dilginese gułeie // Tewas Szunis szauke / Żiants par łauka trauke. // O! o! o! dza! dza! / Żiants par łauka trauke // Tewas witi pażadeie / Żiants par miszka nutreszkeie // O! o! o! dza! dza! / Ziants par miszko nutreszkeie // Nuimk panna brangius rubus / Eyk i mana tamsias trobas. // O! o! o! dza! dza! / Eyk i mana tamsias trobas // Padek panna burleczeles / Imk pri namu naginełes // O! o! o! dza! dza! / Imk pri namu nagineles // Nustok panna kawo gêrti / Eyk su manim kiaules szerti // O! o! o! dza! dza! / Eyk sumanim kiaułes szerti // Numauk panna auksa zieda / Mayszik kiaułem pełu wiedra / O! o! o! dza! dza! / Mayszik kiaułem pełu wiedra. // Numauk panna pirsztineles / Mazgok Szauksztus toriełkeles // O! o! o! dza! dza! / Mazgok szauksztus toriełkeles // Nustok panna kasis pint / Eyk su manim linus mint // O! o! o! asz biedna / Reyks man werkti kasdiena.

232. MARGOJE LOVELĖJ

Margoje lovelėj
Jaunasis bernelis.
Gulk gulk gulk,
Jaunasis berneli.

Pragydo gaideliai,
Sulujo šuneliai,
Bėk bėk bėk,
Balandeli mano.

Pajus tėvas mano,
Nuleis strėnas tavo,
Bėk bėk bėk,
Bernuželi mano.

232. PRAGYDO GAJDELEJ. Margoie łowelie / Jaunasis berneli. / Gółk, gółk, gółk / Jaunasis berneli. // Pragydo gajdelej, / Soluię szunelej, / Biek, Biek, Biek / Bałąndeli mąno. / Pajós tiewós mąno, / Nuleis srienas tawo, / Bieg, Bieg, Bieg, / Bernużeli mąno.

233. EIN BERNELIS ŪLYČIOMS

Ein bernelis ūlyčioms,
Sutink mergelę netyčioms,
Prašo viešėti,
Žad ir pamylėti,
Ved į svirnelį,
Antger arielkele.

Susiedų suskis pajutęs,
Svirno dureles užsukęs,
Ein per kiemelį,
Budin tatušėlį:
— Eik į svirnelį,
Atrasi svetelį.

Tatušelis atėjęs,
Tikrą teisybę atradęs,
Šauk ant abudums:
— O kas bus iš judums?
Paėmęs makarą,
Ištynė nugarą.

Duod berneliui penkioleka,
O mergelei vienuoleka:
— Šitai tau, berneli,
Meilingi žodeliai,
Sūreliai, sviesteliai,
Saldžios arielkelės.

Ein bernelis dūmodams,
Ant mergelės rūgodams:
— Kad tu prapultumei
Ir galą gautumei —
Ar ne pati prašei
Maloniai ir gražiai?

233. Eyn Bernielis uliczems / Su tink miargiale ne ticzoms // Prasza wijsite żad ir pamilite / Wed y swernieli ątgiar Arielkiale // Susiedu suskies paiutes / Swerna dureles usukies // Eyn par kimeli puden Tatuszeli / Ek y swernieli atrasi swietieli // Tatuszelis ataies tikra teysibe atrades / Szawk ant abodoms o kas bus isz jodoms // Paiemes makara isztyne nugara / Dud Bernielu piękioleka o mergiala winuleka // Szeta taw Bernieli meyligy żodeley / Surele swisteley saldzias arielkiales // Eyn bernielis dumodams / Ant mirgiales rugodams / Kad tu prapultumi / Er gala gawtumi // Ar nia pati prasziay / Małoniay ir grażiay.

234. DEVYNI METELIAI, NE VIENA DIENELĖ

Devyni meteliai, ne viena dienelė,
Neturiu žinelės nuo savo panelės,
Tramtridi ridi, riamtai ridi ridi.

— Oi panele mano, tu nebijais dievo,
Svetimoj šalelėj bernelį myli,
Tramtridi [ridi, riamtai ridi ridi].

— Kad ir mylėjau, širdy neturėjau.
— Eikš, panele mano, ak tu būsi mano,
Tram[tridi ridi, riamtai ridi ridi].

Nebėra ant svieto gražesnės panelės,
Kaip mano panelė, vdzenčna panelė,
Tram[tridi ridi, riamtai ridi ridi].

234. Dewiny metele ne wiena dyinely / Neturiu żynelys nu sawa paneles / Tramtridi ridi riamtay ridi ridi.— // Oy Panely muna tu nebyies Diewa / Swetymo Szalelie Berneli mili. Tramtridi // Kad yr milieiaw szyrdie neturieiaw / Eksz panely muna ach tu busi muna. Tram // Nebiera ant swieta grażesnys Panėlys / Kayp muna Panely wdzięczna Panely. Tram.

235. OI, SERGU SERGU

Oi, sergu sergu,
Sergu negaliu,
Sop mano galvelę,
Vargu numirsiu.

Siunčiu pas tetį,
Pas tetušelį,
Kad man duotų verdenio,
Verdenio vandenelio gerti.

Tetelis nespėjo,
Kalne rugius sėjo,
Ir nedavė verdenio,
Verdenio vandenelio gerti.

[Siunčiu pas matutę,
Pas matušelę,
Kad man duotų verdenio,
Verdenio vandenelio gerti].

Matutė nespėjo,
Ropeles ravėjo,
Ir nedavė verdenio,
[Verdenio vandenelio gerti].

[Siunčiu pas brosytį,
Pas brosytelį,
Kad man duotų verdenio,
Verdenio vandenelio gerti].

Brosytis nespėjo,
Stainioj žirgą šėrė,
Nedavė verdenio,
[Verdenio vandenelio gerti].

[Siunčiu pas sesę,
Pas sesutelę,
Kad man duotų verdenio,
Verdenio vandenelio gerti].

Sesutė nespėjo,
Rūtelius ravėjo,
Nepadavė ver[denio,
Verdenio vandenelio gerti].

[Siunčiu pas mergaitę,
Pas merguželę,
Kad man duotų verdenio,
Verdenio vandenelio gerti].

Mergaitė paspėjo,
Ji mane mylėjo
Ir padavė verdenio,
[Verdenio] vandenelio gerti.

235. LIGONIS. Oj sergu sergu, sergu negalu, Sop mana galwele wargu numirsiu. / Siunczu pas teti pas tatuszeli, Kad man dotu Werdenia Werdenia Wondynele giarte. / na wszystkich to samo spiewa się.— / Tetelis nespieja Kalne Rugius sieja, yr nedawe werdenia Werdenia wondinelia giarty. / Matute nespieja ropelas rawieja yr nedawe werdenia ipt ut supra / Brusitis nespieja stajnio Zyrga szere nydawe Werdenia itp / Sesute nespieja rutelus rawieja nepadawe wer- itd / Mergajte paspieja ij mani miłeja yr padawe werdenia / wondinelia giarte.—

236. OI, SERGU SERGU, LABAI SERGU

Oi, sergu sergu, labai sergu,
Toli mano giminelė,
Negaliu pareiti.

Siūbuoj jūros, siūbuoj marės,
Siūbuoj mano matušelė
Už vandeneliams.

Siųsiu tarną ir tarnelį,
Kad pareitų matušelė
Šį vakarelį.

Parbėg tarnas ir tarnelis,
Neparėjo matušelė
Šį vakarelį.

Siūbuoj jūros, siūbuoj marės,
Siūbuoj mano tetušelis
Už vandeneliams.

Siųsiu tarną ir tarnelį,
Kad pareitų tetušelis
Šį vakarelį.

Parbėg tarnas ir tarnelis,
Neparėjo tetušelis
Šį vakarelį.

Siūbuoj jūros, siūbuoj marės,
Siūbuoj mano broterelis
Už vandeneliams.

Siųsiu tarną ir tarnelį,
Kad pareitų broterelis
Šį vakarelį.

[Parbėg tarnas ir tarnelis,
Neparėjo broterelis
Šį vakarelį.]

Siūbuoj jūros, siūbuoj marės,
Siūbuoj mano seserelė
Už vandeneliams.

Siųsiu tarną ir tarnelį,
Kad pareitų seserelė
Šį vakarelį.

Parbėg tarnas ir tarnelis,
Neparėjo seserelė
Šį vakarelį.

Siūbuoj jūros, siūbuoj marės,
Siūbuoj mano bernužėlis
Už vandeneliui.

Siųsiu tarną ir tarnelį,
Kad pareitų bernužėlis
Šį vakarelį.

Parbėg tarnas ir tarnelis
Ir parėjo bernužėlis
Šį vakarelį.

236. IŁGIEIEMOS SAWÓ NUMŪ SWETIO SZALIE ESSĄNTIO. Oj sergó, sergó, łabaj sergó, / Tolįj mąna gīmīnele / Negaliu parejtī. // Siubou Juras, siubou mares, / Siubou mąna matuszele / Óż undīnelems. // Siusiu Tarną īr tarnelį, / Kad par ejtu matuszele / Szį wakarelį. // Par bieg Tarnas ir Tarnelis, / Ne pareię matuszele / Szį wakarelį. // Siubou' Juras, siubou mares, / Siubou mąno tetuszelis / Óż undįnelems. // Siusiu Tarną īr Tarnelį, / Kad parejtu Tetuszelis / Szį wakarelį. // Par-bieg Tarnas īr Tarnelis, / Nepareię tetuszelis / Szį wakarelį. // Siubou Juras siubou mares / Siubou mąną broterelis / Óż undenelems. // Siusiu Tarną īr tarnelį / Kad parejtu broterelis / Szį wakarelį. // Siubou Juras, siubou mares, / Siubou mąna seserele, / Óż undīnelems. // Siusiu Tarną įr Tarnelį, / Kad pareitu seseréle / Szį wąkarelį. // Par bieg Tarnas īr Tarnelis, / Ne pareię seserele / Szį wakarelį. // Siubou Juras, siubou mares / Siubou mąna bernużelis / Óż undīneluj. // Siusiu Tarną īr Tarnelį, / Kad parejtu bernużelis / Szį wakarelį. // Par bieg Tarnas īr Tarnelis, / Ir pareię bernużelis / Szį wakarelį.

237. ČILBA ČILBUTĖ

Čilba čilbutė,
Kalba lakštutė
Ant putino žiedeliu,
Kur putinas žydėjo.

— Ko tu čia stovi,
Ko tu nejoji
Ant diemantelio tiltelio?
Te[n] tėvelis stovėjo
Ir te[n] alų daro,
Bedarydamas verkia.

— Tegul nelaukia,
Tegul neverkia,
Žino, jog aš negrįšiu,
Nei rujų skirsiu,
Nei marių plauksiu,
Nei savo žirgelio plukdysiu.

Čilba čilbutė,
Kalba lakštutė
Ant putino žiedeliu,
Kur putinas žydėjo.

— Ko tu čia stovi,
Ko tu nejoji
Ant diemantelio tiltelio?
Te[n] matutelė laukia,
Marškinelius siuva
Ir besiūdama verkia.

— Tegul man' nelaukia,
Tegul sau neverkia,
Žino, kad negrįšiu.
Nei rasų skirsiu,
Nei marių plauksiu,
Nei mano žirgelio plukdysiu.

Čilba čilbutė,
Kalba lakštutė
Ant putino žiedeliu,
Kur putinas žydėjo.

— Ko tu čia stovi,
Ko tu nejoji
Ant diemantelio tilteliu?
Te[n] broliukas laukia
Ir jautelius jungia
Ir bejungdamas verkia.

— Tegul nelaukia,
Tegul neverkia,
Žino, kad negrįšiu.
Nei rujų skirsiu,
Nei marių plauksiu,
Nei savo žirgelio plukdysiu.

Čilba čilbutė,
Kalba lakštutė
Ant putino žiedeliu,
Kur putinas žydėjo.

— Ko tu čia stovi,
Ko tu nejoji
Ant diemantelio tilteliu?
Te[n] sesutelė laukia
Ir skarelę siūlo
Ir besiūdama verkia.

— Tegul nelaukia,
Tegul neverkia,
Žino, kad negrįšiu.
Nei rujų skirsiu,
Nei marių plauksiu,
Nei savo žirgelio plukdysiu.

Čilba čilbutė,
Kalba lakštutė
Ant putino žiedeliu,
Kur putinas žydėjo.

— Ko tu čia stovi,
Ko tu nejoji
Ant diemantelio tilteliu?
Te[n] mergelė laukia
Ir knygeles skaito
Ir beskaitydama baras.

— Tegul nebaras,
Tegul ir laukia,
Žino, kad sugrįšiu.
Ir rujų skirsiu,
Ir marių plauksiu,
Ir savo žirgelį plukdysiu.

237. JAUNASIS ŻADA GRISZTI SAWA JAUNAJEJ. Czilba czilbute / Kalba łakszture / Ant putina żiedelu / Kur putinas żydieja. // Ka tu cze stowi / Ka tu nejoji / Ant demontelo tiltela / Tij tiewelis stowieja // Ir tij ału dara / Bedarydamas werkia / Teguł nełaukia / Teguł ne werkia // Zina jog asz negrysziu / Nej ruju skirsiu / Nej mariu płauksiu / Nej sawa żirgela płukdysiu // Czilba Czilbute / Kałba łaksztute / Ant putina żiedelu / Kur putinas żidieja // Ka tu cze stowi / Ka tu ne joji / Ant dementela tiltelo / Tij matutele laukia / Marszkinelus siuwa / Ir besiudama werkia / Teguł man' nełaukia / Teguł sau newerkia // Żina kad negrisziu / Nej rasû skirsiu / Nej mariu płauksiu / Nej mana żir-

gela płukdysiu. // Cziłba cziłbute / Kałba Łaksztute / Ant putina żiedelu / Kur putinas żydieja // Ka tu cze stowi / Ka tu ne joji / Ant dementela tiltelu / Tij brolukas łaukia // Ir jautelus jungia / Ir bejungdamas werkia / Teguł nełaukia / Teguł newerkia // Żina kad negrysziu / Nej ruju skirsiu / Nej mariu płauksiu / Nej sawa żirgéla pługdysiu // Cziłba cziłbute / Kałba łaksztute / Ant putina żiedelu / Kur putinas żidieja // Ka tu cze stowi / Ka tu ne joji / Ant dementela tiltelu / Tij sesutele łaukia // Ir skarele siuła / Ir besiudama werkia / Teguł nełaukia / Teguł newerkia // Żina kad negrisziu / Nej ruju skirsiu / Nej mariu płauksiu / Nej sawa żirgéla płukdysiu // Cziłba Cziłbute / Kałba łaksztute / Ant putina ziedelu / Kur putinas żidieja // Ka tu cze stowi / Ka tu ne joji / Ant dementela tiltelu / Tij mergele łaukia // Ir knigéles skejta / Ir beskajtydama baras / Teguł nebaras / Teguł ir łaukia // Żina kad sugryszіu / Ir ruju skirsiu / Ir mariu płauksiu / Ir sawa żirgeli płukdysiu.

238. UŽ JŪROS MARĖS

Už jūros marės,
Už vandeneliui
Rinko mergelė,
Rinko jaunoji
Smulkias uogeles.

Ne teipog rinko,
Kaip uliavojo,
Daugesniai liko,
Daugesniai liko
Nekaip surinko.

Iš ten atjojo
Jaunas bernelis.
Vilioj mergelę,
Vilioj jaunąją
Toliaus į uogas.

— Atstok nuog manęs,
Jaunas berneli:
Arti vakaras,
Tolimas kelias,
Reiks man pareiti.

— Atsidarykit
Tas langinyčias,
Kad paregėčiau,
Kad paregėčiau
Tos panos lovą.

Ant tos lovelės
Būčiau sargeliu,
Tykiai vaikščiočiau,
Ilgai miginčiau
Savo mergelę.

— Kalnai ir krūmai,
Užstokit mane,
Tykūs paukšteliai,
Medės žvėreliai,
Linksminkit mane.

238. Už iuras marys už undyneluw / Rynka mergely rynka jaunoie / Smulkes uwgeles / Neteypog rynka kayp ulewoie / Daugesny lyka daugesny lyka / Ne kayp surynka / Ysz tyn atjoie iaunas bernelis / Wilo mergely wilo iawnuwie / Tolaus y uwgas / Atstok nug manys iaunas berneli / Artyi wakaras to-

lymas kieles / Reks man pareyty / Atsydaryket tos łąnginiczes / Kad paregieczio kad paregieczo, / Tos panos łowa.— / Ant tos łowelys buczio sargelu / Tikie waykszczioczio yłgay miginczio / Sawa mergely / Kałnay yr krumay użstokit muni / Tiky paukisztele medys zwierele / Linksmynkit muni.—

239. JAUNA PANELĖ

Jauna panelė
Uogeles rinko,
Ne taip ji rinko,
Ne taip ji rinko,
Kaip vendravojo.

Atein bernelis,
Vendrauninkelis,
Per lygius laukus,
Per žalias lankas
Atvendravojęs.

Im už rankelės,
Ved į uogeles
Kaskarts toliaù.

— Paleisk, berneļi,
Paleisk, dėl dievo —
Žema saulelė,
Vakars netoli,
Tolims kelelis.

— Neprašyk dievo,
Neišsiprašysi,
Mano panele,
Matušės dukrele,
Būsi su manim.

Užstokit krūmus
Ir aukštus kalnelius,
Tykus paukštelis,
Miško žvėrelis,
Būste su mumis.

239. WĘDRAUNIKS. Jauna paniali ugieles rynka / Ne taip i rynka ne taip i rynka kaip wędrawoja / Atein bernelis węndraukaunelis [Turbūt klaida. Galėtų būti: węndraunikelis. *Red.*] / Par ligius łaukus par żalas łunkas atwędrawois / Jam už runkelis wed i ugielis kas karc tolau / Palaisk berneli palaisk del Diewa / Žema saulali wakars ne toli tolims kieleli / Ne praszyk diewa ne ysipraszysi / Muna paneli matuszys dukrieli busi su munim / Ustoket krumus ir auksztus kalnelus / Tikus paukisztelis myszka żwerelis / Bustie su mumes.—

240. PO GOJELĮ, PO ŽALIĄJĮ

Po gojelį, po žaliąjį,
Ten ponaitėlis uogeles rinko.
Ir surinko suieškojo,
Jauną panytėlę priviliojo,
Ir privilo priviliojo,
Aukso žiedelį dovanojo.

Po gojelį, po žaliąjį,
Panytėlė uogeles rinko.
Ir surinko suieškojo,
Jauną ponaitėlį priviliojo.
Ir privilo priviliojo,
Rūtų kvietkelį dovanojo.

240. Po goiali po żaloja / Tian ponaytielis ogiałys rinka / Ir su rinka suiaszkoia / Jauna panitiele priwilioia / Ir priwiła priwiloia / Auksa żiediali dawanoia // Po goiali po Żoloiu / Paniteła ogiałys rinka / Ir surinka suiaszkoia / Jauna ponajteli priwiloia / I priwiła priwiloia / Rutu kwietkiali dawanoia.

241. AUGIN TĖVAS DU SŪNELIU

Augin tėvas du sūneliu, (3 k.)
Augindamas graudžiai verkė.

Tariau, būsai artojeliais, (3 k.)
O myl buvę žalniereliais.

Ant žalnierių žalniereliu, (3 k.)
Ant dragūnų dragūneliu.

Žalioj lankoj žirgus ganiau, (3 k.)
Silkų pančiais supančiavau.

Žalioj girioj paukštis gieda, (3 k.)
Kur mergelė uogas rinko.

Ir surinko suieškojo: (3 k.)
— Eikš, berneli, pakylėki.

Eikš, berneli, pakylėki, (3 k.)
Bet su mani[m] nekalbėki.

— Negu kūlio širdis būtų, (3 k.)
Kad su tavim nekalbėčiau?

241. Augiyn Tiewas du Sunelu **ter.** / augindamas grawdey werkie — / Tariaw busay artoieles o mił buwy Żalniereles — / Ant żalnieriu żalnierelu — ant Dragunu Dragunelu — / Żalo łąko żyrgus ganiaw / Syłku pątes supątiawaw — / Żalo giyrio Pauksztis giyida / kur mergiely owgas rinka — / Ir surinka suyiszkoiy / eksz Berneli pakilieki — / Eksz Berneli pakilieki / Bet su muni nekalbieki — / Negu Kuly szyrdys butu / kad su tawim nekalbieczio.—

242. EIK ŠEN, MANO BERNUŽELI

— Eik šen, mano bernuželi,
Svieto peikiamasis,
Sėsk prie šalelei,
Kalbėsiv kalbelę.

Sakė tamstą bėrą [žirgą]
Karčemoj pragėrus,
Sakė, juodą balnelį
Tancely prašokus.

— Nevieryki, merguželė,
Vėjelį pučiantį
Ne susiedelių,
Mane vainojančių.

Tebėr mano bėrs žirgelis
Tetušio stalnelėj,
Aukso balnelis
Stalnėj ant gembele.

242. Eykszen muna Bernuželi swieta peykamasis / Siesk pri szalele kalbiesew kalbely.— / Sakiy Tamsta biera karczymo pragierus / Sakiy iowda Balneli toncelie praszokus.— / Newieriki Mergužely wieiely putunty / Ne susiedelu munys waynoiętiu.— / Tebier muna biers żyrgielis tetuszy stalnelie / Auksa balnelis stalnie ant giębely.—

243. KAME BUVAI, BERNUŽELI

— Kame buvai, bernuželi,
Kame vaikštinėjai,
Kame tamstos pentineliai
Šviesūs surūdėjo?

— Ėjau apšerti
Bėrąjį žirgelį,
Tenai mano surūdėjo
Šviesūs pentineliai.

— Sakė tamstą, bernuželi,
Žirgelį pragėrus,
Aukso balnelį
Tancely prašokus.

— Oi, neklausyk, paniulaite,
Vėjelio pučiančio
Ne susiedelių,
Mane vainojančių.

Tebėr mano bėrs žirgelis
Naujoje stalnelėj,
Aukso balnelis
Stalnėj ant gembele.

— Kame buvai paniulaite,
Kame vaikštinėjai,
Kame tamstos vainikelis
Žalias apdulkėjo?

— Ėjau vaikščiojau
Po rūtų daržėlį,
Tenai aš apdulkinau
Žalią vainikelį.

— Oi, netiesa, paniulaite,
Neteisūs žodeliai,
Ne ten tamstos apdulkėjo
Žalias vainikelis.

Ėjai lydėjai
Jaunąjį bernelį
Ir tenai apdulkinai
Žalią vainikelį.

Sakė tamstą, paniulaite,
Vainiką pragėrus,
Aukso žiedelį
Tancely prašokus.

— Oi, neklausyk, bernuželi,
Vėjelio pučiančio
Ne susiedelių,
Mane vainojančių.

Tebėr mano vainikelis
Ant geltų kaselių,
Aukso žiedelis
Ant baltų rankelių.

243. Kamy buwa Bernużeli? kamy wayksztynieie / Kamy Tamstas pętynele szwyisy surudieie? / Eiaw apszerty bierąi Żyrgieli / Tynay muna surudieiy szwyisy pętynele. // Sakie Tamsta Bernużeli żyrgieli pragierus / Auksa balneli tącele praszokus. / Oy! nekławsik Paniułayty wieiely putąty / Ne susiedely muni waynoięty.— // Tebier muna biers żyrgielis nawioie stalnele / Auksa balnelis stalnie ąt gębele // Kamy buwa Paniułayty kamy wayksztynieie? / Kamy Tamstas Waynykielis żales apdulkieie? / Eiau wayksztioiaw po rutu darzeli / Tynay asz apdulkinaw żali waynykieli. // Oy! netysa Paniułayty, ne teysy żodele / Netyn Tamstas apdulkieie żales waynykielis / Eie lidieie iawnąi Berneli / Yr tyna apdulkina żali waynykieli // Sakie Tamsta Paniułayty waynyka pragierus / Auksa żyideli tącele praszokus / Oy! nekławsik Bernużeli wieiely putąty / Ne susiedelu muni waynoięty. // Tebier muna waynykielis ąt gełtu kasselu / Auksa żyidelis ąt bałtu rąkielu.—

244. PER ŠILELĮ JOJAU

Per šilelį jojau,
Šilo šaknis roviau,
Šilo vidurely
Ugnelę sukūriau.

Šilelis pavyto,
Žirgelis palyso —
Kuo benujosiu
Prie savo panelės?

Maliavots važelis,
Patkavots žirgelis —
Važiuots važiuosiu
Prie savo panelės.

— Oi mergele mano,
Oi jaunoji mano,
Ar lauki manęs
Keliu keliaujančio?

— Oi berneli mano,
Oi jaunasis mano,
Kaip aš nelauksiu
Keleliu keliaujančio?

Oi berneli mano,
Oi jaunasis mano,
Sakė tave, berneli,
Žirgelį pragėrus
Ir laužtineles
Tanceliuj prašokus.

— Tebėr mano žirgelis
Naujoje stalnelėj
Ir laužtinelės
Stalnėj ant gembele.

Oi mergele mano,
Oi jaunoji mano,
Sakė tave barvelę
Karčemoj pragėrus
Ir vainikelį
Tanceliuj prašokus.

— Tebėr mano barvelė
Svirne ant gembelę
Ir vainikelis
Darže ant rūtelių.

244. Pa szyleli ioiaw, / szyła szaknis rowew, / Szyła wydurele / Ugnely sukuriau — / Szylelis pawita, / Żyrgelis palisa, / Kuw be nu iosiu / Pry sawa panelys.— / Malewots wazelis, / Patkawots żyrgelis, / Waziuwts waziuwsiu /

Pry sawa panelys.— / Oy Mergely muna, / Oy iaunoie muna, / Ar łauki munys; / Kielu kiełauienty.— / Oy berneli muna, / Oy iaunasis muna; / Kayp asz nełauksiu, / Kielelu kielauieienty — / Oy berneli muna, / O iaunasis muna, / Saki tawi berneli / Żyrgeli pragierus, / Ir łausztyneles / Tanceluw praszokus.— / Tebier muna żyrgelis / Nawioie stalnele, / Yr łausztynelys, / Stalnie ant gębely.— / Oy mergely muna, / Oy iaunoy muna; / Saky tawi barwely, / Karczymo pragierus, / Yr waynikeli, / Tanceluw praszokus.— / Tebier mana barwely / Swyrny ant gębely, / Yr waynikelis, / Darży ant rutelu.—

245. EITU PER KIEMĄ, GIRDŽIU PER SIENĄ

Eitu per kiemą, girdžiu per sieną —
Vainoj vainoj mergelę mano.

Norint sugaiškit bevainodamys,
Jūs man', jūs man' neišvainosit.

Norint užtverkit kiečių tvorelę
Per šią, per šią plačią marelę.

Išpus mieteliai, išvirs tvorelė,
Sueis sueis meilės žodeliai.

245. WAINA. Eitu par kyima, gyrdu par syina / waino, waino mergely muna / Norint sugaiszket bewainodamis / Jus mon, Jus mon neeszwainoset / Norint ożtwerket kyitiu tworely / Par szyi, par szyi płaty marely / Eszpus myitele, eszwyrs tworely / Sueis sueis meilys żodele.

246. KETINAI, MERGELE

Ketinai, [mergele],
Matušę slaugyti —
Pasibengė jaunystelė,
Jaunosios dienelės.

Sakė man tetušis,
Sakė man matušė,
Ar nesakė man brotelis:
— Neklausyk bernelio.

Paklausiau bernelio
Meilingų žodelių —
Nutrotijau vainikelį
Žaliųjų rūtelių.

— Pamauk žirgelį,
Pamauk juodbėrelį,
Jok nuo kalno, nutrūk galvą,
Nekaip mano jaunystelę
Iš kelio vadžiojęs.

246. Ketinaj matuszę słaugyti / Pasibengę jaunystele / Jaunoses dieneles. / Sakia mon tetuszis / Sakia mon matuszie / Ar ne sakia mon brotelis / Ne-

klausyk bernele / Paklausiau bernele, / Mejlingû żodelû. / Nutrotijau wajnikeli, / Żaluju rutelû. / Pamauk zirgeli / Pamauk jůdbiereli, / Jok nu kalno / Nutruk gałwa, / Nekajp muna jaunystele, / Iszkelo wadziojęs.

247. PANIULELE KVIETKELELE

— Paniulele kvietkelele,
Taisyk svirne patalelį. (2 k.)

Priimk mane į lovelę,
Priglausk mane prie šonelio. (2 k.)

— Rods priimčiau ir mylėčiau,
Kad matušės nebijočiau. (2 k.)

Nuo matušės bijau bėdos,
O nuo svieto didžios gėdos. (2 k.)

Visi sakys, kad motriškė,
O neturinti vyriškio. (2 k.)

Kiti sakys, kad panelė,
O ant rankų tur sūnelį. (2 k.)

— Paniulaite kvietkelele,
O kur dėjai vainikelį? (2 k.)

Ar į skrynią pakavojai,
Ar kam kitam dovenojai? (2 k.)

— Ne į skrynią pakavojau,
Ne kam kitam dovenojau. (2 k.)

Neščėslyvas jomarkelis,—
Ten paliko vainikelis. (2 k.)

247. Paniulele kwietkielele / Taysik Swyrny pataleli bis — / Pryimk muni i łoweli / Prygławsk muni pry Szoneli bis / Roc pryimczio ir mileczio / Kad matuszes nebijoczio. / Nu Matuszes byiau biedos / Wo nu Swieta didzios giedas. / Wysi sakis kad Motryszke / Wo neturenti wyriszke / Kity Sakis kad panele / Wo ąt rąku tur Sunele. / Paniułayte kwietkielele / Wo kur diejey waynikiele / Ar i Skryny Pakawoiey / Ar kam kitam dowynojey / Ne i Skryny Pakawoiau / Ne kam kitam dowynoiaw / Ne szczęsliwas jomarkielis / Tę palika waynikielis.—

248. MYLĖK MANE, PANIULAITE

— Mylėk mane, paniulaite,
O aš tamstą labai myliu.
Taisyk svirne patalelį,
Priimk mane, bernužėlį.

Jei tu manęs nepriimsi,
Aš ant vieta čia numirsiu.
Didį grieką papildysi —
Jauną vaiką numarinsi.

Susimylėk, paniulaite,
Susimylėk, rūtulaite,
Kaip aš noriu pamylėti,
Ak, negaliu iškentėti.

Aukso žiedą dovenosiu,
Mylas akis išbučiuosiu.
Pamatysi, kad nežūsiv,
Abu vedu linksmai būsiv.

248. Milek muni paniułayty / O asz tamsta łabay milu / Taysik swyrny pataleli / Pryimk muni bernużeli / Jetu munes nepryimsy / Asz ant wyitu cze numirsiu / Dydi grieka papyldisi / Jawna wayka numarynsi / Susimilek paniułayty / Susimilek Rutułayty / Kayp asz noriu pamilety / Ach negalu yszkientiety / Auksa żyida dowynosiu / Miłas akis yżbucziowsiu / Pamatisi kad neżusiaw / Abu wedu linksmay busiaw.

249. DĖL TOS VIENOS NAKTIES

Dėl tos vienos nakties
Nebūki teip liūdna —
Nereikėjo tau klausyti
Mano liežuvelio.

249. Dieł tos wienos nakties / Nebuki tejp ludna / Nerejkiejo tau kłausyti / Muno lieżuwele.

250. STATINIS DARŽELIS

Statinis darželis,
Matutės kiemelis,
Čia žaliavo žalios mėtos,
Baltos lelijėlės.

Atjojo bernelis
Ant širmo žirgelio.
— Čia ganysiu tą žirgelį
Per nedėlios rytą.

Ir išėjo mergelė,
Balnelį nukėlė.
— Kad nukėlei balnužėlį,
Veskis ir žirgelį.

— Dieve, neregėj tavęs
Su tavo žirgeliu,
Kad ataduotum vainikėlį
Su geru žodeliu.

— Geisčiau ataduot ir išvaduot,
Jau nenoriu tav' širdelei
Gailestį užduot,
Gailestį užduot.

250. Statinis darželis, / Matutēs kiemelis, / Czia žaliavo žalios mētos / Baltos lelijēlēs. // Atjojo bernelis / Ant szirmo žirgelio, / Czia ganysiu tą žirgelį / Per nedēlios rytą. // Ir iszējo mergelē, / Balnelį nukēlē. / Kad nukēlei bernužēlį, / Veskis ir žirgelį. // Dieve neregēj' tavęs / Su tavo žirgeliu, / Kad ataduotum vainikelį / Su geru žodeliu. // Geiscziau ataduot ir iszvaduot, / Jau nenoriu tav' szirdelei / Gailestį uždúot, / Gailestį uždúot.

251. LYGUS MEDELIS KADAGYS

Lygus medelis kadagys,
Slaunus bernelis nenašlys.

Ar aš negadnus į darželį eiti,
Ar aš negadnus vartelius atkelti?

Kaip tik vartelius atvėriau,
Visos žolelės lig vienos drebėjo.

Iš pašaknų kvietkelį skinsiu,
Iš viršūnelės vainikelį pinsiu.

Kur tik aš einu, nerandu patiekos,
Visi žmoneliai tur mane už nieką.

Patekės mėnuo, šviesioji saulalė,
Ta mane patiešys, biedną siratalę.

251. NASZLIS. Ligus medelis kadagis słaunus bernelis nenaszlis / Ar asz ne gadnus i darželi eiti, Ar asz ne gadnus wartelus atkalti / Kap tyk warteles atwirau / Wysas žolales lig winos drebieia / Iż paszakno kwietkieli skinsiu / Iz wyrszunielis wainikieli pinsiu / Kur tyk asz einu ne randu patiekas / Wysi žmoneli tur munij uz nieka — / Pa tekies mienu szwisioji saulali / Ta muni patieszysz biedna syratali.

252. PER LAUKELĮ JOJAU

Per laukelį jojau,
Atgal dabojau —
Verkia mano panytėlė,
Kai aguona krint.

— Neverk, panaite,
Tu balta dienaite,
Aš tau duosiu šimtą kāpų
Ant vieno prausimo.

— Kad ir nusiprausiu,
Vis tokia nebūsiu,
Kai aš buvau pas matulę —
Perlų vainikėlis.

Kai prijojau ant tėvo dvarelio,
Ir pragydo tėvelio gaideliai.
Ar man joti, ar man čionai stoti,
Ar tėvelio gaidelių klausyti?

Nei man stoti, nei man joti,
Nei panelės verkiančios daboti.

— Eik, panele, pas tėvelį,
Aš grįšiu per laukelį.
— Ne aš eisiu pas tėvelį,
Vėlek prisgirdysiu vandelėj.

— Nesgirdyki tu, panele,
Aš paimsiu rudenėlį,
Nei tu verk, panytėle,
Aš paimsiu rudenėlį.
Eik, panele, pas tėvelį
Ir lauk mane rudenėlį.

— Kai aš eisiu pas tėvelį,
Kad aš turiu sau sūnelį?
— Kad tu neisi pas tėvelį,
Insisėski sau sodely,
Aš atjosiu vakarėlį.

— Gera tau, berneli,
Atjoti vakarėlį,
Kad tu turi sau vietelę.
O man, jaunai panaitėlei,
Gailios ašarėlės.

252. Par łaukeli jojau / Atgal dabojau / Werka mąna panytele / Kaj agůna krint / Ne werk panajte / Tó bałta denajte / Asz tau důsiu szimta kapu / Ąnt wiena prausimó / Kad ir nósiprausiu / Wis toki nebusiu / Kaj asz buwau pas matule / Perłu wajnikelis.— / Kaj prijojau ąnt tewa dwarely, / Ir pragyda tewaele gajdelej / Ar mąn joti ar mąn czionaj stoti / Ar tewele gajdelu kłausyti. / Ni mąn stoti ni mąn joti / Ni paneles werkanczios daboti / Ejk panela pas teweli / Asz grysziu par łaukelu. / Ne asz ejsiu pas teweli / Welek pris'girdysiu undele / Nesgirdiki tó panele / Asz paimsiu rudeneli / Ni tó werk' panitel / Asz paimsiu rudeneli / Ejk panele pas teweli / Ir łauk mani rudenely. / Kaj asz ejsiu pas teweli / Kad asz toriu sau suneli / Kad tó nejsi pas teweli / Insiseski sau sodeli / Asz atjosiu wakarely. / — Gera tau berneli / Atjoti wakarely. / Kad tó turi sau wetelę / O mąn jaunaj panajtelej / Gajlos aszarelas.—

253. OI, ROŽĖ ROŽĖ RAUDONA

Oi, rožė rožė raudona
Nemėgo po lazdyneliu,
Rūtų daržely pamėgo,
Pro stiklo langą pražydo.

Išdygo mano daržely
Nekentamoji žolelė,
Prisėd prie mano šalelės
Nekentamasis bernelis.

Nogi žolelę išrausiu,
Ogi bernelį kur dėsiu?
Mesiu žolelę į purvą,
Stumsiu bernelį į turmą.

— Žaliuok, žolele, purvely,
Rūdėk, berneli, turmely.

253. Oy roży roży rawdona / Nemiega po łazdynelu / Rutu darżele pamiega / Pro stykła łąga prażyda / Yszdyga muna darżele / Nekętamoi zolely / Prysied pry muna szalelys / Nekętamasis bernelis / Nogi żolely yszrawsiu / Wogi berneli kur diesiu / Mesiu zolely i purwa / Stumsiu bernely i turma / Żaluwk żolely purwele / Rudiek berneli turmele.—

254. AŠ ŠĮVAKAR VAKARĖLĮ

Aš šįvakar vakarėlį
Labai girtas buvau.
Atsiguliau ant lovelės,
Saldžiai užmigau.

Aš pabundu vidur nakties —
Guli [šalia] mergužė.
— Oi tu merguže, tu levendruže,
Atsitrauk nuo manęs.

Kad kokia stosis trivogėlė,
Nesišauk ing mane.
Aš balnosiu žirgelį —
Nepritiksi prie manęs.

Aš pristosiu prie vaiskelio —
Nepristosi prie manęs,
Aš ištrauksiu šoblę —
Neprilįsi prie manęs.

— Ašen gausiu tokį žmogų,
Kad pavytų tave,
Ašen gausiu tokį žmogų,
Kad prilįstų prie tavę[s].

Čiūčia liūlia lopšely
Žalnierėlis miegojo.

254. Asz szi wakar wakareli łabe girtus buwo / Acigulo und łowiałes saldzie uzmigo / Jasz pabundu widur nakties guli miargużia / Oy tu Miarguzi tu ławendruży / Atci trauk numanies / Kad kuki stosis triwogieła niesi szauk ingmani / Asz bałnosi Żirgiali nie pritiksi pri manies / Asz pristosi pri wajskiala nie pri stosi přimanies / Asz isztrauksi szobli nie prilisi pri manies / Aszen gausi tuki Żmogo kad pawitu tawi / Aszen gausi tuki żmogu kad pri listu pri tawi / Czuczia lulia łopsziali Żalnierelis miegoia.

255. MAN PAKALBĖJO

Man pakalbėjo
Uošvės matušė:
— Kūda tavo mergelė.

Aš netikėjau
Uošvės matušei,
Josiu pats aplankysiu.

Per kiemą eidams,
Teip graudžiai verkdams,
Svirnely nusišluosčiau.

Viena rankele
Ašaras šluosčiau,
Antra mergelę glosčiau.

Žiedą maudams,
Rankelę spausdams:
— Ar išgysi, mergele?

— Gyti negysiu,
Jau, regi, mirsiu,
Tau gailesį darysiu.

Mane išleisdams,
Vartus užverdams,
Pats sau kitos dabokis.

— Gauti aš gausiu
Ir kitą tokią,
Bet ne tokią, kaip tave.

— Eik į karčemą,
Sėskis už stalo,
Kur sėd rimtos mergelės.

Sėd pasėdėti
Trys merguželės,
Nežinau, kurią vesiu.

Tą pačią vesiu
Vainojamąją
Susiedelių mergelę.

— Ko tu pamėgai,
Jaunas berneli,
Mane, vargo mergelę?

— Kad ir varginos
Tamstos dienelės,
Ne po vargu rūbeliai.

— Mano matušės
Plonos drobelės
Kel mano augumelį.

Mano matušės
Plons verpalelis
Nušvieč mano veidelį.

255. OWSZWYS. Mon pakalbieiy / Ouszwys matuszy / Kuda tawa mergely / Asz ne tykieiau / Ouszwys matusze / Josiu pats apłonkisiu / Par kyima eidams / Tep graude werkdams / Swyrnelie nusyszloustiau / Wyinu ronkely / aszaras szloustiau / Ontru mergely głostiau / Żyide maudams / Ronkely spaudams / Ar eszgisy mergely / Gitynegisiu / Jau regi myrsiu / Tau gailesi darisiu / Muni eszleisdams / Wartus ozwerdams / Pats sau kytos dabokies / Gauty asz gausiu / Er kyta toky / Bet netoky kap tawi / Eik i karczema / Sieskes ożstała / Kur sied rimtas mergeles / Sied po siediety / Tris merguželes / Neżynau kurę wesiu / Tou paty wesiu / wainoiemouię / Susiedeliu mergely / Kou tu pamiega / Jaunas berneli / muni wargo mergely / Kad er wargynas / tamstas dyineles / Nepowargu rubele / Muna matuszys / płonas drobeles / Keł mona augumeli / muna matuszys / płons werpalelis / nuszwyit mona weideli.

256. GUL BERNELIS

Gul bernelis
Ant lovelės —
Mergytė nevierija,
Mergytė nevierija.

— Kelk, berneli,
Mano širdele,
Ar dar neišmiegojai,
Ar dar neišmiegojai?

Ded bernelį
Į grabelį —
Mergytė nevierija,
Mergytė nevierija.

— Kelk, berneli,
Mano širdele,
Ar dar neišmiegojai,
Ar dar neišmiegojai?

Vež bernelį
Per laukelį —
Mergytė nevierija,
Mergytė nevierija.

— Kelk, berneli,
Mano širdele,
Ar dar neišmiegojai,
Ar dar neišmiegojai?

Neš bernelį
Į bažnyčelę —
Mergytė nevierija,
Mergytė nevierija.

— Kelk, berneli,
[Mano širdele,
Ar dar neišmiegojai,
Ar dar neišmiegojai]?

Vež bernelį
Į kapelį —
Mergytė nevierija,
Mergytė nevierija.

— Kelk, berneli,
Mano širdele,
[Ar dar neišmiegojai,
Ar dar neišmiegojai]?

Ded bernelį
Į duobelę —
Mergelė nevierija,
Mergelė nevierija.

— Kelk, berneli,
[Mano širdele —
Ar dar neišmiegojai,
Ar dar neišmiegojai]?

Pil žemelę
Ant bernelio —
Mergytė pavierija,
Mergytė pavierija.

— Mečių paimkit,
Galvą nukirskit
Ir širdelę mano
Užkaskit prie jo kūno.

256. Gul Bernelis / Ant Łowelys / Mergity newierye / Mergity newierye // Kiałk Berneli / Móna szyrdely / Ar dar neyszmiegoiey / Ar dar neyszmiegoiey // Ded Berneli / I Grabeli / Mergity newierye / Mergity newierye // Kiałk Berneli / Móna Szyrdely / Ar dar neyszmiegoiey / Ar dar neyszmiegoiey. // Weż Berneli / Par łaukieli / Mergity newierye / Mergity newierye // Kiałk Berneli / Mona Szyrdeli / Ar dar neyszmiegoiey / Ar dar neyszmiegoiey // Nesz Berneli / I Bażniczialy / Mergity newierye / Mergity newierye // Kiałk Berneli (:itd *iako wyżey*:) / Weż Berneli / I Kapeli / [Mergi]ty newierye [Mer]gity newierye // Kiałk Berneli / mona Szyrdely. itd: // Ded Berneli / I doubely / Mergely newierye / Mergiely newierye // Kiałk Berneli itd / Pył ziamely / Ant Bernele / Mergity Pawierye / Mergity pawierye // Mecziu paimket / Gałwa nukirsket / Yr szyrdely móna / Użkaskiat pri Jo Kuna.—

257. VAKAR VAKAR VAKARĖLĮ

Vakar vakar vakarėlį
Pyniau rišau vainikėlį,
Ui ui ui,
Pyniau rišau vainikėlį.

Siuntė mane motinėlė
Pas ežerėlį vandenėlio,
Ui ui ui,
Pas ežerėlį vandenėlio.

Žalio vario naščiukėliai,
Sausos liepos viedriukėliai,
Ui ui ui,
Sausos liepos viedriukėliai.

Man vandenį besemiančiai
Ir burnelę beprausiančiai,
Ui ui ui,
Ir burnelę beprausiančiai,

Anoj pusėj mariutėlių
Eina pulkas bernužėlių,
Ui ui ui,
Eina pulkas bernužėlių.

Atsirado iš to pulkelio:
— Aš priplauksiu vainikėlio,
Ui ui ui,
Aš priplauksiu vainikėlio.

Vainikėlio nepriplaukė,
O mergelė gvoltu šaukė,
Ui ui ui,
O mergelė gvoltu šaukė.

257. Vakar, vakar vakarēlį / Pyniau, riszau vainikēlį, / Ui, ui, ui! pyniau, riszau vainikēlį. // Siuntē manę motinēlē / Pas ežerēlį vandenēlio. / Ui, ui, ui! pas ežerēlį vandenēlio. // Žalio vario naszcziukēliai, / Sausos liepos viedrukēliai, / Ui, ui, ui! sausos liepos viedrukēliai. // Man vandenį besemiancziai, / Ir burnelę beprausiancziai, / Ui, ui, ui! ir burnelę beprausiancziai. // Anoj pusēj mariutēlių / Eina pulkas bernužēlių. / Ui, ui, ui! eina pulkas bernužēlių. // Atsirado isz to pulkelio — / Asz priplauksiu vainikēlio, / Ui, ui, ui! asz priplauksiu vainikēlio. // Vainikēlio nepriplaukē, / O mergelē gvoltu szaukē, / Ui, ui, ui! o mergelē gvoltu szaukē.—

258. ŽALIOJ LANKOJ, ŽALIOJ LANKOJ

Žalioj lankoj, žalioj lankoj
Aug žalias liepelis. (2 k.)

Po tuo liepu, po žaliuoju,
Šaltas šaltinis. (2 k.)

Ir atėjo trys seselės
Baltų burnų prausti. (2 k.)

Ir pakilo šiaurės vėjas,
Nupūt vainikelį (2 k.)

Ir atjojo trys berneliai
Žirgelių girdyti. (2 k.)

Apsiėmė viens bernelis
Vainiką išimti. (2 k.)

Neįplaukė nė į pusę —
Pradėjo skendėti. (2 k.)

— Nesakykit, seserelės,
Dėl vainiko skendus. (2 k.)

Pasakykit matušelei —
Žirgelius girdydams. (2 k.)

Pakavokit, seserelės,
Rūtelių darželyj. (2 k.)

Kad seselės rūtus sėste,
Mane minavoste. (2 k.)

Kad seselės rūtus skinste,
Mane garbavoste. (2 k.)

Kad seselės vainiką pinste,
Mane apraudóste. (2 k.)

258. Zaloj łąkoj żaloj łąkoj / Aug żales lijpeles. / Po tu lijpu po zaliji / Szałtas szaltinis / Ir atejo tris seseles / Bałtû burnû brausti. / Ir pakiłą sziauręs wiejas / Nuput wajnikelį, nuput wajnikelį. / Ir atjoję trys bernelej / Żirgelû girditi żirgelû girditi / apsijemę wens bernelis / Wajniką iszimti wajnika iszimti. / neipłaukę nie i pusę / pradieje skindieti pradieję skędieti / Nesakiket sesereles / Dieł wajnika skędus bis. / Pasakiket matuszelej / Zirgelus girdidams, bis / Pakawoket sesereles / Rutelû darzelej. bis / Kad seseles rutus sieste / munį minawoste bis / Kad seseles rutus skyste / Muni garbawoste bis / Kad seseles wajnika pinste / muni apraudoste bis.

VAIŠIŲ DAINOS

259. KĄ SAKĖ APYNELIS

Ką sakė apynelis,
Iš žemelės lįsdams?
— Jei tu mane nevarpysi,
Pažemeliais vysiu.
Tu esi taikus,
Tu esi praverus.

Ką sakė apynelis,
Aukštyn išsivijęs?
— Jei tu mane neskabysi,
Vėjai išgainios.
Tu esi drąsus,
Tu esi ištūrįs.

Ką sakė apynelis,
Ant drobulės dedams?
— Jei tu mane nevėdinsi,
Čia pat supelėsiu.
Tu esi stiprus,
Tu esi dauggalis.

Ką sakė apynelis,
Į katilą dedams?
— Jei tu mane nevirinsi,
Kartų alų gersi.
Tu esi buklus,
Tu esi sumanus.

Ką sakė apynelis,
Iš katilo imams?
— Jei tu mane išvirinsi,
Saldų alų gersi.
Tu esi jaukus,
Tu esi sutikęs.

Ką sakė apynelis,
Į lovelę guldams?
— Aš, to alaus pasigėręs,
Barnės nedarysiu.
Tu esi taikus,
Tu esi sumanus.

259. APINELIS. Kou saky apinelis esz ziamelys lisdams / Je tu muni ne- prawerus warpisi pažiameles wisiu / tu esi taikus, tu esi sumanus / Kou saky apinelis auksztin eszsywyies / Je tu muni neskabisi wieje eszgainios / tu esi dronsus tu esi eszturis / Kou saky apinelis on drobulys dedams / Je tu muni newie- dinsy czepat supeliesiu / Tu esi styprus, tu esi daugalis / Kou saky apinelis i kateła dedams / Je tu muni newyrinsi karti ału gersi / tu esi bukłus tu esi sumanus / Kou saky apinelis esz kateła iemams / Je tu muni eszwyrinsi saldi ału gersi / Tu esi jaukus, tu esi sutykys / Kou saky apinelis i łowely gułdams / Asz to ałaus pasygierys barnys nedarisiu. / Tu esi taikus tu esi sumanus.

260. OI APYNELI KETURKANTĖTAS

Oi apyneli keturkantėtas,
Niekur be tavęs nėra bankietos.

Einu tik pamažu,
Veizu toliaus, ar bus gražu,
Einu tik einu.

Oi apyneli, tu aukštai [suki],
Tu visiems vyrams galvą apsuki.
Einu tik einu.

Oi apyneli, tu plačių laiškų,
Kam vedi vyrus prie kitų pačių?
Einu tik einu.

Oi apyneli, tu labai kartus,
Dėl tavęs vyrai piktybėj uparti.
Einu tik einu.

Aš padarysiuos saldų alutį
Ir pavaišysiu savo vyrutį.
Ans po trobą vaikštinėjo,
Aplink mane šokinėjo,
Ak, mano patieka.

Kad mokėčiau šėňavoti,
Apynių spurganas kavoti
Dėl sȧvo vyro.

260. Oy Apineli kieturkątietas / Nie kur be tawes nie-ra bonkietas / Eynu tik pamażu, weyzu tolaus ar bus grażu / Eynu tik eynu // Oy Apineli tu Auksztay / Tu wysims wirams gałwa apsuki / Eynu tik eynu. // Oy Apineli tu płacziu łayszku / Kam wedi Wirus pri kitu pacziu / Eynu tik eynu. // Oy Apineli tu łabay kartus. / Dieł tawes wira piktiby uparti / Eynu tik eynu. // Asz padarys jus saldi Ałuti / Ir pawayszisiu Sawa Wiruti / Ants po troba wayksztinieje / Aplink moni sziokinieje / Ak mona patieka // Kad mokieczio szienawoty / Apiniu spurganas kawoti.— / Dieł sawa Wira.—

261. MIEŽELIS DRŪKTAS LABAI NUGRŪSTAS

Meželis drūktas labai nugrūstas, (2 k.)
Apynelis geltonas po mieles vaikščiojo. (2 k.)

Oi, alus alus labai gražus, (2 k.)
Ant stalo padėtas, į mane veizėjo. (2 k.)

— Jei tu negersi, aš tave barsiu. (2 k.)
Į pusę nugėriau — jau virsti pradėjau. (2 k.)

— Veskit mane gulti, neleiskit parpulti, (2 k.)
Į naują svirnelį, pas baltą panelę. (2 k.)

Balta panelė šalta gulėti, (2 k.)
O kuri raudona, ta šilta gulėti. (2 k.)

Vargo mergelė — meilingi žodeliai, (2 k.)
O kuri bagota — kaip eglė šakota. (2 k.)

Vargo bernelis — meilingi žodeliai, (2 k.)
O kursai bagotas — kaip ožys kuprotas. (2 k.)

261. MEYZELIS. Meyzelis druktas łabay nugrustas / Meyzelis druktas łabay nugrustas / Apinelis giełtonas po Meyles waksczioje / Apinelis giełtonas po Meyles wakscziole // Oy ałus ałus łabay grazus / Oy ałus ałus łabay grazus // Ant stała padietas i muni weyzieie / Ant stała padietas i muni weyzieje // Jey tunegersi asz tawi barsiu / Jey tunegersi asz tawi barsiu // Ipusy nu gieraw iam wyrsty pradieiaw / I pusy nugieraw iaw wyrsty pradieiaw // Weskiet muni gólty ne łeysket papulty / Weskiet muni gólty ne leysket papulty // Inawi swyrneli pas bałta panele / Inawi swyrneli pas bałta panele // Bałta panele szałta gulety / Bałta panele szałta gulety // Okuri rawdona ta szyłta gulety / Okuri rawdona ta szyłta gulety // Warga Mergele meylingi zodeley / Warga Mergele meylingi zodeley // Okuri Bagota kayp egłe szakota / Okuri Bagota kayp egłe szakota // Warga bernelis meylingi zodeley / Warga bernelis meylingi zodeley // Okursay Bagotas kayp Ożis kuprotas / Okursay Bagotas kayp Ozis kuprotas.—

262. MIEŽELIO LAPAI

Meželio lapai
Platūs yra labai, (2 k.)
Apynių spurganos
Paviršiuj plūduros. (2 k.)

Saldų alelių
Stato ant stalelio. (2 k.)
Ant stalo stovėjo,
Į mudu žiūrėjo. (2 k.)

— Sveikas, broli, mudu
Gersiva abudu. (2 k.)
Pusės neišgėriau —
Jau virsti pradėjau. (2 k.)

— Veskit mane gulti,
Neleiskit parpulti, (2 k.)
Į naują svirnelį,
Pas jauną mergelę. (2 k.)

Aš tą pačią vesiu,
Pas kurią atgulsiu. (2 k.)
Kur kojos basos,
Ten geltonos kasos. (2 k.)

Kur vargo mergelė,
Ten didi meilelė, (2 k.)
O kuri bagota —
Kaip eglė šakota. (2 k.)

Mergelė balta
Prisiglausti šalta, (2 k.)
O kuri raudona,
Ta kaist ir iš tolo. (2 k.)

Aš turėjau vyrą
Niekam nezgadlyvą: (2 k.)
Nei pačios mylėjo,
Ne vaikų kavojo. (2 k.)

Išvedžiau į kiemą,
Pririšau prie mieto, (2 k.)
Kad šunys papjautų,
Gaidžiai sukapotų. (2 k.)

Išeitu ant ryto,
Tebrandu dar gyvą — (2 k.)
Ne šuo papjovęs,
Ne gaidys kapojęs. (2 k.)

Nuvedžiau į mišką,
Pririšau už kišką, (2 k.)
Kad vilks papjautų,
Meška sudraskytų. (2 k.)

Išeitu ant ryto,
Tebrandu dar gyvą — (2 k.)
Ne vilks papjovė,
Ne meška sudraskė. (2 k.)

Išvedžiau į miestą,
Pririšau prie vėzdo, (2 k.)
Kad žyds atpirktų,
Cigons išmainytų. (2 k.)

Išeitu ant ryto,
Tebrandu dar gyvą — (2 k.)
Ne žyds atpirkęs,
Ne cigons išmainęs. (2 k.)

Parsivedžiau namie
Ir įstūmiau gilie, (2 k.)
Kad galą gautų,
Kad pasigaluotų. (2 k.)

Išeitu ant ryto,
Jau nebrandu gyvo — (2 k.)
Ir galą gavęs,
Ir pasigalavęs. (2 k.)

262. Myiżely łapa, płaty ira łaba bis / Apiniu spurganas, pawyrsziow pluduras. bis / Saldi alelu, stata ąt stalela — 2 / Ąnt stała stowieie i mudu żurieie // Sweykas Broli mudu, gersewa abudu. 2 / Pusys ne iszgieriew, iaw wyrsty pradeiew. 2 / Weskiet muni gulty, neleyskiet parpulty — 2 / I nawi Swyrneli, pas iawna mergeli. // Asz ta paty wésiu pas kurę atgulsiu — 2 / Kur koies basas, tyn giełtonas kasas.— 2 // Kur warga mergely, tyn dyde meylely. 2 / O Kuri bagota, Kaip egly szakota. 2. // Mergely bałta, prisygławsty szałta — 2. / O Kuri rawdona, ta kaist yr isztoła —2 // Asz turiejaw Wira, niekam ne zgadliwa. 2 / Ney Paczios mileiy, ne Wayku kawoiy.— 2 // Iszwediaw i kyima, priryszaw pri myita — 2 / Kad Szunis papiawtu, gayde sukapotu.— 2. // Iszeytu ąt rita, tebrądu dar giwa. 2 / Ne szów papiowys, ne Gaydis kapoiys — 2. // Nuwediaw i myszka, priryszaw uż kyszka — 2 / Kad Wyłks papiawtu, Meszka sudraskitu — 2. // Iszeytu ąt rita, tebrądu dar giwa.— 2 — / Ne Wyłks papiowy, ne Meszka sudrasky.— 2. // Iszwediaw i Miesta, priryszaw pri wiezda — 2 / Kad Żyds atpyrktu, Cygons iszmaynitu — 2. // Iszeytu ąt rita, tebrądu dar giwa 2. / Ne Żyd's atpyrkijs, ne Cygons iszmaynys. // Parsywediaw numyi, yr istumiaw gylyi — 2 '/ Kad gała gawtum, kad pasygałówtum. 2. // Iszeytu ąt rita, iaw nebrądu giwa. 2 / Yr gała gawys yr pasygaławys.—

263. O KAD AŠ TAM GUDUI

O kad aš tam gudui daug bėdos pridariau:
Iš trijų spurgų apynelio alutelį padariau.

O kad aš tam gudui daug bėdos pridariau:
Pilną seklyčelę svetelių privariau.

O kad aš tam gudui daug bėdos pridariau:
Visus svetelius linksmais padariau.

263. O kad asz tam guduw daug biedos prydariaw / Ysz tryiu spurgu apinely ałuteli padariaw / O kad asz tam guduw daug biedos prydariaw / Piłna sekliczely swetelu prywariaw.— / O kad asz tam guduw daug biedos prydariaw / Wysus swetelus linksmays padariaw.—

264. ŽYD ŽYD OBELELĖ

Žyd žyd obelelė
Raudonais žiedeliais.
Ir pražydo kiličkelė
Susiedelės rankoj.

Nesumano, ką daryti,
Reik susiedei palinkėti.
— Risk risk ragskilelę
Pakarčiui, pakarčiui.

Ir išgėrė iki galo,
Ir parito kiličkelę:
— Nu vivat, nu vivat.

264. SZENDIENA TEJP DAJNIŪ: Žid, žid obelele / Raudonajs žiedelejs, / Ir pražida kiliczkéle / Susiedelęs rankoj', / Nesumana ką daryti, / Rejk susiedej palinkieti. / Risk risk ragskylelę, / Pakarcziuj pakarcziuj, / Ir iszgieria iki gała / Ir parita kiliczkélę / Nù wiwat, nù wiwat.

265. MŪSŲ SUSIEDELIUI SUNKU YRA

Mūsų susiedeliui sunku yra,
Tauragelė rankoj svyruoj.
Nesumano, ką daryti,—
Reik susiedui palinkėti.
— Risk risk ragskilelę
Pakarčiui, pakarčiui.
Ir išgėrė iki galo,
Ir parito tauragelę:
— Nu vivat, nu vivat.

265. RAGINAMOIE DAJNIA. Musu susiedeluj sunkù yra, / Tauragele rankoj' swirû. / Nesumana ką daryti, / Rejk susieduj palinkieti. / Risk risk ragskylelę / Pakarcziuj pakarcziuj. / Ir iszgieria iki gało, / Ir parita Tauragélę, / Nù wiwat, nù wiwat.

266. MŪSŲ SUSIEDELIUI VARGAS YRA

Mūsų susiedeliui vargas yra,
Tauragelė rankoj yra.
Nesumano, kur padėti,
Tur susiedei pažadėti.

— Risk risk ragskilelę
Iš tos baltos taurагelės
Pakarčiui, pakarčiui, pakarčiui.

266. musu susiedeluj wargas yra / Taugale rąnko yra / nesumana kór padieti / Tór sosiedej pazadieti / Rysk rysk ragskilele / Isz tos bałtos taurageląs / pakarcziuj pakarczuj pakarczyj.

267. EINU PER KIEMĄ

Einu per kiemą
Į aukštą svirną,
Sėdžiu ant lovą
Už margam stalui.

Antger bernelis
Savo mergelę
Brangiu vyneliu.

Alaus gerojo
Nėr gėrėjelių.
Šankus tancelius —
Nėr tancėjelių.

Šankumai mano,
Lankumai mano
Šankių kojelių.

267. Eynu par kiyima i auksztą Swyrna / Siediu ant łowa uż margow Stałow / Antgier Bernelis sawa mergiely brongiu winelu / Ałaus gieroiy nier gierieielu / Szonkus toncelus nier toncieielu — / Szonkuma muno łąkuma muno szonkiu Koielu.

268. GASPADINE, SUKIS GREITAI

Gaspadine, sukis greitai,
Suprask, jog tai yr ne žertai,—

Svetys pas jus įvažiavo,
Jog ne jautis įgyliavo.

Eik į svirną, leisk arielką,
Paimk su savim torielką,

Pridrėbk sviesto, negailėkis,
Vaišink svečius, nedrovėkis.

Tas yr svetys geros mados,
Mylėti duodas visados,

Bili tik būt vis ant stalo,
Paims ans vis ligi galo.

Kad atneši tu arielką
Ir sviesto pilną torielką,

Užgerk pirmiaus ant to svečio,
Negana bus — kartą trečią.

Kad pabengsma tas plėčkeles,
Žinomas tau yra kelias,

Negailėkis savo žygio,
Vesk su savim vyrą lygiai,

Kad palenktų tau bačkelę,
O tu tekink ing plėčkelę.

Kam gi tankiai bačką lenkti?
Geriaus arielką išbengti.

Kad arielkos jau nebteksi,
Kilbasus penkis iškepsi,

Dar ir škobų reik pridėti,
Gerai svečius pamylėti.

Tada svečiai pasisylys,
Tyloms pro' duris ištvylys.

Ant vežimo atsisėdęs,
Važiuos sau namon priėdęs.

268. Gaspadyny sukias greytay / Suprask iog tay ir nezertay // Swetis pas jus i wazawa / Jog ne Jautis i gilawa // Eyk i swyrna leysk arielka / Paim susawim turielka / Prydriepk swiesta negaylekias / Wayszink sweczius nedrowiekias— // Tas ir swetis geros mados / Milety duodas wysados // Bili tik but wis ant stała / Paims ąns wis ligi gała // Kad atneszyn tu arielka / Yr swiesta pyłna turielka // Uzgiark pyrmiaus anto sweczia / Negana bus karta treczia // Kad pabęksma tas pleczkialas / Żynomas tau ira kialias // Negaylekias sawa zygy / Wesk susawim wira ligy // Kad palęktum tau baczkialy / O tu tekink ing pleczkialy // Kamgi tąkia baczka lękty / Giariaus arielka ysz bękty // Kad arielkas jau nebteksi / Kyłbasus pinkis ysz kiapsi // Dar yr szkobu reyk pridiety / Giaray sweczius pamilety // Tada swetey pasysilis / Tiłoms produris ysztwilis / Ant weżyma atsysiedys / Waziows sau numon pryiedys.

269. ČYSTAS STIKLELIS

— Čystas stiklelis,
Saldi arielkelė,—
Gerk gerk, seserele mano,
Gerk gerk gerk.

Kad ir pilną gersi,
Akių nepanersi,—
Gerk gerk gerk, seserele mano,
Gerk gerk.

Į lovelę gulsi,
Galvos nesukulsi,—
Seserele mano,
Gerk gerk gerk.

O alau, o alau,
Aš nuo tavęs pabalau,
Kad kas duotų arielkelės,
Bene būtų geriaus.

Alaus alaus
Arba arielkelės.
Jei neturi arielkos,
Atneš vagi barilkas,—
Duok duok, nešykštėk,
Tuos svetelius pamylėk.

Dėl to tave svietas myli,
Kad tu mylėtumei,
Tu nemyli pati savęs,
Kad nuo šalies stumi.

Dievs tau davė širdį gerą
Ir veido skaistumą,
Prie savęs tu visus trauki
Dėl savo gražumo.

269. Czystas styklelis saldi Arielkielie Gierk Gierk. Sesyrely mana Gierk Gierk Gierk.— / Kad Ir pyłna Giersi akiu nepanersi Gierk Gierk Gierk Siesyreli mana Gierk Gierk. / I Łowely Gułsi Gałwos nesukulsi Sysyreli mana Gierk Gierk Gierk.— / O Aław o aław asz nu tawęs pabaław / Kad kas dutų Arielkales bene butų giaraws / Aławs aławs arba Arielkes / Je ne tury Arielkas atnesz wagi barilkas / Duk duk ne szyktiek / Tus swetelus pamilek / Dielto tawy Swietas mile / Kad tu miletumey / Tu ne mili paty sawęs / Kad nu szalis stumi / Diews taw dawy syrdy giara / Ir wiayda skaystuma / Pri sawęs tu wysus trawki / Diel sawa grażuma.

270. GIEDRI DIENELĖ, ŠILTA VASARELĖ

Giedri dienelė, šilta vasarelė,
Ak ak ak, lankoj šieną grėbti.

Ak, aš negaliu lankoj šieną grėbti,
Skaud mano myla galvelė,
Skaud mano [myla galvelė].

— Eikš eikš, mergele, į rūtų darželį,
Žaliųjų rūtelių skinti,
Žaliųjų [rūtelių skinti].

— Ak, aš negaliu žalių rūtų skinti,
Skaud mano myla galvelė.

Skaud man galvelė, kūda širdelė,
Negaliu žalių rūtų skinti.

— Svirne pėrynelė yra pataisyta,
Eikš eikš, merguželė mano.

Į lovelę gulsi, galvos nesukulsi,
Gulk gulk, gegužele mano,
Gulk gulk, volungele mano.

Šviesūs kieliškeliai, saldi arielkelė,
Gerk gerk, balandeli mano.

270. Giedry dienely szyłta wasarely / Ach Ach ach łanko sziena griebty.— / Ach asz negalu łanko sziena griebty / Skaud mana miła galwely skaud mana. / Eyksz Eyksz mergely i rutu darželi / Żaluiu rutelu skinty,— zaluiu / Ach

asz negalu zalu rutu skinty / Škaud mana miła galwely.— / Skaud man galwely kuda szyrdely / Negalu żalu rutu skinty.— / Swyrny pierinely yra pataysita / Eyksz eyksz mergużely muna.— / I łowely gulsi gałwos nesukulsi / Gułk gułk gegużely mana / Gułk gułk wołangely mana / Szwiesi kieliszkely saldy arielkely / Gierk gierk bałandeli mana.

271. IR VĖL, IR VĖL

Ir vėl, ir vėl
Nedėlioj šventa.

Panedėly, uternyke
Visi girti būsma,
Seredoj, ketverge
Pagiriomis sirgsma.

Pertnyčioj, subatoj
Visus darbus dirbsma.
Ir vėl, ir vėl
Nedėlioj šventa.

271. GĪRTUKLIS. Ir wieł īr wieł / Nedielo szwenta. // Panedielie Uternykī / Wīssį gįrtī busma, / Seredo kétwergī / Pagīriomis sirgsma // Pertniczio Sóbato / Wīssus darbus dīrbsma, / Ir wieł īr wieł / Nedielo szwenta.

272. VIS TUR GASPADINĖ

Vis tur gaspadinė,
Nenor nieko duoti,
Šen ten eit sveteliai,
Nenor išvažiuoti.

Antkaiskit alaus,
Įdėkit medaus,
Mylėkit svetelius,
Kad nevažiuotų.

Virkit gaidžius, pašutinkit,
Leiskit svečius, netrukinkit,
Tegul važiuoj, tegul važiuoj
Išmylėti išvaišinti.

272. SWETIU DAJNIA. Wis tur gaspadine, / Nenor nieka důti, / Szen ten ejt swetelej / Nenor iszważiůti. // Antkajskét ałaus, / Idiekét medaus // Milieket swetelus / Kad ne ważiůtu // Wirkét gajdius, paszutinket / Lejskét sweczius netrukinkét // Teguł ważiů, tegul ważiů / Iszmilieti iszwajszinti.

273. VIS TUR, VIS TUR GASPADINĖ

Vis tur, vis tur gaspadinė,
Nenor nenor nieko duoti.

Šengu tengu eit sveteliai,
Nenor nenor išvažiuoti.

Gaspadorius atsiliepia,
Kaipo prider ūkės vyrui:
— Ben prikaiskit puodą alaus
Ir įdėkit svarą medaus.

Pamylėkit tuos svetelius,
Neleiskit namon važiuoti.
Virkit gaidžius, kepkit vištas,
Jaunų grybų pašutinkit.

Tegul valgo, tegul geria,
Tegul valgo, tegul geria.
Išvaišintus išmylėtus
Leiskit svečius, netrukinkit.

Tegul važiuoj, tegul keliauj
Sveiki linksmi, sveiki linksmi
Į namelius, į namelius,
Kame anų tenai laukia.

273. SWETEJ DAJNIŪ SZIKSZTAJ GASPADINEJ. Wis tur, wis tur gaspadine, / Nenor nenor nieka dûti; // Szengù tengù ejt swetelej, / Nenor nenor iszważiûti; / Gaspadorius atsiliepia / Kajpo prider ukęs wiruj, / Ben prikajsket pûdą ałaus, / Ir idieket swarą medaus, // Pamilieket tus swetelus, / Nelejsket namon ważiûti, // Wirket gajdius, kepket wisztas, / Jaunû gribû paszutinket. // Teguł wałga, teguł gera, / Teguł wałga, teguł gera, // Iszwajszintus iszmilietus / Lejskét sweczius netrukinkét, // Teguł ważiû, teguł kialau, / Swejki Linksmi, swejki linksmi, // I namelus i namelus, / Kami anu tinaj łauka.

274. MES PAŽĮSTAM GASPADORIŲ

Mes pažįstam gaspadorių,
Kad svečių nemyli,
Pats suprašęs svetelelius
Ažu pečiui nyri.

— Nyrėk nenyrėjęs,
Reiks alučio duoti,
Mes alučio neragavę
Namel nevažiuosim.

— Eikit greitai, svetuleliai,
Kinkyt savo arklius,
Jukgi žinot ir jūs patys —
Užpuls tamsios naktys.

Pamylėjau vakar,
Pamylėjau šiandien,
Pamylėčiau dar rytoj,
Kad bačkoj turėčiau.

Einu per kamarą,
Girdžiu, kas ten šneka.
Tá bačkelė uzbonelį
Pasiritus plaka.

Tas girulis kubilelis
Užu pečiui dreba.
— Jei užgulės tie sveteliai,
Bus ir man nelabai.

274. Mes pažinstam gaspadoriu kad swecziu nemile / Pats supraszis swetelelus azupecziu nire / Nirek nenireis rejks aluczia doti / Mes aluczia neragawe namel newaziosem.— / Ejkiet grejtaj swetulelej, kinkit sawa arklus / Jugi zinot ir jus patis użpuls tamses naktis / Pamiłejau wakar pamiłejau szędien pamiłeczio dar rito / kad baczkoj tureczio.— / Ejnu par kamara, girdziu kas ten szniaka.— / Ta baczkiała uzboneli, pasiritus płaka.— / Tas girulis kubelis uzupecziu draba, / jej użgułes tie swetelej bus ir man nełabaj.—

275. KINKYKIT, SVETELIAI, ŽIRGELIUS

— Kinkykit, sveteliai, žirgelius,
Metas namolion kakti.
Vėlinkit nesivėlinkit,
Bus jums tamsi naktelė.

Pamylėjau šiandien,
Pamylėjau vakar,
Būč ilgiau mylėjęs,
Kad bačka tylėjus.

Kai aš einu per kiemelį,—
Kas kamaroj baras?
Bačkelė izbonelį
Apivertusi plaka.

Kaip mes dievui atsakysma
Ažu tą pričyną,
Kad bačkelė su izbonu
Pliki be čiuprynų?

Čerkelė butelelį
Apskabinus prašo.
Ana[s] ginas — nebeturiu
Anė vieno lašo.

Atsiminęs butelelis
Čerką rykščia plaka:
— Išviliojai tu iš manę[s]
Paskutinį šlaką.

Tas girinis kubilelis
Šalyj pečiaus dreba:
— Kai užgulės tas svetelis,
Bus ir man nelaba.

Aš pažįstu gaspadorių,
Kurs svečių nemyli,
Susikvietęs svečius,
Šalyj pečiaus tvylo.

Aš pažįstu gaspadinę,
Kad labai pavydi,
Atsikėlus anksti rytą,
Karčemon palydi.

Važiuokim!

275. PABENGUS POTĄ ARBA GIERINĘ. Kinkyket swetelej žirgelus / Metas namalon kakti, / Wielinket nesiwielinket, / Bus jums tamsi naktele. // Pamiliejau szendien / Pamiliejau wakar / Bucz ilgiau miliejis / Kad baczka tyliejus // Kej asz ejnu par kiemeli / Kas kamaroj' baras? / Baczkale izboneli / Apiwertusi płakia // Kejp mes Diewuj atsakysma? / Ażu tu priczinu / Kad baczkéle su izbonu / Pliki be czuprinu // Czerkéle buteleli / Aps'kabinus praszia / Ana ginas nebeturiu / Ani wiena łasza // Asiminis butelelis / Czerku rikszczia płaka / Iszwilojej tu isz mani / Paskutini szłaka. // Tas girinis kubelelis / Szaliej' pecziaus dreba / Kej użgulies tas swetelis / Bus ir man ne łaba // Asz pažistu gaspadoriu / Kurs sweczius nemila / Susikwieczis sweczius / Szaliej pecziaus twyła / Asz pažistu gaspadinę / Kad łabaj pawida / Atsikiełus anksti ryta / Karczemon palide // Wažiokiem.

276. KLAUSĖ GASPADORIUS

Klausė gaspadorius:
Kas daros kamaroj?

Didžios vainos ir nezgados
Tarp bačkos, izbono.

Bačkelė tarė,
Izbonelį barė:
— Tu izbone ilgakakli,
Ar aš nepripilsiu?

Plėčkelė tarė,
Kiličkelį barė:
— Tu stikleli mažuteli,
Ar aš nepripilsiu?

Kiličkelis tarė,
Gaspadinę barė:
— Eiki gulti, gaspadine,
Leisk man atilsėti.

Gaspadinė tarė,
Kiličkelį barė:
— Tol aš tavęs nepaleisiu,
Kol akis panersiu.

276. APE WAYNAS BACZKAS SU YZBONU. Kławsy Gaspadorius, / Kas daras Kamaroy // Dydes waynas yr nezgadas / Tarp Baczkas Yzbona // Baczkiele tare / Yzboneli bare // Tu Yzbony ylgakakli / Ar asz nepripylsiu // Pleczkiele tare / Kyliczkieli bare // Tu stykleli mazuteli / Ar asz neprypylsiu // Kyliczkielis tare / Gaspadyny bare // Eyki gułty gaspadyny / Leysk mon atylsiety // Gaspadyne tare / Kyliczkieli bare // Toł asz tawęs nepaleysiu / Koł akis panersiu.—

277. UŽ SVEIKATĄ TILVIKO

Už sveikatą tilviko,
Vis tai pono mužiko.

Terba ỹra, kruopai byra,
Vis tai pono mužiko.

Už sveikatą tilviko,
Vis tai pono mužiko.

Lūpos kruta, duonos pluta,
Vis tai pono mužiko.

Už sveikatą tilviko,
Vis tai pono mužiko.

Uogos sirpo, lašiniai tirpo,
Vis tai pono mužiko.

277. TILWIKS. Uż swejkata tilwika, wis taj pona mużyka, / Terba ira kropai bira, wis taj pona muzyka, / Uż swejkato tilwika wys taj pona mużyka / łupas kruta Donas pługa, wis taj pona M: / Uż swejkatas tilwika wis taj pona mużyka / Ogas sirpa, Łaszinej tirpa wis taj pona mużyka.

KARINĖS-ISTORINĖS DAINOS

278. BALNOK, BROLI, BĖRĄ ŽIRGĄ

Balnok, broli, bėrą žirgą,
Reiks į karę joti.

Verkė jauni dvi seseli,
Šalip stovėdami,
Be graudesniai matušelė,
Kuri užaugino.

Verkė baltas tetušelis,
Vartelius atvėręs.
— Jau nu regiu, jau nu regiu,
Manęs nebslauginsi.

Aš išjojau į karelę,
Karelėj paliksiu.
Parbėgs žirgelis, mano juodbėrelis,
Parneš mandūrelį,
Juodais kraujais išrašytą
Margą grometelę,
Grometelėj įvyniotu
Du aukso žiedeliu.

Prisimuškit grometelę
Prie skrynios viršeliaus,
Antsimaukit aukso žiedus
Ant baltų rankelių.

Kiek skrynelę pravėrėsi,
Mane paminėsi,
Ant rankelių paveizėsi,
Graudžiai apsiverksi.

278. Balnok broli biera żyrga / Reks y kary ioty / Werky iauny dwy sesely / Szalyp stowiedamy.— / Be graudesne matuszely / Kuri użaugina — / Werky bałtas tetuszelis / Wartelus atwierys / Jau nu regiu iau nu regiu / Munys nebsłauginsy — / Asz yszioiau i karely / Karele paliksiu / Parbieks żyrgelis / Mana iuwdbierelis / Parnesz mundureli / Juwdas krawies ysz raszyta / Marga grometely.— / Grometele i winiotu / Du auksa żyidelu — / Prysymuszket

grometely / Pry skrynys wyrszelaus / Antsymaukiet auksa żyidus / Ant bałtu rankelu / Kiek skrynely prawieriesy / Muni paminiesi / Ant rankelu paweyziesi / Graudey apsywerksi.—

279. ŽALIOJ LANKOJ SRAUNI UPIS

Žalioj lankoj srauni upis (3 k.)
Kas dieną tekėjo,

Ten mergelė su berneliu (3 k.)
Viens antram dabojos.

Sėd bernelis ant žirgeliu, (3 k.)
Laužtinelės rankoj.

Stov mergelė prie šalelės, (3 k.)
Kiličkelė rankoj.

— Susimilki, nebepilki, (3 k.)
Nebgaliu begerti.

Toli mano tėviškelė, (3 k.)
Už tris šimtus mylių.

Kepurelę pakylėjęs: (3 k.)
— Sudievu, mergele.

— Oi berneli, oi jaunasis, (3 k.)
Kuomet besugrįši?

— Ar po metų, ar po dvejų, (3 k.)
Arba po pusantrų.

Jei aš patsai nesugrįšiu, (3 k.)
Grometą rašysiu.

Parbėgs mano juodbėrelis, (3 k.)
Parneš žėlavelę,

Juodais kraujais sušlakstytą (3 k.)
Margą grometelę.

279. Żalo łąko srawni upys żalo łako srawni upys / Żalo łąko srawni upys kas diena tekieje / Tyn mergely su bernelu Tyn mergely su bernelu / Tyn mergely su mergely [!] wyns antram dabojos. / Sied bernelis ant żyrgelu

sied bernelis ąnt żyrgelu / Sied bernelis ant żyrgelu ławsztynelys rąko / Stow mergeli pry szalelys i. t. d. / Stow mergeli pry szalelys kiliczkely rąko / Susymylki nebypilki i. t. d. / Susymylki nebypilki nebgalu begerty / Tolyi mona Tiewyszkely i. t. d. / Tolyi mona Tiewyszkely uz tris szymtus milu / Kiepureli pakilejs i. t. d. / Kiepureli pakileys sudyiwu mergely / Oy! berneli oy iąwnasis (3 razy) kumet besugriszy / Ar po metu ar po dweju (3 razy) arba po pusąntru / Je asz patsay nesugrisziu — — — grometa raszysiu / Parbiegs muna Judbierelis — parnesz żielawely / Juwdas krawias suszlakstyta — marga grometely.

280. IŠ TRIJŲ KAMPŲ

Iš trijų kampų
Vėjelis pūtė,
Ritin geltonas smilteles.

Iš trijų valsčių
Berneliai jojo
Prie manęs jaunos mergelės.

O kurs man pirko
Silkų barvelę,
Aš tą siudinsiu kriaučeliu.

O kurs [man] pirko
Aukštas kurpeles,
[Aš tą] siudinsiu šiaučeliu.

O kurs man pirko
Aukso žiedelį,
Tas mano pačios bernelis.

— O ką darysiu,
Mergele mano,
Reiks man išjoti į vainą.

Ką parsiuntinsiu
Savo mergelei
Iš svetimosios šalelės?

Aš parsiuntinsiu
Mergelei savo
Dvi žaliuojanti žoleli. (2 k.)

— Įsvadink,
Mergele mano,
Po galutiniuoju langeliu.

Lankyk, mergele,
Rytvakarelį,—
O kokiu pražys žiedeliu?

O jei pražydo
Geltonu žiedu,—
Dainiuok, mergele, kas dieną.

Aš tuokart būsiu
Vainelėj linksmas,
Visų šeržantų vyresniu.

O jei pražydo
Raudonu žiedu,—
Raudok rytvakarelį.

Tuo kartu aš būsiu
Vainelėj kirstas
Ir po kojelių pamestas.

280. Ysz triiun kąpu wieielis puty rytyn gieltonas smylteles isz triiun walszcziu berneley ioie pri monys iawnos mergieles, o kors mon pyrka sylkun barwely asz tą siudensiu krawczelu. O kurs pyrka awksztas kurpeles siudinsiu szewczelu. O kurs mon pyrka awksa żyideli tas mana paczios bernelis — O ką darisiu mergieli mona reyks man yszioty i wayna; ką parsiuntynsiu sawa mergieley isz swetymosys szalelys.— Asz parsiuntinsiu mergiele sawa dwy zalo-

winty żolely bis Iswadinąk mergiely mona po gałutyniuwiu łągielu, łąkik mergiely rit wakareli o kokiu prażis zyidelu. O iey prażyda gieltonu żyidu dayniuwk mergiely kas dyina asz towkart busiu wayneley linksmus wysun szerzątu wiresniu — O iey prażyda raudonu zyidu rawdok ritwakareli tuwkartu asz busiu wayneley kirstas yr po koielu pamestas.—

281. KAD AŠ JOJAU ŪLYČIOMS

Kad aš jojau ūlyčioms
Žirgelį muštravodams,
Ir prijojau ežerelį,
Pagirdžiau žirgelį.

Už ežerui ežereliui
Stov žalnierių pulkelis.
Ir išėjo matušelė
[Sūnaičio] ieškoti,
Ir atrado sūnelaitį
Žalnierelių pulkely.

— Oi sūnaiti sūnelaiti,
Ar grįši pas mane,
Ar pagrįši tu pas mane,
Ar lankysi tu mane?

— Oi matuše matušele,
Nebsugrįšiu pas tave,
Nebsugrįšiu aš pas tave,
Neblankysiu aš tavę[s].

Parsiuntinsiu matušelei
Brangias doveneles,—
Aš nupirksiu matušelei
Silkų juodą kuskelę.

Kol kuskelę nudėvėsi,
Mane minavosi,
Per kiemelį vaikščiodama,
Ašareles šluostysi.

281. Kad asz ioiaw uliczioms Żyrgeli musztrawodams / Ir pryioiaw eżereli pagyrdew zyrgeli / Uż eżeruw eżereluw stow żalnieriu pulkelis / Yr yszeie matuszely yiszkoty / Ir atrąda sunyłati żalnierelu pulkele / Oy Sunati sunyłaty ar griszy pas muni / Ar pagriszi tu pas muni ar łąkisi tu muni / Oy matuszy matuszeli nebsugrisziu pas tawi / Nebsugrisziu asz pas tawi nebłąkisiu asz tawi / Parsiuntisiu matuszele brągies doweneles / Asz nupyrksiu matuszele syłku iuwda kuskiele / Koł kuskiely nudiewiesi muni mynasi / Par kyimeli wakszcziodama aszreles szłowstisi.

282. O KUR TAI TU JOSI

— O kur tai tu josi,
Brotereli mano,
O kur tai tu josi,
Balčiausiasis mano,
Žaliasis meironeli mano,
Žaliasis meironeli mano?

— Į karelę josiu,
Seserele mano,
Į karelę josiu,
Balčiausioji mano,
Rūstoji lelijele mano,
Rūstoji lelijele mano.

— Imk ir mane drauge,
Brotereli mano,
Imk ir mane drauge,
Balčiausiasis mano,
Žaliasis meironeli mano,
Žaliasis meironeli mano,

— Tiesiu per marelę
Sidabro virvelę,
Tiesiu per marelę
[Sidabro virvelę],
Žaliasis mei[roneli mano,
Žaliasis meironeli mano].

— O ką tu ten dirbsi,
Seserele mano,
O ką tu ten dirbsi,
Balčiausioji mano,
Rūstoji lelijele ma[no,
Rūstoji lelijele mano]?

— O kame kočiosi,
Seserele mano,
O kame koč[iosi,
Balčiausioji mano],
Rūstoji lelijele mano,
Rūstoji lelijele mano?

— Marškinelius skalbsiu,
Brotereli mano,
Marškinelius skalbsiu,
Balčiausiasis mano,
Žaliasis meironeli mano,
Žaliasis meironeli mano.

— Dvaro vidurely
Ant baltu staleliu,
Dvaro [vidurely
Ant baltu staleliu],
Žaliasis meironeli mano,
Žaliasis meironeli mano.

— O kur pasidėsi,
Seserele mano,
O kur pasidėsi,
Balčiausioji mano,
Rūstoji lelijele mano,
Rūstoji lelijele mano?

— O kame kavosi,
Seserele mano,
O kame kavosi,
Balčiausioji mano,
Rūstoji lelijele mano,
Rūstoji lelijele mano?

— Marės pašalely
Ant baltu lipteliu,
Marės pašalely
Ant baltu lipteliu,
Žaliasis meironeli mano,
Žaliasis meironeli mano.

— Aukštame svirnely,
Margoje skrynelėj,
Aukštame [svirnely,
Margoje skrynelėj],
Žaliasis meironeli ma[no,
Žaliasis meironeli mano].

— O kame džiaustysi,
Seserele mano,
O kame džiaustysi,
Balčiausioji mano,
Rūstoji lel[ijele mano,
Rūstoji lelijele mano]?

— O kas tau sunešios,
Seserele mano,
O kas tau sunešios,
Balčiausioji mano,
Rūstoji lelijele mano,
Rūstoji lelijele mano?

— Jauni dievereliai,
Brotereli mano,
Jauni dievereliai,

Balčiausi[asis] mano,
Žaliasis meironeli mano,
Žaliasis meironeli mano.

282. O kur ta tu iosi brotyreli muna, / O kur ta tu iosi balcziausesis muna,— / Żalesis meyroneli muna. 2 razy / I karely iosiu seserely muna / I karely iosiu Balcziausioie mana / Rustoie lelyieli muna / Imk yr muni drauge brotyreli muna / Imk yr muni drauge balcziausesis muna, / Zalesis meyroneli muna.— 2 razy / O kuw tu ten dyrbsi seserely muna, / O kow tu ten dyrbsi, balcziausioie muna. / Rustoie lelyiele mu — / Marszkinelus skalbsiu brotyreli muna, / Marszkinelus skalbsiu balcziausioy [apsirikimas — turi būti: *balcziausesis. Red.*] muna, / Rustoie lelyiely [turi būti: *Żalesis meyroneli*] muna — / O kur pasydiesy seserely muna, / O kur pasydiesy balcziausioie muna, / Rustoie lelyiely muna.— / Marys paszalele ant bałtu lyptelu, / Marys paszalele ant bałtu liptelu, / Zalesis meyroneli muna.— / O kamy dziaustisi seserely muna, / O kamy dziaustisi balcziausioie muna, / Rustoie lel. i. t. d. / Tyisiu par marely sydabra wyrwely, / Tiesiu par marely i. t. d. / Żalesis mey: i. t. d. / O kamy kocziosi seserely muna, / O kamy kocz: i. t. d. / Rustoie lelyiele muna — / Dwara wydurele ant bałtu stalelu, / Dwara: drugi raz / Żalesis meyroneli muna.— / O kamy kawosi seserely muna, / O kamy kawosi balcziausioie muna, / Rustoie lelyiele muna. / Auksztamy Swyrnele margoie skrinele, / Auksztamy: drugi raz / Zalesis meyroneli mu — / O kas taw suneszios sesyrely muna, / O kas tau suneszios balcziausioie muna, / Rustoy lelyiely muna.— / Jauny dyiwerele brotyreli muna, / Jauny Diewyrele balcziausioie [turi būti: *balcziausesis*] muna, / Rustoie lelyiele [turi būti: *Żalesis meyroneli. Red.*] muna.—

283. O KUR TU JOSI

— O kur tu josi,
Brotereli mano,
Žaliasis meironeli?

— Į Klaipėdą josiu,
Klaipėdos miestelį,
Rūstoji nėgelkele.

— Imk mane su savi[m],
Brotereli mano,
Žaliasis meironeli.

— O ką tu ten dirbsi,
Seserele mano,
Rūstoji nėgelkele?

— Aš tavie išskalbsiu
Baltus marškinelius,
Žaliasis meironeli.

— O kame tu ten skalbsi,
Seserele mano,
Rūstoji nėgelkele?

— Pamarely
Ant baltų kūlelių,
Žaliasis meironeli.

— Kame išdžiaustysi,
Seserele mano,
Rūstoji nėgelkele?

— Per marelę tiesiu
Sidabro virvelę,
Žaliasis meironeli.

— Kame sukočiosi,
Seserele mano,
Rūstoji nėgelkele?

— Vilnis mangalelis,
Brotereli mano,
Žaliasis meironeli.

283. O Kur tu iosi Brotereli muna Żalesis meyroneli / I Kłaypieda iosiu Kłaypiedas miesteli Rustoiy niegielkiely.— / Imk muni su sawi Brotereli muna żalesis Meyroneli / O Ku tu ten dyrpsi seserely muna rustoiy Niegielkiely — / Asz tawyi yszskalpsiu bałtus marszkiynelus Żalesis meyroneli / O Kamy tu ten skalpsi Seserely muna rustoiy niegielkiely / Pa marelie ant bałtu Kulelu Żalesis meyroneli.— / Kamy yszdżiawstisi Seserely muna rustoiy niegielkiely / Par marely tyisiu sydabra wyrwely Żalesis Meyroneli.— / Kamy sukocziosi Seserely muna rustoiy niegielkiely / Wylnys mongalelis Brotereli muna Żalesis meyroneli.—

284. ATVAŽIUOJ BERNELIS

Atvažiuoj bernelis
Su nauju laiveliu
Per spindinčią jūrelę.

— Imk mane su savi[m],
Aš važiuosiu su tavi[m],
Mano mylas bernelis.

— O ką tu ten dirbsi,
Azdabnioji mergele,
Svetimoje šalelėj?

— Ugnelę kūrinsiu,
Žlugtelį žluginsiu,
Mano mylas berneli.

— Kame [tu] ten skalbsi,
Azdabnioji mergele,
Svetimoje šalelėj?

— Ant jūros krašteliu,
Ant baltu zedleliu,
Mano mylas berneli.

— Kame tu [ten] džiausi,
Azdabni mergele,
[Svetimoje šalelėj]?

— Ant aukštų mūrelių,
Ant silkų virvelių,
Mano mylas berneli.

— O kuomi kočiosi,
Azdabni mergele,
Svetimoje šalelėj?

— Turiu remesninkus,
Dirbins valtauninkus,
Mano mylas berneli.

— O ką tu valgysi,
Azdabni mergele,
Svetimoje šalelėj?

— Kuo didi dyvijas,
Tuo maži žyvijas,
Mano mylas berneli.

— O kame gulesi,
Azdabni mergele,
Svetimoje šalelėj? <— — —>

284. Atwaziů bernelis / Su nauju łajwelu / Par spindantę jurelę // Imk muni su sawi / Asz waziůsiu su tawi / Mana miłas bernelis // O kou tu ten dirbsi / Azdabnioie mergele / Swetimoie szalelie // Ugneli kurinsiu / Zługteli zługinsiu / Muna milas berneli // Kame ten skalbsi / Azdabnioie mergele / Swetimoie szalelie // Ant juras krasztelu / Ant bałtu zedlelu / Muna miłas berneli // Kami tu dziausi / Azdabni mergele / Ant auksztu murelu / Ant silku wirwelu / Mana milas berneli // O kůmi kocziosi / Azdabni mergele / Swetimoie szalilie // Turiu remesnikus / Dirbins wałtaunikus / Muna milas berneli // O kan tu walgisi / Azdabni mergele / Swetimoie szalelie // Ků didi diwijes / Tů mazi żiwijes / Mana milas berneli // O kami guliesi / Azdabni mergele / Swetimoie szalelie <— — —>

285. O KUR JOSI, JAUNAS BERNELI

— O kur josi, jaunas berneli?
— Į svečią šalelę, jaunoji mergele.

— Imk ir mane drauge su savi[m],
Josiv abudu į svečią šalelę.

— Mažas mano bėras žirgelis,
Nenuneš vedums į svečią šalelę.

— Lygias lankas pėsčiu pereisiv,
O dunajelių plaukti perplauksiv.

Viduj dunajeliaus ilsėsiv,
Ant akmeneliu viduj dunajeliaus.

— Mažas vedums čion pailselis
Ant akmeneliu viduj dunajeliaus.

Kad pareisiv tėvo tėviškelę
Ir atsigulsiv į margą lovelę.

Vakar dieną po rūtų vainiku,
O šiandienelę po baltu nuometu.

Vakar dieną mergelėms lygi,
O šiandienelę žmonuželėms lygi.

Vakar dieną matušelę slaugiau,
O šiandienelę uošvelę slaugysiu.

Vakar dieną seselių seselė,
O šiandienelę mošelių martelė.

Vakar dieną matušės dukrelė,
O šiandienelę vyro prietelkelė.

285. DUNAJELUS. O kur josi jaunas berneli / I swety szalele jaunoię mergely / Imk er muni draugy su sawi / Josiau abudu i swety szalely / Mažas muna bieras žyrgelis / Ne nunesz wedoms i swety szalely / Liges łonkas piestiu pareisiau / O Dunajeliu płaukty parplauksiau / Wydow Dunajeliaus ylsiesiau / Ont akmyneliu wydou Dunajeliaus / Mažus wedoms czion paylselis / Ont akmyneliu wydow Dunajelaus / Kad pareisiau tiewa tiewyszkelie / Er atsygulsiaw i marga łowely / Wakar dyina po rutu wainyka / O szyndyinely po baltu nometu / Wakardyina mergeliems ligi / O szendyinely zmonuželiems ligi / Wakardyina matuszeli słaugiau / O szyndyinely owszwely słaugisiu / Wakardyina seseliu sesely / O szyndyinely moszeliu martely / Wakardyina matuszys dukrely / O szyndyinely wira prietelkely.

286. AŠ IŠEISIU Į SVEČIĄ ŠALELĘ

— Aš išeisiu į svečią šalelę,
Paliksi viena, jaunoji mergele.

— Oi berneli, balandeli mano,
Nepalik mane, merguželę tavo.

— Oi mergele, lelijele mano,
Mažas žirgelis, tolimas kelelis.

— Lygias lankas pėsti pareisva,
Per nemunelį vandeneliu plauksva.

Kaip priplauksva baltą akmenelį,
Ten atsisėsva, ten atsiilsėsva,
Tenai bus vedums meilingi žodeliai.

286. Asz iszeysu i swety szalely / Palyksi wyina iawnoiy mergiely // Oy Berneli bałądeli muna / Nepalyk muni merguželу tawa // Oy! Mergely leliiely muna / Mažus Žyrgelis, tolymas kielelis. // Liges łąkas piesty pareswa / Par Nemoneli wądynelu płaukswa // Kap pripławkswa bałta akmyneli / Tyn atsysieswa, tyn atsyylsieswa / Tyna bus wedums meylingy žodele.

287. EI MATUTE MATUTE

— Ei matute matute,
Parduok bėrą žirgelį.
Ei, parduok žirgelį,
Pirk ketrius trūbelius.

Ei, leisk sūnelį vaiskelin,
Duok šoblelę rankelėn,
Ei, duok šoblelę rankelėn
Mušt nepritelį.

Pro vartelius jodamas,
Vienu trūbu trūbuosiu,
Ei, vienu trūbu trūbuosiu,
Giesmelę giedosiu.

Antru trūbu trūbuosiu,
Sudieu pasakydamas,
Sudieu pasakydamas,
Jums žegnodamas.

Trečiu trūbu trūbuosiu,
Vaiskan instodamas,
Ei, vaiskan instodamas,
Kareivius sveikindamas.

Ketvirtu trūbu trūbuosiu,
Vyresniuoju būdamas,
Ei, vyresniu būdamas,
Ženklus rodydamas.

— Ei matute matute,
Sopa mano kojelės,
Ei, sopa mano kojelės
Nuog tankių žingsnelių.

Ei matute matute,
Trokšta mano širdelė,
Ei, trokšta mano širdelė
Nuog karščiosios ugnelės.

Ei matute matute,
Sopa mano galvelė,
Ei, sopa mano galvelė
Nuog didžių mislelių.

Ei matute matute,
Sopa mano akelės,
Ei, sopa mano akelės
Nuog smarkiųjų dūmelių.

Ei matute matute,
Sopa mano peteliai,
Ei, sopa mano peteliai
Nuo sunkių strielbelių.

287. SUNUS ISZJO ING KARĘ. Ej matute matute / Pardok bieru žirgeli // Ej pardok žirgelį / Pirk kitrus [turėtų būti: ...*ketrius;* plg. K. Moigio užrašymą, MDB p. 46: Pirkk kietrias triubeles] trubelus // Ej lejsk sunelį wajskielin, / Dok szoblele runkelien // Ej dok szoblele runkelien / Muszt' neprietelį // Pro wartelus jodamas / Wienu trubu trubosiu // Ej wienu trubu trubosiu / Giesmele giedosiu // Utru trubu trubosiu / Su Dieu pasakydamas // Su Dieu pasakydamas / Jums žegnodamas // Trecziu trubu trubosiu / Wajskan instodamas / Ej wajskan instodamas / Karejwius swejkindamas // Ketwirtu trubu trubosiu / Wiresnioju budamas // Ej wiresniu budamas / Ženkłus rodidamas // Ej Matute matute / Sopa mana kojales // Ej sopa mana kojales / Nog tankiu žingsnelu // Ej matute matute / Trokszta mana szirdele // Ej trokszta mana szirdele / Nog karsciosios ugneles // Ej matute matute / Sopa mana galwele // Ej sopa mana galwele / Nog didziu mislelu // Ej matute matute / Sopa mana akeles // Ej sopa mana akéles / Nog smarkiujû dumelû // Ej matute matute / Sopa mana petelej // Ej sopa mana petelej / Nu sunkiu strielbelu.

288. UŽAUGINO MANE MOTINĖLĖ

Užaugino mane motinėlė,
Užnešiojo ant baltų rankelių,
Užsodino ant bėro žirgelio
Ir išleidė į vaiskelį.

Kad aš jojau per Kauno miestelį,
Susitikau du pulku panelių.
Tos panelės manim padabojo,
Po kvietkelį rūtų dovanojo.
— Nedabokit manim, panytėlės,
Aš esmu lenkų žalnierėlius.

— Ko žveng žirgelis?— Gryno abrakėlio.
— Ko verkia panelės?— Rūtų vainikėlio.
Nebeatžvengsi gryno abrakėlio,
Nebeatverksi rūtų vainikėlio.

288. ŻAŁNIERIUS. Użaugina manię motineła / Użneszoja ant bałtu rankielu / Użsodina ant bera Żirgela / Ir iszłayde i wayskelú / Kad asz jojau par Kauna miesteli / Susitikau du pułku panelu / Tos paniałes manim padoboja / Po kwietkeli rutu dawanoja / Ne dabokit manim panitełes / Asz esmu Łanku Żałnierelius. / Ko żweng Żirgelis / Grina abrakiela / Ko werke paniałes / Rutu waynikela. / Nebe atżwengsi grina abrakiela / Nebe atwerksi rutu Waynikiela.

289. NEŽIŪRĖKIT ANT MANĘS, MERGELĖS

— Nežiūrėkit ant manęs, mergelės,
Aš esmu žalnierių bernelis.
Žiba tviska prie šono šoblelė.

Kai aš sėdau ant bėro žirgo,
Pačiužėjo mano mandūrėlis.

Kai aš jojau per lygius laukelius,
Ir prijojau ant tėvo dvarelio,
Ir pragydo tėvelio gaideliai.

Ar man joti, ar man čion stoti,
Ar gaidelių giedančių klausyti?

Ir prijojau ant žalią girelę,
Čilba vilba girios paukšteliai.

Ar man joti, ar man čion stoti,
Ar paukštelių čilbančių klausyti?

Nei man joti, nei man čion stoti,
Nei paukštelių čilbančių klausyti.

Kai [aš] jojau per žalią girelę,
Nusirėškiau putino šakelę.

Ne tiek čionai putino uogelių,
Kiek išbiro gailių ašarėlių.

Stovi vaiskas kai sausa nendrelė,
Lekia kulkos kai pilkos bitelės.

Griūva kūnai kai miško šiekšteliai,
Krinta galvos kai miško lapeliai,
Teka kraujas ki srauji upė.

Mūsų broliai žirgus arcavoja,
Pulkorėliai šalia mandravoja.

289. Ne žiurekit ąnt manes mergélis; / Asz esmu żalnieriu bernélis. / Żiba, twiska preszaną szoblele. / Kaj asz sedau ąnt beru żirga, / Pacziużeje mąna mąndurelis. / Kaj asz jojau par ligus laukélus, / Ir prijojau ąnt tewa dwaréli / Ir pragyda tewéle gajdélej. / Ar mąń joti, ar mąn czion stoti, / Ar gajdélu giedąncziu kłausyti? / Ir prijojau ąnt żalę girrelę, / Czilba, wilba girrios pauksztélej. / Ar mąń joti, ar mąń czion stoti, / Ar paukszteluczilbąncziu kłausyti? / Nej mąn joti, nej mąń czion stoti, / Nej pauksztélu czilbąncziu kłausyti. / Kaj jojau par żalę girrelę / Nósirieszkiau putiną szakélę; / Netiek czionaj putina ůgélu, / Kiek iszbyra gajlu aszarelu. / Stowi wajskas, kaj sausa nęndréle, / Leke kulkas, kaj piłkas bittéles, / Griuwa kunaj, kaj miszka szieksztélej, / Krinta gałwos, kaj miszka łapélej, / Teka kraujes, ki srauje upe. / Musu brolej żirgus arcawoje, / Pólkorelej szaly mąndrawoje.

290. DU BALANDŽIU KLANE GĖRĖ

Du balandžiu klane gėrė,
Begerdamu śudūmojo:
Ar bus gerti, ar negerti,
Ar sparnelius paplasnoti?
— Gerkiv gerkiv, balandeli,
Kaip pagersiv, paplasnosiv.

Ir nulėkė į girelę,
Ir nutūpė į pušelę.
Pušies šaka linkterėjo,
Visa girė ūžterėjo.

Du brotaičiu keliu jojo,
Bejodamu sudūmojo:
Ar bus joti, ar nejoti,
Ar žirgelius nubalnoti?
— Jokiv jokiv, brotereli,
Kaip nujosiv, nubalnosiv.

Dvi seseli svirne siuvo,
Besiūdamos sudūmojo:
Ar bus siūti, ar nesiūti,
Ar nesiūtus dovanoti?
Į tris kertes silkus siuvo,
Į ketvirtą — savo vardą.

290. Du bałąndiu kłany giery, / Begierdamu sudumoie; / Ar bus gierty ar negerty, / Ar sparnelus papłasnoty;— / Gierkiaw gierkiaw balandeli, / Kayp pagiersiaw papłasnosew. / Yr nuleky i gyrely, / Yr nutupy i puszely.— / Puszyis szaka linkteriey, / Wysa gyry użterieie.— / Du brotatiu kielu ioie / Be iodamu sudumoie / Ar bus ioty ar neioty / Ar żyrgelus nubałnoty.— / Jokiaw iokiaw brotereli, / Kayp nuiosiaw nubałnosiaw / Dwy sesely swyrny siuwa / Besiudamas sudumoie, / Ar bus siuty ar nesiuty, / Ar nesiutus dowanoty.— / I trys kiertes syłkus siuwa / I kietwyrta sawa warda.—

291. OI BERNELI BERNELI

— Oi berneli berneli,
Kod nešeri žirgelio?
Reiks tau jot ing Rygužę.

Slaunas miestas Rygužė,
O Varšavos dar slaunesnis.

Stovi vaiskas kai mūras,
Bimbia kulipkos kai bitės.
Blizga šobliai kai ugnys,
Griūva vaiskas kaip šiekštai.

Bėga kraujas kai vanduo,
Laka šunys kai levai,
Ryja varnai kai smakai.

291. Oy biarniali biarniali / Kod niasziari Żyrgiali / Reygs tau iot ing Rigużia / Słaunas Miestas Rigużia // O Warszawas dar słauniasnis / Stowi Wayskas kaj muras / Bimbi Kulipkos kaj bitis / Blizgy szobłe kaj ugnis // Gruwa wayskas keyp sziekszte / Biegy krauies kay wanduo / Łake szunis kay Liaway / Rii warnay kay Smokay.

292. ŽALIOJ LANKOJ ŽALIA LIEPELĖ

Žalioj lankoj žalia liepelė,
Žalioj lankoj žalia liepelė.

Po ta liepa gul žalnierelius,
Po ta liepa gul žalnierelius.

Sukruvintas sušaudytas,
Rankos kojos atlaužytos.

Stov mergelė prie šalelei,
Stovėdama graudžiai verkia.

— O ką vedu rytą valgysva,
Ką vedu rytelį valgysva?

— Pečenkelę, jerubelę keptą,
Pečenkelę, jerubelę keptą.

— O ką vedu rytą gersva,
Ką vedu rytelį gersva?

— Saldų midų alelių gersva,
Saldų midų alelių gersva.

Serbentelė saldi uogelė,
Barbelė slauni šliurpelė.

292. Żalo łąko żali lyipely, żalo łąko żali lyipely.— / Po tow lyipu guł żalnierelus, po tów lyipu guł żalnierelus / Sukruwintas su szawditas rąkas koies

atławżytas. / Stow mergiely pri szalele stowiedama grawdey werkie / O kow wedu rita walgiswa kow wedu riteli walgiswa / Peczętkiely Jerubely kiepta peczętkiely ierubely kiepta. / O kow wedu rita gierswa kow wedu riteli gierswa. / Saldi mydu alelu gierswa saldi mydu alelu gierswa / Serbętely saldi owgiely Barbely sławni szlurpely.

293. KUR ŠILAI MIŠKELIAI

Kur šilai miškeliai,
Žalioje girelėj
Guli bernelis sukapotas,
Po liepele palaidotas.

Ateina tėvutis,
Ateina senutis,
Atneša širvą kepurelę,
Atneša mylų žodelį.

— Kelkis, vaikelis,
Kelkis, sūnelis,
Ažvožk kepurelę,
Priimk ašarelę.

— Negaliu, tėvuti,
Negaliu, senuti,
Šonas mano pradurtas,
Širdis mano perskrosta.

Ateina matutė,
Ateina senutė,
Atneša marškinelius,
Atneša ašareles.

— Kelkis, vaikelis,
Kelkis, sūnelis,
Priimk marškinelius,
Priimk ašareles.

— Aš negaliu, matute,
Aš negaliu, senute,
Šonas mano pradurtas,
Širdis mano perskrosta.

Ateina broliukas,
Ateina raičiukas,
Atveda bėrą žirgelį,
Neša mylą žodelį.

— Kelkis, broliukas,
Kelkis, raičiukas,
Sėsk ant bėro žirgelio,
Klausyk brolio žodelio.

— Negaliu, broleli,
Negaliu, raiteli,
Šonas mano pradurtas,
Širdis mano perskrosta.

Ateina sesutė,
Ateina jaunutė,
Atneša rūtų vainikelį,
Mylą žodelį.

— Kelkis, brolelis,
Kelkis, raiteli.
Priimk vainikelį,
Priimk ašarelę.

— Negaliu, sesute,
Negaliu, jaunute,
Šonas mano pradurtas,
Širdis mano perskrosta.

Kiek ašarų išraudojot,
Žodelių dovenojot,
Lašų kraujo ištiško,
Lapelių ant miško,
Tiek šimtelių
Užgims raitelių.

293. KAŁBA KRITUSIA KARIEWITIA AR RICIELAUS SU SAWA TIEWU, MOTINU, BROLU IR SEŠERI. Kur sziła miszkélej — żaloie gireliej', / Gula bernelis sukapotas — po liepelę pałajdotas // Atejna tiewutis — Atejna senutis, / Atnesza szirwa kepurele — Atnesza miłu zodelį, / Kielkis wajkėlis — Kielkės sunelis, / Azwożk kepurele — Priimk aszarelę. / „Negalu tiewuti — Negalu senuti" / „Szonas mana pradurtas — Szirdis mana parskrosta". // Atejna matute — Atejna senute, / Atnesza marszkinelus — Atnesza aszarėles, / Kelkis wajkelis.— Kėlkes sunelis, / Priimk marszkinelus — Priimk aszareles, / „Asz negalu matute — Az negalu senute" / „Szonas mana pradurtas — Szirdis mana perskrosta". // Atejna brolukas — Atejna rajcziukas, / Atweda biera żirgėlį — Nesza miłu żodelį, / Kielkes brolukas — Kielkės rajcziukas / Siesk ant bierą żirgela — Kłausyk brolo żodela. / „Negalu brolelį — Negalu rajtelį", / „Szonas mana pradurtas — Szirdis mana perskrosta". // Atejna sesute — Atejna Jaunute / Atnesza rutû wajnikėlį — miłu żodelį. / Kėlkis brolelis — Kėlkes rajteli / Priimk wajnikėlį — Priimk aszarelę. / „Negalu sesute.— Negalu jaunute" / „Szonas mąna pradurtas — Szirdis mana perskrosta". // „Kiek aszaru iszraudojot — Żodelu dowinojot" / „Łaszu krauja isztiszka — Łapelu ant miszka" / „Tiek szimtelu — użgims rajtelû".

294. ANOJ PUSĖJ LAUKO

Anoj pusėj lauko
Kapitono pulkai.
Ir užmušė kazokėlį
Pagal pušynėlį.

Nėr kazoko tėvo
Anei motinėlės,
Nėra kam kazokėlio
Galvelės surišti.

Šit išeina seselė,
Šit ir antroji,
Šit ir trečioji.
Marusėlė galvelę surišė.

Kai aš buvau
Mažas nedidelis,
Čiūčia liūlia,
Matutė liliavo.

Kai aš paaugėjau,
Ing stainelę ėjau,
Po stainelę vaikščiodamas,
Žirgelių žiūrėjau.

Žiūrėjau širmųjų,
Žiūrėjau juodųjų.
— Katrą duosi man žirgelį
Iš to pulko?

— Sesulėle mano,
Jaunulėle mano,
Išsirink iš to pulko,
Katrą padaboji.

294. Ano pusie Łauka / Kapitona Pułka / I użmuszia Kazokieli / Pagal puszinieli / Nie Kazoka Tiewa / Ani motinieles / Niera kam Kazokieli Galwiałes suriszti / Szit iszeyny siasiała / Szit i untroi / Szit i triaczoi / Marusieła gałwiałe suriszie / Kei asz buwo mażas niedidelis / Cziucza lulia matutią li-

liawa / Kiej asz paaugeio / Ing stainiale eio / Po stajniale waykszcziodamas / Žirgiału žireio / Žureio szirmuiu / Žureio ioduiu / Katro dosi man Žyrgiali isz ta pułka / Siesuleli mana / Jaunułeli mana / Isirink isz ta pułka katras padoboi.

295. VISI BAJORAI ING KARĘ JOJO

Visi bajorai ing karę jojo,
Mūsų brolelį drauge viliojo.

Tetušis senas, brolelis mažas,
Nėr kam išjoti, nėr kam išjoti.

— Eikim, sesaitės, žirgo balnoti,
Brolio rėdyti į vaiskelį.

Viena seselė žirgą balnojo,
Antra seselė graudžiai raudojo.

O ši trečioji, visų mažoji,
Vartus atkėlė, brolį lydėjo.

— Joki, broleli, jok, balandeli,
Bene panoksi raitųjų pulkelį.

— Ginti paginsiu, nokti panoksiu,
Dievas bežino, ar besugrįšiu.

— Eikim, sesaitės, ant aukšto kalno —
Bene parjoja mūsų brolelis.

Parbėg žirgelis, parmudrauja,
Aukso kilpelės paršvytrauja.

— Oi tu žirgeli, tu juodbėreli,
Kur tu palikai mūsų brolelį?

— Jūsų brolelis Vilniaus miestely,
Aukštame kalne gul palaidotas.

Kirto galvelę kai kopūstelį,
Virto brolelis kai ąžuolelis.

Kur kraujo lašai, čia lelijelės,
Kur pats kūnelis, čia rūtelės žydo.

295. Wisi bajoraj / Ing karę joja / Musû broleli / Draugé wiloja. // Tetuszis senas / Brolelis mażas / Nier kam iszjoti / Nier kam iszjoti. // Ejkém sesates / Żirgą bałnoti / Brolo riedyti / I wajskelį. / Wiena sesele / Zirgą bałnoja / Antra sesele / Graudej raudoja. // O szi treczioie / Wisu mażoie / Wartus atkiela / Brolį lidieja // Jôki brolelį / Jôk bałandelį / Bene panoksi / Rajtujû pulkelį // Ginti paginsiu, / Nokti panoksiu / Diewas bežina / Aŗ besugrisziu? // Ejkém sesajtes / Ant aukszto kałno / Bene parjoja / Musu brolelis? // Parbieg żirgelis / Parmudrauja / Auksa kilpeles / Parszwitrauja. // Oj tu żirgéli / Tu jůdbiereli / Kur tù palikaj / Musû brolelį? // Jusû brolelis / Wilniaus miestelie / Aukszt̃ami kalni / Guł pałajdotas. // Kirta galwelę / Kaj kopustelį / Wirta brolelis / Kaj anżůlelis. // Kur kraüja łaszaj / Cze lelijeles / Kur pats kunelis / Cze ruteles żida.

296. VISI BROLIUKAI VAISKAN IŠJOJO

Visi broliukai vaiskan išjojo,
O mano vieno nėra kam joti.

Tėvelis senas, broliukas jaunas,
Vargu man pačiam reiks išjoti.

Turi broliukas tris sesuteles,
Kaip darže žydi trys lelijelės.

— Eisma, sesutės, brolio išleisti,
Brolio išleisti, žirgo balnoti.

Viena raudosma, kita balnosma,
Trečia sesutė vartus kilnosma.

— Jok, broliukai, jok, raičiukai,
Beg neprivysi raitų pulkelio.

— Ažu varstaitelio pulką privysiu,
Numano širdis, jog nesugrįšiu.

Laukiau metelius, laukiau antruosius,
Aš nesulaukiau savo broliuko.

Atbėga žirgas, ataprunkštuoja,
Aukso kilpelės šalyj blizguoja.

— Tu žirguželi, tu juodbėreli,
Kur tu palikai mano brolelį?

— Per tris mareles plaukti perplaukiau,
Per dunojelį ir pasinėriau.

Kur plaukti plaukiau, ir išplaukiau,
Kur nerti nėriau, ir parsinėriau.

296. BROLIS NEPARGRISZT ISZ KARĘS. Wisi brolukaj wajskan iszjoja / A mana wiena, niera kam joti. // Tiewelis senas brolukas jaunas / Wargu man pacziam rejks iszjoti // Turi brolukas tris sesuteles / Kajp darži žida tris lelijeles. // Ejsma sesutes brola iszłajsti / Brola iszłajsti, žirga bałnoti. // Wiena raudosma, kita bałnosma / Teczia sesute wartus kiłnosma // Jok brolukaj jok rajcziukaj / Bieg nepriwisi rajtu pulkelu. // Ažu warstajtelo pułku priwisiu / Numania szirdis, jog nesugrisziu. // Łaukiau metelus łaukiau untrusius / Asz nesułaukiau sawa broluka // Atbiega žirgas ataprunksztoja / Auksa kilpeles szaliej' blizgoja / Tu žirguželi tu juodbiereli / Kur tu palikaj mana brolelį? // Par tris mareles plaukti parpłaukiau / Par Dunajeli ir pasinieriau. // Kur płaukti płaukiau ir iszpłaukiau / Kur nerti nieriau ir parsinieriau.

297. DIEVULIS DAVĖ GIEDRIĄ DIENELĘ

Dievulis davė giedrią dienelę,
Kad sugrėbčia lankos šienelį.

Šit ir atjojo trys kazokėliai,
Užrašė mane ing vaiskelį.

Tėvutis senas, broliukas mažas,
Padabniai reiks man pačiam jot
Ir ant vainos drauge stot.

Viena sesutė kilpeles šveitė,
Antra sesutė kamanas užmovė,
Ši trečioji žirgelį pabalnojo.

— Jok, broliukai, jok, jaunasis,
Mažum pavysi bajorų pulką.

— Joti nujosiu, vyti pavysiu,
Nežinau tiktai, beg pagrįšiu.

Šit ir žirgelis parprunkštuoja,
Šali kilpelės pablizguoja.

Klausiu žirgelio, klausiu juodbėrėlio:
— Kur tu palikai mano broliuką?

— Vilniaus laukely, po smilčių kalnely,
Ten aš palikau tavo broliuką.

Saulelė tekėjo, kaip brolį nušovė,
Saulelė leidės, kaip brolį kavojo.

297. Diewulis dawe giedro dieniałe / Kad sugrebcze łankos szienele / Szit ir atjoje tris kazokeley / Użrasze mani ing wayskeli / Tewutis senas, brolukas mażas / Padabney reyks man pacziam jot / Ir ant waynos drauge stot / Wiena sesute kiłpiałes szweyte / Antra Sesute kamanas użmowe / Szi treczoi żyrgeli pabałnoia / Jok brolukay iok Jaunasi / Mażum pawisi bajoru pułko / Joti nujosiu witi pawisiu / Nežinau tiktay beg pagrisziu / Szit ir žirgelis parprunksztoja / Szali kilpiałes pablizgoia / Kłausiu žirgeła, kłausiu jodberela / Kur tu palikay mana broluka / Wilniaus łaukeli / Posmilcziu kalneli / Ten asz palikau tawa broluka. / Saułała tekiejo / Kayp broli nuszowe / Saułała łaydes / Kayp broli kawoie.—

298. BĖRI ŽIRGELIAI

Bėri žirgeliai
Visiems pabalnoti,
O man vienam reiks išjoti.

Šviesios strielbelės
Visiems uždarytos,
Prie žiogrelio sustatytos.

Stovai mergelė
Prie mano šalelei,
Stovėdama graudžiai verkia.

— Neverk, mergele,
Neraudok, širdele,
Aš išjosiu ir parjosiu.

Jei neparjosiu,
Karelėj paliksiu,
Parbėgs mano bėrs žirgelis.

Parbėgs žirgelis,
Parneš mandūrelį,
Juodu krauju sušlakstytą.

Šoblelė mano —
Tatai kraujas mano,
Strielba mano — smertis mano.

Grabelis mano —
Tatai dvaras mano,
O duobė — mano tėviškelė.

Zvanij varpeliais,
Griežai vargoneliais,
Verkai balta matušelė.

Neatšauks varpai
Nebe vargoneliai,
Neatverksai matušelė.

298. Biery Żyrgiele wysyms pabałnoty, o mon wienam reks yszioty.— / Szwyises Strielbelys wysyms uždaritas / Pri žiogrely sustatitas.— / Stoway Mer-

giely pri muna Szalele / Stowiedama grawdey werkie.— / Ne werk mergiely neraudók Szyrdely / Asz ysziosiu yr pariosiu.— / Je ne pariosiu karelie palyksiu / Parbieks muna biers żyrgielis.— / Parbieks żyrgielis parnesz Mondureli / Jowdu krawiu Suszłakstita / Szoblely muna tatay Krawies muna / Striełba muna smertis muna.— / Grabelis muna tatay Dwaras muna / O Dowbie muna Tiewyszkiely — / Zwanyi warpeles gryiżay wargoneles / werkay bałta Matuszely.— / Ne atszauks warpay neba wargonele / Neatwerksay Matuszely.—

299. BĖRI ŽIRGELIAI

Bėri žirgeliai
Visi pabalnoti,
Mandūreliais aprėdyti.

Šviesios kardelės
Visos išrėdytos,
Reiks man joti į karelę.

Verkė mergelė,
Verkė lelijelė,
Prie šalelei stovėdama.

— Neverk, mergele,
Neraudok, jaunoji,
Kaip išjosiu, teip parjosiu.

Eiki, mergele,
Ant vieškelelį,
Lauki manęs parjojančio.

Jei neparjosiu,
Kareliu pavirsiu,
Parbėgs mano bėrs žirgelis.

Parbėgs žirgelis,
Parbėgs juodbėrelis,
Parneš mano mandūrelį
Ir juodais kraujais rašytą
grometelę,
Grometelėj įvyniotu aukso
žiedeliu.

Prisimuški grometelę
Prie skrynios viršeliaus,
Antsimauki aukso žiedus
Ant baltų rankelių.

Kiek skrynelę pravyrėsi,
Mane paminėsi,
Ant rankelių paveizėsi —
Graudžiai apsiverksi.

299. KARYS. Biery żyrgele wysy pabałnoty / Mundureles apriedity / Szwyises kardeles wysas eszrieditas / Reiks mon ioty i karely / Werky mergely werky Lelyiely / Pry szalele stowiedama / Newerk mergely neraudok jaunoiy / Kaip esziosiu tep pariosiu / Eiki mergely ont wyiszkelely / Łauki mones parioienty / Je nepariosiu kareliu pawersiu / Parbiegs muna biers żyrgelis / Parbiegs zyrgelis parbiegs joudbierelis / Parnesz muna mundureli / Er joudas krauies raszita grometeli / Grometelie iwiniotu auksa żyideliu / Prisymuszki grometely pri skrinys wyrszeliaus / Onsymauki auksa żyidus on bałtu ronkeliu / Kyik skrineli prawiriesi muni pamyniesi / Ont ronkeliu paweiziesi graude apsywerksi.

300. STOVI ŽIRGELIS

Stovi žirgelis
Kieme pabalnotas,
Reiks man joti ant vainos.

Stovi sesaitė
Šalia pas mane,
Stovėdama gailiai verkia.

— Neverk, sesaite,
Neverk, jaunilaite,
Kai išjosiu, vėl parjosiu.

Kad neparjosiu,
Karalium pastosiu,
Reiks man mirti ant vainos.

Kai aš miriau,
Saulelė tekėjo,
Kai kavojo, saulė sėdo.

Vilniaus miestely,
Smėlynų kalnely,
Vilniaus miestely,
Margajam grabely.
Margi grabai išrašyti.

Šoblaitė — mano sesaitė,
Puštalietai — mano broliai,
Barabonai — raudotojai.

— Žirgeli mano,
Juodbėrėli mano,
Parnešk mano mandūrėlį
Pas mieląjį tėvelį.

— Žirgeli mano,
Juodbėrėli mano,
Kur palikai brolį mūsų?

— Vilniaus miestely,
Margajam grabely
Ir paguldžiau brolį jūsų.

Vilniaus miestely,
Smėlynės kalnely,
Pakavojau brolį jūsų.

— Kas buvo seseraitės?
— Šoblaitė seseraitė buvo,
Puštalietai broleliai buvo,
Barabonai raudotojai buvo.

Kad nesugrįšiu,
Grometą rašysiu:
— Sudieu sudieu,
Broliai ir seseraitės,
Nesugrįšiu daugiau
Šalip savo.

300. Stowi zirgélis kieme pabałnotas: / Rejks mąń 'joti ąnt wajnos. / Stowi sesajte szaly pas manï, / Stowiedama gajlej werke. / Ne werk sesajte ne werk jaunilajte, / Kaj iszjosiu, wel parjosiu; / Kad ne parjosiu, karalum pastosiu: / Rejks mąń mirti ąnt wajnos. // Kaj asz myriau saulele tekeja, / Kaj kawoje saule sede, / Wilniaus miestély smelinu kalnely, / Wilniaus miestely margajam grabély, / Margi grabaj iszraszyti. // Szobłajte — mąna sesajte / Pusztaletaj — mąna brolej / Barabonaj — raudotojej. // Žirgéli mąna — jůdbereli mąna / Parneszk mąna mąndureli / Pas miełůi tewéli. // — Žirgéli mąna — jůdbereli mąna / Kór palikaj broli musu / Wilniaus miestély margajam grabely / Ir paguldziau broli jusu / Wilniaus miestély smelines kalnely / Pakawojau broli jusu. // — Kas buwa seserajtes? / — Szobłajte — seserajtę buwa. / Pusztaletaj — brolelej buwa / Barabanaj — raudotojej buwa. // Kad ne sógryższiu grometą raszysiu / Sudieu, sódieu brolej ir seserajtes / Nesógryższsiu daugiau szalip sawa.

301. STOVI ŽIRGELIS PABALNOTAS

Stovi žirgelis pabalnotas,
Su munkštukeliu nauju pažabotas.
Eina brolelis gražiame mandūrelyj
Ir blizga šoblelė prie jo šonelio.

Reikia manie išjoti ant karelės.
Ant žirgo sėdau — pakrypo balnelis.
Pro vartus jojau, kepurę pakėliau,
Tėvui ir motinai sudieu pasakiau.

Žirgelis nusprunkštė jojant keleliu.
Ai, mane, dieve, laukia ant karelės.
Kai aš nujojau, kur pilių kalnelis,
Verkė tėvutis ir jaunas brolelis,
Man' jauno gailėjo.

Kai aš nujojau ažu nemunelio,
Verkė mergelė, balta lelijelė,
Verkė matutė ir jauna sesutė,
Mane jauną su ašaromis išleisdami,
Man's žėlavodami.

Ažeik tu, mergele, ant vieškelelio,
Atsistok po liepu ant kalnelio,
Lauk mano žirgelio atbėgančio.
Ątbėg žirgelis ant mane laukiančią,
Šį raudosiu per metelius.

Saulelė tekėjo, kai ažumušė,
Tai saulelė sėdo, kai jį kavojo.
Naujas grabelis — tai mano dvarelis,
Gili duobė — mano namai amžini.

Strielbelė — mano tikra prietelkelė,
Šone kulipkelė — tai patiekelė.
Skaisti šoblelė — mano seseraitė,
Broleliai mano — šitie pištolįetai,
O barabanas — tai raudotojas.

301. BROLIS ISZJO ING KARĘ. Stowia žirgelis pabalnotas / Su munksztukelu nauju pažabotas / Ejna brolelis gražiame mundureliej' / Ir blizga szoblele pri jo szonelu // Rejkia manie iszjoti ant karelęs / Ant žirga siedu **pakrypa**

balnelis / Pro wartus jojau, képurę pakielau / Tiewuj ir motinaj su Dieu pasakiau // Žirgélis nus'prunksztia jojint kialelu / Aj! mani Diewe laukia ant karelęs / Kej asz nujojau, kur pilů kalnelis / Werkia tiewutis ir jaunas brolelis / Man jauna gajlieja. // Kej asz nujojau ażu Nemunela / Werkia mergéle bałta lelijele / Werkia matute ir jauna sesute / Mani jauna su aszaromis iszlejsdami / Man's żieławodami // Azejk tu mergele ant wieszkélela / Atsistok po liepu ant kalnela / Łauk mana żirgélo atbieganczia / Abieg żirgelis ant mani łaukanczia / Szi raudosiu par metelus // Saulele tekieja kej ażumuszie / Tej saulele sieda, kej jį kawoja / Naujas grabelis, tej mana dwarelis / Gili duobie mana namej amżinos. // Strielbele mana tikra prietelkéle / Szoni kulipkéle tej patiekéle / Skajsti szoblele mana seserajte / Brolelej mana szitie pisztolietej / O barabanas tej raudotojas.

302. BERNUŽELIS BALNOJ ŽIRGĄ

Bernuželis balnoj žirgą
Į vainelę joti,
Paniulaitė graudžiai verkia,
Negal jo atstoti.

— Neverk, mano paniulaite,
Ramdyk sau širdaitę,
Mažu galiu aš sugrįžti
Šį pat rudenaitį.

Jei aš patsai nesugrįšiu,
Sugrįš bėrs žirgelis,
Sugrįš mano bėrasis žirgelis,
Parneš mandūrelį,

Mandūrely įvyniotą
Margą grometelę,
Toje margoj grometelėj
Yr aukso žiedelis.

Antdėk auksinį žiedelį
Ant baltų rankelių,
O margąją grometelę —
Prie skrynios viršelio.

Kiek skrynelę atdarysi,
Graudžiai apsiverksi,
Ant rankelių paveizėsi —
Tankiai minavosi.

302. Bernużelis bałno żyrka i waynely ioty / Paniulayty grawde werkie, negał io atstoty.— // Newerk muna Paniułayty, romdik saw szyrdaty / Mażu galu asz sugriszty szynpat rudynati.— // Je asz patsay nesugrisziu, sugriszh biers Żyrgielis / Sugriszh muna bierasis Żyrgelis parnesz mundureli. // Mundurele iẃiniota marga gromytely / Toiy margo gromytele yr auksa żyidelis // Ątdiek auksyni żyideli ąt bałtu rąkielu / O margąiy gromytely pri skrinys wyrszelie // Kiek skrinely atdarisi grawde apsywerksi / Ąt rąkielu paweyziesi tąkie mynawosi.

303. AK, SLAUNU GRAŽU

Ak, slaunu gražu
Žalniereliu būti,
Reik pakarniam dievui būti.

Šviesios strielbelės
Visos uždarytos,
Ant pikietos sustatytos.

Bėri žirgeliai
Visi pabalnoti,
Mitukeliais aprėdyti.

Vilniaus miestely
Šoblelės švytravo,
Krokuvoj kulkos lakiojo.

Stovi mergelė
Prie mano šalelės,
Stovėdama graudžiai verkia.

— Neverk, mergele,
Neraudok, jaunoji,
Kaip išjosiu, teip parjosiu.

Jei neparjosiu,
Karelėj paliksiu,
Parbėgs mano juodbėrelis,
Parneš mano mandūrelį.

303. Ach, słaunu grażu żalnierelu buty — / Reyk pakarnem diewuy buty / Szwiesys Strielbelys wysas uždaritas / Ant pikietas sustatitas — / Biery żyrgele wysy pabałnoty / Mytukieles apriedity / Wylniaus miestele szoblel szwitrawa, / Krokuwo kułkas łakioie.— / Stowi mergely pry mana szalelys / Stowiedama graudey werky.— / Newerk mergely ne raudok iaunoje / Kayp yysziosiu teyp pariosiu — / Jey nepariosiu karele palyksiu / Parbieks mana Juwdbierelis / Parnesz mana mundureli.—

304. IŠJOJO BROLUTIS, SODAUČIO

Išjojo brolutis, sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago.

Lauk sesutėlė, sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago.

Nesulaukus, sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago.

— Kada laukti?— sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago.

— Utarnykais,— sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago.

Parbėg žirgelis, [sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago].

Parprunkštuoja juodbėrėlis, sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago.

Parneš kepurėlę, [sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago].

Už kepurėlės gromatėlę, sodaučio,
Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago.

Paduod tetušėliui, sodaučio,
Sojodaučio, [sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago].

Skaitė tėvelis gromatėlę, sodaučio,
[Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago].

Verk tetušėlis, sodaučio,
[Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago].

Verk motinėlė, sodaučio,
[Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago].

Verk dukterėlė, sodaučio,
[Sojodaučio, sidivėle sidivo,
Lingaučio, linagėle linago].

304. Iszjoja Brolutis so dawczio,— sojo dawczio sidiweła / Sidiwo, lingawczio linageła linago. / Łauk Sesuteła so dawczio,— sojo dawczio sidiweła / Sidiwo, Lingawczio, linageła linago. / Nesułaukus so dawczio, sojo dawczio sidiweła sidiwo, Lingawczio, linageła linago. / Kada łaukti so dawczio, sojo dawczio sidiweła sidiwo, Lingawczio linageła linago. / Utarnikajs so dawczio, sojo dawczio Sidiweła sidiwo. Lingawczio linageła linago. / Parbieg Żirgialis, parprunksztuje Jodberelis, so dawczio / sojo dawczio Sidiweła sidiwo, Lingawczio, linageła linago. / Parniaszk kiapureła, uż kepureles gromateła, / sodawczio — sojo dawczio Sidiweła sidiwo. Lingawczio,. linageła linago. / Padok

Tetuszelu so dawczio-sojo... / Skajtia tewalis gromateła, so dawczio... / Werk tetuszelis so dawczio... / Werk motineła so dawczio... / Werk duktiareła so dawczio...

305. ŽALIAJAM GOJELIUJ

Žaliajam gojeliuj
Paukšteliai giedojo,
Padabnai Joniukui
Reik ant vainos joti. } (2 k.)

— Kelkis, Joniukai,
Kelkis, broli mano,
Balnok bėrą žirgą,
Reik ant vainos joti. } (2 k.)

— O kad tu išjosi,
Kuomet gi parjosi?
— Už trejų metelių
Pas tave sugrįšiu. } (2 k.)

Išėjo meteliai,
Išėjo ir antri,
Ant trečių metelių
Eisiu jo ieškoti. } (2 k.)

Einu per laukelį,
Žengiu ant kalnelio,—
Ein ulanų pulkas,
Veda širmą žirgą. } (2 k.)

Veda širmą žirgą,
Žėlabnai apdengtą.
Padabnai Joniuką
Ant vainos užmušo. } (2 k.).

— Neverk, panele,
Neverk, meilulele,
Mes ulanų pulkas,
Išsirinkai sau vieną. } (2 k.)

— Kad jūsų būtų
Kiek ąžuole lapų,
Bet nėr man nė vieno
Velug mano mielo. } (2 k.)

Eisiu ant kapelio,
Iškasiu grabelį,
Padėsiu litaras:
Čion Joniukas guli. } (2 k.)

305. GOJELUS. Zalajam gojeluj pauksztełej giedoje, Padabnaj Joniukuj rejk ant wajnos jote. bis / Kialkes Joniukaj kielkias broli mana / Bałnok bera Żyrgo,· rejk ant wajnos jote bis / Okad Tu iszjosi, komet gi par josi, / Uz treju metelu pas tawi sugrisziu bis / Iszeja Metelej iszeje yr antre, / Ant trecziu metelu ejsiu jo yszkote bis / Ejnu par łaukiali, Żengu ant kalnele,— Ejn Ułanu pułkas weda Szyrma Żyrga / Eyn Ułanu pułkas weda Szyrma Żyrga. / Weda Szyrma Żyrga Ziełabnaj apdenkta, / Padabnaj Joniuka ant wajnos uzmusza.— / Newerk Paneła newerk mejłoleła, / Mes Ułanu pułkas yszsirinka sau wiena; / Kad jusu butum kiek Anżole łapu / Bet nier man niewiena, weług mana mieła. / Ejsiu ant kapela, yszkasiu grabeli, / Padiesiu litaras, czion Joniukas gule.—

306. MANO BROTELIS

Mano brotelis
Valelėj augo,
Pastojo žalniereliu.

Ant žirgą sėsdams,
Į kilpą spirdams,
Nušavo balandelį.

— O kam tu šavai
Tą balandelį,
Kieminąjį paukštelį?

Ar tu negavai
Girioj lakūno
Ar marelėj narūno?

— Girioj lakūnai
Išlakiojusi,
Marelėj išnarsčiusi.

Per tiltą jodams,
Nuo žirgo puldams,
Purvynely gulėjau.

Myniojo mano
Kojas rankeles
Ir skaistųjį veidelį.

Oi, sakiau sakiau
Savo matušei:
— Taisyk man patalelį.

Oi, kukuoj kukuoj
Trys gegužėlės
Prie mano patalelio.

Viena prie kojų,
Antra prie galvai,
Trečioji prie šalelei.

Marti prie kojų,
Sesuo prie galvai,
Matušė prie šalelei.

Marčiai paliksiu
Bėrą žirgelį,
Sesei — brangias sukneles,

O matušelei
Augintuvelei —
Meilinguosius žodelius.

Marti lydėjo
Ligi slenkstelio,
Sesuo ligi vartelių,

O matušelė
Augintuvelė —
Į pačią tėviškelę.

Marti žėlavo
Tris nedėleles,
Sesuo — trejus metelius,

O matušelė
Augintuvelė —
Pakol gyva galvelė.

Zvanij varpeliais,
Griež vargoneliais,
Verk balta matušelė.

Neatšauks varpai
Ne vargoneliai,
Neatverks matušelė.

306. Muna Brotelis walelie awga pastoiy Żalnierelu — / Ant żyrga siezdams i kiyłpa spyrdams nuszawa Bałądeli / O kam tu szawa tu bałądeli kiyimynui

Pawkszteli — / Ar tu negawa giyrio łakuna ar marelie Naruna — / Giyrio łakuna yszłakioiusi marelie ysznarstiusi — / Par tyłta iodams nu żyrga puldams purwinelie gulieiau / Minioiy muna Koiys ronkielys yr skaystii weydeli — / Oy sakiaw sakiaw sawa matusze taysik mon pataleli — / Oy kokow kokow tris gieguželys pri muna patalely.— / Wiena pri koiu antra pri galwa tretioiy pri szalele.— / Marti pri koiu sesow pri galwa matuszy pri szalele — / Marte palyksiu biera żyrgieli Sese brągiys suknelys — / O Matuszele augintuwele meylingusius żodelus — / Marti lidieiy ligi slynkstely Sesow ligi wartelu — / O Matuszely awgintuwely i paty Tiewyszkiely — / Marti żieławo tris nedielelys sesow treius metelus. / O matuszely awgintuwely pakoł giwa galwely — / Zwanyi warpeles gryiż wargoneles werk bałta matuszely / Neatszauks warpa ne wargonele neatwerks matuszely.—

307. OI BROLI BROLI

— Oi broli broli,
Broleli mano,
Balnok bėrą žirgelį.

Kaip pabalnosi
Bėrą žirgelį,
Antdėk juodą balnelį.

Kaip antdėsi
Juodą balnelį,
Spirk į aukso kilpeles.

Jau ant žirgą sėsdams,
Į kilpas spirdams,
Nušavo balandelį.

— O ką tu šavai
Tą balandelį,
Kieminąjį paukštelį?

Ar tu negavai
Girioj lakūno
Ar marelėj narūno?

— Lakūns palėkė,
Narūns panėrė,
Nušavau balandelį.

Per tiltą jojau,
Nuo žirgo puoliau,
Purvynelyj gulėjau.

Mano žirgelis,
Mano bėrelis,
Prie šalelės stovėjo.

Mano myniojo
Kojas rankeles
Ir skaistųjį veidelį.

Mano tekėjo
Juodi kraujeliai
Kaip lelijos žiedeliai.

— Oi sese sese,
Sesele mano,
Taisyk man patalelį.

Silkų paklojė,
Silkų antklotė,
Lelijos pagalvelės.

Oi, kukuoj kukuoj
Trys gegužėlės
Prie mano patalelio.

Marti prie kojų,
Sesuo prie galvos,
O matušelė prie šalelės.

Oi, eisiu eisiu
Į tą žemelę,
Kur būsiu be vargelio.

Toje žemelėj
Balta smiltelė,
Ten būsiu be vargelio.

Verks manęs varpai,
Verks vargoneliai,
Verks balta matušelė.

Neatverks varpai,
Nei vargoneliai,
Ne balta matušelė.

Marti lydėjo
Į puskelelį,
Sesuo — į bažnyčelę,

O matušelė,
[Pajautojelė] —
Į pačią tėviškelę.

Marti gedavo
Tris nedėleles,
O seserelė dvejus metelius.

O matušelė,
Pajautojelė —
Pakol gyva galvelė.

Marčiai paliksiu
Bėrą žirgelį,
Sesei — brangias sukneles,

O matušelei,
Pajautojelei —
Meilinguosius žodelius.

307. Oy! broli broli broleli mona balnok biera żyrgieli, Kayp pabalnosi biera żyrgieli, ontdiek iowda balneli, kayp ątdiesi iuwda balneli, spyrk i awksa kielpeles, iaw ant żyrga siezdams i kielpas spyrdams nuszawa bałądeli, O ką tu szaway tą bałądeli kiemynui pawkszteli, ar tu negaway girio łakuna ar marele naruna Łakuns palekie, naruns paniery nuszawaw bałądeli.— Par tylta ioiaw nu żyrga pulaw purwineley guleiaw — Mona żyrgielis mona bierelis, pri szalelys stowieie, Mona minioi koies, rąkieles, yr skaystyi weydeli. mona tekieie iuwdy krawieley, Kayp leliios żydeley.— '/ Oy sesy sesy sesely mona taysik mon pataleli sylkum pakłoj sylkun antkłoti leliios pagalweles — Oy kukow kukow tris giegużeles pri mona patalely. Marti pri koiu sesuw pri galwos o matuszely pri szalelys.— Oy eysiu eysiu i tą żemely kur busiu be wargiele. Toie żemele balta smyltely ten busiu be wargiele.— Werks manys warpay, werks wargoneley, werks balta matuszely.— Ne atwerks warpay ney wargoneley ne balta matuszely — Marti lidieie i puskielely, sesuw i bażniczely, o matuszely i paty tiewyszkiely — Marti giedawa tris nedieleles, o sesereli dweius metelus, o matuszely paiawtoieli pakoł giwa galwely — Martey paliksiu biera żyrgieli sese brągies sukneles o matuszeley paiawtoieley meylingusius żodelus.

308. PER GIRIĄ JOJAU

Per girią jojau,
Girioje medžiojau,
Volungužę nušoviau.

— Kam tu šovei
Namų paukštelį,
Ar tu negavai lakūno?

— Lakūns palėkė,
Narūns paniro,
Volungėlę nušoviau.

Per tiltą jojau,
Nuo žirgo puoliau,
Purvynėly gulėjau.

Žirgelis mano,
Bėrasis [mano],
Aplink mane vaikščiodamas,

Užmynė kojas,
Užmynė rankas
Ir šį skaistų veidelį.

— Močiute mano,
Senoji [mano],
Paklok man patalėlį.

Kad aš gulėjau
Tam patalėly,
Trys gegutės kukavo.

Viena prie kojų,
Antra prie rankų,
O ši trečioji prie galvelės.

Per girią jojau,
Dobilus myniau,
Tetušio dvarelį
Aš tuojau pamačiau.

Tėvučio dvarelyje
Gaideliai gieda,
Sesučių daržely
Gegutės kukuoja,
Žirgelių staineléje
Karveliai burkuoja.

Išeina brolutis,
Išeina jaunasis —
Sužvingo žirgelis
Vidury kiemelio
Ir suvirko mergelė,
Jaunoji panelė.

Išeina tėvutis
Iš aukšto svirnelio,
Klausinėjo tėvutis,
Kur jos jaunasis bernelis.

Sužvingo žirgelis
Vidury girelės,
Sustojo jaunasis bernelis.

308. Par gyrę jojau, / Girioje medżiojau, / Wałanguże nuszowiau. / Kam tu szowej namu paukszteli? / Ar tu ne gawaj łakuną? / Lakuns palika, naruns panyra; / Wałąngele nószowiau. // Par tiłta jojau, / Nó żirga pûlau, / Purwinely gulejau. / Żirgelis mąna birasis, / Aplink mani wajkszcziodamas / Uzmine kojes, / Użmine rąkas, / Ir szy skajstu wejdéli. // Mocziute mąna senoj / Pakłok mąn pataleli. / Kaj asz gulejau / Tam patalely / Tris gegutis kukawa: / Wiena pri koju, / Ąntra pri ląku, / O szi trecziој pri galwéles. // Per gyrę jojau, / Dobiłus miniau, / Tetusze dwareli / Asz tûjau pamacziau, / Tewucze dwarélije / Gajdelej gieda, / Sesutiu darzely / Gegutis kukûje, / Żirgélu stajnélije / Karwelej burkûje. / Iszejna brołutis / Iszejna jaunasis. / Sóżwinga żirgélis / Widury kieméle, / Ir sówirke mergéli / Jaunoji panéle. // Iszejn tewutis / Isz aukszta swirnéle, / Kłausineje tewutis / Kór jos jaunasis bernélis? / Sóżwinga żirgélis / Widury girélis. / Sostoje jaunasis bernélis.

309. KAD MANE BIEDNĄ SUGAVO

Kad mane biedną sugavo,
Į gelžinių pančius kojas sukalo.

Velkai mandūrą, pririš palošių,
Antded šviesią strielbą nešti per amžių.

— Dėkui tetušiui už auginimą,
Bet neregėsi mano mirimo.

Kad praded skilti ugnis iš plieno,
Jau nebliks mūsų lankoj nė vieno.

— Šviesus karaliau, turi razumo —
Dėl ko nestovi pats ant to dūmo?

Už neprietelių galvą padėsiu
Ir gyvenimą savo pabengsiu.

Medės žvėreliai kraują sugersai,
O juodvarneliai kaulus nešiosai.

Ak bėda bėda, bėda po bėdai,
Kad reiks numirti be savo vierai.

309. Kad Muni biedna sugawa, i gielżyniu ponczius koies sukała. / Wełkay Mondura prirysz pałosziu, antded szwyisy strielba neszty par amżiu / Diekow Tetusziuw uż awgiynyma, bet neregiesi muna myryma.— / Kad praded skiylty ugnis ysz plyina, iaw neblyks musu łąko nie wiena — / Szwyisus Karalaw turi razuma, dielko nestowi pats ant to Duma — / Uż Neprietelu gałwa padiesiu yr giwenyma sawa pabenksiu — / Medys zwiereley krawia sugiersay, o iudwarneley kawłus nesziosay.— / Ach bieda bieda bieda po bieda kad reyks numyrty besawa wiera.—

310. AK BERNELIAI BERNUŽĖLIAI

Ak berneliai bernužėliai,
Kur mes pasidėsim?
Nuo .... prakeiktųjų
Niekur neišbėgsim.

Atsirado dabar ponai,
Kad .... ima,

Rankas riša su virvelėms,
O kojas lenciūgais pina.
Vienus riša, antrus veža,
Trečius pėkščius varo.

Kaip žvėriems kantriems
Vienoj trioboj guolį daro

Ant šiaudų galelių
Ir pastato po tris sargus
Po kožnu langeliu.
O žadėjo bernužėliams vargus.

Išrinktiniai prakeiktųjų
Šalim joja raiti,
O mes, broliai iš brolelių,
Vidur pėkščiu keliu.

Verkė tėvas ir močiutė,
Vaikus savo išleisdami,
O mes verkiam, brolužėliai,
Senius varguos palikdami.

Rauda sesės ir broleliai,
Siratėlėms išleisdami,
Liepti gieda žaunierėliai,
Plėšia širdis užkirsdami.

310. Ach, berneliai bernužēliai! / Kur mes pasidēsim? / Nuo .... [rankraštyje praleistas žodis] prakeiktųjų / Niekur neiszbēgsim. // Atsirado dabar ponai, / Kad .... [rankraštyje praleistas žodis] ima, / Rankas risza su virvelēms, / O kojas lenciugais pina. // Vienus risza, antrus veža, / Treczius pēkszczius varo, / Kaip žvēriems kantriems / Vienoj trioboj guolį daro // Ant sziaudų galelių, / Ir pastato po tris sargus / Po kožnu langeliu. // O žadējo bernužēliams vargus.— // Iszrinktiniai prakeiktųjų / Szalim joja raiti, / O mes broliai isz brolelių / Vidur pēkszcziu keliu. // Verkē tēvas ir mocziutē / Vaikus savo iszleisdami, / O mes verkiam brolužēliai / Senius varguos palikdami. // Rauda sesēs ir broleliai / Siratēlēms iszleisdami, / Liepti gieda žaunierēliai, / Plēszia szirdis užkirsdami.

311. O KAD IŠJOSIU Į SVEČIĄ ŠALĮ

O kad išjosiu į svečią šalį,
Atsikloniosiu gentims giminei.

O kad išjosiu paskujį kartą,
Atsikloniosiu tėvui matušei.

O kaip nujosiu į slauną miestą,
Neduok man, dieve, į pirmą vainą.

Kaip vyresnysis mane pamatė,
Į pirmą vainą mane pastatė.

Eisiu klausiu pas vyresniųjų:
— Ak dieve mano, ką mes darysma?

— Šitai armatos, iš tų šaudysma
Ir iš bagnietų širdis varstysma.

Kaip tik žalnierius mane pamatė,
Zaraz bagnietą į širdį statė.

O kokia diena nemaloninga,
Kada bagnietas širdį pervėrė.

Pasiųs karalius savo žalnierių,
O kad atneštų žalių palkelių.

O kad sustojo po du iš šalių,
Ir kartą kirtus kraujas tekėjo.

Kad žemė krauju [žydėt] pradėjo,
Ir vyresnieji veizėti ėmė.

Šviesus karaliau, turi razumą —
Dėl ko nestoji į pirmą dūmą?

Kad žemė krauju žydėt pradėjo,
Negal veizėti savo akimis.

Žalnieriaus smertis yra regimas,
Per vainą mirus, ir dievui geras.

Su gelžies ginklais mus dratavojo,
Nėra nė vieno, kam ratavojo.

— Dėkui matušei už auginimą,
Ana nežino mano mirimo.

Dėkui tetušiui už baltą duoną,
Nepalaidojo ir mano kūno.

311. O kad ysziosiu i sweczia szali / Acykłoniosu gętyms gimyne // O kad ysziosiu pasku i karta / Acykłoniosiu Tiewu Matusze // O kap nuiosiu i słaunu Miesta / Ne duk mun diewe i pyrma wayna // Kap wiresnisys muny pamaty / I pyrma wayna muny pastaty // Eysiu klausiu pas wiresniuiu / Wok diewe muna ką mas darisma // Szytay armatas yż tu szaudisma / Ir yż bagnietu szyrdis warstisma // Kap tyk żalnierius muny pamaty / Zaraz bagnieta i szyrdi staty // O kokia dina nemałoninga / Kada bagnietas szyrdi parwiery // Pasiuns karalius sawa żalnieriu / O kad atnesztu żaliu palkieliu // O kad sustoia po du yż szaliu / Ir karta kirtus krauias tekieia // Kad zemy krauiu pradieia / Ir wiresniey weyziety iemy // Szwisus karaliau tury razuma / Dielko nestoi i pyrma duma // Kad żemy krauiu zydiet pradieia / Negal weyziety sawa akimys // Żalnieriaus smertys ira regiemas / Par wayna wayna myrus ir diewu gieras // Su gielzis ginkłas mus dratawoia / Niera niewina kam ratawoia // Dięku matuszey uż auginyma / Ana nezyna muna myryma // Dieku Tetusziu uz bałta duna / Ne pałaydoia yr muna kuna.

312. OI, AUGOM AUGOM

Oi, augom augom
Mes, trys broteliai,
Ne titušio sūneliai,
Karaliaus žalniereliai.

Oi, išves išves
Mus, tris brotelius,
Į svetimą šalelę,
Į Turkijos žemelę.

Verkė tetušis,
Verk ir matušė,
Verk broliai seserelės
Ir visa giminelė.

Ne teipo verkė
Tėvs ir matušė,
Kaip verk mergelė
Žalių rūtų daržely.

— Oi, neverk neverk,
Jauna mergele,
Rašysiu grometelę
Ben sekmuosius metelius.

Prisiseginsi
Tą grometelę
Margos skrynios viršely
Smulkiu parašeliu.

Skrynią varstysi,
Drobę raižysi,
Grometelę skaitysi,
Vardelį minavosi.

— Ne man vardelio
Ne pavardelės,
Nėr man jauno bernelio,
Širdies tiešytojelio.

312. Oy augom augom mes tris Brotele / Ne tytuszy Sunele·Karalaus Żalnierele.— / Oy yszwes ysz wes Mus tris Brotelus / I swetyma szalele i Turkiyios żemely — / Werkiy Tetuszis werk yr motuszy / Werk Brole seserelys yr wysa giymynely — / Neteypo werkiy Tiews yr motuszy / Kayp werk mergiely żalu rutu darzelie — / Oy newerk newerk iawna mergiely / Raszisiu gromytely ben sekmusius metelus.— / Prisysegisi tow gromytely margos Skrinys wyrszelow smulkiu paraszelu — / Skriny warstisi droby rayżisi / Gromytely skaytisi wardeli mynawosi — / Ne mon wardely ne pawardelys nier mon iawna Bernely szyrdies tieszitoiely.—

313. AUGIN TĖVAS DU SŪNELIU

Augin tėvas du sūneliu,
Du sūneliu,
Augindamas labai džiaugės,
Labai džiaugės.

Tarė, kad bus artojeliai,
Artojeliai,
O nežino — žalniereliai,
Žalniereliai.

Ans, išleisdams į vainelę,
Į vainelę,
Labai graudžiai apsiverkė,
[Apsiverkė].

Davė batus ir čebatus,
Ir čebatus,
Ant čebatų aštrias drotis,
Aštrias drotis.

Davė ploščių ir mandūrą,
Ir mandūrą,
Davė kitką ir prydurą,
Ir prydurą.

Davė diržą, karubiną,
Karubiną,
Pištelietoms antkabino,
Antkabino.

Kaip išjojo į vainelę,
Į vainelę,
Pats pulkauninks pirmu jojo,
Pirmu jojo.

Pats pulkauninks pirmu jojo,
Pirmu jojo,
Su prancūzu susipjovė,
Susipjovė.

Kaip jau arti susitraukė,
Susitraukė,
Pikštelietas išsitraukė,
Išsitraukė.

— Traukis, broli, šalin toli,
Šalin toli,
Jau man smertis nebėr toli,
Nebėr toli.

Jau man smertis nebėr toli,
Nebėr toli,
Regiu, mirsiu šiame stone,
Šiame stone.

Ten prancūzus šoblėms kirto,
Šoblėms kirto,
Tenai anie stuobriais virto,
Stuobriais virto.

Kaip prancūzų daugel mato,
Daugel mato,
Davė ugnis iš armatų,
Iš armatų.

Ten per ausis kulkos laksto,
Kulkos laksto,
O per akis ugnys plakas,
Ugnys plakas.

Ten nuo dūmų galva skausta,
Galva skausta,
O nuo ugnies širdis alpsta,
Širdis alpsta.

Kaip prancūzų daugel mato,
Daugel mato,
Dėl to kazoks barzdą krato,
Barzdą krato.

313. DAYNIE AUGYNA TIEWUS DU SUNELU.— Augyn tiewus du sunelu: du sunelu: augindamas łabay dziaugas łabay dziaugas: Tary kad bus artoieley, artoieley; o neżyna żalniereley, żalniereley: ąns ysz leyzdams i waynely i waynely: łabay graudey apsywerkie: Dawy batus yr cziebatus, yr cziebatus: ąnt ciebatu asztres drotis, asztres drotis: Dawy płoszcziu yr mondura yr mąndura dawe kietka yr pridure yr pridure: Dawe dyrża karubyna, karubyna, pysztelietoms ąnt kabyna, ąnt kabyna: kayp ysz ioie i waynely, i waynely: pats pułkauninks pyrmu ioie, pyrmu ioie: Pats Pułkauninks pyrmu ioie, pyrmu ioie, su prancuzu susypiowy, susypiowy, kayp iau artey susytraukie susytraukie: pyksztelietas yszsytraukie, yszsytraukie, Traukies broli szalen toley szalen toley, iau mon smerties nebier toley nebier toley: iau mon smertis nebier toley, nebier toley: regiu myrsiu sziemy stony, sziemi stony: Ten frącuzus szoblems kyrta, szoblems kyrta; tenay aney stowbreys wyrta: stowbreys wyrta: kayp prącuzu daugiel mata daugieł mata, dawy ugnis ysz armatu, ysz armatu: Ten par ausis kułkas łaksta, kułkas łaksta, o par akis ugnys płakas, ugnys płakas; Ten nu dumu gałwa skausta, gałwa skausta; o nu ugnys szyrdes ałpsta, szerdys ałpsta: kayp prącuzu daugieł mata, daugieł mata diełto kazoks barzda krata, barzda krata. . .—

314. PRAŠĖ MANE BONIPARTAS

Prašė mane Bonipartas
Į vainelę joti,
Sumislijo
Čia mane palikti.

Vyresnioji seserelė
Žirgelį balnojo,
O mažesnioji
Mandūrelį siuvo.

— Oi broteli brotereli,
Kuomet besugrįši?

— Oi sesele seserele,
Negaliu sakyti:
Ar po metų, po pusantrų —
Tuomet besugrįšiu.

Ir pagrįžo broterelis
Tą patį metelį
Be žirgelio
Ir be mandūrelio.

— Oi broteli brotereli,
Kur dėjai žirgelį?
— Oi sesele,
Negaliu sakyti.

Mandūrelį
Į duoną išmainiau,
O žirgelį —
Į baltą sermėgą.

— Oi broteli brotereli,
Ką tu ten regėjai?
— Oi sesele,
Negaliu sakyti.

Pas Krokavą,
Pas miestelį,
Šoblelės švytravo,
Pas Varšavą
Galvelės lakiojo
Ir kulkelės
Ūžė kaip bitelės.

314. Praszy muni Bonipartas i waynely ioty, / Sumyslyiy Cze muni palykty.— / Wiresnioiy Seserely Żyrgieli Balnoiy / o Mażesnioi mondureli siuwa.— / Oy Broteli Brotereli kumet be sugriszi / Oy Sesely seserely negalu Sakity. / Ar po metu po pus ontru tumet besugrisziu.— / Ir pagriża Broterelis ta pati meteli / Be Żyrgiely yr be mondurely.— / Oy Broteli Brotereli Kur dieie żyrgieli / Oy Sesely negalu sakity.— / Mondureli i downa yszmainiaw / o Żyrgieli i Balta Sermiega.— / Oy Broteli Brotereli kow tu ten regieie / Oy Sesely negalu sakity.— / Pas Krokawa pas miesteli Szoblelys szwitrawa / Pas warszawa galwelys łakioiy, yr Kulkielys uży kayp Bitelys.

SOCIALINIO PROTESTO DAINOS

315. OI MATUŠE MATUŠELĖ

— Oi matuše matušele,
Kam tu mane pauginai:
Ar ant sunkių vargelių,
Ar ant graudžių ašarelių?

Buvo mesti į upelį,
Į gilųjį ežerelį,
Aš ten būčiau su žuvelėms,
Su margosioms lydekelėms.

Pikti ponai ir urėdai
Neduod manie pailsėti.
Leiskis, saule, tekėk, mėnuo,
Duoki mani[e] šventą vakarelį.

315. Oj Matusze matuszele! / Kam tó mąni pauginaj / Ar ąnt sunkû wargeliû? / Ar ant graudiû aszareliû? / Buwo mestį i upelį / I gilįjį eżereli / Asz ten buczio so żuweliems / Só margosiems lidekeliems. / Pikti ponaj įr uriedaj / Ne doud mónej pailsietį. / Lejskés saule, tekiek mienou / Douki mąnį szwentą wakarelį.

316. KAS APSAKYS MANO DALĮ

Kas apsakys mano dalį,
Kaip aš gyvenu ant svieto.
Visados kenčiu nevalią,—
O, kaip man čion smūtna vieta.

Dienos mano apraudotos,
Nemalonu man būt ant svieto,
Ščėstys mano pakavotos,—
O, kaip smūtna man čion vieta.

Nėr man tėvo nei motynos,
Nėr nė vieno man žičlyvo.
Regi juk gailingas dievas,
Kaip aš esmu neščėslyva.

Tiktai reik man susiprasti,
Pakol esmu graži jauna,
Bernelį dėl savęs atrasti,—
O, tai bus man ščėstis pevna.

O kad reik eit man ing dvarą
Žeme kieta, brist purvyną,
Dãbar pons ir urėds bara,—
O, kaip esmu neščėslyva.

Teip pat dievas susimylės,
Teip pat duos man kitonišką dalį.
Gausiu tokį, kas man mylės,
Ir nebturėsiu nevalios.

316. Kas apsakis mona dali / Kayp asz giwenų ant swieta / Wisados kięcziu newale / O kayp man czion smutna wieta // Nier man Tiewa ney Motinas / Nier niewiena man życzliwa / Regi iuk gaylingas Diewas / Kayp asz esmu

neszcziesliwa // O kad reyk eyt man ing dwara / Žiamia kieta brist purwina / Dabar pons ir urieds bara / O kayp esmu neszcziesliwa // Dienas mana aprawdotas / Ne małonu man but ant swieta / Szcziestis mana pakawotas / O kayp smutna man czion wieta // Tyktay reyk man susiprasti / Pakoł esmu graži jawna / Berneli diel sawęs atrasti / O tay bus man szcziestes pewná // Tepat Diewas susimiles / Tepat duos man kitoniszka dali / Gawsiu toki kas man miles / Ir nebturiesiu newales.—

317. ATĖJO ČĖSAI

Atėjo čėsai,
Sunki gadynė,
Kad verkia žmonės,
Tai ne naujyna.

Suspausti visi
Iš kožnos šalies,
Nei vienas neturi
Tikros valios.

Dūsauja artojas,
Žemę vartydamas
Ir ne vieną kartą
Ašaras liedamas.

Ai dieve mano,
Aš sirata tavo,
Neatstumk nuo savęs
Dėl procių mano.

Neturiu čėso
Tavęs garbinti
Nei vardo tavo
Kada šlovinti.

Nuog paties ryto
Lig pabaigos dienos
Neturiu dėl savęs
Nei adynos vienos.

Procėms aš gulu,
Procėms nubundu,
Dar procių mano
Galo nerandu.

Nėr man pakajaus
Negi geros valios,
Neiškadij sniegas
Negi lašai lytaus.

Dirbu per čėsą
Del kožno luomo,
Vis mane skundo,
Dar uždeda roną.

Esmu mažiausis
Iš viso svieto.
Ai dieve, duok man
Kitur vietą.

Dūsauja žmogus
Aukštesnio stono,
Nes kožna širdis
Kenčia didžią roną.

Verkia ir našlė,
Biedna sirata,
Verkia ir kožnas,
Nes gero nemato.

Dėl skaudumo širdies
Nesakysiu toliaus,
Kuo ilgiaus gyvensma,
Pamatysma daugiaus.

317. O ZMIANIE CZASU. Ateja cziesaj sunki gadine / Kad wiarkia żmones taj nenauina // Suspausti wisi isz kożnos szalies / Nej wienas neturia tikros walos // Dussauja artojas żiame wartidamas / Ir ne wiena karta aszaras lijdamas // Aj! Diewe mana asz sirata tawa / Ne atstumk nu sawes del prociu mana // Neturiu cziesa tawes garbinti / Nej wardą tawa kada szłowinti // Nog paties ryta lig pabajgos dienos / Ne turiu dieł sawes nej adinos wienos // Prociems asz gulu procems nubundu / Dar prociu mana gała nerundu // Nier man pakajaus negi giaros walos / Ne iszkadij sniegas negi łaszaj litaus // Dirbu par cziesa dieł kozna łůma, / Wis mani skunda, dar użdeda rona // Esmu mażiausis isz wisa swieta / Aj! Diewe důk man kitur wietą // Dusauja zmogus auksztesnia stona / Nes kożna szirdis kinczia didia rona // Werkia ir naszła biedna sierata / Werkia ir koznas, nes giaro nemata // Diel skauduma szirdies nesakisiu tolaus / Ko ilgiaus gywensma pamatisma daugiaus.

318. KAIP SENOVĖS ŽMONYS ŠLOVĖS NETURĖJO

Kaip senovės žmonys šlovės neturėjo,
Kad žydai, bajorai lojoti pradėjo.

Sakydavo: „Chamas tu, akrūte".
O dabar podrauge ir juos pačius skut.

Žydai jau nustojo akrūtą minėti,
Kad jau ir juos pačius ėmė kabinėti.

Jau ir bajoram padabniai nutiko,
Kad daug iš bajorų jednadvorkom paliko.

Nustos ir bajorai ant žmonių chamuoti,
Kad jau ir juos pačius ėmė lygiai duoti.

Visiems tijūnams ir visiem urėdam
Išjoti iš dvaro didžiai gėda.

Kurs neturi dvaro, tas ir nebijo pono,
Pervilks ant sermėgos jis savo žiponą.

Nustos bajorai ponystę vaikyti,
Kad ėmė mužikai prie savęs rašyti.

Kalbėdavo bajorai: „My wolni człowieki,
Byliśmy wolnemi į będziemy na wieki."

O dabar reikia mužiko klausyti,
Kad ėmė mužikai prie savęs rašyti.

Senobės bajorai kur žmonis kapojo,
O dabar pas žmonis patys kalėdoja.

Prapuolo jiem ploščiai ir sajetas geras,
O dabar pakarniais ir jie patys daros.

Prapuolo jiem arkliai, labai nupenėti <...>

318. GIESMIA. Kayp Sianowies Žmonis Szłowes niaturiea / Kad žide Baiore łoioti pradeia / Sakidawa chamas tu Akrute / O dabar podrauge ir ius paczius skut / Žide io nustoia Akruto minete / Kad io ir ius Paczius iemia kabinete / Jo ir Baioram padabne nutika / Kad daug isz Baioru Jednadworkom Palika / Nustos ir Baiore ant Žmoniu chamuoti / Kad io ir iuos paczius iemia lige duoti / Wisiems Tijunams ir wisiems oredam / Iszioti isz Dwara didzia gieda / Kurs niaturi Dwara tas ir niabiia Pono / Parwełks Ant Siermego ies sawa Žiponas / Nustos Baiore Poniste waykiti / Kad iemia Možike pri sawes raszíti / Kałbedawa Baiore My Wolni człowieki / Bylismy Wolnemi i będziemi na wieki / O dabar reyki Mužyka klausiti / Kad iemia Mužyke pri sawes Rasziti / Sianobes Baiore kur Žmonis kapoia / O dabar pas Žmones Patis kaliadoia / Prapuoła iam Płoszczie ir saietas giaras / O dabar pakarnies ir ie patis daras / Prapuoła iam Arkle łabe nupianeti <...>

319. VERE, IŠVIRK PUTRĄ GREITAI

Vere, išvirk putrą greitai,
Suprask, jog tai yr ne žertai,

Bo pasrėbę eisma gulti,
Kelsma rytą anksti kulti.

Esma visi dikti vyrai,
Prociavosma ponui ščyrai,

Kad varpoj grūdų neliktų,
Už tai ponui gerai tiktų.

Kad ant stogo pažaliuotų,
Pons mums į sprandą suduotų.

Neščėslyvos būtų procės,
Kad vyrai gautų per gočes.

O iškūlę atsigulsma,
Pramigę prie darbo pulsma.

Vieni bėgsma džiauti rejos,
Lig valgyti neparėjus,

Kiti pulsma nešti pėdus,
Bet sunku mums bus paėdus.

Paskubėkim kuo greičiausiai
Mylės mus pons kuo geriausiai.

Mergės tur šiaudus sunešti,
Visus ant kūčių sumesti,

Potam laidarus iškreikti,
Ne ką kita tur jos veikti.

O mes, vyrai, bersma grūdus,
Dar lik ponui nepabudus.

Bet poni mumi[s] tankiai bara,
Anksti mus prie darbo varo.

O kaip mes pabengsma darbus,
Arielkos mums lik noro bus.

Vieni gersma uliavosma,
Kiti' šoksma tanciavosma.

Kaip metų galo sulauksma,
Visi vienu balsu šauksma:

— Pons, mums algą užmokėk,
Pinigus čion į saują dėk!

319. Wiare jsż wirk putra greyta / Sůprask jog tay jr ne żerta // Bo pasriebę eysma gulte / Kiałsma ryta ąksti kolte // Esma wysy dykte wira procewosma Ponu szczyra // Kad warpoy grudu nie lyktu / Uż tay Ponu giaray tyktu // Kad ant stoga pażalutų / Ponc mums y sprąda sudutų // Ne szczesliwas butu proces ./ Kad wiray gawtu par goczas // O jiż kule acygulsma / Pramege pry darba pułsma / Wini bieksma dziawte reios / Lyg walgity ne par eius // Kyty pułsma neszte piedus / Bet sunku mums bus paiedus // Paskubiekiem ku greycziawsiay / Miles mus Ponc ku giariawsiay // Mergies tur szawdus suniaszte / Wysus ant kuciu sumiaste // Potam łaydarus jsz kreykte / Ne ką kyta tur jos weykte // O mes wira biarsma grudus / Dar lik Ponu ne pabudus // Bet Poni' mumi tąkiay bara / Ąksti mus pry darba wara // O kayp mes pabęksma darbus / Ariełkas mums lik nora bus // Wine gersma ulawosma / Kyte szoksma tunciawosma // Kayp miatu gała suławksma / Wysi winu bałsu szawksma // Ponc mums ałga użmokiek / Pynigus czon y sawie diek.

320. PONS GENRULA DIDIS PONAS KAIP MEŠKA

Pons Genrula didis ponas kaip meška,
Genrulaitė graži pana kaip bačka.

Genrulaitė graži pana sekretna,
Į matušę bus malagė astatna.

Tur Purpliškėj didį skarbą be galo,
Locną savo baltą ožką melžiamą.

Už ganymą pažadėjo šeštoką,
Parokavo ir uostymą taboko.

Viens uostymas buvo vertas trijų kartų malimo,
Viens malimas buvo vertas auksino.

Genrulienė, auksūdiškių susiedė,
Auksūdiškių kiaušių puodą suėdė.

Auksūdiškiai už tuos kiaušius sušuko,
Pons Genrula per Vadakstį išspruko.

Pons Genrula Kuršo pusėj ryliavo,
Genrulaitė pavadaksčiais gyliavo.

Kur žuvelę, kur vėželį sugavo,
Paežerėj karčemelėj šinkavo.

Ar girdėjot, ponai vyrai, tuos dyvus:
Parduod vėžius po berlinką vos gyvus.

320. GĘNRUŁA. Pons Gęnruła didis ponas kajp meszka, / Gęnrułajte graži pana kajp baczka; // Gęnrułajte grazi pana sekretna,— / I matusze bus małagie ostatna. // Tur Purpliszkie didi skarba begała — / Łocna sawa bałta wożka mełżama, // Už ganima pažadieje szesztoka, / Parokawo i uwstima taboka. // Wiens ustimas buwa wertas triju kartu malima; / Wiens malimas buwa wertas auksena. / Gęnrulene Auksodiszkiu susiede, / Auksodiszkiu kiausziu puoda sujede. // Auksodiszkie už tus kiauszius suszuka, / Pons Gęnruła par Wadaksti iszspruka; // Pons Gęnruła Kursza pusie rilawa, / Gęnrułajte pa Wadakstejs gilawa. / Kur žuwele, kur wiežieli sugawa, / Pas Ežere karcziumele szinkawo; // Ar girdiejot Ponaj wiraj tus diwus? / Parduod wiežius po berlinka wos giwus.

321. PIEMENELIS BIEDNAS

Piemenelis biednas,
Užaugintas sodžiuj,
Neišmano dėl savęs
Išmintingų žodžių.
Neužprašo ant bankieto,
Nesvadina puikioj vietoj,
Anei jokios natos,
Vienok esmu sotus.

Kaip tiktai saulelė
Gražiai žiburiuoja,
Genu galvijelius
Ir šuneliai loja.
Gėrukeliai bėginėja
Ir ožiukai šokinėja.
Teip gražu ganyti —
Ar gal apsakyti.

Kad genu ang miško,
Tegul kožnas mato,
Vieni žemę kapsto,
Kiti ragus stato,
Vieni žalią žolę kanda,
Kožnas sau zabovą randa.
Teip mielu ganyti —
Kaip gal apsakyti.

O kaip man čion mielu
Paukštelių klausyti,
Visi linksmai gieda —
Negal apsakyti.
Lakštingelė labai graudžiai
Žalioj girioj balsą leidžia,
Ir visi iš vieno
Giedojom per dieną.

Kam linksmu ant šliūbo —
Man gražios pievelės,
Žaliosios žolelės,
Azdabnios kvietkelės.
Čion vėjelis pučia meiliai
Ir raselė krinta gailiai,—
Dūdeliu karklinu
Aš dievą garbinu.

321. PIEMINELIS. Pieminelis biednas, uzaugintas sodziuj / Neyszmana del sawes yszmintingu Żodziu // Neużprasza ant benkieta / Neswadyna pujkioj wietoj / ani jokios natos. Wienok esmu sotus.— // Kajp tiktaj saulala, grażej zyburioje / Gienu galwijelus, yr szunelej łoje // Gierukielej biegineja, Ir oziukaj szokineja, / Tejp grazu ganite, ar gal apsakite // Kad gienu ung myszko, tegul koznas mato / Wieny Żemy kapsto, kiti ragus stato // Wieni żalo żola konda, koznas sau zabowa ronda / Tejp mielu ganite, Kejp gal apsakite.— // O kajp man czion mielu, paukszteIu kłausite, / Wysi linksmaj gieda, negal apsakite // Laksztingieła labaj graudzia, Zaloj girioj balsa łajdzia. / Ir wysi yszwiena, giedojom par diena.— // Kam linksmu ant szluba, man grazios pieweles, / Zaloses Zoleles, azdabnios kwietkiales, // Czion wiejelis pute mejłaj, Ir raseła krinta gajlej / Dudelu karklinu asz Diewa garbinu.—

DAINOS APIE GAMTĄ

322. OI LAKŠTINGALELI

— Oi lakštingaleli,
Tu puikus paukšteli,
Kodėl tu negiedi
Anksti rytelį?

— Ko aš giedosiu
Anksti rytelį,
Piemenys draskė
Mano lizdelį.

Piemenys draskė
Mano lizdelį,
Artojeliai baidė
Ir mane patį.

Sakė nulesus
Kviečių dirvelę,
Sakė pabaidžius
Bėruosius žirgelius.

Ne aš ten buvau,
Ne aš ten lakiojau.
Žalioje lankelėj
Juoda upelė.

Ant skardžiu guliau,
Ant skardžiu kėliau,
Ant skardžio pašaleliu
Mano lizdelis.

Meldžiaus prie dievo
Per cielą dieną,
Kad nepakiltų
Šiaurės vėjelis,
Kad nesupurintų
Margąsias plunksneles.

322. Oy Laksztingalely tu puykus paukszteli / Kodieł tu ne giedi ąnkstyi riteli.— / Kow asz giedosiu ankstie riteli / Piemynis draskiy muna lyzdeli.— / Piemynis draskiy muna lyzdeli / Artoiele baydy yr muni paty.— / Sakiy nulesus kwietiu dyrwely / Sakiy pabaydius bierusius żyrgielus.— / Ne asz ten buwaw ne asz ten łakioiaw / Żaloie łąkielie iowda upely.— / Ant Skardiu gulaw ant Skardiu kielaw / Ant skardy paszalelu muna lyzdelis.— / Meldiaus pri Diewa par cieła diena / Kad nepakiyłtu sziaures wieielis kad nesupurintu margoses płunksnelys.—

323. MUSĖ, PIENO PRIGĖRUSI

Musė, pieno prigėrusi,
Žad veselę kelti,
Kiškis, uostus turėdamas,
Žad staršuoju būti.

Lapė, šiūbą turėdama,
Žad ang svočias eiti,
Meška, plauką turėdama,
Žad bajore būti.

Voverelė rudakelė
Žad kazoką šokti,
Žąsinelis nabagelis
Žad skripyčia griežti.

Nuduod mane ponas tėvas
Ang bagotą vietą,
Kur devyni dievereliai,
Dešimta mošelė.

Sklydur mano vainikelis
Po mošelės rankos,
O aš, jauna mergužėlė,
Po bernelio rankos.

323. MUSE. Musse piena prigierusi, żad wesele kialty / Kiszkis ustus turiedamas, żad starszuju buty — / Lapy Sziuba turriedama żad ung szwoczias ejte / Meszka płauka turriedama żad bajore bute. / Wowereła rud akieła żad kazoka szokti / Żąsynelis nabagielis, żad skripicze grejszty / Nudod mani Ponas tiewas ung bagota wieta / Kur dewini diewerelej, deszymta moszeła. / Sklidur manna Wajnikielis, po Moszałas rąkas / o asz jauna Merguzeła po bernela rąkas.

324. ŠILE GRYBOS SU MEDE

Šile grybos su mede:
Baravykas gaspadorius,
Lepšė krepšė gaspadinė,
Rudmeselė kukorka,
Pakastelė torielka,

Raudonikis karužasis,
Kazeliokas patrūbočius,
O baltikis netikęs,
Visų kulnus ap[šikęs].

324. GRIBOS. Szyle gribos su mede / Barawikas gaspadorius, / Lepsze krepsze gaspadine, / Rudmeseła Kukorka, / Pakasteła Torełka, / Raudonikis Karuzasis, / Kazelokas patruboczius, / o baltikis netikis, / Wisu kulnus ap...

ŽAIDIMŲ IR ŠOKIŲ DAINOS

325. AUGO SODNE SERBENTA

Augo sodne serbenta, (2 k.)
Džiaugėsi mažiejai paukšteliai. (2 k.)

— Nedžiaukitės, paukšteliai,
Nedžiaukitės, mažiejai,
Ne dėl jūsų serbenta, (2 k.)
Dėl didžiųjų paukštelių.

Dėl didžiųjų paukštelių,
Kur po girę skrajoja,
Kur strielčelius vilioja.

Augo sodžioj panelė, (2 k.)
Džiaugėsi mažiejai berneliai. (2 k.)

— Nedžiaukitės, berneliai,
Nedžiaukitės, mažiejai,
Ne dėl jūsų panelė,
Ne dėl jūsų jaunoji,
Dėl didžiųjų bernelių.

Dėl didžiųjų bernelių,
Kur po miestą vaikščioja.

325. SERBĘTA. 2 r. Auga Sodne serbęta, dziaugiese maziejej paukształej.— 2 r. / Nedziaukieties paukształej nedziaukieties mazejej — / nediel jusa serbęta nediel jusa serbęta.— / Diel didziuju paukszteliu diel dziuju paukształu / Kur po gire skrajoje / Kur strielczelus wilioje.— / Auga sodzioj Panele, auga sodzioj Panele. / Dziaugiesi mazijej bernelej 2 r. / Nedziaukieties bernelej, nedziaukieties mazijej / nedel jusu panele, nedel jusu jaunoje / Diel dziuju bernelu 2 r Kur pomiestu wajksczioje.

326. VILAVA VILAVA, O VILAVA

Vilava vilavá, o vilava,
Vanagelis tarė tupėdams:
— Aš tau pirksiu čeverykus.
[Aš tau duosiu.
— Aš neimsiu].

Vilava vilava, o vilava,
Vanagelis tarė tupėdams:
— Aš tau pirksiu silkų barvą.
Aš tau duosiu.
— Aš neimsiu.

Vilava vilava, o vilava,
Vanagelis tarė tupėdams:
— Aš tau pirksiu pirštineles.
Aš tau duosiu.
— Aš neimsiu.

Vilava vilava, o vilava,
Vanagelis tarė tupėdams:
— Atiduok man čeverykus.
— Pardėvėjau.
— Malagė koki.
— Ir tu pati tokia.
— Malagis koksai.
— Ir tu pats toksai.

326. Wilawa Wilawa / O Wilawa / Wanagelis / tare tupiedams // asz tau pirksiu / Czewerikus / Wilawa Wilawa / o Wilawa // Wanagelis tare tupiedams / asz tau pirksiu / Silku barwą / asz tau dousiu / asz neimsiu / Wilawa Wilawa / o Wilawa / Wanagelis tare tupiedams / asz tau pirksiu pirsztineles / asz tau dousiu / asz ne imsiu / Wilawa wilawa / o Wilawa / Wanagelis tare tupiedams / atiduk man czewerikus / pardiewiejau małagi kokij / Ir tu pati toke / Małagis koksaj / Ir tu pats toksaj.

327. IŠ KUR EITI

— Iš kur eiti?
— Iš Pakalnės.
— Kieno sūnus?
— Ponios Kalvės.

Aš esmu, garsus giželis,
Munie po juostos kirvelis.

Aš nueisiu į girelę,
Pasikirsiu ąžuolelį.

Patašysiu puikiai smailiai,
Parašysiu gudriai dailiai.

Pasidirbsiu kirkotelį,
Naują kūjaičiui kotelį.

Reik ir čionai imti protą
Įsvadinti kūjui kotą.

327. Isz kur eyti? Isz Pakalnies / Kino sunus? Ponios Kalwies // Asz esmu garsus giżelis / Money po ioustas kirwelis // Asz nueysiu i girely / Pasykirsiu Anżuleli, // Pataszisiu póykia smayle / Paraszisiu gudre dayle // Pasydyrbsiu kirkoteli / Naui kuiacziów koteli // Reyk yr czionay Imty prota / Iswadinty kuiów kota.

LITERATŪRINĖS KILMĖS DAINOS IR EILĖRAŠČIAI

328. OI, DIENOS MANO KLAPATŲ

Oi, dienos mano klapatų,
Kur aš pasidėsiu be turtų?
Kur aš tik nueisiu,
Vis bėdas atrasiu
Dėl savęs.

Kartus tam labai yr svietas,
Kurs neturi pevnos čia vietos.
Reikia jam plaukyti,
Vėjeliai vaikyti
Po svietą.

Blogas jam tankiai pašaras,
Didžiausi pietūs — ašaros;
Po galva kumštelė —
Visas bankietėlis,
Ok, bėdos!

Nėra jam čėso vaitoti,
Liga suspaustam gulėti:
Atėjo adyna,
Gaspadorius budina —
Eik, nedrybsok!

Nors širdelė jo plyšta,
Nuo sunkių ligų jau miršta,—
Vienokis bankietas,
Eik, šelmi, iš vietos,
Nedrybsok!

Girdžiu aš kitus, kaip sako:
„Sūnelis mano atkako;
Eik, berne, tu vienok,
Žirgelį nubalnok,
Vesk stonion.

Kodėl tu, močia, nesrūpini?
Klok patalėlį pūkinį,
Sūnelį guldykit,
Duris uždarykit,
Tesilsis."

Aš vienas biednas nedalioj,
Sunkioj pražuvęs nevalioj:
Nieks nieko nejaučia,
Kad ir smertį gaučia,—
Ok, bėdos!

Eisiu jau aš ant kapelių
Budinti savo tėvelių;
Šauksiuos motinėlės
Balsu gegužėlės,—
Ar n'išgirs?

Ant kapo mano tėvelio
Užaugo žalia žolelė;
Kapą motinėlės
Užgriuvo šiekštelės,—
Neišgirs.

Ak dieve mano mieliausias,
Tėve dangiškas brangiausias!
Aš tavęs šaukiuosi
Visuose varguose,—
Priglausk mane.

328. SIRATOS. Oi dienos mano klapatų! / Kur asz pasidēsiu be turtų? / Kur asz tik nuveisiu, / Vis bēdas atrasiu — / Dēl savęs. // Kartus tam labai yr' svietas, / Kurs neturi pevnos czia vietos. / Reikia jam plaukįti, / Vējeliai vaikįti / Po svietą. // Blogas jam tankiai paszaras, / Didžiausi pietus — aszaros; / Po galva kumsztelē, / Visas bankietēlis — / Ok bēdos! // Nēra jam czēso vaitoti, / Liga suspaustam gulēti: / Atējo adyna, / Gaspadorius budina: / Eik, nedribsok! // Nors szirdelē jo plyszta, / Nuo sunkių ligų jau mirszta, / Vienokis bankietas: / Eik, szelmi, isz vietos, / Nedribsok! // Girdžiu asz kitus, kaip sako: / „Sunelis mano atkako, / Eik, berne, tu vienok, / Žirgelį nubalnok — / Vesk stonion. // Kodēl tu, moczia, nes'rupini, / Klok patalēlį pukinį! / Sunelį guldykit, / Duris uždarykit, / Tesylsis". // Asz vienas biednas nedalioj, / Sunkioj pražuvęs nevalioj, / Nieks nieko nejauczia, / Kad ir smertį gauczia. / Ok bēdos! // Eisiu jau asz ant kapelių, / Budįti savo tēvelių — / Szauksiuos motinēlēs / Balsu gegužēlēs — / Ar n'iszgirs.— // Ant kapo mano tēvelio / Užaugo žalia žolelē, / Kapą motinēlēs / Užgriuvo sziekszteles — / Neiszgirs. // Ak, Dieve mano mieliausias, / Tēve dangiszkas brangiausias! / Asz Tavęs szaukiuosi / Visuose varguose / Priglausk manę!

329. GEGUTELE, KO KUKUOJI

— Gegutele, ko kukuoji,
Aukštam medy tupėdama? (2 k.)

Ar bėdas savo rokuoji,
Ko teip smūtniai labai verki? (2 k.)

Dirvos tavo jau išartos,
Duonos ir druskos neperki, (2 k.)

Pievos visuomet nupjautos,—
Ko teip gailiai labai verki? (2 k.)

Visa skaisti, visa graži,
Brangus tavo aprėdymas, (2 k.)

Žydi padabni kaip rožė,
Bo aprėdo pats gimimas. (2 k.)

Norint nesėju anė pjaunu,
Anė sunkiai prociavoju, (2 k.)

Vienok valgyti gaunu,
Kur tik sparneliu užgaunu. (2 k.)

Ir atsakė teip gegutė:
— Aš neverkiu bėdų mano, (2 k.)

Bo esmu valna paukštelė,
Neturiu ant savęs pono. (2 k.)

Einu žeme, sklendu vėju,
Esmu poni viso svieto, (2 k.)

Linksma soti, nors nesėju,
Kur nulėksiu, ten man vieta. (2 k.)

Ale, ant jūsų žiūrėdama,
Jūsų pikto apsiėjimo, (2 k.)

Giedu visuomet verkdama,
Gailesis man didis ima. (2 k.)

Dėl ko tarp jūsų teip didi barniai,
Nors razumni esat žmones? (2 k.)

Ustavičnai barniai nezgados,
Neturit tarp savęs malonės. (2 k.)

Aš jums duosiu tokią rodą:
Gyvenkit kaip mes, paukšteliai — (2 k.)

Nebus tarp jūsų nė jokios nezgados,
Prapuls jūsų neprieteliai. (2 k.)

329. APEY NEKÓNTENTUMA SAWES. Gegutela ko kukoi auksztam medie tupiedama. / Auksztam medie Tupiedama. / Ar biedas sawa rokoi ko teyp smutney łabey werky, / Ko teyp smutney łabey werki. / Dyrwas tawa iau yszartas duona yr druska neperki. / Duonas yr druskas neperki / Piewas wysumet nupiautas, Ko teyp gayley łabay werki. / Ko teyp gayley łabay werki. / Wysa skaysti wysa graži, Brongus tawa apriedmas. / Brongus tawa apriedmas,— / Židi padebni kayp Rože, Bo aprieda pats gymimas. / Bo aprieda pats gymimas. / Norint ne sieju ani piaunu, ani sunkiey prociawoju. / Ani sunkiey prociawoju. / Wienok walgity gaunu, Kur tyk sparnelu užgaunu, / Kur tyk sparnelu užgaunu. / Ir atsaky teyp Giegute, Asz newerkiu biedu mana. / Asz newerkiu biedu mana. / Bo esmu wałna pauksztiała, Neturiu ant sawes pona / Neturiu ant sawes pona. / Eynu žemy sklędu wieju, Esmu poni wysa swieta, / Esmu poni wysa swieta. / Linksma soti nors nesieju, Kur nuleksiu ten man wieta / Kur nuleksiu ten man wieta / Ale ant jusu žiuriedama, Jusu pikta apsyeiyma. / Jusu pykta apsyeiyma. / Giedu wysumet werkdama, gaylesis man didis ima. / Gaylesis man dydis ima. / Dielko tarp iusu teyp dydy barney / Nors razumny esat žmones. / Nors razumny esat žmones. / Ustawiczney barney nezgados, Neturet tarp sawes małones. / Neturet tarp sawes małones. / Asz jums duosiu tokie roda, Giwenkiet kayp mes paukszteley. / Gywenkiet kayp mes paukszteley. / Nebus tarp jusu niejokios nezgados, Prapuls jusu neprieteley. / Prapuls iusu neprieteley.—

330. GEGUŽELE, KO KUKUOJI

— Gegužele, ko kukuoji,
Tupėdama aukštam medy?
Ar vargus savo rokuoji,
Dėl ko graudžiai labai giedi?

— Aš neverkiu vargų mano,
Nes esmu liuosu paukšteliu,
Neturiu ant savęs pono,
Medis troba, vėjai keliu.

Nors nesėjau, nebepjaunu
Ir neg sunkiai darbuoju,
Vienok visur valgyt gaunu,
Kur tik sparneliu užmoju.

Poni esmu viso svieto,
Gražus mano aprėdymas,
Kur nulėksiu, ten man vieta,
Teip parėdė pats gimimas.

— Dėl ko toki tau dainelė?
— Yr sopulių širdies vaisius.
Apraudoj žmonių nevalią
Ir prypuolius anų baisius.

Dar tarp jūsų barnės lando,
Išmintingi, vardu žmonės.
Neprietelis daužo sprandą,
O jūs esat be malonės.

Laiks jau yra jums, nebagai,
Mokslą imti nuo paukštelių,
Su vienybe pigu labai
Atsiginti neprietelių.

Giesmes graudžias tada mesiu,
Lankysiu žmonių padanges,
Ant langelių anų sėsiu,
Dainės linksmybės bus brangios.

330. GEGUŽELE-PASAKA. Gegužele ko kukoi / Tupedama auksztam medi· / Ar wargus sawa rokoi / Delko graudey łabai giedi?— / Asz' ne wierku wargu muona, / Nes' esmu luosu paukszteliu, / Neturiu ant sawes puona / Medis troba, wieiay keliu. / Norts' ne sejau, nebe piaunu / Ir nég sunkiay darboiu / Wienok wisur walgit gaunu / Kur tik' sparnialu użmoiu. / Poni esmu wisa swieta / Gražus mana apredimas. / Kur nuleksiu tan' man wieta. / Teyp paredie pats' gimimas — / Delko toki tau daynele? / Ir' sopuliu szirdes waysius, / Apraudoy Żmoniu newale / Ir pripolius anu baysius / Dar tarp iunsu barnes landa / Iszmintingi! Wardu Żmones / Nepretelis dauža spranda / O jus essat be malones / Łayks' iau ira jums' nebagay / Moksla imti nou paukszteliu / Sou wenibe pigou łabay / Atsiginti nepreteliu. / Gesmes graudes tada mesiu / Łankisiu Żmoniu padanges / Ant łangialu anu siesiu / Daynes linksmibes bus branges.—

331. GEGUTELE, GRAŽI PONI

Gegutele, graži poni,
Kur nulėksi, čia maloni,

Kur sparneliais ji užgauna,
Gerti ir valgyti gauna.

Seseraitės jaunuolaitės,
Šėnavokit matušaites,

Numirs jūsų matušaitės,
Jūs paliksit sirataitės,

Daug vargelių pamatysit,
Matušaitės nematysit.

Gegutele, ko kukuoji,
Ar vargelius mums rokuoji?

Gegutele, ko tu verki,
Ar tu duoną druską perki?

Gegutele, ko tu šauki,
Argi mano smerčio lauki?

Kukuoj girioj gegutelė —
Bene mano matušelė?

Ant balselio — matušelė,
Ant plunksnelių — gegutelė.

331. Giegutieła grazi poni / Kur nuleksi cze małoni / Kur sparneleys ij użgawna / Gierti ir walgiti gawna / Seseraytes jawnołaytes / Szynawokiet Matuszaytes / Numirs junsu matuszaytes / Juns palikset Syrataytes / Daug wargielu pamatiset / Matuszaytes nematiset / Giegutieła kuo kukoi / Ar wargielus mums rokuoj / Giegutieła ko tu werki / Ar tu duona druska perki / Giegutieła ko tu szawki / Argi mana smercze ławki / Kuko girioi Giegutieła / Bene mana Matuszeła / Ant balsela Matuszeła / Ant płunksnelu Giegutieła.

332. JAU ATĖJO RUDENELIS

Jau atėjo rudenelis,
Atjos ant manę[s] Jonelis,
Ei ei, Jonelis,
Ei ei, Jonelis.

Ir, įjojęs kieman mūsų,
Klaus: „Ar yra kas iš jūsų,
Ei ei, kas iš jūsų,
Ei ei, kas iš jūsų?

Vienos loskos jum prašysiu,
Trumpai čionai pasganysiu,
Ei ei, pasganysiu,
Ei ei, pasganysiu."

Atsakė jam motinelė:
„Prašom eiti į svirnelį,
Ei ei, į svirnelį,
Ei ei, į svirnelį.

Pasikalbėk su dukrele,
Tur piningų į kraitelį,
Ei ei, kraitelį,
Ei ei, kraitelį.

Kad paimsi, nepražūsi,
Tikru vaiku mūsų būsi,
Ei ei, būsi būsi,
Ei ei, būsi būsi."

332. Jau atiaja rudinelis / Atios ant mani Jonelis. / Ej. Ej Jonelis, Ej. Ej Jonelis. / Ir ijojes kieman musu / Kłaus ar ira kas isz Jusu / Ej. Ej. Kas isz iusu, Ej Ej kas isz jusu / Winos łoskas ium praszisiu / Trumpej czioney pasganisiu — / Ej. Ej pasganisiu, Ej Ej pasganisiu — / Atsaki Jam motineli, / Praszam Ejti i swirneli — / Ej. Ej. i swirneli, Ej Ej i swirneli — / Pasikałbeg su dukrele — / Tur piningu i krejteli — / Ej. Ej krejteli, Ej. Ej krejteli. / Kat paimsi neprazusi — / Tikru wajku musu busi — / Ej. Ej busi busi, Ej. Ej busi busi.—.

333. ĖJO MERGA SU VIEDRELIAIS SEMTI VANDENELIO

Ėjo merga su viedreliais semti vandenelio
Ir pavirto slidžiam lede smarkiai ant šonelio.
Ei bėdos, ką veiksiu, ant pamačios ką šauksiu!

Apidaužė sau šonelius, nikstelėjo koją.
Įsigijai sau, mergele, viečną nepakajų.
Ei bėdos, ką veiksiu, ant pamačios ką šauksiu!

Blogi tau, merguželė, tiko pritikimai,
Pasibaigė visi tanciai, visi ir šokimai.
Ei bėdos, ką veiksiu, ant pamačios ką šauksiu!

333. Eja merga su wiedrelejs siamti wandinela / ir pawirta slidon Ladie smarkiej an szonela. / Ej biedos kon wiejksiu ant pamaczes kon szauksiu / Apidauże sau szonelus, niksteleja Koja, / isigija sau mergeli wieczna nepakaju — / Ej biedos ku wejksiu, ant pamaczes ku szauksiu. / Błogi tau merguželi tika pritikima / pasibejki wisi tanczia wisi ir szokima / Ej biedos ku wejksiu ant pamaczios ku szauksiu.

334. TU TU, TU TU STRAZDELIS

— Tu tu, tu tu strazdelis,
Tu mandrasai paukštelis,
Kur tu tūpėjai lazdyno krūme?

Ar lazdyną uginai,
Riešutėlius brandinai,
Ar kalnuose uogas sirbinai?

— Nei lazdyną uginau,
Riešutėlį brandinau,
Nei kalnuose uogas sirbinau.

Kur tik ašen nukanku,
Reiškiu aukščiausio ranką,
Kurs lapeliais medžius aprėdo.

Viršum medžių skrisdamas,
Smūtną svietą raminu,
Leidžiu balsą per tamsias girias.

Jau saulelė pastirpo,
Širkštą sniegą pakirpo,
Ir pievelė žaliuot pradėjo.

Jau saulelė kaistresnė
Ir pievelė linksmesnė,
Ir sulelė beržo prateko.

Praversmėlės prasiuro,
Džiaugias visos natūros,
Ir liekneliai rožėm pražydo.

Upeliai plaukia,
Verpetai vivat šaukia
Ir liekneliai purvuot pradėjo.

O aš, gaspadorius šeimynos,
Pilnas paukščių karklynas,
Šneka giedžia, lizdus pindami.

Jau pavasarėlis,
Klausyk, mielas artojas,
Klausyk, taisyk stipriai žagreles.

Artojėliai jas renka,
Kodėl piemuo negano,
Kod nevaro miškan karvelių?

Ten karvelės pasganys,
Naują darbą pramanys
Ir gėreliai linksmai pasišoks.

Piemenėliai aveles,
Trūbiodami trūbeles:
— Šio, kur eini, žalis margelis.

Sujusk, žalis margelis,
Versk ark aukštus kalnelius,
Versk ark aukštus kalnelius.

Ją išaręs, tujen spėk,
Žirnius, miežius, kviečius sėk,
Ir linelių, ir jų neužmiršk.

O kad kluone sukrausi,
Šimtą patiekų gausi,—
Linksmindama dievą garbėsiu.

334. Tutu Tutu strazdialis / Tu mundrase pauksztialis / Kur tu tupieje łazdina krume / Ar łazdina ugina / Reszutelis brandina / Ar kałnuosi uogas sirbine / Ni łazdina ugino / Reszuteli brindino / Ni kałnuosi uogas sirbino / Kur tik aszien nukunka / Reyszkie aukszcziausi runka / Kurs łapialis miadzis apreda / Wirszum miadziu skriazdami / Smutniu swieto ramina / Łajdzi bałso par tomsis girys / Jau saułała pastirpa / Szirkszto sniego pakirpa / Ir piewiała zalaut pradieja / Jau saułała kaystriasnia / Ir piewiała linksmiasnia / Ir sułała biarza protiaka / Prawierzmele prasiura / Dziaugias wisos naturas / Ir łekniale rożem prazida / Upiale płaukia / Wiarpiate wiwat szaukia / Ir lekniali purwot pradieja / O asz gaspadoris szeyminas / Piłna paukszcziu karklinas / Szniaka giedy lizdys piandami / Jau pawasarelis / Kłausik miełas artojas / Kłausik tajsik stipre Zagrialis / Artojele jas rianka / Kodel piemo niegana / Kod nie wara miszkan karwialu / Tian karwiales pasganis / Nauja darba pramanis / Ir giariale linksme pasiszoks / Pemianiele Awiałys / Trubiodami trubiałys / Szio kur ayni zalis margialis / Sujusk zalis margialis / Wiarsk ark auksztos kalnialus / Wiarsk ark auksztos kalnialus / Jan iszares tojen spiek / Żirnius miezus kwieczus siek / Ir linialu ir ju niauzmirszk / Okad kłuoni sukrausi / Szimto patieku gausi / Linksmindama Diewo garbiesiu.

335. OI STRAZDELI STRAZDELI

— Oi strazdeli strazdeli,
Tu puikusis paukšteli,
Tu giedojai girioj lazdynely.

— Oi, giedojau giedojau,
Riešutelius brandinau,
Ant kalnelio uogeles sirpinau.

Juo aukštesniai lakiojau,
Juo puikesniai giedojau,
Leidau balsą į žalią girelę.

Viršuj medžių tupėjau,
Apie save žiūrėjau,
Pranašavau ant pavasarelio.

Ir sparnelius suklojau:
— Klausyk, mylas artojau,
Taisyk naują, naują žambelį.

Ark aukštuosius kalnelius
Ir lygiuosius margelius,
Sėk mieželius kvietelius.

Tada sėsi linelius,
Kad bus ilgos dienelės
Ir giedra vasarelė.

Juo ilgesnės dienelės,
Juo karštesnė saulelė,
Visi linksmai žaliuoti pradėjo.

Dėl ko piemuo nekelias,
Dėl ko avis neleidžia
Ing žalias lankeles?

Kad piemenys dainiavo,
Baltos avys gūžavo
Po žaliąsias lankeles.

335. Oy! Strazdeli Strazdeli tu puykiesis pawkszteli / tu giedoie girio lazdinele / Oy giedojaw giedojaw, rieszutelus brądinaw / ant kalnele uwgieles syrpinaw / Jow awksztesney łakiojaw, jow puykiesney giedojaw / leydaw balsa i żale girele / Wirszow medziu tupiejaw ape sawi ziuriejaw / pranaszawaw ont pawasarele / Ir sparnelus suklojaw, kławsik miłas artojaw / taysik nawj nawj żąbeli / Ark auksztunsius kalnelus ir ligiunsius margielus / siek mieżelus kwietelus / Tada siesiu linelus, kad bus iłgas dieneles / ir gidra wasarele / Jow ilgesnes dieneles, jow karsztesne sawlele / wisy linksmay zaloti pradieje / Dielko piemow nekiełas, dielko awis nełaydzia / ing zales łąkieles / Kad piemenis dayniawa, bałtas awis gużawa / po żalioses łąkieles.—

336. LINKSMA DIENA, LINKSMA ANA

Linksma diena, linksma ana,
Kad piemenys avis gano,
Ho ca ca, ho lia lia,
Avytės, ralia ralia.

Išvarykim ir karveles,
Kur linksmai auga žolelės,
Ho ca ca, ho lia lia,
Karvytės, ralia ralia.

Aušra žvaigždė jau pasvydo,
Visi paukšteliai pragydo.

Drazdas čilba visa burna,
Aplenkęs pelėdą durną.

— Hei, ką dirbi tu, Petrukai?
Lakstydamas ko netrūkai.

Duok pakajų, te pasėda,
Bo kad neprės, bus man bėda.

Pasišokit, gėriukėliai,
Ir visais balsais, vaikeliai.

Piemenėliai, ant trūbelių
Ir ant karklinių vamzdelių

Pagrajykit linksmai gražiai
Prie tam krūmui, prie tai rožei.

Ot, ir linksmi visi, sotūs,
Apiganėm visus plotus.

Visi linksmi jau apramo,
Ginkim greitai visus namo.

336. SIELONKA DEJNA. Linksma diena, Linksma ana, / Kad Piemienis awis gana, / Ho ca ca, hola la, / Awities rala, rala.— // Iszwarikim ir Karwieles / Kur linksmaj auga żołełes, / Ho-ca-ca, ho-la-la, / Karwities, rala-rala.— // Auszra żweygżdie jau paswida, / Wisi Paukszticlej pragida bis hoca-ca. // Drazdas cziłba wisu burnu, / Aplinkis piełedu durnu // Hej ku dirbi, tu Petrukej / Lakstidamas, ko nietrukej.— // Dok Pakaju tie pas eda, / Bo kad niepries bus mani bieda.— // Pasiszokit Gieriukielej, / Ir wiseys bałsejs wejkielej, // Pemeneley ant trubielu / Ir ant karkliniu umżdielu — // Pa groikiet linksmey grażey, / Prie tom krumuj, prie tej rażej — // Ot-ir linksmi Wisi sotus, / Apiganiem wisus płotus — // Wisi linksmi jau apramo, / Ginkim greytej wisus nama.—

337. OI DIEVE DIEVULAITIS

Oi dieve dievulaitis,
Esmu tikras žemaitis,
Iš močios ir iš tėvo,
Apsakysiu dėl dievo.

Apsakysiu tą visą,
Ką kentėjau ir kęsiu;
Apsakysiu kelelius,
Visus mano vargelius.

Akytės ma[no] mielos,
Kojos prociaunykelės,
Priminkit visas vietas,
Kaip kartus dėl man svietas.

Devyniasdešimtuose metuos,
Kaip esmu iš tos vietos,
Lietuvon iš Žemaičių
Ėjau su didžiu kraičiu,

Su didžiu razumeliu,
Su jauniausiu viekeliu,
Su šviesiausiom akelėms,
Su greičiausiom kojelėms.

Ne vieną kartą išalkti,
Ne vieną kartą nušalti,
Ne vienas buvo kartas —
Sunkiai buvau nubartas.

Ėjau aš per bažnyčias,
Lietuvos kozalnyčias,
Kai bitelė siausdamas,
Ant pakūtos vesdamas.

Kaip paukštelis čiulbėjau,
Apie dievą kalbėjau
Kaip tikras apaštalas.
Tai mano giesmės galas.

Sugrįžau ing Žemaičius,
Palikęs brangius kraičius,
Palikęs jauną vieką,
Visą mano patieką.

Bet žemaičiai kytri žmonys,
Netur tarp sau malonės,
Netur mylaširdystės,
O labiausia — žmonystės.

337. DUMA X[a] N.— Oj Diewie diewułajtis. / Esmu tikras żiamejtis. / isz moczias ir isz Tiewa / Apsakisiu del Diewa / Apsakisiu tu wisu — / Ką kientieiaw ir kisiu — / Apsakisiu kielalus / Wisus mana wargielus. / Akites ma miełas / Kojas prociaunikałes / priminkiet wisas wietas / Kejp kartus del man swietas. / Dewinesdeszimtosie metos / Kejp esmu isz tos wietos. / Lituwan isz Żemajcziu

/ Ejau su didziu krejcziu / Su didziu razumelu. / Su Jauniausiu wiekielu. / Su szwisiausium akiałoms. / Su grejcziausium kojałems. / Ne wiena karta iszalkti — / Ne wiena karta nuszalti — / Ne wienas buwa kartas / Sunkiej buwau nubartas. / Ejau asz par Bazniczias — / Lituwos kozalniczias / Kej bitela siausdamas / Ant pakutos wiasdamas / Kejp paukszteIis cziulbiejau — / Apej Diewa kałbejau — / Kejp tykras apaształas / Tej mana giesmes gałas. / Sugriżau ing Żemejczius — / palikies brangus krejczius — / Palikies Jaunu wieku — / Wisu mana patieku. / Bet Żemejczia kitri żmonis / Ne tur tarp sau małones. / Netur miłaszirdistes / O łabiausie zmonistes.—

338. ATLEK SAKALAI IŠ AUKŠTO KALNO

Atlek sakalai iš aukšto kalno,
Atvesk žirgelį po aukso balnu.

Ant to žirgelio tesėd brolelis,
Tegul jam pučia pietų vėjelis.

Tegul jam pučia šilti favonai,
Tegul atlydžia didieji ponai.

Daug metų, kaipo vainon išėjo,
Ir akys mano jo neregėjo.

Man's neišvydo, daugiaus nelanko,—
Kas gi man biednai paduos jau ranką?

Upeliai teka, vandenys plaukia,
Mano brolelio nieks neatšaukia.

Saulelė sėda, mėnuo atkanka,
Mano brolelis manęs nelanko.

Kad aš pavirsčiau nors gegutele,
Šaukčiau brolelį naktį dienelę.

Pinčiau vainiką iš ašarelių —
Ar negailėtųs mano dienelių.

Kločiau gi minkštą jam patalelį
Darže rūtelių, aukštam svirnely.

Išgibučiuočiau rankas, akytes,
Ka[d] tik galėčiau su juo matytis.

Duočiau jam gerti midaus ir vyno —
O, kaip ščėslyva būtų adyna.

338. Atlek sakałaj isz aukszta kałna / Atwiesk żirgieli po auksu bałnu. / Anto zirgiela ti siet brolelis / tegul iam pucze pietu wieielis / Tegul iam pucze szilti Fawonej — / tegul atlidze didieje Ponej — / Dug miatu kejpo wejnon iszeio / ir akis mana Jo neregieja — / Mans neiszwida daugiaus nełanka / Kas gi man biednej pados iau ranka — / Upiele teka wandinis płaukie / mana brolela nieks nie atszaukie — / Saulala sieda menu atkanka / mana brolelis manes nełanka. / Kad asz pawirszczīau nors giegutela / Szaukcziau broleli nakti dienela, / Pinczīau wejnika isz aszarelu / Ar ne gajletus mana dienelu — / Kłocziau gi minkszta Jam pataleli / darzie rutelu auksztam swirnele — / iszgi bucziocziau rankas akites, / Ka tig galecziau su jo matitis / Docziau Jam giarti midaus ir wina / O Kejp szczesliwa butu adina.

339. ANT KRAŠTO MARĖS, PALANGOS MIESTELY

Ant krašto marės, Palangos miestely,
Kur gyven mūsų broliai žemaiteliai,

Yr aukštas kalnas, Biruta vadintas,
Žalioms pušelėms viršuj apsvadintas.

Ten, toj laimingoj žemėj bočių mūsų,
Arti susiedų kuršių, arti prūsų,

Viežlyba skaisti kaip rožė ir rūta
Kunigaikštienė gyveno Biruta.

Nebuvo ana kokia karalaitė,
Bet iš Palangos vargdienė mergaitė,

Žemčiūgais brangiais ir aukso auskarais
Negašavojos vaikščiojant po marias.

Su savo darbo marškiniais dėvėjo,
Trumpą rainuotą sijoną turėjo,

Ant geltų kasų rūtų vainikelį,
Ant balto kaklo — gintarų šniūrelį.

Kad vieną kartą broliai susitarę
Išėjo anksti žvejoti ing marę.

Sesuo, nešdama pietus lauknešely,
Sutiko šviesų kunigaikštį kely.

Tasai Jagėlos dėdė Keistus buvo,
Kursai Žemaičius valdė ir Lietuvą.

Jojo tuom kartu kryžiokus naikinti,
Kurie vožijos mumis užkabinti.

Ant širvo žirgo, po meškos kalpoku,
Su šviesiu ginklu, su rago saidoku,

Auksinas kilpas su pentinais spardė,
O žirgs patkavoms šilo žemę ardė.

Išvydęs tikrą gražybę pas marę,
Jaunai Birutai tokiais žodžiais tarė:

„Kas nors tu esi, deivė ar mergelė,
Priimk tu mano ranką ant šio kelio.

Aš visad ponu žemės buvau jūsų,
O nuog šio laiko vyru tavo būsiu.

Čia, kur tave gavau pirmąkart matyti,
Liepsiu palocių puikų pastatyti,

O kalns, ant kurio pažinai Keistutą,
Nuog tavo vardo bus vadin[t]s Biruta.

Čia tu gyvensi nuog vyro mylėta,
Tu, kuri radai širdy mano vietą.

Nors daugiaus pačių turėt man nėr grieko,
Prieš tave visas laikysiu už nieką."

Tat girdėdama, mergelė gėdinga,
Jauna Biruta, skaisti išmintinga,

Žemyn mėlynas akeles nuleido,
Atsidūksėjo ir puolė ant veido.

„Nors,— sako,— seniai prieš dievą Perkūną
Prisiekiau būti čystatoj ant kūno,

Bet kad yr valia tokia tavo, pone,
Teišsipildys širdinga malonė."

Vis tai padarė, kaip sakė Keistutas:
Ant kalno buvo išstatytas butas,

Biruta pačia, jo dasilytėta,
Pagimdė sūnų Vitoldą ant svieto.

339. DUMOIMAS SENA ŽEMAYTIA ANT KAŁNA BIRUTOS. Ant kraszta mares, Pałongos Miesteley, / Kur giwen musu broley Žemayteley, / Ir auksztas kałnas, „B i r u t a" wadintas, / Žaloms puszeloms wyrszuy apswadintas, / Ten toy łaymingoy žemey B o c z i u musu / Arti Susiedu Kurszu arti P r u s u / Wieżliba skaysti kayp Rože yr Ruta, / Kunigaykszteni giwena B i r u t a — / Nebuwa ana kokie K a r a ł a y t e, / Bet isz P a ł o n g o s wargdenie mergayte. / Žemcziugays brongieys yr auksa auskareys / Negaszawojos wayksciojent po Mares / Su Sawa darba Marszkineys diewieje / Trumpa Raynota Sejona turieje — / Ant gieltun Kasu rutu waynikieli, / Ant bałta kakła gintaru Sznureli,— / Kad wiena karta broley susytaren / Iszeja anksti zwejoti ing maren, / Sesu neszdama Pietus łaukneszele, / Sutyka Swiesu Kunigaykszti kiele. / Tasay Jagiełos diedi Kieystus buwa, / Kursay Žemaycius walde yr Letuwa. / Joja tun kartu Kryżokus naykinti, / Kuri wożyios mumis użkabinti — / Ant Szyrwa Żyrga po meszkos kałpoku / Su Swiesiu ginkłu su raga Saydoku / Auksinas kiłpas su pentinays Spardi / O Żyrgs patkawoms Szyła Žeme Ardi, / Iszwidis tykra grażybe pas mare, / Jaunay B i r u t a y tokieys żodeys tare: / „Kas nors tu esi, Deywe ar mergele? / „Pryimk tu mana ranka ant Sio kiele — / „Asz wysad Ponu Žemes buwaw J u s u / „O nuog Szio łayka wiru Tawa busu, / „Cze kur Tawi gawau pirma kart matiti, / Lipsiu Pałociu puyki pastatiti, / „O Kałns ant kurio pażynay Kieystuta / „Nuog Tawa Warda bus wadins B i r u t a — / „Cze Tu giwensi nuog Wira mileta / „Tu kuri raday szyrdiey mana wieta — / „Nors daugiaus pacziu turiet man nier grieka, / „Prisz Tawi wysas łaykisiu użnieka / „Tad girdiedama mergieli giedynga, / „Jauna B i r u t a skaysti iszmintynga, / Žemin mielinas akieles nuleyda / „Atsyduksieja yr puole ant weyda, „Nors (:saka:) Seney prisz Diewa Perkuna / Prisikiau buti Czystato ant kuna / „Bet kad ir wale tokie Tawa Pone! / „Te iszsipildis Szyrdinga małone"— / Wys tay padare, kayp sakie K i e y s t u t a s / Ant kałna buwa iszstatitas butas / B i r u t a pacze J o dasylitieta / Pagimdi Sunu W i t o l d a ant Swieta.

340. ANT JŪRĖS KRAŠTO, TIES MIESTU PALANGOS

Ant jūrės krašto, ties miestu Palangos,
Ties žemės mūsų Žemaičių pabangos,
Yr aukštas kalnas, Biruta vadintas,
Žalioms pušelėms kaipo apsodintas.

Ten, kol laimingos buvo dienos mūsų,
Kol valdėm žemėms Latvių, Kuršių, Prūsų,
Viežlyva graži kaip rožė ir rūta
Kunigaikštienė gyveno Biruta.

Iš užgimimo ne kunigaikštienė,
Ūkininko duktė, bet ne vargdienė,
Žemčiūgais brangiais ir aukso auskariais
Nesipuikino vaikščiojant pamariais.

Savo ji darbo marškinius dėvėjo,
Trumpą rainuotą sijoną turėjo,
Ant plaukų pynios — rūtų vainikelis,
Ant balto kaklo — gintaro varstelis.

Kad vieną kartą broliai susitarę
Išėjo anksti žvejoti ing marę,
Sesuo, nešdama pietus lauknešely,
Sutink jojantį kunigaikštį kely.

Tasai Jaugaliaus dėdė Keistuts buvo,
Kursai Žemaičius valdė ir Lietuvą,—
Jojo tą kartą kryžiokus naikinti,
Kurie padrįso mumis užkabinti.

Reg širvą žirgą ir šalmą meškinį,
Blizgančius rūbus, šarvus ir kilpinį,—
Žirgą aukskilpoms ir pentinais spardė,
O žirgas žemę su pasnagoms ardė.

„Kas nors tu esi, deivė ar mergelė,
Mano,— tar,— priimk ranką ant šio kelio.
Norint valdoniu esmi žemės jūsų,
O nuo šios dienos vyru tavo būsiu.

Kur tave tikos pirmąkart matyti,
Liepsiu aš butą puikų pastatyti,
O kalns, ties kuriuo pažinai Keistutą,
Nuo tavo vardo bus vadints Biruta.

Čia tu gyvensi nuog vyro mylėta,
Tu, kuri širdyj mano radai vietą.
Norints daug pačių turėti man liuosu,
Tave bet vieną lig amžiaus tausosiu.

Priimk gi meilę tikrą ir širdingą,
Būk gi jau toliaus su manim drąsinga,
Priimk, Biruta, širdį tau atvirą
Ir visus turtus, kurie didi yra."

Tai girdėdama, mergelė gėdinga,
Jauna Biruta, skaisti išmintinga,
Žemyn mėlynas akeles nuleido,
Atsidūksėjo ir puolė ant veido.

„Norint aš siekiau prieš Perkūną dievą
Neimti vyro, pakol būsiu gyva,
Bet kad toks yra tavo noras, pone,
Tegul mums sujung širdinga malonė."

Vis stojos, ką tikt pasakė Keistutas:
Ant kalno puikus pastatytas butas.
Biruta permeld dievą ir perkūnus,
Nes palaiminta gimdo šešius sūnus:

Vitoldas, Vaidots, Petrikas, Vaišvilas,
Penktas Zigmuntas, o šeštas Tautvilas,
Sekma dukteris — Onė ar Danuta.
Šlovinkit, amžiai, **Žemaičių Birutą.**

340. BIRUTA. **Dainia Żemajtiu historini pirmiaus par W a l u n a paraszita o pasku par Dioniza POSZKA pataisita.**— Ant jures kraszta, ties miesta Palangos, / Ties żiames musu Żemaytiu pabangos; // Ir auksztas kalnas B i r u t a wadintas, / Żaloms' puszeloms' keipo apsodintas. /// Ten', kol' łaimingas buwa dienas musu, / Kol' waldem' żemioms' Łatwiu, Kurszu, Prusu, // Wieżliwa, graži, keip rożia ir ruta, / Kunigaikszteni giwena B i r u t a. /// Isz użgimima ne Kunigaikszteni / Uk'ninka duktie, bet ne wargdenia; // Żemcziugais brągeis ir auksa auskareis; / Nesipuikina waikszczioięt (:pajureis:) pamareis.— /// Sawa Ji darba marszkinius dieweje, / Trumpa rajnotą sijona tureje: // Ant płauku pinios rutu weinikelis, / Ant bałta kakła gintara warstelis. /// Kad wiena karta brolei susitarę / Iszeje anksti żwejoti ing marę; // Sesou neszdama pietus łaukneszeli' / Sutink joięti Kunigaikszti keli'. /// Tasai, J a u g a l a u s Dedie, K e i s t u t's buwa / Kursai Żemajtius walde ir Letuwa. // Joje tą karta Križiokus naikinti, / Kurie padrinsa mumis uszkabinti.— /// Reg szirwa Żirga ir Szałma meszkini, / Blizganczius rubus, szarwus ir kilpini; // Żirga auks-kiłpom's ir pentinais sparde, / O Żirgas żemę su pasnagom's arde. /// „Kas nor's tu essi Deiwe ar mergelia, / „Mana, tar', prijmk ranka ant szio kelia. // „Norint waldoniu esmi żemes jusu, / O noug szios dienos wiru tawa busu. /// „Kur tawi tikos pirma kart' matiti, / Lepsiu asz buta puiku pastatiti: // „O kałn's ties kurio pažinai K e i s t u t a, / „Noug tawa warda bus wadint's B i r u t a. /// „Czie tu giwensi noug wira mileta, / „Tu kuri szirdij' mana radai wieta. // „Norints daug patiu tureti man lousu, / „Tawi' bet wiena' lig' amžiaus tausosu. /// „Prijmkgi meili, tikra ir szirdinga / „Bukgi jau tolaus su manim' drąsinga; // Prijmk B i r u t a! szirdi tau atwira / „Ir wisus turtus kurie didi ira." /// Tai girdedama mergele gedinga, / Jauna B i r u t a, skaisti iszmintinga; // Żemin melinas akeles nuleida, / Atsidukseje ir poule ant weida. /// „Norint asz siekiau priesz Perkuna Diwa, / „Neimti wira, pakol' busu giwa; // „Bet kad' toks' ira tawa noras Pone, / „Tegul mums sujung szirdinga ma-

łone." /// Wis stojos ką tikt' ,pasake Keistutas, / Ant kałna puikus pastatitas butas. // Biruta parmeld' Diwa ir Perkunus: / Nes pałaiminta gimda szeszius Sunus. /// Witoldas, Woidąt's, Petrikas, Woiszwiłas, / Penktas Zigmuntas, o szesztas Towtwiłas, // Sekma Dukteris Oni, ar Danuta, / Szłowinkit amżei Żemaitiu Biruta! —

341. MES, ŪKININKAI VALSČIAUS VYSKUPO ŽEMAIČIŲ

Mes, ūkininkai valsčiaus vyskupo Žemaičių,
Pakviesti čion nuog visų tarnų ir tarnaičių,
Kurie gyven ant kalno Kalvarijos skardo,
Alsėdžių, Bernotavo ir visokio vardo,
Regim šviesų ir linksmą šiandieną garbingą:
Penkiasdešimtį metų pabengei laimingą
Kunigystės. Šlovingą šitą atminimą,
Septyniasdešimtys penkių nuog Jo užgimimo
Pašventei, pašlovinai nūnai Jo Mylista
Aveles avinyčios per apierą čystą.
Mes prie dievo dūksėjam, vaikai Palemono,
Užlaikyk ilgai šitą šviesų Saliamoną.
O dieve, duok mums laimą sulaukti toj vytoj:
Tegul vyskupas mūsų bus metropolita.

341. PASWEYKINIMAS WALSZCZIONU. Mes Ukinikay Walszcziaus Wiskupa Żemaytiu / Pakwiesti czion nug wysu Tarnu yr Tarnaytiu / Kurie giwen ant kałna Kałwaryos skarda / Ałsiedżiu, Bernotawa, yr wysokie warda / Regiem Swiesi yr linksma szędiena garbinga, / Pękies desimti metu pabęge łayminga / Kunigistes, Szłowinga Szytą atminima / Septines desimtis pękiu nug Jo użgimima, / Paszwętey paszłowynay nunay Jo Milista, / Aweles awiniczios par afiera czista. / Mes pri Diewa duksiejem Waykay Palemona / Użłaykik iłgay Szytą Swiesu Salomona / O Diewe duok mums łayma sułaukti to wito: / Tegul Wiskupas musu bus Metropolitą.—

342. PASVEIKIN JUMIS KUNIGAS KLEBONAS

Pasveikin jumis kunigas klebonas,
Palinksmintojas pons vargonų Jonas,
Žvakdegys, arba sens zakristijonas,
Maišvežys, kuris prašo jūsų duonos,

Teipogi ir aš, mažas šambelionas,
Aplankydamys jus, visokis stonas
Garbin kalėdas naujas lygiai senas,
O visi prašo kalėdų dovenos.

342. KALEDAS. Pasweykin Jumis Kunigas Klebonas, / Palinksmintois Pons Wargonu Jonas, / Żwakdegis arba Sens Zakrystyonas, / Mayszweżys kuris prasza Jusu duonas / Teypogi yr asz mażas Szambelonas, / Apłankidamis Jus wysokis Stonas, / Garbyn Kaledas naujes ligiey Senas / O Wysi prasza Kaledu dowenas.—

343. GIEDOSME GIESMĘ KARALIAUS MŪSŲ

Giedosme giesmę karaliaus mūsų
Bachuso, tėvo vargstančių,
Žmonių siratų ir nuliūdusių,
Visokiam stone esančių.

Nuog sosto pradžiai liki mažiausio
Žmogeliaus, biedno ubago,
Ano apieka visų geriausia
Savo gėrybe suglago.

Senus pastiprin, jauniems duod rodą,
Kaulus kaipo šikšną alyva
Mankštin, sveikatą kaipo ranka duoda
Ir daug metų laiko gyvą.

Veizėk, o žmogau, uvogą ėmęs,
Ir dūmok saviep protingai,
Kuriame kampe to svieto žemės
Nešlovin ano garbingai.

Vieni ger vyną vardo visokio,
Kiti aluje apmirksta,
Prasčioks, arielką gėręs jeib kokią,
Linksmai krypuodams išvirsta.

Žvaiždėts ant pūkų gulbės išsities,
Ponas ant lovos užmiegta,
Bajors ant stalo, nors susirietęs,
Mužikui žemė paliekta.

Kokia ten meilė, laba draugysta,
Susirinkimas gražiausis,
Nors kaip beprotis kartais paklysta,
Nors daužo viens kitam ausis.

Ar dėl to tarsi: vargdienių nėra?
Girtuklis, kurs čėdij raugą,
Apsirijels, kurs pila per mierą,
Mažprotis, kurs kitą smaugo.

Teipog moterys, ponios, panelės,
Anos už rožes aiškesnės,
Ir paleistuvės bobos, mergelės,
Juo girtos, juo malonesnės.

Neklysk, o žmogau! Visur nezgadą
Biesas, tėvo pikto, pasėjo.
Vienur kad lyja, kitur pagada,
Teip gal aukščiausis norėjo.

Tad užsilaikyk tvirtai tam stone,
Gerk visad, pakol parvirsi.
Prie smerčio šauksi:— Susimilk, Pone! —
Kaip gyvenai, taip numirsi.

343. SZŁOWE BACHUSA. Giedosma giesme Karalaus musu, / Bachusa Tiewa warkstanciu. / Žmoniu Syratu yr nuludusiu / Wysokiem Stone esanciu. // Nuog Sosta pradzia liki mažiause, / Žmogielaus biedna Ubaga / Ano Apieka wysu giariause, / Sawa gieribe sugłaga.— // Senus pastiprin, jaunims duod roda, / Kaułus kaypo Szykszna aliwa / Mąksztyn, Sweykata kaypo ronka duoda / Ir daug metu łayka giwa. // Weyziek o Žmogau uwoga iemes, / Ir dumok sawiep protingay / Kureme kąpe to Swieta žemes / Neszłowyn aną garbingay.— // Wieni giar wina warda wysokie, / Kiti Ałuje apmyrksta / Prascioks arielka gieres jebkokie / Linksmay krypowdams yszwirsta // Žwayždets ant puku Gulbes isytis / Ponas ant łowos uzmykta, / Bajors ant Stała nors susyritis, / Mužykuy Žeme palikta. // Kokie ten meyle, łaba draugista / Susyrynkimas gražiausis / Nors kayp beprotis kartays paklista / Nors dauža wiens kitam ausis — // Ar dielto tarsi wargdieniu niera? / Girtuklis kurs cziedi rauga / Apsirejs kurs piła par miera / Mažprotis kurs kita smauga. // Teypog Moterys, Pones, Paneles / Anos už Rožes ayszkiesnes, / Ir paleystuwes Bobas mergeles / Ju girtas ju małonesnes — // Neklisk o Žmogau! wysur nezgada / Biesas, Tiewas pykta pasieye / Wienur kad lyje, kitur pagado — / Teyp gal auksciausis norieye // Tad užsyłaykik twirtay tam' Stone / Gierk wysad pakol parwirsi / Pri Smerci Szauksi Susimilk Pone! / Kayp giwenay, tayp numirsi.—

344. ARKLIAI BERELIO, RENDORIAUS KVEILINIO

Arkliai Berelio, rendoriaus kveilinio,
Nuėdė javus storastos burninio.

Storasts Pevcevič, matydams iškadą,
Sugaun tuos arklius, kad būt periškada,

Kad nebganytų jo avižų daugiaus
Ir būt karotu iš palengva sragiaus.

Kytras Berelis atvag žirgus naktį
Ir nesibijos į sūdą iškakti.

Duod pons storasta paziavus Bereliui,
Žyds, pilns didybės, per nieką juos leliuoj,

Mesdams į kertę, neatboj nė biškį —
Jog tai ne žertai — rast sūdą telšiškį!

Grauž vienok širdį, didį skausmą daro
Ir po nevaliui į dvarą jį varo.

Eit prie Viešvėnų pono kamisoriaus
Klaustis parodos, ką tur daryt voriaus.

„Pagarbints pons dievs!"— sakydamas ponui,
Klaus, be nėr tas rašts šlekts ano padonui.

„Čerts,— sako,— žino, kas čia tame rašte,
Ar čia nedaro Pevcevičia zlastį?"

Skaito tylomis pons jo aną raštą,
Balsu atsiliep, jau daėjęs kraštą:

„Berel, tu miegti, o čia tau paziavai!
Pridirbsi tu kelnes toj sprovoje savo."

Klausąs rendorius: „Ką čia, pons, daryti?"
Pons liep į Telšius kuo greičiausiai skryti,

Pulti prie loskos pono Tautkevičiaus,
Kad jį gelbėtų sprovoj Pevcevičiaus.

Žyds sėd ant arklį ir lek be gynėjo,
Puol prie mylojo savęs apgynėjo.

Rodo paziavus, lauk, ką jam pasakys,
Ką Ercių Tautkis jam čia atsakys?

Pons Ercių Tautkis, perbėgęs paziavus,
Sako Bereliui: „Kam nuganei javus?

Paziavus gavęs, ar padūkęs buvai,
Ko tu teip ilgai nedbalnume puvai?"

Berelis sako: „Oi, aš nežinojau
Ir tokį raštą už nieką dūmojau.

Ar velns žinojo čia esant giltinę
Ant galvos mano susuktą kilpinę?

Panie Tautkevič, gelbėk tamsta mane,
Kad nedraskytų Berelį it šunį,

Aš, kiek tiktai reiks, jo mylestai duosiu,
Ratavok mane, kiteip aš pražūsiu."

Tad Ercių Tautkis, kad reg mane dosnį,
Liep skribenteliui: „Piš pozev kontrosni."

Rašo o rašo, ant galo dar pasuks.
„Nu,— aš dūmoju,— tas Pevciaus galvą suks."

Po parašymo Ercių Tautkis man da
Jau nuo mėnesies rašytą atranda.

Oi, man čia buvo per didelis džiaugsmas,
Jogei ir Pevciui suks smagenis skausmas.

„Jok dabar namon,— Ercių Tautkis sako,—
Aš duosiu žinę, kad reiks būt ant rako."

Po dviejų dienų klot pribūn man žinia:
„Atšok, rytoj yr sprova berelinė."

Ant arklį puolęs, laks palaks į Telšį,
Joju teip greitai, jog arklys jau elsi.

Einu prie Tautkį, duodu labą dieną,
Klausiu pakarniai: „Kas čia bus šiandieną?"

„Bereli,— sako,— jau dabarčiui tavo
Bus ana sprova troboje sūdavoj.

Eikiv į sūdą, matysva, kaip čia eis.
Ar turi rublių? Be tų neapsieis."

Po nutapimo į sūdavą trobą
Atradov sūdžias, tie nabagus globia.

Bet advokatai veiz, kaip kam įkąsti,
Rets kurs toks tėra, kas nor kaltą guosti.

Lend Rubeželis, paršelis, suskelis,
Nuo Pevcevičiaus papirktas sukčelis.

Stojęs prieš sūdžias, im popierių ilgą,
Praded sakyti kalbą per daug ilgą.

Sako ans sako, vis maluoj, vis maluoj,
Išded Berelį, šiaip ir taip samalioj.

O Pevcevičių suvisu padaro
Nieku nekaltu, tik mane vien bara.

Garbė jau dievui, užbengė sakyti,
Tad Ercių Tautkis ims prieš anam vyti.

Aš sau dūmoju: tai ką tas pasakys?
Turės kalbėti sukčiui į pat akis.

Stojos prie stalo, uodegą pakreipė,
Uostus susuko, pakalą atkreipė,

Akimis baltoms, it ožio plačiomis,
Aukštyn pažvelgęs, stov po sūdžiomis.

Praded sakyti: sako, sako, sako,
O ką tikt sako, vis teisybę sako!

Berelį prived ir nebuvus kaltu
Ir nuo to grieko čystai esant baltu.

Sakyt pabengus, šauk voznis: „Ustompcie",
Gen iš sūdavos: „Į prymenę stompcie!"

Velns tą Srolienę, žydelką gan gudrią,
Atvedė čionai, prie pelno per skudrią.

Su trimis kurviais obūlų didžiausių
Lend į pat akis ir visų mažiausių.

Kand Eŗcių Tautkis iš pirmojo kurvio:
„E, to nesmačne",— met apent į kurvį.

Kand vėl iš antro. „I to jest nesmačne."
Trečiame kurvy: „A, to son smačne!"

Prikiša Tautkis abidvi kišeni.
Reg Duseikelis — obūlai neseni.

Tas Duseikelis, kur su pilvu didžiu,
By kumelskrandžiu, rezlinėj po vidų.

Ir ans primurdė dvi kišeni savo,
Būt ir daugiaus kišęs, bet vietos nebgavo.

Supuls plikantai prie kurvių Srolienės
Ir grob obūlus nuo savo brolienės.

O nė skatiko už obūlus nemok.
Kas čia bus toliaus? Kiekvienas sau dabok.

Ercių Tautkis atsiliep tarydams:
„Bereli, zaplać!"— obūlą sau rydams.

Klausiu Srolienės: „Kiek reiks tau čia dėti?"
Žydelka sako: „Rub[l]." Reik užsimokėti.

Ot, jau ne tavo rublis sidabrinis!
Jau tur pažitką rendorius kveilinis:

Dėlei spyrimos prieš poną storastą
Srolienė gavo sau rublį it rastą.

„Berel, chodź ze mną",— Ercių Tautkis sako,
Eidams pro duris, ženg į gasą taką.

„Mums dabar valnu paspaceravoti,
Potam užkrypsva kur nors sniedavoti."

Žingsnis po žingsnio, nebtoli traktiernė.
Eisva į vidų, rasva Jonkelienę.

O paskui mudus visi plikanteliai,
By sužavėti, paskui lend plikeliai.

„Duok, rendoriene, man stiklą cukraukos",
Kits — pipiraukos, kits vėl: „Man mentaukos."

Monsčiui didburniui su didele nose
Reik ajeraukos čia tose trobose.

Ger visi smočniai, linksmai bylodamos,
Užsikąsdamys šnek rokuodamos.

O man gel širdis, patys dreb kinklelys,
Matant dvyleka gėrus plikantelius.

Jau Ercių Tautkis: „Zaplać, Berel!"— sako.
Klausiant: „Kiek čia reiks?"—„Tris rublius",— atsako.

Nu, aš ir duodu žydelkos palaikei —
Ar su tuo biesu provosies nelaike.

Eisva į sūdą, čėsas jau atėjo,
Pasiklausysva, ar ten gerai ėjo.

Į sūdą žengiant, voznasis sušuko:
„Pristempuicie, strony!"— Visi ten suspruko.

Im Daubarelis skaityti iš kningos,—
Gal jau suprasti protas ir aklingas,

Jog Rubeželis, paršelis, sukčelis,
Ant kvizicijos padirbęs, suskelis!

Man iš sūdavos bekilstant pro duris,
Šauk skaudžia burna ant manęs Dauburis:

„Berel, gdzie idzieš? Zaplać tutai kopy."
Aš klausiu: „Kiek reiks?"—„Tri rubli",— užkopė.

Apsimokėjęs sūdavoj troboje,
Grįžtu prie arklio karčemoj kalnoje.

Ten Pevcevičia prie stalo besėdįs,
Ranka paramsto, klekso by koks sėdis.

Ans verk, aš verkiu. Ans smūtnas, aš smūtnas.
„Nu,— aš prabilau,— kam čia reik būt smūtnas?

Kam čia sprovotis, kam ir pardavotis?
Geriaus bus abum pakombinavotis."

O Pevcevičia: „Nu, pasigadykiv,
Duris į sūdą savie uždarykiv.

Aš duodu gorčių alaus dubeltavo
Ir tamsta antrą, teip pat butelkavo."

A, tegul bus teip! Ot, jau ir pabanga.
Susiurbėm alų. Padarėm užbangą.

Pons Pevcevičia zgadoj su Bereliu,
Jau nieko nebgaus kolytos sukčelių.

Aš nuo to laiko, kame žmogų randu
Norint sprovotis — bepročiu išrandu.

Stačiai jam sakau: geriaus pasigadyti
Kaip savo pelnelį veltui išlaidyti.

344. EYŁOS APEE SPROOWA JOMIILESTAS PONA PIEWCEEWICZIAUS SÓ BEERELÓ RĘĘDOORIÓ CHWEEYLYNIÓ, TEELŠŹIUUSY ATBUTAA. Arklee Beerely Rędooriaus Chweylyyny / Nóujéédy Jaawus Storastas Bórnyyny. // Stoorasts **Piewceewicz** matiidams yszkaada. / Sógaaun tus arklus, kad buut paaryszkada. // Kad nebganiitu Jo aawyżuu daaugiaus; / Yr buut karootó ysz palęęgwa sraagiaaus. // Kiitrós Beerelis aatwag żyyrgus naakti / Yr nesybyyjoos i Suuda yszkaakty. // Dóud Poons Stoorasta paaziawus Beerelóu: / Żiids pyyłns dydiibys par nieeka jus lelóu. // Meezdams i keerty neatboo niebyyśżki / Jog tay neżeertaa! rast Suuda Telśżyyszki. // Graauż wyinok Śżyyrdi, dyydi skaausma

daara / Yr ponewaalóu i Dwaara ji waara. // Eyt pri Wyyiszwienuu Poona Kamyysoriaus / Kłaaustyis paarodas; kóu tóór dariit wooriaus. // **Pagaarbins Poons Dyiws!** sakiidamas Poonóu, / Kłaaus: benieer tas raaszts szlekts Anoo padoonóu. // Ceerts, saaka, żyyna. Kas cee tamy Raaszty? / Ar cee nedaara Piewceewice złaasty? // Skaayta tiiłomis Poons joo anóu Raaszta / Baałsó atsyylyip jau daeejys Kraaszta // Beerel! tó myigti! — O ćże tau Paaziawaa! / Pridyyrbsi tó keelnes toy sproowojy saawa. // Kłaausas Rędooriós: Kąą cee Poons dariity. / Poons lyyip i Teelszius kóu greyćźiaausee skryyiti. // Póólty pri łooskas Poona Tautkeewićźiaus / Kad ji geelbietu sproowoy Piewceewićźiaus. // Żiids sieed ąnt aarkli yr leek be gynieejy / Póół pri miiłoojy saawys apginieeiy. // Rooda paaziawus, łaauk kóu jem pasakiis? / Kóu Erćiu-Taautkis jem ćże atsakiis. // Poons Erciu-Taautkis paarbiegys paaziawus / Saaka Beerelóu: Kam nóuganee jaawus? // Paaziawus gaawys: ar paduukys bówaa? / Koo tó teep yyłgaa nedbaałnómy pówaa? // Beerelis saaka: Oy! aas nezynoojau! / Yr tooki raaszta óz nieeka dumoojau. // Ar wels zynoojy, cee esąt giltyny? / Ąt gaałwos móóna susiukta kylpyny. // Panie Tautkiewić! geelbiek Taamsta móóni! / Kad ńedraskiitu Beereli it sióóni. // Aas, kyik tyktaa reeks, Jomiilestaa duuśiu / Ratawook móóni! Kyyteep aas prażuusiu. // Tad Erćiu-Taautki, kad reeg móni doosni. / Lyyip Skrybenteelóu, **Pliśź pozew kontrosni.** // Raśźa o raaśźa: ąt gaała daar paśuks. / Nuu! aas dumooju: Taas Pieewciaus gaałwa śuks. // Po paraaśima: Erciu-Taautkis mąą da. / Jaau nóu mieenesys raśźiita atrąąda. // Oy! mąn cee bóówa pardyydelis dźiaauksmus. / Jogey yr Pieewcióu śuuks smaagynis skaausmus. // Jook dabaar nómoon: Erciu-Taautkis saaka / Aas duusiu ziiny, kad reeks buut ąt Raaka.— (:Raaks. Termin) // Poo dwyjuu dyyinu, kłoot pribuun món ziine / Atszook: riita ir sproowa Berelyne. // Ąnt aarkli póóulys, laaks pałaaks i Teelsy. / Jooju tep greeytaa, jog aarklis jau eelsy.— (:eelsie.) // Eynó pri Taautky, dóudó łaaba dyyina. / Kłaausó pakaarnee: Kas ce buus śźędyyina? // Beereli! saaka, jau dabaarczióu taawa; / Buus ana sproowa Troobojy Siudaawa. // Eykiau i Siuuda, matiiswa kayp cee eys? / Ar tóóri róóblu? Be too neapsyyeys. // Poo nóutapyyma i siudaawa trooba; / Atraadow Śiuudes: tyi naabagus głooba. // Bet Adwokaataa weyz kaap kam ikóóuśty, / Reets kórs toks tieera, kas ņor kaałta góóuśty. // Leend Rubezeelis, parseelis, sóskeelis / Nóu Piewceewicziaus paapyrktas sukceelis. // Stoojes priśź Śiuudes, ym poopierió yyłga / Pṛaded sakiity kaałba pardaaug yłga. // Saaka ąns, saaka: wyys malóóu! wyys malóóu! — / Yysded Beereli: szeep, yr teep saamalóu.— (:saamaloo.) // O Piewceewićió sóówysó padaara / Nieekó nekaałtó: tyik móni wyin baara. // Gaarbie jau Dyyiwóu óózbęgy sakiity. / Taad Erćiu-Taautkis ims priśź anam wiity. // Asz sau dumoojó: Taay ką Taas pasakiis? / Tóriees kalbieety Śuukcióu i pat akiis. // Stoojos pri staała: óudyga paakrepy, / Óustus suśiuka, pakaała aatkrepy, // Akymis baałtoms it ooży płaatiomis. / Aukśźtin pazweelgys stoow po Sudziomis. // Praaded sakiity: saaka! saaka! saaka! / O kóu tykt saaka wyys teeisiiby saaka. // Beereli priiwed yr nebuuwós kaałtó / Yr nóu too grieeka ćźiistaa esąt baałtó. // Sakiit pabęęgós: Szaauk Wooznis **ustąpcie** / Geen yśź Śiudaawas, i preemyny **stąpcie**. // Wels tą Sroolieny Żideełka gan góódry / Aatwedy czionay pri peełna parskóódry. // Só tıyymis kóórwees oobułuu dydźiaausiu / Leend i aakis yr wysómaźiaausiu. // Kąd Erciu-Tautkis yśź pyrmojy kóórwy. / **Ee! To niesmacne!** Meet apęt i kórwi. // Kąd wieł yśź ontra. **I to jest niesmacne.** / Treetemy kóórwiey! **Aa! To są smaacne.** // Prikiiśa Tautkis abydwy kiśeeny / Reeg Duseykeelis oobuly neseeny. // Tas Duseykeelis, kór só pyłwu dyydiu / Bi kumeelskrądió rieżlyniee po wydu. // Yr óns primórdy dwy kiseeny saawa, / Buut yr daugiaaus kyśźes; bet wyyitas nebgaawa. // Sópóóls Plikoontaa pri kuurwiu Sroolienys / Yr groob oobulys nóu

saawa Broolienys. // O nie skatyyka uz oobulys nemook / Kas cee bus toolaus? Kyikwyinas sau dabook. // Erćiu-Taautkis atsyylyip tariidams: / Beereli **Zapłać:** oobuly sau riidams. // Kłaausó Sroolenys: kyik reeks tau cee dieety? / Żideełka saaka: Ruub: reek ósymokieety! // Ot! Jaau ne taawa rublis sydabryynis! / Jaau tór pażiitka Rędooriós Chweylyynis, // Dieley spiirymoos pris Poona Stoorasta / Sroolieny gaawa sau ruubli it raasta. // **Beerel! chodź ze mną,** Erćiu-Taautkis saaka, / Eydams proo dóris, źęęg i gaasa taaka. // Muums dabaar waałnó paspacierawooty / Potaam óżkriipswa kórnoor snieedawooty. // Żiinksnis po ziinksny: nebtoolyi Traktieerny / Eyswa i wyydó, raaswa Joonkelieeny. // O paskóu móódóus wyysy Plikonteelee / Bi sużawieety paskóu leend plykeelee. // Dóuk, Ręndorieeny! món styykła Cukraukas, / Kyts Piperaukas: kyts wieł: món Miętaukas. // Mąąstióu dydbóórnióu su didely noosy, / Reek Ajeroukas cee toosy troboosy. // Geer wysy smoocnee, liinksmaa biłoodamos / Ósykąąz-damis, szneek rokóóudamos: // O món geeł śźyyrdys, paatys dreb kękleelys, / Matąt dwiileka gièérós Plikonteelys. // Jaau Erćiu-Taautkis: **zapłać Berel!** saaka / Kłaausąt: kiik cee reeks? Tris Ruublus: **atsaaka.** // Nu! aas ir duudu Zideełkas pałaayke / Ar so tó bieesó prowoosis nełayké?— (:neełayky.) // Eyswa i Śiuudaa: ćieesus jau ateejy. / Pasykłausiiswa: ar tyn geeraa eejy. / I Śiuudaa źęęgąt Wooznasis suśźuka: / Pristępuycie Strony! Wiisy ten suśpruka. // Ym Daubareelis Skaytiity yśź kniingas / Gaał jau śupraasty prootas yr akliingas // Jog Rubezeelis, parseelis, sukceelis, / Ąnt Kwizyycyjys padyyrbys suskeelis! // Món yśź Śiudaawas bekyyłstąt proo dóris / Szaauk skaudy buurnó ąt moonys Daaubóris. // **Beerel! gdzie idzies? Zapłać tutay kopy?** / Aas kłaausó: kyik reeks? Tri Rubli: uuzkopy. // Apsymokieejys Śiuudaawoy troobojy / Griisztó pri Arkly kaarcymoy kaałnojy. // Tyn Piewcewice, pri staała besieedis / Rąąku paarąmtó kleeksa bi kooks Sieedis. // Ąns weerk! aas weerky! — Ąns smuutnós. As smuutnós. / Nuu! As prabyłaau: Kaam ce reeks buut smuutnós? // Kam ce sprowootyis? Kam yra pardawootyis / Geriaaus bus abóóm pakombynawootyis. // O Piewceewice: „Nóó! — Pasygaadikiau? / Dooris i Śiuuda saawyi ózdari-kiau?" // As dóudó goorcy Ałaaus dubełtaawa. / Yr Taamsta ąntra tepaat bu-tełkaawa. // Aa! Tegół bus teep. Ot! jau yr pabąga; / Sóósórbiem aałó! Pa-daariem óózbąga. // Poons Piewceewice zgaadoy śu Beerelu / Jau nieeka neb-gaaus koliitas sukceelu. // Aas nóu too łaayka, kaamy żmoogó rąądó; / Nooręt sprowootyis: Beeprotiá yśrąądó // Staatee jem sakaau: geriaaus pasygaadity: / Kaap saawa pelneeli weełtoo iślaaydity.

345. ŽINOK, ATEIVI, JOG TAS KAPAS YRA

Žinok, ateivi, jog tas kapas yra
Tikro žemaičio ir garbingo vyro,
Kurs kalbą savo ištaisyti troško,
O pats vadinos Dionizas Poška.
Norint kaip žmogui mirti atsitiko,
Bet šlovė ano ant amžių paliko.

345. Żinok ateiwi iog tas kapas ira, / Tikra Żemeitia ir garbinga wira; // Kurs' kalba' sawa' isztaisiti troszka, / O pats' wadinos' D i o n i z a s P o s z k a: // Norint keip Żmogui mirti atsitika / Bet szłowe ano, ant amżiu palika.—

346. MIELIAUSIAS KUNIGAIKŠTI, VYSKUPE ŽEMAIČIŲ

Mieliausias kunigaikšti, vyskupe Žemaičių,
Jog tu esi papykęs ant mūsų mergaičių —
Kuom ji tau nusidėjo, Katrė Pilsudskaičių,
Kad, vietoj žmogaus, už vyrą davei Katilaičią?
Tokia daili mergelė, niekados nebėgta —
Rasi tamsioj kamaroj variu prislėgta;
Sutverta gimdyt žmones: gimdys katilaičius —
Atsakysi tu prieš Viešpatį tenaičiuos!

346. Mieliausias Kunįgaikszti Vyskupe Žemaiczių! / Jog Tu esi papykęs ant musų mergaiczių, / Kuom ji tav nusidējo, Katrē Pilsudzkaiczių, / Kad vietoj žmogaus, už vyrą — davei Katilaiczią? / Tokia daili mergelē, niekados niebiegta (nietknięta) — / Rasi tamsioj kamaroj variu prislēgta; / Sutverta gimdyt žmones: gimdys Katilaiczius, / Atsakysi Tu priesz Vieszpatį tinaiczius.

347. ANT SRAUNIOS UPĖS, PAGAL ĄŽUOLYNO SENO

Ant sraunios upės, pagal ąžuolyno seno
Vienkiemyj žmogus daug metų gyveno —
Pilni tvartai galvijų, javai netelp klėty,
Nebuvo laimingesnio cielame pasviete.
Buvo garsas ir visi žinojo,
Jog namus jo aitvaras dabojo.
Ant to garso atėjęs pas žmogų urėdas:
— Ar tu,— sako,— neturi gėdos
Aitvarus pas save laikyti,
Kaimynams škadas daryti!
Atsako žmogus:— Mano aitvarai
Niekam blogo nedaro,
Neapgavo ne vieno kaimyno,
O daugiems daug gero padarė.
Ant to žodžio vėl urėdas tarė:
— Parodyk gi tu aitvarą savo!
Tujau žmogus urėdą už rankos pagavo
Ir nuvedė į pryklėtį,
Kur buvo žagrės, dalgiai ir kirviai sudėti.
— Šitai,— sako,— aitvarai, kurie visa gera
Gyvenime daro.

347. AYTWARAY. Ant sraunes upes pagal unžulina sena, / wenkimij žmogus daug metu giwena. / Pylni twartay galwiju, jawa netełp klete, / Nebuwa łaymingesnie cełame paswiete, / Buwa garsas ir wisy žinoja; / Jog numós jo Aytwaras daboja. / Anto garsa atejes pas žmogu uredas. / „Ar tu (saka) neturi gedas, / „aytwarus pas sawi łaykiti / „Kayminams szkadas daritį" / Atsaka žmogus „Muna Aytwara / „Nekam błoga nedara. / „Neabgawa Newyina „Kaymina — / „O daugems daug giara padari" / Ant to žodzia wieł uredas tare / „Parodig-gi tu Aytwara sawa!" / Tujau žmogus ureda už runkos pagawa / ir nuwede i prikleti / kur buwa zagres, dalgey ir kirwiey sudete / „Szitay (saka) Aytwaray kuryi wisa giara / „Giwenime dara.—

348. KUR NUO AMŽIŲ NEVĖŽA PRO RAUDONĄ DVARĄ

Kur nuo amžių Nevėža pro Raudoną Dvarą
Čystą vandenį savo ing Nemuną varo,
Ten, vasarvidžio rytą kad saulė tekėjo,
Juokės kalnai ir vilnys kaip auksai žibėjo,
Ilsėjo pančiuos arklys ant žolyno žalio,
Minėjo vargus savo ir sunkią nevalią:
Kaip vakar per dieną mėšlus važiojo,
Kaip naktį maž teėdė ir maž temiegojo.
„Štai tek skaisti saulė ir laukas jau švinta,
Ir rasa nuo žolyno kaip sidabras krinta,—
Reiks ir man kelti ir prie darbo stoti,
Ir vėl ratus kaip vakar per dieną važioti."
Kad arklys taip dūmojo vasarvidžio rytą,
Staiga jis ten išvydo daiktą nematytą:
Valkiodama lenciūgą po žalius žolynus,
Vaikščiojo skardžiais kalnais meška po lazdynus.
Šoko nusigandęs žirgelis bėrasis.
— Nebijok, tau meška pikto nieko nedarys.
Tėvai mūsų nuo amžių sandoroj gyveno,
Drauge gimė ir augo ir drauge paseno.
Ir dabar lygi laimė mus abu sutiko:
Man lenciūgus ant kaklo, tau pančius paliko.

348. ARKLIS IR MESZKA. Kur nu amžiu Newieža pro Raudona Dwara / Czista wandeni sawa ing Nemana wara, / Tin wasarwidzia rita kad saulé tekieja, / Juokies' kałnaj isz wilnos, kajp auksaj žibieja, / Ilsieja pancziuns' arklis ant žolina žalia, / Minieja wargus sawa ir sunkia newalia: / Kajp wakar par diena mieszłus wažioja, / Kajp nakti maž te-jedia, ir maž te-miegoja. / Sztaj tek skajsté saulé, ir łaukas jau śzwinta, / Ir rasa nu žolina, kajp sidabras krinta. / Rejkś ir mań kelti ir pri darba stoti, / Ir wieł ratus kajp wakar par diena wažioti. Kad arklis tajp dumoja wasarwidzia rita, / Stajgu isz tin iszwida dajkta ne

matita: / Walkiodama lenciuga po żalus żolinus, / Wajksćzioja skardajs kalnajs meszka po łazdinus. / Szoka nuosigandes żirgielis bierasis, / Nebijok, tin meszka pikta nieka nedariś, / Tiewaj musu nu amżiu sandoroj giwena, / Drauge gimia, ir auga, ir drauge pasena. / Ir dabar lige łajme mus abu sutika, / Mań lenciugus ant kakła, taw panćzius palika.

349. ESMI SAU ŽMOGELIUS ŠARPUS KOŽNAME DARBE

Esmi sau žmogelius šarpus kožname darbe,
Vis man pagal noro klojas, dieve, būk tau garbė.

Atlikau baudžiavas, kiek uždėjo ponas,
Gir už tat mane urėdas ir kunigs klebonas.

Užmokėjau donį, nors su didžia bėda,
Nebijau dabar nei pono, ne savo urėdo.

Žydui nesu skolings, noris kas nedėlę
Atsigeriu patsai alaus, perku dėl prietelio.

Turiu jungą jaučių, tris žirgus iššertus
Ir namelius neskolingus, dėl kožno atvertus.

Turiu du sūneliu, dvi skaisti mergeli,
Kas tikt anas gaun regėti, sako, kad panelės.

Prie tos mano laimės, kad ir pati ščyra,
Visi turtai ir karūnos dėl manęs nieks yra.

Kas ponui po žvaizdžių, kad pati apgauna,
Vargo mano nemainyčiau į jo didžią naudą.

Nors mažas prūdelis, vienok užmal mierą,
Tankiai, kur dideli turtai, tikros meilės nėra.

Aš visados linksmas, ar ariu, ar sėju,
Būk ir toliau, prašau, dieve, mano geradėju.

349. MYSL WIESNIAKA. Esmi sau żmogelus, szarpus kożnamy darby, / Wys mon pagał nora kłoies, Diewy buk taw garbie / Atlykaw baudziawas kiek użdieie ponas, / Gir usztad mani Uriedas, yr kunyks Klebonas. / Użmokieiaw doni, nors su dydy biedu, / Nebyiaw dabar ney pona, ne sawa Uriedu. / Żydow nesu skolinks, noris kas nediele, / Atsygeru patsay ałaus, perku dieł priete-

le. / Turiu iungu iauczіu, tris żyrgus yszszertus, / Ir numelus neskolingus, dieł kożna atwertus. / Turiu du sunelu, dwy skaysty mergely. / Kas tikt anas gawn regiety, saka kad paneles / Pri tos muna łaymes, kad yr pati szczyra, / Wysy turtay yr karunas dieł munys nieks ira. / Kas ponów po żwayzdżiu, kad pati apgawna / Warga muna ne mayniczio, i Jo dydy nauda. / Nors mażus prudelis, wyinog użmał miera, / Tąkiey kur dydely turtay, tykros meyles niera. / Asz wysados linksmas, ar aru, ar sieiu, / Buk yr tolau praszaw diewy muna Gieradieiu.

350. NIEKS MAN DIDYBĖS, DIDŽIŲ VYRESNYBĖS

Nieks man didybės, didžių vyresnybės,
Kuriems paklepčiai atim jų ašrybes.

Nėr man ponystės, ir tuomi niekina,
Vienok aš linksmas pypką sau kūrinu.

Sumnenė čysta niekad nesmūtnijas,
Ana nebijos, kad kilst perkūnijos.

Neboju nieko tabokelį trindams,
Stoviu atvožniai, pypką sau kūrindams.

Ansai tirionis, kursai svietą spaudo,
Dreb girdėdamas, kad perkūnai šaudo.

Aš, žaibus mėtant, save pats stiprinu
Ir antrą pypką prikimšęs kūrinu.

Tam neužvydžiu pavadžiaus geriausio,
Kurs prasto stono rand čėstį aukščiausią.

Tegul šlovinas, aš tuomi niekinu,
Stovėdams žemai, pypką sau kūrinu.

Nėra man smūtkų, nežinau, kas bėda,
Ir dėkavoju, kad p[ons] d[ievs] taip rėdo.

Jei man plakai, kad provą niekinu,
Aš jam kloniojuos ir pypką kūrinu.

O dūms regimas, ant oro išnykstąs,
Paduod man misles, kad nebūčiau pykstąs.

Primen man aiškiai, jog, čion gyvendamas,
Turiu veizėti ką rasiu mirdamas.

350. APE PIPKINIKA. Nieks mon dydibes, dydziu wiresnibes / Koryms paklepczey atem ju aszribes // Nier mon ponistes yr tówmi niekyna / Wieynok asz linksmas pipka saw kurynu // Sumneny czista niekad nesmutnyies / Ana nebyios kad kylst perkunyies // Neboju nieka tabukieli trindams / Stowiu atwożney pipka sa kurindams. // Onsay Tyrionys kursay swieta spawda / Dreb gyrdiedamas kad perkunay szawda, // Asz zaybus metant sawi pats styprynó / Yr antra pipka prikimszys kuryno // Tam ne uzwidu pawadziaws gieriawsy, / Kurs prasta stona rąd cziesty aukszcziasy // Tegul szłowynas asz towmi niekynu / Stowiedams żemay pipka saw kurynu. // Niera mon smutku neżynaw kas bieda / Yr diekawoiu kad P. D. tayp rieda // Jey mon płakay kad prowa niekynu / Asz jem kłoniojows yr pipka kurynu // O dums riegiemas ąt ora ysznikstus / Paduod mon myslys kad ne buczio pikstus // Primen mon ayszkiey iog czion giwendamy / Turiu weyziety ką rasiu myrdamas.

351. NU, JŪS, MERGĖS, GUDRIAI DIRBKIT

Nu, jūs, mergės, gudriai dirbkit,
Nuo kaktos plaukus atkirpkit.

O į kalkius išmainyti,
Kalkiais galvą išbarstyti.

Ar nežinos sandos būdo,
Kad už galvą kalkius deda?

Rūbe kurvo nevaikščioki,
Kaip nešiojai, teip nešioki,

Kožna pagal savo stono,
O nepiktink gero poño.

Kaulais plikais nevaikščioki,
Skramnastį cnatos daboki.

Plaukus į molį įdeda
Ir ant stogo molį deda,

O tu, merge, daryk gudriai,
Pūrų miltus laikyk putrai,

Miltais galvos nebarstyki,
Geriau kalkiais apkratyki.

Esat žmonės, ne gyvoliai,
Darykit jūs kaip prigulint.

Šniūrelkeles užvarstykit,
Pryšakių jų nežeminkit.

Nekaišykit sau sijono,
Užmušit ant dūšios Joną.

Uždaryki vartus peklos,
Jog ne kožnas žmogus aklas,

Bo ne vieną papiktinsit,
Savo dūšią pasunkinsit.

Žmogų nendzną čia apgausit,
Ale už tai pekloj bliausit.

Kaip už jautį jautį duoda,
Teip už dūšią [dūšią] žudo.

Kožna pamesk piktą būdą,
Reiks tau srėbti putrą juodą,

Kad nebgausi kur slūžyti,
Reiks į kumštį patrūbyti.

Ir tu, Barsiuk, pasitaisyk,
Mergelių visur negraibstyk,

Ką per metus nupelnysi,
Viena diena išdalysi.

Neeik, strielčiau, į kamarą,
Bo už tatai dievas bara.

Kad nebūtų nieko pikta,
Tujau gausi grieką diktą.

Trumpų švarkų nestorokis
Ir marškinių nekričiokis.

Bo stovyla špetna kieno
Daug papiktin dieną vieną.

Visus būdus tuos apleiskit,
Dūšias einančias apdenkit.

Gyventi čionai gerai
Ir numirti ščėslyvai.

351. APE NEUCZCIWUS APSYEYMUS JAWNUMENES. Nujus megies godrey dyrpkiet, / Nu kaktas płaukus atkyrpkiet / Wo i kalkius yszmaynite / Kalkieys galwa yszbarstite. // Ar nežinos sądos buda, / Kad už gałwa kalkius deda // Ruby kurwa nawayszczoki, / Kayp neszoiey teyp neszoki // Kozna pagal sawa stona / O nepiktink giara pona. // Kawłays plykays newaykszczioki / Skramnasti cnatas daboki, // Płaukus i moli ideda / Yr ant stoga moli deda // O tu merge darik gudrey / Purun myltus łakik putray // Myltays gałwos nebarstiki / Gieriaw kalkieys apkratiki // Eset zmones negiwołey / Darikiet ius kayp prigulint // Szniurelkieles užwarstikiet, / Priszakiu ju nežeminkiet // Ne kayszikiet saw Syiona, / Užmuszet ant Duszes Jona // Uždariki wartus pekłas / Jog ne koznas zmogus akłas // Bu ne wyina papyktinset / Sawa Duszy apsunkinsiet / Zmogu nędzna cze apgawset / Ale už tay pekłoy bławset. / Kayp už Jawti Jawti dowda / Teyp už Duszy žuda. // Kožna pamesk pykta buda / Reks taw sriepty putra juwda, / Kad nebgawsi kur słuzyty / Reyk i komszti patrubity. // Yr tu Barsiuk pasytaysik / Mergelu wysur negraypstik // Ką par metus nupelnisi / Wieyna Dieyna yszdalisi. / Ne ek strielcziaw i Kamara / Bo uz tatay Diewas Bara // Kad nebutum nieka pykta / Tujaw gawsi grieka dykta // Trunpun szwarku nestorokies / Yr marszkiniu nekrycziokies. // Bo stowiła szpetna kieyno / Dawg papyktyn Dieyna wyina. // Wysus Budus tus apleyskiet / Duszes eynonczies abdękiet. // Giwente czionay giaray / Yr numyrty szcziesliway.

352. MES SENELIAI DIENGALELIAI

Mes seneliai diengaleliai,
Kur mes pasidėsma?
Tyko mumis smertis grobti —
Kur mes beišbėgsma?

Nei namuose, nei miškuose
Nėr kur užsidengti,
Kožnoj dienoj, kožnoj vietoj
Galim pasibengti.

Kol jaunavom, kol stipravom,
Nieko neatbojom,
Jog dar toli yra smertis,
Teip sau nulykavom.

Dar juokavom iš senųjų,
Jog jiems arti kapas,
O tuo tarpu ir pasenom,
Ir mums patiems galas.

Bet ko verkti, ko liūdauti,
Kad ta visų dalis?
Jaunas buvęs tur pasenti
Ir eiti iš tos šalies.

Apleisdami tą pasaulę,
Ten geresnę gausma,
Kur nėr vargų, nėr ligų,
Negi smerčio nuožmo.

Kur atilsis amžinasis,
Kur laima be galo,
Kur ilsėsma, viešpatausma
Pagal mūsų vieros,

Atimdami užmokesnį
Nuo teisingo tėvo
Už tų mūsų ilgų dienų
Nuopelnus pas dievą.

Stojos tenai ir jauniejai
Pusėj amžiaus dienų,
Persikėlę į amžybę
Su mažu turteliu.

Bet jų trumpo gyvenimo
Mažesnė uždarbė,
Ne teip brangi jų karūna,
Pigesnė ir garbė,

Ne kaip mūsų, kurie esma
Brangiai aprūpintais,
Ilgu amžiu[m] ir nuopelnais
Pačių nupelnytais.

Dėl to, kada ateis čėsas
Mumis pavadinti
Į amžybę pažadėtą
Ir algą atimti,

Neliūdaukim, nedrebėkim,
Bet drąsiai pratarkim,
Su seneliu Simeonu
Linksmai atsiliepkim:

„Dabar, pone, [paleisk tarną]
Iš to svieto saitų,
Dabar įleisk vardan tavo
Į vietą tikinčiųjų.

Nes regėjo akys mano
To svieto negales,
Gana yra man gyventi
Toj vietoj nevalės."

352. SENELEJ. Mes senelej diengalelej / Kór mes pasidiesma? / Tyko mumis smertis grobtį̄ / Kór mes beįszbiegsma? // Nej numusį̄, nej miszkusį, / Nier kór óssi dengtį̄. / Kôżnoj dienoj, kôżnoj wietoj, / Galem pasį̄bengtį̄. // Koł jaunawom, koł stiprawom, / Nieko neatbojom, / Jog dar tolį̄j yra smertis, / Tejp sau nu lykawom. // Dar joukawom ī̄sz senujû, / Jog jems artī̄j kapas. / O tó tarpó ir pasenom, / Ir mums patįms gałas. // Bet ko wergti, ko ludautį? / Kad ta wī̄ssû dalįs. / Jaunas buwęs tôr pasentī̄, / Ir ejtī̄ ī̄sz tos szalī̄js. // Aplejsdamī̄ tą pasaulę, / Ten géaresnę gausmą. / Kór nier wargu ne lī̄gu [„Apsirikimuose", p. 169, S. D. pataisa: *nier ligû*], / Negi smertio nôżmo. // Kór atī̄lsis ąmżī̄nasis, / Kór łajma be gało, / Kor ilsiesma, wieszpatausma / Pagał musû wieros [Lietuwiszkaj: *Tikyba* (S. D. paaiškinimas išnašoje)]. // Atimdamį̄ óżmokésnį / Nu tejsingo tī̄ewo, / Óż tû musû iłgû dī̄jnû / Nupełnus pas Diewą. // Stojos tinaj ī̄r jaunī̄jej / Pusie ąmżiaus dī̄jnû, / Parsī̄kielę ī̄ ąmżybę / Só mażó tórteló. // Bet jû trumpo gywenimo / Mażesne óżdarbe, / Ne tejp brąngi jû karuna / Pī̄gèsne ī̄r garbé. // Ne kajp musû, kórī̄j esma / Brąngej aprupī̄ntajs,

/ Ilgó amżió įr nupełnajs / Patiû nupelnitajs. // Diełto kada atejs cziesas / Mumis pawadintī / I ąmżybę pażadīetą / Ir ałgą atimtī. // Neludaukiem, nedrebiekiem, / Bet drąnsej pratarkiem, / Só seneló Sīmeonó / Linksmaj atsīlījpkiem. // „Dabar Pone! / „Isz to swieto sajtû / „Dabar ilejsk wardon tawo / „I wietą tīkancziujû. // „Nes regieię akys mąno / Tó swieto negalės / „Ganó yra mąn gywentī / Toj wījtoj newalęs".

353. DAUGEL BUVO TOKIŲ DIENŲ

Daugel buvo tokių dienų,
Kad ubagai uliavojo,
Kad čerkeles su arielka
Ligi dugno klojo.
— O jūs, pačios, mūsų bobos,
Gerkit visos be trivogos,
Dabar čėsas yra.

Kaip apkaito aniems kaktos,
Ėmėsi bučiuoti
Ir po penktą, ir po šeštą
Vienas antram duoti.
— O jums, pačios, mūsų meilės,
Gerkit visos, rykit seiles,
Iškada arielkos.

Petras Stūgas, jau įtraukęs,
Praded trypinėti,
O Stajukas Čekanauskis
Bobas kibinėti.
O tas Raukas Tadeušas,
Nes jam kratos kepaliušas,
Drožia kazokelį.

O didgalvis Mateušas
Pagal pečiaus nūkso
Ir, nuleidęs rudus ūsus,
Ledva gyvas dūkso.
Praded judint vieną kinką,
Sako:— Broliai, man patinka,
Imsiu šokinėti.

O Trumpickis Bonifacas
Į Taduką žiūri
Ir nematan savo pačiai
Į pašonę duria:
— Ar tu junti, mano Rože,
Kaip Tadukas linksmai drožia,
Vedu ar neeisma?

O jo Rožė atsisako,
Praded jam kalbėti:
— Ką tu droši, kad nemoki,
Tegul drožia kiti.
— Norint vedu esam raiši,
Duokim garo pasikaišę,
Bo linksma adyna.

O jų pačios sėdėdamos
Rankyteles plojo.
— Kaip tai mums graž žiūrėti,
Kad kazoką tvoja.
Tavo patsai yr žvavesnis,
Musėt būti kiek jaunesnis,
Bo gražiausiai šoka.

Daugel buvo ant to baliaus
Visokių bobelių,
Kad pristatė pilną kerčią
Užpečiuj lazdelių.
Ar tai raišas, ar kuprotas,
Ar tai našlys, ar ženotas,
Visi šokinėjo.

O ant galo kaip ten buvo,
Negaliu žinoti,
Tik girdėjau, kad jau liepė
Patalelius kloti.
Ėjo visi giedodami,
Aukštyn kojas kilnodami
Iš visos sylos.

Iš linksmybės nepažino,
Kad namie nebuvo,
Kad Stajukas Tamašauskis
Marnai kur pražuvo.
O ant galo atsiradęs,
Brolius savo girtus radęs,
Praded jiems sakyti:

— O jūs, broliai girtukleliai,
Dėl ko tai taip darot?
Patys vieni užsidarę
Ligi dugno varot.
Jūs, prigėrę marno trunko,
Dirbat juokus be parunko,
Tai negražu yra.

Jug jūs patys gerai žinot,
Kas stonas yr ubagų:
Kaip privalgo baltos duonos,
Nebnor nė pyragų.
Jūs jalmužnas marnavojat,
Savo pačias traktavojat,
Patys girti gulit.

Jei jūs manęs nenulenkste,
Duosiu žinę ponui
Ir, nutvėręs kožną vieną,
Vesiu prie klebonui.
Anie visi susipratę,
Kelnes, diržus, lazdas radę,
Ėmė jo prašyti.

— Oi, Stajukau Tamašauski,
Nebūt tu taip blogas,
Jug tu patsai gerai žinai,
Kaip gal prapult žmogus.
Gal mums skūrą iškapoti,
Reiktų gerai privaitoti,
O tai būtų balius.

Sujudino visi pačias,
Kad arielkos gauti,
Prižad visi su Stajuku
Iš pagirių rauti.
Kaip užgėrė tą pragarą,
Jis nebėjo ne į dvarą,
Zgada meilė stojo.

353. UBAGU BALUS. 1. Daugiel buwa tokjun dienun kad ubagay Ulewoje, / Kad Czerkieles su arełku ligi dugna kłoje, / Ojuns paczies musu bobas, / Gierkiet wjsas be trwogas; / Dabar czjesas ira.— // 2. Kayp apkayta aniems kaktas jemiesie buczioti, / Ir po pękta, irpo szeszta wienas antram doti, / Ojums paczies musu meyles, / Gierkiet wisas rikiat sieyles / Iszkada arełkas.— // 3. Petras Stugas jau itraukis, pradet tripinieti, / O Stajukas Czekanowskis bobas kibinieti, / Otas raukas Tadeuszas, / Nies jam kratas kapeluszas / Drożia Kazokieli.— // 4. O dydgalwis Mateuszas, pagal pecziaus nuksa, / Ir nuleydis rudus usus ledwa giwas duksa, / Praded judint wjena kinka, / Saka Broley mun's patinka, / Imsiu Szokinieti.— // 5. O Trumpickis Bonifacas i Taduka zjure, / Ir niematan sawa pacziej i paszoni duri, / Ar tu junti, mana Roże, / Kayp Tadukas linksmiey droże, / Wedu ar neejsma... // 6. Ojo Roże atsisaka praded jam kalbety, / Kun tu drożi, kad nemoki tegul drożi kity, / Norunt wedu esam rayszi, / Dokiem gara pasikayszi / Bo linksma adina. // 7. Ojun

paczies siededamas rąkietelus płowie, / Kayp ta mums graż žiureti kad kazoka twoje, / Tawa Patsay ir żwawesnis / Musiet buti kiek jauniesnis / Bo grażiausiey Szoka.— // 8. Daugiel Buwa anto balaus wysokiu bobelu, / Kad pristate piłna kierczje użpecziu łazdelu, / Ar tay rayszas ar kuprotas, / Ar tąy naszlis ar Žianotas, / Wisi Szokinieja, // 9. O ant gała, kayp tyn buwa negalu Žinoti, / Tik girdejau kad jau lepie patałelus kłoti, / Eja wisi giedodami, / Auksztin kojas kilnodami, / Isz wisos Siłos.— // 10. Isz linksmibes nepażina kad namie niebuwa, / Kad Stajukas Tamaszowskis marnay kur prażuwa, / O ant gała atsiradis, / Brolus sawa girtus radis, / Praded jam sakiti, // 11. Ojums Broley girtukłeley delko tay tayp darat. / Patis wieni usidari ligi dugno warat. / Juns prigieręt marna trunka, / Dirbat jukus be parunka, / Tey negrażu jra — // 12. Jug jus patis giaraj żinot kas stonas ir ubagu, / Kayp priwałga bałtos donas niebnor ni piragu, / Juns jałmużnas marnawojet, / Sawa paczies traktawojet, / Pates girti gulet. // 13. Jey juns mani nenulęksti dosiu żini Ponuy, / Ir nutweris kożna wiena wiesi pri Klebonuy, / Ani wisi Susipratį / Kielnes dirżus łazdus randę / Jemie jo prasziti // 14. Oy Stajukau Tamaszowski nebut tu tayp błogas, / Jug tu patsay giaray Žinay kayp gal prapult Žmogas. / Gal mums Skura iszkapoti, / Reyktu giaray priwaytoti / O tay butu balus. // 15. Sujudina Wisi paczjus kad ariełkas gauti, / Prižad wisi su Stajuku isz pagiriu rauti / Kayp użgieri tu pragara, / Js neb eja ne i dwara, / Zgada mejle Stoje.—

354. PAS VYSKUPĄ BUVAU

Pas vyskupą buvau,
Medų vyną gėriau, (2 k.)
Išdžiūvau, o dabar
Žemelę kasu — (2 k.)
Subinė užruko.

354. Pas wiskupa buwau / Medu winu gieriaų bis / Iszdziuwau, o dabar / Zemelę kasu bis / Subine użruko.

* * *

355. LINKSMAS PAVASARIS, ATĖJO DIENA

Linksmas pavasaris, atėjo diena,
Iš beržų tek sula kaip krikštols vienas.
Kad medžiai žaliuoj, išskleid lapelius,
Grūšai ir slyvai žyd akatlyvai.
Tuo čėsu tekėti perstoja,
Kad žiedai klestėti užstoja.

Visokie paukšteliai gied balsu mylu,
Ant oro vivirsys lakioj, netyla.
Gegužės kukuoj, balandžiai brukuoj,
Gied lakštingala lik mojaus galo,
Dieną naktį neperstodama,
Vdzenčnus tonus išguldydama.

Turėdams sau čėso, balsą įgytą
Užyvoj tetervins anksti kas rytą.
Pempės laukuose linksmos randasi,
Gandrai ant lizdų, porose vis du,
Sparnus išplėsdami, plasnoja,
Kaklus lankstydami, klyknoja.

Lėkdami pažemiais, vanagai sklando,
Balandžiams ir gaidžiams nutvert už sprando.
Tas paukštis sragus, išplėtęs nagus,
Gniaužo kaip vašką, plunksnas nudrasko
Ir didžiai rėkiančius nutildo,
Savo gūžį meisos pripildo.

Parlek iš Afrikos mylos blezdingos,
Po visas pastoges lando kregždingos.
Žylelė čypčioj, startelė žybčioj,
Regėdams anas, laižos katinas,
Norėdams prie savęs prigauti
Ir jų visas plunksnas nurauti.

Upės ir upelės šumydamos tek,
Gervės, žąsys, gulbės iš Afrikos lek.
Kielė kidinkčioj, ant stogo vaikščioj,
Žvirblis čiuldinėj, šen ten puldinėj,
Zvičainias kirmeles lesdamas,
Tą seną zvičajų vesdamas.

Antelės medinės, upėj būdamos,
Plaukosi kas dieną, ten nežūdamos.
O ansai naras viduj vasaros
Vandenyj lando, lenkdamas sprandą,
Aname kunkulį maišydams,
Uodegelę laukan kaišydams.

Tilvikai, prie vandens būdami, klyknoj,
Užeinant netyčioms, palek, neklyknoj.

Tiglos ir slankos pypčioj po lankas,
O kur nutūpęs kinkčioj kūltupis,
Noris iš vietos niekur nežengdamas,
Stojęs kinkčioj pasilenkdamas.

Tupėdams ant šakos medyje špokas
Nežadinams iš miego rytą šokas.
O rąšės, krakės meletai sakė:
— Neveiziu lapų, atvertu snapu
Prigimtu balsu giesmę vesti
Pabengusi, gali palesti.

Dudpaukštis klevuose, ąžuole dudnoj,
Išplėstą kuodelį ant galvos judnoj.
Ir anie geniai, jauni ir seniai,
Po uoksus lando, žyvnastį randa,
Savo snapą medyj kirsdami,
Aukštinaki kuone virsdami.

Kiaunės ir voverys po medžius skraido,
Riešutų kevalus ant žemės laido.
Ir šermuonelis, mažas žvėrelis,
Peleles gaudo, kaip kulpka šaudo,
Neuvožodams ant jų stroko,
Savotiškai anas pamoko.

Po pievas ir žoles žiogai linksminas,
O apačioj žemės kurmeliai trinas.
Nešioj skruzdėlės eglių šakeles,
Kuisiai ir varmai nestovi dermai,—
Tą būdą vesdami, kaip erkė,
Lik pat akių snapą įmerkia.

Žvėrys ir žvėreliai turi linksmybę,
O anas zuikelis didžią greitybę.
Kad šunis sutink, gainioti apnink,
Būdams prie miško, iškavoj kišką,—
Nedupodams savo sylomis,
Išbėga nuo jų tylomis.

Sparvai, vapsos, akliai birbdami lakioj,
Bėgančius bandykščius kuo greičiaus sekioj.
Ir ans šarančius, keturiabrančius,

Klaną prilėkęs, uodegą linkčioj
Ir klanely aną pamirko,
Pamirkytą ištrauk kaip irką.

Naktimis drąsiai rėkau pelėda,
Kad dieną lakioti jai yra gėda.
Ir šikšnosparnis, kaip koks juodvarnis,
Kaip vakaro čėsą, kad nebėr šviesu,
Praded savo sparnus judinti,
Ant lakstymo kitus budınti.

Griežėlės po žoles lando parpdamos,
Vienokius nuog daikto žodžius tardamos.
O karpkos būry, lauko vidury,
Po sniegą lando, žyvnastį randa,
Vienos nuo kitos neklysdamos,
Priles gūžius kuone plyšdamos.

Pasikel iš lizdo ežys sau kožnas,
Bėgioja pūkščiodams žvėris pavožnas.
Kad ką pamato, kuprą pastato,
Kaktą suraukęs, po savęs traukia,
Į kamuolį susilenkdamas,
Visas dygliais apsidengdamas.

Po sienas ir stogus vorai tur tinklus,
Užstato musėms didelius tinklus.
Kad musę sutink, gainiotis [apnink],
Neveiz, kad šaukia, į tinklą traukia,
O kad anos nenor gainiotis,
Praded šniūrais kojas painioti.

Upėje žuvelės sraunioj vendravoj,
O čėse žiemos po ledu kavojas.
Vėžys pakerėj neboj meškerės,
Po žvyrus lando, žyvnastį randa;
Noris kuo didžiausiai ragintum,
Gvaltu į krytę neįgintum.

Lapė atkalnėmis bėga lodama,
Uodega į žemę savo tvodama.
Kas anos drąsis, kad sutink žąsis,—
Po ertus laukus padaro žertus,
Į visas šalis blaškydama,
Nuo jų visas plunksnas nudraskydama.

355. DAJNIUSZKA APE LINKSMA PAWASARI. 1. Linksmas pawasaris ateji diena / Isz berżu tek soła kayp kriksztols wienos / Kad medey żalów isz skleyd lapelus / Gruszay ir sliway żyd okatliway / Towcziesu tiekiety parstoie / Kad żeyday klestiety ostoie // 2. Wysokie paukszteley gieyd bałsu miło / Ant wora wiwirsis łakio netiło / giegozis koków bałądey brukow / gieyd Laksztyngała lik moiaus gała / Deyna nakty neparstodama / Wzdzięcznus tonus iszguldedama // 3. Turiedams saw cziesa bałsa igita / Używo teterwens ankstey kas rita / Pempes łaukuse linksmos rądase / Gądray ant lezdu poruse wez du / Sparnus isz plieszdami płasnoie / Kakłus lunkstidamy Kliknoie // 4. Lekdame pożemeys wanagay skłąda / Bałandems ir gaydems nutwer uz sprąda / Tas paukszty̆s isz srągus isz pletes nagus / Gniaużow kayp waszka płunksnas nudraska / Ir dydey riekienczius nutełda / Sawa guži mesos pripiłda.— // 5. Parlek isz afrykas miłas blezdingas / Po wesas pastogias łanda krekzdyngas / Żylele cipczio startele żypczio / Regiedams anas łayżos katenas / Noriedams pri sawes prigauty / Ir ju wisas płunksnas nurauty // 6. Opes ir Upełes szumidamas tek / Gierwes Żowsis Gulbis isz afrikas lek / Kiele kidinkczio Ant stoga waykszczio / Żwirblis Cziuldinie szen ten puldinie / Zwyczaÿnes kiermeles lezdamas / Tu seno zwyczaiu wezdamas. // 7. Onteles medenes upie budamas / Plaukose kas diena ten nezudamas / O ansay naras weduy wasaras / Wandieniey ląda lengdamas sprąda / Aname kunkuli mayszydams / Udegiale łaukon kayszydams // 8. Telwikay pri wandens budami klikno / Użeynant netyczioms palek ne klikno / Tigłas ir słonkas pipczio po łąkas / O kur nutupis kinkczio kultupis / Noris isz weytas niekur neżengdamas / Stoieys kinkczio pasilengdamas // 9. Tupiedams ant szakos medieie szpokas / Ne żadenams isz meyga ryta szokas / O Rowszes Krakie Meleta sakie / Neweyza łapu atwertu snapu / Prigimtu bałsu Giesme weste / Pabęgusi gali paleste. // 10. Dud paukszty̆s klawuse owżowle dudno / Isz pliesta kowdeli ant galwos iudno / Ir aney gieney jaune ir seney / Po owksius łąda zywnosti rąda / Sawa snapo medie kierzdame / Auksztynakie kow ne wyrzdame // 11. Kiaunes ir wowerys pomedzius skrayda / Reyszutu kiawałus ont ziames łayda / Ir szarmonelis mażas zwierelis / Peleles gauda kayp kulpko szauda / Neuwożodams ant ju stroko / Sawotyszkay anas pamoka // 12. Popeywas ir żołes Ziogay Linksminos / O apaczio ziemes Kurmeley trinos / Neszio skrozdełes eglu szakiałes / Kusey ir wąrmay nestowi dermay / Tu budu wezdami kayp erkie / Lik pat akiu snapa imerkie // 13. Zwierys ir Zwiereley ture linksmibe / O anas Zuykielis dide greytybe / Kad szunis sutink gayniotiy apnink / Budams primeszka isz kawo kieszka / Nedupodams sawa siłomis / Isz biega nu iu tilomis.— // 14. Sparwey Wapsas akley berbdami łakio / Biegonczies bundikszczys kow greyczaus sakio / Ir ans szaranczius kieture bręczius / Kłana prilekies owdego linkcio / Ir kłanelie anow pamerka / Pamirkita isztrauk kayp erka // 15. Naktymis drowsey riekaw peleda / Kad deyna łakioti iey gieda ira / Ir szyksznosparnis kaypkos iodwarnis / Kayp wakara Ciesa kad nebier swiesa / Praded sawa sparnus judinti / Ant łakstyma kietus budinti // 16. Greyzieles po żoles łąda parpdamas / Weynokius noug dakto żodzius tardamas / O Karpkas burie łauka wedurie / Po sneyga łąda żywnasty rąda / weinos nukitos neklizdamas / Priłes Gużius ków nepliżdamas // 17. Pasikieł isz lizda Eżys saw kożnas / Biegioie pukszcziodams Zwieres pawożnas / Kad ką pamata kopra pastata / Kakta suraukies po sawes traukie / I kamuli susilęgdams / Wisas digleys apsidengdamas // 18. Po seynas ir stogus woray tor tynkłus / Ostata musiemis didelus tynklus / Kad musi sutynk gaynioteys / Neweyz kad szaukia i tinkła traukie / O kad anos nenor gaynioteys / Praded szniurays koies panioty. // 19. Upieje Żuweles srawnio

wendrawo / O ciesie żeymos po ladu kawoies / Wieżys pakierie ne bo meszkieries / Po zwyrus łąda ziwnasty rąda / Noris kow didziausey ragintum / Gwaltu i krite neingintum // 20. Łape atkalniemis biega łodama / Uwdego i ziame sawo twodama / Kas anos drowsis kad sutink żowsis / Po ertus łaukus padara ziartus / I wisas szalis błaszkidama / Nu ju wesas płunksnas nudraskidama.

356. PAVASARIO PRADŽIOJ DIENOS

Pavasario pradžioj dienos
Vivirselis aukštai gieda,
Potam randas daug paukštelių,
Kožnas sau gieda balseliu.

Aš sau procauninks dūmojau
Apei tą ščėslyvą mojų —
Nieks negali apsakyti
Anė raštu aprašyti.

Sulaukiau jau mėną mojaus,
Kaipo dangiškojo rojaus,
Yr linksmybė visam svietui,
Gied paukšteliai kožnoj vietoj.

Naktigoniai naktį joja,
Ir tie linksmybę dastoja,
Pasitaiso sau tabūną
Kaipo didžiausieji ponai.

Anie saldžiai gardžiai miega,
Lakštingelė aniem gieda,
Gieda naktį nenustoja
Dėl procauninko artojo.

Jau saulelė karšta rodos
Ir žolė ant žemės randas,
Praded galvijus ganyti
Piemeneliai, ne kas kiti.

Galvijeliai žolę ėda,
Piemeneliai linksmai gieda,
Praded ant dūdų dūduoti,
Apei galvijus raliuoti.

Sulaukiau mėną junijos,
Lietelius šiltas nulijo,
Ing kožną širdį daeina —
Tur būt vasaros permaina.

Lakštingele, brangi esi,
Maž tokių paukštelių rasi,
Nors paukštelių daugel dailių,
Išgiedoti teip negali.

Lakštingele, ne po ilgo
Tavo balselis pailgo,
Seniai lapeliai žaliuoja,
Miške gegutės kukuoja.

Lakštingele, brangi esi,
Išgirdžiu, tujei nebesi,
Tu, paukštelis, mažai esi,
Tiktai tuos dujei mėnesi.

356. PAWASARIS. Pawaria pradzioj dienas, wiwirselis auksztaj gieda / Potam randos daug paukszteIu, kożnas saw gieda balselu — / Asz sau procewniks dumojau, apej ta szcziesliwa Moju / Nieks negale apsakite, ani rasztu apraszite // Sułaukiau jau Miena Mojaus / Kajpo dangiszkaja rojaus, / Ir linksmibe wysam Swietoj / Gied paukszteIej kożnoj wietoj — // Naktigonej nakti joje, / Ir tie linksmibe dastoje, / Pasytajsa sau Tabuna / Kajpo dydziausejej Ponaj — // Anie saldzej gardziej miega, / Łaksztingieła anim gieda, / Gieda nakti ne-

nustoje / Diel pracewnika artoja. // Jau saułała karszta rodos / Ir Żoła ant Ziames rondos / Praded galwijus ganite / Pieminelej nekas kite // Galwijelej Żoła jeda / Pieminelej linksmaj gieda, / praded ant dudu dudote / Apej galwijus ralote. // Sułaukiau Miena Junjos / Lietelus szyłtas nuleja / Ing kożna szyrdi daejna / Tur but wasaros parmajna // Łaksztingiełe brangi essi / Maz tokiu paukszteIu rassi / Nors paukszteIu daugiel dalu / Iszgiedote tejp negale // Łaksztingieła nepoiłga / Tawa balselis paiłga / Senej łapelej żaloje / Myszki Giegutes kukoje // Łaksztingieła brangi essi / Iszgirdziu tuje nebessi / Tu paukszteIis mazaj essi / Tiktaj tos duje mienessi.—

357. PAVASARIO DIENA

Pavasario diena
Kaip tai linksma yra,
Rudenies čėselis
Kaip tai smūtnas yra.

Ant rugelių lauko
Kiškis gvaltą šaukia,
Strielčius kūlynuose
Kiškio ilgai laukia.

Tetervinas krūme
Burbuliuoja šumij,
Lakštungelė gieda,
Gražiai atsiliepia.

Artojeliai laukus
Aria išeidami,
Vieverseliai gieda,
Aukštynėse lėkdami.

Kur prie gilių balų —
Purienos žydėjo,
Kur prie gražių vietų —
Pijonkos kaupėjo.

Žydi panavija,
Lapus išleisdama,
Žydi ir rūtelė,
Kvapą išduodama.

357. Pawasaria diena kayp tey linksmai ira / Rudenies czesialis kayp tey smutnas ira / Ant rugieliu łauka kiszkis gwałta szaukia / Strielczias kulinosie kiszkia iłgay łaukia / Teterwinas krumie burbuloje szumi / Łakszungieła gieda grazey atsilepia / Artojeley łaukas aria iszeydami / Wewerseliy gieda auksztinise łekdami / Kur pre giliu balu purienos zydeiia / Kur pre graziu wietu pijonkas kaupieja / Zyde panawija łapus iszłayzdama / Zydie ir ruteła kwapu iszdodama.

* * *

358. VANDA BUVO GRAŽI PANA

Vanda buvo graži pana,
Lenkų karalaitė,
Nenorėjo ana niekad
Mylėt jaunikaitį.

O kaip didžiai čion ant svieto
Gyvent netropijo,
Kam gi savo jaunas dienas
Dermnai trotijo.

Kad būt dievas nepridavęs
Dėl Adomo Ievos,
Adoms dievui būt atdavęs
Visas rojaus pievas.

Nieks po linksmo rojaus daržo
Gyvenimas marnas,
Kad nebūtų žmogaus antro,
Jausdamas akrūtnai.

Rojaus daržu yr ant svieto
Panelė kvietkėlė,
Dvare stov ant kožnos vietos
Graži lelijelė.

Kas, po daržą vaikščiodamas,
Eidamas per girę,
Nenulaužtų tos šakelės,
Tas gyvas numiręs.

Noris yra tas pryžodis —
Nerušiok, o žiūrėk,
Tu neturi viena noro —
Jei nutvėrei — tūrėk.

Kokia bėda sutvėrimui,
Velek neragauti,
Kokia gėda pradėt vesti,
Pradėjus negauti.

Visi paukščiai gystą oro
Tur draugę dėl savęs,
Tu neturi viena noro,
Pasigailėk manęs.

Atein ruduo, lapai krinta,
Visos žolės džiūsta,
Pereis tavo jaunos dienos,
Tu kur būsi rūsta.

358. Wanda buwa graży Pana Lęku Karałayte / Nenoreie ana nie kad milet iawnikayty // O kayp dydioy czon an swieta giwet ne tropiie / Kam ge sawa iawnas dienas dermnay trotiie // Kad but Diewas nie pridawes diel Adoma Jewas / Adoms Diewu but adawes wises Roiaws piewas // Nieks po liksma roiaws darża giwenimas marnas / Gad nebutu zmogaws ątra / Jawzdamas akrutna // Roiaws darżu ir ąt swieta Paniala kwietkiale / Dwarey stow ant kożnos wytas graży lelijiale // Kas po darża waykczodamas / Eydamas par giere / Nenuławsztu tos szakiales / Tas gywas numyry // Norys jra tas pryżodys neruszok o zuriek / Tu ne tury wyna nora iey nutwieray turiek // Kokia bieda sutwierymuy / Welik ne ragawty / Kokia gieda pradiet weste pradiejus negawte // Wyse pawksztia gista ora / Tur drawge diel sawęs / Tu ne tury wyna nora pasygaylek mąnęs // Ateyn rudu łapay krynta / Wysas żoles dzusta / Pareys tawa jaunas dienas / Tu kur busi rusta.

359. ANT KALNELIO VAIKŠČIODAMA

Ant kalnelio vaikščiodama,
Žemuogeles rankiodama,
Avyteles ganydama,
Savo Joniuko laukdama.

Dievas žino, kas nutiko,
Kur mano Jonas paliko?
Ar jį vanduo nuskandino,
Ar kas meilę pagadino?

Dievas žino, kas nutiko,
Kur mano mielas paliko?
Ar jis mane jau užmiršo,
Ar sau kitą nusipiršo?

Dieną naktį vaikščiodama,
Savo Joniuko laukdama,
Kad atrasčiau savo zgūbą,
Duos kunigai mums jau šliūbą.

Štai ateina, nebetoli,
Ginsim aveles namoliai.
Įpilsim pieno ang bliūdą,
Valgysim uogas abudu.

Ten, kur teka upės meilės,
Skrenda baltas vanagelis,
Ten aš aveles ganysiu,
Ten tu mane aplankysi.

Skyniau baltą dobilelį,
Pyniau žalią vainikelį,
Galvą mano sušukavo,
Akis, veidą išbučiavo.

— Onutele, širdis mano,
Padabojau veidą tavo,
Ne teip veidą, kaip akeles,—
Pernakvojau tris nakteles.

359. ZEMOGIS. Ant kalnela Wajkszcziodama, Żemogiales rąkiodama, / Awiteles ganidama sawa Joniuka łaugdama,— // Diewas Żyna kas nutika, Kur mana Jonas palika / Ar ij wando nuskandina, ar kas mejla pagadina // Diewas Żyna kas nutika, Kur mana mielas palika / Ar is mani jau uzmyrszo, Ar sau kito nusypyrszo. // Diena nakti wajkscziodama, Sawa Joniuka laugdama / Kad atrasczio sawa zguba, Dos kunigaj mums jau szluba // Sztaj atejna nebetolej, Ginsem aweles namolej / Ipilsem piena ung bluda, Walgisem ogas abudu.— // Tyn kur teka upe mejłas, skrinda bałtas wanagialis, / Tyn asz aweles ganisiu, Ten tu mani apłankisi // Skiniau bałto dobyłeli, Piniau Zalo wanikieli / Galwo mano suszukawa, akis wejdo yszbucziawo // Onutele szyrdes mana, Padabojau wejdo tawo, / Netejp wejdo kajp akiales, par nakwojau tris nakteles.

360. SNINGA DRIMBA, RASA KRIMTA

Sninga drimba, rasa krimta,
Praded vilkas kaukti,
Ak, man ilgu tamsią naktį
Nastazelės laukti.

Aš pas Nastės išsiklastęs
Eisiu namie gulti.
Man atsakė Nastazelė:
— Kelsi rytą kulti.

Atsikėlęs anksti rytą,
Eisiu uliavoti,.
Pasiimsiu šviesią strielbą,
Eisiu paliavoti.

Kad aš ėjau per girelę,
Per žalią girelę,
Ir išgirdau gegužėlę
Girelėj kukuojant.

— Cit neverki, Nastazele,
Negadink akelių,
Parsiuntinsiu grometelę
Kas treti meteliai.

Prirašysiu popiereliuj
Sunkius atdūkselius,
Ant galo parašysiu
Tiktai du žodeliu.
Neskaityki ligi galo,
Sprogs tamstos širdelė.

360. Sninga drimba / Rasa krimta / Praded wilkas kaukte // Ach mon ilgu / Tąmsį nakti / Nastazeles łaukte // Asz pas Nastes / Issikłastes / Ejsiu numij gulti // Mąn atsaki nastazele / Kelsi ryta kulti // Atsikieles ąkstij ryta / Ejsiu ulewoti / Pasiimsiu szwiesę strielbą / Ejsiu palewoti. // Kad asz ejau par girelę

/ Par zalę girelę // Ir iszgirdau geguzele / Gireliej kukoujent // Cit newerki nastazele / Negadink akelu // Parsiuntisiu grometele / Kas treti metele. / Priraszisiu popierelu / Sukius aduksielus // Ąnt gała paraszysiu / Tiktaj du żodelu // Neskajtiki ligi gała / Sproks tamstas szirdele.

361. PO TAVO, JUZULI, ATSITOLINIMO

Po tavo, Juzuli, atsitolinimo,
Kad tavęs nematau, smūtkas mane ima.

Ei tu Juzuleli, kur tu pasidėjai,
Į kurią tu šalį teip toli nuėjai?

Be tavęs, Juzuli, čėsas ilgu matos,
O kožna adyna rodos man, kad metas.

Dienoj, kurioj tavęs regėti negaliu,
Sopuliai man širdį spaudžia per nevalią.

Ok, kur tos adynos, kur tos brangios dienos,
Kad rūtų darželyj tu su manim vienas?

Tujei rūtas skynei, aš vainiką pyniau,
Ant galvelės dėjau, lelijoms dabinau.

Kad naujam svirnely abudu sėdėjom,
Meiliuosius žodelius tarp savęs kalbėjom,

Tarei man, kad yra daug bernelių sviete,
Bet dėl tavęs vieno širdy mano vieta.

Jei tie tavo žodžiai visi tikri buvo,
Tegul grįžt pas manęs, tegul jie nežūva.

Sugrįžk pas tą, kuri neperstos mylėti,
Neperstos, kol gyva, širdy jo turėti.

Gyventi ant to svieto man be tavęs sunku,
Numirčiau šiandieną, by ant tavo rankų.

Žuvelių pulkelis vandenely plaukia,
Aš, biedna mergelė, ašareles braukiu.

Eisma žalias lankas arba šieną grėbti,
Ten daug jaunybės, nėr man tavęs vieno.

Katroj aš adynoj regėti negaliu,
Spaudžia smūtkai širdį, spaudžia per nevalią.

Nenoriu aš turtų anei bagotystės,
Bagotesnė būčiau, kad tave turėčiau.

361. GIESMI. Po Tawa Juzuli atcytolinima / Kad Tawęs nia matau smutkas mani ima, / Ej tu Juzuleli kur tu pasidiejej. / I kuręn tu szali tejp toli nueiej. / Be tawis Juzuli czesas ilgu matos / O kożna adina rodos man kad miatas. / Dienoj kurioj Tawęs regieti negalu / Sopulej man szirdę spaudzia par newala. / Ok kur tos adinos, kur tos brangios dienos / Kad rutu darziali tu su manim wienas / Tujej rutas skinej, asz wajnika piniau / Ant galweles diejau lelijoms dabinau — / Kad naujom swirniale abudu siediejom / Mejlósius żodelus tarp sawęs kalbiejom / Tarej man kad ira daug bernialu swietie / Bet dieł Tawęs wiena sirdie mana wieta / Jej ti tawa żodej wysi tikri buwa / Tegul grinszt pas manes tegul į niażuwa / Sugrisz pas ta kuri neparstos mileti / Neparstos kol giwa szirdie jo turieti / Giwianti ant to swieta man be tawęs sunku / Numirczau szendiena by ant tawa rąnku — / Żuwialu pułkialis wandenelę pławke / Asz biedna miargiali aszareles braukiu / Ejsma żalas łąnkas arba sziena griebti / Ten dauk jaunibes nier man tawęs wiena / Katroj asz adino regieti negalu / Spaudia smutkaj szirdie spaudia par newalu / Ne noru asz turtu ane bagotistes / Bagotesne buczau kad Tawi turieczau.—

362. VIVIRSELIS, MAŽAS PAUKŠTIS

— Vivirselis, mažas paukštis,
Kurs po orą skrajojai,
Tu žinojai tą žemelę, } (2 k.)
Kur man augo artojelis. }

Nunešk nunešk meilius žodžius
Ant sparnelių galelio,
Kad pailso sparnų galai,
Leiskis marios kraštalely.

— Padėk dieve, bernuželi,—
Klonojosi panelė.—
— Dėkui dėkui, vivirseli,
Dėkui, mažas paukštelis.
Aš atjosiu pas panelę
Šiam kitam rudenely.

Oi, atbėgo du žirgeliai,
Du dombėriai žirgeliai,
Vienas buvo aukso balnu,
Antras šilkų kamanelėms.

Nežinojau nežinojau,
Ant katro žirgo sėsti —
Aš antsėdau ant to žirgo,
Kurs aukso balneliu,
Katrs su šilkų kamanelėms,
Prie šalies arcavojo.

Skink rūtelius, pink vainiką,
Reik ant šliūbo važiuoti,
Kas atliko nuog vainiko —
Dėl jaunosios sesiulės.

362. WIWIRSEHLIS. Wiwirselis mazas paukssztis, Kurs po ora skrajojei, / Tu żynojej tą Zemełe, Kur man auga artojelis bis — / Nuneszk nuneszk mejlus żodzius, ąt sparnelu gałala / Kad paiłsa sparnu gałaj, lajskias Marios kraształelie / Padiek Diewe bernużeli, Kloniojose panela, / Diekuj Diekuj wiwirseli, diekuj mażas paukssztelis / Asz atjosiu pas paneła, Sziem kitam rudineli / Oj atbiega du Zyrgielej, Du domberej Zyrgialej / Wienas buwa auksa bałnu, Antras szyłku kamanelems. / Neżynojau nezynojau, ant katro Zyrga sieste, / Asz Untsiedau ant to Żyrga Kurs auksa balnelu / Katrs su szyłku kamanelems pri szales arcewojo / Skink rutelus pink wajniku rejk ant szlubo waziote / Kas atlika nog wajnika, del jaunoses sesules.—

363. OI, GANA GANA

Oi, gana gana,
Gana uliavot,
Oi, čėsas čėsas,
Čėsas statkavot.

Kokie be čėsai,
Kokios be adynos,
Kad žmonių liežuviai
Meilę pagadino.

Eičia ing lauką —
Man laukas nemielu,
Dirbčia darbelį —
Darbas nesiseka,
Kad mano mieliausia
Paskui mane seka.

Vel ašen būčia
Aukštus kalnus kasęs.
Oi, kasus kasus,
Kasus pasilsėčia,
Savo mieliausią
Pas save vadinčia.

363. Oy gana, gana, gana ulawot / Oy czesas, czesas, czesas statkawot / Kukie bia czesze kukios bia adinos / Kad żmoniu lażuwie miajłe pagadina / Aycze ing łauko man łaukas niemiełu / Dirbczi darbiali darbas nie sisiaka / Kad mana mielausi paskui mani siaka / Wial aszien buczia auksztus kałnus kasias / Oy kasus, kasus, kasus pasilsieczia / Sawa milausi pas sawi wadinczia.

364. NĖRA TO BERNELIO, KURSAI MAN PATIKO

Nėra to bernelio, kursai man patiko,
Kuriam nupyniau lavendrų vainiką,

Eisiu tad eisiu, garsiai ieškodama,
Šauksiu verkdama.

Garsą išgirdo ir tos visos šalys,
Jog aš tave myliu iš visos galios.

Myliu tad myliu, mylėti turėsiu,
Rūstinti dievo niekad nenorėsiu.

Dabar nežinau, ant kurio svieto
Bus manie vieta.

— Grįžk, paimk mane, nepaimdams kitą
Ig mano vietą, ig mano vietą.

— Neverk, panele, skindama kvietkelę,
Negadink akelių dėl jaunų dienelių.

364. Niera to Berniala kursay man patyka / Kuriam nu pinia Lawędru waynika / Eysiu tad eysiu garsiay jszkodama / Szawksiu wiargdama / Garsa yszgirda jr tos wysas szalis / Jog asz tawi milu isz wysos gales / Milu tad milu milete turesiu / Rustinte Diewa nie kad nenoriesiu / Dabar ne żynaw ant kurio Swieta / Bus muni wieta / Gryszk paimk muni ne paimdams kita / Ig mona wita ig mona wita / Ne werk Paniale skindama kwietkiale / Ne gadynk akielu diel iawnu dinelu.

365. ŽALIAS RŪTELI, DAUGIAUS NEBŽALIUOSI

Žalias rūteli, daugiaus nebžaliuosi,
Kaip tave nuskinsiu, daugiaus neprigysi.

Raiboji gegužele, daugiaus nebkukuosi,
Kaip aš išvažiuosiu, daugiau nebsugrįši.

Garsingai šaukdama, tavęs nerasdama,
Atsviečys žmonys ir akalyčios,
Ir akalyčios, baltosios seklyčios.

Užtems saulaitė, kad reiks išvažiuoti,
Kad reiks manie jaunai dėl tavęs pražūti.

O kad aš žinočiau, o kur tu išvažiuosi,
Eisiu verkdama, tavę[s] ieškodama.

Keliu važiuosiu, neužmiršiu,
Ir į grabą gulsiu, tau kitą išpiršiu.

Aukščiausiasis dieve, susimilk ant manęs,
O kaip aš dūsausiu kas dieną dėl tavęs.

Nėr man to bernelio, katras man patinkąs,
Katras man nupynė levendos vainikelį.

Nėr man to bernelio, katrą aš numylėjau,
O katro aš nemyliu, pagal šalį sėdžiu.

Ant dangaus saulė, mėnesis, žvaizdės šviečia,—
O kur aš paliksiu širdelę savo?

Aš pats išvažiuosiu į amžinus namelius,
O tave paliksiu aukštuose dvaruose.

Vėlai eičiau girioj kalnų kasti,
Marios žuvelės aneip saugosis.
Aš neščėslyva, aš neščėslyva.

365. APEY YSZTEKIEIYMA. Żalus ruteley daugias nebżalosi / Kayp tawi nuskinsiu, daugiaus neprigisi / Rayboiy Gegużely daugiaus nebkukosi / Kayp asz yszważiosiu daugiau nebsugriszi / Garsingay szaukdama tawes nerazdama, / Atswieczys Żmones yr Akalicios / I Akalicos baltosios sekliczios. / Użtems Saułayty kad reyks yszważioty, / Kad reyks mani Jaunay dieł tawes prażuty / O kad asz żynoczio o kur tu yszważiosi, / Eysiu werkdama tawi iszkodama / Kielu ważiosiu neużmyrsziu, / Ir i graba gulsiu tau kita yszpyrsziu, / Auksz-cziauseysis diewy susymyłk ant munes, / O kayp asz dusausiu kas diena del tawes, / Nier man to Bernely katras man patinkus, / Katras man nupiny Le-wendos waynikieli. / Nier man to Bernely katrą asz numilejau / O Katro asz nemiliu pagal szali siedżiu / Ant dangaus Saule mienesi Żwayzdes szwiecze, / O kur asz palyksiu Szyrdiała sawo / Asz pats yszważiosiu i amżynus name-lus. / O tawi palyksiu auksztosy dwarosy / Wiełay ieyczio gyrioy kalnu kasty / Marias Żuwiałas aneyp saugoses / Asz neszcziesliwa, asz neszcziesliwa.

366. KADA MYLĖJAI MANE

— Kada mylėjai mane,
Buvai linksmas be galo,
Kaip perstojai mylėti,
O kokia širdis tavo.

Labai smūtni paliko
Meilės žodeliai tavo,
Norint mylėjai mane,
Dabar jau aš neb tavo.

Ėjau ing tamsius miškus,
Užsismūtnijau save.
— Pasakyk man, panele,
Kas ant svieto mylesnis —

Ar auksas, ar sidabras,
Ar žodis malonesnis?
— Aš auksą ir sidabrą
Labai lengvai vožiju,

Tavo meilės žodeliai
Daugel mane tiešijo.
— Sutrudnijau sau čėsą,
Dermai mylėdams tave.

— Linksmas pavasarelis
Lik paties rudenelio,
O man smūtna širdelė
Be tavęs, bernuželi.

Kaip paukšteliai skrajojo,
Pakol susein ing poras,
Ir teip linksmai giedojo
Po žaliąsias gireles,

Teip daugel jaunikaičių,
Tiek tūkstančių ant svieto,—
Nežinau, koksai mano,
Kokį reiks man mylėti.

Kad žinočiau, koks mano,
Plaukčiau per sraunias upeles,
Bevelyčiau pražūti,
Bili su tavi[m] būti.

366. Kada mileiey mani / Buway linksmas be gała // Kayp parstoiey milety / O kokie Szyrdys tawa — // Labay smutna palyka / Meyles żodeley tawa, // Norint mileiey mani / Dabar iaw asz nebtawa — // Eiaw ing tamsius myszkus, / Usysmutnyiaw sawi, // Pasakik man Panele / Kas ant swieta milesnis — // Ar auksas ar Sydabras / Ar Żodis małonesnis. // Asz auksa ir Sydabra / Łabay lengway wożyiu — // Tawa meyles żodeley / Dawgel muni tieszyie // Su trudnijaw saw cziesa / Dermay miledams tawi — // Linksmus pawasarelis / Lik patyis Rudynele; // O mun smutnay szyrdele / Be tawes Bernużeli — // Kayp Paukszteie skraioie / Pakol suseyn ing porus // Ir teyp Linksmay gyidoie / Po żaloses Gyreles — // Teyp dawgiel Jawnikaytiu / Tyik tukstantiu ant swieta // Neżynaw koksay muna / Koki reyks mun milety — // Kad żinotio koks muna / Płaukczio par srawnes upeles // Beweliczio prażuty / Bili su tawi buty.—

367. SMŪTNAS MANO PADĖJIMAS

Smūtnas mano padėjimas,
Dieve, dieve maloniausis,
Išklausyk mano meldimo,
Bet pražūsiu mizerniausis.

Skęst dienos smūtkuose mano,
Priešingi liosai persekioj,
Visad neščėstėse žūnu,
Nuog manęs prieteliai bėgioj.

Nuog giminės, tėvo, brolių
Atskir liosas užvydingas,
Turiu kentėti nevalią,
Kožnas vienas nemeilingas.

O kaip sunku būti tenai,
Kas dėl manęs bus žičlyvu,
Tu viens tiktai, dieve, žinai,
Jog aš esmu nėščėslyvas.

Atminus, kaip aš mylėjau
Abrozdą deivystės gyvą,
Ir tą dabar nutrotijau,
O, kaip esmu neščėslyvas.

Nežinau, dar kas gal stotis,
Esmu paukšteliu blondlyvu,
Nieks navet nepaklaus manęs,
Dėl ko esmu neščėslyvas.

Pražuvo padabniai meilė.
Kas dėl manęs bus žičlyvu?
Jei rankos nepaduos prieteliai,
Jau pražūsiu neščėslyvas.

367. Smutnas mona padieimas Diewe Diewe małoniausis / Isz kławsik mona mialdema / Bet pražusiu miziarniawsis // Skięst dienas smutkusie mana / Pryszyngy losay par siakio // Wesed nie szczestese žunu / Nug manęs praeteley biego // Nug gieminie Tiewa brolu / Atskyr Losas užwidigas // Turu kiętęte nie walo / Kožnas winas ne meyligas // O kayp sunku buty tenay / Kas del mones bus życzliwu // Tu wyc tyktay Diewe ženay / Jog asz esmu nie szczesliwis // Atminus kayp asz mileiaw / Abrozda deywystes giwa // Er tą dabar nutrutyiaw / O kayp esmu neszczesliwas // Ne ženaw dar kas gal stotis / Esmu pawksztelu błądliwu // Nieks nawet ne pakławs mones / Dielko esmu ne szczesliwas // Prazuwa padabney meyli / Kas diel mones bus życzliwu // Jey rąkas ne padus pretelay / Jaw pražu ne szczesliwas.

368. BUVO, BET DABAR NEBĖRA

Buvo, bet dabar nebėra,
Kurią mylėjau be miero.
Ką aš dabar bedarysiu,
Kad aš anos nebmatysiu.

Tikt vaikščiotos pėdos anos,
Tos mano cnatlyvos panos,
Tokios geros, tokios mylos
Nieks cielame sviete neras.

Nors cielam sviete ieškočiau,
Vienok tokios neatrasčiau.
Kas gal rasti tokią paną
Arba prilyginti aną?

Negunt anos seserelė
Padabna anai panelei,
Tokiai mylai, tokiai gerai,
Kur cielame sviete nėra.

Kad nueičiau ant kapelių —
Daugel ten mačiau panelių.
Mylesnės grabo lentelės,
Nekaip viso svieto panelės.

Prašau aš jūsų, panelės,
Siųskit prie dievo maldeles
Už anos mylą dūšelę,
Už anos mylą dūšelę.

368. Buwa bet dabar ne biera / Kąrę mileiaw be miera // Ką asz dabar be darisiu / Kad asz anos neb matisiu // Tykt waykszczotas piedas anos / Tos mona Cnatliwos Pannos // Tokios gieros tokos miłos / Nieks ciełamy Swiete ne ras // Nors ciełam Swiete jszkoczo / Winok tokos ne atraszczo // Kas gal raste tokia

Panna / Arba priliginty ana // Negąt anos seserele padabna anay Panele / Tokia miła tokia giara kur ciełamy Swiete nera // Kad nuwiaiczo ąt Kapelu / Dawgial tęn maczaw Panelu // Milasnes graba lętales / Ne kap wysa Swieta Paniales // Praszaw asz iusu Paniales / Siuskiet pri Diewa maldales // Uż anos miła duszale / Uż anos miła duszale.

369. VAŽIUOJU PER LAUKĄ

Važiuoju per lauką,
Ak, man širdis skausta.
— Kaip vedu gyvensva,
Berneli myliausis?

— Gyvensva ant svieto
Kaip balandžių pora,
O kas vedu perskirs,
Sunkiai dievas karos.

Ant lauko gvazdikas,
Puikus tulipanas.
Puikus paukštelis
Gojeliuj giedojo.

Tuo čėsu jauni
Jaunieji kalbėjos
Ir širdelės anų
Kuo didžiaus skaudėjo.

— Ar man skaityti
Grometas rašytas,
Ar neskaitytas
Atgal sugrąžinti?

— Skaityk, berneli,
Kas nedėlios rytą,
Kiek yra panų,
Panelių ant svieto.

— Yra panelių
Kaip darže roželių,
Nė vienos nemyliu,
Tiktai tamstą vieną.

Einu ing bažnyčią
Kas nedėlios rytą,
Ne dėl dievo garbės —
Kad tamstą matysiu.

369. KALBELY. Ważiuoujuo par łauka, ach man szyrdys skausta! .. / Kajp wedu giwenswa berneli milausis. // „Giwenswa ant swieta kajp bałądżiu pora, / „O kas wedu parskis sunkiej Diewas karos. // Ant łauka gwazdykas, puojkus tulipanas, / Puojkus pauksztielis gojeluo giedojy. // Tuo cziesuo jauny jaunyje kalbiejos, / Yr szyrdelys anun kuou dydżiaus skaudiejy... / „Ar man skajtity grometas raszitas? / „Ar neskajtitas atgal suogrążinty? // Skajtik berneli, kas nedielos rita, / Kiek ira panun, panielu ant swieta! // „Ira panielu kajp darzy rożielu,— / „Nie wienos ne milu, tikta tamsta wiena; / „Ejnuo ing bażniczy kas nedielos rita / „Nie dieł Diewa garbies, kad tamsta matisiu.

370. DAVATKELE NORIU BŪTI

— Davatkele noriu būti,
Musėt ištūrėsiu.
Kad atjotų jauns bernelis,
Nepasidabočiau.

Ir atjojo labai geras,
Ir pasidabojau.
Biškį bėda jau ir gėda:
Per mano pačios parėdą
Stojosi stojosi.

Nedaug yra tokių panų,
Kurios gal negauti vyro.
Viena antrai teipog byla:
— Šį rudenį gausiu vyrą.

Du spasabu yra.
Viens spasabas toksai yra:
Kad gausiu, mylėčiau vyrą.

Antras spasabs toksai yra:
Baltą putrą virsiu,
Norint vieną ožką milšiu,
Bet daug pieno pilsiu.

370. Dawatkiely noriu buty musit yszturiesiu — / Kad atiotu iawns Bernelis nepasydaboczio — // Ir atioiy łabay gieras y pasydaboiaw / Byszki bieda iaw yr gieda par muna patios parieda / stoiosy stoiosy.— // Nedawg ira tokiu Panu kurios gal negawty wira / Wiena antra tepog biła szi rudyni gawsiu wira // Du spasabu ira wens spasabas toksay ira / kad gawsiu milieczio wira antras spasabs toksay ira / bałta putra wyrsiu norint wiena woszka mylsziu / Bet daug pyina pylsiu.—

* * *

371. ARIELKELE TU PILKOJI, KAIP TU ESI SLAUNA

Arielkele tu pilkoji, kaip tu esi slauna,
Kožnas randas kitoniškas, kas tave gert gauna.
Dieną naktį kel vainą,
Darai žmogų nespakainų
Ant svieto.

O kokį znoką padaro arielka iš pirmo?
Jaunam žmogui, kurs ją ger, galvą daro širmą,
Kitam mėlynai nudaro,
O kitam plikai nuvaro
Nuo kaktos.

Kurs arielką labai ger, koks tai yra stonas?
Veids išpurpęs, pats ištulžęs, o akys raudonos.

Numet nuo veido azdabą,
O atmaino ir asabą
Arielka.

Daugel buvo ir bagotų, ir visa turėjo,
Pakol ing arielką nepasižiūrėjo.
Kad im lankyti šimkarką,
Paliekt paskutinę marką
Karčemoje.

Gaspadoriai gaspadinės per procę ir darbą
Buvo anie viso pilni, turėjo skarbą.
Kad arielką gert pradėjo,
Visus turtus jau padėjo
Karčemoje.

Kad piningų jau netur, žyds bargan neduoda,
Gaspadinė į karčemą neša kiaušių puodą.
Su gaspadorium kas dedas —
Paskutinę ožką vedas
Pas žydą.

Kits, piningų neturėdams, žydą bargan prašo,—
Žyds trejopai ketveriopai, kaip nor, teip užrašo.
Ką per vasarą išima,
O rudenį žyds vež vežimą
Avižų ir miežių.

O kokią arielka pijokams padaro iškadą ir bėdą,
O šimkorių aba žydą silkuose parėdo.
Pas kurį piningų mato,
Girts pakrito, žyds iškrato
Karčemoje.

Kits pijokas po kiek dienų gėrė,
Kaip jį barė, rykštėm pliekė ir su vėzdais pėrė.
Pusę galvos nuskut plaukų,—
Paleists arielkos bėg per lauką
Ir vėl ger.

O kokį arielka pataiso patalą?
Viens pagriūva karčemoje po stalo,
O kitas lauke purvyne,

O kitas žydo mėšlyne
Kaip kiaulė.

Gul anas bjauriai, špetniai apsivėmęs,
O žyds už arielką sermėgą atėmęs.
Atsibudęs ką jis daro —
Lenda vogti ing kamarą
Ir prager.

Ar vienas jau iš turgaus važiuoj be kepurės,
Nei piningų, nei maišų, nieko nebeturįs.
Kitam rats koją išsuko,
O kokią padarė mūką
Arielka.

Kurį prie vaisko žalnierių labiaus plak,
Jeigi ne tą, kurs arielką kaip šuva lak!
Negal nei muštrų išmokti,
Tik mislij, kad ką pavogti
Ir pragerti.

Labiausiai mokytas pišorius girts kad im rašyti,
Ant rytojaus nebegal patsai perskaityti.
Klaus kitą ir prašo:
— Kas čia teip špetniai rašo?
— Pats rašei.

Pabažniausia davatkelė aba ir miniška,
Kad im arielką gerti, randas kitoniška.
Nor pamesti broctvą nešioti,
Im kito stono ieškoti
Dėl savęs.

Ubagai, anie kalieki, pakiemiais vaikščioja,
Renk alūžnás, kurią ger karčemoje.
Noris per dievo vardą prašo,
Ką gavę, ing karčemą neša
Ir prager.

Išgerti arielkos čerką yra žmogui pasilku,
Ale aną daugel geriant, randas strošniu vilku.
Kaip vilks avis pjauna ir ėda,
Teip arielka pijoką nurėdo
Kas dieną.

Jei jūs, pijokai, neperstosit gerti,
O kaip po smerčio galėsit ištverti?
Jei jūs gerti nepaliausit,
Dugne peklos nusibliausit
Su Maušu.

371. Arielkiele tu pełkoje kayp tu esi sławna / Kożnas rądas kitoniszkas kas tawi giert gawna / Diena nakti kiel wayna / Daray Żmogu nespakaynu / ant Swieta // O Koki znoka padare arielka isz pirma / Jawnam Żmoguw kurs ję gier gałwa dara szyrma / Kitam mielinay nudara / O kitam plikay nuwara / nu kaktos // Kurs arielka łabay gier, koks tay ira stonas / Weyc iszpurpes, pac isztulżes o akis rawdonas / Numet nu weyda azdaba / o atmayna ir asaba / Arielka // Dawgiel buwa ir bagotu ir wisa turieje / Pakol ing arielka nepasiżiurieje / Kad jem łąkiti Szymkarka / Palekt paskutine Marka / Karczymoje // Gaspadorey Gaspadines par proce ir darba / Buwa anie wisa pilne, turieje skarba / Kad arielka giert pradieje / Wisus turtus jaw padieje / Karczmoie // Kad piningu jaw netur,— Żyć bargon neduoda / Gaspadine i Karczyma nesza kiawsziu poda / Su Gaspadoriu kas dedas / Paskutine Oszka wedas — / pas Żyda // Kic piningu neturiedams Żyda bargon prasza / Żyć trejopey kietweriopey kayp nor teyp uzrasza / Ką par wasara iszema / O rudini Życ weż weżyma / Awizu ir mieżiu // O koki arielka pijokams padara iszkada ir bieda / O Szymkoriu aba Żyda Sylkuse parieda / Pas kuri piningu mata / Girc pakryta Życ iszkrata / Karczymoje // Kic pijokas pokiek dienu giere / Kayp ji bare ryksztiem plekie ir su wiezdays piere / Puse gałwos nuskut pławku / Paleyść arielkos bieg par ławka / ir wiel gier // O koki arielka pataysa patała / Wienc pagruwa karczymoie po stała / O kitas ławkie purwine / O kitas Żyda mieszline / Kayp kiawła // Gul anas biawrey szpetney apsywiemes / O Życ uż arielka sermiega atiemes / Atsibudes ką is dara / lenda wokti ing kamara / Ir pragier // Ar wienas jaw isz turgaws waziow be kiepures / Ney piningu ney mayszu nieka nebeturis / Kitam rac koje iszsuka / O koki padare muka / Arielka // Kuri pri Wayska Żalnieriu łabiaws płak / Jey gi netą kurs arielka kayp szuwa łak / Negal ney musztru iszmokti / Tyk mysley kad ką pawokti / Ir pragierti // Łabiawsey mokitas pyszorius girc kad jem raszyti / Ant ritojaws nebegal patsay parskaytiti / Kławs kita ir prasza / Kas cze teyp szpetney rasza / Pac raszey // Pabazniawse Dewotkiele aba ir miniszka / Kad im arielka gierti rądas kitoniszka / Nor pamesti broctwa nesioti / Jem kita stona jeszkoti / Diel sawęs // Ubagay anie kaleki pakiemeys waykszczioje / Renk ałużnas kurie gier karczymoje / Noris par Diewa warda prasza / Ką gawy ing Karczyma nesza / ir pragier // Iszgierti arielkas czerka ira Zmogow pasilku / Ale aną daugiel gierąt rądas stroszniu wiłku / Kayp wyłks awis piauna ir jeda / Teyp arielka pijoka nurieda / Kas diena // Jey juns pijokay neparstoset gierti / O kayp po Smercze galeset isztwerti / Jey juns gierti nepalawset / Dugne pekłos nusiblawset / su Mawszu.

372. PONE DIEVE VISAGALIS

Pone dieve visagalis,
Garbin tave visos šalys,
Ir girtuokliai dangaus prašo,
Nors arielka pekloj užsirašo
Ant amžių, ant amžių.

Kas tuos girtuoklius sutvėrė,
Katrie teipo nusigėrę,
Parėję pačias gainioja,
Gainiodamys didžiai tvoja
Be meilės, be meilės.

Patsai geria dieną naktį,
O parėjęs — pačią plakti;
Strošij prašo: duok valgyti,
Kaip šunys išalkinti
Per dieną, per dieną.

Pati biedna sustrošyta,
Su pagaliu sutalžyta,
Bėga per lauką šaukdama,
Užtarytojaus negaudama,
Pats gen kaip šetons, pats gen.

Pati biedna su vaikeliais,
Kaipo višta su višteliais,
Namie pildo gaspadorstvą,
Kaipo yr prisiekta broctva,
Vaikus žyvija, vaikus žyvija.

Ger ir panos, ger ir našlės,
Ir minykai tarpinykai;
Vyrai ger iš izbono,
Anie pagal savo stono
Arielkelę gruntą, arielkelę.

Seni vyrai ir kuproti
Ir tie nor į tancių šokti,—
Lazdelėms pasiremdami,
Šauk, aukštyn rankas keldami:
Ei vivat, ei vivat!

Senos bobos kaip panelės
Ratuoj rankas kaip kvietkelės,
Gana širdį linksmą turi,
Bet arielkos dar nori,
Kaip vandens, kaip vandens.

Seni vyrai ūkininkai,
Sukčiai kupčiai, turgininkai,
Kits nė taboko neliūbij,
Bet arielką labai trūbij,
Kaip vandenį, kaip vandenį.

Bajors, nė šoblės neturįs,
Ant arielkos smailiai žiūris,
Bili piningų turėtų
Ir tas arielkos norėtų,—
Oi, gertų, oi, gertų!

Ir miesčionys, ir mužikai
Su žydais vieroj sutiko.
Ir žydai ten būdą daro,
Bet arielkos daug negeria —
Dėl pijonyčių laiko, dėl pijonyčių.

Ubagai jalmužnas ima,
Ir tie ger, lig nusivema,
Kits ir karmonus iškrato,
Girtas būdamas, nepamato,
Kaip jam stojos, kaip jam stojos.

Pijoks, karčemoj sėdėdams,
Trokšta, arielką gerdams.
Mato, kad dar kiti geria,
O jam piningų nebėra,—
Žyds bargan neduoda, žyds bargan.

Prašo žydą: pone mano,
Duok arielkos, dar negana,
Kaip tik piningų turėsiu,
Pirmiaus tau užsimokėsiu,
Kaip pačiai nešiu, kaip pačiai.

Žydas, kad jau teip išgirsta,
Duod arielkos, kol išvirsta.
Už ano paponiavonę
Dar ans pil ir vitavonę,
Pakol nusibaigia, pakol nusibaigia.

Kaip tik išeina nuog žydo,
Tujaus nuog gonkų nuslydo.
Kaipo labai jam ten klojos,
Kad po rinką girts voliojos,
Nepastov ant kojų, nepastov.

Ledva rankomis atsiremia,
Purve ropu stojęs, vemia.
Kiaulė linksmai tanciavojo,
Pijonyčioms slūgavojo,—
O kokia diena, o kokia diena!

Kad jau namuosna artinos,
Šauk bliuznij, pats nežinos.
Noris toli tebėr soda,
Jau ant pačios pirštu rodo:
— Aš tau, kurva, duosiu, aš tau.

Ant šio svieto nebėr gero,
Tiktai arielką visi geria.
Ar tai meistras, ar tai prastas,
Nuo arielkos nepavestas,
Kaip nuo smalos, kaip nuo smalos.

Kavalieriai, statkavokit,
Jaunas panas čestavokit,
Jei čestavoti paliausit,
Nė senos bobos negausit
Ant amžių, ant amžių.

Bet dabar toks čėsas yra,
Kas čestavoj, tas už vyrą —
Karčemoje sanderybės,
Pasigėrus — veselybės
Po svietą, po svietą.

Dėl to daug tų panų yra,
Katros paseno be vyro;
Kokia diena anoms buvo,—
Kaipo baravykas supuvo,
Susmuko per kotą, susmuko.

372. APEY PYIONICZES. Pony diewy wysagalis / Garben tawi wysas szalis / Ir gyrtokley dangaus prasza / Nors Ariełku pekłoy użsyrasza / Ant amziu, Ant amžiu. // Kas tus gyrtoklus sutwiere / Katrie teypo nusygiery / Pareiy Paczes gaynioje / Gayniodamis dydey twoje / Be meyles, be meyles. // Patsay gera diena nakti / O pareiys paczy płakti / Stroszyi prasza duok walgity / Kayp szunis yszalkinty / Par diena, par diena // Pati biedna sustroszita / Su pagalu sutalżita / Biega par łauka szaukdama / Użtaritoiaus negaudama / Pats gen kayp szetons, Pats gen // Pati biedna su waykieleys / Kaypo wyszta su wyszteleys / Namie pyłda gaspadorstwa / Kaypo yr prisiekta broctwa / Waykus żywyie, waykus żywyie. // Ger yr Panos, ger yr naszłos / Ir mynikay tarpynikay / Wiray ger ysz yzbona / Anie pagal sawa stona / Arielkiely grunta; Ariel: // Seny wiray yr Kuproty / Ir tie nor i tanciu szokty / Łazdelems pasyrymdamy / Szauk auksztin ronkas kiełdamy / Ey wiwat. Ey wiwat. // Senas bobas kayp Paneles / Ratuo ronkas kayp kwietkieles / Gana Szyrdi linksma turie / Bet Ariełkas dar nore / Kayp wandens, Kayp wand. // Seny wiray ukynikay / Sukczey Kupczey turgynikay / Kyts nie taboka nelubyi / Bet Ariełku łabay trubyi / Kayp wandeni, Kayp wandeni // Baiors nie szobles neturis, / Ant Ariełkos smayley żiuris / Byli pyningu turietum / Ir tas Ariełkos norietum / Oy gertum. Oy gertum. // Ir mieszczionis yr mużyka / Su żidays wiero sutyka / Ir Żida ten buda dara / Bet Ariełkos daug negera / Dieł pyioniczių łayko, deł py: // Ubagay Jałmużnas Jema / Ir tie ger lig nusywema / Kyts yr Karmonus yszkrata / Gyrtas budamas nepamata / Kayp iem stojos, Kayp iem sto: // Pyioks Karczymoy siediedams, / Trokszta Ariełko gerdams / Mata kad dar kyty giera / O iem pyningu nebiera / Żids bargon neduoda Żids bar: // Prasza Żida pone mana / Duok Ariełkos dar negana / Kayp tyk pyningu turiesiu / Pyrmiaus tau użsymokiesiu / Kayp patey nesziu, Kayp patey. // Żidas kad iau teyp yszgyrsta / Duod Ariełkos kol yszwyrsta / Uż ano paponiawone / Dar Ans pył yr witawone / Pakol nusybaygie. Pakol nusy: // Kayp tyk yszeyna nug Żyda / Tujaus nug ganku nuslida / Kaypo łabay iem ten kłoies / Kad po rinka gierc woloies / Nepastow ant koju. Nepastow: // Ledwa rankomis atsyrema / Purwy ropu stoies wema / Kiaule linksmay tanciawoje / Pyioniczioms sługawoje / O kokie diena, o kokie diena. // Kad iau namosna artynos. / Szauk bluznyi pac neżynos, / Noris tolie tebier soda / Jau ant paczios pyrsztu roda / Asz tau kurwa duosiu. Asz // Ant szio swieta nebier gera, / Tyktay Ariełko wysy gera / Ar tay meystras, ar tay prastas / Nu Ariełkas

nepawestas, / Kayp Nu smałos, Kayp nu Sm // Kawalerey statkawokiet / Jaunas panas czestawokiet / Jey czestawoty palauset / Nie senos Bobas negauset / Ant amžiu, Ant amžiu. // Bet dabar toks cziesas ira, / Kas czestawo tas uż wira / Karczymoiy sąderibes / Pasygierus weselibes / Po swieta, po swieta. // Dieło daug tu Panu ira / Katros pasena be wira / Kokie diena anoms buwa / Kaypo barawikas supuwa / Susmuka par kota, Susmuka.

373. PRADĖKIM APSAKINĖTI DŽIAUGSMUS IR LINKSMYBES

Pradėkim apsakinėti džiaugsmus ir linksmybes,
Pijokų dienas gyvenimo ir girtybės.
Pribūkit, visi girtukliai, mums ant padėjimo,
Apsakyti visus vargus iš apsigėrimo.

Himnas

Sveika, arielka, skaisti širdžių linksmintoja,
Sveikatos, skarbų, turtų nuog žmonių imtoja.
Stiprūs vyrai ir sveiki, paskendę turtuose,
Kas tave uživoj, pražuvo varguose.
Pakol kolytoj buvo, linksmai uliavojo,
Ne ing namus negrįžo, pakelėms nakvojo,
Sudaužę galvą, kaulus, akis sau išbadę,
Kur pakritę gulėjo, patalo neradę.
Makšnis kad ištuštino, ing miegas lipdami,
Lig paskutinio grūdo pil nepalikdami.
Norint sunkiame varge bengtų gyvenimą,
By tiktai arielkos gautų lig apsigėrimo.

[N]: Prisiveizėkit, visi vyrai, į tuos,
Kurie tokius dyvus daro,
[R]: Kurie nuog ryto čysta galva
Nesulauk vakaro.

Melskimos

Pone, jog tu sutvėrei visus gerus žmones,—
Dėl ko taip daugel pražuvo dėl arielkos malonės?
Vieni be rankų, kiti — akių ir sveikatos,
O kiti be turtų, gyvenimo ir teisingos cnatos.
Seni jauni, didi maži, kavalieriai ir panos,

Norint iš anų būtų esančios ir senos,
Šiaučiai, kriaučiai, malioriai, stalioriai ir kiti amatninkai,
Ir tie paliko didi visi svavalninkai.
Studentai žėkeliai ir davatkos pagirtos,
Ir tos atsiranda labai nebtvirtos.
Visi vienu kartu pražuvo, ant svieto gyvendami,
Ne per ką kitą, kaipo tiktai per tą pačią arielką,
Kuri pirm mūsų buvo, ir su mumis yra, ir po mūsų bus,
Ant amžių amžinųjų. Amen.

Pradėkim apsakyti džiaugsmą ir linksmybes... (kaip aukščiau)

Himnas

Iš karčemos parnešta arielka myliausi,
Dėl motriškių trokštančių patieka brangiausi,
Kurios tavęs taip trokšta dėl garbingos šlovės,
Paslėpdamos nuog vyrų, kavoj po palovės.
Gers vieną, antrą kartą — dar, rodos, negirta,
O kad toliaus uživoj, iš kojų pavirto.
Noris vaikai, šeimyna nuogi, išalkusys
Arba jau būtų tiktai kuo nenumirusys,
Nerūp, putra ar virta, norint visi šauktų,
Bet ji ieško spasabo, kad arielkos gautų.
Kruopus, sviestą, lašinius kad negal nunešti,
Išrand skausmus ir ligas, liep vyrui parnešti.

N: Atminkit, našlės ir motriškės,
Ant tokių žmonų, varguose esančių.
R: Susimilkit, butelkas pripilkit arielkos
Dėl motriškių trokštančių.

Melskimos

Pone, jog [tu] sutvėrei visus gerus žmonis... (kaip aukščiau)
Pradėkim apsakyti džiaugsmus ir linksmybes... (kaip aukščiau)

Himnas

Sveika būk, arielkele, didžiai išaukštinta,
Nuog gadnių kavalierių visados šlovinta,
Kurie pypkoj taboką degin tik dėl šlovės,

Bet tave ciela burna pager iš malonės.
Čėsą maldos atmetę, neeit į bažnyčią,
Smūtnas alpdams apmislij, kur gautų skleinyčią.
Nepritink prie tavorčių, būdams be skatiko,
Bagots, kas ger, tas iškalb: „Sugerk, kas atliko".
Iš vakaro kaip praded, pakol ateit rytas,
Paskutinį dvylekį krapšto iš kolytos.
Pypką, makšnis taboko, ir tą jau užstato,
Kad žičlyviai išleistų linksmą, be klapato.

N: Susimylėkit ant tų, ponai kavalieriai,
Kurių pypkos ir kartūzai prapuolė.
R: Gelbėkit anuos nuo taboko ir arielkos,
Idant neateitų ant tokio nuopuolio.

Melskimos

Pone, jog tu sutvėrei visus... (kaip aukščiau)
Pradėkim apsakyti džiaugsmus ir linksmybes... (kaip aukščiau)

Himnas

Kas tave ger iš noro, skaisti arielkele,
Permaino savo protą jaunoji mergelė.
Sena, kad nor tekėti, o už vyro gero,
Pulką metų traukdama, save jauną daro.
Jauna vėl, norėdama greitai nutekėti,
Kaip įmano storojas sau metų pridėti.
Pakol įeit į drąsą, iš savęs strovijas,
Kaip tikt greitai akata, su vaikiais bovijas:
— Imk mane už prietelką, o tujaus suprasi,
Nebent ant svieto tiktai antrą tokią rasi.
Pakolei savo dienas maloniai gyvensmos,
Bet tavęs, arielkele, nuog savęs neleismos.

N: Melskimos už tas visas panas,
Kurios tokioj drąsybėj nor gauti,
R: Idant gero šimkoriaus išklausytų,
Jog metų pabangos nebgal besulaukti.

Melskimos

Pone, jog tu sutvėrei visus gerus... (kaip aukščiau)
Pradėkim apsakyti džiaugsmus ir linksmybes... (kaip aukščiau)

Himnas

Sveika, širdies patieka, meistrų gydytoja,
Iš pagirių trokštančių esi gaivintoja.
Šiaučiai, kriaučiai, malioriai ir didi snicoriai
Didžiaus tave uživoj, nekaip gaspadoriai.
Prager kriaučius adatą, šiaučius savo ylą,
Nors abudu pastena, bet maloniai byla.
Maliorius savo penzlius, snicorius varstotą,
Abu žydui, kad imtų už arielkos kvortą.
Ir kiti visi meistrai didžiai aną liūbij,
Lik paskutinės skaros nuog savęs pertrūbij.
Sunki liga ir skausmai, kad nėr lašo vieno,
Reik kentėti negėrus silpnam cielą dieną.

N: Susimylėkit, meistrai visi ir amatninkai,
Ant to didžio dyvo.
R: Neprisiveizi kurie iš jūsų,
Netur spasabo, vos dūšia gyva.

Melskimos

Pone, jog tu sutvėrei visus... (kaip aukščiau)
Pradėkim apsakyti džiaugsmus ir linksmybes... (kaip aukščiau)

Himnas

Būk, arielka, tūkstantį kartų pasveikinta,
Nuog studentų, davatkų prietelka vadinta.
Sunku yr po iškalos, ilgu galo laukti,
Bet arielką neperstoj kožną dieną traukti.
Davatkos su rožančiais ant maldos skubėjo,—
Kur radosi arielka, tenai persėdėjo.
Students mandrus, kad galva yra pripildyta,
Neatmen savo mokslo, iš knygų skaityto.
Išsižad davatkelės šventos davatkystės,

Mislija, kad nupelnytų stoną moterystės.
Atmeskim mandrų mokslą ir šventą rožančių,
Garbinkim linksmai arielką, o eikim į tancių.

N: Students, mainydams savo knygas į arielkos čėrką,
Sako: aš anos nenoriu.
R: Bet davatka atduodi savo visas brostvas,
Norint nepadoru.

Melskimos

Pone, jog tu sutvėrei visus... (kaip aukščiau)
Pradėkim apsakyti džiaugsmus ir linksmybes... (kaip aukščiau)

Himnas

Susirinkit ant galo visų žmonių stonai,
Zokoninkai, kunigai ir didieji ponai,
Tegul ana nuog jūsų visų bus pagirta,
O didžiaus nuog tų, kas tankiai iš kojų pavirto.
Ne viens, kas aną gėrė, tas saldžiai užmigo,
Jogei ir lig šio česo dar neatsibudo.
Pašlovinkim arielką,
Visų geriausią mūsų prietelką.
Gerkim už tų visų sveikatą,
Norint jau savo akimis nebmato.

373. PAŻITKAY YSZ GIRTIBES. Pradiekiem apsakiniety Dżiauksmus yr Linksmibes / Pijoku Dienas Giwenima yr Girtibes / Prybukiet wysy girtukley mums ant padieiema / Apsakity wisus wargus ysz apsygieryma.— // **Himn** / Sweyka arielka skaysty Szirdziu linksmintoja / Sweykatas Skarbu turtu noug żmoniu jmtoja / Stypry wiray ir Sweykie paskiędy turtusy / Kastawi użiwo prażówa wargusy / Pakoł kolitoy buwa Linksmay ulewoja / Ne ing numus negryża pakieliems nakwoja / Sudawżę gałwa kaułus, akis saw iszbady / Kur pakrety Guleia, patała nerady / Maksznis kad ysz tusztyna ing meygas Lipdami / Lig paskutynia gruda pył nepaligdamy / Norint sunkiame wargie benktum giwenima / Bi tiktay arielkas gautum lig apsygierima.— // Prisyweyziekiet wysy wiray i tus korey tokius diwus dara / Kurey nog rita czystu galwu ne sułauk wakara.— // **Melskiemos.** / Pone jog tu sutwierey wisus giarus Żmones, dielko tayp dawgiał prazuwa diel arielkas Małones — wieny be rąnku kity akiu ir Sweykatos o kity be turtu giwenima yr teysingos Cnatos Sene Jawny didy maże Kawalerey ir Panas norint isz anu butum esączias yr Senas, Sziawczeiy krawcziey malorey Stalorey yr kity amatnikay ir tey palika didy wise Swawalnikay. Studentay Żekieley ir dawatkas pagiertas Ir tos atsyrąda łabay nebtwertas — Wisy wienu kartu prażuwa ant swieta giwendamy ne par kukita

kaypo tyktay par tą paty arielka kurie pyrm musu buwa ir su mumis ira yr po musu bus Ant amžiu amžinuiu Amen // Pradiekiem apsakity Dziawksma ir linksmibe (Jako wyżey) // **Himn** / Iz karczymos parneszta arielka miliawsy / Dieł motriszkiu troksztonczіu patieka brangiawsy / Kurios tawys tayp torokszta dieł garbingos Szlowys — / Pasliepdamas nog wiru kawo po pałowys / Giers wiena antra karta dar rodos negierta / Wo kad tolaws użiwo ysz koju pawirta / Noris waykay szeymina nowgi isz ałkusis / arba jaw butum tyktay ków nenumyrusis / Nérup Putra arwirta norint wysy Szawktum / Bet ji iszka spasaba kad Ariełkas gawtum / Krowpus Sweysta Łaszinius kad negał nu neszty / Isz rąnd Skawsmus yr Ligas leyp wiruy parneszty // N= Atminkiat naszles yr Motryszkias ant tokiu Żmoniu wargusy esancziu.— / R= Susimilkiet Butelkas pripylkiet Arielkos dieł Motriszkiu troksztanczіu.— // **Melskiemos** Pony iog Sutwierey wysus giarus żmonis / Jak wyżey.— // Pradiekiem apsakity dziawksmus ir Linksmibes jak wyżey // **Himn** / Sweyka buk arielkiele didey isz auksztinta / Nug gadniu kawalieriu wysados Szłowinta / Kury Pipko taboka degin tyik dieł-szłowys / Bet tawi ciełа bornu pagier isz małones.— / Cziesa małdos atmety ne ,eyt j Bażniczy / Smutnas ałpdams ap myslyi kur gautum skleynicze / Nepritink prytaworczіu budams be skateka / Bagots kas gier tas ysz kałb su gierk kas atlyka / Isz wakara Kayp praded pakoł ateyt ritas / Paskutini dwileki Krapszta isz Kolitos / Pipka maksznis taboka ir tu jaw ustata / Kad zicliwia ysz leystum linksma be klapata // N= Susymylkiet ant to Ponay Kawalierey kuriu Pipkas ir kartuzay prapuwly — // R= Gielbiekiet anus nu taboka yr arielkas Idant ne ateytu ant tokia nupowlia.— // **Melskiemos** Pony iog tu sutwierey wysus iako wyżey // Pradiekiem apsakity dziauksmus yr linksmibes: // **Himn** / Kas tawi gier isz nora skaysty Arielkiele / Parmayno sawa prota iawnoie Mergiele — / Sena kad nor tekiety wo uż wira giara / Polka metu trawgdama Sawi Jawno dara / Jawna wieł noriedama greytay nutekiety / Kayp imana Storojes saw metu pridiety / Pakoł i eyt i drąsa ysz sawes strowiios / Kayp tykt greytay bkota su waykieys bowijos — / Imk muni uż prietelka wo tuiaus suprasi — / Ne bent ant swieta tyktay ontra toki rasi / Pakoley Sawa dienas małonie giwesmas — / Bet tawes arielkiele nug sawes neleysmas — // N= Melskiemos uż tas wysas panas, kurios tokioy drąsibiey nor gauty // R= Idant giara Szymkoriaus iszkłausitum iog metu pabągos neb gał be su łaukty — // **Melskiemos** Pony iog tu Sutwierey wysus giarus iako wyżey // Pradiekiem apsakity dziauksmus yr linksmibys: Ditto // **Himn** / Sweyka Szirdies patieka Meystru giditoja / Isz pagiriu troksztanczіu esi gaywintoja / Szawczey Krewczey moliorey ir didy Snicorey / Dydziaus tawi uziwo ne kayp Gaspadorey / Pragiar Krewczius adata Sziawczius Sawa iła / Nors abudo postana bet małoniey biła. / Maliorius sawa pęzlus Snycorius warstota / Abu Żydów kad imtum uż ariełkas Kworta / Ir kity wysy Meystray didey aną liubyi / Lik paskutynes Skaros nog sawes partrubyi. / Sunki Liga ir skawsmay kad nier łasz wiena / Reyk kintiety nie gieros siłpnam ciela diena. // N= Susimiliekiet Meystray wysy ir amatnikay ont to didzia diwa.— // R= Naprisiweyzie kury isz iusu netur spasaba wos duszia giwa.— // **Melskiemos** Pony iog tu sutwierey wisus iako wyżey // Pradiekiem apsakity dziauksmus ir Linksmibys Ditto // **Himn** / Buk Arielka tukstonti kartu pasweykinta / Nog Studentu Dawatku prietelka wadinta — / Sunku ir po iszkałas Ilgu gała laukty / Bet Arielka neparsto kożna diena traukty / Dawatkos su rożąnczeys ont małdos Skubieia / Kur radosie Arielka tynay par siedieia / Studenć mądrus kad galwa ira pripildita / Ne Atmen sawa Moksła isz Knigu skaytita / Isiżad Dawatkieles Szwętos Dawatkistys / Mysliji kad nupelnitum Stona Moteristys / Atmeskiem mądri Moksła ir szwęta Rożonczіu / Garbinkiem

linksmay Arielka o eykiem i tąciu // N= Studenč maynidams Sawa Knigas i Arielkos czerka / Saka aż anos nenoriu — / R= Bet Dawatka aduwdi Sawa wysas Brostwas norint ne padoru.— // **Melsklemos** Pone iog tu Sutwierey wysus / iako wyżey // Pradiekiem apsakity Dziauksmus ir linksmibes Ditto. // **Hlmn** / Susyrinkiet ant gała wysu Żmoniu Stonay / Zokonikay Kunigay yr dydyi Ponay / Teguł ana nug iusu wysu bus pagierta / Wo dydziaus nog tu kas tonkiey isz koju pawirta / Newens kas aną giery tas Saldey użmega / Jogiey yr lig szio cziesa dar ne atsibuda // Paszłowinkiem Arielka / Wisu giarewsy musu prietelka / Gierkiem uż tu wysu Sweykata / Norint jau sawa akimis nebmata.

374. KAS TEN RĖKAU, KAS TEN ŠŪKAU

— Kas ten rėkau, kas ten šūkau,
Kas alasavoja:
Bene mūsų tėvas girtas
Tenai uliavoja?
Matušaite lelijaite,
Tėvas girtas jau pareina —
Kas čion bus, kas čion bus?

— Kavokitės kavokitės,
Vaikeliai myliausi,
Viens už pečiaus, kits po pečiaus
Pulkit kuo greičiausiai,
O aš pati pasitiksiu,
Kaip galėsiu, teip įtiksiu
Verkdama verkdama.

— Vivat uha, vivat uha,
Kur yr mano pati —
Paveizėsiu, ką man valgyt
Šiandieną pastatė.
Kur yr meisa, kur batviniai,
Kur kilbasai ir kiaušiniai
Dėl manęs, dėl manęs?

Duok šen greitai man valgyti,
Boba sugriuvele,
Kreivagalve šlubšnakoje,
Spitre, pasmirdele.
Saldžiai gardžiai, rūgščiai šiltai,
Vis ant stalo kaip papiltai
Kad būtų, kad būtų.

— Ką aš tau duosiu valgyti,
Kad nieko neturiu,
Silpna esmu be pasilko,
Jau ant smerčio žiūriu.
Silpna esmu be pasilko,
Jau ir akis man apvilko
Silpnybės silpnybės.

— Atstok, boba sugriuvele,
Dar tu čion burbėsi,—
Kaip pasuksiu kreivą galvą,
Zaras susmirdėsi.
Kaip pradėsiu tave kulti,
Kaip galėdams, teip pripulti
Su vėzdu, su vėzdu.

— Jau yr gvaltas, jau yr gvaltas,
Gvaltas, ratavokit,
Nuog to šunies palaidūno,
Meldžiami, užstokit!
Ir susiedai susibėgo,
Mislydami, kad kas dega,
Ant gvaltos, ant gvaltos.

Atrand pačią ledvą gyvą,
Po slenksčio gulinčią,
Užmūčytą užtroškintą,
Jau nebiššaukiančią.
Iš visų kerčių vaikeliai
Išlandžiojo kaip šuneliai
Verkdami verkdami.

— Tatušaiti balandaiti,
Mūsų patiekaite,
Kam tu smaugai, kam tu daužai
Mūsų matušaitę?
Ką gi tau pikta padarė?
Argi duris ji uždarė
Prieš tave, prieš tave?

— Ar dar ir jūs, šelmių šmotai,
Imsit ūmavoti?
Kaip pradėsiu visus lygiai
Su motina tvoti!
Laukan, šelmiai, laukan, smarvės,
Visi veršiai, šitos karvės,
Kuo greičiaus, kuo greičiaus!

— Švoger šelmi, palaidūne,
Ką tu čionai darai,
Dėl ko mano sesers yra
Teip sumušti šonai?
Kaip pradėsiu tave kulti,
Kaip galėdams, teip pripulti
Su vėzdu, su vėzdu.

— Laukan, durniau, ką tu kalbi —
Aš tau duosiu guzą
Ir prisegsiu prie pakaušio
Kaip didį arbūzą.
Tu pažinsi mano ranką,
Kuri meili tave lanko,—
Šitai tau, šitai tau!

374. NEZGADA SU PACZIA SAWA. Kas ten riekau kas ten szukau kas ałasawoie / Bene musu Tiewas gyrtas tynay ulawoie / Matuszayty Lelyjayty Tiewas gyrtas jau pareyna / Kas czon bus. Kas czon bus — // Kawokiaties kawokiaties waykialey milause / Wiens už pecziaus kyts po pecziaus pulkiat kow greycziausey / O asz pati pasytyksiu kayp galesiu teyp y tyksiu / Werkdama, werkdama — // Wiwat uha wiwat uha kur ir muna pati / Paweyziesiu ku mun walgit szędiena pastaty / Kur ir mesa kur batwiney kur kęłbasay yr Kiausziny / Dieł manies, dieł manies — // Duowk szen greytay man walgity boba sugruwiely / Kreywa galwy szłupszna koje spytry pasmirdiely / Saldey gardey ruksztay szyłtay wys ant stała kayp papyłtay / Kad butu, kad butu — // Ku asz tau duosiu walgity kad nieka neturiu / Sylpna Esmu bepasyłka iau ant smerczia ziuriu / Sylpna Esmu bepasyłka jau yr akis man apwyłka / Siłpnibes Silpnibes // Atstok Boba sugruwiely dar tu czon burbiesi / Kayp pasuksiu kreywa gałwa zaras susmirdiesi / Kayp pradiesiu tawi kulty kayp galedams teyp pripulty / Su wiezdu, su wiezdu — // Jau yr gwałtas jau ir gwałtas gwałtas ratawokiat / Nóg to szunies pałayduna meldemy uz stokiat / Yr susieday susybiega mislidamy kad kas dega / Ant gwałtos, ant gwałtos — / Atrąd Patczia ladwa giwa poslankszczia gulenti / Uz muczita uz troszkinta jau neb ysz szaukienczių / Isz wysu kercziu waykialey ysz łądzioja kayp szuneley / Werkdamy, werkdamy — // Tatuszayti bałądayti musu patiekayty / Kam tu smaugay kam tu dauzay musu Matuszayty / Kugi tau pykta padary argi duris ij uz dary / Prysz tawi, prysz tawi — // Ar dar yr jus szelmiu szmotay imset umawoty / Kayp pradiesiu wysus ligey su motinu twoty / Łaukon szelmey łaukon smarwys wysy werszey szytos karwys / Kow griaycziaus, kow greycziaus — // Szwogiar szelmi pałaydyny ku tu czonay daray / Dielko muna Sesers ira teyp sumuszty szonay / Kayp pradiesiu tawi kulty kayp galedams teyp prypulty / Su wiezdu, su wiezdu — // Łaukon durniau ku tu kalbi asz tau duosiu guza / Yr pryseksiu pry pakauszi kayp didi Erbuza / Tu pazisi muna rąka kuri meyly tawi łąka / Szytay taw szytay taw.—

375. OI TU VYRE PIJOKE

— Oi tu vyre pijoke.
— Tylėk, kale, neloki!
— Ir tu pats kaip šuo loji,
Naktį namie nenakvoji —
Po žydo stalu.

— Kad aš geriu uliavoju,
Bet ir dirbu praciavoju.
— Nieks iš to tavo darbo —
Žyds atėmė visą skarbą,
Tau nieko nebliko.

— Turiu rugių ir miežių,
Pilnos miegos lig lubų.
Malsiu, kepsiu pyragus,
Vešiu nešiu kunigams —
Tegul anie mišias laiko
Už sveikatą mano vaiko
Ir mano pačios.

Atsigėriau saldžio vyno,
Atsiguliau ant purvyno.
Ak, nežino nė šeimyna,
Kad aš guliu ant purvyno —
Kas mane parves?

Ir atėjo mano žonka
Ir užkibo man už ranką:
— Eikiv namie pailsėtis,
Minkštoj lovoj pagulėtis,
Niekur nepražūsi.

O paėmė dukrė vytį
Ir išginė į purvyną.
— Oi tu dukre podukre,—
Tarė mano susiedai,—
Apturėsi didžią gėdą
Už tokią savo nerėdą
Nuog viso svieto.

375. Oy tu wiry pyiokiy tiliek Kaly nełokiy, / Yr tu pats kayp Szow łoi nakti namyi nenakwoi / Po żida stału.— // Kad asz gieru ulawoiu bet yr dyrbu prociawoiu, / Nieks ysz to tawa darba żids atiemy wysa skarba / Taw nieka neblyka.— // Turiu rugiu yr myïżiu Pyłnas myigas lig Łubu / Malsiu Kiapsiu Piragus weszіu neszіu Kunygams / Teguł anyi myszys łayka uż sweykata muna wayka / Yr muna paczios.— // Atsygieriaw saldy wina atsygulaw ant purwina / Ach neżyna nie szeymina kad asz gulu ant purwina / Kas mani parwes.— // Yr ateiy muna Żonka yr uż kiyba man uż rąka / Eykiaw namyi paylsieteys minkszto łowo pagulietyis / Niekur neprażusi.— // O Paiemy Dukry witi yr yszgiyny i purwina / O Tu Dukry podukry tary muna Susieda / Apturiesi dydy gieda uż toki sawa nerieda / nug wysa Swieta.—

376. ANOJ PUSĖJ EŽERO

Anoj pusėj ežero
Du karveliai gėrė,
Begerdami uždusо,—
Kazas Marcę sumušo.

Kazas, eidams į karčemą,
Marciukei įsakė:

— Ganyk vištas ir vištelius,
Kad vanags nelestų.

Vanags, aukštai lakiodamas,
Vištelius pamatė
Ir, ant kiemo nusileidęs,
Vištelius sulasė.

Parein Kazas iš karčemos,
Viščiukų neranda.
— Oi kurva, ką ganei,
Kad vanags sulasė?

Ėmė Marcei už čiuprynos,
Ant slenksčio paguldęs.
Oi, davė tai davė,
Ant žemės paguldęs.

Marcė bėgo per sodžių,
Visiems sakydama:
— Oi kūma kūmužele,
Mano Kazas rakalis.

— Cit, kūma, nesakyk,
Mano pats rakalesnis:
Jaučių jungą pralakė
Ir man šonus praplakė.

376. Ano pusie aziera, duo karwelay gieriy — / Be giardami uzdusa. Kazas Marci Sumusza — / Kazas eydams y karcziamo Marciukiay isaki — / Ganik wisztas yr wisztelus, kad wangs niałastu / Wanags auksztay łakiodamas wisztelus pamati. / Ir ant kiema nusiłaydis, wisztelus sułasi — / Pareyn Kazas yszkarcziamas wiszcziuku nieranda / Oy Kurwa kou ganiay, kad wanags sułasi — / Jemy Marciay už ciuprinas ant słankszczia paguldis — / Oy! dawy tay dawy ant Žemes paguldis — / Marci biega par sodziu wisims sakidama. / Oy! kuma Kumuszeła Mana Kazas rakalis — / Cyt kuma nesakik, mana Pats rakalasnis — / Jaucziu Jungo prałakie ir man szonus prapłakie.—

377. SUSIEDO LAUKAS APARTAS

Susiedo laukas apartas
Vieną jau ir antrą kartą.
Mano žagris netaisytas,
Vis tai yra jau kas kitas.

Susiedo javai sužvilę,
Kaipo ledas išsipylę,
O mano dar neišdygo,
Jau tai ima pikta liga.

Susiedas jau eina pjauti
Ir kluonuose gražiai sukrauti,
O mano šalna pakando,
Visas laukas nusigando.

Susiedas alų padarė,
Šeimynelę susiprašė,
Padaręs alų susikošė,
Giminelę susiprašė.

Gėrė šoko, uliavojo,
Linksmi sotūs rankas plojo,
O aš vienas nusmurgęs,
Kaipo nabarašnykas Jurgis.

Še tau vėjelius vaibinti
Ir karčemeles lankyti,
Reiks tau jau pakūtavoti,
Smalom gerklę šmaravoti.

377. PAWARGIEŁIS. Susieda łaukas apartas / Wiena jau yr antra karta // Mana žagrys netaysitas / Wys tay ira jau kaskitas. // Susieda Jaway sužwyly / Kaypo ładas ysypily // O mana dar neyszdiga / Jau tay ima pykta lyga. // Susiedas jau eyna piauty / Ir kłonosy grażey sukrauty // O Mana Szałna pakanda / Wysas łaukas nusyganda // Susiedas Ału padare / Szeyminiała susyprasze // Padarys Ału susykoszy / Gymyniała susypraszy // Giery Szoka Hulawoje / Linksmy sotus rankas płoje, / O asz wienas nusmurgis / Kaypo nabarasznikas Jurgis // Sze tau wiejelus waybinty / Ir karczymiałas łankity // Reyks tau jau pakutawoty / Smałom gerkła szmarawoty.

378. KOKS GI AŠ TAI PER KĖPIS

Koks gi aš tai per kėpis,
Kad šitai vis praradau,
Dyrinu it koks pėpis,
Strošnias bėdas atradau.

Toks tatai gals tų blūdų,
Ėmusis prastu būdu.
Ak, strošniausia man bėda,
Palaidūnui be rėdo.

Čerts žino, drobės kur dingo?
Šie vieni bėr man marškiniai.
Kišenėj nėr nė šilingo,
Dyks šliundra viršutiniai.

Tą beturiu surdotą,
Lops ant lopo pėtmuotą.
Ak, strošniausia man bėda,
Tam pijokui be rėdo.

Šventė, pastnyks man tai nieks,
Karčemoj bieso lindint,
Vierą iščydyt nė joks grieks,
Galvoj trunkams spindint.

By pagonis gyvenau,
Bjaurybėse persenau.
Ak, strošniausia man bėda,
Tam pijokui be rėdo.

Troboj mano toks yr stonas —
Noris viską pardavočiau,
Žyduks turtų mano pons,
Trijų ditkų neduočiau.

Ką čia veikti, reiks bėgti
Ir kalnukus pamėgti,
Rasi ben ten prakvošiu,
Rasiuos kiek tiek su grašiu.
Ak, strošniausia man bėda
Teipo žūti be rėdo.

378. GAYLESIS UŁTOIAUS. Koksgi asz tay par Kiepis! / Kad szytay wys praradaw / Dirynu it koks Piepis / Strosznes biedas atradaw / Toks tata gals tu bludu / Jemuses prastu budu / Ach stroszniause mun bieda / Pałaydónów be rieda / Czerts żyna! drobes kur dinga / Szyi wyini bier mon marszkyne / Kyszeniey nier nie szylinga / Diks szlądra wyrszutyne / Ton beturiu sórdota / łops ant łopa pietmota / Ach stroszniawse mun bieda / Tam pyiokow be rieda / Szwynte, postniks; mun tay nieks / Karczymoy biesa lindąt / Wiera yszczidit nieioks grieks. / Gałwoy Trunkams spindąt / Bi pagonys giwenaw / Biawribiesy parsenaw / Ach stroszniawse mun bieda / Tam pyiokow be rieda / Troboy móna toks ir stonas / Noris wyskon pardawoczio / Żiduks turtu muna pons / Tryiu dytku nedóczio / Koncze weykty reyks biegty / Yr kałnukus pamiegty / Rasi bęn tyn prokwasziu / Rasius kiek tiek su grasziu / Ach stroszniawse mon bieda / Teypo żuty be rieda.—

379. ŠILTAS ALUS KĄ PADARĖ

Šiltas alus ką padarė,
Prie malonės mus privarė.
Dėl to žydų pikta viera,
Kad jų yra maža miera,
Dėlto tiesos nėra.

O Orelis midų laiko,
Kursai gėrė, tai paklaiko.
Dėl to žydai pasigavo,
Tur arielką, alų savo,
Dėlto viršų gavo.

Už šeštoką lašus ėmęs
Ir ant stalo pasirėmęs.
Varpai zvanij bažnyčioj,
O girtuokliams karčemoj,
Dėlto ne pirmoj.

Eik tu, latre pijonyčia,
Perstok gerti, į bažnyčią.
Jei tu gerti nepaliausi,
Tai su žydu pekloj bliausi,
Ak, ant amžių kauksi.

379. GIESME. Sziltas alus ką padarē! / Prie malonēs mus privarē. / Dēlto żydų pikta viera, / Kad jų yra maża miera. / Dēlto tiesos nēra. // O Orelis midų laiko, / Kursai gērē, tai paklaiko. / Dēlto żydai pasigavo: / Tur arielką, alų savo. / Dēlto virszų gavo. // Uż szesztoką laszus ēmęs, / Ir ant stalo pasirēmęs. / Varpai zvanij' bażnyczioj, / O girtuokliams karczemoj. / Dēlto ne pirmoj. // Eik tu, latre, pijonyczia, / Perstok gerti, į bażnyczią. / Jei tu gerti nepaliausi, / Tai su żydu pekloj bliausi. / Ach, ant amżių kauksi!

380. PAKELK GALVĄ, JAUG IŠAUŠO

— Pakelk galvą, jaug išaušo,
Eisma aplankyti Maušo.

— Šimkarkele rendorkele,
Duok arielkos už ditkelę.

Už ditkelę geros malkos
Nepareisiu nė per laukus.

Kad aš ėjau per laukelį,
Tvoros mietus grobstydamas:

— Tu tvorele, tu žalioji,
Pijonyčias kėravoji.

Zvanij varpais į bažnyčią —
Pasiprovyk, pijonyčia.

Jei tu gersi, nepaliausi,
Su Maušuku pekloj kauksi.

380. Pakiełk gałwa iaug yszausza eysma apłankity Mawsza.— / — Szimkarkiely rendorkiely dowk ariełkas uż dytkiely. / — Uż dytkiely gieros małkos nepareysiu nie par łaukus. / — Kad asz eiaw par ławkieli tworos myitus grobstidamas / — Tu Tworely tu zaloi pyioniczys kierawoi.— / — Zwanyi warpas i Bażniczy pasyprowik Pyioniczy / Jey tu giersi nepalawsi su Mawszuku Pekło kauksi.

381. ATSIGĖRĘS ARIELKELĖS

Atsigėręs arielkelės,
Ėjau šlitins į svirnelį.

Nė šeimyna nieko nežino,
Kad aš guliu ant purvynu.

Eidams bendraitis pro šalį,
Sakė:— Kas tau tą padarė?

Ko tu guli ant purvynu?
Slink ben biškį ant žolyną.

Išsilipęs iš purvyno,
Pilvu slinko ant žolyną.

Dantis, akis krapštinėjo,
Kur smiltelės uždulkėjo.

Atvėręs baltas akeles,
Žiūri į medžių šakeles.

Bene genys man įkirto,
Kad galvelė teip netvirta?

Jūs, žydeliai, geri žmonys,
Vakar buvot myli broliai,

Vakar davėt ben kvortelėms,
O šiandieną nė taurelėms.

Prieteliau mano myliausis,
Atnešk arielkos butelką.

Ka[d] ben taurelę prigaučiau,
Tujaus gerčiau, atsigaučiau.

Kaip tik taurelę prigavau,
Tujaus gėriau, atsigavau.

Arielkele tu grynoji,
Per tris trūbus varytoji,

Tu ne vieną susarginai,
Išgydyk mane šiandieną.

Kaip tik gydyti pradėjo,
Didžią koronę turėjo,—

Seni voliotis pradėjo,
Jauni bučiuotis norėjo.

Sermėgelę ano pilką
Žyds už arielką išvilko —

Dėl to vilko, ne jo buvo,
Trumpa buvo, ne jo buvo.

381. Atsįgieręs Orielkélęs / Ejau szlitįns i swįrnelį. // Nie szejmina nieko nežīno / Kad asz gulu ąnt purwinu. // Ejdams bendratis pro szali / Sakę, kas tau tou padarę? / Ko tó góli ąnt purwinu? / Slink ben bīszkī ąnt żoliną. // Issilipęs įsz purwįno / Piłwó slinko ąnt żoliną. // Dąntys akys krapsztįnieię / Kór smilteles óżdólkieię. // Atwieręs bałtas akélès, / Żiuria i mediû szakéles; // Bene Genys mąn ikįrto / Kad galwele tejp netwirta. // Jus Żydelej gérį żmônes / Wakar buwot milī brolej. // Wakar dawiet ben kwarteliems / O szędījną nie taureliems. // Pritelau mąno milausis / Atneszk oriełkos butełką. // Ka ben taurelę prigauczio, / Tujaus gérczio, atsigauczio; // Kajp tik taurélę prigawau / Tujaus gieriau, atsīgawau. // Orielkéle tó grinoié / Par trys trubus warytoįe. // Tó newījną sósargīnaj, / Iszgydyk mąnį szendījną. // Kajp tīk gydvtī pradieię / Didę koronę torieię. // Senī wołotījs pradieię, / Jauni buczioutįjs norieię. // Sermiegélę ano pįłką / Żyds óż oriełką įszwįłką. // Dieł to wiłko, ne jo buvo, / Trumpa buwo, ne jo buwo.

382. PASIGĖRUSIEMS VISI GARBĘ DAVĖ

Pasigėrusiems visi garbę davė,
O pavirtusiems pamačiaus nedavė,
Dãbar čydijosi.

Uvožok, žmogau, kad ir tu prigersi,
Šauksies prie kitų, kad tave gelbėtų,
Toliau pavilkėtų.

382. DAYNIE PYIOKA BE JOKI PAMACZIAUS.— Pasygierusyms wysy garbe dawe, o pawertusiyms pamacziaus nedawe, dabar czidyiosi: uwožok žmogau kad yr tu pri giersi, szauksis pri kytu kad tawi gielbietu, tolau pawylkietu.—

383. JAU PALIKAU AŠ ŽYDELIS BIEDNELIS

Jau palikau aš žydelis biednelis,
Ei niu niu,
Ką darysiu, pasilikęs biednelis,
Ei diu diu?

Kad negaliu aš spasabo įgauti,
Ei niu niu,
Ir pradėjau su moterim sėbrauti,
Ei diu diu.

Ir atnešiau aš arielkos,
Ei niu niu,
Ir padėjau ant torielkos,
Ei diu diu.

Kaip anos jau įgėrė,
Ei niu niu,
Daugel man prižadėjo,
Ei diu diu.

Viena duod man vilnelę,
Ei niu niu,
Kita atneš grūdų siekelį,
Ei diu diu.

Kita duod kišenelę,
Ei niu niu,
Kita atneš cibulelę,
Ei diu diu.

Kad arielką išgėrė,
Ei niu niu,

Glosto man barzdą kaip geradėjo,
Ei diu diu.

Kad nenoriu aš arielkos joms nešti,
Ei niu niu,
Pradėjo moteriškės mane pešti,
Ei diu diu.

Nupešusios man peĩsoką,
Ei niu niu,
Liepė šokti dar kazoką,
Ei diu diu.

Nebuvau matęs tokio stroko,
Ei niu niu,
Kad man lieptų šokti kazoką,
Ei diu diu.

Viena šoko išsisprendusi,
Ei niu niu,
Kita iš pasuolio išlindusi,
Ei diu diu.

Kaip išgirdo jos vyriškis,
Ei niu niu,
Nusigando moteriškė,
Ei diu diu.

Nesumano, kur tą plėčką kišti,
Ei niu niu,
O žydelį liep po lova palįsti,
Ei diu diu.

Žiūr, viena už stalelio užsnūdus,
Ei niu niu,
Kita šoka kazokelį pablūdus,
Ei diu diu.

Kaip pradėjo moteriškes jis perti,
Ei niu niu,
Moteriškės nebegal tverti,
Ei diu diu.

Ir pakėlo jis paklodę,
Ei niu niu,

Žydo barzda pasirodė,
Ei diu diu.

Kaip pradėjo jis badyti,
Ei niu niu,
Nebegaliu išmanyti,
Ei diu diu.

Šaukiu rėkiu kaip galėdams,
Ei niu niu,
Jis man' muš kiek norėdams,
Ei diu diu.

383. Jaw palikaw as Zydelis bednelis.— / Ey niu niu / Ką darisiu pasilikes bednelis / Ey diu diu / Do każdego wiersza ... na odmianę dokłada się / Kad negalu as spasaba igawti / Ir pradejaw siu moterim sebrawti / Ir atnesew as arielkos / Ir padejew ant turelkos / Kayp anos jaw igiere / Dawgiel man pryzadeje / Wiena duod man wilnele / Kita atnes grudu siekeli / Kita duod Kiesenele / Kita atnes Cibulele — / Kad arielkie isgiere / Glosta man barzda kayp gieradeje / Kad nenoriu as arielkos joms nesti / Pradieje moteryskies mani pesti / Nupesuses man peysoka / Lepe sokti dar kazoka / Nebuwaw mates toki stroka / Kad man leptu siokti kazoka / Wiena szoka iszsisprindusi / Kita isz pasolė iszlindusi — / Kayp iszgirda jos wiriszkis / Nusigąda Moteryszkie / Nesumana kur tą pleszka kiszti / O Zydeli lep po łowu palisti / Ziur wiena uz stalele uzsnudus / Kita szoka kazokieli pabludus / Kayp pradeje Moteryszkies is perti / Moteryskies nebegal twerti / Ir pakiela is paklode / Zyda barzda pasirode / Kayp pradeje is baditi / Nebegalu ismaniti / Sawkiu rekiu kayp galedams / Js man mus kiek noriedams.

384. VARDAN DIEVO, BROLIAI MANO

Vardan dievo, broliai mano,
Paklausykit, kas išmano.

Prasidėjo didžia vaina,
Tegul smarvė laukan eina.

Arielka — išmislas peklos,
Kuri žmonis daro aklus,—

Pirmiaus pagoniam pateko,
Potam ir ant mus atkako.

Dabar tu, peklos miernyčia,
Priplatinai be gronyčios,

Smarvę savo priplatinai,
Sodžius miestus sugadinai.

Prie žydo gyvenai rodžiai,
Per juos žūst geri sodžiai.

Vyrai bobos ant ją puola,
Griūdamos po žydo suolo.

Razumnus padaro durnus,
O bagotus mizernais,

Uždarbį kožnam užtraukia,
Nors vaikeliai bado laukia,

Gaspadorystę naikina,
Dirvas pievas užmiršina.

Skolos paliko be mieros,
Vaikams nė duonos, nė vieros.

Kitus išmoko vagystės,
Besarmatos, melagystės.

Sermėga, marškiniai — žydo,
Kol treti gaidžiai pragydo.

Sveikus ligotus padaro,
Daugumą į peklą varo.

Dabar tau vainas apšaukim,
Išvaryti visus šaukim.

Broliai mieli, visi žmonys,
Neklausykim tokios ponios.

Eik ing peklą su kvaterkom,
Iš kur atėjai su čerkoms.

Bomius, prieteliai, tremkime,
Ir žmonys cnatos čystatos.

Kožnas griebkim, ką įgiję,
Muškim arielką, kur paviję,

Čerkas, butelkas suplėškim,
Arielką palaikę išliekim,

Kad jau ir kiaulės užvirstų,
Ir šunys visi įniršt.

Tai tau, brude, mėšlaskverne,
Nebegers tavę[s] nė bernai,

Anė vienas žmogus bylas,
Anė jaunas, anė žilas.

Kas da[r] arielką šaukias,
Tegul tas namon traukias,

Kad tūlų mūsų neapkrėstų
Ir dūšių peklon nevestų.

Per kokią mūsų storonę
Pergalėjom ir linksmybes,

Pastatysim znoką vieros
Ant pamenklo tos apieros.

Dabar, broliai, būkim zmisliai,
Dievas davė visa pilniai.

Be arielkos netroškausi,
Ir vandenio, ir alaus namuose
gausi.

Dabar mums duonos pakaks,
O potam po smerčio dangui teksme.

384. GIESMIA APE ARIEŁKO. Wardandiewa Brole mana / Pakłausikit kas iszmana // Prasidieia didžia wayna / Tegul smarwia łaukan eina // Arielka iszmisłos piakłos / Kuri žmonius dara akłus // Piermiaus pagoniam Patiaka / Potam ir ant mus atkaka // Dabar tu piakłos mierniczia / Pripłatine be graniczias // Smarwe sawa pripłatine / Sodžius Miestus sugadine // Prižida giwiana rodžie / Par ius żust gieri sodzie // Wirey bobos ant iu puoła / Griudamos po žida suoło // Razumnus padara durnus / Obagotus mizernays // Uzdarbi koznam usztraukia / Nors waykiale bada łaukia // Gaspadoriste naykina / Dirwus piewus uzmirszina // Skołos palika bemieros / Waykams ni duonos ni wieros // Kitus iszmoka wagistes / Biesarmatos miałagistes // Siermega marszkine zida / Kol triati gaydže pragida // Sweykus ligotus padara / Daugumo ipiakłe wara // Kitus iszmoka wagistes / Biasarmatos miałagiestes [Šis dvieilis užrašytas ant-

rąkart per apsirikimą. *Red.*] // Dabar tau waynus apszaukim / Iszwariti wisus szaukim // Brole mieli wisi zmonis / Nieklausikiem tokios ponios // Eyk ing piekle sukwaterkom / Isz kur uteie suczierkom // Bomius prietele tremkime / Ir żmonis cnatos czistatos // Koznas griepkim ko ingiie / Muszkim arielko kur pawie // Czierkos butełkos supłeszkim / Arielko pałayke iszliekim // Kad io ir kiaułes uzwiarstu / Ir sunis wisi iniarsztu // To tau brudi mieszłaskwiarne / Niebegers tawi ni berney // Anie wienas zmogus biłas / Anie iaunas anie ziłas // Kas darielko szaukies / Teguł tas namon traukias // Kad tułu musu nieapkrestu / Ir dusziu piekłon niewestu // Par kokio musu storone / Parga-łeiem ir linksmibes // Pastatisim znoko wieros / Ant pamienkła tos afieros // Dabar brole bukim zmisley / Diewas dawia wis pilney // Bie arielkos ne troszkawsi / Ir wandene ir ałos namuosi gausi // Dabar mums duonos pakaks / opotam pasmiarcziu Danguy teksme.

385. ŽEGNOJU AŠ TAVE, ARIELKA, NUOG SAVĘS

Pijokas. Žegnoju aš tave, arielka, nuog savęs,
Būsiu čystas žmogus, kad nebgersiu tavęs.
Į karčemas nebvaikščiosiu,
Namų daiktų nebnešiosiu ,
Šimkoriams, šimkoriams.

Arielka. Ak, ką tai tu kalbi, prieteliau meilingas,
Kaipgi, ar tu būsi be manęs sylingas?
Nei tau proto, nei bylumo,
Nebe sylos ir mylumo
Nebebus be manęs.

Pijokas. Noris buvau tavo prietelius garbingas,
Bet jau dabar stojaus visiems stebuklingas.
Kad namai cieli išnyko,
Skaros ant kūno beliko
Per tave, per tave.

Arielka. Ar tau tiek bėr proto, ka[d] ėmęs dūmoti?
Tiktai pradėk mane apent uživoti,—
Namų, turtų nebnorėsi,
Gerdams mane, vis atmesi
Į šalį lig smerčio.

Pijokas. Eik tu šalin greitai, neblįsk man į akis,
Jog tave teip gėriau, dar ką dievs man sakys?
Kad bažnyčioj nebuvojau,

Kvortoj tave pilniavojau
Karčemoj, karčemoj.

Arielka. Kad ir visi varpai šauktų tavęs vieno,
Norint ir kunigai bartų kožną dieną,
Linksmai visad uliavosi,
Locnai pons, nieko nebosi,
Būdamas prie manęs.

Pijokas. Perstok, meldžiamoji, aš tavęs nebgersiu,
Rasit kelias dienas ant svieto dar tversiu,
Kad nebebus galvoj blūdo
Ir nebebus širdy kūda
Pagirioms, pagirioms.

Arielka. Kas gi tai do bėda, noris ir dejavai?
Tuo tikt manęs gėręs, tujaus atsigavai.
Gerk penketą, gerk šešetą,
Pribus toliaus ir akata,
Išgysi, išgysi.

Pijokas. Nebnoriu tavęs aš anė paregėti,
Daug manie reik dėl tavęs kentėti
Šalčių, karščių, skausmo, bado,—
Argi tai buvo vigada
Dėl manęs, dėl manęs?

Arielka. Ak, atminkis ant to, kad mane mylėjai
Ir, purve gulėdams, linksmybės turėjai.
Nerūstinais nė ant vieno,
Nors gulėjai kožną dieną
Po stalu rendoriaus.

Pijokas. Jau nebnoriu daugiaus aš tavo malonės,
Nes iš manęs juokias išmintingi žmonys.
Nepritinku nė prie vieno,
Kokia tai yr manie diena
Per tave, per tave.

Arielka. Nebok žmonių, tiktai mane liūbyk,
Per dienas ir naktis neperstodams trūbyk.
Neturėsi už priklastes
Pikto žmogaus tokio zlasties,
Kad čydys, kad juoksis.

Pijokas. Šalin tu nuog manęs, zdraice nezbažnoji,
Jau mano ir širdis tave atžegnojo.
Norint tu šviesi, arielka,
Nebebūsi man prietelka
Niekados, niekados.

Arielka. Pasimislyk, žmogau, be nebūsiant gailu?
Stebėtis ant manęs lig šiol buvo smailu.
Žinok, bengdams tavo dienas,
Nenumirsi patsai vienas
Be manęs, be manęs.

Pijokas. Norint šioj valandoj reiktų man numirti,
Širdyj žadu tvirtai jau tavęs nebgerti.
Pūsta tavęs, aš nebgersiu,
Pakolei ant svieto tversiu,
Ant amžių, ant amžių.

385. DAYNIE APEY PYIOKA ATMETANTI ARIELKA. **Pyioks.** / Żegnoiu asz tawi arielka nug sawys / Busiu czystas żmogus, kad nebgersiu tawys / I karczymas nebwaykszcziosiu / Numu dayktu nebnesziosiu / Szymkorems Szymkorems. // **Arielka.** / Ach kon tay tu kalbi Prietelaw meylingas / Kaypgi! ar tu busi be munys silingas / Ney taw prota ney byłuma / Neba siłos yr miłuma / Nebibus be munys. // **Pyio:** / Noris bówaw tawa prietelus garbingas / Bet iaw dabar stoiaws wysyms stebuklingas / Kad numay ciely ysznika / Skaras ant kuna be lyka / Par tawi par tawi. // **Arielka** / Ar tau tyik bier prota, kon iemeys dumoty / Tiktay pradiek muni apęt óżywoty / Nomu turtu nebnoriesi / Gerdams muni wys atmesi / I szali lig smerte. // **Pyioks.** / Eyk tu szalyn greytay, neblisk mun i akis / Jog tawi teyp gieriaw, dar kon diews mun sakis / Kad bażniczio nebówoiaw / Kwartoy tawi pylniawoiaw. / Karczymoy, karczymoy. // **Arieł.** / Kad yr wysy warpay szauktu tawys wyina / Norint yr kunygay bartu kożna diena. / linksmay wysad ulawosi / Łocnay pons nieka nebosi / Budamas pri munys. // **Py:** / Parstok meldemoi asz tawys nebgersiu / Rasit keles dyinas ant swieta dar twersiu / Kad nebibus gałwoy błuda / Yr nebibus szyrdy kuda / Pagyrioms, pagyrioms. // **Arie:** / Kasgi tay do bieda, noris yr deiaway / Tow tikt munys giereys tóiaus atsygaway / Gerk pęketa gerk szeszeta / Pribus tolaus yr okata / Yszgisi yszgisi. // **Pyio:** / Nebnoriu tawys asz anie paregiety / Daug munyi rek dieł tawys kentiety / Szalcziu karszcziu skausma bada / Argi tay bowa wygada / Dieł munys dieł munys. // **Arieł:** / Ach atminkes ant to kad muni mileiey. / Ir purwy guledams linksmibes turieiey. / Nerustynays nie ant wyina / Nors góleiey kożna dyina / Po stału rędoriaus // **Pyio:** / Jaw nebnoriu dawgiaus asz tawa małones / Nes ysz munys Jukas iszmintingy żmones / Nepritinku nie pri wyina / Koke tay yr munyi dyina / Par tawi par tawi. // **Arie:** / Nebok żmoniu tiktay muni lubik / Par dyinas yr naktis neparstodams trubik / Neturiesi uż pryklastis / Pykta żmogaus toky złastys / Kad czydis kad iukses // **Pylo:** / Szalyn tu nug munys zdrayce nezbażnioi / Jaw muna yr szyrdys tawi atżegnoie / Norint tu szwyisi arielka / Nebibusi mun prietelka / Niekados, niekados. // **Arieł:** / Pasymyslik żmogau benebuset gaylu

/ Stebietyis ant munys lig szioł bówa smayłu / Żynok bęgdams tawa dyinas / Ne numyrsi patsay wyinas / Be munys be munys // **Py:** / Norint szio wałando rektu mon nu myrty / Szyrdiey żodziu twyrtay, iaw tawys nebgerty / Pusta tawys asz nebgersiu / Pakoley ant swieta twersiu / Ant amżiu, ant amżiu.

* * *

386. RŪTŲ DARŽELY ŽYD PUIKIOS ŽOLELĖS

Rūtų daržely žyd puikios žolelės,
Tenai bovijos cnatlyvos panelės.

Norint iš procių nuliūdusios būtų,
Bėg kuo greičiausiai aplankyti rūtų.

Tenai atsimen ant dievo galybės,
Kada prisiveiz ant žolių grožybės.

Ak dieve brangus, kaip tu myli cnatą,
Kurios užlaiko panystėj čystatą.

Bėda mergelėms gerti pasileidus,
Cnatą panystės per nieką iškleidus.

Rūtų vainikelį po kojų pamynė,
Kitą dėl savęs iš virkščių nupynė.

Cnata panystės kaip naktis užtemo,
O padūmojus baimė didi jema.

Marnastis svieto ant pikto pašaukė,
Didžią nešlovę ant savęs užtraukė

Už tuos skūtkus prakeiktos girtybės,
Jogei panystėj nebėra tvirtybės.

Kožną čerkelę lig dugno išvaro,
Potam užpelno amžiną pragarą.

Nebmylu yra ant žolių veizėti,
Jogei nuog svieto apkalbos girdėti.

Strošnu atminti jau ant savo stono,
Kurios paliko apiekoj šetono.

Pats padūmojims didžiai yra brangus,
Jogei cnatlyviems yr atvertas dangus.

386. Rutu darželie žid póykes žoleles.— / Tynay bowyios Cnatliwas Paneles / Norint ysz prociu nuluduses butu / Bieg ków greycziauwsey apłankity rutu / Tynay atsymyn ant Diewo galibys / Kada prisyweyz ant żolu grożibys.— / Ach Diewy brangus kayp tu mili Cnata / Kurios uż łayko Panistiey Czistata.— / Bieda Mergeliems gerty pasyleydus / Cnata Panistys parnieka yszkleydus.— / Rutu waynykeli po koiu paminy / Kyta diel sawys ysz wyrkszcziu nupiny.— / Cnata Panistys kayp naktys użtema / O padumoius baymy dydeiema.— / Marnastys Swieta ant pykta paszawke / Dydy neszłowy ant sawys użtrawky / Uż tus skutkus prakeyktos gyrtibys / Jogey Panistiey nebiera twyrtibys.— / Kożna Czerkely lig dugna ysz wara.— / Potam uż pełna amżyna pragara.— / Neb miłu ira ant żolu weyziety. / Jogey nug swieta apkałbas gyrdiety.— / Stroszņu atminty yau ant sawa stona.— / Kurios palyka apiekoj szetona.— / Pats padumoyms dydey ira brangus, / Jogey Cnatliwyms ir atwertas dangus.—

387. GERAI, DIEVE, PADAREI

Gerai, dieve, padarei,
Kad panystę sutvėrei,—
Panų stonas gražesnis
Kaip žemčiūgas brangiausis.
Ukatykis išpildyti,
Panų stoną užlaikyti,—
Būsi kaip žvaizdė.

Teipo ir tu, panele,
Kaip toj pievoj žolelė,
Turi gražų žiedelį,
Ant galvos vainikelį.
Te tad būsi geros mados,
Nieks neatims tavo cnatos,
Panystės stono.

Kaip daržely žolelės,
Teip cnatlyvos panelės —
Žyd žolelės žalumu,
O panelės jaunumu.
Kaip danguje šviečʼ žvaizdelės,
Teipo cnatlyvos panelės
Cnatomis savo.

Kiek yr žemėj kirmelių
Ir ant oro paukštelių,
Parp žemės vabaleliai,
Gied ant oro paukšteliai,
Budin žmogų ir miegtantį,
Linksmin ir keliu einantį
Gražiais balseliais.

Kiek yr pievoj žolelių
Ir kvepiančių lapelių,
Kas yr anų žydėjims,
Vasarvidžiu kvepėjims.
Jaunikaitis ateidamas
Ir su dalgiu nukirsdamas,
Atim gražumą.

Kaip paukštelis ant oro,
Neturėdams sau poros,
Kad yr šilta dienelė,
Tiešij savo širdelę,
Garbin dievą lakiojimu
Ir visokiu cypčiojimu
Pagal syleles.

Kiek yr girioj paukštelių
Ir puikiausių balselių,
Kas yr anų lakiojims,
Viršu medžių skrajojims.
Giedok ir tu kaip paukštelis,
Būsi brangus broterelis
Panystės stono.

Nes, dieve, kas tai yra,
Kad nebėr svieto ščyro,
Nepildo tavo valios,
Stojas didžios svavalės.
Jaunikaičiai ir panelės,
Kurie žydit kaip kvietkelės,
Ramdykit save.

Reik tą stoną mylėti
Ir prieš svietą tylėti.
Ką ant savęs girdėsi,
Kantrybėj nukentėsi.
Būsi danguj pasodinta,
Su aniolais išaukštinta
Tarp šviesių žvaizdžių.

387. PANISTE. Gieraj Diewe padare, / Kad paniste sutwiere, / Panu stonas grażiesnis, / Kajp żemcziugas brągiausis // Ukatikies iszpildite, / Panu stona użłajkite, / Busi kajp żwajzdie. // Kajp darzele żoleles, / Tejp cnatliwas paneles: / Żid żoleles żalumu / O paneles jaunumu; / Kajp dąguje szwet żwajzdeles / Tejpo cnatliwas paneles / Cnatomis sawa. // Kiek ir piewo żolelu / Ir kwepącziu łapielu! / Kas ir anu żidiejems / Wasarwydżiu kwepiejems! // Jaunikajtis atejdamas / Ir su dalgiu nukirzdamas / Atjem grażuma. // Tejpo ir tu panele / Kajp to piewo żolele, / Turi grażi żijdieli, / Ant gałwos wajnikieli // Te tad busi gieros mados, / Nieks ne atims tawa cnatos, / Panistes stona. // Kiek ir żemie kirmielu / Ir ant ora pauksztielu; / Parp żemes wabalele, / Gied ant ora pauksztele, / Buden żmogu ir miegtanti / Linksmen ir kielu ejnanti / Grażejs balselejs. // Kajp paukszticlis ant ora, / Neturiedams sau poras, / Kad ir szilta dienele / Tieszij sawa szirdele — // Garben Diewa łakiojemu, / Irwisokiu cipcziojemu, / Pagał sileles. // Kiek ir girio paukszticlu / Ir pujkiausiu balsielu! / Kas ir anu łakiojims / Wirszu medżiu skrajojims! // Giedok ir tu kajp paukszticlis / Busi brągus broterielis / Panistes stona. // Nes Diewe kas taj ira / Kad nebier swieta szczira! / Nepilda Tawa wales — / Stojes dydes swawales... // Jaunikajtej ir paneles, / Kurij żidat kajp kwietkieles, / Rumdiket sawi. // Rek tun stona milety / Ir prisz swieta tilety; / Kąn ant sawes girdiesi / Kątribie nukintiesi, // Busi danguo pasodinta / Su Aniołajs iszauksztinta / Tarp szwiesiu żwajzdżiu.

388. PER ŽALIĄ GOJELĮ

Per žalią gojelį
Jaunikaitis jojo,
Jaunikaitis jojo,
Sau poros ieškojo.

Žaliame gojely
Paukštelis tupėjo,
Paukštelis tupėjo,
Kalbėti pradėjo:

— Oi, nejok nejok,
Jaunas jaunikaiti,
Jau tavo panelė
Trotij vainikelį.

Vakar užvakar
Karčemelėj gėrė,
Su lenkų žalnieriu
Ana uliavojo.

O jūs mergelės,
O ką jūs dūmojat,
Kam savo panystę
Po kojų myniojat?

Čia jūs nutrotijot,
Čia jūs sugriešijot —
Žinot, kad tos dienos
Daugiaus nesugrįš.

O kad jos pradėjo
Rūteles mynioti,
Žemė sudrebėjo,
Kalbėti pradėjo:

— O jūs mergelės,
O ką jūs dūmojat,
Rūtų vainikelį
Po kojų myniojat.

Čia jūs nutrotijot,
Čia jūs sugriešijot —
Žinot, kad tos dienos
Daugiaus nebsugrįš.

Tik jūs beregėste
Graudžias ašareles,
Graudžias ašareles
Už jauno bernelio.

Saulė nusileido,
Mėnuo patekėjo
Ir visi žvaizdeliai
Griešninkams žibėjo.

388. Par żali goieli jaunikaytys ioia / Jaunikaytys ioia sau poras iszkoia // Żalemi goielie paukszteli tupieja / Paukszteli tupieia kalbiety pradieia // Oy neiok ne iok iaunas iaunikayty / Jau tawa paneli troti waynykieli // Wakar uzwakar karczemelie giery / Su lęku żalnieriu ana uliawoia // O iuns mergieles o ką iuns dumoiet / Kam sawa paniste po koiu minioiet // Cze iuns nutrotiot cze iuns sugriesziot / Żynot kad tos dinos daugiaus nesugrinsz // O kad ios pradieia ruteles minioty / Żemy sudrebieia kalbiety pradieia — / Wo iuns mergieles o ką iuns dumoiet / Rutu waynykieli po koiu minioiet. // Cze iuns nutrotiot cze iuns sugriesziot / Żynot kad tos dinas daugiaus neb sugrinsz // Tik iuns beregieste graudzes aszareles / Graudzes aszareles uz iauna bernelia // Sauli nusyleyda mienu patekieia / Ir wisy zwayzdeli griesznikams żybieia.

389. ATPŪSK, VĖJELI, IŠ TOS PUSĖS

Atpūsk, vėjeli, iš tos pusės,
Kur aš su tamsta kalbėjau,
Atnešk, žals medeli, žodelį,
Kur aš su tamsta sėdėjau.

Oi tu dieve, tiktai žinai,
Ir sviets manęs nepažino,
Ant katro kelio jaunybėj
Aš nutrotijau mergystę.

Visi miškai nusilinko,
Visi paukščiai nusiprato,
Rūtų šakelės pavyto,
Kad manęs jaunos neteko.

Oi, sudievu jaunoms dienelėms
Ir toms visoms veselėms,—
Tuokart manęs pasisgesit,
Kad manęs jaunos nebraste.

389. RAUDA JAUNŪ DIENŪ. Atpusk wiejelį isz tos pusęs, / Kur asz sù tamstù kalbiejau, // Atneszk żałs medelį żodelį / Kur asz sù tamstù siediejau. // Oj! tù Diewe tiktaj żinaj, / Ir swiet's manes nepażina // Ant katro kialo jaunybiej' / Asz nutrotijau mergystę. // Wisi miszkaj nusilinka / Wisi paukszte j nusiprata // Rutû szakéles pawyta, / Kad manęs jaunos neteka. // Oj! sù Diewù janoms dieneliems / Ir toms wisoms weseliems. // Tůkart manęs pasizgéset / Kad manęs jaunos nebraste.

390. SERGĖK, DIEVE, NUO VARGELIO

Sergėk, dieve, nuo vargelio
Ir man jauną nuo mergelių,
Kad neprigauti
Ir kad neprapulti.

Pasleisčiau ant vargų
Kaip antelė ant sparnų,
Per upelį plaukčiau,
Ašarėles braukčiau.

Viduj marių salelė,
Toj šalelėj eglelė.
Reiks man išarti,
Reiks ir išakėti.

Sėčiau rūtų ir mėtelių,
Kad mergelė miegotų,
Kad užžaliuotų,
Kad iššakotų.

Ir rūtelės žaliavo,
Ir diemedis kelmavo,
Tai mergaitėms džiaugsmas,
Tai mergaitėms ramumas.

390. Sergēk Dieve nuo vargelio, / Ir man' jauną nuo mergelių, // Kad neprigauti / Ir kad neprapulti. // Pas'leiscziau ant vargų, / Kaip antelē ant sparnų // Per upelį plaukcziau, / Aszarēles braukcziau. // Viduj marių salelē, / Toj salelēj eglelē. // Reiks man iszarti, / Reiks ir iszakēti. // Sęczjau rutų ir mētelių, / Kad mergelē miegotų, // Kad užžaliuotų, / Kad iszszakotų. // Ir rutelēs žaliavo, / Ir diemedis kelmavo, / Tai mergaitēms džiaugsmas, / Tai mergaitēms ramumas.

* * *

391. KAIP MES PRADĖSMA ČION DAINIUOTI

Kaip mes pradėsma čion dainiuoti,
Uvožokit sau, panelės.

Uvožokit sau, panelės,
Ateis kožnai tos dienelės.

Yra išrinkti žodeliai
Labai dėl gadnių asabų —

Išguldysma tą teisybę
Pagal stono atmainymo.

Gyven panos per kiek metų,
Užlaiko cnatą čystatu.

Žyd panelės kaip roželės
Arba darže rūtelės.

Kad ir iš tolo atjojo,
Ana nieko neatbojo.

Ak, panele mano myla,
Kokia tamstos širdis yra —

Duodi prieteliui rankelę,
Pati save — į nevalią.

Duodi žodį ir viernastį,
Kad ans turėtų pevnastį.

Viens vainojo pavydėdams,
O antrasis — sau norėdams,

O trečiasis iš pavydos
Apkel kalboms, kas neslušniai.

Jau išaušo panedėlis,
Važiuoj gentys ir susiedai.

Įein piršlys, tas malagis,
Kurs padarė viso pradžią.

Jau išaušo uternykas,
Dabar yra mano dienos.

Apkabinsiu tėvo kojas
Ir šiai mylai matušelei.

Eina piršlys per kiemelį,
Įneš rūtų vainikelį.

— Kelkis, pana, iš to suolo,
Dạbar tamstai tei[p] išpuola.

Nė matušė nemeilinga,
Išduod dukrę už berlinką.

Piršlys, piningus atdavęs,
Išved dukrę po nevalios.

Jau susieisma ciela svotba
Ant prisiekos pas kunigą.

Kaip sueisma ing bobnyčią,
Jau nebtoli ir bažnyčia.

Griež kurantus ant argonų,
Uždeg žvakes ant altoriaus.

Stovi rymai drebėdama,
Po dešinės stovėdama.

Lieji ašaras kaip vandenį,
Prie altoriaus stovėdama.

Kaip nueisma į gaspadą,
Didį smūtką ten atrasma.

391. APEY PARMAYNIMA STONA. Kayp mes pradiesma czion daynioty, / Uwożokiet sau paneles. // Uwożokiet sau Paneles / Ateys kożnay tos dieneles // Ira yszrinkty żodeley, // Łabay diel gadniu asabu // Isz guldisma tą teysibe / Pagal stona atmaynima. // Giwen Panos parkiek metu / Użłayko cnato czystatu // Żid Paneles kayp rożeles / Arba Darzy ruteles. // Kad yr isztoła atjoja, / Ana nieka neatboie // Ach Panele mano miła / Kokie tamstas szyrdys ira. / Duodi prieteluy rankiely / Pati sawi i newale. // Duodi żodi yr wiernasti / Kad ans turietu pewnasti. // Wiens waynoiy pawidiedams / O antraysis sau noriedams // O treteysis ysz pawidos / Apkieł kalboms kas nesłuszney. // Jau ysz ausza panedielis / Wazio gentis yr susieday // Ieyn pyrszlis tas małagis / Kurs padary wysa pradzy. // Jau yszausza uternikas, / Dabar ira mana dienas // Apkabinsiu Tiewa kojes / Ir szey miłay matuszeley. // Eyna pyrszlis par kiemeli / Inesz Rutu waynykieli, // Kielkies pana ysz tuo suoła / Dabar tamstay tey yszpuoła. // Nie matuszy nemeylinga / Iszduod Dukry uż berlinka. // Pyrszlis pyningus atdawys / Isz wed dukry ponewales. // Jau susiejsma cieła swodba / An prisiekas pas kunyga // Kayp su eysma ing Bobniczy / Jau neb toley yr Bażniczy. // Grież kurontus ant argonu / Użdeg żwakies ant Altoriaus, // Stowi rimay drebiedama / Po deszynies stowiedama. // Leije aszaras kayp wandeni / Pri ałtoriaus stowiedama, // Kayp nueysma i gaspada / Dydi smutka ten atrasma.

392. KAIP PRADĖSIM ČION DAINIUOTI

Kaip pradėsim čion dainiuoti,
Imsit, panos, sau vožoti.

Išguldysim tas teisybes,
Pagal stono permainybės.

Eit marčelga per bobnyčią
Ir įėjo į bažnyčią.

Neš ant rankų vainikelį,
Gražią tamstos panystelę.

Stov kunigas ant imbonos,
Vargamisra ant vargonų

Griež kurantus ir tancelius,
Kad palinksmintų svetelius.

Eit mergelė per bažnyčią
Ir priėjo prie altoriaus.

Seg seselė vainikelį,
Maun kunigas jau žiedelį.

Vainiks žiba, žiedai tviska
Prieš kunigą ant palmisko,

O mergelė dūksaudama,
Po dešinės stovėdama —

Duodi prieteliui rankelę,
Pati save — į nevalią.

Kad paeisim į gaspadą,
Kokį smūtką ten atrasim?

Nė valandos nesėdėjo,
Kad pradėjo oglos šaukti.

— Matušelė nemeilinga,
Parduod mane už berlinką.

Kad man duotų šešius šimtus,
Matušelės neparduočiau.

Anksti rytą uterninke
Visi svečiai suvažiavo.

Matušelė jau meilinga,
Nebduod manęs už berlinką.

392. Kayp pradiesem czion dayniouty / Ymsy panas saw wozoty, / Yszguldisem tas teysibes / Pagał stona parmaynibes.— / Eyt Marczełga par bobnicze, / Yr yeje i bażniczy.— / Nesz ant ranku waynikeli, / Graży tamstas, panistely.— / Stow kunigas ant Imbonas, / Wargamysra ant wargonu — / Grież kuruntus yr tuncelus, / Kad palinksmintu swetelus.— / Eyt mergely par bażniczy, / Yr pryeie pry ałtoriaus.— / Seg sesely waynykeli, / Maun Kunygas iau zyideli — / Waynyks żyba żyida twyska, / prysz kuniga ant palmyska.— / O Mergely duksaudama, / Po deszynies stowiedama — / Duwdi prieteluw rankely, / Pati sawi i newaly — / Kad paeysem y gaspada,— / Koki smutka tyn atrasem — / Nie wałandos ne siedieie, / Kad pradieie oglos szaukty. / Matuszely nemeylinga, / Parduwd muni uż berlinka.— / Kad man duwtum szeszius szymtus, / Matuszelys nepardoczio.— / Ankstyi ryta uterninky, / Wysy swetey suważiawa — / Matuszely iau meylinga, / Neb duwd manys uz berlinka.—

393. AK MAN, DIEVÈ, KAS TAI YRA

Ak man, dieve, kas tai yra,
Kaipo brangus yra vyras.
Kaipo brangus vainikelis,
O panelės — už vaikelius

Atmet stoną jau ir gėdą,
Kad tik aną kas berėdo —
Neuvožoj ant jaunystės,
Bet nor stono moterystės.

Suderėti yra gėda,
Ranką duoti regint — bėda,
Dėl to ana linksma rados,
Kad teip greitai gavo vyrą.

Kunigs užšauk bažnyčioj,
Žmonės perkalb karčemoj:
„Jei su anuo suderėjo,
Negut akių neturėjo?"

Į svetimus nuved žmones,
Kurie rodos be malonės.
Ne tik, sakau, antrą kartą
Nebženyčiaus nė ant žerto.

Kad pamislij paskui ana,
Ką padarė jauna pana,
Bet neb čėsas jau atmesti,
Kad į šliūbą jau reik vesti.

Kiti gentys ger veselę,
O ašaras liej panelė,
Kad atneša vainikelį
Paskutinį vakarelį.

Jau ne vietoj širdis stojas,
Kad reik apkabinti kojas
Savo tėvo ir motynos,
Kad nuo anų attolina.

Jau attolin ir nuo genčių,
Norint nuved tarp mylinčių,
Vyro vardu visi vadin,
O tikruoju nieks nebvadin.

Nieks nebsako, kad panelė,
Tiktai bobos palaikelė.
Kokia anos širdis yra,
Kad tai stojos vis dėl vyro.

Negi kalbėk, jog dėl vyro
Jug jau linksma širdis yra,—
Bet norėjai sau raškažiaus,
Dėl to dabar yra mažiaus.

393. Ach mun Diewy kas tai ira kaypo brągus ira wiras / Kaypo brągus waynikielis wo paneles už waykielus / Atmet stona iaw ir gieda kad tik aną kas berieda. / Neuwożo ant iawnistes bet nor stona moteristes / Suderiety ira gieda, rąka dowty regint bieda / Dieł to ana linksma rados kad teyp greytay gawa wira / Kuniks uszauk Bażniczioi żmones par kałb karczymoi / Jey su anow suderieie negut akiu neturieie / I swetymus nuwed żmones kurie rodos be małones / Ne tik sakau antra karta neb żeniczius nie unt żiarta / Kad pamysley paskow ana ką padary iawna pana, / Bet neb cziesus iaw atmesty kad i sluba iaw reyk westy / Kiety gętis gier wesely o aszaras ley Panely, / Kad atnesza waynikieli paskutini wakareli; / Jau ne wieto szyrdys stoies, kad reyk apkabinty koies, / Sawa Tiewa ir Motinos kad nu anu atolina, / Jau atolin yr nu gięcziu, norint nuwed tarp milęcziu, / Wira wardu wysy wadyn, o tykruių nieks neb waden, / Nieks neb saka kad Panely, tiktay Bobas pałaykieli, / Kokie anos szyrdys ira kad tay stoios wys dieł wira, / Negi kalbiek iog dieł wira iug iaw linksma szyrdys ira, / Bet norieiey saw raskaziaus dielto dabar ira mażiaws.

394. KAD KAVALIERIUS JAU PIRŠLĮ PAPRAŠO

Kad kavalierius jau piršlį paprašo,
Didžią patieką mažiem vaikam neša.
Vaikai kad užgirdo,
Užpečiuj susmirdo:
— Oi oi, bus veselė,
Papjaus tėvas telį!

Jau nė mergelės naktį nebeguli,
Šok daržinėj, pasistačiusios kūlį.
Kitos pro plyšį mato,
Kad jos kūlį stato,
Juokias žiūrėdamos,
Kulnis daužydamos.

Svočia užprašyta, o ką ana daro?
Prikep pyragų pilną kamarą.
Niekur nepaliauna,
Vištas antis pjauna,
Daug pečenkų kepa,
Abi pusi tepa.

Kukarka gražiai vaikščioj nepamažiai,
Nors teip buvo tvirta, kol nebuvo girta,
Bet ir ta netvėrė,
Čystai nusigėrė.
Nors teip buvo tvirta,
Užpelenyj užvirto.

O ir seniai sako, jog ir mes netversme,
Eisma į veselę, ten arielką gersme.
Jauni kad šoka,
Seniai juos pamoko,
Jaunuosius pamatę,
Šok, kupras pastatę.

Jauna mergelė įeina į gryčią,
Prigėrus arielkos kaip kokia telyčia.
Iš tėvelių loskos
Jai akys kaip ožkos,
Baltas akis varto,
Daro didį žertą.

Piemenys pas bandą per dieną rūpinos:
— Bėgsma į veselę,— namon gint skubinos.
— Kiti kerčioj šoksime,
Kiti pyragus vogsime.
Pagavę nuo stalo,
Kišime į terbelę.

Kurie lauk veselės, yr ir kunigeliai,
Bo žino, kad maž daug gaus ir piningelių.
Poterus pamoko —
Jam šliūbą užmoka,
Svietkus kad užrašo —
Tie berlinkas neša.

Potam kunigelis eina į veselę,
Kaipo koksai piemuo prie avių pulkelio.
Bo yra tėveliu —
Eina prie vaikelių,
Kad juos surėdytų,
Gerai pamokytų.

Kunigas kad įeina, jau nutyla kožnas.
Senis barzdą krato, šok girts ir atvožnas.
— Perstok,— sako,— seni,
Ko tu šoki steni?
Ar negali sėsti,
Neužilgo reiks tau dvėsti.

Davatkos bažnyčioj kad mato veselę,
Nors anos ir gieda, bet mislij širdelėj.
O kad iš bažnyčios
Mato išeinančius,
Bėg paskui, pamet
Giedoti ir rožančius.

Bet ir arganista yra buvęs veselėj.
Kad jau jis ir gied, balsas kaip oželiui.
Grajij rožnius maršus,
Pats rėk kaipo paršas,
Galvą kraipydamas,
Akis vartydamas.

Ubagai storojas karmonų šikšninių:
— Eisma į veselę, ten gausma lašinių.
O kad pavalgysme,
Jau nebenorėsime,
Kas paliks lašinių,
Į karmonus dėsime.

394. APEY WESELY. Kad kawalerius iau pyrszli paprasza / Dydy patieka mażym waykam nesza / Waykay kad yszgyrda użpecziuy susmyrda / Oy Oy bus wesele papias Tiewas teli. // Jau nie mergelys nakti nebegule / Szok darzyniey pasystatiusys kuli / Kitas pro pliszy mata kad ios kuli stata. / Jokies żiuriedamas kulnis dażydamas. // Swocze użpraszita oku ana dara / Prikiep Piragu pyłna kamara / Niekur nepalauna wysztas antis piauna / Daug peczenku kiepa aby pusy tepa // Kukarka grażey, waykszczio nepamażey / Nors teyp buwa twyrta kol nebuwa gyrta. / Bet yr ta netwiery czystay nusygiery / Nors teyp buwa twyrta użpelyniey użwyrta. // O! yr seney saka iog yr mes netwersme / Eysma i wesely tyn Ariełko gersme / Jauny kad szoka seney ius pamoka / Jaunusius pamaty, szok kupras pastaty — // Jauna mergele ieyna i Gricze. / Prigierus Ariełkos, kap kokie telicze / Ysz Tiewelu łoskos, iey akis kayp oszkos / Bałtas akis warta, dara dydi żerta. // Piemenis pas banda par diena rupinos / Bieksma i weselo namon gint skubinos. / Kyty kiertioy szokseme, kyty piragus wokseme. / Pagawy nu stała, kyszeme i terbiała. // Kurie łauk weselys yr yr Kunigeley / Bo żyna kad maż daug gaus yr pyningelu. / Poterus pamoka Jam szluba użmoka / Swietkus kad użrasza, tie berlinkas nesza. // Potam Kunigelis eyna i weselo / kaypo Koksay piemuy pri awiu pulkielo / Bo ira Tiewelu eyna pri waykielu, / Kad jus surieditu geray pamokitu // Kunigas kad ieyna iau nutiła kożnas / Senis barzdo krata szok gyrts yr atwożnas, / Parstok saka seni ko tu szoki steni / Ar negali siesty neużyłga reyks tau dwiesty.— // Dawatkos Bażniczioy kad mata weselo / Nors anos yr gieda bet myslyi szyrdelo / O kad ysz Bażniczios mata yszeynanczius / Bieg paskuy pamet giedoty yr Rożanczius. // Bet yr Arganista ira buwys weselo, / Kad iau is yr gied bałsas kayp Ozelóy / Graiyi rożnius marszus, / pats riek kaypo parszus, / Gałwa kraypidamas, akis wartidamas. // Ubagay storoies karmonu szykszynyniu, / Eysma i weselo ten gausma Łaszyniu / O kad pawalgisme iau nebenorieseme / Kas palyks Łaszyniu i Karmonus dieseme.

395. LEDVA BŪDAMS KAVALIERIU

Ledva būdams kavalieriu,
Ant žirgo antsėdo,
Šaukė prašė į piršybas
Kuo greičiau susiedą.

Veiz mergelė pro langelį,
Šauk:— Kokia man yr bėda:
Nieks man gero kavalieriaus
Šiandieną nerėdo.

— Pataisykit gelžininkus
Tėviškuosius ratelius,
Pakinkykit juodbėruosius
Gražiuosius žirgelius.

Važiuosim į bažnyčią,
Ten prietelių įgysim.
Ne tetušio, ne matušės
Daugiaus nebslaugysim.

Parvažiavus iš bažnyčios,
Maišos jau į paneles,
O prietelius šliūbavotas
Ved į motereles.

Tralda ralda per tris dienas,
Potam atmaino veidą.
Iš rūpesnio širdis alpsta,
Vienok reiks čia būti.

395. Ledwa budams kawaleriu, ant żyrga ontsieda, / Szauky praszy į pyrszibas kuw greytiau susieda / Weyz mergely pro łąngeli szauk kokia man yr bieda / Nieks man giara kawaleriaus szendiena nerieda.— / Pataysiket gelżyninkus Tiewyszkusius ratelus, / Pakinkikit iuwdbierusius graziusius żyrgelus.— / Waziuwsem i bażniczy tyn prietelu igisem, / Ne tetuszy ne matuszys daugiaus nebsłauginsem. / Par ważewus ysz bażniczes mayszos iaw i paneles. / O prietelus szlubawotas wed i motereles.— / Trałda rałda par tris dienas potam atmayna weyda / Ysz rupesny szyrdys ałpsta wienok reks cze buty.—

396. PAZVALYK MAN, MOTINELE

— Pazvalyk man, motinele,
Išsirinkti sau širdelę,
Kam gi mano vainikelis,
Kam gi mano jaunosios dienelės?

— Brolyteli mano mielas,
Ką misliji sau čia vienas?
Eikim drąsiai ant tėvelio,
Pasiimsme pazvalenę.

Kad pazvalenę dastosme,
Prie altoriaus atsistosme.
Blagaslovys kunigelis,
Suriš mūsų ten rankeles.

Atnešiu tau vainikelį,
Padėsiu jį ant krotelių,
Pasiimsi ant rankelių,
Prižadėsi būt prieteliu.

— Palauk, mieliausia Anele,
Brangiausia daržo kvietkele,
Argi būtų dievo tikimas
Ir tėvelių pažadėjimas?

O jeigi aš to dastosiu,
Tave vierniai šėnavosiu,
Sukavosiu vainikelį,
Jaunųjų dienų znokelį.

Sukirsiu naują svirnelį,
Įdėsiu stiklo langelį,
Paregėsi išeinantį
Ir iš laukų pagrįžtantį.

Anksti rytą atsikėlęs,
Duris ir vartus prakėlęs,
Šeimynelę pabudinsiu,
Tave jauną pamigdysiu.

Kai saulelę paregėsi,
Virti valgyti pradėsi,
Šeimynelę papenėsi,
Su man' jaunu pakalbėsi.

Išarsiu rūtų darželį,
Pasėsiu buinų miežėlių,
Padarysme alutelį,
Pasikviesme kieminelį.

Dievas mum procę lanko,
Padėdams savo ranka,
Kuris garbingas visadai
Tesie mums toj pasadoj.

396. Pazwalik man motineli — / isirinkti sau szirdeli — / Kamgi mana wajnikielis / Kamgi mana Jaunosies dieneles — / Broliteli mana miełas — / Kan mislij sau cze wienas — / Ejkiem dransiej ant Tewiala, / pasiimsmie pazwalenia. / Kad pazwalenia dastosmie / pri ałtoriaus acistosmie. / Błagasłowis Kunigielis — / Surisz musu ti rankieles. / Atneszia tau wajnikieli / padiesiu ij ant krotelu. / pasiimsi ant rankielu, / pri żadiesi but prietelu — / Pałauk melawsi anieli / brangiausi darżą kwietkieli — / Argi butu Diewa tikimas / ir Tewielu pażadieimas — / O iejgi asz to dastosiu / tawi wierney szenawosiu — / Sukawosiu wajnikieli — / Jaunuju dienu znokieli — / Sukirsiu nauiu swirneli. / idiesiu stikłu łangieli. / paregiesi iszejnanti / ir isz lauku pagrisztanti. / Anksti rita atsikieles / Duris ir wartus prakieles / Szejminela pabudinsiu / Tawi Jaunu pamigdisi — / Kej saulala paregiesi / Wirti walgiti pradiesi. / Szejminela papenesi — / Su man Jaunu pakalbiesi — / Iszarsiu rutu darżieli / pasiesiu bujnu mieżelu — / padarismie ałutelu. / pasikwiesmie kejmineli / Diewas mum procia łanka / padedams sawa ranka — / Kuris garbingas wisadaj — / Tesie mums toj pasadoj.—

397. PANIULAITE, MUMIS METI

— Paniulaite, mumis meti,
Rytą žadi poni būti,
Skaisčio veido nebrodysi,
Rožių kvietkas nutrotysi.

— Neuvožok, myla pana,
Geriausis bernelis —
Ne kaip tyrame laukely
Pavysta žolelė.

Ir vainikas kad pavysta,
Jau svietui nebrodyk,
Ir jūs, panos, kurios peikiat,
Jau norit nutrotyt.

— Nuo matulės ir pabėgai,
O po svetimo pamėgai,
Nė giminės nebregėsi,
Su kuriais čionai pajaugai.

— Paukščiai, žvėrys ir žuvelės
Tur vietą aprinktą,
Tur vigadą įsitarti,
Kur aniems patinka.

Teip mergelė pas bernelį
Ras turtą visokį —
Kuri sprova tokia liko,
Visam svietui tokia.

— Nė klapato neatboji,
Ciels darbs tamstos — tanciavoji.
Tuomet klapatą pažinsi,
Arsi, kulsi, duoną malsi.

— Blagaslovyk, dieve, tokius,
Kurie procias daro,
O tinginius dykaduonius
Visus laukan varo.

Daug po svietą bernuželių,
Noris jauni tebėr,
Kurie nenor darbo dirbti,
Nė pačios negauna.

397. Paniułayty mumis meti, rita żadi pony buty, / Skaysty weyda nebrodisi, rożiu kwietkas nutrotisi // Neuwożok miła pana gieriausis Bernelis / Nekayp tiramy łaukielie pawista żolely / Ir waynykas kad pawista iaw swietuy nebrodik / Ir ius panas kurios peykat iaw noret nutrotit. // Nu Matulys yr pabiega o po swetyma pamiega / Nie giymynes nebregiesi su kureys czionay paiauga // Paukesztey żwieris yr żuweles tur wyita aprinkta / Tur wygada ysytarty kur anyms patinka / Teyp mergiely pas Berneli ras turta wysoki / Kuri sprowa toki lyka wysam swietuy toki.— // Nie kłapata neatboiy ciełs darbs tamstas tonciawoiy / Tumet kłapata pażinsi arsi kulsi downa malsi // Błagasłowik Diewy tokius kuryi proces dara / O Tingiynius dika downius wysus ławkon wara / Daug po swieta Bernuzelu noris iauny tebier / Kuryi nenor darba dyrbty nie paczios negauna.

398. SESYT, TAVE NUTROTYSIM

— Sesyt, tave nutrotysim,
Rytoj marčią pamatysim.
Išbals tavo skaists veidelis,
Nukris nuo galvos kvietkelis.

— Neuvožok, panytėle, jis gers bernelis,
Teip kaip ant lauko žyd gražiausis kvietkelis,
Dėl to tu linksma būsi, dėl to uliavosi,
Tik ant galvelės savo nuometą nešiosi.

— Nebnešiosi kaspinyko,
Nebepinsi sau vainiko,
Negulėsi tam svirnely,
Užmirši rūtų darželį.

— Vieversėlis ant akmenio, gulbė prie upės,
Čivylėlis tamsiam krūme gied atsitūpęs,—
Teip mergė nutekėjus bus linksma už vyro,
Bil tik būt padabonė ir jos širdis ščyra.

— Paliks čion tavo motina,
Kuri tave užaugino,
Neskinsi žalių rūtelių,
Nereiks dievmedžio šakelių.

— Vis baigias ant rudenies ir kvietkeliai vysta,
Kas neklauso žmonių rodos, visad klysta.
Jog tau reik atsiskirti, tujen pati žinai,
Pasikloniok tėvui ir meiliai motinai.

398. BROLIS ISZDŪDAMS SESSERI. Sessit tawę nutrotisim, / Ritoj marczą pamatisim; / Iżbałs tawa skaysts weydelis / Nukris nu gałwos kwietkelis. // Ne uwożok panitela jis giars bernelis / Teyp kayp ant łauka żid grażiausis kwietkelis / Del to tu linksmi busi del to ulawosi, / Tik ant galwiałes sawa nomata neszosi. // Neb' neszosi kaspinika, / Nebe pinsi sau waynika, / Ne gułesi tam swirneli / Uzmirszi rutu darżeli. // Wewerselis ant akmenia, gulbie pri Upes / Czuwełelis tamsiam krume gied atsitupis / Teyp merge nutekejus bus linksmi uż wira / Bil tik but' padabone ir jos szirdis szczira. // Paliks czon tawa motina / Kuri tawę użaugina / Neskinsi zalu rutelu / Nereyks diewmedżia szakelu. // Wis baygias ant rudenes irr kwietkely wista / Kas nekłausa żmoniu rodas wisad klista / Jog tau reyk atsiskirti tujen pati żinay / Pasikłoniok Tiewuy ir meyłey motinay.

399. O KAD BERNELIS ATJOJO PRIE PANOS

O kad bernelis atjojo prie panos,
Ak, kokia linksma randas širdis anos,

O kada piršlys pradeda kalbėti,
Bėg ir iš akių, bus jau nenorinti.

Bet pasisako piršliui vienam:
— Duosiu marškinius, nupirški šiandieną.

O kaip nuperša, linksmin pati save,
Taip mislydama, jog kavos kaip avį.

Bet pagal mislės nė metų nebuvo,
Kaipo jau meilė tarp anų pražuvo.

Praded viens antrą prie darbo raginti,
Dėl to jau pačios nebnor pažinti.

Iš to raškažiaus išbalst ir sulysta,
Kad kūdikelį tankiai verkiantį vysto.

Pats kur norėdams išeit vyras vienas,
Pati su vaikais visas namie dienas.

O kad abudu išeit į bankietą,
Vienok jau pati nepritink prie svieto,—

Pats su gentimis geria uliavoja,
O pati vaiką užpečiuj kavoja.

Tą vien tikt sako:— Mane perkalbėjo.—
Bet to nesako, jog pati norėjo.

O tai panelėms, kurios nor vaikelių,
Kaip greitai ateit nuo jaunų dienelių.

399. O kad Bernelis atioie pri Panos, / Ach kokie linksma rądas szyrdys anos, / O kada pyrszlis pradeda kalbiety. / Bieg ir isz akiu bus iaw nenoręty, / Bet pasysaka Pyrszlow wienam / Dowsiu marszkinius nupyrszki sięndiena / o Kayp nupersza linksmyin pati sawi / Teyp mislidama iog kawos kayp awi. / Bet pagał myslis nie metu nebuwa / Kaypo iaw meyle tarp anu pražuwa. / Praded wens antra pri darba raginty, / Diełto iaw paczios nebnor pažinty. / Isz to raskažiaws iszbałst yr sulista. / Kad kudikieli tąkiey werkienti wista. / Pats kur noriedams iszeyt wiras wienas / Pati su waykays wysas numie Dienas / o kad abudu iszeyt i Bąkieta / Wienok iaw pati nepritink pri swieta / Pac su gętimis giera ulewoie, / o Pati wayka uszpesziow kawoie / Tą weyn tikt saka mani parkalbieie / Bet to nesaka iog pati norieie. / o Ta panelems korios nor waykielu, / Kayp greyta ateyt nu iawnu Dienelu.

400. MES VAŽIUOSME Į VESELĘ

Mes važiuosme į veselę,
Tenai gersma arielkelę.

Visi šoksma linksmokai,
Atsigėrę be smoko.

Tanciavosma uliavosma,
Patys save kėravosma.

Visi linksmai tanciavosma,
Veselės rūbus nešiosma.

Kas neturės rūbų veselės,
Neleisme tanciavoti —

Nupumpiję pałeisme,
Laukan tokį išstumsme.

Neužilgo baigsme veselę,
Reiks bus skirtis iš veselės,

Reiks bus namon važiuoti,
Juodą putrą srėbti,

Reiks bus namon važiuoti,
Visus darbus dirbti.

400. APEY WESELY. Mes wažiosme i wesely / Tynay gersma Arielkiely // Wysy szoksma linksmoka / Atsygiery be smoka.— // Tąciawosma ulawosma / Patis sawi kierawosma // Wysy linksmay tanciawosma / Weselys rubus neszios-ma. // Kas neturies rubu weseles / Nełaysme tanciawoty // Nupumpyiy paleysme / Łaukon toki yszstumsme // Neuž ylga bayksme wesely / Reyks bus skyrties ysz weselys // Reyks bus namon wažioty, Joda putra sriepty / Reyks bus namon wažioty, wysus darbus dyrpty.—

* * *

401. KAIP LINKSMAS LAIKAS

Kaip linksmas laikas,
Kaip saldi diena,
Kad mes draugystėj
Sėdim šiandieną.

Sveteliai brangūs,
Širdies patieka,
Negalim geisti
Daugesniai nieko.

Jūsų paveikslas,
Jūsų giesmelė
Dideliai linksmin
Mūsų kampelį.

Sveteliai brangūs,
[Širdies patieka,
Negalim geisti
Daugesniai nieko].

Išklausyk, pone,
Ir mus giedančius,
Užlaikyk sveikus
Keliu einančius.

Sveteliai brangūs,
[Širdies patieka,
Negalim geisti
Daugesniai nieko].

Idant sueitų,
Kur piemuo vienas,
Ir ten giedotų
Per visas dienas.

Sveteliai brangūs,
[Širdies patieka,
Negalim geisti
Daugesniai nieko].

Garbė tau, dieve,
Aukščiausis tėve,
Garbė tau, sūnau,
Ir dvasia šventa.

Sveteliai brangūs,
[Širdies patieka,
Negalim geisti
Daugesniai nieko].

Gerkim pakarčiui
Ir uliavokim,
Niekur neeikim,
Čia pat nakvokim.

Sveteliai brangūs,
[Širdies patieka,
Negalim geisti
Daugesniai nieko].

401. GIESMIE ANT PARSYSKIRIMA. Kayp linksmas łaykas, Kayp saldi diena / Kad mes drawgiste siedam szendiena // Sweteley brongus Szyrdiys patieka / Negalem gieysti dawgiesney nieka // Junsu paweyksłas, junsu gismely / Dydeley linksmyn musu kampely // Sweteley brungus Atd Atd // Iszkłausik Pony ir mus giedanczius / Użłaykik sweykus kielu eynanczius. // Sweteley brongus Atd — // Idant sueytum, Kur piemu wienas / Ir ten giedotum par wysas dienas.— // Sweteley brongus Atd — // Garbie Taw Diewe, aukszcziausis Tiewe / Garbie tau Sunau ir Dwase Szwenta // Sweteley brongus Atd. // Gierkiem pakarcziu ir ulawokiem, / Niekur neeykiem czepat nakwokiem // Sweteley brongus Atd. Atd.—

402. VISADOS LINKSMAS, VISAD SPAKAINAS

Visados linksmas, visad spakainas —
Nieks tai dėl manęs vargai, atmainos,
Gerai ar prastai, vienaip niūniuoju,
Klotyj ratuoju, bėdoj dainiuoju.

Tegul po valdžios kaip tinkams kreipias,
Nuliūdims, džiaugsmas ar klapats liepsis,
Ar tai bads, ar mars, ar didžios vainos,
Aš klotyj linksmas, bėdoj spakainas.

Tegul spaud mane badai ar marai,
Neatsimainys vienok niekados,
Kad man tai yra, ko aš norėjau,
[Ir ko tik geidžiau, vis apturėjau].

Kas po tų skarbų ir didžių turtų,
Kada datirsim klapatų smurtnų?
Ne milijonai mūs nepatiešys,
Kada rūpesniai mūs širdį plėšys.

Nuo ubagalių lig pat karalių
Kožnas ant svieto yr vargdienaliu.
Kas liuosas, linksmas, o dar cnatlyvas,
Bili būt protings, vis yr ščėslyvas.

402. APE PATIESZYIMA RUPESNIU ŻMONIU. Wysados Linksmas, wysad spakaynas, / Nieks tay dieł munes, wargay atmaynas, / Gieray ar prastay, wieneyp niuniawju, / Kłotiey ratawju biedoy dainiowiu. / Teguł po waldzios kayp tinkams kreypas / Nuludems dziaksmas, yr kłapats liepses / Ar tay bads ar mars ar dydes waynas, / Asz kłotiey linksmas, biedoy spakaynas. / Teguł spawd muni baday, ar maray, / Neatsymaynis wienok niekados. / Kad mun tay ira ko asz noriejaw, / Kas po tu skarbu, yr dydiu turtu, / Kada datyrsem kłapatun smortnu. / Ne mylyionay, mus nepatieszys. / Kada rupesney mus szyrdi pleszys, / Nu ubagalu ligpat karalu / Kožnas ant swieta yr wargdienalu. / Kas lowsas linksmas o dar cnotliwas / Bili but protings wys ir szczesliwas.

403. KRUPNIKS, BRANGUS KRUPNIKAITIS

Krupniks, brangus krupnikaitis,
Šlovin aną kas žemaitis,
Latviai, gudai ir prūsbūriai
Visi ant jo linksmai žiūrai.

Krupniks daug priduod sveikatos,
By nebūk permier ukatos.
Miers prie viso reikalingas,
O čia užvis sugadlingas.

Krupniks — gražiausis trunkelis
Lauž ir senis, ir maželis,
Bet kas daugel lyžterės,
Ne viens ant šonu bimterės.

Krupniks smūtkus visus ramdo,
Rūpesnius į šalį tramdo,
Priduod kantrybę bėdose,
O svečius linksmin svodbose.

Krupniks žmonis byliais daro,
Prie pakaros juos privaro,
O didžiausius neprietelius
Ved ing tikriausius prietelius.

Krupniks gimdo visą gerą,
Ščėslyvs, kurs jo tur sau mierą,
Bo be mieros pati cnata
Tankiai pavirst į necnatą.

Gerkim gi visi krupniką,
Tad pakarčiui, tad aplinkui,
Būk sveiks, tėve ir motyna,
Potam toliaus ir Kotryna.

Gerkit mums, brangieji sveteliai,
Teapsivert kieliškeliai,
Prašom, gerkit iki galo,
Tropysma dar į patalą.

Gerkit skaniai, broteraičiai,
Krupnikaičio patronaičiai,
Gerkit trunkaitį smočniausį,
Įgausit protą šviesiausį.

Gerkit stiklą trečią, penktą,
Kol plėčkaitė bus išbengta,
Slogoms gumbais nesirgsit
Ir veidą skaistų įgysit.

Ot, jau bengiam krupnikelį,
Šok, Barbaite, kaisk puodelį.
Tol svetelių nepaleisma,
Kol akis visi panersma.

Vivat vivat tam, kas gėrai,
Krupniką sriuob vienok mieroj,
Nei be sylos, nei be proto,
Kiek linksmumo gaun sau šmotą.

403. Krupniks brągus krupnikaytis / Szłowen aną kas Żemaytis // Łatwey guday ir Prusburey / Wisy ant jo linksma ziurey // Krupniks daug priduod Sweykatos / Binebuk par mier uchatos // Miers pri wisa reykalingas / O cze uż wis sugadlingas // Krupniks graziausis trunkielis / Ławż ir senis ir mażelis // Bet kas daugiel liżteries / Newens ant szonu bimteries — // Krupniks smutkus wisus rąmda / Rupesnius i szali trąmda / pridod Kątribe biedosy / o Sweczius linksmen swodbosy — // Krupniks zmonis byleys dara / Pri pakaras jus priwara / O Dydziawsius Neprietelus / Wed ing tykriawsius prietelus — / Krupniks gimda wysa giera / Szcziesliws kurs jo tur saw miera / Bo be mieras pati Cnata / Tąkiey pawirst i necnata / Gierkiemgi wisy krupnika / Tad pakarcziow tad aplinkow / Buk sweyks Tiewe ir Motina / Potam tolaws ir Kotrina / Gierkiet mums brągije swetele / Teapsywert Kieliszkiele // Praszom gierkiet iki gała / tropisma dar i patała // Gierkiet skaney Broteraytey / Krupnikayty Patronaytey // Gierkiet trunkayti smoczniawsi / Igawset prota szwiesiawsi // Gierkiet stykła treti pękta / Koł Płeczkayte bus iszbękta // Słogoms gumbays nesirgset / ir weyda skaysti igiset // Wot jaw bęgam krupnikieli / Szok Barbayte, kaysk puodeli // Toł swetelu nepaleysma / Koł akis wisi panersma // Wiwat wiwat tam kas gieray / Krupnika sriowb wienog mieroy // Ney be siłos ney be prota / Kiek linksmuma gawn saw szmota.

404. KINKYK ŽIRGUS, JAU VAŽIUOSMA

— Kinkyk žirgus, jau važiuosma,
Dievo žodžius mes pildysma.
Pilni tvartai gyvolelių,
Stainės bėrųjų žirgelių
Jūsų gyvenimo.

Kiek sugėriau aš lašelių,
Dieve duok jums tiek pūrelių.
Kad tau rugeliai derėtų,
Miegoj grūdai nepelėtų
Ir neišduotumei.

Oi sesaite seseraite,
Ką žadėjai marškinelius,
Kad tau lineliai derėtų,
Skrynioj drobės nepelėtų
Ir neišduotumei.

Ir jūs, vyrai ūkininkai,
Ir berneliai samdininkai,
Piemeneliai, piemenelės,
Samdininkai ir berneliai,
Būkit visi linksmi.

Šventas šventas, dieve mūsų,
Myliausiasis tėve mūsų,
Blagaslovyk tuos namelius
Ir aleliaus davėjelius
Už jų gerą širdį.

404. APE PADIEKAWOJJMA UŽ WYSA GIARA. Kinkik Żyrgus jaw waziosma, / Diewa żodzius mes pyldisma, / Pyłny twartay giwolelu / Staynes Bieruju żyrgielu / Jusu giwenyma // Kiek sugieraw asz Laszelu / Diewy douk joms tiek purelu / Kad taw rugiełey derietu / Mieygo gruday nepeletu / Yr neyszdowtumi. // Oy Sesate Sesarate, / Kan żadiejey marszkinelus / Kad taw Łynełey derietu / Skriniey Drobes nepeletu, / Yr neyszdowtumi. // Yr jus wiray Ukinikay, / Yr Bernełey Somdinikay / Pyimynełey pyimyneles, / Somdynikay yr Bernele, / Bukiet wysy Linksmy. // Szwętas Szwętas Diewy musu / Miławsesis Tiewy musu / Błagasłowik tus numelus / Yr Alelaw dawieielus / Uż ju giara szyrdi.—

405. OI TU MYLAS TETUŠELI

— Oi tu mylas tetušeli,
Kuris davei arielkelę,
Kad tau rugeliai derėtų,
Miegoj grūdai nepelėtų
Ir neišduotumei. (2 k.)

Oi tu myla matušele,
Kuri davei alutelį,
Kad tau mieželiai derėtų,
Miegoj grūdai nepelėtų
Ir neišduotumei. (2 k.)

Oi tu myla dukterele,
Kuri davei stuomenelį,
Kad tau lineliai derėtų,
Skrynioj drobės nepelėtų
Ir neišduotumei. (2 k.)

Šventas šventas, pone dieve,
Visagalis amžins tėve,
Blagaslovyk tuos namelius
Ir jų visą šeimynelę
Už jų gerą širdį (2 k.)

405. Oy! tu miłas tetuszeli kuris dawey wurielkiele, kad taw rugieley derietu myigoy gruda ne peletu yr ne yszdowtumi bis / Oy! tu miła matuszely kuri dawey ałuteli kad taw myiżeley derietum myigoy gruday ne peletu yr ne yszdowtumi / Oy! tu miła dukterely kuri dawey stowmineli kad taw lyneley derietu skrinioj drobys nepeletu yr ne yszdowtumi.— / Szwętas szwętas Poni Diewy wysagalis amżyns Tiewy, błogasłowik tus numelus yr iu wysa szeyminely uż iu giera szyrdi, uż iu giera szyrdi.—

406. PAKINKYKIT ARKLIUS, JAU VAŽIUOSMA

— Pakinkykit arklius, jau važiuosma,
Paskutinį kartą jums dainiuosma.
Gaspadoriau, gaspadine,
Būkit linksmi, aplankyti
Gyvenime jūsų.

Kiek viešėjom adynelių,
Kiek kalbėjom mes žodelių,
Kiek išgėrėm mes lašelių,
Dieve duok jums tiek metelių
Gyventi sveikiems linksmiems.

Kiek įpylėt mums grūdelių,
Dieve duok jums tiek pūrelių,
Stainioj didžių žirgužėlių,
Kitų visų gyvolelių
Gyvenime jūsų.

Tetušaičiai, matušalės,
Seseraitės ir brolaičiai,
Piemeneliai, piemenelės,
Samdininkai ir berneliai,
Būkit sveiki linksmi.

Teipo ir tu, dukteraite,
Kuri žadi stuomenaitį,
Kad tau lineliai derėtų,
Skrynioj drobės nepelėtų,
Greitai ištekėtumei.

Šventas šventas dieve,
Visagalis amžins tėve,

Blagaslovyk tuos namelius,
Laimink visą šeimynelę
Gyventi sveikiems linksmiems.

406. Pakinket arklus jau waziûsma / Paskutini karta jums dajniûsma / Gaspadoriau gaspadine / Buket linksmi apłankyti / gyvenimi jusų // Kiek wesziejem adinelû / Kiek kalbiejom mes zodelû / Kiek iszgieriem mes łaszelu / Diewe dûk jums tiek metelû / giwenti swejkims linksm // Kiek ipyliet mums grudelu / Diewe dûk jums tiek purelû / Stajnio didziu zirgużelû / Kitû wisu giwolelû / giwenimi jusu // Tetuszajtej matuszales / Seserajtes ir brołajtej / Piemelej piemeneles. / Sumdynikaj ir bernelej / Buket swejki linksmus // Tejpo i tu dukterajte / Kuri żadi stûminajti / Kad tau linelej derietu / Skrinie drobes nepelietu / Grejtaj isztekietumi. // Szwentas Szwentas Dieve / Wisagalis amżin's tiewe / Błagasłowik tus namelus / Łajmink wisą szejminele / Gyventi swejkims L...

407. BŪK PAGARBINTS, PONE DIEVE

Būk pagarbints, pone dieve,
Visų mūsų vienas tėve,
Tėve mūsų visagalis,
Kurį garbin visos šalys.

Garbin tave ta vietelė
Ir mes, tavo šeimynelė,
Seni jauni, didi maži,
Sveiki linksmi, puiki graži.

Blagaslovyk tuos namelius,
Vyrus, pačias ir vaikelius,
Duktes, seses ir šeimyną,
Ganyk visus iki vieno.

Mokėk aniems šimteriokiai
Už gėrybę jų visokią,
Už visokią jų gėrybę
Ir dūšelėms duok šviesybę.

407. DAYNIOSZKA PASWEYKINYMA. Buk pagarbints P: Diewe wisu musu wienas Tiewe. / Tiewe musu wisagalis; Kurin garben wisas szalis — / Garben Tawi ta witele — Ir mes tawa szeyminele — / Seni iawni didi maži Sweyki linksmy puyki graži.— Błagasłowik tus namelus — Wirus paczies ir waykielus — / Duktes seses ir szeymina — Ganik wisus iki wiena. / Mokıek aniems szimteriokie — už gieribe iun wisokie. / Už wisokie iun gieribe — Ir duszelems duok szwiesibe.—

408. SUSIEDAI MANO IR GIMINELĖS

Susiedai mano ir giminelės,
Užprašau jumis ant adynelės.

Susisėskit ant to suolo,
Nes po procių mums pripuola.

Neieškosiu brangių trunkų,
Tiktai procios mano rankų,

Sunkiai dirbom šią vasarą,
Bovysimos tą vakarą.

Kur tie vaikai, mano žonka?
Neškit arielkos prastą trunką.

Yr dar pilnas ankurelis,
Tesilinksmin prasčiokelis.

Visas zaplots mūsų procei,
Kad geriam ir valgom sočiai.

Prašau, sveteliai, pasibūti,
Gal ne už ilgo reiks mums žūti.

Gal nesulauksma antru metu
To susėjimo mūsų reto;

Gal užgrius sienos gryčios šitos,
Reiks mums ieškoti vietos kitos;

Gal fundamentus išnaikinti,
Sunku bus toj vietoj rimti;

Gal neliks akmenio kertinio,
Kur mūsų tėvų gimtinė.

Kad tėvai mūsų atsikeltų
Iš kapelių anų šaltų,

Pamatę mūsų smagumą,
Grįžtų ing kapus iš ūmo.

Jau nebrastų to gerumo,
Katras čionai pirmu buvo.

Žvilgterė' ant stono nelabo,
Grįžtų kuo greičiaus ing grabą.

Jie to viso nepažino,
Kaip dabar mumis vargina;

Jie gyveno čion cnatlyvai,
Baigė dienas ščėslyvai.

Mums dabar labai reik suvargti,
Nebėr kam beužtarti.

Būdamys teip prispaustais,
Iš visų šalių subaustais,

Kad ir dvaran mumis varo,—
Eikim visi ing kamarą,

Būkim ponais šį vakarą
Už visų metų pakarą.

Ir norint karos rytoj ponas,—
Pilnas šiandien yr uzbonas.

Tiešydamys vargus savo,
Atsigerkim šį vakarą.

408. DUMA GOSPODARZA. Susieday mana yr gimineles / Użpraszaw jumis ont adineles. // Susisieskiet ant to suola / Nes po prociu mums pripoula // Nejeszkosiu brągiu trunku / Tyktay procios mana ranku // Sunkiey dirbom szin wasara / Bowisemos tan Wakara / Kur tie Waykay mana żonka / Niaszkiet arielkos prasta trunka. // Ir dar pilnas Unkurialis / Tesilinksmen Praszciokialis — // Wysas zaplots musu procey / Kad gieram ir walgom soczey // Praszaw Sweteley pasibute / Gal neużilga reyks mums żute — // Gal nesulauksma antru metu / To susejma musa reta // Gal użgrus sienas gricziоs szetos / Reyks mums jeszkote wietos kitos // Gal fundamentus isznaykinti / Sunku bus toj wietoi rimti // Gal neliks akminia Kiertynia / Kur musu Tiewu gimtynia // Kad Tieway musu atsikialtu / Iszkapelu anu Szaltu — // Pamate musu smaguma / Grinsztu ing Kapus isz uma // Jaw nebrastu to gieruma / Katras czionay pyrmu buwa // Zwilkterie ant stona nelaba / Grynsztu kuogreyczіaus ing graba // Je to wisa nepażina / Kayp dabar mumis wargina // Je giwena czion cnatliway / Baygie dienas szcziesliway // Mums dabar labay reyk suwarkte / Nebier kam beużtarte — // Budamis teyp prispawstays / Isz wisu szalu subawstays // Kad ir dwaron mumis wara / Eykiem wisi ing Kamara // Bukiem ponays szin wakara / Uż wisu metu pakara // Ir norint karos rito ponas / Pilnas szendien ir Uzbonas // Tieszydamis wargus sawa / Atsigierkiem szin wakara.—

* * *

409. AŠ ANKSTI RYTĄ KĖLIAU

Aš anksti rytą kėliau,
Juodbėrelį pašėriau,
Ant juodbėrį sėsdamas,
Su ašaroms verkdamas:

— Sudievu tetušeliui
Ir baltai matušelei,
Seserelės mylimiausios,
Jūs manęs nebsulauksit.

Aš išjosiu ant vainos,
Ten man smertis spakainas,
Kad ant pleciaus stovėsiu,
Ant jūsų paveizėsiu.

Per jūres mares plaukčiau,
Kad tikt tamstos sulaukčiau
Baltų rankų darbelių
Ir meilingų žodelių.

Dieve mano myliausis,
Jog aš tokios negausiu,
Baltų rankų darbelių
Ir meilingųjų žodelių.

Aš, jaunasis bernelis,
Kaip pikčiausis žvėrelis,
Bet be rūtų vainiko
Dar tamstos nepalikau.

Dieve mano aukščiausis,
Jog aš tokios nebgausiu.
Ir paukšteliai ant oro
Kožnas tur savo porą.

409. Asz ąkstij ryta kielau / Joudbiereli paszierau // Ąt jůdbieri siesdamas / Sù aszaroms wergdamas // Sù Diewu Tatuszeluj / Ir bałtaj matuszelej // Sesesereles milausės / Jus munes nebsulaukset. // Asz iszjosiu ant wajnos / Ten mąn smertis spakajnus // Kad ąnt pleciaus stowiesiu / Ąnt jusu pawejziesiu. // Par jures mares płaukczio / Kad tikt tamstas sułaukczio // Bałtu ranku darbelû / Ir mejlingu zodelû // Diewe mana milausis / Jog asz tokios negausiu // Bałtu rąnku darbelû / Ir mejlinguju żodelû // Asz jaunasis bernelis / Kajp pikciausis zwierelis // Bet be rutu wajnika / Dar tamstas nepaliko. // Diewe muna auksciausis / Jog asz tokios nebgausiu / Ir paukesztelej ąnt ora / Koznos tur sawa porą.

410. DIDI MIESTAI ŽIŪRI VIEKĄ

Didi miestai žiūri vieką,
Garbin dievą su patieka,
Kožnam vienam yra vieta
Ir nuog dievo pažadėta.
Marš!

Paklausykit, myli broliai,
Ir jūs, ponai ir karaliai,
Ir žalnieriai vajauninkai,
Ir žmonelės procauninkai.
Marš!

Pasikelkit visi ūmai,
Seni jauni vis iš dūmo,
Ant strainių žirgelių sėskit,
Karmazinais apsiklėskit.
Marš!

Turim dzidas, turim strielbas,
Strošnias muštras ir bagnietas,
Ten mes josma ant vainos,
Kirsma šluosma kaipo migla.
Marš!

Aukščiausis dieve, pastiprinki,
Vierą mūsų paplatinki,
Kad būtumėm išganyti,
Nuog tavęs, dieve, pastiprinti.
Marš!

Šalta mūsų karalystė,
Aukščiausi dievo mylaširdystė,
Kraujas mūsų, upeliai jūsų
Išpūstijo visus žmonis.
Marš!

410. Dydy Miestay ziuri wieku / Garbyn Diewa supatieku // Koznam wienam ira wieta / Ir nog Diewa pażadieta Marsz — // Pakłausikiat mily Brolay / Yr jus Ponay yr Karaley // Yr Zalnierey wajaunikay / Yr Żmonelas procaunikay Marsz — // Pasykialkiat wysy szumay / Seny jauny wys ysz duma // Ant strayniu zyrgelu sieskiat / Karmazynays apsykleskiat Marsz // Turiam dzydas turiam striełbas / Strosznias musztras yr bagnietas // Ten mes josma ant waynos / Kyrsma szłowsma kaypo mygła Marsz // Aukszcziausis Diewe pastiprinki / Wiera musu papłatinki // Kad butumem yszganity / Nog tawys Diewe pastyprinty. Marsz // Szałta musu Karaliste / Aukszcziausy Diewa miłaszyrdisty // Kraujas musu upela jusu / Isz pustyia wysus zmonis. Marsz.

411. TRŪBAI KAREIVIŲ VAINĄ SKELBAI

Trūbai kareivių vainą skelbai,
Vadin ant mūšos.
Kelkitės, vainos vyriškiai,
Apgintojai vieros.
Stiprybe stokit ant vainos garbingos,
Būgnai teip tankiai duodas girdėt ir apsako,
Jogei ant vainos keliausma.
Viliamos vainos teisingos,
Mūšos su nepačėstyvais.
Prie ginklo, prie ginklo,
Prie ginklo, žalnieriai,
Jau nujau skusma neprietelius.

Lietuvos vyrai, ginklo sau ieškokit,
Sėskit ant arklių,
Būkit nu greiti, širdy dar drąsūs,
Abazo trūbai klucin,
Abazo trūbai žadin.
Atvožni vėlgi raskitės visi,
Pulkai ir būriai vienkartu susirinkit,
Išgližimą atmeskim, ant neprieteliaus pulkim,
Su šturmu, su šturmu,
Su šturmu didžiu
Pulkim ant galvos Galijoto.

Mace dieviška esma stiprūs, gana macnūs,
Ko tad beturim boti?
Kryžius ant nosiai bus ir po nosies,
Jeigu mes toliaus bijosmės.
Šalin bugštybė, dėl dievo mūsų, dėl ciecoriaus

Minėkim tai, jog reik muštis.
Ei tavorčiai, žinokit, nėr prapulties vainoje —
Su caru, su caru, su caru mūsų
Visados čėstis eitai šalip.

Nu, tad karūnas mūsų sekima, ginklus imkima,
Už vierą vajavokima.
Zvičaju lenkų senų dienų
Už vierą mūsų muškimos.
Ženkim ant vainos, broliai myliausi,
Žalnieriai stipriausi,
Ženkim už vierą ant pleciaus.
O vardą mūsų giminės,
Tikrą dievą mylinčios,
Garbingą garbingą,
Garbingą svietui
Visi vienkart nu padarykim.

411. DAYNIE WAYNOS. 1. Trubay Kareywiu wayna skelbay wadyn ont muszos. / Kelketes waynos wiryszkiey / Apgintoie wieros stypribe stokiet ont waynos garbingos / Bugnay teyp tąkey doudas gyrdiet yr apsaka / Jogey ont waynas kielausma / Wyłamos waynos teysingos muszos so nepaczesiways / Pri ginkła pri ginkła pri ginkła żalnierey / Jau noiau skósma Neprietelus. // 2. Leytówos wiray ginkła sau yiszkokyt, sieskiet ont Arklu / Bukyt nó greyty szyrdie dar drąsy Abazu trubay kłócyn / Abazu trubay żadyn / Atwożny wielgi rasketies wysy pułkay yr burey / Wynkartó sosyrinkiet / Iszgliżyma Atmeskem ont neprietelaus pólkem / Só sztormó su sztormó su sztormó dydziu / Pólkem ont gałwos galiota.— // 3. Macy Deywyszkó esma stypry gana macny / Ko tad beturem boty / Križios ont nosy bus yr po nosys ieygó mes tolaus byiosmos / Szalyn bóksztiby dieł Deywa muso dieł Ciecoriaus / Myniekem tay iog reyk musztyis / Ey! tawarczey żynoket, nier prapultyis waynoiy / Só Caró só Caró só Caró muso / Wysados cziestis eytay szalyp // 4. Nó tad Karunas muso sekema, ginkłus imkiema / Oż wiera waiawokema. / [Zwyczaiu Lęku] senu dyinu oż wiera muso muszkemos / Zękiem ont waynos Broley milausy Żalnierey stypriawsy / Zękiem oż wiera ónt pleciaus / O Warda muso Gymynies tykra Dyiwa milęczios / Garbinga garbinga garbinga swietoy / Wysy wękart nó padarikiem.—

412. ANT TO MEDŽIO KOJA KIETA

Ant to medžio koja kieta
Apvaikščiojau pusę svieto,
Apverkdams pripuolius savo.
Vargai su mumi[s] keliavo.

Ant pikietos aš stovėdams,
Badą šaltį gan kentėdams,
Neskundžiaus aš ne iš tolo,
Vaikščiojau drauge po volu.

Buvau stone žalnieriške,
Gyniau vierą ir tėviškę,
Per tai nutrotijau koją,
Kur už jus visur vaikščiojo.

Dabar valkiojuos po svietą,
Bagočiai, duokit man vietą.
Nors po durims jūsų šaukiu,
Bet pagalbos nesulaukiu.

Kožnam vienam teip užmoka,
Kurs tėviškę apgint šoka.
Nors jau ana nutrotyta,
Širdis mano nemainyta.

412. An to miadzia koie kita / Apwaykczioiaw puse Swieta // Apwarkdams pripus sawa / Wargay su mumi kialawa // Ant pikietas asz stowiedams / Bada szalty gan kiętiedams // Ne skundzaws asz ne jsz toła / Waykszczioiaw drawge powołu // Buwaw stone Żalniereszkie / Giniaw wiera jr Tieweszkie // Par tą nutrotyiau Koie / Kur uż jus wysur waykszczoie // Dabar walkioius po Swieta / Bagocze dukiet man wieta. // Nors po duriems jusu szawkiu / Bet pagiałbos ne suławkiu // Kożnam wienam teyp użmoka / Kurs tieweszkie abgit szoka // Nors jaw ana nutrotita / Szerdys mana na maynita.

413. ANT TŲ KIETŲ KRIUKIŲ SAVO

Ant tų kietų kriukių savo
Jau apėjau šmotą žemės,
Verkdams strošnių vargų savo,
Bėdos maniep, aš anose.

Tankiai buvau ant pikietų,
Alkans ir peršalęs čėstais,
Vienokiau neskundžiau niekur,
Vaikščiojau po pilis strošnias.

Dievas žino, ką kentėjau,
Kad ant pleciaus vajavojau,
Rodžiau savo atvožnumą,
Kur tūkstantės kulkų lakstė.

Ne veltui ricieliu buvau,
Gyniau žonas kaip įmaniau,
Dėl to ir kojos nustojau,—
Šlovingi tai mano rietai.

Ant prysakų vyresnybės
Bridau tankiai į pat miestą
Krauju tavarčelių savo.
Ar kas bėra taipo strošnus?

Nugis meldžiu jūsų kieme,
Trokšdams globos prie turtingų.
Vienok kiteip čėstas rėdo.
Ar negirdit, kad aš verkiu?

Tokia alga kožnam vienam,
Kurs gerai mislydams daro,
Bet tai gera man, vargdieniui,
Jog širdis tebėr vienokia.

413. APE GIWENYMA ZAŁNIERIAWS ATWOZNA. Ant tow kieytu krókiu sawa, / Jaw apeiaw szmota zemes // Wierkdams stroszniu wargu sawa, / Biedas maniep asz anosy. // Diewas żyna ką kiętiejaw, / Kad ant pleciaws wajewoiaw // Rodiaw sawa atwoznuma / Kur tukstantes kułku łaste. // Ant prisaku wiresnibes / Brydaw tunkiey i pat miesta // Krawju Taẃarczelu sawa, / Ar kas biera taypo strosznus // Tąkiey buwaw ąnt Piekietu / Ałkans yr parszałys cziestays // Wieynokiaw neskundiaw niekur. / Wayksczioiaw po pylis stroszne s // Newełtow Rycielu buwaw / Giniaw żony kayp imaniaw // Dielto yr koies nustoiaw / Szłowingi tay mona retey // Nugis meldziu jusu kieymy / Trokszdams głobas pri turtingu. // Wieynok kyteyp cziestas rieda / Ar negyrdat kad asz werkiu? // Tokie Ałga koznam wyinam / Kurs gieray myslidams darą, // Bet tay gieray mon wargdieniow / Jog szyrdys tabier wieynokiey.

* * *

414. JAU SAULELĖ TEKA

Jau saulelė teka,
Brangi rasa krimta,
Kelkitės, vaikeliai,
Dienelė ne šventa.
Kelkitės visi iš ūmo,
Skubinkitės laukan visi [iš] dūmo.

Petras rugius sėti,
Martelei ekėti,
Jurgis pjauti šieną,
O tai visą dieną.
Gabrušiui galvijus ganyti,—
Kaip tai gaspadoriui reik vis išmanyti.

Ta tinginė Ona
Tegul kiaules gano,
Barbė laužus krauna,
Kotrė daržus rauna.
Kad visi, kožnas iš vieno,
Prociavotų ščyrai per visą dieną.

O tu, gaspadine,
Greičiaus apsisukis,

Tegul tavo veidas
Jau nebus surūkęs,
Kopūstų ir su lašiniais
Privirk pilnus puodus, kol tiktai reiks.

O aš, atsisėdęs
Ant širvo žirgelio,
Apibėgsiu laukus
Pagal šio upelio.
Prikrovęs rugių mieželių,
Parvešiu ing namus tiesiu keleliu.

Už vasaros proces
Ir už sunkius darbus,
Už didžius prakaitus,
O už mažus skarbus
Gersima pauliavosma,
Atsigėrę dievui padėkavosma.

414. Jaw Sawlely teka brągi rasa krimta / Kielkieties waykiele, dienele ne szwęta. // Kielkieties wysy ysz uma / Skubinkiyties łaukon wysy duma.— // Petrus rugius siety Marteley ekiety / Jurgis piawty szyina o tay wysa dyina // Gabrusziuw galwyius ganity / Kayp tay Gaspadoriow reyk wys yszmanity.— // Ta tingiynie Ona teguł Kiawles gana / Barbe ławżus krawna Kotry darzus rawna // Kad wysy kożnus ysz wiena / Prociawotu szczira par wysa dyina.— // O tu Gaspadyny greyczziaus apsysukis / Tegół tawa weydas, iaw nebus surukies. // Kopustu yr su łaszynes / Priwyrk pyłnus powdus koł tyktay reks. // O asz atsysiedys ant szyrwa żyrgiely / Apibieksiu ławkus pagał szio upely / Prikrowens rugiu meyżelu / Parweszziu ing namus tiesiu kielelu.— // Uż wasaras proces yr uż sunkius darbus / Uż dydzius prakaytus o uż mażus skarbus, // Gersema paulawosma / Atsygiery Diewuy padiekawosma.

415. KELKIT, VAIKAI, PASKUBĖKIT

— Kelkit, vaikai, paskubėkit,
Atsikėlę nesėdėkit,
Aš jums kožnam darbo gausiu,
Nė vieno jūsų neklausiu.

Jau pradėjo man rūpėti,
Iškada mums besėdėti,
Eisma dabar javų sėti,
Jei norim duonos turėti.

Ir tą sėklą kad pasėsma,
Gal pažytką sau turėsma,
Petras tur aną apveizėti,
Aparti ir apekėti.

Mykols tvoras tur aptverti,
Visas šalis, kožną kertę,
Kame tiktai spragą radęs,
Užtaisyti be iškados.

Pronis stogai aptaisyti,
Kur tikt kiauri, užkaišyti,
Visus gerai apveizėti,
Kad kur negalėtų lašėti.

Feliks bandą tur ganyti,
Patsai gal nusimanyti,
Kurią pavynas kavoti,
Kad neimtų kas ir tvoti.

Jurgis arklius tur pašerti,
Potam aniems duoti gerti,
Kursai pavynas atminti,
Kaipo reiks anuos ganyti.

Benė brogą turi plakti,
Ką tur vandenį lakti,
Jeigi nedės ant to procės,
Penkias plėgas gaus per gočes.

Kaziuks girnas tur iškalti,
Potam grūdus smulkiai malti,
Ką tur badą dvėsti,
Galės pilvą prikrėsti.

Gabrei medžiai sukapoti
Kuknėj pietams gatavoti,
Kursai nepavynas [slinkauti],
Jei nenor į skūrą gauti.

Jonis lygu pasidergęs,
Tenegul išsižergęs,
Jei papras tai daryti,
Turės patsai pamatyti.

Simė, kame atsistojęs,
Tenegaišo išsižiojęs,
Gal pripotkas atsitikti,
Kits gal su vėzdu užtikti.

Vincė greitai tur pajusti
Ir žadinams atsibusti,
Ans po kerčias tenelando,
Be su kumščia gaus į sprandą.

Motė siųstas tur netrukti,
Bet ko greičiaus apsisukti,
O jei kame jis patruktų,
Būt čėslyvas, kad išspruktų.

Laure, kursai esi slinkas,
Bėgsi kuomet nor dvilinkas,
Kad kas tave pradės tvoti,
Nepaspėsi dėkavoti.

Kožnas, kurs būro neklauso,
Su plaštaku gaus per ausį,
Už kožną vieną pričyną
Supurtinta bus čiupryna.

Marė, ką tur miegą snausti,
Tegul sėd į stakles austi,
Jei sakoma to neklausos,
Negaus anė duonos sausos.

Liucė, jei nor ką išmokti,
Pavyna prie darbo šokti,
Tegul eina apsišluoti,
Ką tur pašaliais svyruoti.

Liudvė, regiu, netur gėdos,
Kuri nieko nerėdos,
Tegul eit ben ravėti,
Ką tur dermai sėdėti.

Verei biškį reik suduoti,
Nes mok tankiai pamaluoti,
Kuri, ilgai gulėjusi,
Pasisako susirgusi.

Kotre, kokį darai dyvą,
Kad ką dirbi ledva gyva?
Gali pati susiprasti,
Kokį mums darai zlastį.

Onė, ką tur uparauti,
Ar negal darbo gauti?
Tegul eina stotkų plauti,
Nes jai imsiu kudlas rauti.

Jule, siųsta jei nešoksi,
Spėriai durų nesuvoksi,
Kad kas tave pradės kulti,
Nepaspėsi nė išpulti.

Barbei avis, kiaules ginti
Ir skaitlių visą atminti,
Jei tropytumės užmigti,
Reiktų į risčią užtikti.

Jonkei paukščiai reik daboti,
Kad nepražūtų, kavoti,
Jei tropytumės prapuldyti,
Reiktų prie žemės guldyti.

Klerė, ką tur pružnavoti,
Kaipo tiktai tanciavoti,
Tegul ana varles gano
Po kokį norint sau klaną.

Kožna tviskė, kuri slinka,
Ta bėgs nuo manęs dvilinka,
Aš jai kudlas sudraskysiu
Arba kame sublaškysiu.

Gaspadinė, jei tur proto,
Tegul iškep meisos šmotą,
O teip kožnas atsisėdęs,
Eisi gulti, tos priėdęs.

Kožnas pagal darbo šmotą
Gaus nuo gaspadoriaus zaplotą,
Gausi česnį lig pat noro,
Po stakanų porą.

415. Kielkiet wayka paskubiekiet / Atsykieli nesiedekiet / Asz iums kožnam darba gawsiu / Niewyina iusu neklawsiu — // Jaw pradieie mon rupiety / Iszkada mums be siediety / Eysma dabar iawu siety / Jey norem downas turiety — // Ir tą siekla kad pasiesma / Gał pažytka saw turiesma / Petras tur ana apweyziety / Aparty ir apekiety — // Mykols tworas tur aptwerty / Wysas szalis kožna kierty / Kamy tyktay spraga radys / Užtaysity be iszkadas — / Prones stogay aptaysity / Kur tikt kiawry užkayszyty / Wysus geray apweyziety / Kad kur negaletum łasziety // Felix Bonda tur ganity / Patsay gał nusymanity / Kur pawinas kawoty / Kad neimtu kas ir twoty // Jurgis Arklus tur paszerty / Potam anyms dawty gerty / Kursay pawinas adminty / Kaypo reyks anus ganity — // Beny Broga turi plakty / Ką tur wandeni łakty / Jeygi nedies anto proces / Pękies plegas gaus par goczes. // Kaziuks gyrnas tur iszkalty / Po tam grudus smulkiey malty / Ką tur bada dwiesty / Gales piłwa prykriesty // Gabrey mede sukapoty / Kukney pyitams gatawoty. / Kursay nepawinas ..... / Jey nenor i skura gawty — // Jonis Lygu pasydergys / Te neguł iszsyżergys / Jey papras tay darity / Turies patsay pamatity — // Symy kamy atsystoies / Te negaysza iszsyzioies / Gal prypodkas atsytykty / Kyts gał su wiezdu užtykty. // Węncy greyta tur pajusty / Ir żadinams atsybusty / Ons po kierczes te nełąda / Be su kumszty gaus i spranda. // Maty siustas tur netrukty / Bet ką greyczіaus apsysukty / O iey kamy is patruktu / But cziesliwas kad iszspruktu. // Lawre kursay esi slinkas / Bieksi kumet nor dwilinkas / Kad kas tawi pradies twoty / Nepaspiesi diekawoty — // Kožnas kurs

burą neklawsa / Su plasztoku gaus par ausi / Uż kozna wiena pryczyna / Su purtynta bus cziuprina // Mary ką tur myiga snawsty / Tegul sied i stakles austy / Jey sakoma to nekławsas / Negaws ani duwnos sawsos — // Lucy iey nor ką iszmokty / Pawina pry darba szokty / Tegul eyna apsyszłowty / Ką tur paszaleys swirowty — // Ludwy regiu netur giedos / Kuri nieką neriedos / Tegul eyt ben rawiety / Ką tur dermay siediety — // Were byszki reyk sudowty / Nes mok tankiey pamałowty / Kuri Iłgay gulejusi / Pasysaka susyrgusi — // Kotry kokie daray diwa / Kad ką dirbi ledwa giwa / Gali pati susyprasty / Kokie mums daray złasty — // Ony ką tur uparawty / Ar negał darba gawty / Tegul eyna statku pławty / Nes iey imsiu Kudłas rawty — // July siusta iey ne szoksi / Spierey duru ne suwoksi / Kad kas tawi pradies kulty / Nepaspiesi nie iszpulty — // Barbey Awis kiawles ginty / Ir skaytlu wysa Atminty / Jey tropitumes użmykty / Reyktu i rysty uztykty — // Jonkie Paukszte reyk daboty / Kad neprażutu kawoty / Jey tropitumes prapuldity / Reyktum pry żemes guldity — // Klery ką tur prużnawoty / Kaypo tyktay tencewoty / Tegul ana warles gana / Po koki norint saw kłana — // Kożna Twyskie kuri slinka / Ta bieks nu munes dwilinka / Asz iey Kudłas sudraskisiu / Arba Kąmi subłaszkisiu — // Gaspadyny iey tur prota / Tegul iszkiep mesos smota / O teyp kożnus atsysiedys / Eysi gulty tos pryiedys — // Kożnus pagał darba szmota / Gaus nu Gaspadoriaus zapłota / Gausi czesni lig pat nora / Po stakanu pora.—

416. GASPADORIUS NUSIŠAIPĖ

Gaspadorius nusišaipė
Ir ant suolu kerčioj sėdos,
Šenai tenai uostus kraipė:
— Vaikai,— tarė,— jau kalėdos.

Linksminkitės, baigės vargai,
Vasarinės baigės bėdos,
Namie javai, sėti margai,
Garbė dievui, jau kalėdos.

Grėblius, dalgius jau suriškit
Ir pastogėj, kur pelėdos,
Visus drauge ten užkiškit,
Garbė dievui, jau kalėdos.

Visi namai čia sušuko,
Naujais žiurstais mergos rėdos,
Bernai skrandų netrūko,
Visi linksmi, kad kalėdos.

— Jau dievs davė darbų galą
Ir pripildė mūsų aruodą,

Sėskit, vaikai, apei stalą,
Atsigerkit, ką dievs duoda.

— Gendre, pašauk mano Barbę,—
Gaspadorius linksmas tarė.—
Atiduokim dievui garbę.—
Ir tris kryžius pats padarė.

— Sveika, motin! Daug pipirų!
— Dievs užmoka. Sveika, marti!
— Dėkui, motin! — Gerk ant vyrų.
— Aš nenoriu, labai karti.

— Kam verst, motin, jaunai marčiai,
Tegul mieštos ji palaukia.
Seniems liktai gerti karčią,—
Ant motinos tėvas šaukia.

Gėrė karčios seniai, bernai,
Gėrė saldžios Elzė, Rožė,
Daugiaus šiemet, nekaip pernai,
Iš stiklinės marti drožė.

Čia ir Mikas paragavo,
Bet kaip tėvas paregėjo,
Tujau diržą jis sugavo,
Net jo šonai suskambėjo.

— Dãbar, Mikai, dãbar trauksim.
Nieks netars, kad mes be gėdos,
Tris ištraukei, daugiaus trauksim,
Dėl mūs šiandien mūs kalėdos.

416. GASPADORIUS. Gaspadorius nusîszaipę / Ir ont suołû kerczio siedos / Szenai tenai ůsus kraipę / Waikai tarę jau kaliedas / Linksminketies baigies wargai / Wasarînes baiges biedas / Numei jawai siete margai / Garbie diewui jau kaliedas / Grieblius dalgius jau suriszket / Ir pastogie kur peliedas / Wissus drugė ten ùżkiszket / Garbie Diewui jau kaliedas. / Wissî numai cze suszuko / Naujeis żiurstais mergas riedos / Bernai skrandû ne trûko / Wissî linksmy kad kaliedas / Jau diews dawę darbû gałą / Ir pripildę muso arodą / „Siesket waikai apei stałą / „Atsîgerkiet kad Diews duoda / „Giendry paszauk muno Barbę / „Gaspadorius linksmas tarę / „Atiduokem Diewui garbę / „Ir tris križius pats padarę / „Sweikà motin! Daug pipirû, / „Diews użmoka, sweika martį / „Diekui motin, gerk ont wirû / Asz nenoriu łabay kartį / „Kam werst, motin' Jaunai Marczei / „Teguł miesztos ij pałaukę / „Senîms liktai gerte karczę / „Ont motinos tëus szaukę / Gierę karczios, senei, bernai / Gierę

saldzios Elze, Rože / Daugiaus szimet nekaip pernai / Isz stiklinês marti drožę / Cze ir Mikas paragawa / Bet kaip tëus paregieję / Tujau diržą ijs sugawa / Net jo szonai suskombieję / Dabar Mikai, dabar trauksem / Nieks netars kad mes begiedos / Tris isztraukei daugiaus trauksem / Diel mus szenden mus kaliedas.

417. IŠ TARP PULKO GASPADINIŲ

Iš tarp pulko gaspadinių
Laidė vieną ant kiaušinių
Vištą dėl vištelių.

Klapat klapat, ciku ciku,
Reikia lesint nuog velykų
Pervasar ne kartą.

Gaspadinė juos mylėtų,
Kad aruodas išgalėtų
Ir patsai nebartų.

O kad jie paskui sekioja,
Vyras už grūdus lojoja
Kartą, kitą, penktą.

Gaspadinė išsiveikus,
Jau berdama grūdus keikus,
Kad visi paspringtų.

Ale jie dar tik nespringo,
Bet dar greičiaus snukiais rinko
Papiltus mieželius.

Daug gaidžiukų ir viştyčių
Užaugę bjauriojo gryčią
Ir visus pasuolius.

Gaspadorius jų nekentė,
Šimtą kartų peklon siuntė
Su jų lesintoja.

Užvažiavo kunigelis,
Geri pietūs — vištelis
Keptas ir virtas.

Ir urėdas ne teip pjauna,
Kad paklano gaidį gauna,
Nerodus teip barti.

Trumpai sakant, tai gastinčiam —
Daktaram, žydam, liesvinčiam,—
Vanagynei gerai.

Vištytės kiaušinius dėjo,
Gaspadoriui patesėjo
Pagiriom sergančiam.

Gaspadorius, jau pažinęs,
Kad ger[s] vištos kiaušinis,
Burčyti nustojo.

Ale daugiaus gaspadorius
Už lesimus gerus
Dėkavot pradėjo.

417. WISZTELEY. Isz tarp pulka garpadiniu / Łayae wiena ant kiausziniu / Wiszta del wisztelu! // Kłapat! Kłapat! Ciku! Ciku! / Reyke łasit nog Weliku / Par wasar nekarta // Gaspadinê jos miłetu / Kad arůdas iszgałetu / Ir patsay nebartu. // O kad je paskuy siąkioja / Wiras už grudus łoioja / Kartą, kitą, pinkta // Gaspadinė iszsiwêykus / Jau biardama grudus kêykus / Kad wisi paspringtu // Ala je dar tik nespringa / Bet dar greyczaus snukieys rinka / Papiłtus mieželus. // Daug gaydziuku ir Wiszticziu / Užaugi biaurioja grinczíu / Ir wisus pasuolus. // Gaspadorius ju nekênte / Szimta kartu piakłon

siunte / Su ju łasitoia // Użważawa Kunigelis / Gieri pietus, Wisztelis / Keptas ir wirtas. //. Ir Uriedas neteyp piauna / Kad pakłana gaydi gawna / Nierodos teyp barti. // Trumpay sakant tay gastinczium / Daktaram, Żydam, Leswinczum / Wanagienéy giara. // Wisztities kiauszinius deja / Gaspadoriuj patieseja / Pagiriom serganczіam // Gaspadorius iau pazinis / Kad giar wisztos kiauszinis / Burcziti nustoja. // Ala daugiaus gaspadorius / Uż łasimus giarus / Dekawot pradeja.

418. BALTA VIŠTA KIAUŠIUS DĖJO

Balta višta kiaušius dėjo, (2 k.)
Vaikus išperėjo. (2 k.)

O tie vaikai cipia bliauna, (2 k.)
Kad lesti negauna. (2 k.)

Marti į svirną tekina, (2 k.)
Viščiukus lesina, (2 k.)

Pasėmusi kruopų bliūdą, (2 k.)
Jiems į gerklę grūda, (2 k.)

Papylusi dar pakeikia, (2 k.)
Kad sulestų veikiai. (2 k.)

418. Bałta wyszta kiauszius dieje / Bałta wyszta kiauszius dieje / Waykus yszpereje / Waykus yszperej // O Tie wayka Cypa blauna **bis** / Kad lesty negauna **bis** // Marti i Swyrna tekina **bis** / Wyszciukus lesyna **bis** // Pasiemusi kroupu bluda **bis** / Jems i giarkly gruda **bis** // Papiłusi dar pakieykia **bis** / Kad sulestu weykia **bis.**

419. AŠ ĮŠOKAU Į KAMARĄ SMETONO LAIŽYTI

Aš įšokau į kamarą smetono laižyti,
Atpuolanti gaspadinė su palka švaistyti.

Kur aš pulsiu, kur aš bėgsiu, kur pasikavosiu?
Jau padabniai šią naktelę namie nebnakosiu.

Aš įbėgau į kanapius tenai gauti vietą,—
Atpuolanti gaspadinė, išlaužusi mietą.

Bėgo greitai, puolė smarkiai, man šonus sudaužė,
Bebėgdama manęs mušti, kanapius išlaužė.

Kas ten bėdos, kas ten stroko, kas ten klyksmo buvo,
Kada mušo mane didžiai, maž pati nužuvo.

Aš, vaikelis spraunas būdams, norėjau išsprukti,
Pakūtšaly, kur yr medžiai, už malkos užsmukti.

Gaspadinė greita buvo, kad mane gainiojo,
Kanapeliai tankūs buvo, kojelės painiojos.

Jau užpuolė kaip vanagas alkans vištą pešti,
Nebgalėjau savo skūros nuo anos išnešti.

Tame čėse, stroke būdams, aš datyriau bėdą —
Gaspadinė su šakaliu ant sprando užsėdo.

Mušo pešė, smaugė traukė, kol sylos turėjo,
Apilsusi labai didžiai, kanapiuos sėdėjo.

Aš, vaikelis, nuvargintas nuog jos išsitraukiau,
Kol išlindau iš kanapių, vakaro sulaukiau.

Bijodamas, tokios pirties kad nebatsitiktų,
Laukiau, prie durių stovėdams, kad visi sumigtų.

Nebebūsiu aš teip smailus, kada nukarojo,
Pasiklausydama dvasios, teip mane nutvojo.

Geriaus putros pasrėbusiam reikia eiti gulti,
Ne kaipo tokiu spasabu prie smetono pulti.

419. WAYNA GASPADYNES SU KŁAPCZIU. Asz i szokau i kamara smetona łayżite / Atpułąnti gaspadyny su pałku szwaystite // Kur asz pulsiu kur asz bieksiu kur pasykawosiu / Jau padabnei szy naktela numie nebnakosiu // Asz i biegau i kanapius tynay gauty wieta / Atpułąti gaspadyny ysz łaużusi mieta // Biega greyta puoly smarkey man szonus sudauży / Bebiegdama munys muszty kanapius ysz łauzy // Kas ten biedos kas ten stroka kas ten kliksma buwa / Kada musza muni didey maż pati nużuwa // Asz waykielis spraunus budams noriejau ysz sprukty / Pakutszale kur ir medey uż małkas uż smukty // Gaspadyny greyta buwa kad muni gaynioia / Kanapeley tąki buwa koialas paynioios // Jau uz puoly kayp wanagas ałkans wyszta peszty / Nebgaleiaw sawa skuros nu anos ysz neszty // Tamy cziesy stroky budams asz datiriau bieda / Gaspadyny su szakalu ant sprąnda uz sieda // Musza peszy smaugy trauky koł siłos turieie / Apylsusi łabay didey kanapius siedieie // Asz way-

kielis nuwargintas nóg jos ysz sytraukiau / Koł ysz lyndau ysz kanapiu wakara sułaukiau // Bijodamas tokios pyrties kad neb atsytyktu / Łaukiau pry duriu stowiedams kad wysy sumyktu // Nebebusiu asz teyp smaylus kada nu karoja / Pasykłausidama dwases teyp muni nu twoja // Giariaus putras pasriebusiam rejki eyty gulty / Ne kaypo tokiu spasabu pry smetona pulty.

420. KOTRYNA KIEKVIENA

Kotryna kiekviena,
Mislyk sau kas dieną,
Koks čėsas ir vieta
Gyventi ant svieto
Dvaruose.

Bet kokiame dvare,
Kur yr ponai geri,
Ten tur mergos valią
Ir didžiausią galią
Ant vyrų.

Ką tik vyrai sako,
Anos akis stato,
Didžios apie kuknę,
Mažos apie ugnį
Šauk lygiai.

Išverd juodą strovą,
Kaip dėl kiaulių brogą,
Pačios nesreb juodą,—
Pripil pilnus puodus
Dėl vyrų.

Pareina šeimyna
Kaip didi gimina,—
Į kišenes kaišo,
Netur didžio maišo,
Kur kišti.

Pagrob pono raktus,
Bėg per visus traktus
Į kamarą pono,
Kur kabin smetoną
Su pirštu.

Užming ponai naktį,
Anoms gera vogti,
Alų ir arielką
Po pilną barielką
Išnešti.

Suprašo vaikelius,
Mylus prietelelius:
— Gerkit jūs, vaikeliai,
Myli prieteleliai,
Bet veikiai.

Kad pons nepabustų,
Mūsų nepajustų,
Mums bus didi bėda,
Jums bus didi gėda,
Bus plėgų.

420. Kotrina kiek wiena myslik saw kas Diena / Kok cziesas yr wieta giwenty ant swieta Dwarusy.— / Bet kokiemy dwary kur ir Pona giery / Ten tur mergas waly yr dydziawsy galy ant wiru.— / Ku tyk wira saka anos akis stata / Dydys ape Kukni mažas ape ugni szauk ligie.— / Iszwerd iowda strowa kayp dieł Kiawlu broga / patys nesreb iowda pripył pylnus powdus dieł

wiru.— / Pareyna szeymina kayp dydy giymina / I kieszenys kaysza netur dydy maysza kur kieszty.— / Pagrob pona raktus bieg par wysus traktus / I kamara Pona kur kabyn smetona su pyrsztu.— / Użming Pona nakti anoms giera wakty,— / Ału yr Ariełka po pylna Bariełka yszneszty.— / Suprasza Waykielus miłus Prietelelus / Gierkiet ius waykiele mily Prietelele bet weykie.— / Kad Pons nepabustu musu nepaiustu / Mums bus dydy bieda iums bus dydy gieda bus pliegu.—

* * *

421. BLOGASIS KRAUČIUS TIKTAI NEŠIOJ VARDĄ

Blogasis kraučius tiktai nešioj vardą,
Suknią pasiuvęs, vėl aną išardo,
Iš naujo kirpdams, daug skiaučių padaro,
Didžią krividą gaspadoriui daro.

Patsai suprato, jog tai yra ne žertai,
Liep učelninkui pakavoti greitai,
Didžiąsias skiautes dėti į karmoną,
O mažesniąsias sukišti į porą.

O kuomet čėsą sau tokį atranda,
Kad gaspadorius šeimyną suguldo,
Tada jau kraučius visą sau tur valią,
Kitas skiauteles pakiš laukų gale.

Ak, bėda bėda tokiu kraučium būti,
Toks ir vėdarų nepatropys užsiūti,
Jogei ir prie to reikia išmanyti,
Siūlų galelius tvirtai sumazgyti.

Bo prie kraučystės reikia išpratimo,
O kuo labiausiai prie milo kirpimo,
Jei pagal mierą yra išlankuota,
Gera sermėga, kad ir susilkuota.

Kad tikt sukirptų, pasiūtų ir boba,
Bili tikt būtų dėl jos šilta troba.
Jog pati boba sukirpti nemoka,
Tada prie kraučiaus kuo greičiau šoka.

O šis blogas kraučius, kraučius pagadino,
Tokį jau siūti daugiau nevadina,
Didžią nešlovę ant savęs užtraukė,
Nedoru kraučium kraučių kiteip nešaukia.

421. APE BŁOGA KRAWCZU. 1. Błogasis krawczius tiktay neszio warda / Sukny pasiuwes wieł ana isz arda / Jsz nauje kirpdams daug skiawcziu padara / Dydy krywida Gaspadoru dara // 2. Patsay suprata jog tay ira ne żertay / Leyp uczelnikow pakawoty Graytay / Didziosios Skiawtes diete y karmona / O mażesnioses sukyszti y Pora // 3. O kumet cziesu saw toki atrąda / Kad gaspadorius Szeymina sugółda / Tada jaw krawczius wysa saw tur waly / Kitas skiawteles pakisz Ławku galy // 4. Ach! bieda bieda tokiu Krawcziu buty / Toks yr wiedaru nepatropis uszsuty / Jogiey yr pry to reykie ysz manity / Siułu galelus twirtay sumazgity // 5. Bo pry krawczystes reykie jszpratyma / O ku łabiawse pry myła kirpyma / Jey pagal miera ira isz Łąkówta / Giera Sermiega kad yr su syłkówta // 6. Kad tykt sukirptum pasiutum yr Boba / Bili tykt butu dieł jos Szyłta Troba / Jog Pati Boba su kirpty nemoka / Tada pry krawcziaus ko greycziau szoka // 7. O szys błogas krawczius krawczius pagadyna / Toki jaw suty dawgiaw newadyna / Didy niszłowy unt sawys usztrawki / Niedoru krawcziu krawcziu kiteyp neszawkie.

422. NETOLI NUO TOS SODELĖS

Netoli nuo tos sodelės
Yra audimas vienos panelės.
Ne be rūpesnio, ne be prakaito
Jaunystė mano yra jau senesnė.

Reik vėlai gulti, reik anksti kelti,
Žinokit, jog reik ir kaulams gelti.
Motyna mano, mano motyna
Vedė tą madą, anksti budino.

Neperstoj šaukti, nors šimtą kartų,
Nekelčiau tujaus, zaraz ir bartų,
Veizėj ir to, ir to veizėjo,
Kaip špūlė sukos, kaip ratas ėjo.

Ir lygiai suku, ir plonai verpiu,
Kvolys ir numuš, kartais ir verkiu.
Negana ir to, ir to negana,
Nebrązg jau špūlė — klaus, kur yr ana.

Kaipo nevalioj, nevalioj kokioj
Būti pririštai iškaloj tokioj.

Reik ir išausti, namus apeiti,
Kas kame yra, vis neapleisti.

Lengvu atrėžti, lengvu prašyti,
Rankovės, stuomuo, renčninks sakyti.
Ką besakyti, ką išrokuoti,
Reik stuomuo rėžti, save liuosuoti.

Jog be storonės, be jokio darbo,
Nė viens neatrand tinginių skarbo,
Nerasi vietų, nerasi stonų,
Kurs būt be bėdų, spakainu ponu.

Nuo to vis turim, nuo to išlieta,
Kurs yra ponu ant viso svieto.
Amen iš viso, amen priminkim,
Prociomis mūsų dievą garbinkim.

422. Ne toli nu tos Sodiales / Ira awdemas winos Paniales // Nebe rupiasne nebe prakayta / Jawniste mona ira iaw sianiasne // Reyk wiełay gulte reyk ąksti kialte / Żynokiet jog reyk yr kawłams gialte / Motyna mona mona motina / Wiade tą mada ąksti budena / Ne parsto szawkte nors szymta kartu / Ne kielczo tuios zaras jr bartu / Weyzei ir to jr to weyzieje / Kayp spule sukas kayp ratas eje / Ir ligiey suku jr płonay werpu / Kwolis jr numusz kartas er wiarku / Ne gana ir to ir to negana / Ne brązg iaw spule / Kławs kur ir ana / Kaypo newalo newalo kokio / Buty prireszta jszkało tokio / Reyk ir iszawste numus apeyte / Kas kame ira wis ne aplaysti / Lęgwu atrieszte lęgwu praszyty· / Rąkowes stumu ręczniks sakity / Ką besakity ką iszrokute / Reyk stumu rieszte sawi lusute / Jog be storones be jokia darba / Nie winc ne atrąd tyginiu skarba / Ne rasi witu, ne rasi stonu / Kurs but be biedu spakaynu Ponu / Nu to wes turem nu to jszlita / Kurs yra Ponu ant wysa Swieta / Amen jsz wysa amen priminkiem / Prociomis musu Diewa garbinkiem.

423. NEPAIMSI DIEVO SŪDO

Nepaimsi dievo sūdo
Ir ne visų žmonių būdo.
Nėr ant svieto tos asabos,
Kuri visiems pasidabos.

Visam sviete ieškot reiktų,
Katro žmogaus nepapeiktų,
Ar tai gerą, ar tai blogą,
Sviets visados apkalb žmogų.

Blogas būsi, jei kalbėsi,
Ir netikęs, jei tylėsi.
Kas pakarnas, tą už durną
Apsūdija žmonių burna.

Kursai prastas nemokytas,
Tas nuo svieto paniekintas.
Kursai gerą tur išmintį,
Tą sviets sukčium liep vadinti.

Kursai rėdos, tasai pliuškis,
Kurs nerėdos, tasai suskis,
Kursai geria, tas girtuklis,
O kurs neger, tas šykštuklis.

Moteriškę ir labiausią
Peikia vyrai ir geriausi,
Visi sako — šlektas būdas,
Kurios tiktai šok be dūdos.

Nei miesčionies, nei bajoro
Sviets ablūdnas tur už dorą,
Ir pats ponas tokiu yra,—
Kur tu imsi širdį ščyrą?

Ir kunigas, dievo tarnas,
Nuo apkalbų nėra valnas.
Ant pabažno pirštais rodo,
Ščyrai melstis jam neduoda.

Vieni vyrai geri būtų,
Kad ant turgaus nepražūtų.
Galva sapnėj, pati bara,
Ant rytojaus dvaran varo.

Vieną vadin škrupuluotu,
Kitą šauk didžiai bagotu.
Vis tai dedas per pavydą,
Liepė peikti kaipo žydą.

Ak tu dieve visagalis,
Valdyk patsai visas šalis,
Duok malonę ir vienybę,
Žemei vaisių ir cielybę.

423. Nepaimsi Diewa suda, yr newysu żmoniu buda / Nier ant swieta tos asabos, kuri wysyms pasydabos.— // Wysam swiety yiszkot reyktu, katro żmogaus nepapeyktu / Ar tay giera ar tay błoga Swiets wysados apkałb Żmogu.— // Błogas busi, iey kalbiesi yr netykis iey tiliesi, / Kurs pakarnas tas uż durna apsudyie żmoniu burna.— // Kursay prastas nemokitas tas nu swieta paniekintas. / Kursay giera tur yszminty tow swiets sukcziu lyip wadinty.— // Kursay riedos tasay płuskis Kurs neriedos tasay Suskis,— / Kursay giera tas giyrtuklis o kurs negier tas sziksztuklis.— // Ney Mieszczionis ney Baiora, Swiets abludnas tur uż durna [apsirikimas — turėtų būti: *už dora. Red.*] / Ir pats Ponas tokiu ira kur tu imsi szyrdi szczira. // Wieny wira giery butu, kad ant turgaus neprażutu / Gałwa sapnie pati bara, ant ritoiaus dwaron wara.— // Moteryszkiy yr łabiause peyki wira yr gieriausi / Wysy saka szlektas budas, kurios tykta szok be dudos // Ir kunygas Diewa tarnas nu apkałbu niera wałnas / Ant pabażna pyrsztays roda szczira melstyis iam nedoda. // Wiena wadyn Szkrupulotu Kiyta szauk dydey bagotu / Wys tay dedas par pawida, lyipy peykty kaypo żida.— // Ach tu Diewy wysagalis waldik patsay wysas szalis / Dowk małony yr wyiniby żeme waysiu yr cieliby.

424. NĖR ANT SVIETO TOS ASABOS

Nėr ant svieto tos asabos,
Kuri visiems pasidabos.
Oi, bėda, tai bėda,
Tai bėda verksminga.

Davatkeles slinkėms vadin
Ir teip anų šlovę gadin.
Oi, bėda, tai bėda,
Tai bėda verksminga.

Ir kunigas, šventas tarnas,
Tur kentėti kalbas marnas.
Oi, bė[da, tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Zokrastijons, švelnus žmogus,
Sako, kožnoj dienoj pelnos.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Vargamistrą teipo šaukia —
Kožną dieną grašio laukia.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Paną tur vietoj Piloto,
Nekenč kaipo Galijoto.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Ubagelius taip apkalba —
Poterelių nesukalba.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Prie prasčiokų prakeikimas,
Apsigėrims ir barimas.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Kursai gẽrai, tas girtuklis,
Kur negẽrai, tas šykštuklis.
Oi, [bėda, tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Kursai puošias, tasai pliuškis,
Kurs nudriskęs, tasai suskis.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Nei didybė, nei pakara
Svietui burnos neuždaro.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Kur tu, žmogau, pasidėsi,
Jei kantrybės neturėsi.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

Ne tau pūsti, ne aušyti,
Jei papūtus, pradės burbėti.
Oi, bėda, [tai bėda,
Tai bėda verksminga].

424. APE NEITYKYMA SWIETOW DURNA. Nier ąnt Swieta tos asabas / Kuri wysyms pasydabos / Oy bieda tay bieda tay bieda Werksminga // Dawatkieles slinkiems wadyn / Yr teyp anu szłowy gadyn / Oy bieda tay bieda tay bieda Werksminga // Yr Kunygus swiętus Tarnus / Tur kiętiety kałbas marnas, Oy bie: itd. / Zokrastyions szwełnus Zmogus / Saka kożnay dieyno pełnus. Oi bieda i t. d. / Wargamystra teypo szawka / Kożna Dieyna grasze ławka. Oy bieda i t. d. / Pana tur wieto Pyłota / Nekięt kaypa gałyiota. Oy bieda i t. d. / Ubagielus tayp apkalba / Poterelu nesukałba. Oy bieda i t. d. / Pri Praszczioku prakieykymas / Apsygieryms yr Barymas. Oy bieda i t. d. / Kursay gieray tas gyrtuklis / Kors negieray tas szyksztuklis. Oy i t. d. / Kursay powszas tasay płuszkis / Kurs nudryskys tasay suskis Oy bieda i t. d. / Ney didibe ney pakara / Swietuw burnas neuzdara Oy bieda i t. d. / Kur tu zmogaw pasydiesi, / Jey kątribes neturiesi. Oy bieda i t. d. / Ne taw pusty ne auszyty / Jey paputos pradies burbiety. Oy bieda i t. d.

425. NEPAPEIKSI VIENOK JUOKO

Nepapeiksi vienok juoko,
Nes prigimtis mumis moko:
Lapės meisą ar sabalio
Retas valgyt badai gali,
Ji valkiojas miškuos žali.

Iš po plunksnų maliavotų
Teipog žmogus nebus sotu.
Moteriškė ar tas vyras,
Kur drapanoms tiktai giras,
Maža žmonims tai patieka,
Dažniau iš jų doro nieko.

Savo linai, savo vilnos,
O kišenės naudos pilnos,
Bet tas širdį man sukrimto,
Kad girdėjau, jog už šimtą
Rublių, kitam pažyčiotų,
Yr pusantro ataduotų.

Aš ne sūdžia, sūdyk kitas,—
Ar toks gal būt išganytas?
Ir ant saulės yra plėmos,
Kalnas yr pliks vidur žiemos,
Bet aplinkui laukai balti,—
Visi už tuos ar bus kalti?

Kits arielkoj gal įmirko,
Kitas sūdžius gal papirko,
Kits nuklydo gal ant šalį,—
Bet ar visus kaltint gali?
Nepapeiksi, nors kas nori,
Tų, kurie sek Izidorį.
Pasilinksmink, žambio svietas,
Tau ing dangų zomks nekietas.

425. Nepapejksi wienok juoka, / Nes prigimtys mumis moka: / Łapes mesu, ar sobali, / Retas walgit badaj gali: / Ij, walkiojas myszkos żali. / Isz po płunksnu malawotu / Tejpog żmogus ne bus sotu. / Moteryszkie, ar tas wiras / Kur drapanoms tiktaj giras / Maża żmonims taj patieka. / Dażniau isz ju dora nieka. / Sawa linaj, sawa wyłnas, / O kieszenes naudos pyłnas. / Bet tas szirdi mań sukrimta / Kad girdiejau jog uż szymta / Rublu kitam pażycziotu, / Ir pusąntra ataduotu... / Asz ne sudzia sudik kitas / Ar toks gal but iszganitas?! / Yr ąnt saułas ira plemos. / Kałnas ir pliks wydur żiemos: / Bet aplinkuw łaukaj balty / Wysy uż tus arbus kalti? / Kits arielkoj gal imyrka, / Kitas sudzius gal papyrka. / Kits nuklida gal ant szali. / Bet ar wysus kaltint gali? / Ne papeiksi, nors kas nori, / Tu, kurie sek Izydori. / Pasylinksmink żąmbe swietas / Tau ing dangu zumks nekietas.

426. SUSIRINKO TRYS VYRIŠKIAI

Susirinko trys vyriškiai,
Piršo senai moteriškei.
Gaspadorius teip supyko,
Kad jam berno neliko.

Ieško anas tiesos vyro,
Bet teisybė visur yra.
Rugius pjaunant, reik pamesti,
Bili ein, reik jį vesti.

Paklausykit, moteriškės,
Kaip jums sunku be vyriškio.
Nėra kam paraginti
Nė kam šeimynos samdyti.

Pati viena šiuldinėja,
Šen ir ten puldinėja,
Kitam muša ir ing ausį,
Bet anos nieks neklauso.

Paklausykit, moteriškės,
Kurios turit dar vyriškius,
Kaip reik vyrą šėnavoti
Ir kaip aną pavožoti.

Girts pareina jau nuvargęs,
Visas šlapias, nusimarkęs,—
Nepradėk jį lojoti,
Su kailiniais reik užkloti.

Atsibudęs ant rytojaus,
Tuoj pabudins ir artojus,
Šeimynelę suragins,
Kitus arti išvarys.

Atsikėlęs visas dreba,
Balts, kaip išimts būt iš grabo,—
Tu su pirštu negrūmok
Ir su akim nemirkčiok.

Įnešk anam čerkytelę,
Paduok žąsies kulšytelę,—
Ans, pataisęs sau širdelę,
Išeis arti sau dirvelę,
Žalą margį varydamas,
Linksmą širdį turėdamas.

Trys dešimtys metų, ne viena,
Rodos, ženijoms kaip šiandieną.
Senatuvės susilaukę,
Į kupreles susitraukę,
Gale pečiaus sėdėdami,
Viens ant antrą žiūrėdamos —
Išgyveno.

426. Susirinka trins wiriszkiey / Pyrsza Senay Moteryszkiey / Gaspadorius teyp supika / aKd jam berna nelika / Jeszka anas tiesos wira / Bet teysibe wisur ira / Rugius piawnąnt, reyk pamesti / Byli eyn reyk jį westi / Pakławsikiet Moteryszkies / Kayp jums sunku be wiryszkie / Niera kam paraginti / Niekam szeyminos samditi / Pati wiena sziuldinieje / Szian ir ten puldinieje. / Kitam musza ir ing awsi / Bet anos nieks nekławse — / Pakławsikiet Moteryszkies / Kurios turet dar wiryszkius / Kayp reyk wira Szynawoti / Ir kayp aną pawożoti / Girc pareyna jaw nuwargies / Wisas szłapes nusimarkies / Nepradiek ji łojoti / Su kaylineys reyk użkłoti / Atsibudes ont ritojaws / Toy pabudins ir artojus / Szeyminele suragins / Kitus arti iszwaris / Atsikielis wysas dreba / Balc kayp iszimc but isz graba / Tu su pyrsztu negrumok / Ir su akim nemyrkciok / Ineszk anam czerkitele / Paduok Żansies kulszytele / Ans pataysis saw szyrdele / Iszeys arti saw dyrwele / Żali margi waridamas / Linksma szyrdi turiedamas / Tris deszimtis metu newiena / Rodos żenijems kayp szędiena / Senatuwes susiławkie / I kupreles susitrawkie / Gale pecziaus siediedami / Wienc ant antra ziuriedamas, / Iszgiwena.—

427. ATEIT UBAGS PAVARGELIS

Ateit ubags pavargelis,
Atrand kirvį ant skiedyno.

— Tėvai tėvai, motyn mano,
Nebregėsi kirvio savo.

Kirvis tavo gul terboje,
O kirvkotis notrynoje.

Pūsta būtų kirvio tavo —
Sutrupino duoną mano.

Davė kruopus — išbarstino,
Davė duonos — sutrupino.

Duok lašinių gerą bryzą —
Gausi labai gerą vyrą.

Vorielkele tu geroji,
Per tris trūbus varytoji,

Išgydyk mumis šiandieną,
Neblik sergantį nė vieną.

Kad pradėjo jau gydyti —
Mieštą vorielką rydyti.

427. Ateyt Ubaks pawargielis atrąd kiyrwi ant Skiedina / Tieway tieway motin muna nebregiesi kiyrwy sawa / Kiyrwis tawa guł terboie o kiyrwkotis notrinoie / pusta butum kiyrwy tawa sutrupyna duona muna / Dawy krowpus yszbarstyna dawy downas sutrupyna / Dowk łaszyniu giera briza gawsi łabay giera wira / Worielkiely tu gieroie par tris trubus waritoie / Iszgidik mumis szędiena neblik sergąty nie wiena / Kad pradieiy iaw gidity miysztu woriełku ridity.—

428. DIDŽIOS NAVYNOS PO ŽEMAIČIŲ ŽEMĘ

Didžios navynos po Žemaičių žemę,
Kad Cybulskis pačią maskoliui pardavė.

Jau ir atjojo trys žalnieriai,
Ponios Cybulskienės ieškodami.

Ir išėjo pats iš kamarai,
Klausė žalnierių.

Oi, skaito skaito keturias tūkstantes,
Pons Cybulskis sako: „Daugiaus reiks."

Oi, verksiu verksiu, aš verksiu širdingai,
O tamstos piningai nebus ščėslyvi.

428. Dydys nawinas po żemayczіu żemy / Kad Cybulskis paty Maskoluw pardawy.— / Jaw yr atioiy tris żalniere Ponios Cybulskienys yiszkodami / yr yszeie pats ysz kamara kłausy żalnieriu / Oy Skayta skayta kietures tukstantes / Pons Cybulskis saka daugiaus reks — / Oy werksiu werksiu asz werksiu szyrdinga / o tamstas Pyninga nebus szcziesliwy.—

429. PERLEIDAU METŲ APIE ŠIMTĄ KOKĮ

Perleidau metų apie šimtą kokį,
Datyriau būdą moterų visokių.

Pirmoji buvo iš bagoto stono,
Įnešė dalies rublių milijoną,

Bet per bankietas, strajus ir puikybes
Iškleido dalį ir mano gerybes.

Norėdams rėdyti suardytą butą,
Parvedžiau antrą, nebagotą kitą.

Ana, užmiršusi bėdas vargus savo,
Ant mano gero ragus sau įgavo.

Trečią parvedžiau — graži paveizėti;
Biesas jai davė daug genčių turėti.

Kožnas jos gentis, brolis arba dėdė,
Ant mano gero visi susirėdė.

Svečius suvadina, stalus apsodina,
O mane, vyrą, laukan išvadina.

Labai pabažna buvo ketvirtoji,
Kuri kas dieną ražančių giedojo,

O tarpu maldų ir poterų laiko
Traukė arielką, stūmė šalin vaiką.

Penkta protinga per nemierą buvo,
Pašaliais daiktai išblaškyti žuvo.

Kaip tikt sumaišė surėdytą butą,
Per didį protą rugpjūtėj pasiuto.

Šeštą parvedžiau — ir sakyti gėda —
Baisesnė buvo už pačią pelėdą.

Ta prigimimą atmainyt norėjo
Ir prie zalkoriaus kas dieną sėdėjo.

Ciela jos dalis ant muilo pražuvo,—
Nedavė vieros, kad teip juoda buvo.

Sekmą parvedžiau iš klioštoriaus paną,
Kuri, regėjos, rėdytis išmano.

Bet kaip tik įgavo moterystės stoną,
Baisesnė rados už patį šetoną.

Ašmą parvedžiau iš tolimo krašto,
Kuri sunkybių sudėjo man naštą,—

Jau ta per daug vėl ėmė uliavoti
Ir kaipo kalė kožną dieną loti.

Devinta buvo per daug labai greita,
Kuri turtą mano išjojo kaip raita,

Ir dėl jos labai didžios uparelės
Nebliko namuose mažiausios skarelės.

Jau tad nė vienos doros neturėjau,
Kada ing būdus devynius žiūrėjau.

Devynias pačias vedžiau lig šios dienos,
Bet daugiaus nebvesiu lig smerčio adynos.

429. DEWINES MOTERIS. Parlejdau metu ape szimta koki, / Datiriau buda moteru wisokiu. // Pyrmoje buwa isz bagota stona. / Inesze dales rublu milijona; // Bet par bąkietas strajus ir pujkibes / Iszklejda dali ir sawa [apsirikimas — turi būti: mana. Red.] gieribes. // Noriedams riedite suardita buta, / Parwedżiau ąntra nebagota kita; // Ana użmirszusi biedas wargus sawa, / Ant mana giera ragus sau įgawa. // Trete parwedżiau, grażi pawejziete,— / Biesus jej dawe daug gęcziu turiete; // Kożnas jos gętes brolis, arba diede, / Ant mana giera wisi susiriede // Sweczius suwadyna, stałus absodena, / O mani wira łaukon iszwadena, // Łabaj pabażna buwa kietwietoje, / Kuri kas diena rażącziu giedoje; // O tarpo małdu ir poteru łajka / Trauki oriełką, stume szalęn wajka. // Pękta protinga par nemierą buwa, / Paszalejs dajktaj iszbłaszkite, żuwa... // Kajp tikt sumajsze suriedita buta, / Par didi prota rugpiutie pasiuta. // Szesztą parwedżiau ir sakite gieda.— / Bajsesne buwa uż pate peleda. // Ta prigimima atmajnit norieje / Ir pri załkoriaus kas diena siedieje. // Cieła jos dales ant mujła pražuwa.— / Ne dawe wieros kad tejp juda buwa. // Sekmą parwedżiau isz klosztoriaus pana, / Kuri, regiejos, rieditejs iszmana. // Bet kajp tik igawa moteristes stona, / Bajsesne rados uż pati szetona... // Aszmą parwedżiau isz tolima kraszta, / Kuri sunkibiu sudieje man nasztą. // Jau ta par daug wieł jemy ulewoty, / Ir kajpo kale kożna diena łote. // Dewinta buwa pardaug łabaj grejta, / Kuri turta mana iszjoje kajp rajta; // Ir dieł jos łabaj dydżios upareles / Nebłika namuse mażiauses skareles. // Jau tad nie wienos doros neturiejau / Kada ing budus dewinius żiuriejau. // Dewines pates wediau lig szios dienos, / Bet daugiaus nebwesiu lig smerczia adinos.

430. PERLEIDĘS METŲ APIE ŠIMTĄ KOKĮ

Perleidęs metų apie šimtą kokį,
Neturėjau daugel, kaip tris pačias toki.

Pirmoji buvo iš bagoto stono,
Įnešė dalies apie milijoną,

O kad pradėjo gerti uliavoti,
Nutrotijo dalį, dar pradėjo vogti.

Antra, nors buvo iš pabažno stono,
Piktesnė buvo už patį šetoną,

Neturėjo dalies nė vieno grašio,
Dābar ir manąją Maušui užrašė.

Trečią paėmiau didžią kurvininkę,
Nenorėjo vyro ing namus priimti.

Dabar gyvatės nebnoriu nė vienos,
Pabengė sylas ir mano sveikatos.

430. Parleydys metu, ape szymta koki / Neturieiau daugiel, kaip tris Pates toki // Pyrmoie buwa, isz bagota stona / Ineszy dalyis ape mylyiona // O kad pradieie gierty, ulawoty / Nutrotyiy dali dar pradieiy wokty. // Ąntra nors buwa isz pabazna stona / Pyktesny buwa už pati szetona / Neturieiy dalyis nie wyina graszy / Dabar yr munuiy Mauszów užraszy.— // Trety paiemiaw, dydy Kurwyninkiy / Ne norieie Wira ing numus priimty / Dabar giwatys nebnoriu nie wyinos / Pabęgy siłas ir muna sweykatos.

431. OI GENELI GENELI

— Oi geneli geneli,
Kodėl pačios nevedi?
— Vesčiau ir veikiai:
Gaspadinės reikiam.
Reiks man pasiklausti,
Ar mok panos verpti austi.

— Oi geneli geneli,
Kodėl jauną nevedi?
— Vesčiau ir jauną —
Mane pati pjauna.
Dantų nešveitusi,
Kremt kaip kalė padūkusi.

— Oi geneli geneli,
Ko Barborą nevedi?
— Vesčiau Barborą —
Neišlip per torą,
Sunkybės pilna,
Kas dieną serg ta liga.

— Oi geneli geneli,
Ko Daratą nevedi?
— Vesčiau Daratą —
Ana mаž bemato,
Verta špitolės
Su tais savo nupuoliais.

— Oi geneli geneli,
Ko Prancišką nevedi?
— Vesčiau Prancišką,
Panelę dvarišką —
Skaistumas veido
Daug pagundų daleido.

— Oi geneli geneli,
Ko Gedvydą nevedi?
— Vesčiau Gedvydą —
Kur nueit, užminga,
Dieną ir naktį
Jai prigimta pričyna.

— Oi geneli geneli,
Ko Razalę nevedi?
— Vesčiau Razaliją —
Žydi kaip lelija,
Oi dzium, veselija,
Žydi pana kaip lelija.

— Oi geneli geneli,
Ko Kotryną nevedi?
— Vesčiau Kotryną,
Didžią gaspadinę —
Didžios giminės,
Ana manęs nemylės.

— Oi geneli geneli,
Ko Uršulą nevedi?
— Vesčiau Uršulą —
Ana stov prie šulo,
Manęs nemylės,
Vis prie šulo perstovės.

— Oi geneli geneli,
Ko Elzbietą nevedi?
— Vesčiau Elzbietą —
Atskirta nuo svieto,
Didžiai nobažni,
Nebus manie lagadni.

— Oi geneli geneli,
Ko Marulę nevedi?
— Vesčiau Marijaną —
Labai vožni pana,
Bijau, kad sena,
Kosai, perdai ir stenai.

— Oi geneli geneli,
Kodėl Oną nevedi?
— Tikrai vesiu Oną —
Ona gera žmona,
Duos man ir vorielkos,
Jei nėr plėčkoj — iš barielkos.

431. Oy Geneli Gen'eli kodieł Patios newedi, / Westio yr weykie, Gaspadynes reykiem, reyks man pasykławsty ar mok Panas werpty austy.— // Oy Geneli Geneli kodieł iawna newedi, / Westio ir Jawna mani Pati piawna, / dantu neszwyitusi, kremt kayp kali padukusi.— // Oy Geneli Geneli ku Barborą newedi, westio Barbora neiszlyp par tora, sunkibes pyłna, / Kas dyina serg tą Lygu.— // 'Oy Geneli Geneli ku Darata newedi, westio Darata ana maż bemata, werta Szpytoles / su tas sawa nupuwles.— // Oy Geneli Geneli, ku Gedwide newedi, westio Gędwidą kur nueyt użminga, dyina ir nakti, Jey prygimta pryczyna.— // Oy Geneli Geneli ku Kotryna newedi, westio Kotryna dydy Gaspadyne, Didios gymynies ana manes nemiles.— // Oy Geneli Geneli ką Elzbieta newedi, / westio Elzbieta, atskyrta nu swieta, / Dydey nabażni, nebus

mąnyi łagadni — // Oy Geneli Geneli ką Prancyszka newedi, / westio Prancyszka, Panele Dwaryszka, / Skaystumas weyda, dawg pagundu daleyda.— // Oy Geneli Geneli ką Razale newedi, / westio Razalia, żydi kayp Lelyie, Oy dzium weselijie żydi Pana kayp lelyie — // Oy Geneli Geneli ką Urszuła newedi, / westio Urszuła, ana stow pryszuła, / manęs nemiles, wys pryszula parstowes. // Oy Geneli Geneli, ką Marule newedi, / westio Maryana, łabay wożni Pana, byiaw kad sena, kosay perda ir stenay.— // Oy Geneli Geneli kodieł Ona newedi, / tykray wesiu Ona, Ona gera Żmona, / dąws man ir worietkas iey nier Pleszko isz barietkos.—

432. PIEMENYS GANO PAS MIŠKĄ

Piemenys gano pas mišką,
Atbėgo vilkas iš miško,
Pagavo avelę,
Kitos į kūtelę
Parbėgo.

Skaržijos ponui avelės,
Rodo tas ronas kojelės.
Subėgo daug vyrų
Žiūrėt ant tų dyvų —
Kas čia bus?

Pons liepė vilką atvesti
Ir avims aną nuplakti.
Avys ištikdamos
Mušė supykdamos
Per pilvą.

Nuėjo vilks, nušlumbavo,
Sutiko brolį ir anam tarė:
— Nueiki pas bandą,
Tenai vilkus samdo
Ant darbo.

Piemenys aną apšoko,
Ansai dideliai sušuko:
— Uriuriu, urėdai,
Svieto gelbėtojau,
Prapuoliau.

Nedaug iškados padariau —'
Šimtą avelių papjoviau.
Už tokią storonę
Duok, dieve, karonę
Lig smerčio.

Išėjo vilkas iš miško,
Sutiko brolį, kur anam tarė:
— Tu zdraice, ne broli,
Kam tu privadžioji,—
Muš mane.

432. Pyiminis gana pas myszka / Atbiega wyłkas ysz myszka / Pagawa aweli kitas y kutely, parbiega — / Skarzyios ponuw Awelys / Roda tas ronas koielys / Subiega daug wiru żiuriet ant tu diwu, kas cze bus — / Pons lyipy wyłka atwesty / Yr awims aną nupłakty / Awis ysztygdamas muszy supigdamas, par pyłwa. / Nuey wyłks nuszłumbawa / Sutyka broli yr anam tary / Nueyki pas bąnda tynay wyłkus sąmda, ant darba.— / Pyiminis anąn apszoka / Ansay dydeley suszuka / Uriuriu urieday swieta gielbietoiaw, prapuwlau / Nedaug yszkadas padariau / Szymta awelu papiowew / Uż toky storony dok diewy karony, lig smerczy / Ysz ey wyłkas ysz myszka / Sutyka broli kur anam tary / Tu zdraycy ne broli, kam tu prywadzioi, musz muni.—

433. VAIKŠTINĖJO MEŠKELĖ PŪSTYNĖJ PŪSTYNĖJ

Vaikštinėjo meškelė pūstynėj pūstynėj,
Taisė sau patalą laužynėj laužynėj.
Ta neščėstis ją patiko:
Naktį pėdos neužsnigo,
Znoks liko, znoks liko.

Ėjo strielčius rytą nedėlios nedėlios,
Radęs anos pėdas, dyvijos dyvijos.
— Ta bus mano bičiulienė,
Kuri medų kapinėjo
Pėtnyčioj pėtnyčioj.

Parėjęs ang namus, ant krėslo sėdosi,
Apei jos dvarą drąsiai dūmojosi.
Bėgo telkė ang pagrabą
Šimtą strielčių viso labo
Prie gyvos, prie gyvos.

Panedėlio rytą tylomis tylomis
Apstojo jos dvarą žiniomis žiniomis.
Vieni šaukė:— Šaukit,— tarė,
Kiti burnų neuždarė
Šaukdami šaukdami.

Kėlės iš patalo, ant kelio rymojo,
Apei strielčių zdrodą nieko nežinojo.
Nustūmė šalin patalus,
Antsivilko šaravarus
Ant kelio, ant kelio.

Praded čion keliauti didelis nepakajus.
Paėjusi toliaus, sutinka razbajus.
Vieni šovė:— Šaukit,— tarė,
Kiti šovė, ronas darė .
Per širdį, ang širdį.

— O jūs, ponai strielčiai, be šlovos, be šlovos,
Iškėlėt iš dvaro be provos, be provos.
Iš nagų padirbkit mierkas,
Prisipilkit sau arielkos,
Sugerkit, sugerkit.

O ponam urėdams atiduokite skūrą,
O jūs, ponai strielčiai, pasidalykit kūną.
Pataisykit ang patrovą,
Kad jum būtų vis patogu,
Valgykit, valgykit.

433. MESZKA. Wajksztinieja Meszkiale Pustinie Pustinie / Tajse sau patału Łaużynie, łaużynie; / Ta nescziestęs ję Patika / Nakti piedas neusnyga / Znoks likka, znoks lika. // Eja Strielczus rita nedielos, nedielos, / Radyś anoś piedas diwijos, diwijos, / Ta buś manna bicziuliene / Kurri Medu kappinieja / Petniczioj, Petniczioj.— // Parejs ung Namus, ant kriesła Siedosi / Apej Jos dwara dronsej dumojose; / Biega telki ung pagraba / Szymta Strielczu wysa łaba / Pri giwos, pri giwos.— // Panediele ryta tiłomis, tiłomis, / Apstoje jos dwara Żyniomis, żyniomis / Wieny szaukie Szaukiet Tarre / Kiti burnu neuždare / Szaukdamy, Szaukdamy — // Kieles isz patała ant kiale rymoje, / Apej strielcziu zdroda nieka neżynoje; / Nustume Szalen patałus, / Untsywyłka szarawarus / ant kiele, ant kiele.— // Praded czion kielauti dydelis nepakajus, / Paejusi tolaus siutinka razbajus, / Wieny szowe Szauket tare, / Kiti szowe ronas darre, / Par szyrdi ung Szyrdi.— // O jus ponaj strielczej be szłowos be Szłowos, / Iszkielet ysz dwara be prowos, be prowos, / Isz nagu badyrpkiat mierkas, / Prisypylkiet sau ariełkas / Sugierkiat sugierkiat.— // O ponam Uriedams atydokiety skuro / O jus Ponaj strielczej pasydalikiet kuno, / Patajsikiet ang patrowu / Kad jum butu wys patogu / Walgikiet, Walgikiet.—

434. LIESNINČIUS PER DIENĄ PO GIRĘ MEDŽIOJO

Liesninčius per dieną po girę medžiojo,
Kad nieko negavo, patsai sau dūmojo:
— Kas tai yra, kaip dievą myliu,
Kodėl aš ant žvėrių ščėsties neturiu?

Bėkit, šunys, greitai po girę medžioti
Ir, kaip ką atrasit, greitai žinią duokit.
Su ukata šunys medžiojo,
Neilgai ką trukę, balsu sulojo.

Mislijo liesninčius, kad atrado mešką,
Ar stirną, ar lapę, ar laukinį šešką.
Bėgo ant to balso šunelių lojančių,
Atrado panelę ant pievos miegančią.

Atradęs liesninčius patsai sau dūmojo,
Miegančios panelės budinti žėlavojo.
Nubudus panelė labai nusigando,
Kad tenai liesninčių stovintį atranda.

— Nemislyk, panele, kad aš atstosiu,
Pakol savo mislės tau neatiduosiu.
Daryk, ką nori, visiems duosiu žinią,
Jog su tavim blogą turėjau pričynę.

Turiu tris sidabrus, tegul bus tie tavo,
Prašau, kad paslėptum po asaba savo.
Būk sveika, tavęs nedabosiu,
Su šuneliais savo aš kitos ieškosiu.

434. LESNIK. Lesníczius par diena po gire medzioje / Kad nieka negawa patsay saw dumoie // Kas tay ira kayp Diewa milu / Kodiel asz ant Żwieriu szcziestes neturiu // Biekiet szunis greytay po gire medzioti / Ir kayp ką atraset greytay żyne duokiet // Su ukatu szunis medzioie / Neiłga kun trukie bałsu sułoje — // Myslije Lesninczius kad atrada miaszka / Ar sterna ar łape ar ławkini sziaszka — // Biega ant to bałsa szunelu łoięcziu / Atrada paniała ant piewas mieganczе // Atrades Lesninczius patsay saw dumoje / Mieganczios paniałas budinti zieławoje // Nubudus paniała łabay nusiganda / Kad tynay Lesniczіu stowenti atrąda // Nemyslik paniała kad asz atstosiu / Pakoł sawa mysles taw neatiduosiu // Darik kun nori, wisims duosiu żine / Jog su tawim bloga turiejaw priczine // Turiu tris sydabrus, teguł bus tie tawa / Praszaw kad pasleptum po asabu sawa // Buk sweyka tawes nedabosiu / Su szuneleys sawa asz kitos jeszkosiu.

435. PLUNGĖJ ANT ŠVENTO JONO

Plungėj ant švento Jono
Susikalbėjo Petrą vinšavoti.
Petrą vinšavoti,—
Ką jam dovenoti?
Dvejas pirštines,
Plonų siūlų nertines.

Įeit rokuodamos
Ir tarp savęs juokdamos —
Nuog švento Jono
Lig Petro patrono
Dabar už tiesą
Penkios dienos lig čėso.

Kad atėjo diena,
Nenor eiti viena
Nešti atduoti,
Bet malage nebūti.

Susiedo mergelės,
Geros prietelkelės,
Liepė atduoti,
Bet malage nebūti.

Matušelė iškadijo,
Jom eiti nezvalijo.
— Ką ten judvi daryste,
Kad ten nedrįste.

— Ką ten vedvi darysiv,
Kad ten vedvi nedrįsiv?
Gaspadoriai miegta,
Lauke nieko neliekta,

Jau čėsas vakaras,
Šokim prie kamaros,
Bruzdinkiv į duris,
Greitai Petras atdarys.

Atdaręs dureles,
Priėmęs mergeles:
— Prašom viešėti.
Ėmė drauge šnekėti.

Sėdos ar nesėdos,
Vinšavoti rėdos,
Su pirktine juosta,
Veiz, ka[d] nepasileistų.

Susiedų nezbažninkai
Tujau Petrą pajuto.
Išved Petrą ant kalną,
Sumet krytes ant galvą.

Duod per šikinę
Su dvi rykšti beržini.
Duod Petrui šešioleka,
Felicėlei penkioleka.
Už tai uždėjo,
Kad dovenas priėmė.

435. PANA FELICYANA. Płungie ant Szwenta Jona / Susykalbieie Petra winszawoty / Petra winszawoty / Ko iem dowynoty / Dweies pyrsztynes płonu siułu nertynes. / Kad ateje dyina / Ne nor eyty wyina / Neszty atdowty bet małagy nebuty / Matuszely yszkadyie / Jam Eyty nezwalyie / Kuw tyn iudwy daryste / Kad tyn nedryste. / Ieyt rokowdamos, yr tarp sawys iuwgdamos. / Nug Szwęta Jona / Lyg Petra Patrona / Dabar uz tiesa pękies dyina lig cziesa / Susieda Mergelis / Gieras Prietelkielys / Lyipy atdowty bet malagi nebuty / Ku ten wedwy darisiaw / Kad tyn wedwy nedrisiaw / Gaspadorey myigta ławki nieka neleykta / Jaw cziesas wakaras / Szokiem prikamaras / Bruzdynkiaw i duris, greytay Petrus atdaris / Atdarys dureles / Pryiemys Mergeles / Praszom wyisziety iemy drawgie sznekiety / Siedos ar nesiedos / Winszawoty riedos / Su pyrktyny iuwstu weyz ka ne pasyleystu / Susiedu nezbażninkay / Tuiaw Petra paiuta / Iszwed Petra ant kalna / Sumet krytes ant gałwa / Duwd par szykiny su dwy rikszty berżyny / Dowd Petrow szeszioleka / Felicele pękioleka / Uż tay użdieie / Kad dowenas pryiemy.

436. OI, AŠ GIRDĖJAU DIDŽIAS NAVYNAS

Oi, aš girdėjau didžias navynas:
Kad pati mušė vyrą Martyną.
  Mušė škaliavojo,
  Su pagaliais tvojo
  Martyną.

— Oi pati mano, nedaryk tu to,
Duok man valgyti, jei beturi ko.
  Aš po laukus prociavoju,
  Naktį namie nenakoju,
  Pati, dėl tavęs.

Martyns nabagas tiek beišmano —
Ans pamažu sėdos,
Prie puodelio rėdos,
Martynas.

Pačios tirionka greitai pajuto.
Nutvėrė už kuodo,
Užpelenỳ guldo
Martyną.

Martyns nabagas jau nebišmano,
Su kojomis savo puodelį spardo.
Suspardė sumaišė,
Su anglimis paišė
Ing pačią.

436. Oy asz gyrdieiaw dydes nawinas / Kad pati muszy wira martina, / Muszy szkalewoie / Su pagales twoie,— martina / O pati muna nedarik tu to / Duwk man walgity ie beturi ko, / Asz po łaukus procewoiu / Nakti namie neṅakoiu, pati dieł tawys — / Martins nabagas tiek beyszmana.— / Ans pamažu siedos prypuwdely riedos, / Martinas.— / Patios tyrionka greytay paiuta / Nutwiery už kuwda / Užpelinie gułda, martina.— / Martins nabagas iaw nebyszmana / Sukoiemis sawa / Puwdeli sparda / Suspardy sumayszy / su anglimis payszy ing paty.—

437. O DIEVE MANO, KOKIA NAUJYNA

O dieve mano, kokia naujyna:
Kad pati mušo vyrą Martyną.
Mušo dakanojo,
Su pagaliu tvojo
[Martyną].

Martyns nabagas tiek besumojo,
Už angos stojos, saviep dūmojo.
Laukus prociavojo,
Namie nenakojo
Dėl pačios.

Martyns nabagas valgyti prašė,
Pačios tirionka kuodelį pašė.
Ans pamažu sėdos,
Prie puodelio rėdos
Valgyti.

Pačios tirionka greitai pajuto,
Martyns nabagas didžiai sukruto.
Paėmė už sprando,
Ant peleno guldo
Martyną.

Martyns nabagas teip beišmanė,
Užugny stojęs, savie pramanė:
Tą putrą sumaišė,
Su tais purvais paišė
Į pačią.

437. APEY BIEDAS MARTINA. O! Dyiwy muna koke naujna / Kad pati musza wira Martina/ Musza dakanoie / Su pagalu twoie // Martins nabagas tiek be sumoje / Uż ąngas stojos sawiep dumoje / Łaukus procewoie / Numei nenakoje — dieł paczios.— // Martins Nabagas walgity praszy / Paczios tyrionka kowdeli paszy / Ants pamażu siedos / Pri powdeli riedos.— Walgity. // Paczios Tyrionka greitay paiuta / Martins nabagas dydey sukruta / Paiemy uż spronda / Ont pelena gułda — Martina // Martins nabagas teyp be eszmany // Uż-ugnie stoięs sawie pramany / Tą putra sumayszy / Su tas purwas payszy / I paty.—

438. OI STONKAU STONKAU, TU SPRAUNUS ŽMOGAU

Oi Stonkau Stonkau, tu spraunus žmogau,
Gaudyti paukščius esi patogus,
Tram.

Atlek vanagas prie Stonkaus vištos,
Bet ano kojos abi surištos,
Tram.

Tas vanagelis, pančiuose žūdams,
Pripuol prie vištos, alkanas būdams,
Tram.

Kada ans kampe im vištą pešti,
Jau nebgalėjo skūros išnešti,
Tram.

Tada jau Stonkus didžiai supyko,
To vanagelio sugauti tyko,
Tram.

Atranda ant jo nemažą prištą,
[Kada] beng lesti dvylektą vištą,
Tram.

[Stonkus] atbėga, vanagą baido,
[Iš tolo] strypais ant ano svaido,
Tram.

[Tas va]nagelis nor šalin lėkti,—
[Nuog greito] žmogaus nebgal išbėgti,
Tram.

[Ing viš]tos kriauklus pantis įkliuvo,
[Koks tenai dž]iaugsmas dėl Stonkaus buvo,
Tram.

Pripuol kuo greičiaus, sugaun vanagą,
Parnešė namon biedną nabagą,
Tram.

— Oi vanageli, tu biednas esi,
Kam gi tu Stonkaus višteles lesi,
Tram!

Kad zdraica būčiau, tave papjaučiau
Ir plunksnas tavo visas nuraučiau,
Tram.

Tu margas esi man paveizėti,
Bet skausta širdis tave regėti,
Tram.

Oi vanageli, tau plačios akys,
Paveizėk tiktai, ką pati sakys,
Tram.

Pati atsako:— Užmušti šelmį,
Piktesnis yra už patį velnį,—
Tram!

Biednas vanagas badą įgavo,
Kad vištos lesti daugiaus nebgavo,
Tram.

Iš bado didžio les meisą sūrą,
Užgėrė vandens, didžiai papuro,
Tram.

Susirgo vanags iš tos pričynos,
Jau nebsulaukė nė ryto dienos,
Tram.

Lėtenių sodoj biednas nužuvo,
Kada į rankas Stonkaus įkliuvo,
Tram.

Klebono klapčius didžiai jo bliovė,
Ant savo skruostų ašaras kriovė,
Tram.

Kada padvėsė jaunystėj savo,
Jog vištos meisos lesti nebgavo,
Tram.

438. Oy stonkaw stonkaw tu sprawnus żmogaw / Gawdity paukszczius esi patogus. Tam / Atlek wanagas pry Stonkaws wysztas / Bet ano koias aby surysztas. Tam / Tas wanagelis puncziusy żudams / Pripuł pri wysztas ałkanas budams. Tram / Kada ontsz kompy iam wyszta peszty / Jaw nebgalieie skuros eszneszty. Tram / Tada iaw Stonkus dydei supika / To wanagele sugawty tika Tram / Antronda ont io nemaża pryszta / .... bęg lesty dwilekta wyszta Tram / .... atbiega wanaga baida / ...... strypais ant ano swaida Tram / ...... nagelis nor szalen lekty / ..... zmogaws nebgał eszbiekty Tr / ..... tas kriawkłus puntis ikliuwa / .... iaksmus dieł stonkaws buwa Tram / Pripuł kuw greicziaws sugawn wanaga / Par neszy numon biedna nabaga Tram / Oy wanageli tu biednas esi / Kamgi tu Stonkaws wyszteles lesi. Tram / Kad zdrayca buczio tawi papiawczio / Er płunksnas tawa wysas nurawczio Tram / Tu margas esi man pawyiziety / Bet skausta szyrdis tawi regiety Tram / Oy wanageli taw płaczes akis / Pawyiziek tiktai ką pati sakis. Tram / Pati atsaka użmuszty szelmi / Piktesnis ira uż pati welni. Tram / Biednas wanagas bada igawa / Kad wysztas lesty dawgiaws nebgawa. Tram / Isz bada dydzia les mesa sura / Użgiery wondens dydey papura Tram / Susyrga wanags esz tos pryczynas / Jaw nebsułuwkie nierito dyinas. Tram / Lieteniu sodoi biednas nużuwa / Kada i rąkas stonkaws ikluwa. Tram / Klebona klapczius dydei jo błowy / Ant sawa skrowstu aszaras kriowy. Tram / Kada padwiesy jawnistie sawa / Jog wysztas mesos lesty nebgawa. Tram.

439. AI, NELAIMINGA LINKUVOS LANKA

Ai, nelaiminga Linkuvos lanka
Ir tu, miškeli, kur slankos traukia.
Pusė ten piršto paliko —
Gal ir tą lapė antštiko?

Tu vargamisra, tavorčiau mano,
Tu vienas buvai prie manęs seno,
Tu matei mane griūvantį,
Kraujuose visą plūstantį.

Abudu ieškov, kad ranką užrišti,
Neradov nieko, reik vandenin kišti.
Tada man širdis sugrudo —
Kraujuose liūgas paplūdo.

Aštuntoj dienoj po piršto strotai
Pratrūko kraujas, didi krito šmotai,
Nieks man nedavė ratunko,
Matau — smertis užkanka.

Ledva žydelis, nors kitos vieros,
Davė pamačių prie tos apieros:
Užrišo ranką lozoriaus —
Neplūdo kraujas jau daugiaus.

Ai dieve mano, kas per kančia buvo,
Kada man pirštas nuo rankos žuvo,
O dar strošnesniai priėjo,
Kada pjaustyti pradėjo.

Po stogu, dengtu mano prieteliaus,
Šešias nedėlias, dar ir ten toliaus,
Balsu kukuodams gegužės,
Apverkiau kapą matušės.

— Matuše mano, tu mano myla,
Tu davei mane ant svieto cielą,
Dabar aš piršto neturiu,
Verkdamas ant ano vis žiūriu.

Sviečijo pirma, sviečys visada,
Kad mano pirštą lapė atrado.
Tokia strielčių nagrada —
Mirti su pirštu ne mada.

439. RAUDA NUSTOJÓS PIRSZTĄ. Aj nełajminga Linkowos łanka / Ir tu miszkiale kur słonkas traukia. // Pusia ten pirszta palika / Gal ir tą łape antsztika // Tu wargamisra tawarcziau mana / Tu wienas buwaj pri manies siana // Tu matej mani gruwanti / Kraujuse wisa płustanti // Abudu ieszkou kad ranka użriszti / Neradou nieka, rejk wandianin kiszti, // Tada man. szirdis sugruda / Kraujose lugas papłuda // Asztuntoj dienoj po pirszta strotaj, / Pratruka kraujas, didi krito szmotaj // Nieks man nedawia ratunka / Matau smer-

tis użkanka. // Ledwo Żydelis nors kitos wieros / Dawia pamaciu pri tos apieros // Użrisza ranka łozoriaus / Ne płuda kraujas jau daugiaus. // Aj! Diewe mana kas par kanczia buwa / Kada man pirsztas nu rankos żuwa // O dar stroszniasne prieja / Kada pjaustyti pradieja // Po stogu dingtu mana prietelaus / Szeszias nedielas dar ir ten tolaus // Bałsu kukûdams Giegużies / Apwerkiau kapa matuszias // Matuszia mana tu mana miła / Tu dawej mani ant swieta cieła // Dabar asz pirszta neturiu / Werkdamas ant ano wis żiuriu // Swieczija pirma swieczis wisadu / Kad mana pirszta łape atrada // Tokia strielcziû nagrada / Mirtį su pirsztu nemada.

440. LIETUVININKAI, MANO BROLIAI

Lietuvininkai, mano broliai,
Jums giedosiu, jei klausysit —

<— — — — — — — — —>

Kur upelė vinkšnas neša,
O per upę didis tiltas,
Kur vanagas vištas peša,
Buvo Mikas labai piltas.

Noris vaikas labai smagus,
Bet, kaip tėvas apsisuko,
Kliuvo Mikas ing jo nagus,
Ir kelnės jo nusmuko.

Sukas aplink pantis naujas,
Mikas rėkia:— Jau aš mirsiu.
— Tegul varva tavo kraujas,—
Sakė tėvas.— Aš dar kirsiu!

Kirto šimtą ir pamatė,
Kad iš šiknos mušto Miko
Išsisuko kaip gyvatė —
Metė Miką ir paliko.

Mestas Mikas, greits sukrutęs,
Ir per šaknas, ir per tiltus
Šoko, rodos, kaip pasiutęs,
Dulkes smilkstęs kaipo miltus.

440. Lëtuwinikai muno brolei / Jums giedosiu je kłausiset / — — — — / — — — — // Kur uppele winksznas nesza / O per uppę didys tîltas / Kur wanagas wîsztas pêsza / Buo Mikas łabai pîltas // Noris waikas łabai smagus / Bet kaip tëus apsîsuko / Kluwa Mikas ing jo nagus / Ir kelnes jo nusmuko // Sukas aplink pontys naujes / Mikas riekę aż jau mîrsiû / Tegul warwa tawa kraujes / Sakę tëus asz dar kirsiu // Kirto szimtą ir pamatę / Kad isz sziknos muszto Miko / Issîsuko kaip giwate / Metę Miką ir paliko // Mestas Mikas greits sukrûtęs / Ir par szaknas ir par tiłtus / Szoko, rodos kaip pasiutas / Dulkes smîlkstes kaipo mîłtus.

441. MES ESAM DIDI PONAI

Mes esam didi ponai,
Slauni azdabni cigonai,
Ką mes norim, tą darom,
Stalnėj žirgus uždarom.

Vagiam arklį stambų, jauną,
Bet nieks mūsų nesugauna,—
Daubos ir tankūs krūmai
Tatai cigonų namai.

O kad šaltis šonus gniaužo,
Užsikuriam mes sau laužą,
Ir, prie ano sėdėdam's,
Šildo rietus ištiesdam's.

Aukštas dangus ir debesys
Tai cigonų antklojesnis,
Avių žmonių ėdimas,
Dauboj vanduo — gėrimas.

Po jomarkus jodydami,
Šakar makar šaukodami,
Ant kumelių palaikų
Svadinam savo vaikus,

Kad išmoktų ben iš jauno,
Kaip uždirbti baltą duoną,
Kad žinotų, kas geras
Mainas — širvas ar bėras.

Čėstu jomarko vakaro
Šankin žirgus per makarą.
Ant anų skūros ankščios
Aštrūs pentinai žvangčioj.

Mūsų Jupis geras vaikas
Ir, prilaukęs tamsų laiką,
Parneš storų lašinių
Ir užtrino riestinių.

O tu, Petras Baravykai,
Kas tau šią naktį nevyko?
Ko tu sėdi kaip merga
Užpeleny išžarga?

Mateušas gal mainyti,
Bet nenor tėvo klausyti:
Daryk tėvui pakarą —
Regi gembėj makarą?

O kur gausma šiltą pirtį,
O ką gerą išsivirsma?
Ak, trudnastis ir bėda —
Mes gyvenam be rėdo.

Ak, su mumis visur bėda,
Niekas gerai mums nerėdo,
Kad mumis gen iš sodos — } (2 k.)
Kokios ten yr mums rodos. }

441. DAYNIE CYGONU GIWENIMA.— Mes esam dydy ponay: słauny azdabny cygonay: / ką mes norem tą darom stalnie żyrgus uždarom: / Wagam arkli stąbi jauna: bet nieks musu nesugauna: / daubas yr tąkie krumay: tatay cygonu numay.— / o kad szaltis szonus gniauża, użsykuram mes sau łauża: / yr pri anos siediedams, szyłda reytus ysztyzdams: auksztas dangus yr debesys tay cygonu atkłoiesnis, awiu żmoniu iedymas: daubo ąndow gierymas: po iomarkus iodidamy, szakar makar, szaukodamy; ąnt kumelu pałayku swadyna sawa waykus: kad yszmoktu bęn ysz iauna kayp użdyrpty bałta duona: kad żynotu kas gieras maynas szyrwas, ar bieras: cziestu iomarka wakara, sząkyn żyrgus par makara: ąnt anu skuras ągsczio: asztry pętynay żwągczio: musa Jopy gieras waykas yr prilaukys tamsy łayka parnesz storu łasziniu yr użtryno reystyniu: o Tu petras barawykay, kas tau szię nakti ne wika, ko tu siedi kayp merga użpelenie yżarga: Mateuszas gał maynity, bet nenor tiewa kłausity: darik tiewow pakara: regi giębie makara: o kur gausma szyłta pyrti: aką giera yszsywyrsma: ach trudnastys yr bieda: mes giwenam be rieda: Ach su mumis wysur bieda: niekas gieray mums nerieda: kad mumis gien ysz sodos: Kokios tyn ir mums rodos: kad mumis gien ysz sodos: kokios ten ir mums rodos:—

442. KAS AŠ ESMU SLAUNAS PONAS

Kas aš esmu slaunas ponas,
Slaunas ir azdabnus cigonas,
O ką noriu, tai darau,
Stainėj žirgus uždarau.

Po jomarką vaikščiodami,
Su makarais linguodami,
Kožnas žiūrim sau mainą,
Kokią bėrą ar širmą.

Ir atėjo bagotasis
Vaito sūnus nelabasis,—
Mes ano neuvožojom,
Per zomšines kapojom.

Ir atėjo vaitas senis,
Vaitas senis besmagenis,
Svadin mumis į dibką
Kaipo už kokį zbitką.

Aukštas dangus ir debesys,
Tai cigono užklodesnis,
Vandens duobėj bėgimas —
Tai cigono gėrimas.

O kur tankūs kūlynai,
Tai ten cigono namai,
O tų krūmų aukštumas —
Tai cigono mandrumas.

442. Kas asz esmu sławnas ponas / Sławnas ir azdabnas Cygonas / O ką noriu tay daraw / Staynie Żyrgus uždaraw / Po Jomarka waykszcziodami / Su makarays lingodami — / Koznas ziurem saw mayna / Kokia biera ar szyrma — / Ir ateja bagotasis / Wayta Sunus nełabasis — / Mes ano neuwożojom / Par Zamszines kapojom / Ir ateje Waytas senis / Waytas Senis be smagienis / Swaden mumis i dypka / Kaypo uż kuoki zbytka — / Auksztas Dangus ir debesis / Tay Cygona użkłodesnis / Wandens duobie biegimas Tay Cygona gierimas / O Kur tankus kulinay / Tay ten Cygona numay / Otu Krumu auksztumas / Tay Cygona Mandrumas.—

443. OCH, GROSE DYVI Į MELNICI

Och, grose dyvi į melnici,
Tai yra:
Ak, didi dyvai melnyčioj,
Bam bam,
Dahidihi dahidihi dahidihi,
Bam!

Ach, grose dyvi, ai jai jai,
Dahidihi dahidihi dahidihi,
Dai!
A bam, bam bam bam,
Bam!

Kad aš kartą buvi į melnici,
Apdirbi kenkles ten kaip vilici.
Och, grose dyvi regėji,
Kad į melnici stovėji.
Lahilihi lahilihi lahilihi,
Lai!
A bam, bam bam bam,
Bam!

Koki dyvi aš ten regėji!
Kad vis toks kelneli šokinėji,
Pitliavodams dulkes laidė,
Per kelneli miltus svaidė.
Ai jai, jai jai jai jai,
Jai!
A bam, bam bam bam,
Bam!

Och, koki dyvi ten kiti buvi!
Kelni užmauts ant šaki dvi siuvi,
O šakeli judin duksnin,
Kaip siusdama miltus plunksnin.
Dahidihi dahidihi dahidihi,
Dai!
A bam, bam bam bam,
Bam!

Aš nežini, kas ten yr mandrybi,
Kad iš didi grūdi yr pitlybi.
Aplinku girnos šokinėj
Ir vis toks medis daužinėj.
Lai, lai lai lai lai lai,
Lai!
A bam, bam bam bam,
Bam!

Klausi aš bravarniki mokyti,
Antrą, ir tretį, ir dąbar kiti,

Bet atsaki, jog tas būstas
Yr dėl žydų nesuprastas.
Ei jei, ei jei ei jei,
Ei!

A bam, bam bam bam,
Bam!

Suki tekinis su lentinelėms
Ir viduj antras su dantinelėms,
Užmauts vienkartu abidvi
Ant drūkti balki pusi dvi.
Oi, gvalt, koki ten yr dyvi,
Kad tekinis vis yr gyvi!
Lai, lai lai lai lai lai,
Lai!
A bam, bam bam bam,
Bam!

Vandenelis pro patiltį šoka,
Į geldelę tropij iš stroko,
O tekinis lentinietis
Suk melnyčios visas lietis.
Veimir, gvalta! Stroks veizėti,
Praded melnici drebėti.
Ai jai, jai jai jai,
Jai jai jai jai jai jai jai jai,
Jai!
A bam, bam bam bam,
Bam!

Kad aš teip sveiks būčiau,
Tai yr teisybė
Ir viso proto ciela šviesybė.
Iš proto gal ten išeiti,
Šlapums ant kenkles pereiti.
Och, veimir, didi stebukli,
Koks melnyčioj stroks pabūkli.
Ai jai, jai jai jai jai,
Jai!
A bam, bam bam bam,
Bam!

Kad pats posesorius slėpsnai trauktų,
Jau daugiaus teisybės nebištrauktų,

Tiktai tą, kad į melnici
Leid skystumą kaip vilici.

Dahidihi dahidihi dahidihi,
Dai!
A bam, bam bam bam,
Bam!
Bam bam!

443. DAYNIE ŽIDA. Och! grouse Diwy y melnicy / tay ira: / Ach dydy Diway melniczio! / Bam! Bam! / Dahidihi, dahidihi, dahidihi / Bam! / ah grose diwy! ay! iay! iay! / Dahidihi, dahidihi, dahidihi / Day! / A! Bam, bam, bam, bam, / Bam! // Kad as karty buwy i Melnicy / Apdyrby kinkles tyn kayp wilicy. / Och! grose diwy regieiy! / Kad i melnicy stowieiy / Lahilihi, lahilihi, lahilihi, / Lay! / A! Bam, bam, bam, bam, / Bam! // Koky diwy as tyn regieiy! / Kad wys toks kelnely siokynieiy. / Pytlawodams dulkes laydy, / Par kelnely myłtus swaydy / Ai, iai, iai, iai, iai, iai / Jay! / A! Bam, bam, bam, bam, / Bam! // Och koki diwy tyn kyty buwy! / Kelny uzmauts unt saki dwi siuwy / O sakely iudyn, duksnyn / Kayp siuzdama myltus plunksnyn. / Dahidihi, dahidihi, dahidihi / Day! / A, Bam, bam, bam, bam, / Bam! // As nezyny kás tyn iér mądriby. / Kad is didi grudy iér Petliby / Aplinku girnas sokinie / Ir wis toks medis dawzinie / Lai, lai, lai, lai, lai, lai, / Lay! / A! Bam, bam, bam, bam, / Bam! // Klawsy as Brawarniky mokity / Untra yr treti, yr dabar kity / Bet atsaki iog tas Bóstas / Iér diel Židu nesuprestas / Ei, iei, ei, iey, ei, iei / Ey! / A Bam, bam, bam, bam, / Bam! // Souki Tekinis su Lentinelems / Ir widu untrus su Dątinelems / Uz mauts winkartu abidwy / Unt drukti Balki pusy dwy / Oy! gwalt! koki tyn iér diwy / Kad tekinis wis iér giwy / Lai, lai, lai, lai, lai, / Lay! / A Bam, bam, bam, bam, / Bam! // Wądynelis pro patilty soka / I geldely tropyiy ys stroka / O Tekinis lentinietis / Suk melnicys wisas Lietis / Weymir! gwalta! stroks weyziety / Praded melnicy drebiety / Ay, iay, iay, iay, iay, iay, iay, iay, iay, iay, iay, iay, iay, / Jay! / A Bam, bam, bam, bam, / Bam! // Kad as teyp sweyks bucio, tay ier teysiby. / Ir wisa Prota ciela swisibe / Is prota gal tin iseyti / Slapums ant kinkles pareyti / Och! weymir! Didi stebukly / Koks melnicio stroks pabukly / Ay, iay, iay, iay, iay, iay, / Jay! / A Bam, bam, bam, bam, / Bam! // Kad pats Passessorius sliepsnay trauktu / Jau daugiaus teysibys nebistrauktu / Tyktay tu, kad i melnicy / Leyd skistuma kayp wilicy / Dahidihi, dahidihi, dahidihi / Day! // A Bam, bam, bam, bam / Bam! / Bam! Bam!

444. JOSIM PAS TĄ BŪRĄ

Josim pas tą būrą,
Hi ha ha ha ha.
— Atneš[k], būre šunies skūrą,
Tom tom tom.

— O kad tu nujosi,
Hi ha ha ha ha?

— Yra sodne du obūlu,
Tom tom tom.

— O kaip tu ten prigausi,
Hi ha ha ha ha?
— Dirbsiu trepes, lipsiu aukštyn,
Tom tom tom.

— O kaip tu įlipsi,
Hi ha ha ha ha?
— Kai įlipsi, teip išlipk,
Tom tom tom.

— O ka[d] tu išlipsi,
Hi ha ha ha ha?
— Turiu raudį, josiu namie,
Tom tom tom.

— O kad tu parjosi,
Hi ha ha ha ha?
— Suvadinsiu rudus prūsus,
Tom tom tom.

— O kad suvadinsi,
Hi ha ha ha ha?
— Vienam plaučiai, kitam skrandžiai,
Tom tom tom.

— O kam teko skrandžiai,
Hi ha ha ha ha?
— Tas gyveno kaip balandis,
Tom tom tom.

— O kam [teko] plaučiai,
Hi ha ha ha ha?
— To yr aiški kalba,
Tom tom tom.

444. Josem pas tuw bura hi ha ha cha / Atnesz bury szuneys skura thom thom thom / O kad tu nujosi hi ha ha ha cha ha / Ira sodny do wobulu thom thom thom / O Kayp tu ten prigawsi hi ha ha ha / Dyrpsiu trepes lipsiu awsztin thom thom thom / O kayp tu ilipsi hi ha ha ha ha / Kay ilipsi teyp yszlipk thom thom thom / O ka tu iszlipsi hi ha ha ha / Turiu Rawdi iosu numey thom thom thom / O kad Tu pariosi hi ha ha ha / Suwadysiu Rudus Prusus thom thom thom / O kad suwadinsi hi ha ha ha / Weynam Plautey kytam skrondey thom thom / O kam teka skrondey hi ha ha ha / Tas giwena kayp Bałądys thom thom thom / O kam Pławtey hi ha ha ha / To yr aszki Kałba Thom Thom Thom.

445. CIELĄ NAKTĮ ULIAVOJAU

Cielą naktį uliavojau,
Akys miego veda. } (2 k.)

Jei numirsi greitai, žmogau,
Smertis rodo bėdą. } (2 k.)

Naktį verkiau ant dienelės,
Dieną ant naktelės, } (2 k.)

Teip nuslinko visos mano
Naktys ir dienelės. } (2 k.)

Ateis laikas man numirti
Ir ant sūdo stoti, } (2 k.)

Ir iš mislių, žodžių, darbų
Skaitlių ataduoti. } (2 k.)

Visi tarė, tikra žemė
Žemėn tegul grįžta, } (2 k.)

O nežinom, jei yr dūšia,
Iš griekų išrišta. } (2 k.)

Kūną mano nuleis žemėn,
Smiltėms užpils akis, } (2 k.)

O suzvanys visais varpais,
Užgesins ir žvakes. } (2 k.)

Žvakės visos užgesintos,
Jau varpai nustojo, } (2 k.)

Jau nutilo, kurie verkė
Ir kurie giedojo. } (2 k.)

Nebsulauksit manęs gyvo,
Pas jus nebsugrįšiu, } (2 k.)

Keturiose lentelėse
Sieksny žemės pūsiu } (2 k.)

Sudievu tėvams brangiausiems,
Susiedams ir gentims, } (2 k.)

Smertis jau beng dienas mano,
Liep viečnastėn eiti. } (2 k.)

Broliai sesės, giminaičiai,
Prieteliai myliausi } (2 k.)

Pamins kojoms kapus mano,
Visų ubagiausio. } (2 k.)

Susimilk, dieve švenčiausis,
Atleisk man kaltybes, } (2 k.)

Dovenok iš meilės griekus
Ir man duok šviesybės. } (2 k.)

445. Ciela nakti ulawoiaw akis myiga weda / Jey numyrsi greytay žmogaw smertis roda bieda. (aby eyly po du kartu) // Nakti werkiaw ant dienelys diena ant naktelys, / Teyp nuslinka wysas muna naktis yr dienelys.— // Ateys laykas man numyrty yr ant suda stoty / Yr ysz myslu žodiu darbu skaytlu atadowty.— // Wysy tary tykra žemy žemien teguł grinszta / o nežynom iey ir Duszy ysz grieku yszryszta.— // Kuna mana nuleys žemien smyltiems užpyls akis / O Suzwanis wysas warpas užgiesis yr žwakiys.— // Žwakies wysas už giesitas iaw warpay nustoie / Jaw nutyła kuryi werkie yr Kuryi giedoie.— // Nebsułaukset munes giwa pas ius nebsugrinsziu / Kieturiosy lenteliesy Syiksnie žemys pusiu.— // Su dyiwu Tiewams brongiawsyms susiedams yr giętyms / Smertis iaw beng dienas muna lyip wiecznastien eyty.— // Broley seses giymynaytey Prieteley milawsy / Pamins koioms kapus muna wysu ubagiausy.— // Susymyłk Diewy Szwęnciausis atłeysk mun Kaltibes / Dowenok ysz meyles griekus yr mon dowk szwyisibes.

446. JŪS JAUNI PONAIČIAI

Jūs jauni ponaičiai,
Jauni jaunikaičiai,
Žandus apželdinat,
O uostus skutinat.

Ne dangus jums rūpi,
Bet save strajyti —
Nenor nė ant dūšios
Nėmaž pamislyti.

Jūs jaunos panelės,
Jaunystėj būdamos,
Plaukus kaktoj raitot,
Cacines atsklaidot.

Ne dangus jums rūpi,
Bet save strajyti —
Nenor nė ant dūšios
Nėmaž pamislyti.

Kunigai, levitos
Didžios avinyčios,
Norint aukso rūbais
Vaikščioj po bažnyčias,

Smertis renk iš visur,
Iš visokių stonų,
Neveiz nė vyskupų,
Kunigų, etmonų.

446. Jus iauny ponaytey iauny iaunykaytey, / Żandus apżeldynat o uwstus skutynat.— / Ne dangus iums rupa bet sawi straity, / Ne nor nie ant duszes niemaż pamislity.— / Jus iaunas panelys iaunistie budamas, / Płaukus kakto raytot Cacynes atskłaydot.— / Ne dangus iums rupa bet sawi straity,— / Ne nor nie ant duszes niemaż pamislity,— / Kunigay lewitas dydios awiniczios.— / Norynt auksa rubas waykszczio po bazniczes,— / Smertys renk ysz wysur ysz wisokiu stonu, / Ne weyz nie Biskupu kunegu Etmonu.—

* * *

447. KITKART VANAGO PATI TOLI NUKELIAVO

Kitkart vanago pati toli nukeliavo,
Reikals — dėt varnos lizde slapta kiaušį savo.

Po nedėlios išperėjus mažus,
Džiaugias varna, jog viens randas gražus —

Apskritgalvis, akytės raudonos,
Nagai riesti, kojelės geltonos,

Pūkais baltais visas kūns purėtas —
Dievaž, reikals jam ponaičio vietos.

Draugėj augin, duod jam pirmą peną;
Pykst, jog juodi su anuom gyvena.

Smaug, miels augęs, susiedus lizdelyj,
Skundžias; mot' tyl, nebyloj žodelio.

Vis jam daim, tad viens lizde liko,—
Negail juodų, bet dar jai tai tiko.

Plunksnos rainios veik prasided birti;
Plyšt motė jį prieš susiedkas girti:

— Lizduos jūsų, tiesa, vaikų būrys,
Bet manajam ar yr lygus kuris?

Alkani atneš kuo skaniausį peną,
Tup ant lizdo, džiaugsmu girta gana.

Žioj vaiks snapą, blizg raudonos akys,—
Greita klausyt, ką jis anai sakys.

Klyk, šok ūmai, o nageliai riesti
Kimb nugaron augytoją plėšti.

Purtin sprandą, juodas plunksnas dulkia,—
Krykštaun krank varnos, susilėkę pulke.

Reg susiedkos milties didžios laimę,
Dreba, perver jautrias šalta baimė.

Vos išspruko iš skaisčių nagelių,
Kvapoj liūdna, tūpus ant šakelių,

Nosims kraujas ilga čiurkšle plaukia,—
Sten nabagė, verk raud, ko sulaukė.

Keik:— Papūrgalvis, šlovints ponaitis,
Mat išsprogtakis, nedoras velnaitis!

Kurs tėvs ar motė mėgsta meilėj vaikus skirti,
Lauk nuog skyrium mylėto, ko varna, datirti.

447. Pasaka Ia. WARNA NEDORI MOTINA. Kitkart' wanaga pati toli nukialawa / Reykałs' diet warnos lizdie słabta kiauszi sawa. // Po niedielos iszpieriejus mażus, / Dziaugias warna, iog wien's randas grażus // Apskritgalwis, akitias raudonas / Nagay riesti, koialias giełtonas. // Pukays bałtays wisas kun's purietas / Dieważ reykał's, jam ponaytia wietas // Draugie augin, dod jam pirma piana, / Pikst jog judi, su anom giwiana. // Smaug', miełs' augies, susiedus lizdelij / Skundes; mot' til: nebiloy żodeli. // Wis jam doim, tad wien's lizde lika. / Ne gayl' judu, bet dar jay tey tika // Płunksnas raynias, wiayk prasidet birti / Pliszt motia ij priesz sousiedkas girti // Lizdos' jusu, tiesa wayku buris, / Bet manajam, ar ir ligus kuris? // Ałkanny atnesz, ko skaniausi piana. / Tup' ant lizda, dziauksmu girta gana. // Żioy wayks snapa, blizg' raudonas akis / Greyta kłausit, kon is anay sakis. // Klik, szok umay: o nagialiay riesti / Kimb' nugaron', augitoia plieszti. // Purtin spranda,. judas płunksnas dulkie, / Kriksztaun, krąk, warnas susiliekie pulkie, // Reg' susiedkos milties didios łayme, / Driabia, parwiar jautrias szałta bayme. // Woc isspruka isz skaystiu nagialiu / Kwapoy ludna tupus tarp' szakialiu. // Nosims kraujas iłga cziurksle płaukie / Stian nabagia, wierk, raud, ko sułaukie! // Kiayk; papurgalwis, szłowints ponaytis / Mat' izsproktakis, nedorus wełnaytis. // Kur's Tiew's ar Motia miegsta miayley waykus skirti / Łauk' noug skirium mileta, ko warna datirti.

448. BUVO NAKTIS, VERŠĮ VEDĖ ŽMOGUS ANT PARDOŠKĖS

Buvo naktis, veršį vedė žmogus ant pardoškės.
Steig iš pakrūmio vilks ant veršio bloškės.

Ūmai žmogus apsukui su lazda pamojo,
Steb — vilko vietoj veršytį užtvojo.

Buvoj ir ne naktį, meilūs gydytoniai,
Vilks — liga, gydyms — lazda, o veršiai — ligoniai.

448. Bouwa naktis, werszi wiadia żmogus ant pardoszkies / Steyg' isz pakrumia wiłk's ant werszia błoszkies // Umay Żmogus apsukuy sou łazda pamoia / Steb' wiłka wetoy wersziti uztwoia // Bouwo yr ne nakti meyłus giditoney / Wiłk's liga, gidim's łazda, o wersziay ligoney.—

449. AUKSU BRANGIU PRIPILTAS MAIŠAS IŠ ŠIKŠNOS

Auksu brangiu pripiltas maišas iš šikšnos
Pūtės pyko, jei čeraslu nevadinos.

Tuom puikus, išdykęs, ant stalo stovėjo,
Ant savo draugystės žvelgti nebnorėjo.

Teip brangūs viduriai protą apspitrino,
Nes dūmoj: aną, neb auksą, garbino.

Neužilg paklydimą savo pamatė,
Kad visą auksą iš ano iškratė.

Su susiedų juoku ir su savo gėda
Steb, jog tikt šikšnos maišu pasiliko tada.

449. Auksu brangiu pripiłtas mayszas isz szyksznos, / Puties, pika, iey czerasłu newadinos. // Tom puykus, iszdikes, ant stała stoweje / Ant sawa draugistes zwelgti nebnoreje. // Teyp brangus widuriay prota apspitrina / Nes dumoy anan neb auksa garbina. // Neużiłg paklidima sawa pamatia / Kad wisa auksa isz ano iszkratia // Sou sousiedu juku, ir su sawa gieda / Steb' iog' tikt' szikszuos mayszu pasilika tada.—

450. KAD SENAS ARKLYS KRIMTO ŽOLĘ ANT PIEVOS

Kad senas arklys krimto žolę ant pievos,
Būdamas be tavorčių ir patsai vienas,
Pamatė levą, kursai prie ano traukė,
O taip, išsipūtęs uodegą, jo laukė.

Iš pirma stovėjo kaipo nusigandęs,
Ale potam, atvoga save nuramdęs,
Klausė:— Kas tu esi per vienas keleivis
Ir iš kokios šalies neregėtas ateivis?

Grumzdžiai atsako jam, jog aš esmiu levas
Ir tu atiduoti garbę būk gatavas
Kaipo visų žvėrių karaliui ir ponui,
O man nepaslušniems esu jų tironu.

Kožną daiktą savo rankomis mėginu,
O spausdamas akmenį, vandenį ištekinu.
— Ogi tu kąs esi? Ir ką pasakysi?
Kokios garbės vertu save išstatysi?

Atsako levui, jogei aš esmiu arklys,
Puikus ir geras gyvolys be nutarties,
O nekada žmogų ant savęs nešioju
Ir jo neprietelius po kojų mynioju.

Galiu iš akmens kojomis ugnį padaryti,
Teigi norėtumei tiktai pamatyti.—
Arklys pabėgdamas kibirkštes žėrė,
Dėl to, jog apkaustytas nagas turėjo.

Levas dūmodamas uodegą į šonus mušo,
Kad toks galingas ir mane nesukrušo.
Čionai mato levas, jog ateina vilkas:
— Ką besiveiki, mano prieteliau pilkas?

Ar matei tokį galingą laukinaitį?—
Rodydams arklį, ale jau neužmatė.
Kaip apsakė vilkui cielą aną stoną:
— Ha! Aš jau papjoviau ne vieną tokį poną.

— Palauk, rasi ne toks. Aš tave pakylėsiu,
Kad pamatysi, ką tarsi — paregėsiu.
Tujaus levas, keldams aukštyn, imstinėjos,
Kaip suspaudė, vilko galva nusvyrėjos.

Levas greitai klausė ano:— Ar užmatai?—
Ale nesulaukdamas:— Kodėl neatsakai?—
Paveizo, jog jau vilkas apalpęs nežiūrėjo
Ir sau sylos nusilaikyti neturėjo.

— Et, durnius, iš vieno pamatymo padryžo! —
Metė ing žemę vilką, kad ir ištižo.

Sunkiai liūb būti mažesni pakaroti,
Ką didesnį gir, o nor jį atvadžioti.

450. ARKLIS, LAWAS YR WYŁKAS.— Kad senas Arklis krimta żole ant piewas, / Budamas be taorcziu yr pacay wienas; / Pamaty Lawa kursay pri ano trauki; / O tayp ysyputys udega jo łauki: / Iszpirma stowiejo kaypo nusygandys, / Ale potam atwoga sawy nuramdys; / Kławsy kas tu esi par wienas keleywis? / Ir ysz kiokios szales neregietas ateywis.— / Gramzdey atsaka jam, iog asz esmiu Lawas: / Ir tu atyduty garbe buk gatawas / Kaypo wysu żwieriu Karalu yr ponu; / O man nepaslusznims esu ju tyronu: / Kożna daykta sawa rankomis miegin(a) [(a) tyrpau. *Užrašytojo paaiškinimas*] / O spauzdamas akmeni wandeni ysztekinu. / Ogi tu kas esi? yr kąn pasakisy; / Kokios garbies wertu sawy ystatisy.— / Atsaka Lawuy iogiey asz esmiu Arklis, / Puykus yr giaras giwolis be nutartis; / O nekada żmogu ant sawies neszioju, / Ir jo neprietelus po koju minioju; / Galu ysz akmens kojomis ugni padarity, / Teygi noretumey tyktay pamatity: / Arklis pabiegdamas kibirkszteś żiery, / Dielto iog apkaustitas nagas tureje.— / Lawas dumodamas udega i szonus musza, / Kad toks galingas yr mani nesukrusza.— / Cionay mata Lawas iog ateyna Wyłkas, / Kan besyweyki mana prietelau pyłkas; / Ar matey toki galinga łaukinaty, / Rodidams Arkli, ale jau neużmaty: / Kayp apsaki Wyłku cieła ana stona, / Ha! asz jau papiowiau newiena toki pona: / Pałauk rasy ne toks, asz tawy pakilesiu, / Kad pamatisy kan tarsy paregiesiu: / Tujaus Lawas kiałdams auksztin imstyniejos, / Kayp suspaudy Wyłka gałwa nuswiriejos; / Lawas greytay kłausy ano ar użmatay? / Ale nesułaukdamas, kodiel neatsakay? / Paweyza, iog iau Wyłkas apalpis neziureje, / Ir sau siłos nusyłaykity netureje: / Et durnius ysz wiena pamatima padryża; / Mety ing żeme Wyłka Kad yr ysztyża.— / Sunkey lub buty mażesny pakoroty, / Kan dydesny gir o nor iy atwadzioty.—

451. SENOVĖS ČĖSE, KAD JAU MEILĖ PRAŽUVO

Senovės čėse, kad jau meilė pražuvo,
Tarp paukščių ir tikros teisybės nebuvo.
Didesnis mažesnį spaudė, kaip norėjo.

Tuosyk sudūmotis tarp savęs pradėjo
Aprinktis iš tų pačių paukščių karalių,
Kurio rėdoms būti paslušni ir valiai.
Ale kokį ant tos valdžios pastatyti
Ir pataisytoją teisybės matyti?
O taip, kursai aukščiaus išlėkti galėtų,
Tos giminės būti karaliumi turėtų.
Čia jau visų syla ant pribėgimo gatava,
O kaip tik nuog gaidžio balso trūbą gavo,
Tujaus visi kėlės nuog žemės ir medžių,
Kožnas vienu pulku ir netikru rėdžiu.
Gandrai, gęšės, gervės vasnodamos lėkė,
Varnai krankė, šarkos kregždo ir varnos rėkė,
Gulbės, antys, narūnai, žąsys dadnodamos,
Kėkštai, rąšės ir volungės giedodamos,
Pempės, pelėdos ir suopiai kvėkšnodami,
Jerubės, tetirvos, balandžiai vaitodami,
Taipog vanagai, sakalai ir ereliai,
Patys mažesnių giminių neprieteliai.
Nuog didžiausio lig mažiausio skubinosi
Ir, kurs vadinas karaliuku, kabinosi.
Kad jau jam spraunumas ir sylos nukrito,
Ieškojo pagalbos kaip galėjo nuog kito.
O taip ant pribėgimo gudrumą ėmęs,
Įlindęs tarp erelio plunksnų patylomis.
Jau erelis skrendė savo syla aukščiausiai
Ir paliko kitus paukščius kuo žemiausiai,
Kurie kad jau atgaliųi be šlovės grįžo,
Ir erelis toliaus belėkti nebdrįso.
Tuosyk karaliukas išlindęs pragiedo
Išlėkęs aukščiaus, jog karaliumi užsideda.
Kad jau visi prabą atbuvo ant pirmystės,
Norėjo pakaroti jį už apgavystes.
Jisai medžio skylelėj tuosyk ratavojos
Ir ant ateinančio smerčio gatavojos.
Čia nebuvo, kuris galėtų iškalti,
Pasiuntė prie kalvio genio, ale kad ne arti.
Tuosyk visi paukščiai pakarčiui sergėjo,
O ir pelėda taip daryti turėjo.
Ta, nepribudusi dieną be miego, užsnūdo,
O taip karaliukas iš nagų išsprūdo.
Dėl to ir dabar paukščiai ant pelėdos čežina,
Kad tas paukštelis karaliuku tebsivadina.

Ogi ir vieno piktybės nepataiso,
Didesni kaipo nor mažesnius tebmaišo,
O erelis, kad ir nevadinas karalium,
Vienok rėdos kitais — savo sylos valia.

451. WYSY PAUKSZTEY: Senowes cziese kad jau meyli pražuwa, / Tarp paukszcziu yr tykros teysibes nebuwa; / Dydesnys mažesny spaudy kayp noreje, / Tusik sudumotis trap sawies pradieje.— / Aprinktis ysz tu pacziu paukszcziu karalu, / Kurio riedoms buty pasluszny yr walu.— / Ale koki ant tos waldzios pastatity? / Ir pataysitoj teysibes matity.— / O tayp kursay aukszcziaus yszlekty galetu, / Tos giminies buty karalume turetu: / Czia jau wysu siła ant prebiegima gatawa; / O kayp tyk nug gaydzia bałsa truba gawa, / Tujaus wysy keles nug žemes yr medziu, / Kožnas wienu pułku, yr netykru riedziu.— ./ Gandray, Genszes Gerwes wasnodamas leki, / Warnay kranki, Szarkas kregžda yr Warnas rieki; / Gulbes, Antes, Narunay, Žanses dadnodamas, / Kieksztay, Ranszes yr Ołunges giedodamas; / Pempes, Peledas yr Supey kwieksznodamy; / Jerubes, Tetyrwas Bałandey waytodamy; / Taypog Wanagay, Sakałay yr Ereley, / Patys mažěsniu giminiu neprieteley; / Nug dydziause lyg maziause skubinose, / Ir kurs wadynas karaluku kabinose; / Kad jau jam spraunumas yr syłas nukrita, / Ieszkoja pagalbos kayp galeja nug kyta / O tayp ant pribiegima gudruma jemis, / Ilindis tarp Erelaus płunksnu patiłomis.— / Jau Erelis skredy sawa siła aukszcziausey, / Ir palyka kytus paukszczius ku žemiausey: / Kuri kad jau atgalou be szłowes grinža, / Ir Erelis tolaus be lekty nebdrinsa; / Tusik karałukas yszlindys pragieda, / Iszlekis aukszcziaus iog karalume usydeda.— / Kad jau wysy praba atbuwa ant pyrmistes, / Noreje pakoroty in už apgawistes; / Jsay medzia skilelie tusik ratawojos, / Ir ant ateynanczia smerczia gatawojos: / Czia nebuwa kurys galetu yszkalty, / Pasiunty pri kalwe gene ale kad nearty; / Tusik wysy pauksztey pakarcziu sergieje, / O yr Peleda tayp darity tureje; / Ta .nepribudusy diena be miega usnuda, / O tayp karałukas ysz nagu yszspruda:— / — Dielto yr dabar pauksztey ant peledos czezyna, / Kad tas paukszteiis karałuku tepsywadyna; / O gi yr wiena pyktibes nepataysa, / Dydesny kaypo nor mažesnius tabmaysza.— / O Erelis kad yr newadynas karalu; / Wienog riedos kytays sawa siłas walu...

452. VIENĄ ŽĖGĮ ŽALNIERBUVIS VOKYTIS

Vieną žėgį žalnierbuvis vokytis
Norėjo gaspadoriauti mokytis.
Nusamdė vietą nuog kokio bajoro,
Užsėjo laukus linais ant tavoro.
Turėjo pačią ir daug mažų vaikų,
Teipog porą žemaičių, mandrių bernų.
Žėgį nusiuntė ing toliausią pievą,
Idant supjautų jam žaliausią šieną.
O anie visos pjauti nenorėjo,

Dėl to, kad lapais ir roputėms penėjo.
Radę širšūnius, taipo sudūmojo:
Parėję prie gaspadoriaus namojo,
O norėdami jį taipo apgauti,
Jog pons Širšūnis neleid pievos pjauti.
Vokytis, tą išgirdęs, anų klausė:
— Kas jis yr per vienas?— Ir taipo šaukė:
— Ar tur jis pagalboj tarnų ir vaikų?—
Sako, jog yra didelių ir mažų.
— Nu, aš aną ant pleciaus išvadinsiu
Ir teip greitai ant kardo pakabinsiu.
Paduokit manie kuo geriausią žirgą
Ir nuog gembės nuimkit kardą ilgą,
Su patrontašėms du pištelietu
Ir veskit mane greitai ant tą vietą.
Taipo vokytis aprėdytas jojo,
Ale tiktai apei tai nežinojo,
Jog viens pirm nubėgęs pabagaravo
Ir pats uždangą pjauniai taipo gavo.
Kaip tiktai prie dubos pribuvo tenai,
Tujaus šaukė:— Širšūn, išeikis šenai!
O taip greitai vokytis nepajuto,
Kaipo tujaus jau jo arklys pasiuto.
Vienu pulku arklį ir aną patį
Primušdami kūjeliais, yloms badė.
Jisai tankiai iš pištelietų šovė,
Su šoble gynės, o nulupęs spjovė.
O vienok nekrito iš jų nė vienas,
Ir negalėjo apginti tos pievos.
Kad jau šaukė:— Pon Širšūn, jūsų pieva!
Pon Širšūn, jūsų pieva, atimkis šieną!
O ir taip aną greitai šturmu ginė,
Kožnas svadindams į saidoką vinį.
Ant galo pjovėjai lab gavo patieką,
Kad nukrito, o arklys jam pabėgo.
Kur į vandenį tarp žolių įlindo,
Prie nupuolimo kur dideliai išsklindo.
Ant rytojaus pamatė juodą vabalą —
Rodės, kad Širšūns. Nuliūdo be galo:
— Labs ryts, pon Širšūn, vakar geltonu buvai,
Barvoj šiandieną aksamuto labai.—
Nežinojo, jog tai buvo vambolė,
O kuri po žemus daiktus landinėj.

Taip padarė per greitumą vokytis,
O nuog kurio tur ir kiti mokytis:
Kas prieštaraudamas stengias prieš didesnį,
Paskui tur bijotis labai mažesnio.

452. APEY OKITY. Wiena Żiegi żalnierbuwis okitis, / Noreje gaspadorauty mokitis; / Nusamdy wieta nug koki bajora, / Usieie łaukus lynays ant taoró: / Tureje pacze yr daug mażu wayku, / Teypog pora żemayczių· mądriu bernu: / Żiegi nusiunty ing tolause piewa, / Idant supiautu jam żalause sziena; / O ani wysos piauty nenoreje, / Dielto kad łapays yr roputiems penieje: / Raden szyrszunius taypo sudumoje, / Pareje pri gaspadoriaus namoje, / O noredamy in taypo apgauty, / Jog pons szyrszunis ne leyd piewas piauty... / Okitis tą yszgirdys anu kłausy, / Kas is ir per wienas? yr taypo szauki! / Ar tur is pagałbo tarnu yr wayku! / Saka, jog ira dydelu yr mażu: / Nu... asz anan ant pleciaus yszwadinsiu, / Ir teyp greytay ant karda pakabinsiu. / Paduket mani ku giariausia żirga; / Ir nug gembes nujmket karda yłga, / Su patrontasziems du pyszteletu, / Ir wesket mani greytay ant tu wietu... / Taypo okitis apreditas joje, / Ale tyktay apey tay neżynoje; / Jog wiens pyrm nubiegis pabagarawa, / Ir pac użdanga piaunie taypo gawa.— / Kayp tyktay pri dubas pribuwa tynay, / Tujaus szauki Szyrszun yszeykes szynay. / O tayp greytay okitis nepajuta, / Kaypo tujaus jau jo arklis pasiuta. / Wienu pułku arkli yr anan paty, / Primużdamy kujeleys iłoms bady; / Jsay tankey yszpyszteletu szowy; / Su szoble ginies o nułupis spiowy, / O wienog nekryta ysz ju niewienas; / Ir negaleje apginty tas piewas.— / Kad jau szauki Pon Szyrszun jusu piewa! / Pon Szyrszun jusu piewa atimkes sziena! / O yr tayp anąn greytay szturmu gyny, / Końnas swadindams jn saydoku wyny: / Angała piawieie łab gawa patieka, / Kad nukryta o arklis jem pabiega; / Kur i wandeni tarp żolu ilinda, / Pri nupulima kur dideley ysklinda.— / Ant ritojaus pamaty juda wabała, / Rodies kad Szyrszuns nuluda begała; / Łapsric pon Szyrszun, wakar giełtono buway, / Barwo szendiena aksamuto łabay: / Neżynoje iog tay buwa wanbale, / O Kury po żemus dayktus łandynie. // —Tayp padary par greytuma Okitis, / O nug kurio tur yr kyty mokitis; / Kas prisztaraudamas stenges prisz dydesny, / Paskun tur byjotis łabay mażesny.—

* * *

453. VOS AUŠRA AUŠTA

Vos aušra aušta,
Praded gaidžiai gyst,
Jau man, vargdieniui,
Reik dirbt ir vargti.

Jau šaukia urėdas,
Mojuodams kurėliu:
„Pakinkykis, verge,
Jautį ar kumelę."

Išeinu ing lauką,
Ten prakaite ariu,
Vienok gi priveiza
Muša per nugarą.

O namon man grįžtant,
Akys kelyj klysta,
Tuo kartu užmingu,
Kad gaidys gysta.

Noris šešias dienas
Nedėlioj atdirbau,
Nupjoviau jau rugius,
Vasarojų, pievas,—

Rūp man pati, vaikai,
Naktį neužmingu,—
Rudenop dar plaukiu
Ant eldžia į Rygą.

Prekėjai sau javus
Atima iš eldžių,
O aš alkans kąsnio
Duonos prašau meldžiu.

Grįždamas pusplikis,
Šaltyj gavau ligą —
Vėl tu pats plauk, verge,
Su rąstais į Rygą.

Aš su ašaromis
Sausą duoną kremtu,
Mano padėjimas
Jau lygus galvijui.

Ponas turi aukso
Ant kojų ir pirštų,
O aš be skatiko
Ir jau badu mirštu.

Paskelbė nu karę —
Visi subuginti;
Pasakė: „Tau, verge,
Reik tėvainę ginti!"

O namie sėdėti,
Viešpatie, bepigu.
Jau surišo mane,
Nuvežė į Rygą.

Meluoj tas, kas sako,
Jogei visi lygūs —
Bajoras be prekės,
Mužikas jau pigus.

Viešpatie dieve,
Viešpatie ciecoriau!
Argi jau per amžius
Bus man vis teip nedor?

Vienam vakar gerai,
Šiandien dar geresniai,—
Argi man vienam bus
Kas kartą blogesniai?

Ką gi tada dirbti,
Kol smerčio sulauksma?—
Viltyje gyvenant,
Reik arielką gerti.

453. WERGA ARBA WARGDIENIA RAUDA. Wos auszra auszta / Praded gajdej gyst, // Jau man wargdieniuj / Rejk dirbt' ir wargti. // Jau szaukia uriedas / Mojůdam's kurielu, // Pakinkyk'es wergé / Jautį ar kumelę. // Iszejnu ing łauką, / Ten prakajti aru, // Wienogi priwejza, / Musza par nugarą, // O namon man grysztant / Akys kialiej klysta. // Tůkartù użmingù / Kad gajdys gysta, // Noris szeszes dienas / Nedieloj' atdirbau, // Nupjowiau jau rugius, / Wasaroju, piewas, // Rup man pati, wajkaj / Nakti neużmingu. // Rudinop dar płaukù / Ant eldzi i Rigą, // Prekiejej sau jawus / Atema isz eldziû. // O asz ałkan's kansnia / Dûnos praszau, meldziu. // Gryżdamas pusplikis / Szaltij gawau ligą, // Wieł tù pats płauk wérgé / Sù ranstajs i Rigą. // Asz sù aszaromis / Sausą dûną kremtù, // Mana padiejimas / Jau ligùs galwijuj. // Ponas tu-

ria auksa / Ant kojû ir pirsztû, / O asz be skatika / Ir jau badu mirsztù. // Paskélbia nù karę, / Wisi sù buginti. // Pasakia tau wergé / Rejk tiewajnę ginti. // O namij siedieti / Wieszpatie bepigù! // Jau surisza mani, / Nuweżia i Ringą. // Mełû tas, kas saka, / Jogej wisi ligùs. / Bajoras be prekęs, / Mużikas jau pigùs. // Wieszpatie Diewe! / Wieszpatie Ciecoriau! // Argi jau par amżius / Bus man wis tejp nedor? // Wienam wakar géraj, / Szenden dar géresnej, // Argi man wienam bus / Kas karta błogésnej. // Kangi tada dirbti? / Kol smertia sułauksma, // Wiltieje gywenant / Rejk ariełka gérti.

454. PIRMĄ DANGIŠKĄ GIESMELĘ

Pirmą dangišką giesmelę
Vos vivirselis pragydo,
Visų ankstyba žolelė,
Smulki žibakė pražydo.

Aš

Anksti tau augti, žolele,
Dar nuo šiaurės pučia vėjas,
Dar nenudžiūvo pievelė,
Baltos ant kalno pelėjos.

Prismelk aukso žiburelį,
Prisiglausk prie matušelės,
Pakol nuvarys sniegelį
Ir šaltus lašus raselės.

Žolelė

Trumpa mano yra diena,
Geriaus trumpa, nekaip vėla,
Dãbar valandelė viena
Geriaus už rudenį cielą.

Ką dovenosi, berneli,
Dėl prieteliaus, dėl myliausios?
Pink iš manęs vainikelį,
Vainikelis bus gražiausis.

Aš

Žalioj girioj tarp žolelių
Augi, kvietkeli, ir žydi,
Maž augumo pažibelių,—
Dėl ko tu esi taip didi?

Ne tu šviesi kaip žvaizdelė,
Ne skaisti kaip tuliponai,
Ne kaip lelijų rūbeliai,
Ne kaipo rožė raudona.

Pinu aš tave, žolele,
Bet iš kur viltis ir viera?—
Ar prieteliai ir mergelė
Priims tave mylai gerą?

Žolelė

Priims prieteliai, išvydę
Pavasario aniolelį,
Prietelystė nežib didžiai,
Tamsi, kaip mano žolelė.

Ar't verta rankų myliausių,
Sakyk, dangiška Marele?
Aš už pumpurelį gausiu
Tiktai vieną ašarelę.

454. ŽIBAKIE.— Pirma dangiszka gijsmely / Wos wywyrselis pragjda, / Wysu unkstiba żolely / Smulki Żibakie pražida.— // **Asz.** / Ungstyj tau auktyj żolely / Dar nu sziaures puta wiejes / Dar ne nudziuwa pyjwely, / Bałtas unt

kałna pelejes — // Prismełk auksa żibureli, / Prisygłausk pri matuszelys / Pakol nuwaris snyjgieli / Yr szałtus łaszus raselys.— // **Żolely** — / Trumpa muna ira dyjna / Gierjaus trumpa, nekajp wieła / Dabar wałundely wyjna, / Gieriaus uż rudeni cieła.— // Kou dowenosi Berneli? / Dieł prietelaus dieł milauses / Pink isz munes waynikieli / Waynikielis bus grażiausis.— // **Asz.** / Żaloj girioj tarp żolelu, / Augi kwietkiely ir żidy / Masz auguma pażibelu / Dieł-ko tu esi tajp dydj? // Nietu szwyjsi kajp żwayzdely, / Ne skaysty kajp Tu-liponaj, / Ne kajp lelyju rubeley / Ne kaypo roży raudona — // Pynu asz tawi Żolely / Bet ysz kur wyltys yr wiera,— / Ar prieteley yr mergiely / Pri jms tawi miłay giera?— // **Żolely.**— / Prijms prieteley yszwyjdy, / Pawasare Aniolelj / Prietelisty ne żib dydey, / Tumsy kajp muna Żolely — // Art werta runku milausiu, / Sakik dungiszka Marely / Asz uż pumpureli gausiu / Tyktay wyjna aszarely.—

455. GIEDRA KAD JAUNO PAVASARIO DIENA

Giedra kad jauno pavasario diena
Vaikus iš gryčių išvylė lik vieno,
Kibžd jų gausiu veja būriu.

Ritas vyresni, mažą, mačiau, raito.
Steig akmenelių prisikrovė skreitą.—
Ką darys?— akylai žiūriu.

Apsukui klonios pradėjo bėgioti
Ir ant varlelių gandriškai tykoti,—
Varlės tuomet kurkė.

Reikalu kuri išsinėrė savo,
Akimirkt kakton akmeneliu gavo.
Armyders duburky.

Ten kerčioj kelios žiopčiodamos nardos,
Pašaliais vartos, riečias, raitos, spardos,
Plūduriuoj vidur, prarijusios smertį.

Varlių tarp rados drąsi, išmintinga,
Gimines gelbėt reikalingu dingoj,
Tada teip vaikus prasidėjo barti:

— Liaukite, snargliai, žalčiai, nedorybės,
Smerčiuose mūsų ieškoti linksmybės,—
Būste rykščioms perti.

455. PASAKA. WAYKAY YR WARLIAS. Gidra kad jauna pawasaria diena / Waykus isz grintiu iszwilia lik' wiena / Kibžd ju gausiu weya buriu. // Ritos wiresni, maža matiau reyta / Steyg' akmenielu prisikrowia skreyta / Kan daris akiłay žjuriu // Apsuku kłonios pradieja biegioti / Ir ant warlaliu gundriszkay tikoti / Warlas tomiat kurkie. // Reykału kuri iżsineria sawa / Akimirkt' kakton akmenieliu gawa. / Armidier's duburkie. // Tian kiertioy kialios żiopcziodamas nardos, / Paszalays wartos, rieties, raytos, spardos / Płudurioy widur prarijusies smierti. // Warlutarp' rados dransi ismintinga / Gimines gialbiet' rieykalingu dinga / Tada teyp waykus prasideja barti. // Laukitie snargley, żaltiay nedoribes / Smiertiosie musu ieszkoti linksmibes. / Bustie riksztiom's pierti.—

456. NAKTIS BUVO TAMSI, TILO NUORIME

Naktis buvo tamsi, tilo nuorime,
Tykus roms leidės visam prigimime,
Mėnuo šviesiai pro debesis praeiškė
Ir arti jau tą valandą apreiškė,
Kuriojoj žvaigždžių spinduliais nužengia
Dangaus dvasios ing vargdienio padengę,
Idant jo kartų buitį ir nuokentį
Miegu saldinti.

Ant skardžio upės tvano,
Kuri srovės' patvano
Sudrumstas vilnis varo,
Blizg namai puikaus dvaro.

Ten nudavėjas tos žemės
Aukso gulto lauk nerėmęs,
Idant miegs sparnais prisiaustų
Ir širdį užaktą glaustų.

Brangioj žibinktuvėj slėpta
Ugnis balksnavai liepsnoja
Ir unksnoj tvaską mėčioja
Ant turto, dargiai įglėbto.

Rūpingai per ilgą metą
Tas aukso brangybes krovė,
Įgamino iždus svieto,—
Saužinė miego neliovė.

Jau laiks greitame pralaktyj,
Variu ženklindams pusnaktį,
Dvylikakart suskambino,
O miegs dar nesiartino.

Ans pas kiemionis saikė
Ir glaudė tuos tam laike,
Kurie pirm ūkiniai buvo,
O už tėviškę nužuvo.

Veltai vylius išgimęs
Geidė miego akimis,
Kaip rudens lapas vyto,
Apmauda širdis krito.

Met guolį, miego neradęs,
Daro kraitskrynias užvertas
Ir musta, jog anam padės
Tvaskas aukso ir jo vertas.

Tame dangaus ženklai subraužė,
Perkūns nutrėškė,
Ugnis užblėškė,
Viesuls spirdams duris išlaužė.

Įein mėnuo išblyškęs,
O paskui pėdomis
Sekė patylomis
Statinė moteriškės,
Juodai aprėdyta,
Krūtis sukruvinta.

Ant teip baisaus regyklo vylius steb,
Nelaboj širdis jo šiurpuliu dreb.
Mato, neįtik, jaučias —
Ant galvos plaukai šiaušias.

— Tai baidai yr,— rėkdams baudė.—
Sustok, nušausiu! — sudraudė.

Bet statinė, žengdama
Ir nieko netardama,
Tyloms slenkant, apmaudavo
Ir dūsavo.

Datirt stebuklą sieros duksime,
Pagrieb strielbą ir, nužvilgęs žymę,
Atlaužė,
Nudaužė.
Titnagas ugnį skleidė,
O kulipka kraugeidė
Šūvio nutrenksmu tamsybę skyrė
Ir vidurį šešėlio perspyrė.

Bet ana nuliūdime didžiame
Lengvu žingsniu dar arčiaus ėjo
Ir, kad jau prie vyliaus priėjo,
Ant jo pečių alkūnę atrėmė
Ir silsta.

Ans silpsta,
Prakaitauja ir dreb
Ir kitą ginklą grieb.
Tuo tarpu ana jam tarė
Balsu lygu žąslių žaidės,
Kaip strauts tek tyliam vakare
Ir vėjs, ant kapų nu[s]leidęs:

— Liauk! Man šūvis strielbos garsios
Negyvai smerties neužduos.
Motina aš tos žemės. Rona ta,
Tu žinai, nuog ko yra užduota.
Sūnau, tu tamsioj rakšty mane užvėrei,
O aš tau ant padėjimo bėgu spėriai.
Matau, dūšia tavo sopuliais suspausta,
Geidi atsilsio. Eikim į amžiaus glaustą.
Aš atleidžiu, bo ne motinos rūstybė
Keršti sūnaus piktybę.

Tame sudrebėjo dvaro rūmai,
Stogai sutrenkė ūmai,
Sutemė naktis baiminga —
Per išremtą langą įsprunga
Juoddvasia nelaiminga
Ir perkūno balsu subunga:

— Nėra, nėra pagelbėjimo
Už brolių kraujo pardavimą.

Praamžinojo didybė
Sūds yr. Stok prieš jo galybę.

Teip tarė ir panerime
Kūną vyliaus lovon drėbė,
Dūšią pragaran pagriebė.
Perkūns žaib' vėjo kaukime.

456. SMERTIS WILAUS ŻEMAYTISZKAY PARGULDITA. Naktis buwa tamsi, tiło nůrime, / Tikus roms łaydes wisam prigimime / Menů szwiesėy pro debesis pra êyszkie / Ir arti iau tą wałanda aprêyszkie, / Kuriojo Żwaygżdżiu spinduleys nużenge / Dangaus dwases ing wargdienia padengi / Idant io kartu buyti ir nůkinti / Miegu saldinti. // Ant skardzia upes twana / Kuri srowes' patwana / Sudrumstus wilnius wara / Blizg namay puykaus dwara / Ten nudaweies tos żemes, / Auksa gułto łauk nêremes, / Idant mieg's sparnays prisiaustu / Ir szirdi użakta głaustu. / Brangioj' żybinktuwe słepta / Ugnis bałksnaway lêpsnoie, / Ir unksnoj' twaska meczoie / Ant turta dargiėy igłebta. / Rupingáy par iłga mêta, / Tas auksa brangibes krowê, / Igamina iżdus swieta / Saużinê miega nêlowe. // Jau łayk's grejtamê pra-łakti, / Wariu żenklindam's pusnakti / Dwilika kart' suskambina / O mieg's dār nêsi-artina. // An's pas kiemionis saykê, / Ir głaude tus tam' łaykê / Kurie pirm ukini buwa, / O uż tewiszkê nużuwa / Weltay Wilus iszgimis / Gêyde miega akimis; / Kayp rudens łapas wita, / Apmauda szirdis kryta, / Mêt gůli miega neradês, / Dara krayt=skrynês użwertas, / Ir musta iog anam pades / Twaskas auksa ir jo wertas. / Tame dangaus żenkłay subrauże / Perkuns nutreszkê / Ugnis użbłeszkê / Wesůls spirdam's duris iszłauże. // I-eyn' menů iszbliszkês / O paskuy pedomis / Sekê patiłomis / Statine moteriszkês; / Jůday apredita / Krutis sukruwinta. / Ant teyp baysaus regikła Wilus stêb' / Nêłaboj' szirdis jo szurpulu drêb' / Mata, nêitik, iauczes / Ant gałwos płaukay szauszes. // „Tay bayday ir" rekdams baudê / „Sustok nuszausiu" sudraudê / Bet Statine żengdama, / Ir nieka nêtardama / Tiłoms slinkiant apmaudawa / Ir dussawa. // Datirt' stebukła sieros duksimê, / Pagrieb strielba ir nużwiłgês żimê / Atłauże / Nudauże / Titnagas ugni skłêyde / O kulipka krau-gêyde / Szuwio nutrenksmo, tamsibe skire / Ir widuri Szeszela parspire — / Bêt ana nuludimê didemê, / Langwu żengsniu dār arczaus eje / Ir kad iau pri Wilaus pri-eje / Ant jo pecziu ałkunê atremê. / Ir siłsta, / Ans siłpsta / Prakaytauja ir drêb' / Ir kita ginkła grièb' // Tů tarpu ana iam tarê / Bałsu ligu Żanslu Żaydês / Kayp straut's têk tiłam' wakarê / Ir wej's ant kapu nułaydês / Lauk! man szuwis strielbas garsios / Negiwáy smerties nêużduos. / „Motina asz tos żêmes, rona ta / „Tu żinay nůg ko ira użdůta, / „Sunau! tu tamsioj' rakszti mani użwerey / „O asz tau ant padeima begu sperėy / „Matau duszê tawo sopuleys suspausta / Geydi atsilsia, eykim iamżaus głausta / „Asz atłeydżiu, bo nemotinas rustibe / „Kerszti sunaus piktibe" / Tamê sudrêbeiê dwara rumay / Stogay sutrenkê umay / Sutêmê naktis bayminga / Par iszrêmta łanga isprunga, / Jůd-dwasê nêłayminga / Ir Perkuna bałsu subunga / „Nêra, Nêra pagiałbeima / „Uż brolu krauja pardawima / „Praamzinoia Didibe / „Sud's ir, stok priesz io galibê. // Teyp tarê, ir panerimê / Kuna Wilaus łowon drebê / Duszê pragaron pagriebê / Perkuns żayb' Weja kaukimê.

PAAIŠKINIMAI

ŠALTINIAI

S. Daukanto (S. D.) rinkinių tautosaka skelbiama iš rankraščių[1], ir tik nedaugelis kūrinių, kurių užrašymų rankraščiuose neišliko,— iš pirmųjų spausdintų publikacijų.

Didžiausias S. D. lietuvių liaudies dainų rankraščių kompleksas yra 33 pluoštų rinkinys (SD), saugotas Lietuvių mokslo draugijoje (LMD) Vilniuje. Kažkuriuo metu (po 1920 metų) Mykolo Biržiškos prašymu LMD buvo padaryti rinkinio pluoštų nuorašai. Rankraščius nurašė Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos mokiniai. Nuorašai pasiliko LMD, ir dabar jie saugomi Lietuvos TSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto (LKLI) Lietuvių tautosakos rankraštyne (šifrai: LMD I 54, 364, 422a, 574), o rankraščių originalai anuomet buvo perduoti M. Biržiškai[2]. 1944 m. M. Biržiška paliko tuos rankraščius Kaune[3], ir, karui pasibaigus, juos perėmė Lietuvos TSR valstybinės respublikinės bibliotekos rankraštynas, kuriame SD rinkinys dabar saugomas (LRB Rk F110).

Tas SD rinkinys (per 880 psl. teksto) buvo pagrindinis S. D. išspausdintų ir planuotų spausdinti dainų šaltinis, iš jo daugiausia dainų skelbiama ir šioje knygoje. Rinkinio pluoštai nevienodo didumo, dalis tekstų juose rašyta S. D., kita (didesnioji) dalis — jo talkininkų, kurių būta, sprendžiant iš skirtingų rašysenų, ne mažiau kaip 40 žmonių. Sudėjus pagal formatus — mažąjį, vidutinį ir didįjį — SD pluoštai LMD buvo sunumeruoti romėniškais skaičiais nuo I iki XXXIII, o tekstai juose — arabiškais skaičiais mėlynu pieštuku, paliekant kai kur S. D. bei jo talkininkų numeraciją. Skelbdami savo darbuose dainas iš SD, šią pluoštų ir tekstų numeraciją paliko J. Basanavičius, M. Biržiška ir kiti tyrinėtojai, ji paliekama ir dabar. Beveik visuose pluoštuose yra LMD antspaudas.

Kai kurie atskiri pluošteliai ir lapai su dainų užrašymais LMD nebuvo įjungtį į didįjį SD dainų rinkinį ir sutvarkyti kaip atskiri rankraščiai, saugomi šiuo metu LKLI Tautosakos skyriaus Lietuvių tautosakos rankraštyne. Tai pluoštai LMD I 81, 369, 431, 968.

LKLI bibliotekos rankraštyne, S. Daukanto rankraščių fonde (SDF), taip pat saugoma keliolika pluoštų ir atskirų lapų su dainų užrašymais. Tai rank-

---

[1] S. Daukanto tautosakos rinkinių rankraščius tarybiniais metais aprašė: *Miciūtė O.* Simono Daukanto rankraštinis palikimas.— Lietuvių literatūros instituto darbai / LTSR MA, 1947, t. 1, p. 177—225; *Grigas K.* Simono Daukanto lietuvių tautosakos rinkiniai ir leidiniai.— LTSR MA darbai. Ser. A, 1958, t. 1, p. 225—243; *Jurgutis V.* Dainų lobis.— Bibliotekų darbas, 1964, Nr 11, p. 34—37; Lietuvos TSR bibliografija. Ser. A. Knygos lietuvių kalba. T. 1. 1547—1861. V., 1969, p. 501, 503 (įrašai R68, R74, R88); *Skrodenis S.* Tautosaka Respublikinės bibliotekos rankraštyne: (Anot. katalogas). [„Simono Daukanto fondas (F110)", p. 175—186].— Knygotyra, 1976, t. 5(12), p. 175—195.

[2] Nuorašų aplanke buvo pažymėta, kad originalai nusiųsti M. Biržiškai į Kauną per apsirikimą vietoje nuorašų.

[3] Prie rankraščių pridėtas raštelis: „Palieku brolio Vaclovo žinioje... Daukanto dainų medžiagą... (čia trūksta kai kurių sąsiuvinių). Mykolas Biržiška. 1944.VI.30." [Trūksta tik II pluošto. *Red.*]

raščiai SDF 15, 36—38, 43, 79—82, 90, 95, 97—99, 159. „Pasakų masių" (DPM) rankraščiuose (SDF 6) irgi yra dainų užrašymų.

Ne visi S. D. turėti dainų užrašymų rankraščiai pasiekė mūsų laikus, bet dalis neišlikusių užrašymų buvo paskelbta. Neišliko beveik visi K. Maigio (Moigio) laiškai S. Daukantui, kuriuos M. Davainis-Silvestraitis išsiuntė į JAV A. Burbai. Bet tie laiškai 1898 m. buvo išspausdinti knygoje „Medega S. Daukanto biografijai" (MDB), ir K. Maigio (Moigio) užrašytos dainos pateikiamos šiame leidinyje iš tos publikacijos.

Neišliko taip pat kai kurių S. Daukanto „Dainėse Žemaičių" (DDŽ) išspausdintų dainų rankraščių. Tos dainos pateikiamos šiame leidinyje iš DDŽ, o trijų dainų fragmentai, kurių rankraščių irgi neišliko — iš S. Daukanto „Būdo" (DB).

Žemiau pateikiama detali šiam leidiniui panaudotų rankraščių ir kitų šaltinių charakteristika.

SD I.— 16,5×10,5 cm. Du susegti sąsiuviniai po 8 lapus. Prisegtame lapelyje M. Biržiškos pastaba: „Popieris 1824 m." Antraštė: „Daynes rożnes Lietuwiszkos (pakartota ir antrojo sąsiuvinio pradžioje, p. 17). Rašyta viena rašysena žemaičių tarme. Numeracija 1—18 S. D. ranka, bet dainų tik 17, nes Nr 13 praleistas. Rašalas išblukęs. Yra pabraukimų ir taisymų (tamsesniu rašalu) S. D. ranka. * Žr. dainas 59, 79, 182, 195, 199, 329, 365, 372, 377, 391, 394, 400 ir fragmentus — paaiškinimuose 238, 274, 361, 371, 420.

SD II.— Rankraščio originalas neišlikęs. Yra tik nuorašas: LMD I 54 (žr. aprašymą).

SD III.— 16,5×11 cm. 16 lapų sąsiuvinis. 1 p. kitu rašalu adresas: Isajenkowych przeciw pokrov-cerkvi. 2 m. 7, ir atskirame lapelyje M. Biržiškos pastaba: „Prirašytas [S. D.] Petrapilio adresas rodo, jog prieš 1850 m." Pluoštas turi antraštę —„Dayneles". Sąsiuvinyje 10 dainų ir 6 vestuvinės oracijos. Rašyta viena rašysena žemaičių tarme, gale prierašas-laiškas: „Diel parodima iog bus padarita Jo Milesta użgana neużyłga, dabarcziów Rasziau tus niekniekius kokiy tyktay papouly ysz pómietys papurgalwiu, płat yr statragiu itd." 1—12 tekstai sunumeruoti užrašytojo, o 13—16 mėlynu pieštuku LMD. Yra pabraukimų S. D. ranka kitu rašalu. * Žr. dainas 200, 209, 217, 256, 327, 418 ir fragmentus — paaiškinimuose 143, 193, 314, 355, 419.

SD IV.— 11,5×17,5 cm. Trys susegti sąsiuviniai, iš viso 30 lapų (du paskutiniai puslapiai tušti). 27 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. Numeracija mėlynu pieštuku LMD 1—24 (netiksli: po Nr 4 viena daina nenumeruota, Nr 6 ir 12 pasikartoja). * Žr. dainas 12, 25, 186, 190, 316, 331, 335, 371, 383, 403, 408, 426, 434, 442 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 60, 299, 312—313, 319, 339, 347—348, 353, 367, 391, 402, 404.

SD V.— 11×17,5 cm. Du susegti sąsiuviniai, kurių pirmas rašytas viena ranka, o antrasis — kita, abu — žemaičių tarme. 26 lapai (du pirmieji ir šeši paskutinieji puslapiai tušti). Pirmajame sąsiuvinyje tik vienas tekstas („Pażitkay ysz Girtibes") su S. D. prierašu lenkų k. „przejrzane" (peržiūrėta) ir taisymais teksto pradžioje. Antrojo sąsiuvinio tekstai sunumeruoti užrašytojo ir mėlynu pieštuku LMD: 1—17. Iš tikrųjų yra 18 tekstų (užrašyme SD V 10 po dainos „Ach mun Diewy kas tai ira" kaip tęsinys rašoma kita daina: „O kad Bernelis atioie pri Panos". Kadangi tai atskira daina, ji skelbiama skyrium ir žymima kaip d. SD V 10a). Iš viso pluošte yra 17 dainų ir viena vestuvinė oracija. * Žr. dainas 6, 66, 89, 260, 373, 393, 399, 407 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 49, 90, 138, 329, 350, 355, 401, 414, 423.

SD VI.— 11×17 cm. 16 lapų sąsiuvinis (du paskutinieji puslapiai tušti). 7 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. Vienoje 3 p. eilutėje pataisa J. Pabrėžos ranka rodo, kad jis persiuntė šį pluoštą S. Daukantui. * Žr.

dainas 349, 378, 385, 411, 443 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 350, 403.

SD VII.— 10,5×17 cm. Melsvo popieriaus 4 lapų sąsiuvinis. 4 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. Antraštė: „Daynas". Rašalas labai išblukęs, vos išskaitomas. Numeracija užrašytojo. * Žr. dainas 223, 311, 388.

SD VIII.— 11×18 cm. 23 lapų sąsiuvinis (1—2 p. tušti). 26 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. Numeracija užrašytojo. Rašysena ta pati kaip pluošto SD XXXIII 1—100 tekstų, yra vienodų tų pačių dainų variantų (žr. žemiau SD XXXIII pluošto aprašymą). * Žr. dainas 54, 65, 159, 171, 234, 322, 380, 397, 414, 423 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 11, 71, 76, 87, 116, 163, 193, 210, 238, 339, 349, 375, 429, 445.

SD IX.— 11,5×18 cm. Nelygiai apkirptas 16 lapų sąsiuvinis. Antraštė: „Giesmes Żiamaytyszkas". 14 dainų žemaičių tarme ir 2 — lenkų kalba („Ten mym zdaniem dobrze żyje" ir „Świętej przyjaźni przybytku"). Braižas nepratusio rašyti žmogaus. Numeracija (1—16) užrašytojo. * Žr. dainas 70, 134, 233, 269, 319, 358, 364, 367, 368, 412, 422 ir fragmentus — paaiškinimuose 268, 349, 360.

SD X.— 10,5×17,5 cm. Du melsvo popieriaus sąsiuviniai, susiūti į vieną, ir tarp jų įsiūtas balto popieriaus lapas, iš viso 17 lapų (1—2 ir 18 p. tušti). Trys rašysenos, visi tekstai žemaičių tarme. Pirmasis sąsiuvinis (3—17 p.) rašytas viena ranką, numeracija (1—9) užrašytojo. Toliau numeracija (10—24) tęsiama LMD mėlynu pieštuku. Baltas lapelis (19—20 p., daina Nr 10) rašytas kita ranka. Dar kita ranka užrašytos visos kitos dainos antrajame sąsiuvinyje, kurio pradžios nėra, nes tekstas Nr 11 užrašytojo buvo sunumeruotas 3-uoju, o prieš jį yra pirmesnės dainos pabaiga (Nr 10a). Viena daina per apsirikimą pažymėta dviem numeriais: 12 ir 13. Paskutinė daina (lenkų kalba: „Nie będę się żenił, aż po Wielkiej Nocy") nenumeruota. Iš viso 25 dainos. Prie trijų dainų (Nr 7, 12, 20) S. D. prierašai, nurodantys jų autorių: „napisana p. X. Pabreża", „X. Pabreża". Bet paties J. Pabrėžos ranka rašytų tekstų (autografų) šiame pluošte nėra. * Žr. dainas 41, 106, 261, 276, 350—351, 402, 404, 413, 424, 444 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 144, 213, 233, 349, 372, 380, 402, 414, 433.

SD XI.— 10×16 cm. 6 lapų sąsiuvinis. Dvi dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. * Žr. paaiškinimus 420, 446.

SD XII.— 10,5×17,5 cm. 14 lapų sąsiuvinis. 1—2 ir 20—28 p. tušti. Numeracija mėlynu pieštuku LMD 1—5, bet dainos šešios, nes viena nenumeruota (Nr 1a). Pirmosios 5 dainos užrašytos viena rašysena, paskutinioji — kita, visos žemaičių tarme. * Žr. dainas 318, 357, 384 ir nuorodą — paaiškinime 329.

SD XIII.— 12×19 cm. 8 lapų sąsiuvinis; tekstas tik 1—5 p. Dvi dainos, užrašytos J. Pabrėžos ranka: latvių („As apeme muyziu Meytu", su melodija) ir žemaičių („Ryibós ożelis"). Publikavo V. *Jurgutis* (JP p. 89—91, faks.). * Žr. dainą 207.

SD XIV.— 10,5×17,5 cm. Iš trijų pluoštelių susiūtas 24 lapų sąsiuvinis (paskutinis puslapis tuščias). 10 tekstų, užrašytų viena rašysena žemaičių tarme. Numeracija LMD mėlynu pieštuku 1—10. 8 prozos tekstai (laidotuvių maldos, vestuvinės oracijos) ir dvi dainos. * Žr. dainą 355 ir fragmentus — paaiškinime 374.

SD XV.— 11×16,5 cm. 8 lapų sąsiuvinis. J. Pabrėžos ranka užrašyti du tekstai: žemaitiškas („Eyłos apee Sproowa") ir latvių liaudies daina („Dieniejau pie kundzynia pyhrmu gaadu"). Publikavo V. *Jurgutis* (JP p. 76—88, 92—94, faks.). * Žr. dainą 344.

SD XVI.— 11×19 cm. Dviejų lapų sąsiuvinis. Numeracija LMD mėlynu pieštuku 1—3. 3 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. 1-me p. S. D. prierašas lenkų k. „Przejrzane" (peržiūrėta). Šį pluoštelį S. D. gavo turbūt

po 1846 m., nes nė vienos dainos iš jo nėra DDŽ, o dvi, paredagavęs, įtraukė į savo rankraštinį rinkinėlį SD XXX (žr. aprašymą), kurį sudarė po 1846 m. * Žr. dainą 401 ir nuorodas — paaiškinimuose 329, 407.

SD XVII.— 18,5×11 cm. Laiškų popieriaus lapas. Viršuj dešinėje pažymėtas „3". K. Maigio (Moigio) 1845 m. kovo 5 d. laiško S. Daukantui iš Alantos trečias lapelis (žr. rankraščio SDF 95 ir MDB išspausdintų K. Maigio (Moigio) laiškų aprašymą). K. Maigio (Moigio) ranka užrašytos dvi dainos ir vienas priežodis rytų aukštaičių tarme. * Žr. fragmentus paaiškinimuose 339, 350.

SD XVIII.— 18,5×11 cm. Tokio pat laiškų popieriaus lapas. Viršuj kairėje pažymėtas „4". K. Maigio (Moigio) 1845 m. kovo 5 d. laiško S. Daukantui iš Alantos ketvirtas lapelis (žr. rankraščio SDF 95 ir MDB išspausdintų K. Maigio (Moigio) laiškų aprašymą). Lapo pabaigoje kustodas „5", kuris rodo, kad buvo dar 5-tas šio laiško lapas (neišlikęs). K. Moigio (Maigio) ranka rytų aukštaičių tarme užrašyta vestuvinė daina, eiliuota oracija ir dainos fragmentas su trumpu vainiko uždėjimo aprašymu. Paraštėje yra prierašas S. D. ranka. * Žr. dainas 110, 122.

SD XIX.— 19×12 cm. 10 lapų sąsiuvinis (paskutinis puslapis tuščias). 15 dainų, užrašytų viena rašysena rytų aukštaičių tarme. Numeracija LMD mėlynu pieštuku 1—15. Šį pluoštą S. D. gavo turbūt po 1846 m., nes nė vienos dainos iš jo nėra DDŽ, o 6 dainas, paredagavęs ir perrašęs žemaitiškai, įdėjo į savo rankraštinį rinkinėlį SD XXXI (žr. aprašymą), kurį sudarė po 1846 m. kaip naują DDŽ „pėdelį". * Žr. dainas 33, 104, 198, 231, 297, 398, 417 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 115, 191, 197, 201, 233, 240, 359.

SD XX.— 21×13 cm. 7 lapų sąsiuvinis. 12 dainų, užrašytų viena rašysena žemaičių tarme. Numeracija LMD mėlynu pieštuku 1—12. Pluošto gale užrašytojo parašas: Cyryll Wambutt (apie Lauryną Vambutą žr.: *Merkys* V. Simonas Daukantas. V., 1972, p. 280—281, 296—297). Šį pluoštą S. D. gavo tikriausiai po 1846 m., vieną dainą iš jo redagavo savo juodraščių pluošte (SD XXIV, žr. aprašymą), o kitą — rugiapjūtės dainą „Ką dirb žebris rugiuose"— įtraukė į rankraštinį po 1846 m. sudarytą DDŽ „pėdelį" (SD XXX, žr. aprašymą) su savo paaiškinimu. * Žr. dainas 8, 18, 211, 320, 369, 387, 429 ir fragmentus — paaiškinimuose 349, 372, 374, 386, 419.

SD XXI.— 21×13 cm. 7 sąsiuviniai, sujungti į vieną pluoštą, iš viso 26 lapai, sunumeruoti S. D. Dainų numeracija (1—89) užrašytojo. Pridėtame lapelyje M. Biržiškos pastaba: „1837 m. popieris." Antraštė: „Spiewy Żmudzkie". 89 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. Rašysena labai panaši į A. Gabonskio lenkiškai rašytų J. K. Gintilai laiškų autografus (žr. LRB Rk PR 277, lap. 230, 242), tačiau nėra jokių kitų duomenų ar užuominų, kurios leistų laikyti A. Gabonskį šių dainų užrašytoju. Pluošto gale įsiūti dar 4 lapai su skirtingomis rašysenomis užrašytomis 5 dainomis (sunumeruotos LMD mėlynu pieštuku, 90—94) ir lapas su 5 dainų melodijomis. Publikavo V. *Jurgutis* (LK IX p. 481—484, faks.). Dainų tekstuose yra taisymų S. D. ranka, o paraštėse — jo atžymų. Šis didelis gerai užrašytų žemaičių dainų pluoštas buvo vienas iš svarbiausių šaltinių, S. D. ruošiant DDŽ: iš jo į DDŽ pateko ne mažiau kaip 32 dainos. * Žr. dainas 1, 3—4, 16, 26, 30, 32, 36, 38, 42, 60, 64, 68, 77, 80, 86, 88, 95, 97—98, 113, 117, 119, 126, 132, 136, 138—139, 142, 144—145, 147, 155—156, 161, 164, 167, 170, 184, 188, 193, 196, 204, 218—220, 222, 225, 230, 238, 244, 248, 253, 263, 270, 278—282, 290, 303, 307, 392, 395, 405, 431—432, 435—436, 446 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 6, 12, 34, 49, 58, 71, 74, 91, 158, 233, 254, 259, 307, 334, 349, 355, 358, 366, 372, 388, 399, 415, 431, 441.

SD XXII. — 22×18,5 cm. 10 lapų sąsiuvinis. 18 dainų žemaičių tarme, surašytų S. D. ranka. Antraštė: „Canticula Lithuanica". Dainas užrašė galbūt pats S. D., nes daugelio jų nėra kituose SD pluoštuose arba yra skirtingi variantai. Pirmoji daina („Eisiu į girelę pas margą genelį") yra SDŽ 23-čios dainos variantas. Galbūt šis pluoštas yra pirmas S. D. bandymas po 1829 m. (t. y. išėjus SDŽ) pačiam paruošti žemaičių dainų rinkinį? Tekstuose yra paskesnių S. D. taisymų ir prierašų paraštėse. Daugelį šio pluošto dainų, paredagavęs ir paderinęs su gautais iš savo talkininkų kitais variantais, S. D. vėliau įtraukė į DDŽ. * Žr. dainas 28, 49, 52, 96, 112, 135, 141, 194, 229, 245, 255, 259, 285, 299 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 36, 95, 186, 446.

SD XXIII. — 21,5×17,5 cm. 6 lapų sąsiuvinis balto popieriaus aplanke. Pridėtame lapelyje M. Biržiškos pastaba: „Popiera 1820 m." 8 žemaičių dainos, užrašytos S. D. ranka; kai kurių iš jų nėra nė viename talkininkų atsiųstame pluošte. Numeracija (1—6, 1—2) S. D. ranka, be to, Nr 5—7 sužymėta mėlynu pieštuku LMD. Numeruojant viena daina praleista. Yra taisymų S. D. ranka, ypač 4-os dainos tekste. * Žr. dainas 5, 258, 326, 360, 409 ir nuorodas — paaiškinimuose 14, 388.

SD XXIV. — 23×18,5 cm. Keli perpus perlenktų lapų pluošteliai po 8 puslapius, vienas toks pat 4 puslapių lapas ir du atskiri lapeliai, palaidai sudėti į tokio pat popieriaus aplanką. Iš viso 64 puslapiai. Tekstų numeracija 1—49 mėlynu pieštuku LMD, bet yra nenumeruotų fragmentų, su kuriais iš viso 53 dainos. 57 p. — vėjo krypčių pavadinimai (su pasaulio šalių brėžinėliais), žodyno nuotrupos, vienas priežodis. Viskas rašyta S. D. ranka, daug taisymų. Be ištisinės LMD numeracijos mėlynu pieštuku, pluošteliai ir tekstai buvo sunumeruoti iš eilės paties S. D. Įsižiūrėjus į šią numeraciją, matyti, kad pluošteliai išliko ne visi. Nėra 1—5, 7—8, 14 pluoštelių, kuriuose buvo 33 pilni dainų tekstai, dviejų dainų pabaiga ir vienos dainos pradžia. Šis pluoštas yra S. D. po 1846 m. redaguotų dainų juodraščiai. Dainas jis parinkdavo iš kitų, talkininkų atsiųstų (ypač po 1846 m.) užrašymų, bet yra ir tokių dainų, kurių užrašymų kituose SD pluoštuose nėra (nebuvo arba neišliko). Daugelį dainų iš SD XXIV S. D. švariai perrašė į savo sudaromus po 1846 m. rankraštinius rinkinėlius: SD XXX ir SD XXXI (žr. jų aprašymus), o juodraštyje tuos perrašytuosius tekstus įstrižai perbraukdavo. Lygindami tuos tris pluoštus, matome, kad perbrauktų tekstų SD XXIV pluošte yra gerokai daugiau negu dainų SD XXX ir SD XXXI pluoštuose. Peršasi išvada, kad po 1846 m. S. D. buvo paruošęs, be šių dviejų, dar bent vieną rankraštinį DDŽ „pėdelį", kuris neišliko. * Žr. dainas 13, 20, 46—47, 103, 111, 125, 127—128, 131, 133, 146, 151, 166, 173, 179, 202, 208, 246, 249, 266, 272, 284, 295, 389, 406 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 17—18, 39, 61, 81, 85, 104, 184, 197, 233, 266, 317, 325, 350, 353, 359, 384, 386, 397, 414, 423, 453.

SD XXV. — 21,5×16 cm. 15 lapų sąsiuvinis, kuriame 18 dainų, užrašytų viena rašysena šiaurės rytų Lietuvos tarme. 1-me puslapyje antraštė „Dajnis", 18 p. — „Letuwos dajnis". Numeracija 1—16 užrašytojo romėniškais skaičiais, o 17—18 — mėlynu pieštuku LMD. Kai kur paraštėse yra S. D. atžymų. Šį pluoštą S. D. gavo irgi po 1846 m. — nė vienos dainos iš jo nėra DDŽ, o dvi dainas S. D. įtraukė į SD XXXI „pėdelį". * Žr. dainas 23, 51, 69, 73, 83, 102, 109, 140, 154, 178, 185, 252, 289, 300, 308 ir fragmentus — paaiškinimuose 90, 257—258.

SD XXVI. — 22×18 cm. 14 lapų sąsiuvinis (p. 1—2 ir 28 tušti). 25 dainos, užrašytos viena rašysena rytų aukštaičių tarme su taisymais kita (ne S. D.) ranka. Numeracija 1—23 užrašytojo (netiksli: praleistas Nr 7, po Nr 12 viena daina be numerio, Nr 14 ir 17 — po dukart). Šį pluoštą S. D. bus gavęs irgi

po 1846 m.; 5 dainas iš jo pasirinko į savo SD XXXI „pėdelį". * Žr. dainas 50, 93, 115, 191, 197, 254, 291, 294, 334, 363 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 33, 85, 104, 166, 198, 201, 231, 233, 288, 297, 308, 359, 398.

SD XXVII.— 22×18 cm. 10 lapų sąsiuvinis, gale buvę du lapai iškirpti. 37 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. Numeracija užrašytojo. Yra taisymų ir atžymų S. D. ranka. Šis pluoštas S. D. gautas po 1846 m.: dvi dainas iš jo įtraukė į savo SD XXX „pėdelį" ir 8 — į SD XXXI „pėdelį". * Žr. dainas 7, 21, 29, 56, 67, 85, 100, 153, 176, 201, 203, 212, 227, 235, 274, 277, 305, 321, 323, 325, 356, 359, 362, 433 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 92, 105, 324, 349, 374, 384, 398, 402, 414, 419, 423.

SD XXVIII.— 22×18 cm. 4 lapų sąsiuvinis. 6 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. Numeracija užrašytojo. Nė vienos dainos iš šio pluošto nėra DDŽ. Gautas turbūt po 1846 m. * Žr. dainas 130, 157, 180—181, 239, 251.

SD XXIX.— 22,5×18 cm. Atskiri pluošteliai ir lapai, rašyti skirtingomis rašysenomis žemaičių tarme ir sudėti į aplanką. 18 dainų. Numeracija 1—17 mėlynu pieštuku LMD (po Nr 13 vienas tekstas be numerio):

a) SD XXIX 1.— 4 lapų pluoštelis (paskutinis puslapis tuščias). Kairysis kampas viršuje nelygiai išplėštas per visus lapus, kartu su buvusiu tose vietose tekstu. Užrašytas tik vienas kūrinėlis: 24 posmų tekstas „Linksmos pavasario atėjo dienos". 1—3 posmuose yra taisymų pieštuku S. D. ranka, bet DDŽ 103 — kitas variantas (nėra šio užrašymo 10, 13, 14, 18 posmų, kitų posmų skirtinga seka, skiriasi kai kurie žodžiai ir sakinių konstrukcijos).

b) SD XXIX 2.— Atskiras perlenktas lapas, tekstas tik 1—2 p. Viena daina („Nepaimsma Diewa Suda").

c) SD XXIX 3—6.— Atskiras perlenktas lapas. 4 dainos, iš jų trys užrašytos viena rašysena, o viena gale prirašyta kita ranka.

d) SD XXIX 7.— Atskiras 21×18 cm lapas su tekstu tik vienoje pusėje. Viena daina („Ano pusie aziora") su taisymais kita (ne S. D.) ranka.

e) SD XXIX 8.— Atskiras 20×18 cm lapas su tekstu abiejose pusėse. Viena daina („Wos auszra uższwit").

f) SD XXIX 9.— Atskiras 23×18 cm lapas. Vienas kūrinėlis: „Ubagu Balus" („Daugiel buwa tokjun dienun. . ."). Gale nurodytas autorius (Ułо: Ksiądz Karol Rymowicz").

g) SD XXIX 10.— Atskiras 28×18 cm perlenktas lapas. Viena daina: „Brolis iszdůdam's sesseri" („Sessit, tawę nutrotysiu").

h) SD XXIX 11.— Atskiras 17,5×22 cm lapas. Viena daina („Po Tawa Juzuli atcytolinima"). Teksto pradžioje S. D. prierašas lenkų k.: „Przejrzana" („Peržiūrėta").

i) SD XXIX 12, 13, 13a.— Atskiras 25×17 cm lapas. Trys dainos.

j) SD XXIX 14—16.— Atskiras 21×13 cm lapas. Trys dainos, užrašytos viena rašysena.

k) SD XXIX 17.— Atskiras 21×14,5 cm lapas su vienoje pusėje užrašyta daina („Gegużeli").

Ant pluošto aplanko mėlynu pieštuku LMD užrašyta: „N 18 — raudos", bet raudų šiame pluošte nėra. Matyt, užrašyta išimant raudas iš pluošto ir paskiau atgal nebeįdėta. Tas išimtasis rankraštis su raudų užrašymais (išlikęs ne visas) dabar saugomas skyrium („Rauda isztekętios"— LMD I 968). Lapo viršuje mėlynu pieštuku numeris: 18 ir J. Basanavičiaus prierašas rašalu: „Iš S. Daukanto rinkinio" (žr. rankraščio LMD I 968 aprašymą). * Žr. dainas 45, 105, 124, 324, 353, 361, 376, 386 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 135, 329, 349, 355, 361, 398, 414, 423, 453.

SD XXX.— 36,5×22,5 cm. 14 susiūtų lapų pluoštas (p. 26—28 tušti). Abiejuose puslapių šonuose pieštuku atribotos plačios paraštės. Pirmo puslapio viršuj, kairiajame kampe, vėlesnis įrašas: „Fol. I" ir dešinėje —„6 laiszkai; 18 dainu. . .vidi. M." (M.— gal J. Mikšas, nuo 1885 m. „Aušros" redaktorius ir vienas iš Tilžės „Birutės" draugijos steigėjų) ir „Birutės" draugijos antspaudas. Tuščiame 28-me puslapyje ta pačia ranka įrašas: „Byrutei" paveda Auszros rēdystē" ir vėl antspaudas. Tai rodo, kad šis pluoštas, prieš patekdamas į LMD Vilniuje, yra buvęs „Aušros" redakcijoje ir „Birutės" draugijoje. Jame 18 dainų, tvarkingai surašytų S. D. ranka. Kai kurių puslapių apačioje (po teksto, kur buvo laisvos vietos) S. D. įrašė paaiškinimų, nusitęsiančių per kelis puslapius. Šie prierašai vėlesni už dainas, kitu, labiau išblukusiu ıašalu. Numeracija 1—18 S. D. ranka ir vėliau, violetiniu rašalu, tais pačiais numeriais kita ranka. Surašytas į šį pluoštą dainas S. D. parinko iš kitų savo turėtų pluoštų, ypač iš tų, kuriuos gavo po 1846 m. Yra tekstų, perrašytų iš juodraščių pluošto SD XXIV. Yra ir tokių dainų, kurių užrašymų kituose S. D. rankraščiuose nėra (arba neišliko). Šis pluoštas — tai naujas, po 1846 m. sudarytas ir parengtas spaudai DDŽ „pėdelis". Prieraše po 6-os dainos S. D. tiesiog kreipiasi į skaitytoją: „... czea miłas skajtytojas ras dajnią..." Publikavo *V. Jurgutis* (Kn 1(8) p. 160—170 ir Kn 2(9) p. 200—207). * Žr. dainas 9, 14, 61, 82, 148, 150, 264—265, 273, 453 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 8, 18, 21, 97, 266, 317, 321, 401, 407.

SD XXXI.— 36,5×22,5 cm. Pluoštas panašus į SD XXX. Tai irgi S. D. ruoštas naujas DDŽ „pėdelis". Tokio pat didelio formato 20 lapų sąsiuvinis (du paskutinieji puslapiai tušti) taip pat su atribotomis paraštėmis. 29 dainos, švariai perrašytos S. D. ranka. 1-mo puslapio viršuje panašūs įrašai: „fol. II" ir „9½ laiškų, 29 dainos M." ir „Birutės" draugijos antspaudas; taigi ir šis pluoštas yra buvęs „Aušros" redakcijoje ir Tilžės „Birutės" draugijoje. Numeracija 1—29 S. D. ranka ir tie patys numeriai pakartoti violetiniu rašalu kita ranka. Daugiausia tai tradicinės liaudies dainos (iš jų 8 — apie išjojantį į karą bernelį). Kelios dainos parinktos iš pluoštų, S. D. turėtų ruošiant DDŽ, bet daugiau dainų iš tų pluoštų, kuriuos gavo po 1846 m. (SD XIX, XXV, XXVI, ypač XXVII), bei keletas dainų iš tų, kurias savo laiškuose buvo atsiuntęs jam alantiškis K. Maigis (Moigis) (žr. MDB aprašymą). Taip pat yra dainų, kurių užrašymų nėra (arba neišliko) kituose S. D. rankraščiuose. Kituose pluoštuose rytų aukštaičių tarme užrašytas dainas S. D. perrašė į SD XXXI žemaitiškai. Kelių šio pluošto dainų juodraščiai yra pluošte SD XXIV. * Žr. dainas 24, 94, 237, 275, 287, 293, 296, 301 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 7, 56, 90, 102, 104—105, 152—153, 174, 197—198, 201, 289, 305, 312, 332, 338, 359, 398, 417.

SD XXXII.— 36,5×23,5 cm. Aplanke sudėti pluošteliai ir atskiri didelio formato lapai. Rašyta skirtingomis rašysenomis. Numeracija 1—11 užrašytojo, o toliau 12—30 — mėlynu pieštuku LMD, bet yra ir nenumeruotų tekstų:

a) SD XXXII 1—11.— 4 lapų sąsiuvinis (paskutinis puslapis tuščias). 11 dainų, užrašytų viena rašysena žemaičių tarme.

b) SD XXXII 12—13.— Atskiras lapas, rašytas S. D. ranka. Vienos dainos (DDŽ 117) pabaiga ir visa daina „Avytės" („Linksma diena, linksma ana"). Puslapių paginacija, 143—144, S. D. ranka. Nėra abejonės, kad šį lapą S. D. išėmė iš spaudai paruošto DDŽ rankraščio, pakeitęs kitu (tuo tekstu, kuris išspausdintas DDŽ). „Avytės" yra paskutinė DDŽ — 118-oji — daina. Šiame lape ta daina pažymėta 122-uoju numeriu. Vadinasi, iš spaudai paruošto rankraščio S. D. yra išėmęs 4 dainas.

c) SD XXXII 13a—13b.— Atskiras lapas, rašytas S. D. ranka. Apatinis dešinysis kampas nuplėštas. Vienos dainos (DDŽ 100) pabaiga (nuo eilutės „Dabar, pone, paleisk tarną") ir visa daina „Ant marės krašto" (S. Valiūno „Birutė"). Puslapiai nepaginuoti. Šis lapas irgi veikiausiai išimtas iš DDŽ rankraščio, kai „Birutę" jame S. D. pakeitė kitu variantu (tuo, kuris išspausdintas kaip DDŽ 101-oji daina). Išimtame lape tą dainą S. D. buvo pažymėjęs 104-uoju numeriu.

d) SD XXXII 14—17.— Atskiras perlenktas lapas (paskutinis puslapis tuščias). 4 sutartinės, užrašytos viena rašysena rytų aukštaičių tarme. Po antrosios — S. D. prierašas pieštuku: „Jozef Dargiewicz w Datnowie." Šis lapas gautas turbūt po 1846 m.— dvi sutartines iš jo S. D. redagavo savo juodraščių pluošte (SD XXIV 12, 14). Tuščiame puslapyje S. D. ranka užrašytas 4 eilučių dainos fragmentas (nenumeruotas).

e) SD XXXII 18—25.— Atskiras lapas, abiejose pusėse tankiai prirašytas žemaičių tarme. 8 dainos. Antraštė: „Piosenki Żmudzkie". Prie antraštės S. D. pažymėta lenkų k. „Przejrzałem" („Peržiūrėjau"). Keli A. Strazdo eilėraščių variantai („Jau atėjo rudenėlis", „Oi dieve dievulaitis", „Atlek sakalai" ir kt.), S. Valiūno „Birutė", J. Pabrėžos „Esu sau žmogelis" ir kt.

f) SD XXXII 26—30.— Atskiras lapas, abiejose pusėse prirašytas viena rašysena žemaičių tarme. Visos 5 dainos — nuorašai iš SDŽ.

* Žr. dainas 2, 17, 27, 39, 143, 214, 243, 262, 286, 302, 304, 338, 332—333, 337—338, 396, 430 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 38, 135, 190, 336, 339, 349, 352.

SD XXXIII.— 36,5×21 cm. Didelių lapų pluoštas, kuriame yra įsiūta atskirų įvairaus formato pluoštelių. Dainos rašytos keliomis rašysenomis, yra rašytų ir S. D. Numeracija 1—100 užrašytojo, o toliau 101—150 — mėlynu pieštuku LMD. Yra nenumeruotų tekstų.

a) SD XXXIII 1—100.— 14 lapų pluoštas (paskutinis puslapis tuščias). 100 dainų, užrašytų viena rašysena žemaičių tarme. Antraštė: „Dayneles Żemaytyszkas". Prie daugelio tekstų yra S. D. atžymų ir kai kur taisymų (rašalu arba pieštuku). Rašysena labai panaši į pluošto SD VIII rašyseną, yra kone žodis žodin sutampančių dainų. Turbūt abu pluoštus S. D. gavo iš to paties savo talkininko. Greta SD XXI, tai antras didelis gerai užrašytų dainų pluoštas, iš kurio S. D. išrinko į DDŽ ne mažiau kaip 33 dainas. Iš šių dviejų pluoštų į DDŽ paimta daugiau kaip pusė visų dainų.

b) SD XXXIII 100a.— Įsiūtas atskiras didelio formato žalsvo popieriaus lapas, kurio pirmoje pusėje žemaičių tarme įrašyta pasakėčia „Warna Nedori motina" (kitoje pusėje S. D. ranka penkiaeilis „Pas wiskupa buwau"; abu tekstai nenumeruoti). Popierius toks pat, kaip rankraščio SDF 159 (žr. aprašymą). Rašysena ir rašyba kaip tekstų SD XXXIII 149 ir 150 (A. Strazdo „Gegužėlės" nuorašo ir pasakėčios „Bouwa naktis. . ."; žr. aprašymą) ir rankraščio SDF 159 (pasakėčios „Waykay yr Warlias"). Tas tris pasakėčias veikiausiai sueiliavo Juozas Križanauskis (žr. 330 paaiškinimą).

c) SD XXXIII 100b—100e.— 21×13 cm. 4 lapų sąsiuvinis (paskutinis puslapis tuščias) su 4 kūrinėliais, įrašytais viena rašysena žemaičių tarme. Tai S. Valiūno „Šlovė Bachuso", „Kalėdos", „Pasveikinimas valsčionių" ir „Dūmojimas seno žemaičio ant kalno Birutos". Tekstai nenumeruoti. 1-mo puslapio viršuje M. Biržiškos pastaba pieštuku: „Ar ne visi Valiūno?"

d) SD XXXIII 101—115, 124—147.— 20 lapų, įjungtų į bendrą pluoštą (paskutinieji 7 puslapiai tušti). 39 dainos, rašytos S. D. ranka, su jo numeracija romėniškais skaičiais I—XXXIII, I—VI. Tekstuose daug S. D. taisymų. Šie lapai — tai prieš 1846 m. redaguotų dainų juodraščiai, kai S. D. ruošė spaudai

DDŽ. 12 tekstų ištisai atitinka DDŽ išspausdintas dainas. Kitos čia redaguotos dainos į DDŽ nepateko. Yra dainų, kurių užrašymų neišliko kituose S. D. rankraščiuose.

e) SD XXXIII 116—122, 122a, 122b, 123.— 6 lapai, įsiūti tarp S. D. ranka prirašytų lapų (du paskutinieji tušti, juose S. D. ranka įrašyti du trumpi, nenumeruoti, dainų fragmentai). Lapų apačioje, dešiniajame kampe, popierius nelygiai išplėštas, dalis teksto sužalota. 10 dainų, užrašytų viena rašysena žemaičių tarme.

f) SD XXXIII 148—150.— Atskiras lapas, prisiūtas pluošto gale. Vienoje pusėje daina žemaičių tarme (tekstas 148). Antroje pusėje — kita rašysena du tekstai žemaičių tarme: 149 — A. Strazdo „Gegužėlės" varianto nuorašas ir 150 — pasakėčia „Buvo naktis..." Šių tekstų rašysena ir rašyba ta pati kaip teksto SD XXXIII 100a ir rankraščio SDF 159. „Gegužėlės" nuorašą įrašė ir tris pasakėčias sueiliavo veikiausiai Juozas Križanauskis (žr. 330 paaiškinimą).

* Žr. dainas 10—11, 22, 31, 34—35, 37, 43—44, 48, 55, 58, 62—63, 71, 74—76, 78, 81, 87, 90—92, 99, 101, 107—108, 116, 120—121, 123, 129, 137, 149, 158, 160, 163, 165, 168—169, 172, 175, 183, 189, 192, 205, 210, 215—216, 221, 224, 226, 228, 241—242, 267, 283, 292, 296, 306, 309, 312, 314—315, 330, 339, 341—343, 354, 370, 375, 420, 427—428, 437—438, 445, 447—448 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 35, 45, 49, 52, 59, 65, 74, 79, 91, 139, 142, 144—145, 159, 170, 182, 193, 196, 199, 213, 234, 237—238, 260, 268, 274, 290, 306—307, 313, 319, 322, 329, 339, 349, 355, 361, 365—366, 372, 374, 377, 380, 386, 393, 397, 399—400, 414—415, 419—420, 429, 431, 441, 445.

LMD I 54, tekstai 15, 16a, 19, 19a.— Neišlikusio pluošto SD II nuorašas. 4 dainos, užrašytos žemaičių tarme. * Žr. dainas 366, 415 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 372, 441.

LMD I 369.— 12×18 cm. 22 lapų sąsiuvinis (paskutinieji 30—44 p. tušti). 9 dainos, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme, ir 2 dainos lenkų kalba („Do nóg się twoich zbliżamy upadamy" ir „Maxymy żmudzinów"). * Žr. dainas 268, 374, 410, 419 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 319, 334, 372, 376, 386.

LMD I 431.— 22×18 cm. 3 lapų sąsiuvinis ir prijungtas prie jo kitokio popieriaus (11×16 cm) lapas. 7 dainos, užrašytos žemaičių tarme, iš jų 1—5 — viena rašysena, o 6 ir 7 — skirtingomis rašysenomis. * Žr. dainas 72, 247, 425 ir fragmentus — paaiškinimuose 77, 100, 219, 386.

LMD I 968.— 27×21 cm. Vienas perlenktas lapas, trimis skiltimis smulkiai prirašytas viena rašysena. Nėra rankraščio pabaigos. Antraštė: „Rauda isztekętios". Turinyje — laiškas S. Daukantui ir 14 vestuvinių raudų jaunosios pusėje su paaiškinimais. Laiškas ir paaiškinimai žemaičių tarme, raudų tekstai užrašyti rytų aukštaičių tarme. Publikavo *J. Basanavičius* (LT IV p. 142—145). Nustatyta, kad šių raudų užrašytojas, laiško ir paaiškinimų autorius yra Mykolas Miežinis. Raudos užrašytos apie 1852 m. ir atsiųstos S. D. į Varnius ne vėliau kaip 1855 m. Raudų rankraštis pirmiau buvo SD XXIX pluošte (žr. aprašymą), paskiau buvo iš jo išimtas, padarytas nuorašas, bet originalas į pluoštą nebegrąžintas. Be to, dingo antrasis originalo lapas su pabaiga — likusiais raudų tekstais. Jie išliko tik nuoraše LMD I 81.

LMD I 81.— 36,5×23 cm. 9 lapai, rašyti vienoje pusėje. „Raudos ištekančios" nuorašas su korektūriniais (rašybos) taisymais raudonu rašalu kita rašysena. Nuoraše nėra Miežinio laiško Daukantui, užrašytojo pastabų išnašose. Gerokai patrumpinti paaiškinamieji tekstai, dalis jų prirašyta pieštuku, bet raudos nurašytos tos pačios ir visos (taip pat iš neišlikusio lapo). Nuoraše tekstai sunumeruoti 1—17, paskutinis („Kur tavę temo") nenumeruotas.

Šiame leidinyje „Rauda ištekančios" spausdinama visa, pradžia — iš rankraščio LMD I 968, toliau iki galo — iš nuorašo LMD I 81. * Žr. tekstus 187.

SDF 6. — „Pasakos masių" (DPM). Tarp pasakų viena rašysena žemaičių tarme užrašyta 12 dainų. Publikuota LT IV (Pr). * Žr. dainas 213, 313, 382, 441 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 349—350, 355, 374—375, 415, 445.

SDF 15. — 12 atskirų lapų — lietuvių kalbos žodyno medžiaga. Viename lape užrašytas ketureilis vestuvinės dainos fragmentas („Turi avių būrį"). * Žr. dainą 177.

SDF 36. — 25×22,5 cm. Atskiras lapas. Daina „Arielka pramonis peklos", užrašyta S. D. ranka, su taisymais. * Žr. 384 paaiškinimą.

SDF 37. — 35,7×22,7 cm. Atskiras lapas. „Dajnie paraszyta metuse 1832" („Palik swejka milemoji, parżegnok ant kiale..."), užrašyta S. D. Pirmą kartą išspausdino M. Valančius „Palangos Juzėje" (1869). Pakartojo M. Biržiška kn.: Dainų atsiminimai iš Lietuvos istorijos. K., 1920, p. 74—75.

SDF 38. — 35×33,6 cm. 2 lapai. 3 dainos, užrašytos S. D. * Žr. dainas 416, 440 ir fragmentus — paaiškinime 414.

SDF 43. — 23×18,5 cm. 2 lapai. S. D. ranka užrašyti du tekstai: „Rauda nustojus piršto" ir „O zmianie czasu" („Ateja cziesaj sunki gadine"). * Žr. tekstus 317, 439.

SDF 79. — 22,5×17,5 cm. 10 lapų sąsiuvinis (tekstas p. 4—10). 1-me puslapyje J. Basanavičiaus užrašas: „Iš Sim. Daukanto palikimo. (Gauta 1911 m. iš dro Kauneckio)." 3 pasakėčios, užrašytos viena rašysena žemaičių tarme. * Žr. tekstus 450—452.

SDF 80. — 18×21,5 cm. Vienas lapas. Pasakėčia „Auksu brangiu pripiltas maišas iš šikšnos", žemaičių tarme. * Žr. tekstą 449.

SDF 81. — 27×22,3 cm. Vienas lapas. Eilėraštis „Apie blogą kraučių", užrašytas žemaičių tarme. * Žr. tekstą 421.

SDF 82. — 21×15 cm. 3 lapų sąsiuvinis (paskutinis puslapis tuščias). 3 kūrinėliai, užrašyti viena ranka žemaičių tarme: giesmės „Tau garbė šlovė, amžinas pone" ir A. Mickevičiaus eilėraščio „Pierwiosnek" („Žibakė") vertimai iš lenkų kalbos (vertėju pasirašęs Jaunas Žemaitis) ir S. Stanevičiaus pasakėčios „Arklys ir meška" variantas. „Žibakę" publikavo *K. Korsakas* (LK II p. 361—363, faks.). * Žr. tekstą 454 ir fragmentą — paaiškinime 348.

SDF 90. — Du atskiri lapai. Pirmasis 34×23 cm. Jame vienas kūrinėlis — Antano Goreckio eilėraščio „Śmierć zdraycy kraju" vertimas: „Smertis Wilaus Żemaytiszkay parguldita." Tekstas lygiagrečiai lenkų ir lietuvių kalbomis. Antrasis — 23×18 cm., su A. Goreckio eilėraščiu „Butelka z szampanem" lenkų kalba. * Žr. tekstą 456.

SDF 95. — 20×13 cm. Laiškų popieriaus lapas. Viršuje, dešiniajame kampe, pažymėta „2". 3 dainos (A. Strazdo eilėraščių variantai) ir vienas priežodis, užrašyti viena rašysena rytų aukštaičių tarme. Rankraštis be pradžios (tekstas prasideda nuo dainos vidurio) ir, sprendžiant iš kustodų, be pabaigos (4-ame puslapyje po teksto kustodas: Birutta Połąga, vadinas, toliau buvo lapas su S. Valiūno „Birute"). Antras ir trečias tekstai numeruoti 17, 18 S. D. ranka. Yra pora S. D. prierašų rašalu ir pieštuku. Tas lapelis — likęs neišsiųstas į JAV K. Maigio (Moigio) 1845 m. kovo 5 d. laiško S. Daukantui antrasis lapas. Pirmasis lapas (laiško pradžia) išspausdintas MDB p. 28—31 ir baigiasi eilute „Nes aprėdė pats gimimas", o šio antrojo lapelio tekstas prasideda kaip tik sekančia dainos eilute „Atsakė tai gegužėlė", kuri pritampa prie nebaigto išspausdinto teksto. Be to, išliko to paties laiško 3-as ir 4-as lapai (žr. SD XVII, SD XVIII ir MDB išspausdintų K. Maigio (Moigio laiškų aprašus). * Žr. tekstą 336 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 329, 332.

SDF 97.— 30×21,5 cm. Vienas lapas. S. Stanevičiaus pasakėčios „Aitvarai" variantas, užrašytas žemaičių tarme. Publikavo *J. Lebedys* (StR p. 561, faks.). * Žr. tekstą 347.

SDF 98.— 17×21,5 cm. 8 lapų sąsiuvinis. 5 kūrinėliai, užrašyti viena ranka: S. Valiūno „Birutės" ir S. Stanevičiaus pasakėčios „Arklys ir meška" variantai ir lenkų kalba — S. Valiūno „Birutės" L. Jucevičiaus vertimas ir du eilėraščiai: „Maxymy, czyli zdania moralne" ir „Z bogiem". * Žr. tekstą 348 ir fragmentus — paaiškinime 339.

SDF 99.— 22,5×18 cm. Vienas perlenktas lapas (paskutinis puslapis tuščias). Du tekstai viena rašysena žemaičių tarme: D. Poškos redaguotas S. Valiūno „Birutės" variantas ir nuorašas epitafijos, iškaltos D. Poškos antkapyje Kaltinėnų kapuose, su paaiškinimu apie kapo paminklą, kurį 1845 m. pastatė D. Poškos giminaitis, Žvingių altaristas Juozapatas Paškevičius. Šį rankraštį S. D. gavo po 1845 m., atsiuntė tikriausiai pats J. Paškevičius. * Žr. tekstus 340, 345 ir fragmentus — paaiškinime 339.

SDF 159.— 27,5×21 cm. Vienas lapas. J. Krasickio pasakėčios „Vaikai ir varlės" sekimas-perdirbinys žemaičių tarme. Gale prierašas: „Carskoie Sieło d. 14 liepa 1837 mjatu". Popierius toks pat, kaip rankraščio SD XXXIII 100a. Rašysena ir rašyba — kaip tekstų SD XXXIII 100a, 149, 150. Sueiliavo veikiausiai Juozas Križanauskis. * Žr. tekstą 455.

MDB.— Siųsdamas A. Burbai į JAV savo surinktą medžiagą apie S. Daukantą, M. Davainis-Silvestraitis išsiuntė ir gautus iš S. D. sesers sūnaus gydytojo Leono Kauneckio K. Maigio (Moigio), J. Pabrėžos, M. Valančiaus, F. Barkausko ir kt. laiškų S. Daukantui originalus. Laiškus išspausdinus „Medegoje S. Daukanto biografijai", originalai nebuvo grąžinti į Lietuvą ir iki šiol nežinomi. Iš tų dingusių rankraščių MDB išspausdinta viena daina („Šiltas alus ką padarė", p. 86—87) iš kretingiškio Fabijono Barkausko (Borkacko) laiško ir dainos iš alantiškio Kazimiero Maigio (Moigio) laiškų (p. 28—72). K. Maigis (Moigis) savo 1845—1847 m. laiškuose atsiuntė S. Daukantui keliasdešimt (per 30) dainų ir poezijos kūrinėlių. Išlikusiuose rankraščiuose pavyko atpažinti tik pirmojo, 1845 m. kovo 5 d., laiško 2—4 lapus, matyt, per atsitiktinumą neišsiųstus į JAV (žr. SD XVII, SD XVIII, SDF 95 aprašymus; to paties laiško 1-as lapas išspausdintas MDB p. 28—31). Išspausdintuose MDB K. Maigio (Moigio) laiškuose yra 29 dainų ir eilėraščių tekstai. Keletą iš jų S. D. įtraukė į savo sudaromą po 1846 m. rankraštinį „pėdelį" SD XXXI, kaip paprastai, rytų aukštaičių tarme užrašytus tekstus perrašęs savo rašyba žemaitiškai. Tuose laiškuose yra keletas A. Strazdo, D. Poškos eilėraščių. Iš jų į šį leidinį nededami tie, kurie beveik niekuo nesiskiria nuo žinomų autentiškų tekstų: A. Strazdo „Pagrabas Palšio", D. Poškos „Ant bažnyčios katedralnos Vilniuje... pašventinimo", „Dūmojimas ant senos pilies Vilniuje" ir kt. * Žr. dainas 15, 19, 114, 152, 174, 250, 257, 310, 328, 346, 379, 390 ir fragmentus bei nuorodas — paaiškinimuose 94, 143, 237, 275, 287, 293, 296, 301, 329, 336, 349, 353, 398, 417.

DDŽ.— Daugelio „Dainėse Žemaičių" išspausdintų dainų atitikmenys ir variantai randami S. D. rankraštiniame palikime. Tačiau yra kelios dainos, kurių nei atitikmenų, nei artimų variantų rankraščiuose nerasta. Tai DDŽ 68, 76, 81, 82, 83, 85, 100, 105, 107, 108. Tos dainos šiame leidinyje pakartojamos iš „Dainių Žemaičių". * Žr. dainas 53, 57, 84, 162, 206, 232, 236, 271, 352, 381.

DB.—„Būdo" išnašose S. D. išspausdino trijų dainų fragmentus, neišlikusius rankraščiuose. * Žr. dainą 40 ir nuorodas — paaiškinimuose 129, 193, 200.

KL.— 24 lapų rankraštis O. Kolbergo palikime (Polskie Towarzystwo Ludoznawcze we Wrocławie, signatūra 30/1299): Dajnes żiamajtiu pagał żodiu

dajniniku iszraszytas par Simaną Dowkontą iszgulde łąnkiszkaj Mikałojus Akiełajtis=Pieśni żmudzkie napisane podłóg słów śpiewaków przez Szymona Dowkonta, przetłumaczył na polski Mikołaj Akielewicz. Rankraštyje nurašytos iš DDŽ dainos 1—26 žemaitiškai ir lygiagrečiai jų vertimas į lenkų kalbą. Abu tekstai parašyti M. Akelaičio. Lenkiškame tekste yra O. Kolbergo pataisų. Visi šio rankraščio dainų tekstai išspausdinti abiem kalbom knygoje: *O. Kolberg*. Dzieła wszystkie. T. 53. Litwa. Warszawa, 1968 (tai KL dainos 40, 54—55, 72, 75—76, 88—89, 112, 118, 132, 136, 140—141, 143, 148, 155, 158, 172, 178, 181—182, 193—196). * Žr. nuorodas paaiškinimuose 2, 6, 28, 52, 59, 62, 90, 92, 115, 119—120, 167, 169, 182, 213, 219, 242, 245, 259, 261, 290, 306, 315, 322.

STRUKTŪRA

Po dainos numerio šioje knygoje ir antraštės (pirmosios teksto eilutės) paaiškinime žymimas dainos šifras S. D. rinkiniuose: rankraščio arba kito šaltinio šifro santrumpa ir teksto eilės numeris. Jei daina užrašyta ne žemaičių tarme, tuoj po šifro skliaustuose nurodoma, iš kurios ji vietos. Kai tekstas rašytas S. D. ranka (jo redaguotas arba užrašytas), tas irgi pažymima skliaustuose tuoj po šifro santrumpomis *red.* ar *užr.* Taip pat skliaustuose po šifro ir santrumpos *sp.* prireikus nurodoma, kur šis užrašymas yra publikuotas iš rankraščio. Jei skelbiamas variantas yra kontaminuotas, nurodoma pagal Lietuvių liaudies dainų katalogą, kurių dainų tipų posmai ar motyvai jame sujungti. Nurodomi kitų, neskelbiamų, tos pačios dainos užrašymų šifrai S. D. rinkiniuose; jie sujungiami lygybės ženklu (=), jei yra vienodi su skelbiamuoju tekstu arba tik nežymiai skiriasi rašyba, vienu kitu vaizdo ir motyvo nekeičiančiu žodžiu ar posakiu, o jei variantų tekstuose yra didesnių skirtumų, jų šifrai rašomi po dvigubos tildės (≈) ir prireikus skirtumai aptariami bei originalo rašyba išrašomi skirtingi variantų fragmentai. Nurodoma, kuris variantas ar variantai buvo S. D. panaudoti redaguojant tekstą, išspausdintą „Dainėse Žemaičių". Į paaiškinimus dedamos taip pat įvairios S. D. ir užrašytojų pastabos ir prierašai. Jei pastabos užrašytos ne lietuvių kalba, skliaustuose pateikiami jų vertimai.

Toliau, po žvaigždutės, pateikiamos bendros žinios apie skelbiamos dainos tipą: žymimas tipo numeris Lietuvių liaudies dainų kataloge (nepaskelbtų katalogo skyrių kataloginis tipo numeris nenurodomas), smulkesnė dainos funkcija, tipo variantų (tekstų ir melodijų) skaičius ir jų teritorinis paplitimas, nurodomi svarbiausi šaltiniai, kuriuose yra paskelbta šio tipo variantų, taip pat spausdinamos iš S. D. rinkinių dainos versijos variantų kiekis ir jų paplitimas.

DARBO DAINOS

1. **Negal nė antlaužti.**— SD XXI 66≈DDŽ 104. Var. kontaminuotas: LDK D 20+V 29+V 481. * LDK D 20. Arimo d. 74(16) var. iš Dzūkijos, Suvalkijos, Tauragės, Klaipėdos apyl. Sp. JSD 271, KDLD p. 19, BrMD IV 5, DovD 103, ŠLD V 24, TD IV 246—247, SrDR 34, ČtLD 52, LTt I 150.

2. **Reiks man rytą anksti kelti.**— SD XXXII 5≈DDŽ 112. * LDK D 40. Arimo d. 666(109) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 294, KL 141, JLD 70, JSD 888, BDB 84, BsOD 164, KlvD 12, PKD 21, LT III p. 449, TŽ III p. 424, BrTDM p. 54, DovD 115, ŠLD III 34, IV 4, V 24, TD VII 85—86, ČtLD 4—5, LTU 3, Lt V p. 139,

LTt I 3. Spausdinamos versijos užr. 8 var. iš Žemaitijos, rytų Aukštaitijos ir Varėnos apyl.

3. **Ai dievali, abudu jaunu.**— SD XXI 94≈SD XXXIII 147 (S. D. red.). * Žr. 2 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 76 var. iš Žemaitijos ir rytų Lietuvos.

4. **Aš tam nekalta.**— SD XXI 80. Tai lyg dainos Nr 3 tęsinys, nors kai kurie posmai abiejose bendri. DDŽ 4≈SD XXI 94+SD XXI 80+įterptas posmas, kurio nėra tuose užrašymuose: Pakėłk galwelę, / Atwerk durelės, / Taj ĩr ĩszwysi / Auszrelę ausztąnt, / Saulelę tekąnt. * Žr. 2 paaiškinimą.

5. **Anksti rytą kėliau.**— SD XXIII 7 (S. D. red.). Toks var. yra tik SD. * LDK D 55. Šienapjūtės d. 21(7) var. iš Žemaitijos.

6. **Dobilelis puikus.**— SD V 16. Var. SD XXI 51 tik dviejų posmų, kurių antras: O kad asz yszjosiu, / I swety szalely / Imsiu wiena dobylely / Su sawimi drauge. DDŽ 2≈SD V 16+SD XXI 51 antras posmas. * LDK D 97. Šienapjūtės d. 37(12) var. iš viso krašto, išskyrus Suvalkiją. Sp. KL 181, LBr p. 111, TD V 139, LTRn p. 17, ČtLD 8, LTt I 10. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Molėtų ir Akmenės apyl.

7. **Ne dėkui tėvui.**— SD XXVII 23≈SD XXXI 27 (S. D. red.). * LDK D 1427. Paprastai ši daina yra šakotinė, kurioje vaizduojamas šieno pjovimas ir audimas. SD yra tik šaka apie šienpjovį, todėl dedama į šienapjūtės dainas. 146(33) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 120, DovD 125, ŠLD I 28, Lt V p. 141, LTt I 152. Spausdinamos versijos užr. 5 var. iš Šiaulių, Jurbarko ir Varėnos apyl.

8. **Siųsiu švogerelį.**— SD XX 2 (sp. Kn 2(9) p. 204). Var. SD XXX 14 (S. D. red.; var. kontaminuotas: LDK D 167+V 981; sp. Kn 2(9) p. 203). * LDK D 167. Šienapjūtės d. 23(5) var., daugiausia iš Žemaitijos. Sp. NLV 408, JLD 801, DovD 89, TD VII 3.

9. **Augo pušelė laukuose.**— SD XXX 16 (S. D. red.; sp. Kn 2(9) p. 202). * LDK D 171. Šienapjūtės d. 12(1) var. iš Telšių, Šiaulių, Joniškio, Jurbarko ir Lazdijų apyl. Sp. NLV 283, JLD 1516, 1529, JSD 225. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Telšių apyl.

10. **Kad aš ėjau per kiemą.**— SD XXXIII 52 (sp. Kn 2(9) p. 205)≈DDŽ 60. * Žr. 9 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Joniškio, Šiaulių, Lazdijų apyl.

11. **Du brotaičiu kunigu.**— SD XXXIII 9≈SD VIII 5. Var. kontaminuotas: LDK D 195+V 666. * LDK D 195. Šienapjūtės d. 413(48) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 146, JLD 122, LBr p. 134, BDB 304, KlvD 46, 315, PKD 37, LT III p. 416, KDLD p. 20, TŽ III p. 455, ŠLD III 43, IV 38, LTU 10, LTt I 24.

12. **Oi oi oi dievaliau.**— SD IV 17. Var. SD XXI 45: Oy kulau kulau sziaudus be grudu... / Saldus ałutis muna medutis, / Antgieriau Mergely skaysty raudona— / ...Yuw greytay griebiau iuw graudey werkiau, / Pry iuwdos żemelys prysykrysdama / Żemely muna iuwdoy muna, / Atiemey matuszy atimk yr muni... * LDK D 202. Šienapjūtės d. 935(159) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 413, 418, 1226, 1509, JSD 379, 805, 861, 937, 1055, BsOD 188, 340, KlvD 521, 523—524, PKD 88, NS 1237, 1319—1320, SG 241, 391, KDLD p. 42, 205, 251, 282, BrTDM p. 37, 99, DovD 84, 260, ŠLD III 33, 41, TD IV 134, 213, 244, V 12, 87—88, 124, VII 117—118, SrDR 239, LTRn p. 18, ČtLD 11, 33, 117, LTt I 27. Spausdinamos versijos užr. 104 var. iš viso krašto.

13. **Eisma, sesele.**— SD XXIV 34 (S. D. red.). * Žr. 12 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Dzūkijos, Telšių ir Biržų apyl.

14. **Kas iš tų šiaudų.**— SD XXX 6 (S. D. red.; var. kontaminuotas: LDK D 202+D 1399; sp. Kn 1(8) p. 165). Kitas var.: SD XXIII 3 (S. D. red.; sp. Kn 1(8) p. 173). * Žr. 12 paaiškinimą.

15. **Kieno tie kvietelial kalne karša.**— MDB p. 48 (K. Maigio (Moigio) užr. iš Kavarsko apyl. Su prierašu: Priesz pjovimą rugių). * LDK D 223. Rugiapjūtės sutartinė. Vienintelis užrašymas. Sp. SlS 102.

16. **Ar nejosi.**— SD XXI 64. * LDK D 223. Rugiapjūtės d. 3 var. iš Kretingos ir Mažeikių apyl.

17. **Bitutė siaudė sidivo.**— SD XXXII 14 (užr. šiaurės rytų Lietuvoje). Var. SD XXIV 13 (S. D. red.) — tik pirmieji 4 posmai. * LDK D 335. Rugiapjūtės sutartinė. 8(4) var. iš Biržų, Rokiškio, Zarasų ir Ukmergės apyl. Sp. SG 17, 523, SlS 129, 443—446, 875—876, 1561. Spausdinamos versijos užr. 2 var. iš Zarasų apyl.

18. **Ką dirb žebris rugiuose.**— SD XX 12≈SD XXIV 2 (S. D. red.) = SD XXX 9 (S. D. red.; žebris rašomas žiubris; sp. Kn 1(8) p. 166, 174). SD XXX 9 rankraštyje S. D. prierašas: Ką ta dajnia senowie rejszkia, szenden sunkû yra pasakyti; nes jog yra senû dienû tas ludie, jog no senej dar auksztoie ir žiamoie Letuwoie abełnaj dajniawo, kajpo sawa tautos dajnia rugius nupjowùs. Wejzant į žodi Žiuburys, žiburys, rejszk szwiesą ir nu wisû yra suprantamas, žiuburys, žiburys. Pagał budo kałbos Letuwej sùkrej kalbiedamis užrauk per tankéj wienbalses žodiuse par wis dajniûdamis. Tejpat žinoma yra isz pritvrimo, jog be žiuburio arba szwiesos neaug nej medis, nej žole, nej jawas; taj rasi garbino tą Diewą žiłoie senowie, kursaj žibino arba lejdo szwiesą, be kurios nieka nebutu buwi szioie pasaulie. Todiel turiejo jam už taj diekawoti. Isztisos dajnios niekur negaliejau rasti Telsziû parakwijoie Kalnienuse. Kad butio isz kitû apigardû isztisą gawis; galiejes butio paliginti; rasi koksaj wienas žodis butu apžiebis wisą tą dajnią; nes jog yra ji gadiniemis ir amžejs partajsyta, apej tą negał abejoti. Tejpat Letuwiu kałboie yra žodis žûbris, szenden daugioie wietoie tą pabuklę wadin noragas, kokį mauna artojas ant žagręs arkło arba žambio: kajpogi [Daukša. *Red.*] sawo Postylie sako, fol. 38. „Ir perdaris kaławijus ant žûbriû, o ragotinės apgriesz ant pjautuwû". Bet czia man rodos žodis žûbris ne paejna nu wejkrodio (a verbo) žibti žibieti žiburti; nes nu wejkrodio (a verbo) žioti: kajpogi žûbris apžio žagrę arkło. Szenden wietoie tos dajnios rugius nupjowùs, pjowiejej nupin ruginiû warpû wajniką ir ant slesnù puspliudiû padûda gaspadoruj dajniûdamis kajp czea miłas skajtytojas ras dajnią po № 10. [Žr. užr. SD XXIV 38, spausdinamą čia kaip d. 20. *Red.*] * LDK D 507. Rugiapjūtės pabaigtuvių d. 33(4) var. iš Tauragės, Jurbarko, Raseinių, Kauno ir Kėdainių apyl. Sp. JucR p. 243, JLD III p. 752, BrMD I 28, Lt V p. 140, LTt I 69.

19. **Regiu žubrį augantį.**— MDB p. 37 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos; sp. Kn 1(8) p. 175). Su prierašu: Atsiųsta nuo kunįgo, kuris dagavo isz atminties žilo senelio varpinįko. Pagal analogiją galėtų būti rugiapjūtės d. Vienintelis užrašymas.

20. **Labas vakarelis.**— SD XXIV 38 (S. D. red.; sp. Kn 1(8) p. 175). * LDK D 531. Rugiapjūtės pabaigtuvių d. 3 var. iš Šiaulių ir Raseinių apyl.

21. **Kad linelius sėjau.**— SD XXVII 11 (sp. Kn 1(8) p. 174). Var. SD XXX 7 (S. D. red.; sp. Kn 1(8) p. 166). * LDK D 644. Linų darbų d. 69(5) var., paplitę visoje Lietuvoje, daugiausia Žemaitijoje, mažiau Dzūkijoje. Sp. JLD 1534, PKD 15, DovD 126, TD VII 120, Lt V p. 140.

22. **Stov eglelė.**— SD XXXIII 74. * LDK D 1216. Naktigonių d. 575(93) var. iš visos Lietuvos, mažiausiai užrašyta Žemaitijoje. Sp. RD I 74, NLV 114, KPLL 26, JLD 521, 610, 620, 745, 750, 796, 848, 872, BDB 190, BsOD 101, KlvD 146—148, NS 1002, KDLD p. 21, 259, DovD 412, TD IV 131, V 137, SrDR 197, LTU 48, ČtLD 42, LTt I 122. Spausdinamos versijos užr. 8 var. iš Suvalkijos, Kauno, Kaišiadorių, Utenos ir Raseinių apyl.

23. **Mes buvom trys broleliai.**— SD XXV 11 (užr. rytų Lietuvoje). Var. kontaminuotas: trys pradžios posmai iš baladės „Suskaudėjo Onytei galvelę", pabaiga irgi savitai išplėtota. Eilutė: Nesušaldei savo žirgužėlio...— daugelyje vėlesnių užrašymų: Nesušildei... * LDK D 1217. Naktigonių d. 292(37) var., daugiausia iš rytų Aukštaitijos, šiek tiek iš Suvalkijos ir Dzūkijos. Sp. LT III p. 415, BrTDM p. 19.

24. **Oi, kad aš buvau.**— SD XXXI 16 (S. D. red.). * LDK D 1218. Naktigonių d. 138(31) var. iš viso krašto, išskyrus Suvalkiją. Sp. JLD 924, KDLD p. 70, ŠLD II 35, V 11, LTt I 123. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Žemaitijos, Panevėžio ir Kaišiadorių apyl.

25. **Ak, šią šią naktelę miego nemiegojau.**— SD IV 7. Pirmieji du posmai tradiciniai, o kiti — tik šiame variante. * LDK D 1219. Naktigonių d. 176(29) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD II 58, NLV 289, 293, 303, JLD 614, 746, 980, JSD 654, 776, 873, KlvD 118, PKD 90, NS 1013, KDLD p. 207, TŽ IV p. 593, TD IV 139, VII 20, LTt II 106.

26. **Nor mano galvelė.**— SD XXI 34≈DDŽ 42. * LDK D 1301. Malimo d. 18(3) var. iš Dzūkijos, Suvalkijos, Raseinių ir Telšių apyl. Sp. JLD 276, LTt I 137. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Kaišiadorių apyl.

27. **Lio lelijėle, lio dagilio.**— SD XXXII 17. Ši daina paprastai yra dviejų šakų: apie svirną statantį brolelį ir apie drobes audžiančią seselę. SD var.— tik brolelio šaka. * LDK D 1416. Audimo sutartinė. 16(2) var. iš Biržų, Vilkaviškio, Jurbarko, Raseinių ir Šilutės apyl. (Dainos, užrašytos Biržų apyl., yra sutartinės, o vakarų Lietuvoje — vientisinės. S. D. šią dainą gavo iš rytų Lietuvos). Sp. JLD 752, LBr p. 54, NS 43, 350, 356, SG 537, 568, SlS 685—686, 1461—1463, PalLIM 145.

28. **Žyd žyd. putelelis.**— SD XXII 14 (S. D. užr.)≈DDŽ 8. * LDK D 1428. Audimo d. 463(81) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 71, KL 270, JLD 224—225, 1555, JSD 208, LBr p. 34, 100, BsOD 418—419, NS 1128—1130, SG 173—175, 406, 415, KDLD p. 87, 212, 246, LT III p. 413, DovD 134, 165, 389, 395, LTt I 151. Spausdinamos versijos užr. 71 var. iš viso krašto, daugiau iš pietų Lietuvos.

29. **Siuntė mane piršti.**— SD XXVII 9. * Žr. 28 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 15 var., daugiausia iš šiaurės Lietuvos.

30. **Skuode kuodelis.**— SD XXI 87. * LDK D 1436. Audimo d. 69(17) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 468, 630, 766, JSD 982, 1082, LBr p. 28, TD V 193, ČtLD 54, LTU 55, LTt I 155.

31. **Kad aš jojau.**— SD XXXIII 38≈DDŽ 61≈DDŽ 80 (trys paskutinieji posmai). * LDK D 1452. Skalbimo d. 417(61) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD I 3, NLV 11, 280, JLD 917, 1161, 1496, JLD III p. 745, BDB 81, 264, 272, BsOD 113, 176, KlvD 210, KDLD p. 20, 236, 248, 251, 290, TŽ III p. 407, BrTDM p. 41, DovD 410, TD III p. 71, IV 122, 127—128, SrDR 235, LTRn p. 91, ČtLD 56, LTt I 158, Lt V p. 141. Spausdinamos versijos užr. 52 var. iš viso krašto, daugiau iš Žemaitijos.

32. **Eisim, kad eisim į grinyčelę.**— SD XXI 77≈DDŽ 29. * LDK D 1464. Skalbimo d. 4 var. iš Jurbarko ir Mažeikių apyl. Sp. NLV 111, JLD 124, LTRn p. 64.

33. **Vaikščiojo po žalią girelę.**— SD XIX 11 (užr. rytų Lietuvoje). Artimas var.— SD XXVI 23 (užr. rytų Lietuvoje). * LDK D 1482. Medžioklės d. 497(69) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 650, JSD 1040, LBr p. 102, BsOD 67, KlvD 198, PKD 67, 95, NS 314, 358, 1197, 1199, 1200, SG 202, 393, 553—554, BrMD I 23, II 21, LT III p. 433, ŠLD I 1, SlS 1412, 1437, 1546, 1591, LTt I 169, Lt V p. 147. Spausdinamos versijos užr. 211 var.

34. **Josiv vedu strieliotí.**— SD XXXIII 58. Var. SD XXI 58: ... Ar I łankas i łąkas i żalii goielu — Tawarczelau muna. / ...Atbieg atbieg wyłkas Tawarczelau muna / Leyskiau kurtus pałaydus łay tuw wyłka sugaun / Tawarczelau muna.— / Atbieg Atbieg meszka Tawarczelau muna / Leyskiau kurtus pałaydus... * LDK D 1517. Medžioklės d. 95(18) var. iš viso krašto, mažiausiai iš rytų Lietuvos. Sp. JLD 268, 371, TŽ I p. 151, LTt I 171.

35. **O liepele.**— SD XXXIII 15. Kitas var.— SD XXXIII 32: Eywa eywa żaloiy eywa Kas tawi kiyrsay kas tawi gieniesay. / Pats pakiyrsiu pats pagieniesiu yr szakielys i łaywa sukrawsiu.— / Żad pakiyrsty yr pagieniety yr szakielys i łaywa diety.— / Żad yszsiusty i swiety szali żad pardowty dydem Kupczelow. SD užrašymai gerokai skiriasi nuo kitų šios dainos variantų. * LDK D 1536. Žvejų d. 4(2) var. iš Kapsuko, Jurbarko ir Kėdainių apyl. Sp. JLD 359, 768, LTRn p. 46.

36. **Gersim alutį.**— SD XXI 24. Šiame var. sujungta vaišių, darbo ir vestuvių d. motyvai. Trumpesnis var.— SD XXII 17 (S. D. užr.): Gieriau aluti saldi myduti / Mainiesy weidelis muna mainies'. / O kas eszraszis weideli muna? / bis apiny spurganely apiny / Oi! apineli żal spurganeli / Kam rasze weideli mun, kam rasz' / Oi apineli papurgalweli / Kam rasze weide muna kam rasz' / Eisem żweioty Dyiws dous łaimiety / Ważiousem i turgeliu waziousem / Zwyrblis żwejuliu szyrszuns kupczeliu / Marinely szimkarkely Marinely / Eisem par Wynta i tiewa gentis / Lonkisem gymynely łonkisem / Wentos paszalie karszes nerszyiy / Starteles tonciawoe, starteles. DDŽ 52≈SD XXI 24+SD XXII 17+ +įterptas posmas, kurio nėra tuose užrašymuose: Sįlkû tinklelis, wario łajwelis, / Sidabra płoustuwele, sidabra. * LDK D 1552. 13(7) var. iš Skuodo, Mažeikių, Telšių, Kretingos, Tauragės ir Jurbarko apyl. Sp. JSD 845, ČtLD 75.

37. **Dar turiu, dar turiu.**— SD XXXIII 139 (S. D. red.). * LDK D 1570. Žvejų d. 38(7) var. iš viso krašto (daugiau iš Dzūkijos), išskyrus Žemaitiją.

38. **Augo kieme klevelis.**— SD XXI 21. Var. SD XXXII 28=SDŽ 5. * LDK D 1572. Žvejų d. 313(67) var. iš visos Lietuvos. Sp. SDŽ 5, NLV 99, 364, JLD 97, 300, 858, JSD 287, BDB 66a, 261, 295, BsOD 141, 158, KlvD 126—127, PKD 89, NS 1005, TD IV 356—357, V 127, 290, VII 4—7, LTU 52. Spausdinamos versijos užr. 66 var., daugiausia iš Žemaitijos.

KALENDORINIŲ APEIGŲ DAINOS

39. **Tuto, strazdeli.**— SD XXXII 15 (užr. rytų Lietuvoje). Var. SD XXIV 14 (S. D. red.). * LDK Kl 191. Advento-kalėdų sutartinė. 10(4) var. iš rytų Lietuvos. Sp. ŠLD I 35, SlS 607—608, 611—613, 615, 1366.

40. **Tabalai, tai tai tai.**— DB (1845) p. 142. Įdėta „Būdo" skyrelyje „Kaliedû wįjszes arba szwęnte". Tekste apie dainą paaiškinta: „Paskou wilkò błuką par kįjmus, beje: senusius metus tabałus muszdamis, kóriû prade dajnies toie dingstie dajniouiemos toké yra..." S. D. išspausdino tik pirmąjį dainos posmą. * Kalėdotojų d. Dviejų posmų dainą užrašė B. Buračas — pirmasis posmas toks pat, kaip S. D., o antrasis: ...Tra, drūčiai su spirgučiais, / Judink, seni, kaulus! / Senio kaulai kaip stibikai, / Ilgi kaip botagai. (*Buračas B.* Naujų Metų sutiktuvės Šiaulėnų apylinkėse.—„Jaunasis ūkininkas", 1939, Nr 1, p. 6). Apie tabalus ir blukvilkius žr.: *Greimas A.* Tawals — deus auctor facultatum.— „Baltistika", 1975, t. 11(2), p. 181—184; *Skrodenis S.* Žemaičių buitis J. Pabrėžos pamoksluose.— JP p. 72—73; *Bartusevičius V.* Lietuvių liaudies muzikos instrumentai ansamblyje „Lietuva". Ryga, 1969, p. 36.

41. **Diena dievo užgimimo.**— SD X 2. * Kalėdotojų d. Jaunimas, ypač vyrai, kalėdose eidavo per kaimus, sveikindami kaimynus ir prašydami vaišių. Vienintelis užrašymas.

42. **Vargamisra ir pats klebons.**— SD XXI 31. * Kalėdotojų d. Šis var. panašesnis į oraciją negu į dainą. Jame matome ne kalėdojantį jaunimą, o kleboną, su savo tarnais lankantį parapijiečius. Vienintelis užrašymas.

43. **Ir sujojo trys berneliai.**— SD XXXIII 3. DDŽ 69=SD XXXIII 3 (be 7-to posmo)+5 posmai iš kito, neišlikusio užrašymo. * LDK Kl 490. Velykų-lalautojų d. 16(2) var. iš šiaurės ir rytų Lietuvos, taip pat iš Suvalkijos. Sp. NLV 182.

44. **Graži pana kiaules ganė.**— SD XXXIII 51. * Žr. 43 paaiškinimą.

VESTUVINĖS DAINOS IR RAUDOS

45. **Panytė mano, jaunoji mano.**— SD XXIX 13a. Var. SD XXXIII 70 pradžia: Mergiely iawnoiy tekiek uż muni / ne werpsi ne ausi dayle nesziosi pro łąga weyziesi ant rażkażielu... * LDK V 29. Pažintuvių d. 154(15) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 313, JSD 31, 391, NS 1027—1028.

46. **Lakioj balandelis ant oro.**— SD XXIV 39a (S. D. red.). Tik dainos pradžia. * LDK V 31. Pažintuvių d. 6 var. iš Kėdainių, Jurbarko, Alytaus ir Varėnos apyl. Sp. JSD 114.

47. **Eik šen, mergele.**— SD XXIV 32 (S. D. red.). * Pažintuvių d. Vienintelis užrašymas.

48. **Kelkis, berneli laidokeli.**— SD XXXIII 98≈DDŽ 55 (išskyrus pirmą dvieilį). Var. kontaminuotas: LDK V 46+V 29. * LDK V 46. Pažintuvių d. 61(12) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 185, JLD 683, 686, JSD 87, 221, 1046, LT III p. 446, SrDR 204. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Žemaitijos ir Suvalkijos.

49. **Per nedėlelę.**— SD XXII 5 (S. D. užr.). Kiti var.: SD XXI 39≈SD V 6≈SD XXXIII 118≈SD XXXIII 140 (S. D. red.). DDŽ 97≈XXII 5+4 posmai (3, 4, 9, 10) iš var. SD XXI 39: ...Ar nubiegsi žīrgelį? / Par pósąntros dījneles / Szimtą milelû? // Oj biegsiu biegsiu, / Kījkwen galiesiu, / Ar paszersi bernelį? / Sawą bierą żįrgélį? / Grynoms awīżeliems?.. // „Oj ruti rutī. / „Żalesis rutī, / „Kad asz tawi nuskinsiu, / „Wajnīkélį nupinsiu, / „Dabar diewiesiu. // „Oj rutī rutī, / „Ruteli mąno, / „Kad asz tawī neb skinsiu, / „Wajnīkélo neb pinsiu, / „Ir neb diewiesiu". Var. SD XXXIII 118 dar pratęsia dainą: ...Tame dwarele, puykus sodnelis / Tame sodnele, gyid wolągele // ...Tame sodnele puykes ruteles / Kad rutele nuski[n]siu waynikeli nupi[n]siu / Benksi jaunas dyinas. Var. SD XXXIII 140 — penkių vestuvinių dainų kontaminacija. * LDK V 56. Piršlybų d. 190(28) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD II 9, NLV 212—213, JLD 623, 1007, 1471, JSD 16, 235, 279, 489, LBr p. 51, 61, 142, BDB 50, BsOD 304, KlvD 180—181, PKD 54, TD III p. 81, 87, VII 35, LTRn p. 65, LTt I 269.

50. **Kas subatos rytelį.**— SD XXVI 20 (užr. rytų Lietuvoje). * Žr. 49 paaiškinimą.

51. **Išeik, tėveli.**— SD XXV 17 (užr. rytų Lietuvoje). * LDK V 60. Piršlybų d. 278(45) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD II 86, NLV 53, 156, JLD 466, 509, 550, JSD 198, NS 1008, SG 119, KDLD p. 109, 211, BrTDM p. 57, TD IV 202, VII 21, LTU 76.

52. **Aš turėjau mažą brolį.**— SD XXII 6 (S. D. užr.)≈DDŽ 26. Gerokai skiriasi nuo kitų tipo var. Rankraščio paraštėje yra S. D. prierašas lenkų k.: Pieśń dobra lecz nieukonczona (Daina gera, bet nebaigta). DDŽ 26=SD XXII

6+4 posmai iš var. SD XXXIII 59: ...Kėpurelę pakiliejau, / Só dĩjwó mergėlej. // Nebregieswos, nebmatiswos / Par wissą ąmželiu. // Atsĩsókęs pawejziejau / Ąnt sawo mergėlęs, // Tebstowenti tebwejząnti / Par žalę łąnkėlę. * LDK V 62. Piršlybų d. 37(17) var. iš Suvalkijos, Dzūkijos, Rytų Prūsijos ir Zarasų apyl. Sp. KL 136, JLD 878, LBr p. 117, BDB 203, BrTDM p. 13, 53, 69.

53. **Visos mano amžininkės.**— DDŽ 82. * LDK V 94. Piršlybų d. 55 var. iš visos Lietuvos. Sp. RD I 71, NLV 197—198, JSD 240, 247, 254, LT III p. 444. Spausdinamos versijos užr. 27 var. iš viso krašto, daugiau iš šiaurės Lietuvos.

54. **Pas titušį augau.**— SD VIII 20≈DDŽ 71 (išskyrus paskutinį posmą). Var. kontaminuotas: LDK V 108+V 110+V 111+V 838+D 1216. * LDK V 108. Piršlybų d. 235(44) var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Dzūkijos, mažiausiai iš Žemaitijos. Sp. NLV 404, JSD 57, 128, 152, 205, 458, BsOD 41, 103, KDLD p. 43, BrTDM p. 70, 78, BrMD IV 18, DovD 158, 167, 335, ŠLD II 4, 22, V 16, LTRn p. 77, ČtLD 84, LTt I 272.

55. **Su rūtais rožėms.**— SD XXXIII 65. Var. kontaminuotas: LDK V 109+ +V 1675. * LDK V 109. Piršlybų d. 311(72) var., daugiausia iš Dzūkijos, bet yra ir iš kitų krašto vietų. Sp. JSD 245, 265, 421, 581, 583—584, BsOD 229, KDLD p. 98, LT IV p. 270, TD IV 85, LTU 77, LTt I 274. Spausdinamos versijos užr. 6 var. iš Rytų Prūsijos ir Veliuonos apyl.

56. **Jojau dieną, jojau naktį.**— SD XXVII 33≈SD XXXI 28 (S. D. red.). * LDK V 138. Piršlybų d. 74(6) var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Sp. JLD 1470, JSD 18, 283, 980. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Žemaitijos.

57. **Pro rūtelių darželį.**— DDŽ 107. Var. kontaminuotas: LDK V 150+V 109. * LDK V 150. Piršlybų d. 83(14) var. iš visos Lietuvos, mažiau iš Dzūkijos. Sp. NLV 235, JSD 32, 365. Spausdinamos versijos užr. 20 var. iš Žemaitijos ir vidurio Lietuvos.

58. **Oi matušelė.**— SD XXXIII 29. Var. kontaminuotas: LDK V 197+V 1670. Var. SD XXI 56 (irgi kontaminuotas: LDK V 197+V 788+V 1248+V 1670): Oy matuszely balta lelyiely / Tu turieiey dydy warga mani augindama.— / Diena ant kielu nakti ant rankelu, / Diena kielus nusiedieiau rankas nuguleiau.— / Oy matuszely balta lelyiely / Tu turiesi dydi warga pakol yszriedisi.— / Reks swetelems dowinelu zyrgams awizelu.— / Stow karietely matuszys kiemele, / Werk yr iauna mergužely nauiemy swyrnele.— / Neszkyt skrinely i margus ratelus, / Wežk yr paty merguzely drauge su skrinely.— / Kad asz wažewau par zaly girely / Krymt myglely nu medelu ant mana kraytely.— / Krymt yr mana aszarelys drauge su myglely.— / Oy matuszely balta lelyiely, / Auginay muni kay yr miledama, / Pažadieie bernuželuw kayp yr nekiesdama.— / Kodieł nemetey i sreuny upely / Tyn asz buczio mundrawoczio drauge su zuwely. / Ar taw negayłu iaunuiu dienelu / Gayłu gayłu kayp negàyłu kąn galu darity / No rutelus no zalusius yr kitus isiesiu / O dienelu o iaunuiu kitu nebsułauksiu.— / Žalu rutelu kwietkely suskinsiu / Bet žaloie waynykely daugiau nebnesziosiu. DDŽ 44≈SD XXI 56 pradžią (iki „Stov karietelė..."). * LDK V 197. Piršlybų d. 244 (55) var. iš visos Lietuvos, mažiausiai iš rytų Aukštaitijos. Sp. NLV 56, JLD 794, BDB 75a, KDLD p. 191, BrTDM p. 85, DovD 163, 178, ŠLD III 56, TD IV 95, SrDR 199, LTRn p. 138, LTt I 283. Spausdinamos versijos užr. 6 var. iš Žemaitijos.

59. **Kikili kikili.**— SD I 6≈SD XXXIII 125 (S. D. red.)≈DDŽ 14. * LDK V 218. Piršlybų d. 112(19) var. iš visos Lietuvos, mažiausiai iš Suvalkijos. Sp. NLV 169, KL 118, JSD 242, NS 1063, 1065, TŽ IV p. 561, TD V 213, SrDR 223, LTt I 297.

60. **Žyd žalioj lankoj.**— SD XXI 46. Var. IV 8 seselei dar siūloma tekėti už čigono, pišoriaus, pijoko: ...Seserayte zada tawi Tetuszelis už Cygona leysti

/ Ach! asz dar neeysiu dar netekiesiu, / Żyna ir pats Tetuszelis Cygona darbeli / Kanczukielis ranko Kamineles antro / Wysus darbus atmetes, jo Żyrgu maynite — / Żyna ir pats Tetuszelis pyszoriaus darbeli / Płunksnele ranko popierelus antro / Pametes darbus eyt ulawote — / ...Żyna Tetuszelis pats pijoka darbeli / Plieszkiele ranko czerkiele antro / Wysus darbus atmetes eyn in Korczma... * LDK V 239. Piršlybų d. 315(58) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 196, KPLL 14, JSD 251, 308, BDB 47, KlvD 365, 373, PKD 63, NS 400, LT IV p. 292, BrTDM p. 77, TD IV 14, SrDR 42, ČtLD 118, LTt I 301.

61. **Paežerėj rymojau.**— SD XXX 8 (S. D. red.; sp. Kn 1(8) p. 166, 174). Var. SD XXIV 46 — S. D. juodr. red. (tik dvi pirmosios eilutės). * LDK V 246. Piršlybų d. 321(37) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 167, JLD 1021, JSD 248, 332, 879, 1054, KlvD 375, SG 243—244, TŽ III p. 417, 436, BrMD II 25, ŠLD III 58, SrDR 227, ČtLD 111, LTt I 289. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Žemaitijos ir vidurio Lietuvos.

62. **Ans sens senutelis.**— SD XXXIII 95≈DDŽ 11. * LDK V 260. Piršlybų d. 320(49) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 180, KL 89, JLD 252, JSD 12, 40, BDB 216, BsOD 322, KlvD 379—380, NS 978, SG 181, KDLD p. 184, 245, TŽ I p. 144, IV p. 548, DovD 367, ČtLD 221, LTt I 296.

63. **Aš turėjau austus šarkus.**— SD XXXIII 53. DDŽ 58≈SD XXXIII 53+pabaigos posmas: Asz tam patem / Bernużeluj, / Kórs mąnį lingawo. * LDK V 296. Piršlybų d. 134(16) var. iš visos Lietuvos, mažiau iš Dzūkijos. Sp. NLV 157, JLD 579, JSD 550, BsOD 23, 230, PKD 20, SG 228, LT III, p. 414, DovD 365.

64. **Kad aš buvau jauns ponaitis.**— SD XXI 8. Sutrumpėjęs var. * Žr. 63 paaiškinimą.

65. **Ateit žiemelė.**— SD VIII 10=SD XXXIII 22≈DDŽ 48. Var. kontaminuotas: LDK V 334+V 376. * LDK V 334. Piršlybų d. 44(4) var., daugiausia iš šiaurės Lietuvos. Sp. NLV 207, JLD III p. 754. Spausdinamos versijos užr. 6 var. iš Kretingos ir Skuodo apyl.

66. **Oi tu tetušeli.**— SD V 15. * Piršlybų d. Vienintelis užrašymas.

67. **Gerk gėręs, brosuti.**— SD XXVII 21. Šio var. trys paskutinieji posmai prijungti iš kitų dainų. * LDK V 376. Piršlybų d. 702(107) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 675, 963, JSD 3, 10, 72, 1009, KlvD 120, 185, PKD 14, NS 957—958, SG 160, KDLD p. 88, 178, 233, TŽ IV p. 586, BrTDM p. 15, 27, LT IV p. 293, 303, ŠLD II 8, TD VII 54, SrDR 48, LTt I 276. Spausdinamos versijos užr. 75 var.

68. **Mergele jaunoji.**— SD XXI 19. * Žr. 67 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Žemaitijos.

69. **Augo girioj klevelis.**— SD XXV 3 (užr. rytų Lietuvoje). * LDK V 386. Piršlybų d. 50(4) var. iš Suvalkijos, Žemaitijos ir šiaurės rytų Lietuvos. Sp. KPLL 64, JLD 1493, 1533, JLD III p. 745, JSD 238, 270, 273, 286, 519, BsOD 87.

70. **Praded gaideliai giedoti.**— SD IX 11≈DDŽ 89 (tik du pirmieji posmai). * LDK V 400. Piršlybų d. 180(22) var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Sp. NLV 112, JSD 28, 392, KlvD 103, PKD 75, NS 1163, ŠLD II 10, TD III p. 67, VII 47. Spausdinamos versijos užr. 15 var. iš Žemaitijos ir šiaurės rytų Aukštaitijos.

71. **Kad aš jojau per girelę.**— SD XXXIII 37≈SD VIII 12≈DDŽ 72. Trumpesnio var. SD XXI 22 antras ir penktas (paskutinis) posmai kiek skirtingi: ...Po marguiu kartunelu po żaloy waynykely / Ant pyrsztu żyidelis / Rąkoy grieblelis.— / ...Bus už tamsta padoresnis yr kalbele łagadnesnis / Waszkitas bateles, / Juwdbieru żyrgelu. * Žr. 70 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 59 var., daugiausia iš Žemaitijos, šiek tiek iš rytų Lietuvos.

72. **Siųsiu paslą po paslelio.**— LMD I 431(2).— * Žr. 70 paaiškinimą.

73. **Nejok, berneli, pavasarėlį.**— SD XXV 10 (užr. rytų Lietuvoje). Var. kontaminuotas: LDK V 443+V 46. * LDK V 443. Žvalgytuvių d. 41(3) var. iš rytų Lietuvos, Kėdainių, Radviliškio, Šakių ir Kapsuko apyl. Sp. NS 925, TŽ IV p. 533, LTt I 304. Spausdinamos versijos užr. 20 var., daugiausia iš rytų Lietuvos.

74. **Kad aš pradėčiau.**— SD XXXIII 7≈SD XXI 1 (SDŽ 1 nuorašas) — SD XXXIII 26 (SDŽ 1 nuorašas). Dvišakės dainos viena (mergelės) šaka. * LDK V 481. Sutartuvių d. 202(32) var. iš visos Lietuvos. Sp. SDŽ 1, NLV 172, JLD 321, 528, 531, 569, JSD 35, 356, 376, 648, BDB 371, BsOD 57, KlvD 2, 298, NS 1220, BrMD I 20, II 39, KDLD p. 243, TŽ IV p. 562, DovD 299, 302, TD IV 38—40, LTRn p. 52, ČtLD 66, PalLIM 283, LTt I 309.

75. **Ateit žiemelė.**— SD XXXIII 44≈DDŽ 64. Kitos versijos antroji (bernelio) šaka. * Žr. 74 paaiškinimą.

76. **Oi, aš gėriau.**— SD XXXIII 76≈SD VIII 25 (tik pirmoji šaka). Abu var. to paties užrašytojo. Eilutė: Ir baltosios matušelės *pabudimo*... var. SD VIII 25 užrašyta: ...*pabaudimo* (taip dažniausiai ir vėlesniuose užrašymuose). * LDK V 486. Sutartuvių d. 68(16) var., daugiausia iš pietų ir šiaurės Lietuvos. Sp. NLV 327, JLD 1055, JSD 318, KlvD 200, 326, NS 922, KDLD p. 78, 290, TD V 249, ČtLD 217. Spausdinamos versijos užr. 16 var., daugiausia iš Dzūkijos, Rytų Prūsijos ir šiek tiek iš Akmenės ir Šiaulių apyl.

77. **Pas matušę augau.**— SD XXI 50≈DDŽ 40. Var. kontaminuotas: LDK V 489+V 525. Var. LMD I 431(4) pabaiga skirtinga: ...Way Berneli muna o jawnasis muna — / aduk aduk waynikieli wakar diewetuje / Dowty rasint yr atyduwsiu jlgay nebnesziosi / Dwe nedeli benesziosi o tretiji nebnesziosi. * LDK V 489. Sutartuvių d. 231(32) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 91, 170, JLD 306, 1001, JSD 186, 691, 942, LBr p. 59, BsOD 154, 249, NS 1142, KDLD p. 250, LTt I 312. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Žemaitijos.

78. **Oi sesuo sesuo.**— SD XXXIII 66. * Dainos funkcija nelabai aiški. Savo nuotaika ir kai kuriais poetiniais vaizdais ji panaši į sutartuvių dainas. Daugiau variantų neužrašyta.

79. **Šią naktelę per naktelę.**— SD I 14≈SD XXXIII 129 (S. D. red.)≈DDŽ 90 (išskyrus penktą posmą). * LDK V 494. Sutartuvių d. 490(98) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 572, 862, 946, JSD 26, 75, 117, 229, 649, LBr p. 141, BsOD 152, 339, KlvD 86, 105, PKD 120, NS 1121—1122, SG 171, LT III p. 418, TŽ I p. 140, IV p. 542, KDLD p. 15, 108, 199, BrTDM p. 40, 54, 74, DovD 91, 316, TD IV 206, PalLIM 248, LTt I 314. Spausdinamos versijos užr. 28 var., daugiausia iš šiaurės ir vidurio Lietuvos.

80. **Praded gaidžiai giedoti.**— SD XXI 65≈DDŽ 46. * LDK V 506. Sutartuvių d. 4 var. iš Kretingos, Akmenės, Rokiškio ir Šakių apyl.

81. **Ateit laivelis.**— SD XXXIII 55 (sp. Kn 2(9) p. 206). Var. SD XXIV 48 (S. D. red.; sp. Kn 2(9) p. 207) nėra pirmųjų trijų posmų, o pabaigos posmai skirtingi: ...Isz paszakeliu / Kwietkelę skinsiu / Tolymůjuj berneluj // Ne pati nesziu, / Ne kitam důsiu / Zileli nusiuntinsiu // Pa[r]lieks Zilele / Pawasareli / Parnesz mejles żodelus // Ne tiek ten buwa / Margu plunksnelu / Kiek mejlingu zodelu. * LDK V 533. Sutartuvių d. 318(46) var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Žemaitijos, tik pavieniai var. iš Dzūkijos. Sp. RD I 17, NLV 109, 284, 307, JLD 66, 302, 756, JSD 144, 1049, 1084, 1100, LBr p. 22, 62, 76, BDB 195, BsOD 6, 9, KlvD 71, NS 987, 990, 1222, DovD 300, ŠLD II 50, TD III p. 83, 113, V 120, 149, VII 97—98, LTU 156, LTt I 310. Spausdinamos versijos užr. 29 var. iš Žemaitijos, Suvalkijos ir šiaurės Lietuvos.

82. **Aš išdainiavau.**— SD XXX 18 (S. D. red.; sp. Kn 2(9) p. 202). * Žr. 81 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 50 var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Žemaitijos.

83. **Saulutė leidos.**— SD XXV 12 (užr. šiaurės rytų Lietuvoje). *LDK V 539. Sutartuvių d. 427(60) var. iš visos Lietuvos. Sp. KPLL 67, JLD 660, 772, JSD 346, 955, 1027, KlvD 269—270, PKD 81, NS 993, BrMD II 3, IV 16, KDLD p. 90, 237, LT IV p. 284, BrTDM p. 22, TŽ IV p. 526, DovD 232, TD IV 109, V 21, SrDR 258, ČtLD 107, LTt I 318.

84. **Yr rūpesnis bernuželiui.**— DDŽ 108. * Sutartuvių d. Vienintelis užrašymas.

85. **Užteka saulelė.**— SD XXVII 32≈SD XXIV 18 (S. D. red.; priedainis: „ramtada ridi, ramtada ridi ram"). Var. kontaminuotas: LDK V 625+V 636. Var. SD XXVI 19 plėtojamas panašiai, tik pabaigoje kitoks mergelės atsakymas: ...Ko gierie ko walgie reygs uzmokieti / Asz jauna paniała nie prisizadejo / Nienori Tiawialis mużika Zianta / Nori Tiawialis Bajora Zianta. * LDK V 625. Žiedynų d. 1000(138) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD II 20, NLV 176, JLD 712, 792, 966, 1012, 1560, JSD 98, 398, 430, LBr p. 74, 96, 156, BDB 316, BsOD 22, 198, 416, KlvD 137, 141—142, PKD 84, SG 166, KDLD p. 30, 133, 228, TŽ III p. 423, 433, 459, IV p. 563, LT IV p. 302, TD III p. 69, 77, VII 55—56, ČtLD 87, LTt I 322. Spausdinamos versijos užr. 100 var.

86. **Ir atjoj, ir atjoj.**— SD XXI 35. Skirtingai išplėtotas var. * Žr. 85 paaiškinimą.

87. **Skaud mano širdelė.**— SD XXXIII 21=SD VIII 9≈DDŽ 51. Var. kontaminuotas: LDK V 626+V 625. * LDK V 626. Žiedynų d. 6 var. iš Kretingos ir Kapsuko apyl. Sp. NLV 183.

88. **Už jūros, už marės.**— SD XXI 68. * LDK V 631. Žiedynų d. 9(3) var. iš įvairių krašto vietų, išskyrus Žemaitiją. Sp. JSD 449, 463, 467.

89. **Kur žalioji girelė.**— SD V 14. * LDK V 661. Jaunojo išleistuvių d. 2 var. iš Telšių ir Kretingos apyl. Sp. JLD 1480.

90. **Anksti rytą rytelį.**— SD XXXIII 56≈DDŽ 21. Var. SD V 12≈SD XXXI 20 (S. D. red.) į dainą įsipina karo įvaizdžiai — sūnelis raginamas joti į vainelę: ...Kiełk Suneli, riteli (S. D. perskaitė ...*rajteli*), bałnok biera Žirgeli, / Kad reyks iuoti i wayskieli i swetima szaleli. / Atsikielis rimoie, ant łoweles siedieie — / Dumo miłas Broteratis ant didžiuiu waynelu / Ateyt mana sesati.— O ko werki broterati szi miła riteli / Kap newerksiu sesaty, kap newerksiu jaunoje / Stow Žirgelis pabałnotas wartele atkielnoti / Ne werk miłas brołayti, asz Žirgeli nubałnosiu / Wartelus uszkielnosiu. / Oy Tetuszi tu muna kam prapuldia brołayti. / Kam nu pirka iudbiereli, kam dawe mundereli. To paties tipo kitos versijos var. SD XXV 8 (užr. rytų Lietuvoje): Ąnksty rita riteli / Szeriau bera żirgéli. / Paszerk bera żirgéli, / Uždek dyma balneli. / Kaj uždesi dyma balneli, / Jok par ligus łaukélus. / Ki asz jojau par łauka, / Par szi ligu łaukéli / Netórejau żirgéle / Isz dide rupestnele. / Kad asz jojau par łąnka, / Par szią żalę łąnkelę / Ir prijojau sriaunę uppę, / Czista undenele / Żirgéli pasigirdziau, / Burnéle nósiprausiau; / Pasiskyniau klewa łapeli / Burnélę nósiszłūstiau. Šios versijos užr. 4 var. iš Telšių, Jurbarko ir Kaišiadorių raj. * LDK V 667. Jaunojo išleistuvių d. 16(2) var., daugiausia iš Žemaitijos. Sp. KL 40, JLD 44, 742, 1477—1478, 1503, JSD 885, 1059, LT III p. 180. Spausdinamos versijos užr. 2 var. iš Plungės ir Kretingos apyl.

91. **Jojau dieną, jojau naktį.**— SD XXXIII 97≈SD XXXIII 144 (S. D. red.)≈ ≈DDŽ 7. Kitas var.— SD XXI 82: ...Niekur iuras nepryioiau / Żyrgeluw gyrdity.— / Yr pryioiau eżereli / Cystas iuras wandynelis / Żyrgeluw gyrdity.— / Juw pagyrdiaw... / ...Nedaryk sowalys. / ...Yszmindisi rutus rożes / Tas

baltoses lelyieles / Žiedelus kraunantes. * LDK V 703. Jaunojo išleistuvių d. 266(52) var. iš visos Lietuvos, mažiau iš Dzūkijos. Sp. NLV 217—218, KPLL 65, JLD 1559, JSD 79, 483, 487, 650, BsOD 202, KlvD 178—179, 184, PKD 87, 117, SG 226, KDLD p. 13, LT III p. 416, TŽ IV p. 591, 594, DovD 16, TD VII 36, 83, SrDR 175, LTt I 359. Spausdinamos versijos užr. 33 var. iš įvairių krašto vietų.

92. **Sėjau rūtus, sėjau rožes.**— SD XXXIII 99≈SD XXVII 20. * LDK V 730. Mergvakario d. 272(47) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 264, JLD III p. 748, KL 148, JSD 468—469, 569, JSD II (SR) 1(11), LBr p. 117, BDB 266, 266a, BsOD 278, KlvD 235, PKD 31, LT p. 295, Lt III p. 183, ČtLD 242. Spausdinamos versijos užr. 147 var.

93. **Sėjau rūtas, sėjau mėtas.**— SD XXVI 12 (užr. rytų Lietuvoje). Var. kontaminuotas: LDK V 730+V 1001. Eilutė: Broliukėlis aukso *strėle,* tas mane nušovė — daugelyje kitų var.: ...aukso *strielba...* * Žr. 92 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Vilkaviškio, Kapsuko, Alytaus ir Kauno apyl.

94. **Kaip aš augau pas matutę.**— SD XXXI 8 (S. D. red.)≈MDB p. 37 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos). Var. kontaminuotas: LDK V 730+ +V 1231+V 1461. * Žr. 92 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 9 var. iš Vilkaviškio, Jurbarko, Ukmergės, Utenos ir Rokiškio apyl.

95. **Augin mane tetušelis.**— SD XXI 30. Var. kontaminuotas: LDK V 730+ +V 934. Var. SD XXII 7 (S. D. užr.) trumpesnis: Augyn muni matuszely / Augindama pažadieiy / i swety szalely / Kad asz jauna nutekiejau / nieka gero nežynoiau / Siejau rutus, siejau rožes / Siejau Lelyieles / Siejau sawa jaunas dyinas / Kaip darzy žoleles / Dikst rutele... / Aug... / Žyd... / Wist... / Dziust... DDŽ 3≈SD XXI 30+SD XXII 7+įterptas posmas: Klest rutelej..., o dainos gale iš dviejų paskutiniųjų var. SD XXI 30 posmų padarytas vienas: Ataugs rutaj, ataugs rožes, / Ataugs lelījeles, / Nebaugs mąna jaunas dījnas, / Kajp daržį žoleles. (Galimas daiktas, kad buvo koks kitas užrašymas, artimas DDŽ 3 sandarai). * Žr. 92 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 8 var. iš Kretingos, Plungės, Jurbarko ir Trakų apyl.

96. **Jodams brotaitis keleliu.**— SD XXII 8 (S. D. užr.; sp. Kn 2(9) p. 205). Var. kontaminuotas: LDK V 747+Jaunimo d.—„Oi, noriu noriu miegelio". * LDK V 747. Mergvakario d. 285(30) var. iš visos Lietuvos, mažiau — iš Dzūkijos. Sp. RD II 28, NLV 184, 401, JLD 229, 355, 597, 646, 679, LBr p. 118, BDB 292, KlvD 21—22, PKD 59, SG 163, BrTDM p. 31, DovD 249, TD VII 46, SrDR 185—186. Spausdinamos versijos užr. 19 var., daugiausia iš Žemaitijos ir Šiaulių apyl.

97. **Oi, miego miego miegelio.**— SD XXI 63. Var. kontaminuotas: LDK V 747+Jaunimo d.—„Oi, noriu noriu miegelio". Skirtingas var. SD XXX 17 (S. D. red.; sp. Kn 2(9) p. 202, 206): Oj noriu miega miegele, / Asz ant to miega nelabaj, / Temiekt wienturte dukrele, / Kuri ant miega paauga, // Kuri ant miega paauga, / Senos matuszęs neslaugia / Sena tetuszia nekłausia / Sena tetuszia nekłausia // Kad asz kialelu kialawau, / Sutikau žilelę, / Jemiau žilelę ant rankû / Ant sawa baltû rankelû // Žilale pujki géltona / Kan asz tawi lesinsiu, / Baltù cukrelù lesinsiu, / Žalù winelù girdisiu. // Lejdau žilelę pro łangą, / Pati wejziejau pro antrą, / Žilate iszlek i goju, / Iszwed dukrelę i roju, // Kan dirb žilate gojeluj, / Kan wejk sesate rojeluj, / Žilate pûren płunksneles, / Sesate szukû kaseles. // Žilate pujkéj géltona / Sesate skajstej raudona / Žilate pujkéj giedoja / Sesate graudej raudoja. DDŽ 27≈SD XXII 8+SD XXI 8 (be posmų apie miego norinčią mergelę). DDŽ 28≈SD XXI 63 (du pirmieji posmai)+SD XXII 8 (trys pirmieji posmai)+SD XXI 27 (keturi paskutinieji posmai; žr. taip pat 253 paaiškinimą). * Žr. 96 paaiškinimą.

98. **Eikiv, sese, į laukelį.**— SD XXI 72≈DDŽ 32. Var. kontaminuotas: LDK V 751+V 1203. * LDK V 751. Mergvakario d. 34(3) var., daugiausia iš Žemaitijos. Sp. JLD 1489, JSD 1064. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Žemaitijos.

99. **O ko liūdi, mergele.**— SD XXXIII 40. Šis var. yra dvišakės dainos viena (seselės) šaka. * LDK V 765. Mergvakario d. 67(15) var., paplitę Rytų Prūsijoje, apie Kapsuką, Jurbarką, Raseinius, Kėdainius, Biržus, Šiaulius, Kretingą. Sp. RD I 8, 83, II 27, SDŽ 17, KPLL 3, NLV 223, 228, 241, JSD 56, 478—479, 486, 488, 862, BDB 67—67a, 233, 237, KlvD 213, LT III p. 423, DovD 231, TD III p. 113, V 179, LTRn p. 97, LTt I 329—330. Spausdinamos versijos užr. 5 var. iš Biržų, Kretingos, Trakų ir Kapsuko apyl.

100. **Ko liūdi, sesute, ko liūdi.**— SD XXVII 22. Var. LMD I 431(3) gerokai skirtingas: Ko siedi mergele ko rymo ar ne jawnos tamstas dyneles / Kad ir jawnas mona deyneles bet nelinksma szyrdele / Mon pagayla jaunisteles jawnuiu mona Deynelu / Weynam Darzeley Czinonay o antramy Meyronay / Kur poyki Żolele żydeja ten jawna mergele siedeja / Nebyiosius ne Żalneru ne Żalneru ne aficeru / Swirna Duris uzdarisu Swirna Raktus ystraukisu / Ąnkstey ryta atsykielusi par keymeli Rasa brawkusi / Szeyminele sużadynsu, Sawa miła pamiginsu. * Žr. 99 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 8 var. iš Trakų, Kapsuko, Kėdainių, Panevėžio ir Šiaulių apyl.

101. **Lek vanagelis.**— SD XXXIII 71. Var. be tradicinių pabaigos posmų. DDŽ 84≈SD XXXIII 71 (pirmieji keturi posmai)+keturi tradiciniai posmài: Saule matusze (3 k.) / Krajteluj kłotį. // Mienou tetuszis (3 k.) / Dalelej skīrtī. // Żwajsdie sesele (3 k.) / Wajnīkéluj pintī. // Sījtas brotatis (3 k.) / Łaukó lydietī. * LDK V 811. Mergvakario d. 485(62) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 74, JLD 1252—1253, JLD III p. 731, JSD 302, 480, LBr p. 123, BDB 318a, BsOD 197, KlvD 419, 421—422, PKD 48, NS 1151—1152, 1154, SG 256, TŽ I p. 151, III p. 423, IV p. 579, BrMD II 15, KDLD p. 29, LT IV p. 267, TD IV 327, V 291, VII 114—115, SrDR 9, LTRn p. 84, ČtLD 141, SlS 767—768, 780, 1407, LTt I 334. Spausdinamos versijos užr. 295 var.

102. **Atlek sakalas.**— SD XXV 16 (užr. rytų Lietuvoje). Po 15 tradicinių dainos posmų šiame var. dar prijungti kelių dainų posmai: ...Kinkik żirgeli / Łaukó ważiûti. / Weszk mani mergélę / Sawa szalelin. / Kam asz tau túriu / Pas sawi weżioti, / Da tujej essi / Neszlubawota. / Kam tó berneli, / Mani sowiłaj? / Kam tó mergele / Bernéle kłausej? / Kaj asz berneli / Tawi nekłausysiu? / Dawej szimtéli / Treti żadejej. / Durna tó buwaj, / Kad mani kłausej. / — Nors priżadejau, / Ne datórejau. / Ejk sau mergéle / Pas sawa teweli. / — Kąn asz tór ejti? / Wel pris'girdyti. / — Kajp sau iszmanaj, / Tay sau daryki. / — Só diew bernéli / Asz pris'girdysiu. / Żiuriu eżerin, / Płauka mergéle, / Mąna panele. Var. SD XXXI 23 — S. D. red. pagal var. SD XXV 16 (ligi posmo „Žvaigždė sesutė. . ." imtinai). * Žr. 101 paaiškinimą.

103. **Vasaros dienelės.**— SD XXIV 43 (S. D. red.). Paskutinio posmo antrą eilutę „Eisiu į *žinyčią*. . ." S. D. bus pats ištaisęs vietoj „. . .į *bažnyčią*". * LDK V 813. Mergvakario d. 17(4) var., daugiausia iš rytų Aukštaitijos, po vieną var. iš Tauragės ir Kapsuko apyl. Sp. NS 1153, SG 257.

104. **O ko užsipuoli.**— SD XIX 4 (užr. rytų Lietuvoje)=SD XXVI 3 (užr. rytų Lietuvoje)≈SD XXIV 22 (S. D. red.)≈SD XXXI 12 (S. D. red.). * LDK V 815. Mergvakario d. 13(2) var. iš įvairių Lietuvos vietų. Sp. NLV 76, BrMD II 27. Spausdinamos versijos užr. 7 var.

105. **Einu per kiemelį.**— SD XXIX 16≈SD XXVII 29 trumpesnis var., tekste daug taisymų S. D. ranka)≈SD XXXI 24 (var. SD XXVII 29 S. D. red.). * LDK V 825. Mergvakario d. 19(3) var., daugiausia iš Žemaitijos, taip pat iš

Rytų Prūsijos, Aukštaitijos ir po vieną var. iš Kėdainių, Kauno, Trakų apyl. Sp. RD II 46, NLV 249, LT IV p. 278.

106. **Vaikščiojo povas po dvarą.**— SD X 3. Šis var.— dainos nuotrupa. Pilnoje dainoje gailima palikti dar močiutę, brolelį, seselę. Pirmojo posmo eilutė: Žemčiūžinė — tik šiame var. Vėlesniuose užr.: Žeme čiužinėj. * LDK V 826. Mergvakario d. 37(10) var. iš įvairių Lietuvos vietų. Sp. SDŽ 16, NLV 240, JLD 168, BDB 69, KlvD 6.

107. **Oi mergele, oi jaunoji.**— SD XXXIII 83. Var. savotiškai išplėtotas. * LDK V 881. Mergvakario d. 187(22) var. iš įvairių Lietuvos vietų, mažiau iš Žemaitijos. Sp. NLV 261, JSD 899, LT I p. 136, TŽ III p. 390, 474, IV p. 518, TD V 262, ČtLD 132, LTt I 342.

108. **Oi rūteli.**— SD XXXIII 28. * LDK V 882. Mergvakario d. 399(56) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 25, 754, JSD 969, TŽ III p. 399, 418, IV p. 589, BrTDM p. 26, 55, ŠLD IV 42, LTRn p. 121, LTt I 344. Spausdinamos versijos užr. 30 var. iš įvairių krašto vietų.

109. **Rūta rūta, rūta žalioj.**— SD XXV 2 (užr. šiaurės rytų Lietuvoje). * LDK V 886. Mergvakario d. 20(3) var., daugiausia iš rytų Lietuvos, šiek tiek iš Dzūkijos ir Suvalkijos. Sp. JLD 261, TŽ III p. 447. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš rytų Lietuvos, Alytaus, Varėnos ir Jurbarko apyl.

110. **Nuog tėvelių peržegnoti.**— SD XVIII 1 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos. Su užrašytojo paaiškinimu: „Jaunikis su Swotejs ir su Wajniku — pa Błagasławięstwu nog Tiewu kejp joja Pas Jaunuju... Nota: Czy w te, czy w te pójde strone" (Nata: Šion ar ton eisiu pusėn. *Lenk.*). * Jaunojo sutiktuvių d. Kitur šis poetinis tekstas yra sakomas kaip oracija.

111. **Oi, aukšti aukšti kalneliai.**— SD XXIV 42 (S. D. red.). * LDK V 934. Jaunojo sutiktuvių d. 560(93) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD II 30, NLV 49, JLD 60, 525, 875—877, JLD III p. 741, JSD 259, 818, BsOD 307, 319—320, LT IV p. 304, TŽ III p. 412, IV p. 530, TD VII 68, ČtLD 180, LTt I 357. Spausdinamos versijos užr. 96 var. iš Dzūkijos, Suvalkijos ir Žemaitijos.

112. **Atjojo svečiai per laukus.**— SD XXII 11 (S. D. užr.). * Žr. 111 paaiškinimą.

113. **Ant aukštu kalnu berželis.**— SD XXI 55≈DDŽ 38. Var. kontaminuotas: LDK V 934+Meilės d.—„Ant kalno karklai siūbavo". * Žr. 111 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Plungės ir Telšių apyl.

114. **Margi dvarai, margi dvareliai.**— MDB p. 65 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos). * LDK V 943. Jaunojo sutiktuvių d. 12(1) var. iš Ignalinos ir Švenčionių apyl. Sp. TD IV 106.

115. **Po beržyną vaikščiojo.**— SD XXVI 14a (užr. rytų Lietuvoje)≈SD XIX 15 (nuotrupa). Var. savitai išplėtotas. * LDK V 973. Jaunosios ieškojimo d. 1025(136) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 181, KL 75, JLD 940, 1016, JSD 34, 543—545, JSD II (SR) 10(33), LBr p. 122, 138, BsOD 193, KlvD 10, NS 1161, SG 221, KDLD p. 24, 107, 295, TŽ III p. 395, 468, IV p. 595, BrTDM p. 27, DovD 311, TD III p. 84, 129, IV 48, V 15, 208, SlS 735—737, ČtLD 43, 114, LTt I 363. Spausdinamos versijos užr. 198 var.

116. **O ko ieškai, berneli.**— SD XXXIII 35=SD VIII 11. * Žr. 115 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 15 var. iš Žemaitijos.

117. **O ko ieškai, berneli.**— SD XXI 33. DDŽ 19 yra posmų iš šio ir 115, 116 var. S. D. galėjo turėti dar kitą užrašymą. * Žr. 115 paaiškinimą.

118. **Ne panelė būčiau.**— SD XXXIII 25. DDŽ 50≈SD XXXIII 25, tačiau galėjo būti dar kitas, neišlikęs užrašymas. * LDK V 981. Jaunosios ieškojimo d. 426(111) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 267, JLD 30, 47, 92, 1254, JLD III p. 735, JSD 907, 936, BDB 353, PKD 23, NS 103—105, 366, SG 98, TŽ III p. 398,

IV p. 527, 586, LT IV p. 289, BrMD IV 26, KDLD p. 154, BrTDM p. 18, DovD 248—251, TD III p. 67, IV 405—407, V 150, SrDR 61, 228, LTRn p. 72, SlS 384—386, 1165—1169, 1332, 1358, 1442, 1675, ČtLD 124, PalLIM 166, LTt I 466, II 7—9. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Žemaitijos, Kėdainių ir Trakų apyl.

119. **Lojo lojo ruds šunelis.**— SD XXI 73. DDŽ 22=SD XXI 73+pabaigos posmas, kurio nėra šiame užrašyme: Kam pakłausej to bernelo / Mejlingû żodelû. / Kam pakłausej to bernelo / Mejlingû żodelû. *LDK V 989. Jaunosios ieškojimo d. 50(6) var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Sp. NLV 266, KL 55, JLD 295, 730, JSD 557—558, 560, 783, 869, 987. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Plungės, Trakų apyl. ir Rytų Prūsijos.

120. **Margi dvarai, margi dvarai.**— SD XXXIII 16. Var. kontaminuotas: LDK V 1001+Meilės d.—„Kai mes buvom du broliukai". DDŽ 12≈SD XXXIII 16 paskutiniuosius 7 posmus, DDŽ 13≈pirmuosius 6 posmus. * LDK V 1001. Pasėdo d. 275(34) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 17, KL 76, 195, JLD 113, JSD 471, 495, 699, LBr p. 105, KlvD 283, 457, SG 192, LTt I 325.

121. **Dar nejok, seni.**— SD XXXIII 11. *LDK V 1067. Šokant. 120(12) var. iš visos Lietuvos. Sp. JSD 301, LT III p. 444. Spausdinamos versijos užr. 22 var. iš įvairių krašto vietų.

122. **Šok, mergele, šok, rožele.**— SD XVIII 3 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos). Rankraštyje užrašytojo prierašas: „**Iż prietku zwicziaus:** Dieczku Donakiepi ażwożia apkłotu stałatiesiem, ir antt tos pasodini Jaunuju Prie tolimiesniejs padijemeys Wajniku wirszun gałwos prisiegioja." * LDK V 1101. Šokant. 125(8) var. iš visos Lietuvos, daugiau iš rytų Lietuvos, išskyrus Žemaitiją. Sp. JLD 757, NS 583, LT IV p. 291, SlS 1423.

123. **Mergele mano jaunoji.**— SD XXXIII 100. * LDK V 1123. Vainiko įteikimo d. 223(35) var. iš visos Lietuvos, išskyrus rytų Aukštaitiją. Sp. LBr p. 119, KlvD 48, LTt I 370. Spausdinamos versijos užr. 15 var. iš Dzūkijos ir Žemaitijos.

124. **Serbentelė saldi uogelė.**— SD XXIX 13. * LDK V 1132. Vainiko įteikimo d. 5 var. iš Šiaulių, Tauragės, Kelmės, Ignalinos apyl.

125. **Kad aš jojau per girelę.**— SD XXIV 31 (S. D. red.). * Vainiko įteikimo d. Vienintelis užrašymas.

126. **Jojau keliais ir vieškeliais.**— SD XXI 69. * Vainiko įteikimo d. Vienintelis užrašymas.

127. **Verks tavęs matušė.**— SD XXIV 6 (S. D. red.). Nėra teksto pradžios, nes neišliko rankraščio pirmesnis lapas. Var. savitai išplėtotas. * LDK V 1201. Jaunosios graudinimo d. 245(46) var. iš visos Lietuvos, išskyrus Žemaitiją. Sp. JSD 566, 959, NS 519, 524, LT III p. 423, TŽ II p. 207, IV p. 535, DovD 192, LTU 109, SlS 781, LTt I 571.

128. **Mačiau vargų ir bėdų.**— SD XXIV 44a (S. D. red.). * LDK V 1210. Jaunosios graudinimo d. 15(2) var. iš šiaurės Lietuvos, Tauragės, Šakių apyl. Sp. NS 563, LT III p. 428.

129. **Sunku rasi, seseraite.**— SD XXXIII 141 (S. D. red.)=DB (1845) p. 50. „Būdo" tekste S. D. paaiškina: „Nesgi patioutījs jauno jaunybie tarę neiszwargstamó wargó essant, todieł szenden dar dajnie dieł pasergiejīmo yra dajnioujema mergajtėi isztekąt." * Jaunosios graudinimo d. Vienintelis užrašymas.

130. **Kad aš pamačiau.**— SD XXVIII 6. * LDK V 1292. Jaunosios graudinimo d. 131(25) var. iš viso krašto, daugiausia iš pietų Lietuvos, mažiausiai iš Žemaitijos. Sp. JLD 587, 643, JSD 261—263, 314, 490, 493, BDB 85, BsOD 358, KlvD 519, LT III p. 419, TŽ I p. 144, DovD 199, ČtLD 205, LTU 98. Spausdinamos versijos užr. 11 var. iš Dzūkijos, Suvalkijos, Kėdainių ir Šiaulių apyl.

131. **Anksti rytą rytelį.**— SD XXIV 36 (S. D. red.). Var. kontaminuotas: LDK V 1331+ D 195. * LDK V 1331. Jaunosios graudinimo d. 92(12) var., daugiausia iš Žemaitijos, šiek tiek iš Aukštaitijos ir Suvalkijos. Sp. JLD 1502, JLD III p. 743, KlvD 106, 207—208, TŽ III p. 418, TD III p. 70, VII 111. Spausdinamos versijos užr. 13 var. iš Žemaitijos, Kėdainių ir Vilkaviškio apyl.

132. **Jau išaušo aušrelė.**— SD XXI 5. Var. kontaminuotas: LDK V 1331+ +V 2857. * Žr. 131 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Žemaitijos.

133. **Gailu man palikti.**— SD XXIV 44 (S. D. red.). * Jaunosios graudinimo d. Vienintelis užrašymas.

134. **Blagaslovysma tą jauną panelę.**— SD IX 8. * Atsisveikinimo d. Vienintelis užrašymas.

135. **Gied volungelė.**— SD XXII 4 (S. D. užr.). Var. kontaminuotas: LDK V 1400+D 1452. Var. SD XXIX 12 (nuo trečio posmo): ...Nie turiu cziesa tien pawendrawoti / Tiewuj ir Motinaj rajk pasikłonioti / Stowie žirgielej kimie pakinkiti / Wierkie panitie swirnie pariedita. / Nie wierk Panitie nie lamentawok — Nie tawa pradieta Diewa atidieta. / Niedielos rita kłaubsis pri krotielu, / Surisz rankieli parmajnis židieli.— / Kajp girioj wiejas didžius miedžius łauža, / Tejp mudu jaunu swiec kalbielums dauža. Var. SD XXXII 18: ...Nera jau czesa ejti wandrawoti / Bejgies iaulnas] dienas rejk łamentawoti. / Neturiu usz kun swietuy diekawoti / Ejsiu bażniczon bet pasikłonioti. / Ejsiu bażniczon iau isiraszti, / prisikti dewóy wints antra kłausiti. / Motineli miła paskutini karta / błagasłowik szczira argi asz niewarta. / Kejp didis wiejas miszkie medžius łauža / tejp mudu jaunu swiets kałbomis dauža. / Nustoie wiejas medžiu szakas łaužit / ir mudu jaunus swiec kałbomis daužit. * LDK V 1400. Išvažiavimo į jungtuves d. 565(85) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 50, 269, JLD 1567, JLD III p. 759, 767, JSD 481, BsOD 110, 135, 148, PKD 60, 93, NS 993, LT III p. 417. Spausdinamos versijos užr. 114 var., daugiausia iš Žemaitijos.

136. **Pūtė vėjelis.**— SD XXI 47≈DDŽ 77. * Žr. 135 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Rytų Prūsijos, Kretingos ir Kaišiadorių apyl.

137. **Oi volunge volungele.**— SD XXXIII 72≈DDŽ 57. Var. kontaminuotas: LDK V 1428+Meilės d.—„Kai aš ėjau per kiemelį". * LDK V 1428. Išvažiavimo į jungtuves d. 56(7) var., daugiausia iš Žemaitijos ir šiaurės Lietuvos. Sp. BDB 319a, KlvD 241—242. Spausdinamos versijos užr. 9 var. iš šiaurės Lietuvos.

138. **Ir paugo žalia liepa.**— SD XXI 11. Var. kontaminuotas: LDK V 1428+ +Meilės d.—„Kai aš ėjau per kiemelį". Var. SD V 13: Žalu łąko žals lipelis, ten smulkies szakieles / Ir atleki Wołągiale i žali liepieli i smulkies szakieles / Oy Wołągi Wołągeli, ko tu ten regieie Žalemi lipele / Asz regiejaw wiena Pana i Szluba wažiuint. / Szeszi Žirga ir Karieta, Pałągie stowieie.— / Pakol iszwažiawa. / Ir iszeie panułayty žalu rutu skinty / Waynikiale pinty.— / Ir pakiła ritwieielis nuput waynikieli / I juoras wydureli. * Žr. 137 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Rytų Prūsijos ir šiaurės Lietuvos.

139. **Aušta aušrelė.**— SD XXI 17≈DDŽ 43. Var. kontaminuotas: LDK V 1451+Meilės d.—„Oi mergele lelijele". Var. SD XXXIII 64: Auszta auszrely tek Sawlely par žalyiy giyrely / Lek Gulbelis nesz waynykieli ach mon gaylu weyziety.— // Kłaus Tetuszis kłaus matuszely kur dieie waynykieli / Pati pasakiaw pati yszdawiaw iurelie nuskondynaw — // Lek wołungie nesz kiepurely ach mon gaylu weyziety / Kłaus Tetuszis kłaus matuszely Kur dieie waynykieli .// Pati pasakiaw pati yszdawiaw iurelie nuskondynaw. // Lig pękiu Metu tawys nebawsiu pakoley atsydziauksiu / Kayp atsydziaksiu su rikszty bawsiu su nemeyles žodeles. * LDK V 1451. Sugrįžimo iš jungtuvių d. 73(13) var.,

daugiausia iš Žemaitijos, šiaurės Lietuvos ir šiek tiek iš Suvalkijos. Sp. RD II 33, NLV 173, 304, JLD 76, 744, 831, 1561, JSD 445, LBr p. 74, BDB 223, 267, KlvD 189, PKD 5, DovD 405, TD VII 59, SrDR 188, Lt V p. 140. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Kretingos ir Plungės apyl.

140. **Pūsk, vėjeli.**— SD XXV 1 (už. šiaurės rytų Lietuvoje). Ši daina paprastai yra dviejų šakų: vienoje vaizduojama mergelė, antroje — bernelis. Šis var. yra tik viena (mergelės) šaka. * LDK V 1458. Sugrįžimo iš jungtuvių d. 128(19) var. iš visos Lietuvos, mažiausiai iš Žemaitijos. Sp. NLV 90, JLD 458, 931, BDB 73, PKD 53, KlvD 143, 405, KDLD p. 70, BrTDM p. 20, TŽ III p. 448, DovD 148, TD III p. 76, 80, VII 11—12, LTt I 383. Spausdinamos versijos užr. 11 var. iš įvairių krašto vietų, išskyrus Žemaitiją.

141. **Svietas daugel kalbėjo.**— SD XXII 13 (S. D. užr.). * LDK V 1485. Sugrįžimo iš jungtuvių d. 54(8) var. iš Suvalkijos, Žemaitijos ir šiaurės Lietuvos. Sp. JLD 352, 717, 1517, JSD 116, 992, PKD 109.

142. **Kad aš jojau ūlyčioms.**— SD XXI 16. Var. SD XXXIII 59 yra skirtingų posmų: ...Ekiaw ekiaw Mergužely i Tiewyszkiely ekiaw ten wažiokiaw / Pakinkiki Brotereli bierusius žyrgielus Mes wažiosma i sawa Bažniczy.— / ...Isz eyt yszeyt Kunygielis iowts kayp wanagielis / Ir surysza baltas rąkas su žalu Sztulelu... *LDK V 1491. Sugrįžimo iš jungtuvių d. Užrašyta tik šie du variantai.

143. **Margi dvarai, margi dvarai.**— SD XXXII 4. Var. SD III 6, kurio pradžią S. D. panaudojo redaguodamas DDŽ 79: Margas Dwaras Deymonta longiale / Tyn waykszczioi hulawoi Jaunoi Panely / Łabas ritas paniułaty asz tamstas pyrmasis / Ja už mónys netekiesi giaresne negausi / Asz dar turiu pora Sukniu treczias Karmazyna / Mon Szoblely pri Szalelys szwytrawo kas diena / Łabas Ritas paniułaty, dielko nieka nesaka / Diewas dawy tą Riteli par tamstas gražuma / ...Girdziu girdziu nawinely nełabay meylinga / ...Kad wažiawa par łaukieli łaukielis byldiei / Kur antszminy ant akmynele Ugnely Žibiej / ...Kaypo łąko dobelelis tarp kitun žolelu / Eyn Panely par Bažnicze Ponus sweykindama / ...Skaystus móna weydelis dar neružawotas. Dar vieną var. atsiuntė 1847 m. K. Maigis (Moigis) iš rytų Lietuvos (MDB p. 66). * LDK 1507. Sugrįžimo iš jungtuvių d. 925 (134) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD II 32, NLV 65, 148, 188, JLD 530, JLD III p. 767, JSD 197, 326—328, 339, 345, LBr p. 92, BDB 137, 331, BsOD 207, 387—388, KlvD 392—395, PKD 2, 110, TŽ III p. 450, 461, 471, LT III p. 427, IV p. 272, KDLD p. 186, 210, BrTDM p. 48, TD III p. 83, VII 71—72. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Mažeikių, Plungės, Šiaulių ir Rokiškio apyl.

144. **Labas rytas, paniulaite.**— SD XXI 79. Var. SD X 4 gale yra dar posmas: ...O Krakowskis woži piąwe Wožyis gwałtas szawki / Wožis tada ysz to stroko Daw anam Taboka. Trumpesnis savitai išplėtotas var. SD XXXIII 26: Oy Sakaly Sakaleli tu puykus paukszteli / Nu wiena lig kiyta nauinas neszioi.— / Ir parneszy nauinely nełabay mondry. / Sakiy musu Margarieta rita wencziawoty.— / Siusiu sawa wyina sługa kad nedowtu śluba / Jonuw gałwa skawd Antanow szyrdys ałpst / O Pronczyszkus łauku galy križiumį gulieiy. DDŽ 79≈SD III 6 (trys pirmieji posmai)+SD XXI 79 (šeši likusieji posmai, su kai kuriomis eilutėmis kaip var. SD X 4), arba galėjo būti dar vienas neišlikęs toks užrašymas. * Žr. 143 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 15 var. iš šiaurės Lietuvos, Kauno ir Šilalės apyl.

145. **Išsimiegojau išsiuliavojau.**— SD XXI 25≈DDŽ 53. Var. SD XXXIII 48: Nediekow Tiewow neba Matuszele kad muni iawna walelie awgiyna nie kraytely nesukłoiy — / Towkart sukłosi Dukrely muna kad yszeysi už Berneli /

Netyisa kalbi matuszely muna nebus cziesas towkart kłoty / Werks kudykielis bieks powdylelis budins muni iawns Bernelis. * LDK V 1645. Kraičio išvežimo d. 57(15) var., daugiausia iš Dzūkijos, keli užrašymai iš Žemaitijos, taip pat iš Jonavos, Molėtų apyl. Sp. NLV 268, JLD 1554, JSD 309, BrTDM p. 68, LTU 145, LTt I 397.

146. **Kad aš augau pas matušę.**— SD XXIV 8 (S. D. red.). * LDK V 1652. Kraičio išvežimo d. 140(32) var., daugiausia iš pietų Lietuvos, šiek tiek iš kitur, išskyrus Žemaitiją. Sp. JSD 877, 925, 1023, BDB 248, BsOD 163, KDLD p. 97, LT III p. 431—432, DovD 189, ŠLD I 23, ČtLD 131, LTt I 398. Spausdinamos versijos užr. 6 var. iš Varėnos, Šiaulių ir Rokiškio apyl.

147. **Kad pas matušę augau.**— SD XXI 53≈DDŽ 36. * LDK V 1663. Kraičio išvežimo d. 54(11) var., daugiausia iš Žemaitijos, taip pat iš šiaurės rytų Lietuvos. Sp. NLV 270, JSD 579, LTt I 395. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš šiaurės Lietuvos, taip pat iš Jurbarko ir Šakių apyl.

148. **Ko liūdi, puteleli, ko liūdi.**— SD XXX 13 (S. D. red., sp. Kn 2(9) p. 200, 203). * LDK V 1668. Kraičio išvežimo d. 256(40) var. iš visos Lietuvos. Sp. SDŽ 18, NLV 242, KPLL 27, JSD 602, LBr p. 120, BDB 93, 93a, TŽ III p. 520, LT III p. 423, TD IV 272, LTRn p. 103, LTt I 399.

149. **Tetušio kiemely.**— SD XXXIII 137 (S. D. red.). * LDK V 1700. Išvažiavimo pas jaunąjį d. 932(183) var. iš viso krašto. Sp. RD II 36—37, SDŽ 21, JucR 102, 272, NLV 55, 203, JLD 132, 603, JLD III p. 751, JSD 432, 473, 526—527, 643, 840—841, LBr p. 99, BDB 52, 92, 99, 286, BsOD 212, 394, NS 476, BrMD I 3, 22, II 18, 35, 40, KDLD p. 86, 97, 125, 216, 226, 237, BrTDM p. 77, LT III p. 433, 435, IV p. 309, TŽ III p. 429, IV p. 556, DovD 183, 253, TD IV 256, 266—268, V 195, VII 96, 107, SrDR 311, LTRn p. 87, ČtLD 125—126, LTU 100, 117—118, 150, LTt I 140. Spausdinamos versijos užr. 32 var.

150. **Devinti metai.**— SD XXX 15 (S. D. red.; sp. Kn 2(9) p. 201, 205). Var. kontaminuotas: LDK V 1700+V 1657. * Žr. 149 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Akmenės ir Šiaulių apyl.

151. **Mergele mano.**— SD XXIV 35 (S. D. red.; ties paskutiniais posmais, nuo eilutės „Neverk mergele...", rankraščio paraštėje S. D. prierašas: *Wedlej*). * LDK V 1735. Išvažiavimo pas jaunąjį d. 521(60) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD I 60, JLD 1024, 1465, 1497, JSD 624—625, 627—628, NS 352, 605—606, 897, 919, SG 138, LT III p. 435, TŽ III p. 457, BrTDM p. 79, ŠLD II 38, TD IV 163, SIS 1467. Spausdinamos versijos užr. 317 var.

152. **Pas tėvelį augau.**— MDB p. 63 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos)≈SD XXXI 7 (S. D. red.). * LDK V 1791. Išvažiavimo pas jaunąjį d. 605(111) var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Dzūkijos. Sp. RD II 38, NLV 259—260, JLD 522, 1487, JSD 344, 578, 623, 895, JSD II (SR) 26(58), LBr p. 45, BDB 57, 232, 236, 356, BsOD 157, NS 299, 357, 517, 607, 1143, 1288, SG 157, 219—220, KDLD p. 79, 184, 198, TŽ I p. 138, 150, IV p. 587, LT IV p. 276, BrTDM p. 106, ŠLD II 7, DovD 209, TD III p. 64, V 146, VII 18, ČtLD 151, SIS 1439, 1613—1614, PalLIM 158, 243, LTt I 417. Spausdinamos versijos užr. 18 var. iš įvairių vietų, išskyrus Žemaitiją.

153. **Auginau sūnelį.**— SD XXVII 15≈SD XXXI 26 (S. D. red.). Viena dvišakės dainos šaka. * LDK V 1801. Išvažiavimo pas jaunąjį d. 54(5) var. iš įvairių krašto vietų, daugiausia iš rytų Lietuvos, Dzūkijoje neužrašyta. Sp. RD II 35, NLV 273, JSD 614, JSD II (SR) 25(56), LBr p. 36, BDB 64, BsOD 245, KlvD 28—31, NS 1217, SG 200, TŽ III p. 434, TD VII 13—14, LTt I 452. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Rokiškio apyl.

154. **Oi dieve dievuli.**— SD XXV 9 (užr. rytų Lietuvoje). * LDK V 1881. Marčios sutiktuvių d. 268(55) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 540, JSD 617, 896, NS 613—615, SG 162, LT III p. 437, DovD 122, TD IV 255. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Utenos, Panevėžio ir Kaišiadorių apyl.

155. **Bepigu būtų.**— SD XXI 23. * LDK V 1904. Marčios sutiktuvių d. 73(12) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 15, 308, JSD 132, 396, 851—852, TŽ III p. 430, IV p. 539. Spausdinamos versijos užr. 20 var. iš Utenos, Panevėžio ir Kaišiadorių apyl.

156. **Mano mergelė.**— SD XXI 6. Var. kontaminuotas: LDK V 1904+V 360+V 2822. * Žr. 155 paaiškinimą.

157. **Oi broleli, ne tėvo sūneli.**— SD XXVIII 4. * LDK V 1906. Marčios sutiktuvių d. 69(8) var., daugiausia iš šiaurės Lietuvos ir Žemaitijos. Dzūkijoje ir rytų Aukštaitijoje neužrašyta. Sp. RD II 52, NLV 131, JSD 154, 943, LBr p. 33, KlvD 398, LT III p. 418. Spausdinamos versijos užr. 6 var. iš Raseinių, Jurbarko, Joniškio ir Pakruojo apyl.

158. **Oi uoseli.**— SD XXXIII 31. Var. SD XXI 36 skirtinga pradžia: Kad asz ioiau par żaly gyrely / Tynay pamatiau jaunuie mergely / O kad pamateu iaunuy mergely / Yr pamysliiaw cze bus griebieielys / Nakti gulety diena szyina griebty / Ach sugadliwa iawnoy mergely / Ach tu berneli iaunas nežanotas / Kur tu nuiosy kur nakwiny gawsi / Oy ioczio ioczio ant kielu kiymelis / Tynay nuiosiu tyn nakwiny gausiu / Oy tu medeli tu żals anżouleli / Ne daug be żaluwsi kayp szy rudineli... * LDK V 1948. Sugultuvių d. 365(65) var. iš visos Lietuvos. Sp. JSD 220, 917, LBr p. 33, BsOD 382, KlvD 206, NS 1019—1025, LTRn p. 62, LTU 124, LTt I 430. Spausdinamos versijos užr. 146 var. iš įvairių krašto vietų.

159. **Juodas sakalelis.**— SD VIII 21=SD XXXIII 33. * LDK V 1950. Sugultuvių d. 93(14) var. iš Aukštaitijos ir Žemaitijos. Sp. JLD 786, JSD 99, TD V 121. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Kretingos ir Raseinių apyl.

160. **Kregždųolele.**— SD XXXIII 45≈DDŽ 65. * LDK V 1967. Sugultuvių d. 130(15) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 168, JSD 82, 321, BDB 353, NS 980, TŽ III p. 394, IV p. 585, DovD 159, ČtLD 110, LTt I 432. Spausdinamos versijos užr. 13 var. iš Suvalkijos, vidurio Lietuvos ir Žemaitijos.

161. **Oi, sėdžiu rymu.**— SD XXI 75. * Sugultuvių d. Vienintelis užrašymas.

162. **Ko liūdo mergytė.**— DDŽ 68. Variantas savitai išplėtotas. * LDK V 2019. Prikeltuvių d. 458(92) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 136, JLD 50, JSD 667, 1034, BsOD 185, KlvD 381, NS 1284, KDLD p. 22, 203, 289, LT III p. 415, 424, TŽ III p. 445, BrTDM p. 56, TD III p. 64, IV 316, VII 16—17, SrDR 342, LTU 125, LTt I 440.

163. **Ko nuliūdai, mergele.**— SD XXXIII 41=SD VIII 18. Viena (seselės) dvišakės dainos šaka. * Žr. 162 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 84 var.

164. **Oi, miego miego miego.**— SD XXI 54≈DDŽ 39. * LDK V 2029. Prikeltuvių d. 66(14) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD I 51, NLV 126—127, JLD 654, 1490, JSD 206, 659, 1072, KlvD 47, PKD 97, TŽ III p. 450—451, LTt I 441. Spausdinamos versijos užr. 30 var., daugiausia iš Žemaitijos.

165. **Oi, sausa sausa.**— SD XXXIII 75≈DDŽ 47. Var. kontaminuotas: LDK V 2057+Šeimos d.—„Oi, giedri giedri ši vasarėlė". * LDK V 2057. Gaubtuvių d. 49(13) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 385, JLD 179, 453, JSD 410—411, 655, BDB 45, LTU 102, LTt I 442. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Kretingos ir Plungės apyl.

166. **Atsikelk rytelį.**— SD XXIV 11 (S. D. red.). Var. SD XXVI 11 (užr. rytų Lietuvoje): Atieyna oszwiała o kur iosi żentaleli / Asz iosiu miedżioti

/ Panialu iaszkoti / Asz pa[s] sawa miela panitieli // Panitiela mana Jaunutela mana / Asz slawnas kawalerius / Kožna karczemielo / Gieriau poreielo, / Niebie turiu siermiegieles // Wainikielis mana / Žalonielis mana / Tuien langwas ant galwiales / Linksmas ant szirdiales // Numietielis mana / Baltonielis mana / Sunkus ant galwiales, / Smutnas ant szirdiales. * LDK V 2079. Gaubtuvių d. 43(5) var. iš visos Lietuvos, mažiausiai iš Dzūkijos. Sp. SDŽ 15, JucR p. 262, KPLL 33, JSD 491, 678, 686, 908, BDB 238, LT III p. 420, TŽ III p. 410. Spausdinamos versijos užr. 27 var.

167. **Apyneli žaliasis.**— SD XXI 37. * LDK V 2106. Gaubtuvių d. 288(52) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 265, KL 54, JSD 676—677, 693, LBr p. 101, KlvD 338, SG 135—136, TŽ I p. 142, III p. 413, IV p. 601, BrTDM p. 46, TD V 128, ČtLD 210, LTU 101, PalLIM 359, LTt I 448.

168. **Apyneli žaliasis.**— SD XXXIII 57. DDŽ 15≈SD XXI 37+SD XXXIII 57. * Žr. 167 paaiškinimą.

169. **Jau gaideliai negiedojo.**— SD XXXIII 24. * LDK V 2121. Gaubtuvių d. 758(137) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 205—206, KPLL 72, KL 155, JLD 399, 677—677a, 1492, JSD 211—212, 672, 682, BDB 108, 315, BsOD 111, 178, 180, KlvD 253—254, PKD 18, NS 1188—1189, 1191, SG 204, BrMD II 26, LT III p. 436, BrTDM p. 37, ŠLD III 28, TD IV 347, V 36, VII 140, SrDR 181, LTRn p. 88, ČtLD 160, PalLIM 157, LTt I 413. Spausdinamos versijos užr. 272 var.

170. **Treji gaidžiai nugiedojo.**— SD XXI 48≈SD XXXIII 146 (S. D. red.). DDŽ 5+SD XXXIII 24+SD XXI 48+keli posmai, kurių nėra tuose užrašymuose. * Žr. 169 paaiškinimą.

171. **Geri buvo tie meteliai.**— SD VIII 8. * LDK V 2125. Gaubtuvių d. 44(4) var. iš Dzūkijos, Žemaitijos, šiek tiek iš Suvalkijos. Sp. JLD 1030, 1527, JSD 674, LBr p. 151, TD IV 118. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Kretingos, Telšių, Jurbarko apyl.

172. **Oi gėriau gėriau per dieną.**— SD XXXII 34≈DDŽ 66. * LDK V 2134. Marčpiečio d. 325(44) var. iš viso krašto, mažiau iš Dzūkijos. Sp. RD II 83, NLV 154, 160, JLD 200, 1395, JLD III p. 750, JSD 159, 226, 705, BDB 8, 8a, 95, BsOD 64—65, KlvD 238, LT III p. 414, TŽ III p. 414, BrTDM p. 15, 103, TD V 52, VII 108, ČtLD 137, LTt I 450. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Joniškio, Kupiškio, Šiaulių apyl. ir Rytų Prūsijos.

173. **Devynias sodas perjojau.**— SD XXIV 7 (S. D. red.). * Žr. 172 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 29 var. iš šiaurės vakarų Lietuvos.

174. **Prisėjau rutų darželį.**— MDB p. 68 (K. Maigio (Moigio) 1847 m. atsiųstas užr. iš rytų Lietuvos)≈SD XXXI 6 (S. D. red.). * Žr. 172 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 14 var. iš šiaurės rytų Lietuvos.

175. **Piršlys šelmis malagis.**— SD XXXIII 30 (rankraštyje sutrikusi posmų seka transkribuojant parikiuota). DDŽ 67≈SD XXXIII 30+du pabaigos posmai, kurių šiame užrašyme nėra: ...Pīrszli szelmī melagi, / Pīrszli szelmi melagi, / Asz tau dousiu dowīnàs, / Asz tau dousiu dowīnàs. // Nu eglelęs stoumenys, / Nu puszelęs rąnkowės / Nu berželo apkaklę / Nu karklelo kaspiną. * LDK V 2359. Vestuvininkų apdainavimas. 210(30) var. iš viso krašto, mažiau iš pietų Lietuvos. Sp. NLV 277, JSD 813, KlvD 361, NS 768—771, 773—776, 778—779, 781, LT III p. 442, SrDR 267, LTRn p. 110—111. Spausdinamos versijos užr. 132 var.

176. **Sugavau musę, iškepiau pusę.**— SD XXVII 26. Eilutė: ...*iškepiau šlapią* — vėlesniuose užrašymuose: ...*iškepiau snapę.* * LDK V 2640. Vestuvininkų apdainavimas. 64(15) var. iš įvairių vietų. Sp. JSD 758, LTt I 471.

177. **Turi avių būrį.**— SDF 15 lap. 10. Prieš tekstą užrašytojo paaiškinimas lenkų k.: „Piesn martę martouint w Wieksnianskiey Parafij spiewają" („Dainuoja šią dainą marčią martuojant Viekšnių parapijoje"). * Prašant iš vestuvininkų dovanų. Vienintelis užrašymas.

178. **Augo berželis tėvo dvare.**— SD XXV 4 (užr. rytų Lietuvoje). * LDK V 2795. Grįžtuvių d. 909(131) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 1203, JSD 859, 875, 912, BsOD 44, 76, KlvD 528—530, NS 1157, 1181, 1234, TŽ I p. 141, BrTDM p. 101, 112, ŠLD IV 6, TD III p. 128, IV 21, 386, V 17, 210, SrDR 201, LTRn p. 120, PalLIM 246, LTt I 473—474, Lt V p. 146. Spausdinamos versijos užr. 30 var. iš šiaurės rytų Lietuvos ir Žemaitijos.

179. **Augo tetušio kiemelyi beržynelis.**— SD XXIV 9 (S. D. red.). * Žr. 178 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Žemaitijos.

180. **Oi, giedra giedra.**— SD XXVIII 3. Var. kontaminuotas: LDK V 2822+ +Šeimos d.—„Oi, giedri giedri". * LDK V 2822. Grįžtuvių d. 134(23) var., daugiausia iš Dzūkijos, bet paplitusi ir kitose Lietuvos vietose. Sp. JLD 630, JSD 791, BDB 78a, 243, BrTDM p. 81. Spausdinamos versijos užr. 5 var. iš Jurbarko, Telšių ir Kretingos apyl.

181. **Oi matuše matušele.**— SD XXVIII 5. Var. kontaminuotas: LDK V 2845+Vaišių d. * LDK V 2845. Grįžtuvių d. 32(5) var. iš visos Lietuvos, išskyrus Žemaitiją. Sp. JSD 870, DovD 320, LTt I 384.

182. **Teip toli nuduota.**— SD I 1. Kiti artimi var.: SD XXXIII 113 (S. D. red.), SD XXXIII 143 (S. D. red.). * LDK V 2857. Grįžtuvių d. 1500(255) var. iš visos Lietuvos. Daugiausia užrašymų turinti lietuvių liaudies daina. Susiskirsto į įvairiausias versijas ir grupes: variantai pagal skirtingas savo pradžias sudaro 68 grupes. Tose grupėse dar išsiskiria apie 110 pogrupių, kuriose skirtingai plėtojama dainos pabaiga, įterpiami nauji motyvai. Sp. SDŽ 23, NLV 108, 281—282, KL 143, JLD 72, 859, 1242, 1250—1251, 1256, 1259, 1261, 1264, JSD 671a, 785, 787—790, 815—816, 826, 835, 865a, 920, 953, LBr p. 34, 66, BDB 96, 169, BsOD 11, 68, 75, 227, KlvD 413—414, PKD 50, NS 1245. 1249—1250, BrMD I 16, II 24, 30—31, KDLD p. 65, 93, 100, 118, 233, TŽ I p. 137, III p. 399, 430, 473, IV p. 519, 533, BrTDM p. 34, 103, LT IV p. 268, 273, 277, DovD 246, 301, 321, ŠLD IV 36, V 20, TD IV 257, 364—368, V 44, 257, VII 136—138, SrDR 214, 217, LTRn p. 123, ČtLD 183, 204, LTU 143—144, LTt I 476—477. Spausdinamos versijos užr. 19 var. iš šiaurės Lietuvos.

183. **Teip toli išduotas.**— SD XXXIII 50. Šiame var. vaizduojama ne dukrelė, o sūnelis, išėjęs į žentus ir paukščiu lankąs tėvus. Varianto motyvai suderinti nenuosekliai: sparnus skolinasi iš gegutės, o kukuoja volunge. * Žr. 182 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Klaipėdos krašto.

184. **Oi, miego miego.**— SD XXI 52≈DDŽ 35. Var. kontaminuotas: LDK V 2857+V 1994. Šis var. įdomus tuo, kad jame yra net trys šakos: mergelė gegute lanko močiutę, volungėle — seselę, o bernelis, balandžiu virtęs, lekia brolio aplankyti. Toks užrašymas vienintelis. Vienašakis var. SD XXIV 30 (S. D. red.): Oj miega miega / Saldzia miegéla / Kad asz užmikczio / Ben wałandelę, // Bene pawirscio / Ing Geguželę, / Asz ir pawirtau / Ing Geguželę // Asz ir nuliekiau / Pas matuszelę. / Asz ir nutupiau / Ing apuszelę // Kukawau sykį / Kukawau antra / Nieks nesuprata / Kas do balselis // Tiktaj suprata / Bałta matusze / Swirni budama / Durys werdama // Nu tenwa bałso / Mana dukrele / Nu margû płunksnû / Butu gégéle. * Žr. 182 paaiškinimą.

185. **Augin augin mane motinėlė.**— SD XXV 13 (užr. šiaurės rytų Lietuvoje). Var. kontaminuotas: LDK V 2857+V 1832. * Žr. 182 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 22 var. iš šiaurės rytų Lietuvos.

186. **Eičiau ing giraitę.**— SD IV 16. Var. SD XXII 1 (S. D. užr.): Eisiu i gyrely pas marga geneli, / ...Bene eszgyrs matuszy, bene eszgyrs bałtoiy / Atwiery łongeli, eszgyrda balseli / Bene muna dukrely, bene muna jaunoiy / Pagał kukawyma, pagał lingawyma / But kaip muna dukrely but it muna jaunoiy / Teip tolyi żadieta teip tolyi nudouta / argi ana pareitum, matuszeli atsektum / Geltonas kaseles raudonas weidelis / Ta ir' muna dukrely ta ir muna jaunoiy. DDŽ 6≈SD XXII 1+SD I 1+SD IV 16+SDŽ 23+fragmentai dar iš kitų užrašymų. Nors DDŽ p. 12 išnašoje S. D. rašo: „Wejziek Dajnę XXIII. Pon. S. Stanewicziaus 1829 m. Wilniouie łaksz. 51", bet DDŽ 6 nėra perspaudas iš SDŽ, o S. D. bandymas restauruoti kuo pilniausią dainą iš turimų variantų. Tai rodo ir S. D. juodraštinės DDŽ 6 redakcijos (prieš 1846 m.): SD XXXIII 113 (labai daug taisymų) ir SD XXXIII 143. * Žr. 182 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 16 var. iš Žemaitijos, Vilkaviškio, Lazdijų, Kupiškio ir Rokiškio apyl.

187. **Rauda ištekančios.**— LMD I 968, LMD I 81. 17 vestuvinių jaunosios raudų ir viena daina, susijusių su įvairiomis apeigomis nuo jungtuvių dienos ryto iki marčios sutiktuvių jaunojo pusėje. Raudos, kaip rinkinyje pažymėta, yra „nuo Zarasų pašalio". Patyrinėjus nustatyta, kad šias raudas užrašė ir S. Daukantui nusiuntė Mykolas Miežinis. Jam dabar neabejotinai priskiriamas ir anoniminis 78 sutartinių „nuo Zarasų" rinkinys (LMD I 754), kurį Z. Slaviūnas datavo 1848—1849 m. M. Miežinis 1852 m. buvo vikaras Dusetose (žr. Žemaičių (Telšių) vyskupijos 1848—1859 m. rubriceles „Directorium horarum canonicarum..."), todėl ir sutartinių užrašymo datą reikia kelti į 1852 metus, nes 1848—1849 m. jis buvo dar mokinys ir Varnių seminarijos aliumnas (vėliau, 1853—1858 m. jis buvo Brunavos klebonas, Latvijoje). Gausios kalbinės ir etnografinės pastabos prie sutartinių ir raudų rodo tą pačią užrašymo metodiką. Abiejuose rinkiniuose tie patys žodžiai vienodai vartojami ir aiškinami (*saugė* — sutartinė, *tūtuoti* — dainuoti, *sumušti* — sutarti ir kt.). Pastabose aiškinama rytų aukštaičių žodžių reikšmė ir jų fonetikos savitumai, tai rodo, kad užrašytojas yra kitos tarmės. Be to, raudų pastabose yra pažymėta keletas raudų kalbos ir užrašytojo tarmės skirtumų. Antai užrašytojo tarmėje *namo* vartojimas *tvarto* reikšme, prieangio ir kitų žodžių vartojimas rodo jį kilus nuo Radviliškio. O M. Miežinis kaip tik yra gimęs Vaitiekūnų k. (dabar Radviliškio raj.). Be to, prie raudos „Matulyte mano miela" užtinkame tiesioginę aliuziją į autoriaus užrašytų sutartinių rinkinį: „Jų apsiėmimai man težinomi...staršojo marčelgos, apie kurį kalbos *mano saugėse*." Taigi „Rauda ištekančios", kaip ir sutartinės, yra užrašyta M. Miežinio iš Dusetų apylinkės ne anksčiau kaip 1852 m.
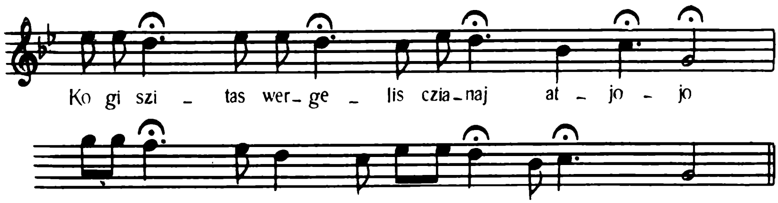
„Rauda ištekančios" rankraštyje pateikta kaip vienas vienetas, tačiau tai yra atskiri kūrinėliai. Tai rodo ir užrašytojo pastabos. Nustatyti susijusių su ta pačia apeiga raudų ribas ne visada įmanoma: jos raudamos kaip atskiri kūrinėliai arba improvizuojant kelios jungiamos į vieną. Remiantis vėlesniais užrašymais, raudų turiniu ir jų ryšiais su apeigomis, „Rauda ištekančios" čia suskirstoma į atskiras raudas, apžvelgiamas jų gyvavimo plotas ir vėliau užrašytų variantų kiekis.

Labas rytelis.—* Vestuvių ryto rauda. Ši rauda labai išplėtota. Užr. 16 var. iš Zarasų, Antalieptės, Dusetų, Utenos, Rokiškio ir Ukmergės apyl. Raudos pradžia — pasisveikinimas žinoma ir Merkinės apylinkėse.

Kas čia sujojo ir Ko gi inėjo.—* Artimi jaunojo sutiktuvių raudos variantai, paprastai jungiami į vieną tipą. Šios raudos fragmentas su melodija yra ir A. Kašarausko rankraščių komplekse „Litvanica" (LRB Rk f24, lap. 137 verso), užrašytas A. Baranausko Anykščių apylinkėse apie 1858 m., su užrašytojo prierašu lenkų k.: Weselna Rauda Młodéj przed ślubem gdy narzeczony z

orszakiem weselnym do chaty wchodzi (Jaunosios vestuvinė rauda prieš jungtuves, kai jaunasis su savo pulku įeina į gryčią):

przegrywka muzyki przeplatająca ton raudy (raudos toną perpinantis muzikos refrenas)

Ko gi szi-tas wer-ge-lis czia-naj at-jo-jo
Ar ugnêles jimtu, ar kelelo kłaustu
Ira mano sesiułe ugnely paduoti
Ira mano brolukas keleli paroditi itd.,

be to, dar prirašytas paaiškinimas lenkų k.: „Taip prasideda visos vestuvinės raudos, toliau jaunoji pati pratęsia iš to, ko sugebėjo išmokti, derindama prie aplinkybių ir jaunojo asmens, ir čia atsiveria plati dirva improvizacijai" (žr.: TD III p. 133—134). Apie 60 var. iš Zarasų, Utenos, Dusetų, Kupiškio, Rokiškio, Anykščių, Ukmergės, Švenčionių, Kaišiadorių apyl. Sp. VPJ p. 64, NS 534, TD I p. 213, LTt II 594.

Sakei, tėveli.—* Jaunojo sutiktuvių rauda. 4 var. iš Zarasų, Utenos, Panevėžio, Jonavos apyl.

Tėveli mano.—* Jaunojo sutiktuvių rauda. 20 var. iš Kupiškio, Panevėžio, Utenos, Dusetų, Rokiškio, Ukmergės ir Zarasų apyl. Sp. VPJ p. 66, TD I p. 217.

Matulyte mano miela.—* Rauda įteikiant vainiką. Palyginus su vėliau užrašytais, šis var. išplėtotas skirtingai. 7 var. iš Marcinkonių, Kabelių, Merkinės, Seinų ir Antalieptės. Sp. TD IV 413.

Šaltos tavo, vergeli, rankelės.—* Rauda, vedant piršliui jaunąją už stalo. 4 var. iš Rokiškio ir Zarasų apyl.

Tėveli mano mielas.—* Rauda, vedant tėvui dukterį už stalo. 22 var. iš Kabelių, Eišiškių, Varėnos, Merkinės, Liškiavos, Kaišiadorių, Trakų, Ukmergės, Utenos apyl. Sp. TD IV 435, LTt II 595.

Labas rytelis.—* Rauda, susėdus už stalo. Ja sveikinamas jaunasis. Be šio, yra dar vienas var., užrašytas Dusetų apyl. 1935 m. Sp. LTt II 596.

Blagaslovykit šį gi rytelį.—* Atsisveikinimo rauda. 10 var. iš Jūžintų, Kamajų, Utenos ir Kupiškio apyl. Sp. VPJ p. 66.

N., broliukai mano.—* Rauda, išvažiuojant į jungtuves. Vienintelis užrašymas, nors kai kurių bendrų motyvų yra ir kitose vestuvinėse dainose ir raudose.

Labas vakarėlis.—* Rauda, sugrįžus iš jungtuvių. Vienintelis užrašymas.

Tėveli mielas.—* Rauda, sugrįžus iš jungtuvių. Vienintelis užrašymas.

Dėkui tėveliui.—* Rauda, dedant dovanas. Šis raudos var. išplėtotas: kreipiamasi į tėvelį, motinėlę, broliukus, seserytes ir jiems dėkojama už dovanas. XX a. užrašytos raudos (7 var. iš Dusetų, Obelių, Rokiškio ir Kurklių apyl.) yra trumpesnės: jomis kreipiamasi tik į vieną asmenį. Vienuolikoje šio tipo užrašymų iš Dusetų, Panevėžio, Merkinės, Marcinkonių raudos yra visai trumputės: „Dėkui tėveliui (ar močiutei, seselei...) už didžias dovanėles".

Ko gi inėjo šita mergelė.—* Rauda, antrą kartą, po jungtuvių, atvykus jaunojo pulkui parsivesti marčios. Šis užrašymas vienintelis, nors motyvai ir įvaizdžiai randami ir kitose raudose. Rauda labai originali, sukomponuota iš motyvų, būdingų raudoms, sutinkant atvykusį prieš jungtuves jaunąjį ar priimant jaunojo atneštą vainiką. Tik čia kreipiamasi ne į „bernelį", o į „mergelę"— atvykusią jaunojo pulko viešnią, greičiausiai svočią. Taip pat ir kiti meniniai įvaizdžiai, atrodo, supainioti. Pvz., šios raudos atvykusi mergelė turi rankoj aštrią šoblelę, ruošiasi nukirsti jaunas dienas ir suminti vainikėlį po bėro žirgo kojom. Tokie įvaizdžiai paprastai yra būdingi berneliui. Motyvai apie medžiais ir rūtom užaugančius vartus yra būdingi dzūkų raudoms, o ketinimas prismaigstyti suolus aštrių adatų (spilkelių, cviekelių) žinomas Kamajų, Kriukų, Alantos apylinkių raudose.

Sesytės mano mielos.—* Rauda, išvežant kraičius. Tai vienintelis taip išplėtotas variantas. Trumpesnių šios raudos variantų užrašyta Rokiškio ir Kupiškio apylinkėse. Motyvų ir net tų pačių poetinių vaizdų apie neįtikimą anytai yra vestuvinėse dainose.

Tėveli ir motinėle ir Sudiev, rūtele.—* Raudos, atsisveikinant ir išvažiuojant į jaunojo šalį. Sukomponuotos iš žinomų motyvų.

Yr ką kėlė.—* Humoristinė kraičio išvežimo daina (V 1679), įterpta į raudų ciklą. Pastaboje pažymėta: „Kraičius keliant, mergos muša"— vadinas, ne jaunoji rauda, o mergos dainuoja. 10 var. iš rytų Aukštaitijos. Sp. TD I p. 251.

Mart mart.—* Dainos ir raudos kontaminacija. Ji turėjo būti atliekama jaunojo pusėje, sutinkant marčią. Motyvai, kuriuose klausiama, kur martelę temo ir aušo, turi atitikmenų jaunosios gaubtuvių dainoje „Kur tave, sesele, saulutė leidos" (LDK V 2073). Labai panaši daina (4 posmų) apie martelę, užtrukusią pas tėvelį ir motutę, yra užrašyta 1939 m. Alantos v. Utenos aps. (LTR 2019(95). Tačiau kūrinėlio pastraipos „Pas sesutėlę", o ypač „Pas anytėlę" virsta tikromis raudomis. Toks dainos ir raudos junginys yra tik šiame užrašyme. 1-mo posmo pradžia atstatyta iš analogijos su kitais posmais.

ŠEIMOS DAINOS

188. **Ant tuo kalnu kalnuželiu.**— SD XXI 62≈DDŽ 86. *LDK Š 56. 14(3) var. iš įvairių Lietuvos vietų. Sp. NLV 35, JLD 327, BDB 2, SrDR 44.

189. **Jau aušrelė beauštanti.**— SD XXXIII 18. DDŽ 70 suredaguota pagal kitą, neišlikusį užrašymą, kurio pradžia, kad ir kita posmų seka, atitinka tris pirmuosius var. SD XXXIII 18 posmus, o pabaiga — du paskutiniuosius posmus, tačiau dukrelės ir tėvų dialogas skirtingas: ...Oj dókrele dókružele, / Kuo nekłoi sau krajtelį. // Ne asz kélsiu ąnkstij rytelį, / Ne asz kłosiu sau krajtelį. // Gataws mąna yr' krajtelis, / Baltos egles szeszes lentas. // Tataj mąno yr' krajtelis, / Szesziû spĩlgû tuzĩnelis. // Żalû rutû wajnĩkélis, / Tataj mąno yr' krajtelis... // Pamins žĩrgaj žalę łąnką, / Óž auks krumaj ożels takaj... *LDK Š 766. 297(44) var., daugiausia iš Žemaitijos, taip pat ir iš kitų krašto vietų. Sp. RD II 61, SDŽ 27, NLV 370, JLD 173, 298, 611, 627, 1535, JSD 325, LBr p. 24, BDB 86—87, BsOD 270, NS 1169, TŽ III p. 472, DovD 313, LTt I 549. Spausdinamos versijos užr. apie 30 var.

190. **Oi matušaite.**— SD IV 15≈SD XXXII 12 (S. D. red. fragmentas)≈DDŽ 117. Var. savitai išplėtotas. * Žr. 189 paaiškinimą.

191. **Atjojo bernelis.**— SD XXVI 21 (užr. rytų Lietuvoje). Var. SD XIX 10 (užr. rytų Lietuvoje) beveik sutampa su SD XXVI 21, tik neturi paskutiniojo posmo, o po 5-ojo posmo įterpta: Paniałe mana / Jaunoi mana / Te pasimiega miegeli / Pas sawa motineli. *LDK Š 220. 35(5) var. iš įvairių krašto vietų. Sp. JSD 1041.

192. **Ger bernelis karčemelėj.**— SD XXXIII 36. Šitaip išplėtota daina yra tik ši, nors motyvai apie geriantį vyrą yra populiarūs daugelyje dainų.

193. **Oi, liūdna liūdna.**— SD XXI 60. Var. kontaminuotas: Š 279+V 1700+ +Š 558. Var. SD VIII 13=SD XXXIII 47 — trumpesnis. DDŽ 31≈SD XXI 60+2 posmai (įterpti po 9-ojo): ...Cze jouda douna / Ir tos nedouda, / Skaust mąna szįrdele. // Ilgiaus pabusiu, / Dīdziaus sódziusiu, / Kajp nendrele swyrousiu. Šie posmai iš var. SD III 5 ir DB (1845) p. 38 (žr. 200 paaiškinimą). * LDK Š 279. 280(56) var. iš visos Lietuvos. Sp. KPLL 23, NLV 278, JLD 175, 183, JSD 872, BDB 365, BsOD 363, NS 1260, DovD 305, 341, ČtLD 178, LTt I 510. Spausdinamos versijos užr. apie 50 var.

194. **Oi, sausa sausa.**— SD XXII 15 (S. D. užr.). Var. kontaminuotas: Š 279+šienapjūtės d. motyvai. Toks užrašymas yra tik SD. * Žr. 193 paaiškinimą.

195. **Oi, parein parein.**— SD I 8≈XXXIII 127 (S. D. red.)≈DDŽ 45. * LDK Š 295. 96(21) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 276, JSD 800, 878, LBr p. 70, BDB 83, DovD 259, TD III p. 64, IV 232, V 217, ČtLD 188, LTt II 21.

196. **O kad aš pas matušę augau.**— SD XXI 29. Artimas var.— SD XXXIII 68. * LDK Š 414. 260(78) var., daugiausia iš Dzūkijos, taip pat iš rytų bei pietvakarių Lietuvos. Sp. JLD 658, 749, 1464, JSD 973, NS 1203, BrMD I 24, KDLD p. 280, TŽ III p. 413, LT IV p. 278, TD IV 148, LTt I 514.

197. **Pakol aš buvau matutės valioj.**— SD XXVI 4 (užr. rytų Lietuvoje). Kiti var.: SD XIX 5 (užr. rytų Lietuvoje)≈SD XXIV 23 (S. D. red.)≈SD XXXI 11 (S. D. red.). * LDK Š 546. 165(24) var., daugiausia iš rytų Lietuvos, šiek tiek ir iš kitų vietų. Sp. JSD 793, 801, 844, TŽ IV p. 553, DovD 239, LTt I 519.

198. **Matutės aukštas svirnelis.**— SD XIX 12 (užr. rytų Lietuvoje). Kiti var.: SD XXVI 14 (užr. rytų Lietuvoje)≈SD XXIV 25 (S. D. red.)≈SD XXXI 18 (S. D. red.). * LDK Š 42. 70(15) var. Spausdinamos versijos užr. 6 var. iš rytų ir vidurio Aukštaitijos.

199. **Matuše mano.**— SD I 4≈SD XXXIII 124 (S. D. red.). Šitaip išplėtotas var. yra tik SD. * LDK Š 613. 122(17) var. iš įvairių krašto vietų. Sp. SDŽ 9, NLV 59—60, JLD 278, 699, LBr p. 34, BDB 75, TŽ I p. 136, DovD 386, SrDR 156.

200. **Oi, eisiu eisiu.**— SD III 5. Paskutinis posmas yra tik šiame užrašyme. DDŽ 31 posmai 9—10 atitinka šio var. pirmuosius posmus (žr. 193 paaiškinimą). Be to, tuos posmus S. D. išspausdino „Būde" (1845, p. 38), paaiškindamas tekste: „Nómû sawa niekados neóžmirszo, ... kou dajnes pates dar szenden tebstīgawo". * LDK Š 558. 290(54) var. iš visos Lietuvos. Sp. KPLL 75, JLD 16, 187, BDB 9, KDLD p. 112, DovD 140, TD IV 331, LTU 204, LTt II 414.

201. **Aš einu per kiemą.**— SD XXVII 8≈SD XXXI 25 (S. D. red.). Var. SD XIX 9 (užr. rytų Lietuvoje)≈SD XXVI 15 (irgi iš rytų Lietuvos): Ne wargûse buwau ne warguos augau / I wargeli ipûlau / Kojałes mana szlauniałes [!] mana [tokia eilutė tik šiuose užrašymuose; kituose tos versijos variantuose: ...*sprauniosios*, ...*brangiosios*, ...*baltosios*, ...*juodosios* mano] / Kas dien po purwinelú / Akiałes mana Skayszczojos mana / Kas dien po aszarelu / Rankiałes mana, bałtosios mana / Kas dien sunkiam wargieli / Galwiałe mana Sunkioi mana / Kasdien po rupieszczeli. Šios versijos užr. 11 var. iš šiaurės Lietuvos, Raseinių ir Jurbarko apyl. * Žr. 200 paaiškinimą.

202. **Oi, deja manie, siratai.**— SD XXIV 33 (S. D. red.). * LDK Š 821. 58(7) var., daugiausia iš rytų Lietuvos, keletas var. iš Suvalkijos. Sp. JLD 1544, JSD 1076. Ši daina turi bendrų vaizdų su A. Strazdo „Giesme apie siratas" ir buvo laikoma jos variantu (žr. StB p. 198—199).

203. **Pūtė vėjelis be debeselio.**— SD XXVII 36. Var. savitai išplėtotas. * LDK Š 820. 175(34) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 77, JLD 415, 535, LBr p. 78, BDB 31, 175, KlvD 522, NS 1278, DovD 387, TD III p. 298, V 22, LTRn p. 141, ČtLD 207, LTt I 535.

204. **Matušelė numirdama.**— SD XXI 76≈DDŽ 30 (su įterptu posmu: ...Atsilījpę matuszele, / Žalemī kapelie...). * LDK Š 871. 333(62) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 70, JLD 6, 411, 419, 566, 889, BDB 174, KlvD 537, PKD 19, NS 158, 159, 1302, 1303, 1305, BrTDM p. 104, DovD 378, 392, LTt I 544. Spausdinamos versijos užr. apie 90 var.

205. **Matušelė numirdama.**— SD XXXIII 73≈DDŽ 56. * Žr. 204 paaiškinimą.

206. **Kad žinočiau tą kalnelį.**— DDŽ 83. Užrašymas rankraščiuose neišlikęs. * LDK Š 873. 238(32) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 72, BsOD 127, KDLD p. 180, DovD 381, SrDR 242. Spausdinamos versijos užr. 23 var.

VAIKŲ DAINOS

207. **Augino bobelė riebų oželį.**— SD XIII 2 (J. Pabrėžos užr.; sp. JP p. 89). * LDK Vk 234. 431(68) var. iš visos Lietuvos. Sp. KPLL 51, JLD 381, 593, BsOD 323, NS 1352—1353, SrDR 366—370, LTU 183, SlS 617, LTt I 608—609.

208. **Žvirbli žvirbli.**— SD XXIV 49a (S. D. užr.). * LDK Vk 289. Vaikų žaidimas. 86(17) var. iš visos Lietuvos. Sp. VPJ p. 19, JLD 243, 365, 1309, NS 226—227, SG 39, SrDR 250, LTt I 612.

209. **Iš rugio grūdo.**— SD III 7≈DDŽ 93. * LDK Vk 430. 106(23) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD I 19, IvK 1861 p. 50, NS 1362, LTt I 613.

210. **Eisiu ant lankos apsižvalgyti.**— SD XXXIII 82=SD VIII 24 (sp. LKr I p. 261). * LDK Vk 444. 341(48) var., daugiausia iš Žemaitijos ir rytų Aukštaitijos ir vienas kitas — iš Suvalkijos ir Dzūkijos. Sp. JLD 17, 879, 892, JSD 850, LBr p. 45, 70; BDB 350, 354, BsOD 10, KlvD 248, NS 1410, TŽ IV p. 567, DovD 295, TD V 185, LTRn p. 155, LTU 198, LTt I 643. Spausdinamos versijos užr. 63 var. iš Žemaitijos ir rytų Aukštaitijos.

211. **Einu per kiemą.**— SD XX 1 (sp. LKr I p. 262). * Žr. 210 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 21 var. iš Žemaitijos ir rytų Aukštaitijos.

212. **Einu per lauką, girdžiu per antrą.**— SD XXVII 25 (sp. LKr I p. 262). * Žr. 210 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 86 var. iš Žemaitijos ir rytų Aukštaitijos.

213. **O kas ten subildėjo.**— DPM 32b≈SD XXXIII 101 (S. D. red.)≈DDŽ 18. Skirtingi kitų var. fragmentai: SD XXXIII 13 (sp. LKr I p. 258): Kas tynay sutrinkieiy po Owżowłus Byldieiy... / Greytay ten biek tu Musie... / Newerk Sesayty munys wys atimsi po munys... / Du swaru Łaszyniu yr użtryna Ryistyniu... / Jaw po wyina yszgiersma... Var. SD X 9 (sp. LKr I p. 259): Kas tynay so trynkieie po Owzowłu sobyldieie... / Greytay rek biekty Musey... / Saka ką tu kąseli biedneli zertay wedoms i szali... / Newerk sesayty muna atymsy wys po munes... Var. SD X 10a (sp. LKr I p. 260): ...Saka ką tu kuysali, muna miłs prietełali, / Ką beweyki biednali żertay wedoms i szali... / Dar du swaru Łaszyniu, bus użtrynu rieystyniu... * LDK Vk 445. 206(43) var. iš visos Lietuvos. Sp. KL 316, JLD 246, KlvD 247, LT IV (Pr) p. 27, SrDR 257, LTt I 644.

214. **Kas ten teip subildėjo.**— SD XXXII 6 (sp. LKr I p. 259). * Žr. 213 paaiškinimą.

JAUNIMO IR MEILĖS DAINOS

215. **Prisidainiuokiv.**— SD XXXIII 49≈DDŽ 59 (įterpta eilutė: ...Poudelį kajstī). * Apie 150 var. iš viso krašto, daugiausia iš pietų Lietuvos. Sp. JSD 893, KlvD 403, LT III p. 437, ŠLD I 21.

216. **Sakė mane šiokią.**— SD XXXIII 84. * Apie 200 var. iš visos Lietuvos. Sp. JSD 565, LBr p. 137, LTU 167. Spausdinamos versijos užr. 2 var. iš Žemaitijos.

217. **Aš pasėjau sėklelę.**— SD III 4. Vienintelis užrašymas.

218. **Ant kalnu pušis.**— SD XXI 78. Var. kontaminuotas: Meilės d.+V 199. * Apie 300 var. iš visos Lietuvos, išskyrus Žemaitiją. Sp JLD 971, LBr p. 95, BsOD 25—26, NS 1096, SG 180. Spausdinamos versijos užr. apie 30 var., daugiausia iš Suvalkijos.

219. **Anksti rytą kėliau.**— SD XXI 74≈DDŽ 23. Var. LMD I 431(5): Ąnkstey ryta kiełusy Szałta rasa brawkusy... / Padejaw wedrelus żalware nasztelus — / yr padejaw Bernużeluw Żyrgielus Girdite... / Ustałow Siediejaw Pro łonga weyziejaw — / Szoka Trynkie jawnumene keiyma wydurelie / Szokiet Szokiejele Gryszkiet greyżejele — / Wo jaw muna jawnistelie y warga i powlaw. * Apie 70 var. iš visos Lietuvos. Sp. SDŽ 8, KL 132, JLD 40, 720, 1548, LTt II 36.

220. **Siuntė matušė.**— SD XXI 59≈DDŽ 34. * Apie 200 var. iš visos Lietuvos. Sp. RD II 98, NLV 306, JLD 719, 721, 957, LBr p. 14, KlvD 384, NS 1136—1137, 1139, DovD 358, 399, TD V 143, ČtLD 80, LTt II 37—38, 40.

221. **Siuntė mane matušelė.**— SD XXXIII 23. DDŽ 49≈SD XXXIII 23+5 dvieiliai, kurių šiame užrašyme nėra. * Apie 200 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 431, 808—809, JSD 105, KlvD 251—252, PKD 83, TŽ III p. 458, TD III p. 66, IV 58.

222. **Žalioj girioj paukščiai gieda.**— SD XXI 84. * Apie 500 var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 325, 388, 390, JLD 83, 331, 517, 788, 790, 810, 822, 842, 958, 1017, 1546, LBr p. 104, BDB 130—131, BsOD 129, 300, KlvD 8, 286, 340, 358, PKD 108, NS 1012, 1059, KDLD p. 27, 219, 242, TŽ III p. 422, BrTDM p. 92, DovD 94, TD IV 108, VII 38, 61, ČtLD 94, LTt II 41. Spausdinamos versijos užr. 16 var. daugiausia iš Dzūkijos.

223. **Anoj pusėj ežero.**— SD VII 2. * Apie 600 var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 134, JLD 467, 576, 701, JSD 187, BDB 39, 199, BsOD 417, KlvD 113, 123, SG 188, BrMD I 6, KDLD p. 41, 182, 297, TD VII 62, LTt II 58.

224. **Anksti rytą atsikėliau.**— SD XXXIII 43. DDŽ 63≈SD XXXIII 43+3 ketureiliai posmai (antroji šaka apie bernelį) iš neišlikusio užrašymo. * 32(5) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 298, JLD 505, 710, BsOD 277.

225. **Oi, augo augo.**— SD XXI 38≈DDŽ 41 (be paskutinio posmo). * Apie 80 var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Daina ypač paplitusi apie Raseinius, Kėdainius, Šiaulius. Sp. NLV 219, JLD 384, LBr p. 19, 126, BDB 60, KlvD 188, LT III p. 418, LTU 166, LTt II 59. Spausdinama versija būdinga Žemaitijai.

226. **Oi, ėjau ėjau.**— SD XXXIII 138 (S. D. red.). Var. savitai išplėtotas. * Apie 30 var., daugiausia iš Tauragės, Šilutės, Klaipėdos apyl., taip pat iš šiaurės Lietuvos. Sp. JSD 236, BDB 51, PKD 56, TD VII 78, LTt II 54.

227. **Siuntė mane matutė.**— SD XXVII 34. * Apie 200 var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Suvalkijos ir Dzūkijos. Sp. NS 963, LTt II 57. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Nevarėnų ir Vabalninko apyl.

228. **Įjunko zuikelis.**— SD XXXIII 92. * Apie 50 var., daugiausia iš Dzūkijos. Sp. LTt II 232—233.

229. **Mergele mano jaunoji.**— SD XXII 10 (S. D. užr.)≈DDŽ 98. * Apie 200 var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 297, JLD 823, 1379, BDB 135, KlvD 91, 246, PKD 58, SG 158, TD III p. 84.

230. **Šiandienelę per dienelę.**— SD XXI 26≈DDŽ 54 (kiek sutrumpinta). Daina sudaryta iš žinomų meilės dainų motyvų, bet šitoks jų sukomponavimas tik šiame tekste.

231. **Paklok, pana, patalėlį.**— SD XIX 14 (užr. rytų Lietuvoje)=SD XXVI 18 (užr. rytų Lietuvoje). Var. kontaminuotas: Meilės d.+V 2179. * Apie 40 var. iš visos Lietuvos, mažiau iš Žemaitijos. Sp. LTt II 230.

232. **Margoje lovelėj.**— DDŽ 81. Užrašymas rankraščiuose neišlikęs. * 6 var. iš Žemaitijos ir Vabalninko.

233. **Ein bernelis ūlyčioms.**— SD IX 12. Kiti var.: SD X 14≈SD XIX 8=SD XXVI 13 (abu užr. rytų Lietuvoje)≈SD XXI 9≈SD XXIV 24 (var. SD XIX 8 S. D. red.). Skirtingi fragmentai — SD X 14: Eyt mergele uliczioms... / Susieda suskis paiutys, Kamaras duris usukis / Bieg i trobely, pri Tytuszely / Jaw Katynelis pri Łaszynelu. / ...Grob už watagus yr twoy nabagus. / ...Szytay taw Piragay, szytay taw Arielka / Yr taw Swieteli, gieras Prieteleli. / Eyt mergele rawdodama, ant Bernele rugodama / Kad tu prapultumi, kad gała gawtumi / Ar kas yr nesze ar szetons atnesze, / Gierdiedams tay Bernelis czejaw pats pikst ant mergele. / Kayp kas imana Bisa kałtu dara / Ar na pati praszey...; var. SD XIX 8: ...Kayp tewutelis nueja / Wisa teysibe daeja / Eme už botaga / Dawe tam nebagu / Sze iums arielka su piragu / Ir wisi mieli žodeley. // Eyna merguže pikodama / Ant bernužela rugodama / Kad tu sukrystum / Kad tu nubrystum / Kad gałwa nutruktum / Neg manię jauną miłetum. // Oy tu gałwa bałta / Ar ne pati kałta / Ar ne pati praszej / Meylingay ir gražej, / Ing auksztа Swirnelu / Wêdey už rankelu. * Apie 30 var. iš visos Lietuvos.

234. **Devyni meteliai, ne viena dienelė.**— SD VIII 23=SD XXXIII 86. Vieninteliai užrašymai.

235. **Oi, sergu sergu.**— SD XXVII 7. * Apie 100 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 230, 367, KlvD 171, BrTDM p. 32, DovD 100, TD IV 363, LTt II 86.

236. **Oi, sergu sergu, labai sergu.**— DDŽ 76. Pirminis užrašymas neišlikęs. * Žr. 235 paaiškinimą.

237. **Čilba čilbutė.**— SD XXXI 5 (S. D. red.)=MDB p. 59 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos). Trumpesnis var.— SD XXXIII 93: Atio Bernelis atio raytoielus ant iowdbieru žyrgielu.— / ant iowdbieralu ant strayniu žyrgielu ant sydabra tylteli.— / Ko tu cze stowi kodieł tu neioii pas sawa matuszely — / Ten tawys ławkiy ten tawys giedaw ten taw suknely siudyna — / Teguł neławka teguł negiedaw žyna iog asz negrisziu — / Juras nepłauksiu marelys nebrysiu naktelys nenakwosiu. * Apie 30 var. iš visos Lietuvos, mažiau iš Žemaitijos. Sp. JLD 266, 421, 514, 1164, JSD 5, 306, SG 167, LTt II 312.

238. **Už jūros marės.**— SD XXI 40. Var. SD I 7: ...Atjo brołaytis par ligius łaukielus / Dar kalbyn daugiau, dar wylo tolau jauna paniała. / ...Oy eysiu eysiu asz cze nenakosiu / Par žalo kiemeli i auksztа swyrneli ant poylsele. / Ateyn brołaytis par žali kiemeli / Tikiey mygdyna nepapudyna jauna panely / Suimk raktelus pradarik dureles / Sylsiek panely, sylsiek iaunoiy nors adinely. Var. SD VIII 3 ir SD XXXIII 85: ...Pas Panos łowa tris ustražninka / Ir pamygiyna nepabudyna tos Paniułaytys. * Apie 450 var. iš visos Lietuvos. Sp. KPLL 6, JSD 680, 713, 1545, BDB 310, TD VII 64, LTt I 177—179.

239. **Jauna panelė.**— SD XXVIII 1. * Žr. 238 paaiškinimą.

240. **Po gojelį, po žaliąjį.**— SD XXVI 8=SD XIX 7 (abu užr. rytų Lietuvoje). * 6(2) var. iš Biržų ir Telšių apyl.

241. **Augin tėvas du sūneliu.**— SD XXXIII 96. * 10(5) var. iš šiaurės Lietuvos.

242. **Eik šen, mano bernuželi.**— SD XXXIII 42≈DDŽ 62. * 20(3) var. iš Rytų Prūsijos, Dzūkijos ir rytų Lietuvos. Sp. RD I 70, NLV 309, 316, KL 72, JSD 402, 437, BDB 198, LT III p. 425. Spausdinamos versijos užr. 10 var.

243. **Kame buvai, bernuželi.**— SD XXXII 11≈DDŽ 115. * Žr. 242 paaiškinimą.

244. **Per šilelį jojau.**— SD XXI 42≈DDŽ 25. Var. kontaminuotas: Meilės d.+V 330. * Žr. 242 paaiškinimą.

245. **Eitu per kiemą, girdžiu per sieną.**— SD XXII 9 (S. D. užr.)≈DDŽ 9. * 6 var. iš Kretingos ir Klaipėdos apyl. Sp. NLV 315, KL 112, TD VII 53.

246. **Ketinai, mergele.**— SD XXIV 45 (S. D. red.). Vienintelis užrašymas.

247. **Paniulele kvietkelele.**— LMD I 431(6)=DDŽ 106. * Apie 100 var. iš visos Lietuvos. Sp. LTt II 107.

248. **Mylėk mane, paniulaite.**— SD XXI 28. * 20 var. iš rytų ir šiaurės Lietuvos. Sp. SG 168.

249. **Dėl tos vienos nakties.**— SD XXIV 44b (S. D. užr.). Dainos fragmentas.

250. **Statinis darželis.**— MDB p. 62 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos). * Apie 150 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 405, JSD 1073, BsOD 360, BrTDM p. 53, TD IV 119, LTt I 313.

251. **Lygus medelis kadagys.**— SD XXVIII 2. * Apie 100 var. iš visos Lietuvos, labiausiai paplitusių apie Biržus, Rokiškį, Uteną, Panevėžį. Daugelio var. pirmoji eilutė: *Dygus* medelis...

252. **Per laukelį jojau.**— SD XXV 18 (užr. rytų Lietuvoje). Variantas savitai išplėtotas. * 4 var. iš Kapsuko ir Leipalingio apyl.

253. **Oi rožė rožė raudona.**— SD XXI 27≈DDŽ 28 (3—6 posmai; du pirmieji posmai iš var. SD XXI 63 ir SD XXII 8; žr. 97 paaiškinimą). * 33(2) var., daugiausia iš Žemaitijos ir šiaurės Lietuvos. Sp. JLD 472, 738, JSD 383.

254. **Aš šįvakar vakarėlį.**— SD XXVI 10 (užr. rytų Lietuvoje). Var. SD XXI 88: Oy berneli balandeli pasysgaylky manys. / Oy mergely szyrdys mana nepasyylkiek manys. / Asz balnosiu biera zyrga nežynosi manys. / Asz antsiesiu ant žyrgely nedanoksi manys. / Asz patrauksiu szwiesy szobly neprieysi manys. / Cziucziuw leluw kendarekis žalnierews sunelis. / Pakol tawi paauginsiu teyp wien kalbiesiu. * Apie 300 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 632, TŽ III p. 476, TD IV 201.

255. **Man pakalbėjo.**— SD XXII 12 (S. D. užr.). Taip savitai išplėtotas var. yra tik šis. Todėl sunku jį priskirti kuriam nors dainų apie sergančią mergelę tipui.

256. **Gul bernelis.**— SD III 2. Rankraštyje yra užrašytojo prierašas lenkų k.: Tokią dainelę vyrai dainuoja, bet nėra pakankamos kadencijos. Šiek tiek geriau skamba, kai merginos dainuoja taip: Gul Mergele Ant Łoweles / Bernitis newierye itd. // Kialk mergieli / móna szyrdely itd. * Apie 50 var. iš viso krašto, daugiau iš rytų Lietuvos. Sp. KPLL 24, JLD 457, KlvD 133, LTt II 112.

257. **Vakar vakar vakarėlį.**— MDB p. 63 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos). Var. praleistas posmas apie vėjo nupūstą vainikėlį, be to posmo neaiškus dainos turinys. Eilutė: Pyniau *rišau* vainikėlį... yra tik šiame užrašyme, kituose var. ji tradicinė: Pyniau *rūtų* vainikėlį... Var. SD XXV 7 (užr. rytų Lietuvoje) gana skirtingas: Oj siunti mani motinele / I Dunoju undenele, / Oj žale ware nastuželej, / Balta liepa wiedruželej. / Oj užtikka szia[u]ras wejėlis / Ir nuputi wajnikeli / I widurry Dunojele. / Oj ąnt atejn tris bernėlej / Pagal kraszta Dunojele. / Ir isirada wiens bernėlis, / Szoka plaukti par Dunoju Wajnikele. / Oj ne priplaukes wajnikele, / Wajnikelis pri krasztėle, / O bernėlis pri dugnėle. / Oj wajnikelis ąnt rąnkelu, / O bernelis ąnt linteles. / Oj wajnikeli parnesziojau, / O bernuželi pakawojau. / Oj wajnikelis pelenûse, / O bernuželis kapûse. * Apie 500 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 283, 807, 839, 841, BDB 112, NS 1145—1148, SG 156, TŽ III p. 423, KDLD p. 43, 113, 140, 218, 269, ŠLD II 46, IV 7, LTt II 113.

258. **Žalioj lankoj, žalioj lankoj.**— SD XXIII 1 (S. D. red.). Var. SD XXV 5 (užr. rytų Lietuvoje): Ligus łaukaj. / Aukszti kalnaj. / Žales lepelis. / Po tû

liepo liepinelis, / Gilus dóbórkelis, / Czistas undenelis. / Atejn tris sesutis / Baltu burnu prausti. / Isztika rits wejélis, / Nóputi wajnikeli. / Atjoj tris bernelej. / Katras płaukste / Mąna wajnikele; / Tas busi mąna mieló. / Kad nuskęsi i dugnéli, / Taj busi dąnguje linksmas. / Ne sakykit motinelej, / Del wajnika skędus; / Pasakykit motinelej, / Kad żirgélus girdziau. / Tę pakawokit mąni jauną / Rutu darżely / Tarp żalu rutélu. / Kaj jus skinste, / Kaj jus pinste, / Taj mani minawokit. * Apie 60 var. iš visos Lietuvos. Sp. SDŽ 7, NLV 83, 89, JLD 516, 662, 1239, BDB 113, KlvD 81, 286, PKD 47, TD III p. 75.

VAIŠIŲ DAINOS

259. **Ką sakė apynelis.**— SD XXII 16 (S. D. užr.)≈DDŽ 16. Šiuose var. yra S. D. redagavimo žymių, ypač priedainyje. Autentiškesnis kitas, trumpesnis užrašymas — SD XXI 83: Kuw saky apinelis ysz żemelys lizdams.— / Jey tu manys newarpisi pażemeles wisiuws.— / Tu esi dzięcznus (:czyli też wdzięnus:) tu esi sugadnus / Kuw saky apinelis aukszta yszsywyies / Jey tu manys neskabisi wieie yszgaynios.— / Tu esi wdzięcznus tu esi sugadnus. / Kuw saky apinelis ant drobulys dedams / Jey tu manys newiedinsi cze pat supelesiu. / Tu esi wdzięcz[nus] i. t. d. / Kuw saky apinelis i katyła dedams / Jey tu manys newirinsi karti ału g[ersi] / Tu esi: i. t. d. * Apie 100 var. iš viso krašto, išskyrus rytų Lietuvą. Sp. NLV 320, 403, KL 182, JLD 147, LT III p. 446, DovD 262, TD IV 202, LTRn p. 144, ČtLD 209, LTt II 134.

260. **Oi apyneli keturkantėtas.**— SD V 17≈SD XXXIII 69 (trumpesnis). * 10 var. iš Kretingos, Mažeikių ir Šiaulių apyl.

261. **Mieželis drūktas labai nugrūstas.**— SD X 1≈DDŽ 17. * Apie 80 var., daugiausia iš rytų Lietuvos ir Dzūkijos, šiek tiek iš Žemaitijos. Sp. RD II 116, NLV 319, KL 173, JLD 1, BDB 344, KDLD p. 250, LTt II 138.

262. **Mieželio lapai.**— SD XXXII 7≈DDŽ 113. Var. kontaminuotas: Vaišių d.+Humoristinė d.—„Aš turėjau vyrą". Toks dviejų dainų junginys yra tik šiame var. * Žr. 261 paaiškinimą.

263. **O kad aš tam gudui.**— SD XXI 86. Vienintelis užrašymas.

264. **Žyd žyd obelelė.**— SD XXX 2 (S. D. red.). Rankraštyje yra S. D. prierašas: Wienas patsaj żodelis ragskylele atejo iki dewiniolekto amżiaus: kajpogi to amżiaus pradioie tekino isz ragû mażas taureles woriełkaj gérti, kaj butu isz rago swejkésnej esù gerti, ne kaj isz stikło. (Apie taures iš ragų žr.: *Žiogas J.* Senovinės lietuvių taurės ir kaušai.— LT II p. 110—118). Po var. SD XXXIII 123 teksto S. D. ranka įrašytas trijų eilučių fragmentas be „ragskilelės": Oj Raskīła raskīleli / rīsk ąnt szonû skleiniczele / Pakarcziou pakarcziou (sp. Kn 1(8) p. 164, 170). * Apie 30 var. iš įvairių krašto vietų. Sp. JLD 1290—1291, TŽ III p. 462, SrDR 341, LTt II 155.

265. **Mūsų susiedeliui sunku yra.**— SD XXX 1 (S. D. red.). Rankraštyje yra S. D. prierašas: Żiłoie senowie Letuwej wisados gieria midu ir kita gierała isz ragû gywolû par wis Tauriû, nu ko ir tauragiemis arba tauriemis wadino; ką randame patwirtinta paskésniû gadiniû rasztuse: kajpogi Witautas didesis Letuwos kunegajksztis sawa łabaj garsioie Łucko potoie m. 1439 [apsirikimas — turėtų būti: m. 1429. *Red.*] padowinojo Zigmantuj Tautonû Ciecoriuj ir Wengrû karaluj tauragę auksù pustą dejmantajs iszriedytą Bocziaus sawa Gedimino Didiojo Letuwos kunegajksztio, to taurio, kurį jis patsaj buwo nuszawis ant kałnû auksztosios pilęs Wilniaus. Kajp ludij sawa gadines raszti Motiejus Stryjkawkis atskajdoie 13 łakszti 170. antra jispaudimo Warszuwoie 1846 m. (sp. Kn 1(8)

p. 163, 169—170). * Apie 30 var. iš visų krašto vietų. Sp. JLD 1385, 1525, LT II p. 115, LTt II 150—151.

266. **Mūsų susiedeliui vargas yra.**— SD XXIV 40 (S. D. red.)≈SD XXIV 1 (S. D. red.)≈SD XXX 1 (S. D. red.). * Žr. 265 paaiškinimą.

267. **Einu per kiemą.**— SD XXXIII 89. Vienintelis užrašymas.

268. **Gaspadine, sukis greitai.**— LMD I 369(2)=SD XXXIII 119≈DDŽ 102. Prie teksto yra prierašas: Daynuszka apey cziasnia yr wayszias prybuwima kur norint i numus, teyp pawinas kożnas swetis pragisty. Var. IX 7 trumpesnis, 4 posmų (≈1, 2, 3, 7). Skirtingos eilutės: ...Kad jaw swiatiay iważiawa / Tat ne bunda igilawa / ...O kad iaw jra ąt sta[ła] / Pajam ani leke gała. / ...Szeszes kiełbasas isz kiapsma / Ir kikas biszke prydiesma... * Apie 80 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 136.

269. **Čystas stiklelis.**— SD IX 10. Var. kontaminuotas iš kelių vaišių dainų. Du paskutinieji posmai iš literatūrinės dainos „Vanda buvo graži pana". * 5 var. iš Žemaitijos.

270. **Giedri dienelė, šilta vasarelė.**— SD XXI 81. * Žr. 269 paaiškinimą.

271. **Ir vėl, ir vėl.**— DDŽ 85 (S. D. red.). * Apie 40 var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 324, JLD 1338, KDLD p. 287.

272. **Vis tur gaspadinė.**— SD XXIV 26/27 (S. D. red.; sp. Kn 1(8) p. 164, 170). * 6 var. iš Mažeikių, Telšių ir Panevėžio apyl.

273. **Vis tur, vis tur gaspadinė.**— SD XXX 3 (S. D. red.). * Žr. 272 paaiškinimą.

274. **Mes pažįstam gaspadorių.**— SD XXVII 28. Var. SD I 15 yra dar vienas posmas: Butelkiely pamyslyi eme Czerka płakty, / Tu nu manys yszwyloiey paskutini łasza. Var. SD XXXIII 132 (S. D. red.)≈SD I 15. * Apie 300 var. iš viso krašto. Sp. JLD 7, 559, 968, 1564, JSD 1097, NS 485, LT III p. 448, KDLD p. 199, 286, TD IV 306—307. Spausdinamos versijos užr. 22 var., daugiausia iš Dzūkijos.

275. **Kinkykit, svetelial, žirgelius.**— SD XXXI 1 (S. D. red. pagal K. Maigio (Maigio) 1846 m. atsųstą užrašymą iš rytų Lietuvos: MDB p. 49). * Žr. 274 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 20 var. iš Biržų, Rokiškio, Kupiškio, Utenos apyl., taip pat keli var. iš Suvalkijos ir Dzūkijos.

276. **Klausė gaspadorius.**— SD X 18. * Žr. 274 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Dusetų apyl.

277. **Už sveikatą tilviko.**— SD XXVII 24. * Daina panaši į elgetų giesmių parodiją. Jos funkcija neaiški. Vienintelis užrašymas.

KARINĖS-ISTORINĖS DAINOS

278. **Balnok, broli, bėrą žirgą.**— SD XXI 44≈DDŽ 75. * LDK K 43. 19(3) var. iš įvairių krašto vietų. Sp. NLV 334, 348, 353, JLD 626, 1124, LBr p. 45. Spausdinamos versijos užr. 2 var.

279. **Žalioj lankoj srauni upis.**— SD XXI 18≈DDŽ 74. * LDK K 47. 18 var. iš šiaurės Lietuvos ir Dzūkijos. Sp. NLV 350, NS 955. Spausdinamos versijos užr. 6 var. iš šiaurės Lietuvos.

280. **Iš trijų kampų.**— SD XXI 7≈DDŽ 73. * LDK K 110. * 43(11) var. iš įvairių Lietuvos vietų. Sp. NLV 352, JLD 1158, BDB 62, 249, BrTDM p. 87. Spausdinamos versijos užr. 15 var. iš Suvalkijos ir Dzūkijos.

281. **Kad aš jojau ūlyčioms.**— SD XXI 20. Vienintelis užrašymas.

282. **O kur tai tu josi.**— SD XXI 49≈DDŽ 78. * LDK K 134. 118(22) var.

iš įvairių Lietuvos vietų. Sp. NLV 356, JLD 260, 590, 870, 947, KlvD 368, PKD 16. Spausdinamos versijos užr. 15 var. iš Dzūkijos ir Suvalkijos.

283. **O kur tu josi.**— SD XXXIII 27. * Žr. 282 paaiškinimą.

284. **Atvažiuoj bernelis.**— SD XXIV 40 (S. D. red.; rankraštyje trūksta lapo su dainos pabaiga). * Žr. 282 paaiškinimą.

285. **O kur josi, jaunas bernelis.**— SD XXII 2 (S. D. užr.)≈DDŽ 88. * LDK K 136. 87(19) var., daugiausia iš Dzūkijos, Suvalkijos ir šiek tiek iš Žemaitijos. Sp. SDŽ 11, NLV 117, 139, JLD 734, 927, BDB 244, BsOD 231, 333, BrTDM p. 76. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Suvalkijos ir Rytų Prūsijos.

286. **Aš išeisiu į svečią šalelę.**— SD XXXII 10≈DDŽ 111 (su S. D. prierašu: Kitór tejp dajniou). * Žr. 285 paaiškinimą.

287. **Ei matute matute.**— SD XXXI 3 (S. D. red. pagal K. Maigio (Moigio) 1846 m. gegužės 6 d. atsiųstą užrašymą iš rytų Lietuvos: MDB p. 46). * LDK K 141. 221(42) var. iš įvairių krašto vietų. Sp. JLD 1082, 1143, 1146, 1155, JSD 867, LBr p. 150, BsOD 102, 334, SG 201, KDLD p. 188, TŽ III p. 429, BrTDM p. 105, TD IV 9, 189, LTt II 300—301. Spausdinamos versijos užr. 6 var. iš Švenčionių ir Ignalinos apyl.

288. **Užaugino mane motinėlė.**— SD XIX 6 (užr. rytų Lietuvoje)≈XXVI 6 (irgi iš rytų Lietuvos). Var. kontaminuotas: LDK K 146+D 1452. * LDK K 146. 316(28) var., daugiausia iš šiaurės Lietuvos, taip pat iš Dzūkijos ir Žemaitijos; Suvalkijoje tik pavieniai var. Sp. JLD 12, 964, KlvD 482, TŽ I p. 274, III p. 400, 463, 469, LTt II 310—311. Spausdinamos versijos užr. 33 var., daugiausia iš šiaurės Lietuvos.

289. **Nežiūrėkit ant manęs, mergelės.**— SD XXV 14 (užr. rytų Lietuvoje)≈SD XXXI 22 (S. D. red.). Var. kontaminuotas: LDK K 146+V 62. * Žr. 288 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 3 var. iš Šakių ir Raseinių apyl.

290. **Du balandžiu klane gėrė.**— SD XXI 43≈DDŽ 24. Trumpesnis, 3-jų ketureilių posmų, var. SD XXXIII 54: Du Bałądiu... / Du Brotelu... / Dwy Sesely... * LDK K 154. 227(43) var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Žemaitijos. Sp. KL 196, JLD 335, 1566, JLD III p. 740, KlvD 138, 140, TŽ III p. 429, TD VII 39, LTU 152, LTt II 14, Lt III p. 181, V p. 139. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Žemaitijos ir rytų Lietuvos.

291. **Oi berneli berneli.**— SD XXVI 17 (užr. rytų Lietuvoje). * LDK K 234. 90(19) var. iš visos Lietuvos. Sp. NLV 389, JLD 625, LBr p. 30, TD III p. 136, 141. Spausdinamos versijos užr. 11 var. iš Dzūkijos, rytų ir šiaurės Lietuvos.

292. **Žalioj lankoj žalia liepelė.**— SD XXXIII 4. Gana skirtingas tipo var. * LDK K 306. 7 var. iš šiaurės Lietuvos ir Žemaitijos. Sp. JLD 644, JLD III p. 769.

293. **Kur šilai miškeliai.**— SD XXXI 9 (S. D. red. pagal K. Maigio (Moigio) 1846 m. atsiųstą užrašymą iš rytų Lietuvos: MDB p. 37). * LDK K 309. 26(16) var. iš įvairių vietų. Sp. JLD 1168, SG 155, TŽ IV p. 562, TD V 54, LTt II 329.

294. **Anoj pusėj lauko.**— SD XXVI 9 (užr. rytų Lietuvoje). Var. kontaminuotas: LDK K 313+V 60. * LDK K 313. 10 var. iš šiaurės rytų Lietuvos.

295. **Visi bajorai ing karę jojo.**— SD XXIV 37 (S. D. red.). * LDK K 320. 1005(153) var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Žemaitijos. Sp. RD I 37, SDŽ 24, JucR p. 134, NLV 341—343, JLD 3, 638, 1111, 1136—1137, 1174, JLD III p. 742, LBr p. 152, BDB 149, MtG IV p. 446, V p. 186, BsOD 2, PKD 28, NS 347, 493—494, SG 235, BrMD I 11, KDLD p. 157, BrTDM p. 39, TŽ III p. 466, IV p. 541, 565, DovD 4—5, 14, ŠLD I 22, TD III p. 114, V 111, VII 125—126, SrDR 139, ČtLD 65, 238, SlS 87, 1232, 1241—1242, 1249—1250, 1252—1253, 1256, 1258, 1456, LTt II 332—335. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Žemaitijos.

296. **Visi broliukai vaiskan išjojo.**— SD XXXI 4 (S. D. red. pagal K. Maigio (Moigio) atsiųstą užrašymą iš rytų Lietuvos: MDB p. 47). * Žr. 295 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Žemaitijos ir rytų Aukštaitijos.

297. **Dievulis davė giedrią dienelę.**— SD XIX 13=SD XXVI 17a (abu iš rytų Lietuvos). * Žr. 295 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 9 var., daugiausia iš šiaurės rytų Lietuvos.

298. **Bėri žirgeliai.**— SD XXXIII 60. * LDK K 345. 836(117) var. iš visos Lietuvos. Sp. SDŽ 25, JucR p. 135, NLV 344, 346—347, JLD 624, 1078, 1145, 1147, 1176, LBr p. 106, BDB 251, BsOD 288—289, KlvD 481, BrTDM p. 25, 32, LT IV p. 268, TŽ IV p. 550, DovD 32, 43, ŠLD III 13, TD IV 401—401a, VII 121—123, PalLIM 240, 360, LTt II 337.

299. **Bėri žirgeliai.**— SD XXII 3 (S. D. užr.; var. artimas SDŽ 25). Var. SD IV 4a skirtingi posmai: Szok czebatoty Szok ir pentinoty / Wisi jawne Broluteley / Wisims Żyrgieley pabalnoty / Pry szałayeziu pri rayszioty / Wisims szobłaytes sugatawotas / Pry piekietu prirraysziotas / Werkie Sesayte werkie ir Matuszayte / pry szałaytes stowiedama / Sakie newerk Sesayte tu mana jaunoie / Kayp iszjosiu tayp pariosiu / Jey nepariosiu wayskawnu pastosiu / grometele atraszysiu / ...Kławs Sesayte Kławs Matuszayte / Kur palikay Broluteli / Wilniaws Miestele dydzioi waynele / ten palika Brolutelis.— / Saula tekieje kad Broluteli nuszowe / saule leydos kad kawoie / Grabelis mano pałocelis / o Duobeli Tiewiszkieli / Wiedłow mani par ławkieli. DDŽ 87≈SD XXII 3+SD IV 4a+SD XXXIII 60. Išnašoje prie DDŽ 87 (p. 115) yra S. D. prierašas: Wejziek Dajnę XXV. Pon. S. Stanewicziaus m. 1829. Wilniouie łaksz. 55. Tačiau DDŽ 87 ne SDŽ 25-tos dainos perspaudas, o nauja S. D. redakcija iš kelių var. * Žr. 298 paaiškinimą.

300. **Stovi žirgelis.**— SD XXV 15 (užr. rytų Lietuvoje). * Žr. 298 paaiškinimą.

301. **Stovi žirgelis pabalnotas.**— SD XXXI 2 (S. D. red. pagal K. Maigio (Moigio) atsiųstą užrašymą iš rytų Lietuvos: MDB p. 44). * Žr. 298 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 30 var., daugiausia iš rytų Lietuvos.

302. **Bernužėlis balnoj žirgą.**— SD XXXII 8≈DDŽ 114. * Žr. 298 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 16 var. iš įvairių vietų.

303. **Ak, slaunu gražu.**— SD XXI 89. * Žr. 298 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. 18 var. iš visos Lietuvos, išskyrus Aukštaitiją.

304. **Išjojo brolutis, sodaučio.**— SD XXXII 16 (užr. rytų Lietuvoje). * LDK K 349. Sutartinė. Vienintelis užrašymas. Sp. SlS 1227.

305. **Žaliajam gojeliuj.**— SD XXVII 13. Pagal šį užrašymą S. D. suredagavo var. SD XXXI 29, pakeisdamas slavizmus lietuviškais žodžiais ir pridėjęs paskutinį posmą: ...Oj! gajłu man gajłu / Milema Jonuką / Raudosiu ir werksiu / Par wisa amżelu. * LDK K 356. 336(60) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 693, 1170, BsOD 415, KDLD p. 187, 219, DovD 332, TD IV 50, 193. Spausdinamos versijos užr. 71 var.

306. **Mano brotelis.**— SD XXXIII 94. Var. SD XXXIII 142 — S. D. juodraštinė DDŽ 20 red. * LDK K 360. 804(115) var. iš visos Lietuvos. Sp. RD I 29, SDŽ 28, JucR p. 97, NLV 360, 400, KPLL 4, KL 158, JLD 85, 240, 605, 944, 1085, 1202, 1243, 1246, 1257, LBr p. 53, 90—91, BDB 98, 116, 299, 313, 323, 382, BsOD 259, KlvD 509, PKD 102, NS 1185, KDLD p. 44—45, 238, 294, LT IV p. 311, ŠLD II 48, TD III p. 114, IV 370—378, V 222, SrDR 148, LTt II 338—339.

307. **Oi broli broli.**— SD XXI 4≈SD XXXIII 136 (S. D. red.). Var. XXI 85 yra skirtingų posmų ir įterpta meilės daina: Oy braczy braczy Taworcziau mana / Bałnok biera żyrgeli.— / ...Oy tu broteli tu drabuneli / Kam szawa ba-

landeli.— / ...Łakuns palekie naruns paniery / Po eżera ysznarsty.— / ...Żyrgelis mana bierelis mana, / Pry koielu stowieie...— Toliau įsijungia meilės daina (užrašytojas paraštėje lenkų k. pažymėjo: „2 kartu apsirikus užrašyta"): ...Oy braczy braczy towarcziau mana / Riedyk man iauna mergely / Asz tau riedisiu tirus laukelus / Ne iaunuwie mergely.— / Tiry laukele szem rudyneluw / Yr sziem wienyms metelems.— / Mergely mana iaunoie mana / Pakoł giwa galwely.— / Oy oy oy guldams oy oy oy kieldams / Oy oy oy waykszcziodams / Oy sergu sergu sergu negalu / Ant rankelu neszama.— / Rankely spauzdams żiedeli maudams, / Ar yszgisi mergely.— / Gity negisiu iau regiu myrsiu / Tau gaylesi darisiu... / Marti deiawa trys nedieleles sesuw treius metelus Matuszy mana baltoie mana pakoł giwa galwely.— / Marti lidieie lig slenksty Sesuw pro szius wartelus o Matuszy o baltoie lig giloses duwbelys... Ši karinė daina, panašiai sujungta su meilės daina apie mirštančią mergelę, yra O. Kolbergo (KPLL 4) ir Ch. Barčo (BDB 323) rinkiniuose. DDŽ 20≈SD XXXIII 94+SD XXI 4+SD XXI 85+SDŽ 28 (posmai 2—6). DDŽ 20 išnašoje (p. 32) yra S. D. prierašas: Wejz: Dajnę XXVIII. Pon. S. Stanewicziaus wirsziaus minawoto Kningo. Tačiau DDŽ 20 nėra SDŽ 28-osios dainos perspaudas, o nauja S. D. redakcija iš kelių var. * Žr. 306 paaiškinimą.

308. **Per girią jojau.**— SD XXV 6 (užr. rytų Lietuvoje). Gale 5 posmai prijungti iš kitos dainos. Var. SD XXVI 16 (irgi iš rytų Lietuvos) trumpesnis: Par gire ioiau / Gire miedżioiau / Uzmusziau Wołongiele / Kam tu użmuszia / Mana kiema gaidiali // Par tilta ioiau nu żirga poliau / Purwinieli guleiau / Tas mana żirgas / Tas iodbierelis / Pri szałałes stoweia / Isz wiajda mana kraujes tiakieia / Tris liliios Żiedieia / Wiena pri galwos / Untra pri koios / A triaczi pri szałałes // Matutia pri galwos / Siasutia pri koios / A Paniała pri szałałes. * Žr. 306 paaiškinimą.

309. **Kad manė biedną sugavo.**— SD XXXIII 10. Var. kontaminuotas: LDK K 422+K 450. * LDK K 422. Caro rekrūtų d. 3(1) var. iš Raseinių ir Jurbarko apyl. Sp. JLD 1067.

310. **Ak berneliai bernužėliai.**— MDB p. 64 (K. Maigio (Moigio) 1847 m. gegužės 14 d. laiške S. Daukantui atsiųstas užrašymas iš rytų Lietuvos). * LDK K 438. Caro rekrūtų d. 64(9) var. iš įvairių vietų. Sp. JLD 223, 1115, 1165, BDB 260, 269, BsOD 13, 222, LTt II 355.

311. **O kad išjosiu į svečią šalį.**— SD VII 4. * LDK K 450. Caro rekrūtų d. 250(26) var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Žemaitijos. Sp. JLD 1112—1113, 1162, 1537, LBr p. 27, SG 127, LTt II 352—353. Spausdinamos versijos užr. 2 var.

312. **Oi, augom augom.**— SD XXXIII 90≈SD XXXI 21 (S. D. red.). Var. SD IV 11 nuo ketvirto posmo skirtingas: ...Ne teyp Tetuszys, ne teyp Matusze kay szy jawna Sesele, zalu rutu darzele / Broleli mana jawnasis mana o kada pagrinszy Żalnierelu budams — / Sesele mana, jawnoje mana raszysiu grometele dewintose meteluse — / Asz tą grometele prisiseginsiu pri skrineles Wirszelaws — / Skryne warstisiu drobe rayżisiu / Grometele skaytisiu, warda minawosiu. * LDK K 616. Caro rekrūtų d. 171(29) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 25, 637, 1132, 1153, 1539, LBr p. 119, 130, BsOD 337, 395, NS 512, KDLD p. 104, 117, LT IV p. 266, DovD 17, 19, TD IV 185—187, V 144, LTt II 313. Spausdinamos versijos užr. 16 var. iš įvairių vietų.

313. **Augin tėvas du sūneliu.**— DPM 32h (sp. LT IV (Pr) p. 28)≈SD XXXIII 111 (S. D. red.). Var. SD IV 4 trumpesnis: Augin Tiewas du Sunayczius, du Sunayczius / Myslidams jog bus artojayczia, artojayczia / Ir pauga Żalniereley, zalniereley — / Ant Żalnieriu Żalniereley, zalniereley / Kapitonas pirmu joje pirmu joie / Sawa pułka mąsztrawoie, mąsztrawoje / Traukies Broli szalen

toley szalen toley / Jaw man smertis nebetoley, nebetoley, / Ney giwenims nebemałonu, nemałonu / Lek Kulepkas kayp Biteles, kayp Biteles / Krimp Brołayczey kayp mygłaycze, kayp mygłaycze. * LDK K 625. Kovų su prancūzais (1812 m.) laikų d. 229(48) var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 1149—1150, LBr p. 56, BDB 159, 366, MtG IV p. 441, BsOD 81—82, KlvD 19, NS 500, TŽ IV p. 539, BrTDM p. 12, DovD 13, 44, TD III p. 68, V 68, 131, LTt II 365. Spausdinamos versijos užr. 50 var. iš įvairių vietų, mažiau iš rytų Aukštaitijos.

314. **Prašė mane Bonipartas.**— SD XXXIII 20. Var. SD III 9 skirtingas: Waden móni Bonifacius už Karalu joty / Yr pažadiejau už Karalu joty / Wyina Sesóu mażesnioi mundureli Siówa / o Wiresnioi Żirgieli Bałnoi / Oy Brotati broterati kadu be parjosi / Ar po metu ar posóntra / Asz negalu Sesitiems Sakity / Yr parjoie Broterelis szien pat Rudyneli / Be Żyrgiale yr be Mundurele / Oy Brotati Brotereli kur dieja Żirgieli / Asz negalu Sesitems Sakity / Asz yszmaynew biera Żyrga tourgou i Dounely / o Mundurieli i ruda Sermiegaly. * LDK K 640. Kovų su prancūzais laikų d. 4 var. iš Klaipėdos, Kretingos ir Jurbarko apyl. Sp. JLD 196, LTt II 364.

SOCIALINIO PROTESTO DAINOS

315. **Oi matuše matušele.**— SD XXXIII 145 (S. D. red.)=DDŽ 10. * LDK Sc 49. 10 var., daugiausia iš Žemaitijos. Sp. KL 178, LBr p. 130, LTRn p. 165, LTt II 417. Spausdinamos versijos užr. 5 var. iš Kretingos apyl.

316. **Kas apsakys mano dalį.**— SD IV 13. * LDK Sc 6. 2 var.: šis SD ir antras — iš Zarasų apyl.

317. **Atėjo čėsai.**— SDF 43(2) (S. D. užr.)≈SD XXIV 3 (to paties užrašymo S. D. juodr. red.)≈SD XXX 10 (S. D. galutinė red.). Iškart S. D. dainą pavadino „Gadinia", paskiau pakeitė, iš pradžių „Wergo dajnia", paskui —„Wergo rauda", paryškindamas socialinio protesto motyvą (žr.: Kn 1(8) p. 168, 175—176). * LDK Sc 13. 3 var. iš Žemaitijos.

318. **Kaip senovės žmonys šlovės neturėjo.**— SD XII 1. Šis užrašymas nepilnas, nutrūksta eilute „Prapuolė jiem arkliai, labai nupenėti. . ." * LDK Sc 98. 38(2) var. iš rytų, šiaurės ir vidurio Aukštaitijos, keletas var. iš Žemaitijos. Šio tipo 26 var. daina ilgesnė: . . .Prapuolė jų arkliai, labai nupenėti, / Nebereik bizūno rankose turėti. // Prapuolė jų strovos ir petnyčios riebios, / Dabar ir nedėlioj jie už duonos griebias. // Gana iš skleinyčios jau arbatą gerti, / Prašom už kaušuko striugai nusitverti. // Gana jau gana, gana uliavoti, / Obelinę lazdą nuo šunų nešioti. . . (LTR 338(507). Daina atsirado XIX a. pirmojoje pusėje, caro valdžiai paskelbus 1831 m. spalio 19 d. įstatymą, pagal kurį dvarų neturintys bajorai bei smulkioji šlėkta Lietuvoje turėjo dokumentais įrodyti bajorystę, o neįrodę — pervedami į valstiečių vienkiemininkų arba miestelėnų luomą. Šį įstatymą dar pagriežtino papildomi 1834 ir 1841 m. nuostatai, o 1831, 1834 ir 1842—1843 m. buvo vykdomas tos kategorijos šlėktų surašymas — registracija (žr.: Неупокоев В. И. Преобразование беспоместной шляхты в Литве в податное сословие однодворцев и граждан. (Вторая треть XIX в.).— В сб.: Революционная ситуация в России в 1859—1861 гг. Т. 6. М., 1974, с. 3—22).

319. **Vere, išvirk putrą greitai.**— SD IX 3≈SD XXXIII 122b≈SD IV 6≈LMD I 369(6)≈DDŽ 110. Var. LMD I 369(6) ir SD XXXIII 122b skirtingos eilutės: . . .Dar lig ponow ne pabudus / Żinom jogiey tąnke bara / Ąnkstie mus pri

darba wara. * LDK Sc 20. 6 var.: 5 iš Žemaitijos (tarp jų — 4 SD) ir vienas — 1922 m. iš Biržų apyl.

320. **Pons Genrula didis ponas kaip meška.**— SD XX 11. * LDK Sc 101. 60(7) var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją.

321. **Piemenelis biednas.**— SD XXVII 6≈SD XXX 12 (S. D. red.). * LDK Sc 164. 95(6) var., daugiausia iš rytų Aukštaitijos ir Žemaitijos. Sp. IvK 1860 p. 54, JLD 158, SG 234. Antrosios XIX a. pusės variantuose dar daugiau išryškėja socialinio protesto motyvai (žr.: StB p. 210—211; Kn 2(9) p. 200, 202—203).

DAINOS APIE GAMTĄ

322. **Oi lakštingaleli.**— SD VIII 22=SD XXXIII 87≈DDŽ 1. * Apie 150 var. iš visos Lietuvos. Sp. RD II 69, NLV 15, KL 193, JLD 28, 552, 618, 711, 778, BDB 288, 290—291, MtG IV p. 453, KlvD 288, SG 231, TŽ IV p. 558, ŠLD III 36, TD VII 139, SrDR 222, LTt I 634. Spausdinamos versijos užr. apie 20 var.

323. **Musė, pieno prigėrusi.**— SD XXVII 2. Var. kontaminuotas su vestuvinių dainų motyvu. * 10 var., daugiausia iš šiaurės Lietuvos. Sp. JLD 1386, JSD 999. Spausdinamos versijos užr. 2 var. nuo Šiaulių.

324. **Šile grybos su mede.**— SD XXIX 14≈SD XXVII 3 (paskutinė eilutė: ...wysiems apszikis). * 36 var. iš rytų Aukštaitijos. Sp. LTt I 183—184.

ŽAIDIMŲ IR ŠOKIŲ DAINOS

325. **Augo sodne serbenta.**— SD XXVII 31. Var. SD XXIV 17 (S. D. red.) pratęstas dar vienu posmu: ...Kur po miesta wajkscioja, / Grazes mergeles wiloje / Po darżeli wajkscioja. * Žaidimas. Apie 300 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 98, SG 78, BrMD I 27, KDLD p. 112, LTRn p. 235, PalLIM 357.

326. **Vilava vilava, o vilava.**— SD XXIII 5 (S. D. užr.). * Žaidimas 3 var. iš Šiaulių ir Kauno apyl. Sp. JLD 250.

327. **Iš kur eiti.**— SD III 3. * Dainos funkcija nėra aiški, tėra viena nuoroda, kad tai šokių daina. Ši dainelė ar atskiros jos dalys mėgstama jungti su kitomis talalinių pobūdžio ir šokių dainomis, pvz., su „Pempel pempel kuoduotoji", „Kurmeli kurmeli", „Auskit, mergos, abrūsus" ir kt. 37 var. iš Žemaitijos ir šiaurės Aukštaitijos. Spausdinamos versijos užr. 4 var. iš Raseinių ir Mažeikių apyl. Artimų šiam tekstui trumpesnių ir kontaminuotų variantų užr. dar 10 iš Žemaitijos, Šiaulių ir Panevėžio apyl.

LITERATŪRINĖS KILMĖS DAINOS IR EILĖRAŠČIAI

ANTANAS STRAZDAS

328. **Oi, dienos mano klapatų.**— MDB p. 33 (K. Maigio (Moigio) užr.). A. Strazdo eilėraštis „Giesmė apie siratas", vienu kitu žodžiu besiskiriąs nuo originalo, virtęs liaudies daina. * Apie 50 var. iš visos Lietuvos (išskyrus Dzūkiją), daugiausia iš rytų Aukštaitijos. Sp. JLD 11, PalLIM 336.

329. **Gegutele, ko kukuoji.**— SD I 16≈SD XII 2≈SD XXIX 17≈SD V 4 (=SD XVI 3)≈SD XVI 3 (=SD V 4)≈SD XXXIII 130 (var. SD I 16 S. D.

red.) ≈ MDB p. 30 (K. Maigio (Moigio) užr. pradžia) + SDF 95(1) (K. Maigio (Moigio) to paties užr. pabaiga). A. Strazdo eilėraštis „Gegužėlė", virtęs liaudies daina. Šiuose var., kurie daugiau arba mažiau skiriasi nuo originalo ir vienas nuo kito, yra nemaža folklorinių pakitimų — sukeista posmų seka, jų skaičius, pakitę atskiri žodžiai ir ištisi sakiniai (žr. StB p. 199—203). * Apie 100 var., daugiausia iš rytų ir šiaurės Lietuvos, keli var. iš Žemaitijos ir Suvalkijos. Dzūkijoje ši daina neužrašyta. Sp. JLD 138, 328, JSD 695—698, LT III p. 128. Spausdinamos versijos užr. apie 20 var. iš rytų Aukštaitijos.

330. **Gegužele, ko kukuoji.**— SD XXXIII 149. Gerokai nuo žinomosios A. Strazdo „Gegužėlės" nutolęs literatūrinis, o ne folklorizuotas, vienintelis šitaip išplėtotas „Gegužėlės" var., kurio naujuose pabaigos posmuose ryškūs socialinio protesto motyvai; galbūt 1824 m. cenzūros uždraustos „Gegužėlės" nuorašas (žr. StB p. 204; BD 1963 Nr 5 p. 24—25, su faks.). Nuorašą S. D. gavo Peterburge apie 1837 m. iš to paties asmens (vienoda rašysena, rašyba), kaip pasakėčias „Kitkart vanago pati..." (d. 447), „Buvo naktis..." (d. 448), „Giedra kad jauno pavasario diena..." (d. 455), veikiausiai iš Juozo Križanauskio, Romos katalikų dvasinės kolegijos Peterburge asesoriaus, vieno iš dalyvių būrelio, dažnai anuomet susirinkdavusio pas J. K. Gintilą ir kuriam priklausė ir S. D. (žr.: *Merkys* V. Simonas Daukantas. V., 1972, p. 124—134). Biografinių žinių apie J. Križanauskį (apie 1791—1848) yra nedaug. Apie jį rašė L. Jucevičius „Mokytuose žemaičiuose" (V., 1975, p. 86—87, 221). 1816—1820 m. J. Križanauskis mokėsi Vilniaus universitete. Rankraščių komplekse „Įvairių asmenų laiškai J. K. Gintilai" (LRB Rk, PR 277) yra išlikę J. Križanauskio laiškų iš Peterburgo J. K. Gintilai į Varnius. Pirmajame iš jų, rašytame 1844 m. spalio 2 d., jis rašo apie bičiulių nuotaiką išlydėjus J. K. Gintilą, kad nebeturi kur sueiti. Tas laiškas parašytas žemaitiškai, tokia pat rašysena ir rašyba, kaip anie keturi SD užrašymai, ir pasirašytas lietuviška pavardės forma: Jozas Križanauskis. Lenkiškai rašyti laiškai pasirašomi Krzyżanowski, bet ir juose yra žemaitiškų intarpų: eiliuotų sveikinimų J. K. Gintilos vardo dienai, humoristinis eilėraštis apie vieno bičiulių būrelio nario, A. Lendzevičiaus, vedybas ir kt., kurie rodo J. Križanauskį mėgus ir gebėjus eiliuoti žemaitiškai. Minėtos trys pasakėčios veikiausiai sueiliuotos paties J. Križanauskio (žr. *Jurgutis* V. Iš Simono Daukanto bičiulių rato Peterburge: Juozas Križanauskis.— Lt 1982 t. XXIV (1) p. 51—65, faks.).

331. **Gegutele, graži poni.**— SD IV 14 (sp. StB p. 200) ≈ DDŽ 116. * Žr. 329 paaiškinimą. Spausdinamos versijos užr. apie 50 var., daugiausia iš rytų Aukštaitijos. Jie artimi liaudies dainoms apie našlaičius.

332. **Jau atėjo rudenelis.**— SD XXXII 24. Vienintelis šitaip išplėtotas var.: pirmieji trys posmai atitinka A. Strazdo „Rudenėlio" 1, 6 ir 7 posmus, o trys paskutinieji (motinos atsakymo motyvas) — nauji (žr. StB p. 204—205), gal net autentiški, bet netilpę A. Strazdo „Giesmėse" dėl vietos stokos laužinyje. Var. SDF 95(2) (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos) ≈ SD XXXI 13 (S. D. red.) trylikos posmų, nedaug skiriasi nuo originalo. * 30 var. iš rytų, vidurio ir šiaurės Lietuvos. Sp. JLD 1530, NS 973—974.

333. **Ėjo merga su viedreliais semti vandenelio.**— SD XXXII 22. A. Strazdo eilėraščio „Priečastis mergos" trijų pirmųjų posmų var. (žr. StB p. 205—206). * 15 var., daugiausia iš šiaurės rytų Lietuvos. Sp. JLD III p. 762.

334. **Tu tu, tu tu strazdelis.**— SD XXVI 22 (užr. rytų Lietuvoje). A. Strazdo eilėraščio „Strazdas" folklorinis var.: praleisti 7, 11, 15—17 posmai, o 5—6 ir 23—24 atitinkamai sutraukti į vieną, posmų tvarka sukeista, kai kurios eilutės perkeltos iš vieno posmo į kitą, yra pakitusių žodžių ir frazių (žr. StB p. 206—207). Kiti var.— SD XXI 4 ir LMD I 369(5) — beveik vienodi su originalu.

* Apie 200 var. iš įvairių krašto vietų. Sp. JucR p. 560, JLD 128, 231, 697, 779, 1018—1019, JLD III p. 749, 757, 770, BDB 285, KlvD 287, PKD 111, TŽ IV p. 552, LTt II 490, PalLIM 253—254. Spausdinamos versijos (pilno arba artipilnio autorinio teksto) užr. 12 var., daugiausia iš Rokiškio apyl.

335. **Oi strazdeli strazdeli.**— SD IV 6a. Gerokai skirtingas folklorinis „Strazdo" var. (žr. StB p. 207—208). * Žr. 334 paaiškinimą.

336. **Linksma diena, linksma ana.**— SDF 95(3)≈DDŽ 118 (su S. D. prierašu teksto gale: Isz Owantos apigardû atsiusta. K. Maigio (Moigio) užr., atsiųstas 1845 m. kovo 5 d. laiške. Rankraštyje yra užrašytojo prierašas lenkų k.: „autor X: Drozdowski (:przeczący:) Staniewicz" („autorius kun. Drozdovskis, prieštarauja Stanevičius"). A. Strazdo „Pasterkos, arba piemenų giesmės" var. Nuo originalo skiriasi vienu kitu žodžiu bei sukeista žodžių tvarka kai kuriose eilutėse. Išliko tekstas, S. D. paruoštas spausdinti DDŽ — SD XXXII 13. Toje redakcijoje S. D. buvo pakeitęs pirmąją priedainio eilutę į *O ja ja, o lia lia.* Pakeitimui nepritarė K. Maigis (Moigis) — 1845 m. spalio 20 d. laiške (MDB p. 32) jis rašė: „Taippat apie S o d i e t ą... X. Drazdaucko (Linksma diena, linksma ana...), jos choro (Olia ca, olia lia) permainyti nerodycziau, 1) nes yra tai autentiszka mislis žinomo poeto, 2) vartoja tuos žodžius visose dramatiszkose ir linksmose dainose, ... (o ja ja!) tiktai liudnuose atsitikimuose ir elegiszkose giesmėse". Gavęs šį laišką, S. D. bus išėmęs iš DDŽ rankraščio SD XXXII 13 redakciją ir pakeitęs ją tąja, kuri išspausdinta DDŽ 118, su priedainiu „O lia ca, o lia lia". Tiek SD XXXII 13, tiek DDŽ 118 priedainį S. D. kartoja po kiekvieno posmo, pakaitomis „Avytės, ralio ralio" ir „Karvytės, ralio ralio". Neaiški Daukantui pasirodė eilutė „Lakstydamas ko netrūkai", nes K. Maigis (Moigis) ten pat jam aiškina: „Isztarmē „trukai", tur pas juos du reiszkumus. 1) užsižaidei, užtrukai..., 2) pertraukei, patrukai — o czia mislis į Petruką yra, ką „nepatrukai bēgiodamas ir vaikydamas kaimenes ir gyvulius par iszdykumą." Gal kad būtų suprantamiau, S. D. tą eilutę pakeitė: Łakstydamas ko tejp trunki; taip pat dar tris eilutes: ...Pri to krumo pri tós łąnkos... / Ot ir linksmas wissas kajmas, / Apiganiem wīssás pījwás... Po 1846 m. S. D. dar kartą redagavo tą patį K. Maigio (Moigio) atsiųstą užrašymą (SD XXXI 14), atsisakydamas savo pataisų (žr. StB p. 209—210). Priedainį šioje redakcijoje S. D. rašo irgi po kiekvieno posmo, ketvirtoje eilutėje pakartodamas antrosios eilutės galą. * 20 var. iš rytų Aukštaitijos, 2 — iš Raseinių. Sp. TŽ IV p. 603.

337. **Oi dieve dievulaitis.**— SD XXXII 21. Tai trečias iš žinomų autobiografinio A. Strazdo eilėraščio „Barnis Drązdausko ant lietuvių" nuorašų. Vienas yra Lietuvos TSR MA Centrinės bibliotekos rankraštyne (BA 1194 XII), archeologo E. Tiškevičiaus archyviniame palikime, skelbtas V. Abramavičiaus ir J. Šiuožinio „Tiesoje" (1948 m. bal. 11) ir V. Abramavičiaus „Pergalėje" (1949 m. Nr 3, p. 75), be to, spausdintas 1952, 1957, 1963, 1974 m. A. Strazdo raštų leidimuose. Antrąjį nuorašą, besiskiriantį viena kita kalbine detale, paskelbė akad. K. Korsakas („Švyturys", 1950 m. Nr 15, p. 7). SD rinkinio nuorašas vienu posmu trumpesnis — nėra pabaigoje kreipimosi į Giedraitį. Pirmieji aštuoni posmai iš esmės vienodi su pirmesniais variantais, vienoda ir jų seka, o du paskutinieji posmai susikeitę vietomis. Svarbiausias skirtumas — SD var. gale barami ne lietuviai („Lietuvoje pikti žmonės..."), o žemaičiai („Bet žemaičiai kytri žmonės..."). Šis var. spausdintas A. Strazdo raštų 1952 m. leidime (iš nuorašo LMD I 54(413) ir StB p. 211—212 (iš SD XXXII 21 rankraščio).

338. **Atlek sakalai iš aukšto kalno.**— SD XXXII 20≈SD XXXI 19 (S. D. red.). Individualios poetinės kūrybos daina, stilizuota liaudies dainų motyvais. *Favonas* — romėnų mitologijoje pavasarinis vakarų vėjas, kaip graikų zefiras. Lietuvių poezijoje šis klasikos įvaizdis yra tik A. Strazdo kūryboje („Giesmėje Ry-

gos miestui pagerbti": W pomoc, Fawainy, Zefiry...— Lėkit, Favonai, Zefirai...). Daina užrašyta lape, kuriame tas pats užrašytojas pateikė dar kelių kitų A. Strazdo eilėraščių var. (SD XXXIII 21, 22, 24; d. 332, 333, 337). Kitas dainos „Atlek sakalai" nuorašas (rytų aukštaičių tarme) yra LTSR MA Centr. bibliotekos rankraštyno Eust. Tiškevičiaus fonde (BA 1194 XII), skelbtas „Tiesoje" (1948 m. bal. 11) ir „Pergalėje" (1949 m. Nr 3 p. 75; žr. 337 paaiškinimą). Šis var. buvo nusirašytas iš kito, ankstyvesnio nuorašo, kuriame buvo ir melodija. Rankraštyje prieš tekstą yra paaiškinimas lenkų k.: „Duma X. Drozdowskiego... od wyglądaiącey do Obozu wziętego powrótu kochanka" („Kun. Drozdovskio goda... apie mergelę, belaukiančią grįžtant į karą išėjusio bernelio"). Skelbiant 1948—1949 m. šį užrašymą, trečiojo dvieilio pirmosios eilutės rankraštyje žodis *fawonay* buvo klaidingai perskaitytas *ławonay* (...Tegul iam pucie szilti ławonay...) Matyt, dėl to ši daina nepateko į Strazdo raštų 1952, 1957, 1963 m. leidimus, kuriuose greta autentiškų buvo spausdinami ir A. Strazdui priskiriami kūriniai, nors ji, *V. Vanago* žodžiais (Antanas Strazdas. V., 1968, p. 157), „...iš tikrųjų yra „strazdiškesnė" už daugelį tariamai „strazdiškų" eilių". Sugretinus šiuos abu pirmosios XIX a. pusės užrašymus, kurie iš esmės yra vienodi, nors užrašyti nepriklausomai vienas nuo antro, ir ištaisius minėton publikacijon įsivėlusią klaidą, galima pagrįsta prielaida, kad dainos autorius yra A. Strazdas (žr.: *Jurgutis* V. Atlek sakalai...— BD 1980 Nr 11 p. 32—34).

SILVESTRAS VALIŪNAS

339. **Ant krašto marės, Palangos miestely.**— SD XXXIII 100e (sp. BD 1964 Nr 2 p. 12, faks.; Val. p. 37—39, 218)≈DDŽ 101. S. Valiūno „Birutė", virtusi populiaria liaudies daina. Ruošdamas DDŽ, S. D. turėjo keliolika Birutės dainos užrašymų. Iš karto jis buvo suredagavęs var. SD VIII 19, bet vėliau jo atsisakė (išimtasis iš DDŽ rankraščio lapas išliko — SD XXXII 13b; jame daina pažymėta 104-uoju numeriu). Išimtąjį var. S. D. pakeitė kitu — SD XXXIII 100e, kurį išspausdino kaip DDŽ 101-ąją dainą. DDŽ (p. 137) nurodytas ir dainos autorius: Ąmž. Atils. P. Walunas paraszę tą dajnę. Redaguodamas S. D. pakeitė kai kurias užr. SD XXXIII 100e eilutes (pvz., „Arti Susiedu Kurszu arti Prusu" pakeitė „Artįj susiedû Kurżemiû, Parusû", „Kuri wożyios mumis užkabinti"—„Kórįj norieię mumis nuwergintį", „...patkawoms Szyła Żeme Ardi"—„...szīłus, żiamės ardę", „Nors daugiaus pacziu..."—„Noris daug patiu...", „...mielinas akieles nuleyda"—„...żydrajnės akelės..." ir kt.). Var. SD XXXIII 100e nedatuotas, S. D. jį gavo apie 1845 m.

„Birutė" pirmą kartą buvo išspausdinta (nenurodant autoriaus) Varšuvos žurnale „Kolumb", 1828 m. t. 1, p. 200—202; šios publikacijos S. D., atrodo, nežinojo. „Kolumbo" ir SD XXXIII 100e var. palyginimas rodo, kad SD var. yra kai kuriais atžvilgiais geresnis, nors abiejuose tiek pat posmų ir vienoda jų tvarka. „Kolumbo" var. yra neabejotinų teksto iškraipymų, vietomis sujaukta eilėdara; plg. atskiras frazes: ...Zemcziugays brangiays yr auskareys / Ne gaszawoies ana waykszczioti pamareys („Kolumbo" var.)—...yr auksa auskareys / Negaszawojos wayksciojent... (SD var.); Ankstie yszioie żweioty...— Iszeja anksti...; Ten neszdama pietus...— Sesu neszdama...; ...Zemaytieys walde yr Lietuwa...— Żemaycius walde...; ...żyrgs padkawoms szyıwa żemę arde — ...Szyła Żeme Ardi; ...o dasylytieta —...Jo dasylitieta, ir kt. Svarbiausias abiejų var. skirtumas yra pirmojo dvieilio antroji eilutė: „Kuri iszplesze musu neprieteley" („Kolumbo" var.) ir „Kur gywen musu broley Żemayteley" (SD var.)

ir trečiojo dvieilio antroji eilutė: „Kol buwom Ponays yr Gudu yr Prusu" („Kolumbo" var.) ir „Arti Susiedu Kurszu arti Prusu" (SD var.). Laikydamas autentiška eilutę „Kurį išplėšė...", J. Lebionka išveda iš jos „Birutės dainos" sukūrimo laiką ir progą, siedamas su caro Aleksandro I įvykdytu Palangos atskyrimu nuo Lietuvos ir prijungimu prie Kuršo: daina „...turėjo būti parašyta tuojau po Palangos netekimo, t. y. kokiais 1819—1820 metais" *(Lebionka J.* „Birutės dainos" autentiško teksto problema.— Lt 1970 XII(1) p. 59—68). R. Mikšytės teigimu, eilutė „Kur gyven..." „...atsirado matyt jau grąžinus Palangą žemaičiams — po 1827 m... Kūrinį perredaguoti galėjo ir pats poetas" (Val. p. 24). Folklorinių „Birutės" var. LTR daugiau užrašyta su eilutėmis „Kur gyven..." ir „Arti susiedų..." S. D. rinkinio rankraščiuose yra užrašymų su vieno ir antro tipo dainos pradžios eilutėmis, be to, folklorizuotuose var. yra teksto skirtumų, iškritusių, sukeistų vietomis ir naujų posmų; ypač dažnai iškraipoma eilutė su istorine realija „Tasai Jogailos dėdė Kęstuts buvo". Var. SDF 99(3): ...Kur giwen musu broley Zemejtelej / ...Arti Susiedu Kuržemiu ir prusu / ...Isaj Jaugalaus diedi Kejstutis buwa; SDF 99(2): ...Kur giwena musu brolei zemaitelei / ...Arti susiedu Kurszu ir prusu / ...Isai iau galis didei Kieistuts buwa / ...Ant kurio kałna pamatiei Kieistuta / Diel tawies lipsiu istatiti buta / O kałns ant kurio pažinai Kiejstuta / Nuog tawa warda wadinc bus Biruta; be to, šiame var. tradicinė dainos pabaiga pratęsiama dvieiliu, lyg pakartojančiu pradžią: ... Pagimdi sunu witolda ant swieta / Isai iszaugis i didi Ricieriu / Buwa patieka zmoniu Zemaitelu. Var. SD IV 12a, VIII 19, XXXIII 121, SDF 98(1) pradžia kaip „Kolumbo" var.; kituose var. yra niuansų — SD XVII 1 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos): ...Kur mums noriejo nupłesztt nieprietieli / ...Iszejo unksti žuwawtu ant marj / ...Su szwiesu žinkłu... / Tasej Kiejstutas łabej skajstus buwa, / Kurs waldžioj turiejo Prusus ir Letuwa; SD XXXII 25: ...Kur mums noreja abgult nepritelis / ...O ta Łajminga žiami buwa musu / Kurią wadina žemeicziu ir prusu / ...Tasa Jagieła łabej skajstus buwa / Kuris waldi ziamejczius ir Lituwa / ...prisikiau prisz Diewa perkuna / Czista buti, wiežliba ant kuna; šio var. užrašytojas paaiškina prieraše lenkų k., jog Vytautas buvęs žemaitis: „Palangoje gyveno kaimietis (chłop) Biruta. Jo dukrą, jodamas pro šalį, pasidabojo kunigaikštis (Jogaila ar) Kęstutis. Paėmė ją per žmoną, o iš jos gimęs sūnus buvo pramintas Vytautu (Witoldem),— tai atsitiko per karą su kryžiuočiais,— taigi yra sūnus žemaičių"; SD IV 12a: ...Tasay Jagiełła łabay Kiestas buwa...; SD VIII 19: ...Tasay Jagiełłas dydey Kiestas buwa; SD XXXIII 121: ...Ney ana buwa kokie karałaty / Tykta esz pałągos wargdyineli mergeli / ...Ta Jagieła didey kieysta buwa / ...Norint mums wałnu daug pacziu turiety... Dvieilis „Priimk, Biruta, širdį mano ščyrą / Ir visus turtus, kurie didi yra", praleistas tiek „Kolumbo", tiek SD var., yra var. SD VIII 19, SD XVII 1, SD XXXIII 25, SD XXXIII 121, SDF 98(1). * Apie 100 var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Žemaitijos. Sp. žurn. „Kolumb" (W-wa) 1828 I p. 200, IvK 1852 p. 34, JucR p. 439, JLD III p. 765, JSD 295.

340. **Ant jūrės krašto, ties miestu Palangos.**— SDF 99(1). S. Valiūno „Birutės" D. Poškos redaguoto var. nuorašas, S. D. gautas iš kun. J. Paškevičiaus ne anksčiau kaip 1845 m., nes tame pat lape įrašytas su paaiškinimu epitafijos tekstas („Žinok, ateivi...") D. Poškos kapo paminkle, pastatytame 1845 m. Šis var. skiriasi nuo žinomo D. Poškos autografo rankraštyje „Bitelė Baublyje". Jame nėra dvieilio „Tykra Gražibe matant meyles akie / Gražiey Birutay tokieys žodeys Sakie", o yra: „...Prijmkgi meili, tikra ir szirdinga / Bukgi jau tolaus su manim' drąsinga..." Kai kurie dvieiliai nukelti į kitą vietą, o tekste yra
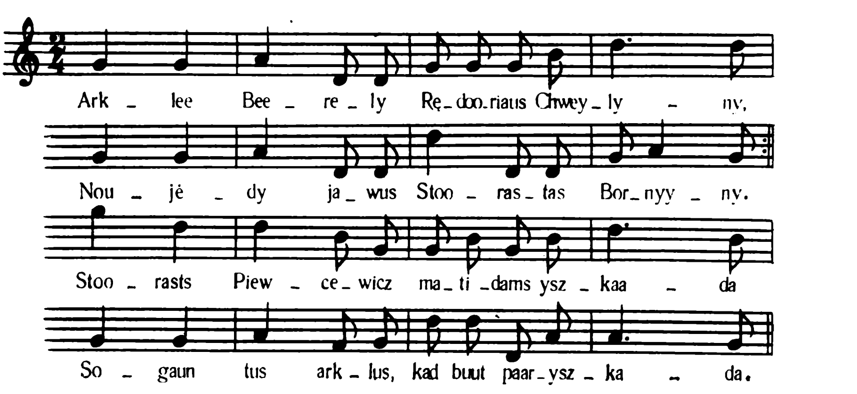
pakeitimų, pvz., trečiojo dvieilio 2-ojoj eilutėj: „Kol' waldem' żemioms' Łatwiu, Kurszu, Prusu..." ir penkto dvieilio 2-ojoj eilutėj: „Uk'ninka duktie, bet ne wargdenia..." Redakcijų palyginimas rodo, kad „Bitelėje" 1824 m. įrašytą savo redakciją D. Poška taisė dar kartą, ir šis var. yra antroji D. Poškos redakcija. D. Poškos var. liaudyje neplito, tautosakinių užrašymų nėra. * Žr. 339 paaiškinimą.

341. **Mes, ūkininkai valsčiaus vyskupo Žemaičių.**— SD XXXIII 100d. S. Valiūno 1829 m. parašytas eilėraštis, skirtas Žemaičių vyskupui Juozapui Arnulpui Giedraičiui, pažymint jo 75 metų amžiaus ir 50 metų kunigavimo jubiliejų (žr.: BAl II p. 436—437; *Mitužienė B., Jurgutis V.*— BD 1964 Nr 2, p. 12—13; *Mikšytė R.*— LK X p. 237; Val. p. 210, 236—237). Vienintelis užrašymas.

342. **Pasveikin jumis kunigas klebonas.**— SD XXXIII 100c. S. Valiūno eilėraštis (žr. BAl II p. 436; BD 1964 Nr 2 p. 12—13; LK X p. 237; Val. p. 147, 232). Vienintelis užrašymas.

343. **Giedosme giesmę karaliaus mūsų.**— SD XXXIII 100b. S. Valiūno eilėraštis „Šlovė Bachuso"; satyrinės poemos „Plungės—Telšių kontubernija" (lenkų k.) pirmoji dalis irgi prasideda kreipimusi į girtuoklių dievaitį Bakchą. * Vienintelis užrašymas. Sp. BD 1964 Nr 2 p. 13; Val. p. 134—136, 228.

344. **Arkliai Berelio, rendoriaus kveilinio.**— SD XV 1 (J. Pabrėžos nuorašas). „Eilos apie sprovą... Telšiūse atbūtą"— S. Valiūno satyrinė humoristinė poemėlė apie feodalinį Telšių teismą prieš 1831 m. Priskyrimo pagrindas — žinios literatūroje (L. Potockio, M. Brenšteino) apie neišlikusią lietuvišką S. Valiūno satyrą „Palemono kontubernija", nukreiptą, be kitų, prieš Telšių palestrantus, turinio panašumas su satyriniu S. Valiūno eilėraščiu „Telšių miestas yr ant kalno", kai kurios „Sprovos" turinio realijos. Viešvėnų dvaras ir du gretimi Kveilių (rendorius kveilinis) bei Burnių (storasta burninis) kaimai yra Telšių apylinkėse. Kai kurie personažai — advokatas Tautkevičius, aplikantas Monstis-Monstovičius — yra buvę Telšių palestrantai bei girtuoklių draugijos, „kontubernijos" nariai (M. Brenšteinas). Poemėlės silabinė 11-skiemenių dvieilių su cezūromis eilėdara yra tokia pat, kaip S. Valiūno „Birutės" (žr.: *Jurgutis V.*— JP p. 75—83). Bandymas priskirti „Sprovą" J. Pabrėžai (BAl II p. 316) yra nepagrįstas. J. Pabrėža užrašė melodiją:

* Vienintelis užrašymas. Sp. JP p. 83—88, faks.; Val. p. 19, 139—146, 230—231.

DIONIZAS POŠKA

345. **Žinok, ateivi, jog tas kapas yra.**— SDF 99(1). D. Poškos antkapio įrašas Kaltinėnų kapinėse. Užrašytas ne anksčiau kaip 1845 m. po S. Valiūno „Birutės" D. Poškos redakcijos tekstu (žr. 340 paaiškinimą). Prieš įrašą pastaba lenkų k.: „Iš dėkingumo Dionizui Paškevičiui, buv. Raseinių žemės teismo raštininkui, Žvingių altaristas kun. Jozafatas Paškevičius pastatė 1845 m. paminklą piramidės pavidalo iš vieno tašyto akmens su tokiu įrašu jame." Po teksto prierašas lietuviškai: „Kaltinenose: ant Kapu Łakszłynia." Nuo žinomojo teksto įrašas skiriasi vienu fragmentu: „Kurs kalbą m ū s ų..." (žr.: *Poška D.* Raštai. V., 1957, p. 677, 740).

JONAS KOBECKIS

346. **Mieliausias kunigaikšti, vyskupe Žemaičių.**— MDB p. 40. Jono Kobeckio eilėraštis — kreipimasis į Juozapą Arnulpą Giedraitį. *Katilaitis* — žodžių žaismas: jaunikis Kociełło=*katilas*. Užrašymą atsiuntė K. Moigis (Maigis) 1846 m. vasario 11 d. laiške, gavęs iš vyskupo brolio kun. I.-M. Giedraičio, išsyk priskyręs eilėraštį D. Poškai, bet kitame, 1846 m. gegužės 6 d., laiške atitaiso: „Pirmiaus nusiųstos eilēs apie „Pilsudskių Vestuves", užvadįta darbu Paszkevicziaus, bet jos yra isz tikro paraszytos Jono Kobeckio, Telszių tiesdario" (MDB p. 41). J. K o b e c k i s (1765—1823) — Telšių žemės teismo teisėjas, Vilniaus akademijos auklėtinis, literatas ir poetas. S. Valiūnas jį pavaizdavo „Plungės—Telšių kontubernijoj" kaip girtuoklių brolijos policijos ministrą (žr.: Val. p. 52—53, 221). K. Maigio (Moigio) teigimu (ten pat), į šį eilėraštį lygiai šmaikščiai atsakęs D. Poška eilėmis „Kursai pačios nevedė, jos žiedo neskynęs" (žr.: *Poška D.* Raštai. V., 1957, p. 607, 738, Poškai priskiriamų kūrinių skyriuje).

SIMONAS STANEVIČIUS

347. **Ant sraunios upės, pagal ąžuolyno seno.**— SDF 97≈SD IV 9. S. Stanevičiaus pasakėčios „Aitvarai" nuorašas, kiek skirtingas ir trumpesnis (22 eilutės) už išspausdintą 1829 m. leidime, galbūt nurašytas iš ankstyvesnės autoriaus redakcijos (J. Lebedys). Rankraštyje tekstas pasirašytas: *Underowicz,* su S. D. prierašu pieštuku lenkų k. „mnie przepisał z Piosnek y wierszy Staniewicza" („man nurašė iš Stanevičiaus dainelių ir eilėraščių"). Var. SD IV 9 skiriasi nuo originalo tik rašyba ir vienu kitu žodžiu (...Kaymininkams...). * Sp. StR p. 559, su faks.

348. **Kur nuo amžių Nevėža pro Raudoną Dvarą.**— SDF 98(3)≈SDF 82(3)≈SD IV 10. S. Stanevičiaus pasakėčia „Arklys ir meška". Nuo išspausdinto 1829 m. leidime teksto skiriasi kai kuriais žodžiais ir sakiniais, ypač eilute „Sztay tek skajste saule, ir ł a u k a s jau szwinta..." Var. SDF 82(3) trumpesnis (18 eilučių), užrašytas Jauno Žemaičio, to paties, kuris vertė A. Mickevičiaus eilėraštį „Žibakė" (žr. 454 paaiškinimą): Kur Newieża nu umżiaus pro raudona dwara, / Sawa czista Wundeni ing Nemana wara, / Ten stoios, kad saule iau szwinta, / Ir rasa nu żolinu, kajp sidabras krinta. / Ilsieiose arklelis und żolina żale / Miniedamas sawa wargus, ir sunke newale — / Kajp wakar par diena mieszlus wažioie / Kajp szenakti masz jede ir masz te migoie.— / Kad arklis tun dumoie, wasar widziu rita, / Iż anos puses upes pamate, dajkta nematita, / Walkiodama lenciugus, po żalus żolinus, / Wajkszczioje skardeys kałnu meszka

po łazdinus. / Szokose iszsigundes, arklelis bierasis. / Nebijok tare meszka nieko pikta nerases. / Jog tewaj musu, sandaroj giwena, / Ligiej auga ir gime, ir ligiej pasena. / Ir dabar jog wijna łajme mus abu sutika: / Mun lenciugs unt kakła, tau puntey palika. Var. SDF 98(3) ir SD XXVII 4 skiriasi nuo originalo tik rašyba ir vienu kitu pakitusiu žodžiu. * 6 var. iš Kretingos, Anykščių, Biržų apyl.

JURGIS PABRĖŽA

349. **Esmi sau žmogelius šarpus kožname darbe.**— SD VI 3. J. Pabrėžos eilėraštis „Esu sau žmogelis", virtęs liaudies daina. Autorių paliudija S. D. prierašas lenkų k. prie var. SD X 7: napisana p. X Pabreża. Paskelbė Vac. Biržiška (TŽ VII p. 289). R. Mikšytė išaiškino, kad šis eilėraštis yra lenkų liaudies dainos „Jestem sobie chłopek, zręcznie pługiem orzę, / Wszystko mi się wiedzie, chwała tobie, Boże..." sekimas. Lenkų daina savo ruožtu siejasi su sena vokiečių liaudies daina „Ich bin ein freier Bauers Knecht" (LK X p. 244—245). K. Maigis (Moigis), atsiuntęs S. D. vieną tos dainos užrašymą (MDB p. 29), irgi žinojo, kad yra tokia lenkų daina, tik aiškino, kad versta iš lietuviškos: „Cnatlyvo žmogaus, pirmiaus iszduota lietuviszkai, o paskui ton naton iszguldē ant lenkiszko liežuvio tais žodžiais: „Chłopak cny ja, chłopak w polu wesoł orze..." Skelbiamas var. už SD X 7 vienu posmu ilgesnis („Kas ponow po żwayzdžiu..."). Variantuose yra teksto skirtumų. Var. SD X 7: ...Atbuwaw budziawa... / Gyr užtay muni ponas yr Kunigas kłybonas / ...Nebyiaus dabar ney sawa Pona ne Urieda / Karczymo neesu skolingas... / ...perku dieł prietelu... / Pri tos szcziestes kad mana patl yr szczyra / Wysy turtay yr karunkas nieks yr prysz mani... / Tunkiey pry dydelu turtu tykros szcziesczes niera / Wysad linksmus esu ar aru ar sieju / Praszaw diewy buk yr tolaws mana geradieju. Var. SD VIII 14: ...Mił muni už tay Uriedas... / Atsygieru pats saw perku dieł kozna Prietele... Var. SD IX 14: ...Ad buwaw sawa łaža kik uždieje Ponas... Var. SD XXI 13: ...Užmokieiaw rynda / Nors su dydy biedu, / Asz ne byiaws dabar pona / Ani urieda.— / Atbuwaw bawdziawa / Kiek uždiey mon Ponas, / Gyrs muni už tay uriedas... / Eytu i Karczyma / Noris kas nedele / Asy gieru pats ału, / Perku dieł... Var. SD XXIX 3: ...kad pati abgaudo, / Wargo muno nemayniczio ing jo didi naudo; / ...norint kas nediele / Atsigeru arielkieles... Var. SD XXXII 1: ...szczirs kožnamy darby / ...Atbuwaw iau łaža, numus prociawosiu / Už tą dabar łabos dyinos, nie Ponów nedowsiu... / O pri to dar turiu, łaba graży Paty / Reta negut yr pas Ponus ar kas tokie maty... / Nors Melniczy maža, wyinog užmał miera... / Gan graže dayniowiu, yr turiu nodieiu / Jogie Diewas bus yr tolaus, muno gieradieiu. Var. SD XXXII 23: ...Wis mun pagal nora kłoies, / Diewuj dodu garbie... / Nors prudelis mažas, / uszmał giara miera... Var. SD XX 5: ...Atbuowau saw łaža, užsakitas dienas, / ...Nebyjaw dabar nie Pona, anie Ekonoma... / Karczymoj neesmiu kałtas, anie wienu grasziu, / Tiktaj kas nedielos rita ałaus atsygieru... MDB p. 29 (K. Maigio (Moigio) užr.): Esmi sav bernelis... / Mieli dabar man urēdas ir kunįgs klebonas.— (bis) / Donę užmokējau... / Nors mažas prudelis, bēg' vandenio miera... Kiti var.: SD XXVII 17, SD XXXIII 102 (S. D. red.), DPM 32c. * Apie 50 var., daugiausia iš šiaurės Lietuvos. Sp. IvK 1861 p. 49, JucR p. 336, LBr p. 103, LT IV (Pr) p. 27, BčkLD p. 155.

350. **Nieks man didybės, didžių vyresnybės.**— SD X 20. J. Pabrėžos eilėraštis „Apie pypkininką", virtęs liaudies daina. Autorių paliudija S. D. prierašas rankraštyje: *X. Pabreża.* Paskelbta TŽ VII p. 291. Kituose var. yra teksto

skirtumų. Var. SD V 5: Nieks mun didibie, didziun wiresnibe. / ...atem iun sragibe / ...Asz sawiey linksmus... / ...tabokayti trindams. / ...pipkaytę kurįdams. / ...Stowiedams žiamiey pipkaytę kurinu. / O anas dumas ant ora isznikstas / Ta duod man misle kad buczio nepikstas... / Ant to adboczio... Var. SD VI 7: ...Jey muni papłak, kad prowa biaurynu, / Asz iem kłonioius yr pipka kurynu... Var. SD XVII 2 (K. Moigio (Maigio) užr. iš rytų Lietuvos; kiekvieno dvieilio antroji eilutė kartojama): ...Niera man Panistes, asz tej wis niekinu, / Asz ejnu linksmas, pipkajti kurjnu... / Anus Szietonis, kursaj Swietu spauda... Užrašytojas, tironą pakeitęs šėtonu, aiškina: „Szietonis, abo wielnis, kursaj dusziu Žabungom gauda, kajp słasnos spauda. Kur' anas pasikawoja nog Kriziaus Žejbo, ti perkunas szaudo; atig po Starkaus lizdu Szietonas niestoja, ir asztat Starkaus lizda Perkunas niemusza." Kiti var.: SD XXIV 21 (S. D. red.), DPM 32d. * 7 var. iš Žemaitijos. Sp. PBrb p. 422.

351. **Nu, jūs, mergės, gudriai dirbkit.**— SD X 12/13. J. Pabrėžos eilėraštis. Autorių paliudija S. D. prierašas rankraštyje: napisana p. X. Pabreža. Paskelbta TŽ p. 289—290. Vienintelis užrašymas.

LAURYNAS GRIKŠAS

352. **Mes seneliai diengaleliai.**— DDŽ 100. Autorių nurodė S. D. prieraše: „Ąmž. Atils. paraszę Kóneg. Grikszós tą dajnę." Laurynas Grikšas (Grikša; 1774, Žemaitijoje — 1844 II 11, Žarėnuose) baigė apie 1801 m. Varnių kunigų seminariją, nuo 1808 m. buvo Užvenčio klebonas, nuo 1814 m. iki mirties — Žarėnų altarista. Eidamas mokslus, pavardę buvo susibajorinęs Grikštavičium, taip rašomas rubricelėse (žr. BAI II p. 327). Priešpaskutinio posmo pirmoji eilutė papildyta žodžiais, atsitiktinai praleistais DDŽ, *paleisk tarną* iš var. SD XXXII 13a. Ši L. Grikšo daina davė impulsą A. Vienažindžiui sukurti dainą „Linksminkimos, linksminkimos" (žr.: *Vienažindys A.* Kaipgi gražus gražus. V., 1978, p. 45—46). Tarp užrašytų folklorizuotų var. yra tokių, kuriuose A. Vienažindžio daina kontaminuojasi su L. Grikšo dainos posmais. Vienas taip kontaminuotas trijų posmų var. (LTR 3115/344) yra paskelbtas: jame du pirmieji posmai iš L. Grikšo dainos, o trečias — iš A. Vienažindžio (žr.: *Bikinaitė T.* Liaudis dainuoja Vienažindį.— Kultūros barai, 1981, Nr 6, p. 65—67). * 33(3) var. iš Žemaitijos ir rytų Lietuvos. Sp. JLD 503, PBrb p. 432, BčkLD p. 154.

KAROLIS RIMAVIČIUS

353. **Daugel buvo tokių dienų.**— SD XXIX 9. Autorius nurodytas rankraštyje teksto gale: Uło: Ksiądz Karol Rymowicz. Karolis Rimavičius (1801 (ar 1808?), Pakruojyje — 1874 X 11, Pakėvėje), nuo 1824 m. vienuolis karmelitas, 1834 m. kunigas, 1839—1865 m. buvo Kolainių vienuolyne, nuo 1866 m. iki mirties — filialistas Pakėvėje. Be šio eilėraščio, yra likę jo dviejų A. Goreckio eilėraščių vertimai: „Dūmojimas praščioko" ir „Trys užklausimai", pasirašyti pavarde ir datuoti 1863 m., kurių rankraštį turėjo L. Ivinskis (žr. BAI III p. 132). Skirtingos var. SD IV 3 (antraštė: Bal Ubogich Kławanskiego Szpitala=Klovainių špitolės ubagų balius) eilutės: ...Piatrus Stugas jaw idukies em trepiniete / O Trumpikas Bonifacas... / O tas Rukas Matiuszas / Net jam sukas kapełuszas... / Tas didzgalwis Tadeuszas pri peczele smuksa... / O Kazimieras Czekanawskas i Taduka žiure / Nematanczey sawa bobay... / ...kayp Tadukas

tanciu drożę / o mudu ar neeysma / Kap tu droszi kad negali... / Apsyrinki ligius porus tegul trepia wisi / ...Nes pristate pilnas kiartes jawiniu łazdialu / ar tas naszlis ar zanotas / ar tas rayşzas ar kuprotas / wisi szokinieje. / ...eyn wisi giedodamis / auksztin kulnus raytidamis... / Ir nutwieris kożna girta wilksiu pas Klabona / ...pradet jam sakiti / ...Jug tu zinay kayp tay greytay gal prażute żmogus... / Susijudina wisas bobas kad arielka jawti... / ...użgiesina tan pragara / Nebe eje tas ing dwara / zgada meylė stojos. Kiti var.: SD XXIV 46 (S. D. red.), SD XXXII 3, MDB p. 53—56 (K. Maigio (Moigio) užr.). * Apie 130 var. iš visos Lietuvos. Sp. IvK 1858 p. 44, KDLD p. 285.

SIMONAS DAUKANTAS

354. **Pas vyskupą buvau.**— SD XXXIII 100[1]. Įrašyta S. D. ranka tuščioje lapo pusėje po teksto SD XXXIII 100. Paukščių balsų (strazdo) pamėgdžiojimo parafrazė, galbūt atspindinti S. D. santykius su M. Valančiumi po išsikėlimo iš Varnių.

* * *

355. **Linksmas pavasaris, atėjo diena.**— SD XIV 9. Nežinomo autoriaus eilėraštis apie pavasarį, virtęs liaudies daina. M. Biržiška spėjo, kad eilėraštį parašęs Tadas Jurevičius (apie 1740—1806), Vilniaus universiteto auklėtinis, ilgametis Gardino gimnazijos rektorius, kurį laiką mokytojavęs toje mokykloje kartu su Pr. Ks. Bogušu, poetas, bandęs versti į lietuvių k. Ovidijaus ir Vergilijaus kūrinius (žr. BAl III p. 149—150). Kituose var. yra teksto skirtumų. Var. SD III 10 (20 posmų, beveik vienodas su var. DPM 32a): ...Gandray... / Kakłus łąkidamy kleknoy— / ...Po wysas pastogies skłonda krezdingas / ...Matidams anas / Wipczio Katynas... / Budamy pri wondens Tylwyka klirów... / Czygłas yr słankas / Czipczio po łankas / Bikur nutupy / Cikszczio Kultupey... / Sawa snapays medi kirzdamy... / Upiesy Żuweles skrayda wędrawo / Wo Żyima po ladays sawi użkawo / Po gilus kłanus / Dydzius atwarnus / Wieżis po kieries / Nebo meszkieries... / Ąntis medynoses upiey budamas... / Gryiżie po żolinus waykszczio parpdama... / Kurapkas burie... / Pażiames skłonda... / Czigłas czikszczoie / Stogays waykszczioie... / Rąsze yr Krake / Meleta sake / Norint nier łapu / Atwertu snapu / Prigimta linksma bałsa westy / Neriekusi negal prilesty. / ...Kiaunes yr woweris po medzius łayga... / Uż nieka turiedams iun stroka... / ...Wo apaczio kurmey Żiemesy trynas... / ...tur woray tinkłus / Mosiemis ustaty dydeley winkłus / Kad mósie surink / Gaudity apnink... / Atkalniesy łapy biegio łodama... / Po łaukus ertus / Padara Żertus / I wysas szalis kłastidama / Płunksnas nu anun draskidama. Var. SD V 9 (23 posmai): ...Upis kad atwanays szumidamas tek. / Isz Afrikas paukszteley ing Europa lek. / Kieyleles czikszczio ant stogays waykscio... / Zwirblelis kanapius lesdamas, tą sena zwyczaju wezdamas... / Tylwykay klirow, uzeyty no ziames paszok nesterow. Meletas Słąkas, pipcio po łąkas... / Tie pawksztey sragus isz plety nagus... / Łądżio po żolinus Greyżielie parpdama... / Kreyżdiedamas łaksta po łąkas szarkas, / Uzdaritas kletko ne til kanarkas. / Snieyginis Kieksztas medesy czikszta Żwyrblis Karklina wyrszow Eglina, noris ir taboka ne owsta, wienok snapu koiosy nuszłowsta / ...Upiesy Żuweles skrayda wędrawo, tiłomis użeytas bieg pasykawo / Po dydzius atwanus gilus ir kłanus, Wieżey pakieriems nebo meszkieries... / Kad praded żidiety piewo Dobyła, atsyrąd Ziedusy rozny wabałay. / Kurmey yr Peles isz urwa kiałas, Sliekay Kiermeles kiłno ziemeles, Sawy i kupatu neżdamy, słąkio anie yszsytiesdamy / ...o Anas

Zuykielis dydy greytiby, Budams po myszka iszkawo kyszka tur dziauksma wienok kad nieks nepanok netrokszdams sawa siłomis, iszbieg nug io tiłomis... Var. SD XXIX 1 (24 posmų; viršutinis lapų kampas sužalotas, dėl to yra teksto spragų; su S. D. taisymais pieštuku): ...Parliegdams y lizda pernikszty Kowaj, / Sugawna uwoda, ant sawa strowaj... / O sieminelis, mažus pauksztelis; / Diena nakti medie bowijos / Musiemis wabałajs strowijos... Var. SD XXXIII 80 (16 posmų): ...Kiyiles kiydikscio żinksneles waykscio, żwyrblis ... paprasta wabała lezdamas... / ...Tylwyka klirow, użeyty nu żmogaus paszok nesterow... / Perkuna wożelis po wora łaksta, noris anam litus uż akiu szłaksta / Ir putpeliekis rądasy sznekis wołągies klikie nestowe tikie / Auksztа medy ne biyiodami saw gied balsu ysyżiodami... / Strazda yr czynczyła wysy pragista kap tikta ysz awszus dyina yszwista / Nawet czerszkutis anow pamatys, / troszki pażaden giyidoty waden / Tardamas iog tu noriesi lasty dabar turi giesmes yszwesty — / Pasykieł ysz Kiyny Eżis saw kożnas... / Atkalniesy łapys... / Mieczio szę tęn pasystiypdamas draska płunksnas atsystiyipdamas / Pritisyn pri awiu wyłkas patwyłoms pagawy[s] awely weda netiłoms / Kad nenor eyty ąns praded twoty su wiezdu iłgu sawa owdygu / Teypo nuwed awi tąsidams wakams sawa piawty mokidams. Var. SD XXI 10 — tik vienas posmas. DDŽ 103≈SD XIV 9+SD III 10 (kita posmų tvarka). * Apie 120 var., daugiausia iš Žemaitijos ir Suvalkijos, po keletą užr. — iš Aukštaitijos ir Dzūkijos. Sp. TW 1820 Nr 159, JLD 219, BsOD 199, ŠLD I 15.

356. **Pavasario pradžioj dienos.** — SD XXVII 5. Primena anksčiau A. Strazdui priskirtas dainas „Jau saulelė šviečia" ir „Morčiaus mėnuo stojos" (žr. BD 1964 Nr 4 p. 32—33). * 2 var.

357. **Pavasario diena.** — XII 5. A. Strazdui priskirtos dainos „Jau saulelė šviečia" var. (žr. StB p. 221—222). * 43 var., daugiausia iš šiaurės ir rytų Lietuvos. Sp. JLD 88, 211.

* * *

358. **Vanda buvo graži pana.** — SD IX 9. Nežinomo autoriaus eilėraštis (gal T. Jurevičiaus; žr. 355 paaiškinimą). Var. SD XXI 57 posmai, pradedant trečiuoju, skirtingi: ...Dielto yra kożnas wienas ant swieta sutwertas / Ano branges iaunas dienas negał but użwertas. / Wysy żwierey paukszteу wora kożnus tur sau pora / Tu wiena neturi nora pasygaylek mumes / O kayp grażu pory buty draugi sau turiety / Milek muni o asz tawi mokiesiu milety. — / Dielto żmones mile tawi kad tu miletumi / Tu pati ne mili sawes kad nu sawys stumi... * Apie 80 var., daugiausia iš rytų Aukštaitijos ir Žemaitijos, pavieniai var. iš pietų Lietuvos. Sp. K. Bogušo kn. „O początkach narodu i języka litewskiego", 1808, p. 168—169, BsOD 407.

359. **Ant kalnelio vaikščiodama.** — SD XXVII 12≈SD XIX 2≈SD XXVI 2≈SD XXIV 15 (S. D. red.)≈SD XXXI 17 (S. D. red.). Daina buvo priskiriama A. Strazdui (žr. StB p. 212—214). * Apie 80 var. iš Aukštaitijos ir Žemaitijos. Sp. JLD 36, 1510, JSD 915, BDB 200, TŽ IV p. 545, PalLIM 244.

360. **Sninga drimba, rasa krimta.** — SD XXIII 8 (S. D. užr.). Skirtingi var. SD IX 13 posmai: ...Siedziu rimaw lędriniale praded wiłkay kaukte / O kayp ełgu Nastaziale / Ira mones ławkte... / Senis pilkis aciwilkies / Ant kielu tupieia / Asz pro pilky pasilękies / Eysiu numi gulte / Nastaziale mon pasakie / Kialsi ąksty kólte / ...Ir isz gerdaw bałądeli giriale brukoia / Bene mona Nastaziale teyp grawdey rawdoie / Ne wer[k] mona Nastaziale tawęs ne użmirszu / Je uż truksiu kiales dienas grometa raszisiu. * Apie 100 var. iš viso krašto, daugiausia iš Žemaitijos ir vidurio Lietuvos. Sp. JLD 75, 249, NS 1054. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Utenos, Rokiškio ir Biržų apyl.

361. **Po tavo, Juzuli, atsitolinimo.**— SD XXIX 11. Prieš tekstą S. D. prierašas lenkų k.: przejżana (peržiūrėta). Nežinomo autoriaus eilėraštis (gal T. Jurevičiaus; žr. 355 paaiškinimą). Kituose var. yra skirtingų posmų. Var. SD I 3: Po tawes nu musu atsytolynyma... / Asz rutelus skiniau, Tu waynyka Piney / Ant galwelys diejey. Lelyioms azdabyiey / Lelyioms azdabyiey. / Smulkies Żuweles wandyneley płauka / Meyloiy Panely palyka par łauka / Palyka par łauką. Var. SD XXXIII 148: ...Kad routou darzeli tou sou manim wienas / Linksmey płaukia łaykas ir ilgiauses dienas... / Tarey norint daugiel mergialiu ant swieta / Bed del tawes wienos yra szirdij wieta... Var. XXIX 6: ...Weliczio numyrty, bet ąt tawa rąku. / Nenoreczio turtu, dydziu bagotiszcziu / Bagocziausis buczio kad tawi turieczio... Var. SD XXXIII 114 (S. D. red. pagal užr. SD I 3)≈DDŽ 92. * Apie 200 var. iš visos Lietuvos. Sp. TW 1821 X, JucR p. 475, KPLL 18, 39—41, JLD 22, 526, BDB 185, 265, TŽ IV p. 581.
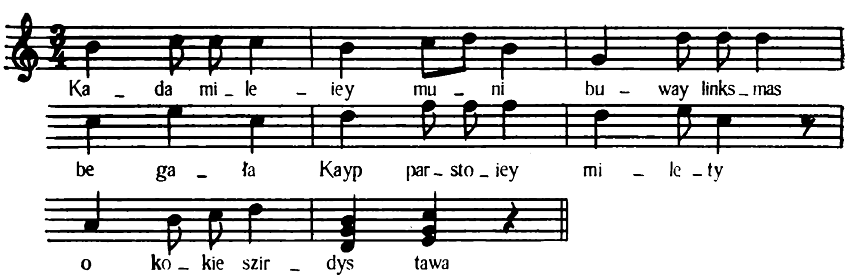
362. **Vivirselis, mažas paukštis.**— SD XXVII 10. Savitai išplėtotas var. * Apie 30 var., daugiausia iš Šiaulių apyl.

363. **Oi, gana gana.**— SD XXVI 5. * 9 var., daugiausia iš Kupiškio apyl. Atskiri šios dainos posmai buvo įvairiai jungiami prie dainos „Po tavo, Juzuli, atsitolinimo". Sp. JLD 125.

364. **Nėra to bernelio, kursai man patiko.**— SD IX 5. Vienintelis užrašymas.

365. **Žalias rūteli, daugiaus nebžaliuosi.**— SD I 12≈SD XXXIII 128 (S. D. red.). * Kai kurie šio kūrinėlio posmai yra bendri su kitomis to meto literatūrinės kilmės dainomis. Vienintelis užrašymas.

366. **Kada mylėjai mane.**— SD II 2 (iš nuorašo LMD I 54 (16a)≈SD XXXIII 109 (S. D. red.). Atskirai, įsiūtame SD XXI pluošto gale lapelyje, užrašyta melodija (žr. LK IX p. 481—484, su faks.):

* Apie 100 var. iš visos Lietuvos. Atskiri dainos motyvai virto savarankiškomis dainomis. Sp. JLD 698, DovD 319. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš šiaurės Lietuvos.

367. **Smūtnas mano padėjimas.**— SD IX 6=SD IV 5. Vieninteliai užrašymai.

368. **Buvo, bet dabar nebėra.**— SD IX 2. Vienintelis užrašymas.

369. **Važiuoju per lauką.**— SD XX 7. Vienintelis užrašymas.

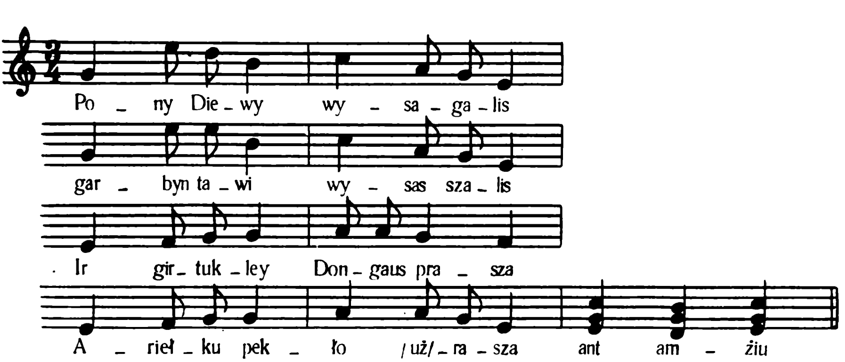
370. **Davatkele noriu būti.**— SD XXXIII 46. Var. savitai išplėtotas. * Apie 100 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 409, BsOD 112.

* * *

371. **Arielkele tu pilkoji, kaip tu esi slauna.**— SD IV 24. Var. SD I 10 yra skirtingų posmų: ...Jaunikaytey ir panelys cnatas neyszturieiy / Kurie tyktay i arielka iau isymileye. / Jau anu szłowy ysznika nu gałwos numet waynika. Arielka. / ...Kunygay yr Zokanikay nors butu paszwęsty / Jey im gerty negal Zmoniu geru kielu westy / Jey Arielka pyłda kakła atem prota dara akła kiekwiena. / ...Kitas ant swieta kol neger tas Żmogus spakayniausis / Kayp

pasiger atsyrand Łatras ko biauriausis. / Gaynio paczio dauża bludus, meta łaużo stałus pyiokas... * Apie 150 var., daugiausia iš rytų Aukštaitijos (Utena, Zarasai, Biržai, Rokiškis) ir šiek tiek iš Dzūkijos. Į dainą dažnai įpinama naujų motyvų, daugelyje var. skirtingų. Sp. TŽ IV p. 538, LT IV p. 291.

372. **Pone dieve visagalis.**— SD I 5. Šis var. pilniausias — 28 penkiaeilių posmų. L. Didžiulienės rinkinio var., kuris buvo priskiriamas A. Strazdui, turi tik 8 posmus. J. Koncevičiaus Šeduvoje 1861 m. užrašytas var. (MtG I 1881 p. 25—26) irgi 8 posmų. Vėliau J. Koncevičius buvo užrašęs 17 posmų var., kurį buvo priskyręs A. Strazdui, bet tas užrašymas nebuvo išspausdintas ir neišliko. Kiti spausdinti var. irgi buvo tik 7—8 posmų, kad ir nevienodų (žr. StB p. 224—231). SD rinkinyje irgi yra skirtingų variantų. Var. SD XX 4: ...Kam Tu girtuklus suotwiere, / Kad tejp dydej apsygiera. // ...Bieg par łauka duksaudama / Użtarima negaudama. // ...Rieda szczira gaspadorstwa, / Kajpo iraszita brostwa. // Bajors yr szobles nebturis... / Kad piningun beturietu... // Kad czestawoty palausyt / Yr senos mergos nebgausyt. // Kokie diena wajkiems buowa / Kad par amżiu negaun panos: // Kajp barawiks szyłta diena / Nukripy ing puosy wiena. // ...Gaspadorej ukininkaj, / Sukczej, kupczej, majnininkaj, // Kożnas pagał sawa stona / Trauk ariełka ysz uzbona. / Seny wiraj ukininkaj, / Sukczej, smukczej, prowawninkaj, / Nie taboka tejp ne lubyj... // Ubagieliems, pawargieliems / Yr tyms rejki ulewoti: / Suo łazdelems pasyrymdamy, / Jaunas panas tuncindamy, / Kad yr terbas saw yszkrata, / Giyrty budamy nebsuoprąta... Var. SD XXXIII 61: Musu Pyioks pasygierys Miesty ant Rinkas gulieys, / Anam Kiawly sługawoie ape anow tonciawoie sztay giera bus. / Gieray Panas gieray naszles gier moteris kaypo wersze / Gier Kunygay Zokaninkay Prałotay yr Kanawninka / ...nie senos Bobas negawset. / Tokies iusu szyrdis busay kad be paczios reks pasenty / ...kayp barawika supuwa / nu kota nugriuwa. Var. SD II 4 (iš nuorašo LMD I 54(19a): ...Ger Myniszkos Ir paneles / Ir Kunygay Diewa tarnay / Gieray Wira Isz uzbona / Kożnas waług sawa stona / Saldy Worielkiele / ...Kad tyk pynigu turietu / Woriełkas dawgiaws norietu / Cze gerty... Var. LMD I 369(4): ...Giery diena giery nakti: Wo parejes paty płakty / Ba meylas Diewa... / Kożna waług sawa stona: Gier ariełka kayp smetona, / Arielkiala gurksz — / Ir ubagay ałużnikay: Pijoniczias abłudnikay / Kyts yr karmonus ysz krata: Ąnsay gyrtas nepamata / O kayp czia stojos — / ...Ka tu piningu turieczio: Ta tos ariełkos surieszczio / O ka gerczio — / Seny wiray yr kuproty: anie nore tącewoty / Su łazdelems pasrymdamy: auksztin rąnkas yszkialdamy / Ey wiwat... Kiti var.: SD X 5, SD XXXIII 110, 112 (abu S. D. red.). Atskirai, SD XXI pluošto gale įsiūtame lapelyje, užrašyta melodija (žr. StB p. 231, LK IX p. 481—484, su faks.):

* Apie 30 var., daugiausia iš Žemaitijos, keli var. iš kitų vietų. Sp. JLD 32, 1528, MtG I p. 25.

373. **Pradėkim apsakinėti džiaugsmus ir linksmybes.**— SD V 1. Šio kūrinėlio autorium mėgino skelbtis Pranas Girdvainis — 1889 m. laiške S. Didžiuliui jis sakėsi parašęs tas „gadzinkas" 1848 m. ir rankraštį siuntęs L. Ivinskiui (žr. BAl III p. 311—312). Prieš tekstą S. D. prierašas lenkų k.: przejżane (peržiūrėta), be to, antraštę „Pažitkay ysz Girtibes" S. D. pakeitė į „Naudas Girtibęs", taisė teksto pradžią. Šis var. pilnas. * 31 var. iš rytų ir šiaurės Lietuvos ir keli užrašymai iš Suvalkijos. Daugumos var. yra sutrumpėję tekstai.

374. **Kas tęn rėkau, kas ten šūkau.**— LMD I 369(10). Kituose var. yra skirtingų fragmentų. Var. SD XIV 10: ...Isz Karcziumos pareydamas / Eie toroms Kalstidamos / Kayp Latrus kayp Latrus. // ...Jau pareje mona wiras tayp słabney eydamas / Żeng i Troba ledwa giwas smarkiey wieyziedamas / Kad man butu wysa giara / Pati mona łabay giara.— / Ant mones Ant mones.— // ...Kur ir sweystay ir piragay / Kur kiauszyney kur batwiney / Dieł mones Dieł mones // ...Ar dar czion burbiesi Boba supuwiele / Lausziu gałwa suksiu spronda Boba susmirdiele... // Jus waykieley mażuteley / Isz landiset kayp szuneley / Be monies be monies // Ir subiega susiedeley ont balsa werkienczios / Gintys broley ir seserys gayliejos werkienczios... / Sz[w]ogier szelmi bałamuty wertas tu prapulty / Pażiurieki sesey mona kayp szonay sukulty / Kad asz tawi imsiu grusty / Kad pradiesi duda pusty / Kayp ir ji Kayp ir ji // Szwogierayti balądayti tokie nebdarisiu / Imsiu pati antra karta pasyprowisiu... // Jau asz regiu tawa buda ku tu mon darisi / Kayp ysz syskiers broley muni pawarisi / Kayp tu pyrmu buway giaras / Kad ne żiurey kamaros / Kur Arielka ira. Var. SD XXVII 27: ...Be ne girtas musa Tiewas tinaj aldrawoja // ...Ko grejcziaus dok man walgiti boba supuwela / Gulejusi czieło diena, sterwa pasmirdeła... // Ar dar tu czionaj burbiesi supuwela sterwa / Iszłusztkoje Krejwagalwe tu szpotnioje Larwa... // Nemokikias, nemokikias, prisz wira burbete / Iszwirk saldzej Iszwirk gardzej ko grejcziaus walgite / Buk paszłuszni, buk pakarni / Nedarik namose barne / Niekados bis — // ...Tatuszeli garboreli nemuszk matuszelis / Tu użmuszi tu użmuszi musa lelijale / Kon ji pikta tau padare / Argi kad duris adare / Tau girtam, Tau girtam.— // ...Łaukon błoznaj łaukon smarwes, / Łaukon werszej ir jus karwes / Ko grejcziaus ko grejcziaus.— // ...Jei numirsiu asz wajkialej / Iszłandiset kayp szunelej / Wergdame, wergdame. Var. SD XX 3: ...O asz wiena pasylyksiu / Kajp norent bene ityksiu / Prisz wira werkdama... Var. DPM 32e≈SD XXXIII 103 (S. D. red.): ...Asz pati pyrmu yszeysiu, yr wiruw duris atwersiu: wergdama; wergdama: / Wirs ieies wiwat szaukie, kur ta muna pati:— / Diełko ana mon walgity, nieka nepastaty: / ney selynkas, ney peczynkas; ney kiauszynes ney szwieżinas, nieka nier nieka nier.— / ...uż cziuprina yszwalkiosiu po asła, po asła.— / Kudykieley kliky szaukie nie muszk matuszielys: nemuszk musa matuszielys bałtos lelyielys / Ar nustoiot ius parszeley, ius durnos karwes werszieley klus yr iums, klus yr iums. A. Vienažindžio eilėraštis „Kas ten šaukia, kas ten rėkia" yra poeto perkurta ši liaudyje paplitusi daina (žr.: *Grigas K.* Simono Daukanto lietuvių tautosakos rinkiniai ir leidiniai.— LTSR MA darbai. Ser. A., 1958, t. 1, p. 231—232; *Vienažindys A.* Kaipgi gražus gražus. V., 1978, p. 168—169). * Apie 400 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 460, SG 286, LT IV (Pr) p. 28, PalLIM 282.

375. **Oi tu vyre pijoke.**— SD XXXIII 14. Var. SD VIII 7 gale skirtingos eilutės: ...Oy tu dukry podukrayty tawi moka susiedele / Apturiesi dydy gieda... Var. DPM 32g trumpesnis (be 3-čio ir paskutinio posmo), su skirtinga

eilute: ...Ekiau ekiau, neprapulsi Kayp pareyswa atsygulsi: ąt minksztos łowas... * 20 var., daugiausia iš Žemaitijos. Sp. JLD III p. 774, LT IV (Pr) p. 28.

376. **Anoj pusėj ežero.**— SD XXIX 7. Var. LMD I 369(11) trumpesnis: nėra trečio posmo. * Apie 50 var. iš įvairių vietų, daugiausia iš pietų Lietuvos. Sp. JLD 49, KlvD 321, DovD 261. Spausdinamos versijos užr. 9 var. iš Panevėžio ir Žagarės apyl.

377. **Susiedo laukas apartas.**— SD I 18≈SD XXXIII 131 (S. D. red.)≈DDŽ 91. Ši versija labai skiriasi nuo A. Vienažindžio eilėraščio „Susiedas laukus apsėjo": jų tik pradžios panašios, o siužetas plėtojamas kitaip. * Apie 80 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 12, TŽ IV p. 549. Spausdinamos versijos užr. 10 var., daugiausia nuo Biržų.

378. **Koks gi aš tai per kėpis.**— SD VI 5. Vienintelis užrašymas.

379. **Šiltas alus ką padarė.**— MDB p. 86—87. Dainą S. D. atsiuntė Fabijonas Barkauskas (Borkauckas) iš Kretingos. Laiške jis rašo: „...tą giesmę dar priesz trisdeszimts metų su kunįgu Grossu Datnavoj giedodavom". Vac. Biržiška spėjo, kad dainos autorius yra pats F. Barkauskas (BAI II p. 378). * Vienintelis užrašymas, nors paskutinis posmas populiarus ir kitose blaivybę propaguojančiose dainose.

380. **Pakelk galvą, jaug išaušo.**— SD VIII 6=SD XXXIII 12. Var. SD X 24 (be pirmojo dvieilio) su skirtingomis eilutėmis: ...Eyt par łauka wingurdamas / Toros myitus gropstidamas // Oy toriele tu geroiy / Wysus gyrtus kierawoiy... * Apie 100 var., daugiausia iš Dzūkijos ir rytų Lietuvos. Po keletą var. užrašyta ir kitose vietose. Sp. BsOD 241.

381. **Atsigėręs arielkelės.**— DDŽ 105 (S. D. red.); užrašymas neišlikęs. * Apie 60 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 1070, 1409, LTt II 250, 283. Spausdinamos versijos užr. 13 var., daugiausia iš Kretingos apyl., pavieniai var. iš Veliuonos, Trakų, Utenos apyl.

382. **Pasigėrusiems visi garbę davė.**— DPM 321. * Vienintelis užrašymas. Sp. LT IV (Pr) p. 30.

383. **Jau palikau aš žydelis biednelis.**— SD IV 23. Su užrašytojo prierašu lenkų k.: „Dėl žydiško tarimo, dainuojant balsais, labai ši daina smagi." Vienintelis užrašymas.

384. **Vardan dievo, broliai mano.**— SD XII 3=SD XXVII 37 (nebaigta, nes rankraščio pabaiga neišliko)≈SD XXIV 20 (S. D. red.)≈SDF 36 (S. D. red.). Tėra tik šitie užrašymai.

385. **Žegnoju aš tave, arielka, nuog savęs.**— SD VI 6. Skirtingas var., antrašte „Atsižegnojimas ir barne Mikoła su arielka", sp. IvK 1860 p. 48, su nurodymu, kad „iszguldita par K. I. K." (Jonas Kurmauskas (1802—1858); žr. BAI III p. 143).

* * *

386. **Rūtų daržely žyd puikios žolelės.**— SD XXIX 5. Variantuose yra skirtingų posmų. Var. LMD I 369(9): ...Brąngi atrąnda dieł sawęs patieka / Swieta marnastys anos tur użnieka... / Bieda mergeley kuri pasyleyda / Cnata panistes parnieka yszkleyda... / Sunku atminty ant dienu jaunistes / Jogey paklida cnatosy panistes... Var. SD XX 6: ...Wys taj ir skutkaj prakiejktos girtibės, / Jog nebier cnatoms niekokios twyrtibės... Var. LMD I 431(1): ...O kajp prisyweyza ant żolu grażibes, / Tujaw atmen an Diewa Galibes, / „Ach Diewe brąngus pakaroie skawdy / „Kurio asz nemiłu tą pry munis gławdi... Kiti var.: SD XXIV 28—29 (S. D. red.), SD XXXIII 130. * Apie 250 var. iš visos Lietuvos. Sp. VPJ p. 78, JLD 689. Spausdinamos versijos užr. 10 var. iš Žemaitijos ir Panevėžio apyl.

387. **Gerai, dieve, padarei.**— SD XX 10. * Apie 100 var. iš visos Lietuvos, daugiausia iš Žemaitijos. Dzūkijoje daina nepaplitusi. Sp. VPJ p. 81, JLD 139, 1506.

388. **Per žalią gojelį.**— SD VII 1 (6-as ir 7-as posmai rankraštyje per apsirikimą užrašyti dukart). Kiti var. trumpesni: SD XXI 15 (4 posmai iš dainos vidurio), SD XXIII 6 (3 dainos pradžios posmai). * Apie 200 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 553, 567, SG 227, TD V 123.

389. **Atpūsk, vėjeli, iš tos pusės.**— SD XXIV 6a (S. D. red.). Vienintelis užrašymas.

390. **Sergėk, dieve, nuo vargelio.**— MDB p. 58 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos). Vienintelis užrašymas.

* * *

391. **Kaip mes pradėsma čion dainiuoti.**— SD I 9. Daina buvo priskiriama A. Strazdui (žr. StB p. 222—224). Skirtingi var. SD IV 22 fragmentai: Kad pradiesma mes daynioti / Imkiet panas uwożoti... / Kożnam eynąt ing tas dienas / Wayno swietas nespakaynas / Wiens wayno użwidiedamas... / Kuneks uszawk ant ambonios / Wysy żmonis pyrsztays roda / Ar tu akiu neturieje / Kad tu su tu suderieje / Kielkies pana isz to suoła / Dabar tamstay teyp iszpuoła / Pułk po koju Tetuszelow / Sawa bałtay Matuszeley / Jaw su Diewu Sesereles / Nebegrinsziu lelijeles / ...Jem graiti ant wargonu / Iszeyn Kuneks pri ałtoriaus / Praskleyd Kningas jaw po akiu / Pradet giesmes dwasiszkases... / Nuseg żali waynikieli nuog galwelis / Nu maun nuog ranku ziedeli... * 272(21) var. iš visos Lietuvos, mažiau — iš Dzūkijos. Sp. VPJ p. 82, JLD 1488, KlvD 362.

392. **Kaip pradėsim čion dainiuoti.**— SD XXI 41. * Žr. 391 paaiškinimą.

393. **Ak man, dieve, kas tai yra.**— SD V 10. Skirtingos var. SD XXXIII 135 (S. D. red.) eilutės: ...Kaipo brangi wainikelį / Důd mergeles už waikelį / Atmet szalen jau ir gieda... / Suderiete ira bieda / Pabucziůte matant gieda / Bet tikt dielto linksma ira / Kad tikt greitay gawa wira... / Żmones wainoie Gaspado / Jog ta su tů suderieję... / Bet nebcziesas atsimeste / Kad i swodba jau reyk weste... / Kad atriszo wainikelį / Paskutinį jau kartelį... * 17(2) var. iš įvairių krašto vietų. Sp. JLD 1491, BsOD 15, NS 1005, TŽ IV p. 542.

394. **Kad kavalierius jau piršlį paprašo.**— SD I 11. * 53(2) var., daugiausia iš rytų ir šiaurės Lietuvos, taip pat iš Jurbarko apyl. Sp. JLD III p. 761, JSD 970, NS 1398. Šios versijos užr. 31 var.

395. **Ledva būdams kavalieriu.**— SD XXI 71. Vienintelis užrašymas.

396. **Pazvalyk man, motinele.**— SD XXXII 19. Daug motyvų ir poetinių vaizdų, artimų liaudies dainoms. Vienintelis užrašymas.

397. **Paniulaite, mumis meti.**— SD VIII 1=SD XXXIII 1≈SD XXIV 10 (S. D. red.)≈DDŽ 109 (paskutinis posmas pritaikytas mergaitėms: Ar mergajtes newalkioies / Po swietą nors jaunas / Kóri nenor darbą dirbtī / Nie wyro negauno). * 6 var. (iš jų 3 — SD) iš Žemaitijos. Sp. JLD 1158.

398. **Sesyt, tave nutrotysim.**— SD XIX 1 (užr. rytų Lietuvoje). Kiti var.: SD XXVII 16 (daug taisymų S. D. ranka)≈SD XXXI 10 (S. D. red.)≈SD XXVI 1 (užr. Rytų Lietuvoje)≈SD XXIX 10, 15≈MDB p. 39 (K. Maigio (Moigio) užr. iš rytų Lietuvos). K. Maigis (Moigis) paaiškina, kad posmai pakaitomis dainuojami solo ir choro. Var. SD XXXI 10 antraštėlėje S. D. irgi paaiškina: „Pajaunes gajlen Jaunajej jos jaunas dienas, o żmonas gir jej łůmą moterystęs." * LDK V 1335. Jaunosios graudinimo d. 14(1) var. iš šiaurės Lietuvos. Sp. JLD 13, NS 546.

399. **O kad bernelis atjojo prie panos.**— SD V 10a (užr. kaip d. SD V 10 tęsinys). Kiti var.: SD XXXIII 91 (trumpesnis), pirmoji eilutė: O kad Pyrszlelis atioiy pri Panos..., ir SD XXI 61: ...Teyp mislidama iog miles kayp sawi.— / Kayp po weselys nie metu nebuwa... / Wienok iau paczios nebgale pażynty... / Kay greytay nustoia tu iaunu dienelu. Vieninteliai užrašymai.

400. **Mes važiuosme į veselę.**— SD I 2. Antras var.: SD XXXIII 115 (S. D. red.). Vieninteliai užrašymai.

* * *

401. **Kaip linksmas laikas.**— SD XVI 2=SD V 3≈SD XXX 5 (S. D. red.; sp. Kn 1(8) p. 164—165, 172). * Yra keli užrašymai.

402. **Visados linksmas, visad spakainas.**— SD X 11≈SD X 8≈SD IV 18≈≈SD XXVII 18. Šiame užrašyme praleista 3-ojo posmo ketvirta eilutė įrašyta iš var. SD IV 18. Vac. Biržiška siūlė dainos autorium laikyti J. Pabrėžą (BAl II p. 315). Pirmas posmas artimas vaišių dainos „Aš sukrus, linksmas" pirmajam posmui, bet toliau kūrinėliai yra visai skirtingi. * Žinomi tik šie keturi SD užrašymai.

403. **Krupniks, brangus krupnikaitis.**— SD IV 12≈SD VI 4≈SD XXXIII 81. Vac. Biržiška spėjo, kad tai J. Pabrėžos kūrinėlis (BAl II p. 315).

404. **Kinkyk žirgus, jau važiuosma.**— SD X 15=SD XXXIII 62=SD IV 19. * 37 var. iš Dzūkijos, Suvalkijos ir keli iš Žemaitijos. Sp. JSD II (SR) 31(66).

405. **Oi tu mylas tetušeli.**— SD XXI 12. * Žr. 404 paaiškinimą.

406. **Pakinkykit arklius, jau važiuosma.**— SD XXIV 41 (S. D. red.). * Žr. 404 paaiškinimą.

407. **Būk pagarbints, pone dieve.**— SD V 2=SD XVI 1≈SD XXX 4 (S. D. red.; žr. Kn 1(8) p. 164, 170). Vieninteliai užrašymai.

408. **Susiedai mano ir giminelės.**— SD IV 1. Rankraštyje antraštė „Duma gospodarza", yra taisymų S. D. ranka. S. D. buvo įtraukęs šį kūrinėlį į DDŽ rankraštį, įteiktą Peterburgo cenzūros komitetui, tačiau išbraukė, atrodo, cenzoriaus K. Biušo patariamas (žr. Kn 1(8) p. 172—173; *Merkys V.* Simonas Daukantas. V., 1972, p. 232—233). Vienintelis užrašymas.

* * *

409. **Aš anksti rytą kėliau.**— SD XXIII 4 (S. D. red.). Var. SD VIII 4=SD XXXIII 8 trumpesnis: Ankstie rita riteli szieriau biera żyrgieli / Ant iowdbiery siezdamas su aszaroms werkdamas.— / Su diewu tetuszelow ir miłay matuszeley / Seserelems milausioms ius munys nebsułaukset / Asz ysziosiu ant waynos ten mon smertis spakaynus. / Tamstas ronku darbelu yr meylingu żodelu / Jog be rutu waynyka nug munys nepalyka. / Ir iuras mares płaukczio kad tamsta ten sułaukczio / Juras sało siedieczio kad tamsta ten regieczio. * LDK K 86. Vieninteliai užrašymai.

410. **Didi miestai žiūri vieką.**— LMD I 369(3). * LDK K 681. Kosciuškos sukilimo ar 1831 m. sukilimo d. 3 var.

411. **Trūbai kareivių vainą skelbai.**— SD VI 1. Rankraštyje žodžiai *Zwyczaiu Lęku* vos išskaitomai užbraukti ir virš jų J. Pabrėžos ranka įrašyta: *Rossyjos buudó.* * 1831 m. sukilimo (?) d. Vienintelis užrašymas.
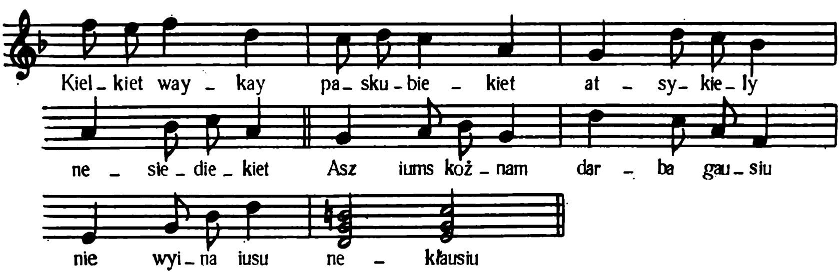
412. **Ant to medžio koja kieta.**— SD IX 4. * LDK K 687. 1831 m. sukilimo d. 3 var. iš Žemaitijos, iš jų du — SD. Trečiajame (L. Ivinskio) užrašyme vieni posmai yra iš vieno, kiti iš antro SD var.

413. **Ant tų kietų kriukių savo.**— SD X 17. * Žr. 412 paaiškinimą.

* * *

414. **Jau saulelė teka.**— SD VIII 15. Daina, pavadinimu „Giesmė gaspadoriška", buvo priskiriama A. Strazdui (žr. StB p. 214—216). Var. SD V 7: Jau Saulele teka / Szałta rasa krinta... / Uż gaylus prakaytus yr uż cziesus brongius... Var. SD X 10: Kelkite Waykele iaw diena praszwyta — / Jaw Sawlele teka brądi rasa kryta... / Skubinketies greytay kożnas iz Duma... / O tu Gaspadyny apsysuksis greytay.— / Teguł tawa koies waykszcio kaypo raytas... / Apiosiu Ławkeli pagał tą upeli — / Prikrowes brądziu miyżelu... Var. SD XXVII 14: ...Kialkietes wajkialej, dieneła jaw szwinta... / Ta tingine Ona, tegul kurkius gana... / O kad tejp wysi yszwiena, procewotum szcziraj... / Uż wasaras proces, Uż sunkius prakajtus, / Uż cziesus dargus, Ir sunkius darbus, / Gierseme... Var. SD XXIX 4: Jau teka Sauleli, brondy rasa krento... / O asz pasykinkis judbiery Żyrgiali / Ważiusiu i łauko pagał pat upelij... Var. DPM 32j: ...Ony tinga ira teguł kurus gana. / Barbe łaużus krowe teguł darżus rowe... / O asz ant sysiedys ant szyrwa żirgiely, apiodisiu sawa szius tirus łaukielus... Var. SDF 38(1) (S. D. red.): ...Priwirk pilną puodą kieyk tiktai pareis... / Uż gailus prakaitus / Ir uż cziesus dargius... Kiti var.: SD XXXIII 105 (S. D. red.)≈SD XXIV 16 (S. D. red.). * Apie 50 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 325, LT IV (Pr) p. 29, TŽ III p. 411.

415. **Kelkit, vaikai, paskubėkit.**— SD II 3 (iš nuorašo LMD I 54(19). Daina savo tema artima anksčiau A. Strazdui priskiriamai „Giesmei gaspadoriškai", bet motyvai ir ritmika kiti. Atskirame lapelyje (įsiūtame SD XXI pluošto gale) užrašyta melodija (žr. StB p. 216—217; LK IX p. 481—484, su faks.):

Dainos var. panašūs, bet posmuose ir eilutėse yra skirtumų. Var. SD XXXIII 79: ...Asz nu kożna darba gawsiu... / Pręce stoga aptaysity kur tek kiawry użkayszity... / Grygy bąda tur ganity... / Benis broga tur uż płakty... / Ką turety badu dwiesty galieset pyłwa prikriesty... / ...kukne pyitams gatawoty / Kursay nepawins slinkowty... / Stapy... teguł negół ysyżergies / Jeygi papras teyp darity turies peycza pamatity — / Igny kamy atsystoies... / Węcy greyta tur paiusty... / Kożnas baury kurs nekłausis... / Twysky kożna gał suprasty koki darba saw surasty / Kuri to nenor darity ta rek woźi yszwarity — / ...ką tur paszaleys stirowty — / ...kuri nie kowmi neriedos / ...ką tur daremnay siediety... / Krysty koki dara diwa... / Egny... ar ta negał darba gaw y / Mare awis kiawlys ginty... / Gawsi czesny lig pat nora po stakanu koki pora. Var. DPM 32k (antraštė: Daynie ape gaspadoriu su sawa waykays pri darba ...galeset pyłwa yszplesty. / ...iey nenor i kupra gauty. / ...te ne wepsa yszsyżioies / ... asz iem kudłas nudraskisiu, ar kuw noris subłaszkisiu. / Elzy ką tur prużnawoty kaypo kultyis tącewoty teguł eyna apsyszłowty / egu yszkiep mesos szmota eysi gulty tos paiedes, stakanu pora yszgie-

rys / ...nug gaspadoriews zapłota, gaus nu ano kožnas weynas Nepałaykaudams par deynas. Yra dar var. SD XXXIII 106 (S. D. red., antraštė: Daynie gaspadoriaus pri darba žadinont). * 5 var. iš Žemaitijos ir Veliuonos. Sp. JLD 181, LT IV (Pr) p. 30.

416. **Gaspadorius nusišaipė.**— SDF 38(2). Kūrinėlis užrašytas S. D. ranka. Vienintelis užrašymas.

417. **Iš tarp pulko gaspadinių.**— SD XIX 3. Daina, pavadinimu „Iš taip daugel gaspadinė", buvo priskiriama A. Strazdui (žr. StB p. 217—219). Var. SD XXXI 15 (S. D. red. pagal K. Maigio (Moigio) užr., MDB p. 52) yra keli skirtingi ir nauji posmai (be to, kiekvieno posmo trečioji eilutė kartojama): ...Łajsma wiena ant kiausziniu / Wisztu diel wisztelu / Wisztu diel wisztelu. // Ko norieja tej sułaukia / Wiszta wejkus walgit' szaukia, / Kropu ir mieżielu (bis) // ...Netik anie nieuspringa / Ku' grejczziausia snapajs rinka / Grudelus papiltus (bis) // Ażważiawa kunigielis / Walga pietus ir wisztelus, / Kieptus ir iszwirtus (bis) // ...Trumpaj sakant taj gastincziuj / Daktaruj Ponuj ir Lesnincziuj / Wanagams dera (bis) // O tej gałas paskutinis / Numaldyt' wejkielus kiauszniejs / Wejkielus wierkunczius (bis) // ...Ale nog to gaspadorius / Diekawoja gaspadinej / Ażu lasinima (bis). * Apie 100 var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Sp. KlvD 272.

418. **Balta višta kiaušius dėjo.**— SD III 1. * Žr. 417 paaiškinimą.

419. **Aš įšokau į kamarą smetono laižyti.**— LMD I 369(1)=SD XXXIII 116. Šią dainą, pavadintą „Smetonė", buvo išspausdinęs L. Ivinskis (IvK 1862), todėl ji ilgai buvo jam priskiriama. Tačiau laikyti Ivinskį autorium yra netikslu, nes artimų jo išspausdintam tekstui variantų yra tuose SD rinkinio pluoštuose, kuriuos S. D. buvo panaudojęs, sudarydamas DDŽ, t. y. užrašytų 16—20 metų anksčiau (žr.: *Grigas K.* Simono Daukanto lietuvių tautosakos rinkiniai ir leidiniai.— LTSR MA darbai. Ser. A, 1958, t. 1, p. 232). Kituose var. yra skirtingų fragmentų. Var. SD III 8: ...Sprawni buwa gaspadyny kad muni gaynioie / Kanapeley tonki buwa kad man koias paynioie... / Pakutszale medziu małkoi bent tynay ismukty... Var. SD XX 8 (antraštė: Smetonłajżis): ...Uż kanapiu kur ir medej, noriejau użlinste... / Bo gospose su szakalu ant spranda użsieda... / Apełsusi łabaj dydej, kajp meszka, siedieje... Var. SD XXVII 30 (antraštė: Smetonas): ...Asz bernelis nubluditas nug jos isitraukies... * Apie 50 var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Sp. JLD 67, 127, DovD 419, LTt II 494.

420. **Kotryna kiekviena.**— SD XXXIII 39. Kituose var. yra skirtingų motyvų ir naujų posmų. Var. SD I 17 (antraštė: Apey Mergas neteysingas): ...Kad wiray ką sakis, Mergos akis statis... / Iszwyrs błoga strowa... / ...paliekt wysa poda / Diel wiru / Iszeyn wiray gulty, supuł mergos esty / Pamet yr maslonkas pripuł pri peczenkos / Kiek wiena. / Szeyminos purcyio suied mergo[s] wienos, / Netur dydy maysza, i Pęczeko kaysza / Kiek wiena / Tas cziesas negeras, użdara kamaras / Rieky wysas blauna, kad piena negauna / Po raktus. / Kayp atrada raktus... / Parstosma puykawoty, Imsma spragelioty / Kas rita. Var. SD XI 2: ...Iszwyrs putras błogas / Kap dieł kiaulu brogas... // Kamara mileausy / Wygada gieriausy, / O kap mes paprasma, / Kad walys nebrasma / Pri Żmoniu // Reks po Swieta warkty / Ekiety yr arty — / Pamesty dydisty / Imty Spragielisty / Kas ritą. Var. SD XXXIII 134.— S. D. red. prieš 1846 m. * 18 var. iš Žemaitijos. Sp. JLD 771.

* * *

421. **Blogasis kraučius tiktai nešioj vardą.**— SDF 81. Vienintelis užrašymas.

422. **Netoli nuo tos sodelės.**— SD IX 1. Vienintelis užrašymas.

423. **Nepaimsi dievo sūdo.**— SD VIII 16. Daina, pavadinimu „Nepaimti dievo cūdai", buvo priskiriama A. Strazdui. Be to, mėginta ją priskirti kun. Kazimierui Eitutavičiui (1832—1906; žr. „Liet. enciklopedija", t. 7, sklt. 609—610). Kituose var. yra skirtumų ir naujų posmų. Var. SD XXXII 9 (su priedainiu, kartojamu po kiekvieno posmo): Nepaimtas Swieta budas, / Lyiżuwe ło kaypo dudas / Oy! bieda, sztay bieda, / Oy! bieda werksminga. // Kunygielus teyp apkałba / Kad poteru ne atkałba... // Wargomysra teypat tęka / Kożna dyina grasziųs renka... // Dawatkieles slinkiem wadyn / Teypog anu szłowy gadyn... // Ubagielus teyp apkałba / Weltow poteru nekałba... // Kurs negasznus tasay dryskis / O kurs gasznus tasay pluszkis... // Ne taw pusty ne auszity / Kad papusi pradies byrbty... Var. SD XXIX 2 (beveik vienodas su var. SD V 8; priedainis po kiekvieno posmo: Tay bieda, kay bieda werksminga): ...Niekad swietas nepateykię / Ir geriausi żmogu peykie... / Kożnam duda kita wahrda, / Ir teyp żmoniu szłowi arda... / Kurs turtu tur daugibe, / Tay ne jo sakka geribe... / Ant Ubaga pikt liežuwis, / Sakka iogey paleistuwis... / Ney Mieszczionys ney Bajoras, / Ney Mużykas swietow doras... / Ir Żalnierius ir artojes / Apiokima ira wertas... / Żmogus werke budams wargos / Sakko iogey anas arkos... / Jokies żmones isz werkimo, / Neaplęke ir jokimo... / Niekur niera tokie stona, / Kurr tay butu szłowe ponu... / Swiec kay łapi mok apwilti, / Ir miledams grieże ilty... / Kur tu biednas pasidiesi, / Jey kętieti nemokiesi... Yra dar var. SD XXVII 35 ir SD XXIV 19 (S. D. red.). * Apie 60 var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Sp. JLD 9, 706, 838b, BsOD 220.

424. **Nėr ant svieto tos asabos.**— SD X 23. * Žr. 423 paaiškinimą.

425. **Nepapeiksi vienok juoko.**— LMD I 431(7). Vienintelis užrašymas.

426. **Susirinko trys vyriškiai.**— SD IV 22a. Vienintelis užrašymas.

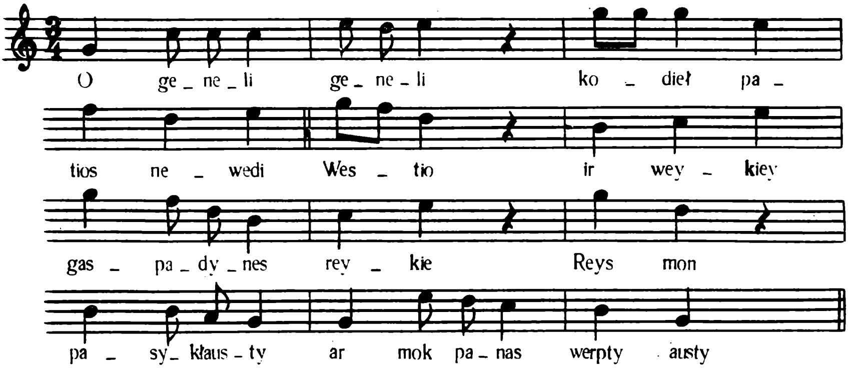
427. **Ateit ubags pavargelis.**— SD XXXIII 77. Anksčiau A. Strazdui priskiriamos dainos „Gaspadorius žabus kirto" variantas (žr. StB p. 231). * 20 var., daugiaușia iš Žemaitijos. Sp. JLD 169. Spausdinamos versijos užr. 7 var. iš Žemaitijos ir Dzūkijos.

428. **Didžios navynos po žemaičių žemę.**— SD XXXIII 67. * 4 var., iš jų trys — iš Trakų apyl. Žmonos, Cybulskio pralоštos (ne parduotos) maskoliui, motyvas yra A. Mickevičiaus „Pone Tade" (12-oje knygoje): „— Ar aš Cybulskis koks?— pakėlė senis toną,— / Kurs kortom pralošė maskoliams savo žmoną, / Kaip sakoma dainoj..." A. Mickevičius „Poeto paaiškinimuose" komentuoja šį fragmentą: „Lietuvoje yra žinoma liūdna daina apie ponią Cybulskienę, kurią vyras pralošė kortomis maskoliams" (žr.: *Mickevičius A.* Ponas Tadas. V., 1974, p. 426).

429. **Perleidau metų apie šimtą kokį.**— SD XX 9≈SD VIII 17≈SD XXXIII 122. * Apie 120 var. iš visos Lietuvos, mažiau iš Dzūkijos. Sp. VPJ p. 79, JLD 432, JLD III p. 774, JSD 938, 964.

430. **Perleidęs metų apie šimtą kokį.**— SD XXXII 2. Sutrumpėjęs var. * Žr. 429 paaiškinimą.

431. **Oi geneli geneli.**— SD XXI 92≈SD XXXIII 108 (S. D. red.)≈SD XXXIII 133 (S. D. red.). Atskirame lapelyje, įsiūtame SD XXI pluošto gale, užrašyta melodija (žr. LK IX p. 480—484, su faks.):

* Apie 40 var., paplitusių daugiausia apie Panevėžį. Daina žinoma ir kitose vietose, išskyrus Suvalkiją. Sp. JLD 1563, JSD 38.
432, JLD III p. 774, JSD 938, 964.

432. **Piemenys gano pas mišką.**— SD XXI 32. Anksčiau A. Strazdui priskiriamos dainos „Senelis ganė aveles" variantas (žr. StB p. 232). * Apie 60 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 172, DovD 431, PalLIM 201. Spausdinamos versijos užr. 8 var. iš Šiaulių ir Raseinių apyl.

433. **Vaikštinėjo meškelė pūstynėj pūstynėj.**— SD XXVII 1. Anksčiau daina buvo priskiriama A. Strazdui. Siužetas žinomas daugelio tautų folklore. Var. SD X 16 (antraštė: „Ape Meszkos Smierty yr giwenyma jo") trumpesnis už skelbiamąjį (atitinka posmus 1, 2, 4, 5, 7) ir su teksto skirtumais: Wayszty-nieie Meszka Pustyniey / Kłote saw Patała... // Strielczius onkstiey rita nedielos / Rades meszka piedas... // ...Wyiny trubays bałsa Dary... / Siedos ant patała rimoie / Ape strielcziu zdroda dumoie // Stume nu sawęs Patałus / Ant sytrawkie szarawarus... / O jus pona Strielcze be prowas / Yszkielet jus moni ysz łowas / Ysz nagu darikiet mierkas... * Apie 80 var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Sp. JLD 410, 965, LBr p. 150, BsOD 402.

434. **Liesninčius per dieną po girę medžiojo.**— SD IV 2. * Apie 500 var. iš visos Lietuvos.

435. **Plungėj ant švento Jono.**— SD XXI 14. * Apie 20 var., daugiausia iš Žemaitijos, keletas — iš šiaurės rytų Lietuvos.

436. **Oi, aš girdėjau didžias navynas.**— SD XXI 70. * Tėra du užrašymai, abu SD.

437. **O dieve mano, kokia naujyna.**— SD XXXIII 123. * Žr. 436 paaiškinimą.
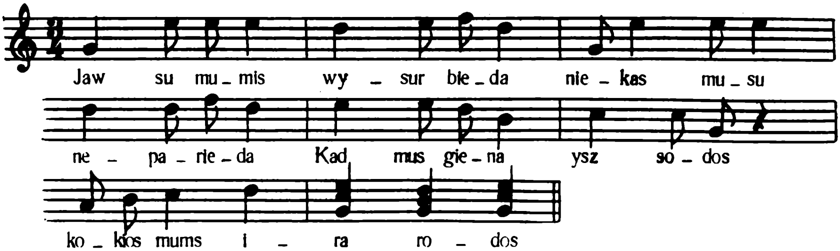
438. **Oi Stonkau Stonkau, tu spraunus žmogau.**— SD XXXIII 122a. Rankraščio vienas lapo kampas su eilučių pradžia nuplėštas. Lėtenių kaimas yra Žemaitijoje, Tirkšlių apyl. * Apie 15 var. iš Žemaitijos. Sp. IvK 1858 p. 44 (iš to teksto papildytos rankraščio spragos).

439. **Ai, nelaiminga Linkuvos lanka.**— SDF 43(1). Užrašyta S. D. ranka. Vienintelis užrašymas.

440. **Lietuvininkai, mano broliai.**— SDF 38(3). Užrašyta S. D. ranka. Vienintelis užrašymas.

441. **Mes esam didi ponai.**— DPM 32i≈SD II 1 (iš nuorašo LMD I 54(15)≈≈SD XXI 90, 91≈SD XXXIII 104 (S. D. red.)≈SD XXXIII 117≈SD XXXIII 78.

Visų var. posmų eilė keičiasi. Atskirai, įsiūtame SD XXI pluošto gale lapelyje, užrašyta melodija (žr. LK IX p. 481—484, su faks.):

* Kitose Lietuvos vietose daina prasideda žodžiais „Aukšti kalnai, dirvonai" ar „Aukštas dangus ir debesys". Galbūt šias dainas dainuodavo užgavėnių arba vestuvių persirengėliai. Apie 30 var. iš visos Lietuvos. Sp. JLD 383, BsOD 94, 162, KlvD 260, LT IV (Pr) p. 29.

442. **Kas aš esmu slaunas ponas.**— SD IV 21. * Žr. 441 paaiškinimą.

443. **Och, grose dyvi į melnici.**— SD VI 2. Vac. Biržiška spėjo, kad tai galėjo būti J. Pabrėžos kūrinys (BAl II p. 315). * Galbūt šią dainą dainuodavo užgavėnių persirengėliai. Žinomi du var., užrašyti XIX a.

444. **Josim pas tą būrą.**— SD X 6. * 4 var., iš jų trys — iš Kapsuko apyl.

445. **Cielą naktį uliavojau.**— SD XXXIII 2. Kiti var.: SD VIII 2≈DPM 32f≈SD XXXIII 107 (S. D. red.). * Sp. LT IV (Pr) p. 28.

446. **Jūs jauni ponaičiai.**— SD XXI 67≈SD XXII 18 (S. D. užr. ir red.). Kantičkinės giesmės „Kiek yra žmonių iš visokio stono" (užr. SD XI 1) fragmentas, virtęs liaudies daina. Vieninteliai užrašymai.

* * *

447. **Kitkart vanago pati toli nukeliavo.**— SD XXXIII 100a. Sueiliuota liaudies pasaka, žinoma įvairiose tautose (AT 230). Lietuvių repertuare ši pasaka reta. Popierius ir rašysena tokie pat, kaip rankraščio SDF 159. Sueiliavo veikiausiai J. Križanauskis (žr. 330 paaiškinimą). Taip išplėtotas var. tik šis. * Vėliau plito kita šios pasakėčios redakcija. Jos užr. apie 40 var., daugiausia iš šiaurės Lietuvos.

448. **Buvo naktis, veršį vedė žmogus ant pardoškės.**— SD XXXIII 150. Pasakėčia. Užrašyta ta pačia ranka, kaip SD XXXIII 100a, veikiausiai J. Križanauskio, gal jo sueiliuota (žr. 330 paaiškinimą). Neeiliuotą var. išspausdino A. Tatarė knygoje „Pamokslai išminties ir teisybės" (1851), p. 126.

449. **Auksu brangiu pripiltas maišas iš šikšnos.**— SDF 80. Pasakėčia. Vienintelis užrašymas.

450. **Kad senas arklys krimto žolę ant pievos.**— SDF 79(1). Sueiliuota liaudies pasaka, kurios siužetas žinomas daugelyje tautų (AT 118). Vienintelis užrašymas.

451. **Senovės čėse, kad jau meilė pražuvo.**— SDF 79(2). Sueiliuotas daugeliui tautų žinomos pasakos siužetas (AT 221). Užrašyta ta pačia ranka, kaip tekstas 450. Rankraštyje yra pora S. D. pataisų. Vienintelis užrašymas.

452. **Vieną žėgį žalnierbuvis vokytis.**— SDF 79(3). Sueiliuotas liaudies anekdotas, kurio siužetas (AT 1317 *) žinomas įvairiose tautose. Užrašyta ta pačia ranka, kaip tekstai 450, 451. Vienintelis užrašymas.

* * *

453. **Vos aušra aušta.**— SD XXX 11 (S. D. red.). Kiti var.: SD XXIX 8≈SD XXIV 4—5 (S. D. red.). Kūrinėlis, pavadinimu „Giesmė mužikėlio", ilgą laiką buvo priskiriamas D. Poškai. Akad. K. Korsakas įrodė, kad tai vilniečio poeto Pranciškaus Sokolo-Šahino eilėraščio „Chłopek" laisvas vertimas į lietuvių k. arba perdirbinys (*Korsakas. K.* „Giesmės mužikėlio" autorystės byla.— LK VI p. 218—243). J. Lebionka vertėju ar perkūrėju laiko Juozapą Rupeiką, kurio knygoje „Jonas iš Svisločės" (V., 1823) tas eilėraštis buvo pirmą kartą išspausdintas (žr.: *Lebionka J.* „Jono iš Svisločės" ir „Giesmės mužikėlio" vertėjo problema.— Lt XI p. 29—38). S. D. savo redakciją SD XXX 11 kūrė pagal užrašymą (ar nuorašą) SD XXIX 8. Pabrėždamas socialinio protesto motyvą, rankraščiuose S. D. keliskart keitė pavadinimą: „Warkszas", „Wargdienia rauda", pagaliau —„Werga arba Wargdienia rauda". Redaguodamas S. D. nevengė laisvai keisti žinomą literatūrinį tekstą, gal norėdamas pateikti taip, kad idėjinis turinys pilnutinai pasiektų jo laikų skaitytojo, lietuvių valstiečio baudžiauninko, sąmonę, būtų jam suprantamesnis, lengviau įsimenamas (žr. Kn 1(8) p. 168—169, 176—178). * 22 var. iš visos Lietuvos, išskyrus Dzūkiją. Sp. JLD 396.

454. **Pirmą dangišką giesmelę.**— SDF 82(2). Antraštė: Žibakie. A. Mickevičiaus eilėraščo „Žibuoklė" vertimas. Teksto pradžioje: Pierwiosnek p. Ada: Mickiewicza. Z niebieskich najrańszą piosnek. Teksto gale: pardieje isz lenkiszka Jaunc Žemajtis. Pseudonimas neišaiškintas. „Žibakę" paskelbė ir vertimą įvertino akad. K. Korsakas (A. Mickevičiaus eilėraščio vertimas.— LK II p. 361—363, su faks.). Jaunas Žemaitis išvertė iš lenkų k. taip pat giesmę „Tau garbe, szłowe umžinas Pone" (SDF 82(1).

455. **Giedra kad jauno pavasario diena.**— SDF 159. I. Krasickio pasakėčios „Dzieci i żaby" vertimas-perdirbinys (gerokai ilgesnis už originalą). Po teksto prierašas: Carskoie Sielo d. 14 liepo 1837 mjatu. Popierius ir rašysena tokie pat, kaip rankraščio SD XXXIII 100a. Sueiliavo veikiausiai J. Križanauskis (žr. 330, 447 paaiškinimus). Kitas tos pasakėčios vertimas (trumpesnis ir artimas originalui) išspausdintas kn.: *Brzozowski K.* (K. Br.). Pieśni ludu nadniemeńskiego z okolic Aleksoty. Poznań, 1844, p. 128.

456. **Naktis buvo tamsi, tilo nuorime.**— SDF 90. Antraštė: „Smertis Wilaus". Vilniečio poeto Antano Goreckio eilėraščio „Smierć zdrajcy kraju" vertimas. Lygiagrečiai su vertimu, rankraštyje pateiktas originalo nuorašas lenkų k. (originalas buvo išspausdintas 1818 m. laikraštyje „Tygodnik polski" ir antrą kartą — 1834 m. Paryžiuje išleistoje A. Goreckio eilėraščių knygoje „Poezye Litwina"). A. G o r e c k i s (1787—1861) gimė Vilniuje, kur 1802—1806 m. studijavo literatūrą Vilniaus universitete. Dalyvavo Napoleono 1812 m. žygyje, paskiau keletą metų gyveno užsienyje. Grįžęs, apsigyveno savo dvare prie Vilniaus, buvo Šubravcų draugijos narys, rašė jų laikraštyje „Wiadomości Brukowe". Prasidėjus 1831 m. sukilimui, dalyvavo kautynėse prie Vilniaus ir Telšių sukilime. Emigracijoje iki amžiaus galo gyveno Paryžiuje, bendravo su J. Leleveliu, A. Mickevičium. „Smertis viliaus" įdomus kaip vienas iš ankstyvųjų bandymų versti į lietuvių k. sudėtingą poezijos kūrinį. Vertėjas nežinomas. Kai kur vertimas sunkokai suprantamas be palyginimo su originalu (pvz., *vilius, nudavėjas* tos žemės — *zdrajca kraju; stątinė* moteriškės — *postawa, postać,* ir kt.). S. D. palikime išliko dar vieno A. Goreckio eilėraščio nuorašas —„Butelka z szampanem" (SDF 90(2). Nuorašų plitimas ir mėginimai versti rodo nemažą Petrapilio lietuvių domėjimąsi vilniečio sukilimo dalyvio poezija XIX a. ketvirtajame dešimtmetyje.

SANTRUMPOS

AT — The Types of the Folktale. A Classification and Bibliography. *Antti Aarne's* Verzeichnis der Märchentypen. Translated and enlarged by *Stith Thompson*.—„FF Communications", Nr 184. Helsinki, 1961.

BAl — *Vac. Biržiška.* Aleksandrynas. Čikaga, I — 1960, II — 1963, III — 1965.

BčkLD — D.T.B. *[Bačkauskis].* Lietuviszkas dainorius. Mahanoy City, Pa, 1905.

BD — „Bibliotekų darbas". LTSR valstybinės respublikinės bibliotekos informacinis biuletenis. Nurodant metus ir numerį.

BDB — Dainu Balsai. Melodieen litauischer Volkslieder, gesammelt und mit Textübersetzung, Anmerkungen und Einleitung <...> herausgegeben von *Christian Bartsch.* Heidelberg, I — 1886, II — 1889.

BrMD — *T. Brazys.* Mūsų dainelės. I — V., 1918; II — V., 1919; III—IV — Leipzig, 1923.

BrTDM — Lietuvių tautinių dainų melodijos. Kietaviškių parapijos (Trakų apskrities) apylinkėje surinko ir surašė doc. kun. *Teodoras Brazys.* I knygos. K., 1927.

BsOD — Ožkabalių dainos. Surinko D-ras *J. Basanavičius.* I—II. Shenandoah, Pa, 1902.

ČtLD — Lietuvių liaudies dainos. Rinktinė. Paruošė *J. Čiurlionytė.* V., 1955.

DB — *[S. Daukantas].* Budą Senowęs—Lëtuwiu Kalnienu ir Żamajtiu iszraszę Pagał Senowęs Rasztu *Jokub's Łaukys.* Petropilie, 1845.

DDŽ — *[S. Daukantas].* Dajnes Żiamajtiû pagał Żodiû Dajninikû iszraszytas. Pirmasis Pėdelis. Petropilie, 1846.

DovD — Dainos. *Jurgio Dovydaičio* surinktos ir skiriamos mokykloms. K., 1931.

DPM — *[S. Daukantas].* Pasakas Massiû suraszitas 1835 metuse apigardosî Kretiu, Pałongos, Gundenês. Rankraštis: šifras SDF 6. (Sp.: LT IV(Pr) p. 1—116).

IvK — *Lauryno Ivinskio* kalendoriai. Nurodant metus.

JLD — Lietuviškos dajnos, užrašytos par *Antaną Juškevičę.* Kazanė, I — 1880, II — 1880, III — 1882; naujas leidimas: Lietuviškos dainos. Užrašė Antanas Juška. T. I—III. V., 1954.

JP — Jurgis Pabrėža (1771—1849). [Straipsnių rinkinys]. V., 1972.

JSD — Lietuviškos svotbinės dainos, užrašytos par *Antaną Juškevičę* ir išspausdintos par *Joną Juškevičę.* Petropilė, 1883; naujas leidimas: Lietuviškos svotbinės dainos. Užrašytos *Antano Juškos* ir išleistos *Jono Juškos.* T. I—II. V., 1955. JSD (SR) — t. II (Svotbinė rėda).

JucR — Ludwik z Pokiewia. Pieśni litewskie. Wilno, 1844; *L. Jucevičius.* Raštai. V., 1959.

KDLD — Dainavos krašto liaudies dainos. Prof. V. Krėvės-Mickevičiaus surinktos. K., 1924.

KlvD — Prūsijos Lietuvių Dainos. Surinko <...> *Vilus Kalvaitis.* Tilžėje, 1905.

Kn — „Knygotyra". LTSR aukštųjų mokyklų mokslo darbai. V., 1(8) — 1970, 2(9) — 1972.

KL — *O. Kolberg.* Dzieła wszystkie. T. 53. Litwa. Warszawa, 1968.

KPLL — Pieśni ludu litewskiego. Zebrał *Oskar Kolberg*.—„Zbiór wiadomości do antropologii krajowej". Kraków, 1879.

LBr — Litauische Volkslieder und Märchen aus dem preussischen und russischen Litauen. Gesammelt von *A. Leskien* und *K. Brugman*. Strassburg, 1882.

LDK D — *V. Misevičienė*. Lietuvių liaudies dainų katalogas. Darbo dainos. Kalendorinių apeigų dainos. V., 1972.

LDK K — *P. Jokimaitienė*. Lietuvių liaudies karinės-istorinės dainos.— Žr.: P. Jokimaitienė, B. Kazlauskienė. Lietuvių liaudies dainų katalogas. Istorinės-socialinės dainos. V., 1980, p. 17—290.

LDK Kl — žr. LDK D.

LDK Sc — *B. Kazlauskienė*. Lietuvių liaudies socialinio protesto dainos.— Žr.: P. Jokimaitienė, B. Kazlauskienė. Lietuvių liaudies dainų katalogas. Istorinės-socialinės dainos. V., 1980, p. 291—326.

LDK Š — *V. Misevičienė*. Lietuvių liaudies dainų katalogas. Šeimos dainos. V., 1982.

LDK V — *B. Kazlauskienė*. Lietuvių liaudies dainų katalogas. Vestuvinės dainos jaunosios pusėje. V., 1976; Vestuvinės dainos jaunojo pusėje. V., 1977.

LDK Vk — *P. Jokimaitienė*. Lietuvių liaudies vaikų dainų tipų katalogas.— Žr.: P. Jokimaitienė. Lietuvių liaudies vaikų dainos. V., 1970, p. 173—252.

LK — „Literatūra ir kalba". LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros in-to darbai. Vyr. red. *K. Korsakas*. Nurodant tomą.

LKLI — LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros institutas.

LKr — „Liaudies kūryba". [Straipsnių rinkinys]. T. 1. V., 1969.

LMD — Lietuvių mokslo draugijos tautosakos rankraščių šifras Lietuvių tautosakos rankraštyne.

LRB Rk — Lietuvos TSR valstybinės respublikinės bibliotekos rankraštynas.

LT — „Lietuvių tauta". V., II — 1911, III — 1923, IV — 1928; LT IV (Pr) — LT IV t. priedas, kuriame išspausdintos S. Daukanto „Pasakos masių".

Lt — „Literatūra". LTSR aukštųjų mokyklų mokslo darbai. Nurodant tomą.

LTR — LKLI Lietuvių tautosakos rankraštynas.

LTRn — Lietuvių tautosakos rinktinė. Paruošė tautosakos sektoriaus kolektyvas: *Ambr. Jonynas, A. Mockus, D. Uginčius, M. Vymerytė*. Ats. red. *K. Korsakas*. V., 1954.

LTt — Lietuvių tautosaka. T. I — Dainos, t. II — Dainos, raudos. Vyr. red. *K. Korsakas*. Tomų red. *Ambr. Jonynas*. Medžiagą paruošė *V. Barauskienė, B. Kazlauskienė, B. Uginčius*. V., 1962—1964.

LTU — Lietuvių tautosaka, užrašyta 1944—1956. Vyr. red. *K. Korsakas*. Redkolegija: *K. Grigas, Ambr. Jonynas, B. Uginčius*. V., 1957.

MDB — Medega S. Daukanto bijografijai. Pagal *M. Davainį-Silvestraitį* parašė kun. *A. Burba*. Shenandoah, Pa, 1898.

MtG — „Mitteilungen der Litauischen Litterarischen Gesellschaft". IV—V. Heidelberg, 1897—1902.

MVal — *R. Mikšytė*. Silvestras Valiūnas. V., 1978.

NLV — Litauische Volkslieder, gesammelt, kritisch bearbeitet und metrisch übersetzt von *G. H. F. Nesselmann*. Berlin, 1853.

NS — Lietuvių dainos ir giesmės šiaur-rytinėje Lietuvoje. Dr. *A. R. Niemi* ir kun. *A. Sabaliausko* surinktos. [Helsinkis (Ryga), 1912].

PalLIM — Lietuvių liaudies instrumentinė muzika. Sudarė ir paruošė *S. Paliulis*. V., 1959.

PBrb — *[J. Pauksztis, A. Burba]*. Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos. Plymouth, Pa, 1893.

PKD — *J. Pakalniškis [A. Bruožis]*. Klaipėdiškių dainos, V., 1908.

RD — Dainos oder Litauische Volkslieder, gesammelt, übersetzt und mit gegenüberstehenden Urtexten herausgegeben von *L. J. Rhesa*. Königsberg, 1825; II leid.: Berlin, 1843; III leid.: Liudo Rėzos dainos. K., I d.— 1935; II d.— 1937; IV leid.: *L. Rėza*. Lietuvių liaudies dainos. V., I — 1958, II — 1964.

S.D. — Simonas Daukantas.

SchlLG — Litauisches Lesebuch und Glossar von *August Schleicher*. Prag, 1857.

SD — S. Daukanto rankraštinis lietuvių liaudies dainų rinkinys, saugomas LTSR valstybinės respublikinės bibliotekos rankraštyne (LRB Rk F110, I—XXXIII pluoštai).

SDF — S. Daukanto tautosakos rankraščiai LKLI bibliotekos rankraštyne (LKLI Rk F. 1 (S. D.).

SDŽ — *S. Stanewicze*. Daynes żemaycziu surynktas yr yszdutas par Symona Stanewicze. Wylniuje, 1829; II leid.: V., 1954.

SG — *A. Sabaliauskas*. Lietuvių dainų ir giesmių gaidos. Helsinkai, 1916.

SlS — Sutartinės. Daugiabalsės lietuvių liaudies dainos. Sudarė ir paruošė *Z. Slaviūnas*. V., I—II — 1958, III — 1959.

SrDR — *B. Sruoga*. Lietuvių liaudies dainų rinktinė. V., 1949.

StB — *P. Vitkauskienė, V. Žukas*. Antanas Strazdas. Bibliografija. V., 1969. (Žr. publikaciją: *K. Grigas, V. Jurgutis*. A. Strazdo dainos S. Daukanto tautosakos rinkiniuose, p. 192—232).

StR — *S. Stanevičius*. Raštai. Paruošė *J. Lebedys*. V., 1967.

ŠLD — *St. Šimkus*. Lietuvių liaudies dainos. I—V sąs. K., 1936—1937.

TD — „Tautosakos darbai". K., I — 1935, III — 1937, IV—V — 1938, VII — 1940.

TW — „Tygodnik Wileński". Nurodant tomą ir metus.

TŽ — „Tauta ir žodis". K., I — 1923, II — 1924, III — 1925, IV — 1926.

Val. — *S. Valiūnas*. Ant marių krašto. Paruošė *R. Mikšytė*. V., 1976.

VPJ — *[M. Valančius]*. Palangos Juzė. Klaipėda, 1869.

ŽODYNĖLIS

A

abazas (sl.) pulkas; kariuomenė
abelnas, -a (sl.) visuotinis, bendras
ablūdnas, -a (sl.) netikras, klaidingas
abrozdas (sl.) paveikslas
adverniškas, -a atvirkščias, priešingas
akalyčia (sl.) smulkių bajorų ar tik lenkiškai kalbančių žmonių sodžius
akata (sl.) noras
akatlyvas, -a (sl.) norintis
akrūtas (sl.) laivas
akrūtnas, -a (sl.) stiprus, baisus, nežmoniškas
alūžna (sl.) išmalda
ang ant; į
ankuris pasaitas
apieka (sl.) globa
apiera (sl.) auka
arcavoti, -oja, -ojo (sl.) gražiai jodinti
arganista (sl.) vargoninkas
arielka (sl.) degtinė
arosas karosas
asaba (sl.) asmuo; veidas, gymis
atskardė kriaušis, pašlaitė, šlaitas
auda giesmė
azdaba (sl.) išpuošimas, papuošalas
azdabnus, -i (sl.) puošnus; išvaizdus
ažu už

B

bagnieta (sl.) durklas
bargas (sl.) prekių ėmimas į skolą
barilka (sl.) šulė, statinaitė
barva (sl.) spalva, vienos spalvos drabužiai, eilutė
berlinka (sl.) XVIII a. Lietuvos pinigas; 7,5 kap. pinigas carinėje Rusijoje
bil, bili (sl.) bet; ar; bene
blagaslovyti, -ija, -ijo (sl.) laiminti
blisas (germ.) pliušas
bliuznyti, -ija, -ijo (sl.) negražiai kalbėti, blevyzgoti, burnoti
blondlyvas, -a (sl.) kuris bastosi, klajoja
bloznystė (sl.) tuštybė, kvailybė
blūdas (sl.) klaida, suklydimas
bobnyčia (sl.) bažnyčios prieangis
broctva (sl.) toks smulkus tikybinės praktikos daiktas
brosas; brotis (sl.) brolis
bugštu labai, baisiai
burčyti, -ija, -ijo (sl.) murmėti, niurnėti
burletis (sl.) batelis trumpais auliukais

C

cnata (sl.) dorybė
cnatlyvas, -a (sl.) doras

Č

čėdyti, -ija, -ijo (sl.) taupyti
čeraslas (sl.) ryšulys, diržas pinigams, piniginė
čestavoti, -oja, -ojo (sl.) vaišinti, mylėti
čeverykas (sl.) batas
čydyti, -ija, -ijo (sl.) išjuokti, juoktis
čyglas (sl.): **čyglas paukštelis** dagilis
čystata (sl.) skaistybė
čiupryna (sl.) galvos plaukai
čiužinėti, -ėja, -ėjo (sl.) vaikštinėti, lankytis svetur

D

dābar dar
dauglykė daugiskaita
dermai; dermnai (sl.) veltui, tuščiai, be reikalo
dibka (sl.) rąstagalys
ditka (sl.) senovinis šešių skatikų pinigas
drūktas, -a drūtas; **drūtos širdies** piktas
dubeltavas, -a (sl.) dvigubas
dzida (sl.) ietis, durtuvas

F

favonas (gr.) pietų vėjas, zefyras
furmanka (sl.) vežimas

G

galgės (sl.) kartuvės
garadė (sl.) tvoros basliukas, mietas, statinis
gargždis (sl.) burokas, barštis
gasa (germ.) gatvė, kelias
gaspada (sl.) kambarys smuklėje; viešbutis
gaspadorstva (sl.) ūkis; ūkininkavimas, šeimininkavimas
gašavoti, -oja, -ojo (sl.) puošti, gražinti, rengti
geldelė lysvė
grečnas, -a (sl.) geras, gražus, šaunus
grometa (sl.) laiškas, raštas
gruntas, -a (germ.) stiprus
gvoltas (sl., germ.) triukšmas, riksmas; **gvoltas šaukti** rėkti, triukšmauti

I

imbona (sl.) sakykla
irka (sl.) išdirbtas kailis
iškala (sl.) mokykla; mokslas
izbonas (sl.) ąsotis

J

jalmužna (sl.) išmalda

K

kaliekas, -a (sl.) luošas
kalpokas (sl.) tam tikra veltinė kepurė
kančiukas (sl.) odinis rimbas, bizūnas
kania (germ.) sienos kampas
komisorius prievaizdas
kapikas (sl.) moterų nešiojama kepurėlė, kykas
karmazinas raudonas plonas gelumbinis audeklas
karonė bausmė
karoti, -oja, -ojo (sl.) bausti
kartūzas (sl.) tokia kepurė
kasra kiek daug
kavoti, -oja, -ojo (sl.) slėpti; laidoti; globoti
kepaliušas (sl.) skrybėlė
kertnelis kirtėjėlis
kieličkas; kieliškas (sl.) taurė
klioras, -a (germ.) skaidrus, tyras
kliošlorius (sl.) vienuolynas
kolyta (sl.) piniginė, maišelis
krakė (sl.) juodasis genys, raudongalvis genys
krytė tinklelis siauru galu žuvims gaudyti
krividas (sl.) skriauda
krotkos (sl.) grotų pavidalo užtvaras, sietas
kūdas, -a (sl.) silpnas
kukarka (sl.) virėja
kupka (sl.) taurė
kurėlis storas pagalys, kuoka, vėzdas
kurantas (sl.) giesmė
kurvis (germ.) pintinė, krepšys
kuska (sl.) didelė stora skepeta, skara
kvaterka (sl.) pusbutelis
kvartūgas (sl.) prijuostė

L

labadingas, -a geras, geraširdis
lagadnus, -i (sl.) malonus, meilus, švelnus
laupka (sl.) klauptas
ledva (sl.) vos
lementavoti, -oja, -ojo (sl.) dejuoti, raudoti, graužtis, kankintis
lenciūgas (sl.) grandinė
levita senovės žydų žemesnis dvasininkas
liekorka (sl.) gydytoja
liesvinčius (sl.) miško sargas, girininkas
liosas (germ.) burtas
liuosas, -a (sl) laisvas
locnumas (sl.) nuosavybė

M

macė (sl.) jėga, galia
makaras (sl.) rimbas, pliektuvas
maliavoti, -oja, -ojo (sl.) dažyti, tapyti
maliorius (sl.) dažytojas
mandras, -a; mandrus, -i (sl.) išdidus; gudrus; linksmas, judrus
mandrauti, -auja, -avo; mandravoti, -oja, -ojo (sl.) puikuotis; keliauti
marčelga maršalka
marnas, -a (sl.) menkas, prastas; tuščias, niekingas

marnastis (sl.) tuštybė, menkystė
marnavoti, -oja, -ojo (sl.) eikvoti; gadinti
mentauka (sl.) mėtinė (degtinė)
mieras; mierkas (sl.) saikas; **be miero** be galo, labai
mindrė nendrė
miniška (sl.) vienuolė
mizernas, -a (sl.) menkas, skurdus
musėt (sl.) turbūt

N

nedbalnumas (hibr.) nerūpestingumas
negant nebent
negelka (germ.) gvazdikas
nendznas, -a (sl.) vargingas, prastas, menkas
nezbažninkas, -ė (sl.) bedievis
nezgada (sl.) nesantaika, nesutarimas, kivirčas
nobažnas, -a (sl.) dievobaimingas, pamaldus
nutrotyti, -ija, -ijo (sl.) netekti, prarasti

P

pabažnas, -a (sl.) dievobaimingas, pamaldus
pačcyvas, -a; pačestyvas, -a (sl.) doras, nuoširdus
padabnas, -a (sl.) panašus; **padabniai** panašiai, turbūt
padabonė (sl.) patikimas
padonas (sl.) pavaldinys, tarnas
paklepčius (sl.) pataikūnas
pakūtavoti, -oja, -ojo (sl.) atgailauti
paliavoti, -oja, -ojo (sl.) medžioti
paliejus; palielaitis šilingė skatikūnė
palmiskas (sl.) pusdubenis
palocius (sl.) rūmai
parėdas (sl.) tvarka, patvarkymas
parunkas (sl.) tvarka
pa(si)daboti, -oja, -ojo (hibr.) pamilti, patikti
pasigadyti, -ija, -ijo (hibr.) susitaikyti
pasilkas (sl.) geresnis maistas, pastiprinimas
patrova (sl.) valgis
pavalnus, -i (hibr.) laisvas
pavynas, -a (sl.) privalus
pavynastis (sl.) pareiga, priedermė
paziavai (sl.) šaukimas į teismą
pažytkas (sl.) nauda, pelnas; turtas
pečenka (sl.) kepsnys
penzlius (sl.) teptukas
pėryna (sl.) patalas
periškada (sl.) kliūtis, trukdymas
permier (hibr.) per daug, be saiko
pėtmuotas, -a (sl.) dėmėtas
pevnas, -a (sl.) tikras
pijonka (sl.) našlaitė (gėlė)
pišorius, -ė (sl.) raštininkas
plecius (germ.) kovos laukas
plėčka (sl.) plokščias butelis
plikantas (sl.) advokato mokinys
pragumas tarpas
praverus, -i pravartus
pripotkas (sl.) nelaimingas atsitikimas, nelaimė
prypuolis netikėtas įvykis, atsitikimas
prociauninkas, -ė (hibr.) darbininkas
pružnavoti, -oja, -ojo (sl.) tinginiauti

R

rakalis (sl.) lėbautojas
rakas (sl.) skirtas laikas
raškažis (sl.) turtas
razbajus (sl.) užpuolimas, apiplėšimas
renčninkas (sl.) rankšluostis
rendorius, rendorka (sl.) nuomotojas
rods (sl.) mielai
rozmaitas, -a (sl.) įvairus
rušioti, -ioja, -iojo (sl.) liesti

S

saidokas (sl.) strėlinė
samalioti, -ioja, -iojo niekus kalbėti, sapalioti
saugė daina
skaitlius: skaitlių atiduoti atsiskaityti
skarbas (sl.) turtas
skaržyti, -ija, -ijo (sl.) skųsti
skleinyčia (sl.) stiklinė
skribintas (sl.) raštininkas
skūtkas (sl.) pasekmė, padarinys
smočnus, -i (sl.) skanus
smūtkas (sl.) liūdesys
snicorius, -ė (germ.) stalius
spasabas (sl.) turtas; jėga, galia
sponka (sl.) įspraudžiama sagutė, spaustas
sprova (sl.) byla

sragus, -i (sl.) rūstus, žiaurus
stainė; stalnė (sl.) arklidė
stančka (sl.) raištelis
stangarieta (sl.) vėžikas
statinė stovyla, povyza
statkavoti, -oja, -ojo (sl.) liautis
stonas (sl.) stovis, padėtis; luomas
storasta (sl.) seniūnas
strota (sl.) netekimas, netektis
strovytis, -ijasi, -ijosi (sl.) vaišintis
sūdavas, -a (sl.) teismo
sūdžia (sl.) teisėjas
sugadlingas, -a (hibr.); taikus, nuolaidus, ramus
sukenka (sl.) suknelė
suoka kalba
svičyti, -ija, -ijo (sl.) liudyti
svietkas (sl.) liudytojas

Š

šalbierius, -ė (sl.) valiūkas, apgavikas
šambelionas dvaro pareigūnas
šarančius (sl.) skėrys; daugybė
šarpus, -i (germ.) greitas, vikrus
ščyras, -a (sl.) teisingas, ištikimas, tikras
šėnavoti, -oja, -ojo (sl.) gerbti
šimkorius, šimkarka (sl.) smuklininkas
škaliavoti, -oja, -ojo (sl.) plūsti, įžeidinėti, pravardžiuoti
škoba (sl.) šonkaulis
šlektas, -a (germ.) blogas
šniūrelka (sl.) suvarstomas kiklikas
šoblė (sl.) kalavijas
špetnus, -i (sl.) bjaurus, šlykštus

T

traktavoti, -oja, -ojo (sl.) aiškinti
trivoti, -oja, -ojo (sl.) kęsti, tverti
tropytis, -ijasi, -ijosi (sl.) pasitaikyti
trunkas (sl.) gėrimas
tuzelė (hibr.) liemenė

U

učelninkas, -ė (hibr.) mokinys
ukata (sl.) noras
ukatytis, -ijasi, -ijosi (sl.) norėti
uparauti, -auja, -avo (sl.) spyriotis
ušokas (sl.) stakta
uvoga (sl.) drąsa; **uvoga imti** įsidrąsinti
uvožoti, -oja, -ojo (sl.) paisyti
uživoti, -oja, -ojo (sl.) naudoti, vartoti; mėgautis

V

vargamisra (sl.) vargoninkas
varstelis vėrinys, karoliai
vazaunė (sl.) ratinė
vdzenčnas, -a (sl.) žavus, puikus
velek; velet (sl.) verčiau
vendravoti, -oja, -ojo (sl.) keliauti, klaidžioti
vendrauninkas, -ė (hibr.) keliautojas
vigada (sl.) patogumas
vilaginis, -ė (sl.) apvedžiotas kailiais
vinčiavoti, -oja, -ojo (sl.) tuokti
vinkrus, -i graudus, liūdnas
vitavonė (sl.) sveikinimas
vorielka (sl.) degtinė
vorus, -i orus, teisingas
voznis (sl.) teismo tvarkdarys
vožyti, -ija, -ijo (sl.) vertinti; **vožytis, -ijasi, -ijosi** drįsti
vožoti, -oja, -ojo (sl.) paisyti; gerbti

Z

zaleciotis, -iojasi, -iojosi (sl.) meilintis, mergintis, pirštis
želkorius (sl.) veidrodis
zdraica (sl.) apgavikas
zdroda (sl.) išdavystė, apgaulė
zedlius (germ.) suolas
zgada (sl.) santaika, sutikimas
zgūbas (sl.) netekimas, praradimas
zokoninkas, -ė (sl.) vienuolis
zvičajus (sl.) paprotys

Ž

žalnierius (sl.) kareivis
žėgis sykis, kartas
žegnoti(s), -oja(si), -ojo(si) atsisveikinti
žekas (sl.) mokinys
žėlavoti, -oja, -ojo (sl.) gailėti
želkorius (sl.) veidrodis
žertas (sl.) juokas, pokštas
žičlyvas, -a (sl.) palankus
žyvyti(s), -ija(si), -ijo(si) (sl.) maitinti(s), gyventi
žyvnastis (sl.) maistas, valgis

ABĖCĖLINĖ DAINŲ RODYKLĖ

TURINYS

ŽAIDIMŲ IR ŠOKIŲ DAINOS .. 320

LITERATŪRINĖS KILMĖS DAINOS IR EILĖRAŠČIAI .. 322

Симонас Даукантас

ЖЕМАЙТИЙСКИЙ ФОЛЬКЛОР, I
Песни

На литовском языке

Издательство «Вага», Вильнюс, 232600, пр. Ленина 50

ИБ № 3710

Simonas Daukantas

ŽEMAIČIŲ TAUTOSAKA, I

Dainos

Redaktorė R. Saukienė
Dailininkas S. Chlebinskas
Men. redaktorius K. Paškauskas
Techn. redaktorė E. Juzėnienė
Korektorė A. Šulgaitė

Duota rinkti 1983.05.20. Pasirašyta spaudai 1983.08.31. LV 12231. Leidinio Nr. 10813. Formatas 60×90[1]/16. Popierius giliaspaudinis. Garnitūra „Baltika", 10 punktų. Iškilioji spauda. 36 sąl. sp. l. 36 sąl. sp. atsp. 42,6 apsk. leid. l. Tiražas 7000 egz. Užsakymas 2000.
Kaina 3 rb 90 kp

Leidykla „Vaga", 232600, Vilnius, Lenino pr. 50.
Spaudė Motiejaus Šumausko spaustuvė, 232600, Vilnius, Strazdelio 1.

Daukantas S.

Da 409 Žemaičių tautosaka / Kalbą red. K. Aleksynas; [Įž. str., t. 1, p. 11—42, K. Grigo].— V.: Vaga, 1983 — .

T. 1. Dainos / Parengė V. Jurgutis, B. Kazlauskienė. 574 p. Bibliogr. įž. str. ir paaišk. Abėc. dainų rodyklė: p. 563—568.

„Žemaičių tautosakos" pirmąjį tomą sudaro S. Daukanto XIX a. pirmojoje pusėje užrašyta dainuojamoji tautosaka ir individualioji poezija. Dainos pateikiamos dviem tekstais: pirmasis tekstas duodamas dabartiniais rašmenimis ir kiek paredaguotas, antrasis — nė kiek nekeistas.

$D\frac{4702360100—224}{M 852(08)—83}9—83$

BBK 82.3L=6
LF